Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. novembra 2006

Letnik 10, št. 69

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika69.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika69.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 720 izvodov.

Prejšnja, 68. številka *Kronike*, je zadnja, ki jo je uredil tedanji predsednik društva Miran Hladnik. Kot novi urednik društvenega biltena izrekam zahvalo predhodnima urednikoma, Zoltanu Janu in Miranu Hladniku. Prvemu, ker je vzpostavil delovanje društvene kronike in z dolgoletnim trudom veliko prispeval k temu, da je postala priljubljeno branje med članstvom in drugod, s čimer je *Kronika* dobila vlogo »društvenega glasila« – vlogo, za katero je bila svoje dni »zadolžena« revija *Jezik in slovstvo*. Ter drugemu, ker je uspel *Kroniko* vsebinsko zbližati z elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* (s čimer je postala še vitalnejša in odzivnejša na sprotno dogajanje), dal *Kroniki* privlačnejši in priročnejši format ter pospešil njeno izhajanje.

Matjaž Zaplotnik

Zagrebška poodmevanja

Za začetek literarni utrinek. Kakšen je bil Zagreb eno leto po Kosovelovi smrti, leta 1927, ko ga je doživljal in popisoval njegov prijatelj **Bogomir Magajna**, preberimo s prve strani Magajnove knjige *Gornje mesto* (Povesti iz zagrebškega življenja. Celje: Mohorjeva družba, 1932; druga izdaja 1957 pri CZ):

Po ozkem pločniku llice sta hitela medicinec Simon in učenka glasbene šole Marija. Simon je skakal sem in tja, da bi naredil prostor njej. Nič se ni menil za luže oktobrskega dežja. Hlače je imel z blatom poškropljene do kolen. Večkrat se je ozrl na Marijo in oči so se mu svetile v veselju. Potem je zopet pogledal v izrezek Novosti, ki je že vsega mokrega držal v rokah.

»*Gospodična, sedaj sva ob številki enainsedemdeseti. Poskusiva še tukaj srečo. Sicer je že pozno popoldne in bo že tudi to stanovanje oddano. Ali pa bo zopet predrago. Na Ilici je namreč. Midva pa nisva mogla celo v predmestjih najti ničesar. Še enkrat vam povem: za štiri sto dinarjev ne dobite svoje sobice. In če bi jo dobili, bi tista soba ne bila soba, ampak brlog, v katerem bi venel vaš obraz kot roža v kleti. Ves dan sem molčal o tem predlogu, ki vam ga bom izrekel sedaj. Dam vam častno besedo, da s predlogom ne merim nikamor, dasi bi bil srečen v vaši bližini. Za šest sto dinarjev je mogoče dobiti že precej lepo sobo. Toda ne vi ne jaz ne bi zmogla te vsote. Imam sicer sobo za štiri sto, toda zelo majhna je in brez peči. Vi v tem času niti take ne boste mogli dobiti. Zato vam predlagam, da si najameva skupno sobo in plačava vsak po tri sto dinarjev.*«

»*Prosim vas, to je vendar popolnoma nemogoče. Stopiva v to hišo!*«

[Mišljena je Ilica 71, danes sedež Hrvatskega farmacevtskega društva.] — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 1. okt. 2006

Dva dni pred Zagrebom: Med obvestili za Zagreb (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/obvestila.html in *Kronika* št. 68) je pisalo, da imate v četrtek dve kosili in dve večerji, v petek pa bi ostali lačni. Ni res: pri zadnjih dveh obrokih je bil mišljen petek. Jedilnik slavnostne četrtkove večerje v hotelu International za 20 EUR smo pozneje zamenjali z jedilnikom za 25 EUR. Ustrezna cena v tolarjih (6000 sit) je bila navedena, podatek v evrih pa je po pomoti ostal. Za tolažbo pa je za 5 EUR cenejša sobotna ekskurzija, ki se zaključi z bifejem v hrvaški nacionalni knjižnici (cenejša samo za tiste, ki niso plačali kotizacije, za prijavljene kongresnike je zastonj!). Pijačo (da, tudi vino) zastonj prispeva hrvaška stran, tako da bo za dodatno prijavljene stala samo 3600 sit. Odhod avtobusov je ob 9.00 izpred hotela International, zapeljemo se do Zrinjevca, od koder se v eni uri sprehodimo do Gornjega mesta. Tam nas spet pobere avtobus in čez Pantovčak odpelje na pokopališče Mirogoj, kjer se ustavimo tudi na Pogačnikovem in Cesarjevem grobu, ter ob 12.00 do Nacionalne knjižnice. Ekskurzijo je pripravila **Matea Hotujec**.

Zagreb se je mrzlično pripravljal na prihod skoraj 200 slovenskih slavistov, vendar mu je za dokončanje vseh del zmanjkalo nekaj dni. Tako je pri mostu na vstopu v mesto (Zagreb zahod) treba računati na počasnejši promet in jo je mogoče bolje ubrati do centra po obvoznici Zagreb jug. Tudi rekonstrukcija fakultete ni zaključena (tako kot tudi na ljubljanski FF še nimamo vseh predavalnic). Dvorana D-VII, kjer bo otvoritev, še ni povezana z drugim delom fakultete in hodnik v 1. nadstropju je še gradbišče. Nič zato: veseli smo lahko, da nam je dekan dal prostore zastonj! Po prvem bloku referatov se preselimo v predavalnico D-V in tam ostanemo tudi naslednji dan; zraven nje je predavalnica D-001, kjer se bodo predstavljale knjige – vse bo, tak je načrt, lepo označeno z napisi in smerokazi. Plačilno sredstvo v Zagrebu so kune, na kongresni blagajni pa seveda tolarji. **Đurđa Strsoglavec** sporoča: »Najbolj se splača v Zagrebu dvigniti kune s kateregakoli bankomata s kartico *maestro* (navadna bančna kartica).«

V programu (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/zagreb_program.html) je bilo treba pred sekcijo Ilirizem za 15 minut uskladiti minutažo in tri predstavitve knjig iz petka dopoldne prestaviti na zgodnje popoldne. Jutri razpošljemo še dnevni red Občnega zbora, sicer pa lahko rečemo, da smo s pripravami pri kraju. Pri prijavah, nastanitvah, spremembah in drugih težavah vam bodo na pomoč priskočili tajnica SDS **Marjana Lavrič**, za plačila (v četrtek) računovodkinja **Barbara Glavan**, pomočnici podiplomski študentki **Maja Melinc** in **Urška Perenič**, asistent **Matjaž Zaplotnik** bo skrbel za računalniško in drugo tehniko ter za obvestila o dogajanju v mali predavalnici, za bife in usmerjanje sta zadolžena asistentka na zagrebški slovenistiki **Ivana Latković** in podiplomski študent **Ivan Majić**. In če vsi skupaj ne bodo zalegli, se boste obrnili na organizatorja (in glavna krivca za vse) profesorja **Zvonka Kovača** in na **Mirana Hladnika**. Srečno pot v Zagreb! — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 3. okt. 2006

Dan pred Zagrebom. Dnevni red Občnega zbora Slavističnega društva Slovenije, 6. okt. 2006, 10.45–12.45 na Filozofski fakulteti v Zagrebu, Ivana Lučića 3: (1) Imenovanje predsednika, članov predsedstva in zapisnikarja občnega zbora in imenovanje volilne komisije. (2) Podelitev častnega članstva dr. **Francetu Novaku**. (3) Poročila pokrajinskih društev, sekcij in predsednika SDS za zadnji dve leti. (4) Poročilo nadzornega odbora. (5) Volitve novega vodstva SDS. (6) Razno. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 4. okt. 2006

Pet dni pozneje: V Zagrebu nas je bilo 140 prijavljenih, ko pa dodamo še enodnevne obiskovalce in sodelavce ter pomočnike z obeh strani meje, nismo več daleč od številke 200, kar je več kot v preteklih letih. Najbolj pomembno se zdi poudariti, da je bila izbira kongresnega dogajališča posrečena in se je potrdila s pozitivnim vzdušjem na njem. Program smo izvedli z izjemo enega neodjavljenega predavanja (prof. **Jože Toporišič**) v celoti. — Iz kabineta slovenskega predsednika smo prejeli čestitke z željo po plodnem delu: »S preseganjem meja in z organizacijo kongresa v Zagrebu ustvarjate nove vezi med dvema sosednjima narodoma, ki imata veliko skupne preteklosti in, tako verjamemo, tudi skupno prihodnost.« Na otvoritvi so spregovorili naš veleposlanik v Zagrebu dr. **Milan Orožen Adamič**, dekan zagrebške FF prof. dr. **Miljenko Jurković**, prodekan ljubljanske FF doc. dr. **Niko Jež**, predstojnik oddelka za južnoslovanske jezike in književnosti prof. dr. **Borislav Pavlovski**, predstojnica katedre za slovenistiko prof. dr. **Anita Peti-Stantić**, predsednik slavistične sekcije Hrvaškega filološkega društva prof. dr. **Marko Samardžija** in v imenu Centra za slovenščino prof. dr. **Marko Stabej**. Z daljšim pismom nas je pozdravil častni član SDS prof. dr. **Aleksander Skaza**, uspešno delo pa so s pismom ali po telefonu zaželeli še prof. dr. **Krešimir Nemec**, lanski nagrajenec prof. dr. **Marc L. Greenberg**, častni član prof. dr. **Mirko Križman** (druge pozdrave častnih članov smo navedli že v sporočilu 26. septembra – http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2006/001770.html) in nekateri predsedniki pokrajinskih društev. Na otvoritvi so bili hrvaški televizijci, slovenska televizija pa je prišla samo na otvoritev razstave slovenike v hrvaški nacionalni knjižnici in izjave o kongresu raje ni posnela, saj ubogi novinar res ne more vedeti, kako bi bilo to všeč trenutni slovenski politični orientaciji. Tu je še intervju v *Delu* s predstavitvijo društva in utemeljitvijo tokratne kongresne lokacije [kazalka nanj stoji v rubriki Splet]. — Na občnem zboru smo izvolili novega predsednika Slavističnega društva **Mirana Košuto** in novo tajnico **Mileno Milevo Blažić**. Urejanje spletnih strani SDS prevzema **Andreja Musar**, urejanje *Kronike* pa **Matjaž Zaplotnik**. Od organizatorjev prihodnjega kongresa izvedeli, da so hotelske sobe za naslednji kongres v Trstu že rezervirali: slovenski slavistični misijon brez meja se skratka nadaljuje! — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 9. okt. 2006

Če mi neka misel ne da spati, vam jo pa res moram sporočiti, ob takile neposobni uri, pa četudi je po toči zvoniti prepozno; gre za odziv na okroglo mizo v Zagrebu. Ena od kolegic iz osnovne šole je v petek popoldne vprašala, ali naj sedmošolcem

razdelijo knjigo na *drugi strani ali ne*. — Kaj pa naj zdaj storijo, seveda jo je treba razdeliti, brati je pač prav in lepo, z vidika prenove ali brez vidika prenove. Ampak. **Mazzinijev** članek v *Delu* smo prebrali, še prej pa obe besedili, upam. Vsaka komisija za ocenjevanje mora v Sloveniji, pri tako pišočem ljudstvu, opraviti spoštljivo ogromno delo. Čisto osebno pa me zanimajo kriteriji te komisije, (ki si je nisem zapomnila in jih lahko dobim po glavi, seveda), kajti že popolnoma naivna primerjava obeh knjig (oznaka oseb, pripoved, jezik) prevesi tehtnico na stran *Drevesa glasov*. (Lani sem ga predlagala za tekmovanje za CP za ustrezno stopnjo.) Morda je tema nasilja med najstniki zanje, se pravi za učence, res bolj aktualna od nasilja oglaševalcev? Ali pa ne verjamemo (-jo), da bi učenci razumeli slogovno zahtevnejše besedilo? Zdaj, ko imajo na klopeh roman o Svitovem odraščanju, naj vseeno preberejo tudi, kako in zakaj se lahko ustavi čas in kako se sprti starši včasih tudi pobotajo. Pri izbiri kvalitetnega branja ima kaj besede lahko tudi učitelj, ali ne? — ***Lidija Golc*** (Lidija.Golc@guest.arnes.si), 10. okt. 2006

Z zamudo sporočamo, da so naš kongres v Zagrebu poleg že naštetih pozdravili še naslednji častni člani: **Karolina Kolmanič**, **Štefanija Krhlanko**, **Božena Orožen**, **Rozka Štefan**. Za izvedbo pa nam čestitajo dekanja Fakultete za humanistične vede **Vesna Mikolič**, prorektor Univerze v Mariboru **Marko Jesenšek**, **Nace Polajnar** z Ministrstva za šolstvo. Veseli smo tudi številnih pozdravov kolegic in kolegov (nagrajencev, referentov, diskutantov, poslušalcev), s katerimi smo se tri dni prijetno in plodno družili. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 10. okt. 2006

Od vabljenih kolegov, ki so pozdravili zagrebški kongres, dodajmo še slovenista **Juraja Martinovića** iz Sarajeva in **Marijo Mitrović** iz Trsta. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 11. okt. 2006

Kot častni član sem se za neudeležbo v Zagrebu opravičil z e-spročilom že 20. septembra ob 11.07; glasilo se je: *Zahvaljujem se vam za vabilo, žal me ne bo zraven. Želim uspešno delo. Pozdrav, tudi predsedniku (sf).* Misleč, da gre bolj za organizacijsko-tehnično reč, sem ga skladno z vašim navodilom *ali–ali* poslal tajnici **Marjani Lavrič**, a danes že v tretje berem, kdo vse se je opravičil in zaželel uspeh, zato sklepam, da je to hudo pomembno. In da ne bi bil morebiti po krivem vštet med polkulturne butce, vam pišem tole, s priporočilom, da še enkrat prebrskate e-pošto, saj je tam morda še kak primer, ki je podoben mojemu. Pa brez zamere, prosim. — ***Silvo Fatur*** (silvester.fatur@guest.arnes.si), 11. okt. 2006

Namesto opravičila: [...] Za častne člane se bom skušala spomniti, ne bo pa lahko, ker so me dobili v vseh nemogočih situacijah (v avtu za volanom, med poučevanjem, na cesti ipd.) — ***Marjana Lavrič*** (marjana_lavric@hotmail.com), 9. okt. 2006

In v pojasnilo: 20. septembra je kapnilo samo v moj poštni predalček 34 sporočil, 21. septembra pa celo 62. Sicer pa udeležba na kongresu za častne člane ni bila obvezna :) in zamere zato ni. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 11. okt. 2006

Zvonko Kovač piše, da je bil danes [14. oktobra] na hrvaški TV v oddaji *Prizma* kratek prispevek o slovenskem slavističnem kongresu. 9. okt. so o otvoritvi hrvaško-slovenske razstave v zagrebški nacionalni knjižnici poročali v *Vjesniku* in 7. okt. v *Večernjem listu*. **Zoltan Jan** poroča, da se v *Primorskem dnevniku* vrstijo odmevi na Zagreb. 9. okt. je bil **Miranu Košuti** posvečen cel članek, 11. okt. pa čestitka ob izvolitvi v posebnem okvirčku na najbolj brani strani za obvestila in oglase. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 14. okt. 2006

Na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/porocilo2005-06.doc je dosegljivo poročilo o delu predsednika Slavističnega društva Slovenije v preteklem mandatu (2005–2006). Na http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2006/001807.html pa se nahaja tudi poročilo nadzornega odbora SDS (sestavljajo ga predsednik **Zoltan Jan** ter člana **Zinka Zorko** in **France Novak**) za obdobje 2004–2006. Tule objavljamo le njegov povzetek: »Nadzorni odbor je redno spremljal delovanje društva in njenih organov ter se udeleževal sej upravnega odbora. Društvo je v mandatnem obdobju 2004–2006 uspešno izpolnjevalo svoje naloge. Ustalilo se je redno izhajanje *Jezika in slovstva* ter *Slavistične revije*, organizirana sta bila letna slovenska slavistična kongresa, vsako leto je bilo izvedeno tekmovanje za Cankarjevo priznanje, žal pa še vedno niso zaživele vse sekcije SD. Pohvaliti je treba delo Mednarodnega slavističnega komiteja, ki ga vodi **Alenka Šivic Dular**, ter nekatera najdejavnejša pokrajinska društva. SD trenutno nima nepokritih terjatev, finančna sredstva pa se uporabljajo v skladu z njihovim namenom. Nadzorni odbor čuti dolžnost, da opozori na posebno pereč problem članstva, ki zadnja leta neprestano upada, čeprav se je vodstvo društva trudilo to preprečiti. Pred desetletji si ni bilo mogoče predstavljati, da bi bil sprejet učni načrt, potrjen učbenik, uvedene delovne obveznosti itd. brez mnenja našega strokovnega in stanovskega društva. Danes nas nihče ali komajda kdo pogreša,« — je še dodal ***Zoltan Jan*** (zoltan.jan@siol.net), predsednik Nadzornega odbora SDS (6. okt. 2006)

Ljudje

Vabljeni na žalno sejo v spomin na našo kolegico, zaslužno prof. dr. **Bredo Pogorelec**, ki bo v sredo, 4. oktobra 2006 ob 11.00 uri na FF v predavalnici št. 2. — ***Mateja Čop*** (Mateja.Cop@ff.uni-lj.si), 28. sept. 2006

Spodobilo bi se in pravično bi bilo, ko bi iz *Kronike* slavistična srenja zvedela, da sta septembra odšli s sveta dve izjemni slavistki (žal stare generacije, ki pri mnogih nima cene!!!) profesorici: **Anda Peterlin** in **Urška Snedic**. Memoriam sem jima napisala v *ŠR* – ko se ju pa nihče drug ni zmenil in jima tudi po liniji SD ni

privoščil nikjer nobene besede. Kot še marsikomu ne. A se tega ne da malo očlovečiti? Ljudje božji slavistarski, saj boste enkrat vsi pod rušo. Eno normalno slovensko otesanost bi pa človek od nas (slavistov) le še pričakoval ... A ne? A ja? — ***Berta Golob*** (Berta.Golob@rkc.si), 3. okt. 2006

Bralce *Slovlita* in *Kronike* ponovno opozarjam, da je to najprej prostor za vaše objavljanje, ne pa za selektivno uredniško povzemanje literarnega, jezikovne in slavističnega dogajanja. Če česa v *Kroniki* in na *Slovlitu* ne najdete, je to zato, ker niste sem nič poslali. Začnite ceniti svoje glasilo in poročajte. Člani SDS imajo več možnosti, da o njih smrti izve cela srenja, ker se *Kronika* na njihov naslov vrne – o smrti kolegic, ki niso članice društva, pa nas lahko pietetno obvestite le njihovi bližnji. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 3. okt. 2006

Vsem, ki ste mi čestitali ob prejemu letošnje državne nagrade na področju šolstva, se iskreno zahvaljujem. Vaših čestitk in spodbud sem bila zelo vesela. Tudi jaz vam želim vse dobro in vas lepo pozdravljam, — ***Boža Krakar Vogel*** (boza.krakar@guest.arnes.si), 16. okt. 2006

Zagovor magistrske naloge **Vesne Nedelko** z naslovom *Frazeologija pri prevajanju umetnostnih besedil (izdelava teorije prevajanja frazemov in frazeoloških prenovitev s pomočjo opisa in klasifikacije nemških frazemov in njihovih slovenskih prevodov ob primeru romana* Pločevinasti boben *avtorja Günterja Grassa)* bo 26. oktobra 2006 ob 13.00 v sejni sobi FF. Mentorica magistrskega dela je **Erika Kržišnik**. — ***Matjaž Zaplotnik***, 18. okt. 2006

Zagovor magistrske naloge **Jelke Kernev Štrajn** z naslovom *Alegorija in ironija v pripovednih delih* pa bo 3. novembra 2006 ob 10.00 uri v sejni sobi FF. Mentor magistrskega dela je **Janko Kos**. — ***Matjaž Zaplotnik***, 18. okt. 2006

Ob podelitvi nagrade Ustanove patra Stanislava Škrabca **Janku Modru** za njegovo življenjsko delo ter štipendij izbranim študentom slovenistike, slavistike in klasične filologije vas Ustanova patra Stanislava Škrabca v Mozartovem letu vabi na koncert W. A. Mozarta *Requiem*, ki bo v sredo, 25. oktobra, ob 19.30 v Cerkvi sv. Štefana v Ribnici. — ***Polona Lovšin*** (polona.lovsin@riko.si), 19. okt. 2006

V 93. letu starosti je umrl starosta slovenskih književnih prevajalcev, dvakratni dobitnik Sovretove nagrade, jezikoslovec, bibliograf, publicist in urednik **Janko Moder**, prejemnik srebrnega častnega znaka svobode republike Slovenije, član Jezikovnega razsodišča, soustanovitelj Društva slovenskih književnih prevajalcev in častni član Slavističnega društva Slovenije. — ***Matjaž Zaplotnik***, 20. okt. 2006

Kronika vabil, prireditev, predstavitev, dogodkov (večina jih je že mimo)

Kot gostujoča založba se v knjigarni Mohorjeve na Nazorjevi 1 v Ljubljani v letošnjem septembru predstavlja založba Franc-Franc iz Murske Sobote. V dneh od 26. do 29. septembra bomo v prostorih knjigarne predstavili štiri knjižne novitete:
– torek, 26. september: **Franci Just**: *Panonski književni portreti 1. Prekmurje in Porabje A-I, literarnozgodovinski leksikon in strokovna monografija*.
– sreda, 27. september: **Francek Mukič**: *Garaboncijaš, prvi porabski roman*.
– četrtek, 28. september: **Feri Lainšček** in **Cvetka Hojnik**: *Posončnice, pesmi in krpanke*.
– petek, 29. september: **Dušan Šarotar**: *Krajina v molu, pesniška zbirka*.
— ***Franc-Franc*** (prodaja@franc-franc.si), 25. sept. 2006

Oddelek za slovenistiko FF v Ljubljani je tri svoje ugledne učitelje ob njihovih 80-letnicah nagovoril za predavanja: v ponedeljek 2. oktobra bo imel predavanje *Pozabljeni poet prekmurskih ravnin Miško Kranjec* akad. prof. dr. **Franc Zadravec**, v torek 3. oktobra bo imel predavanje *Novo branje* Krsta pri Savici akad. prof. dr. **Boris Paternu**, v ponedeljek 9. oktobra bo imel predavanje *Škrabec o Prešernu* akad. prof. dr. **Jože Toporišič**. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 26. sept. 2006 [Povezava do fotografij z omenjenih slovesnih predavanj je navedena v rubriki Splet.]

SDPK in Historični seminar ZRC SAZU vabita v četrtek, 28. septembra 2006, na predavanje **Marijana Dovića** z naslovom Modeli slovenskega pisatelja. V predavanju bo avtor skušal predstaviti slovenskega pisatelja (kot proizvajalca literarnih besedil) z vidika, ki je v slovenski literarni zgodovini manj znan. V središču razprave bo »vloga« pisatelja, ki je v nenehni interakciji z drugimi vlogami v literarnem sistemu in je povezana tudi z drugimi družbenimi (pod)sistemi. V predavanju se bo avtor sprehodil po zgodovini slovenskega pisatelja: po zgodovini njegove družbene vloge, statusa in finančnega položaja, njegovih prizadevanj za profesionalizacijo in afirmiranje lastnega poklica, samotematizacijah avtorske vloge, pa tudi po zgodovini njegove »ujetosti« v vsakokratne sistemske, ekonomske in politične danosti ter njegovih aktivnih prizadevanjih po širitvi meja literarne igre. Ob tem sprehodu bodo zarisane temeljne poteze modelov slovenskega pisatelja: od pisatelja-preroditelja, pisatelja-umetnika, pisatelja- disidenta do pisatelja-proizvajalca. Skozi tipološki pregled se utegnejo pokazati tudi obrisi dilem, ki zaznamujejo prihodnost literarnega avtorja. — **Marijan Dović** je od leta 2000 zaposlen kot mladi raziskovalec na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. Leta 2003 je magistriral, leta 2006 pa doktoriral pri **Marku Juvanu** s tezo *Slovenski pisatelj: razvoj literarnega proizvajalca v slovenskem literarnem sistemu*. Med njegovimi pomembnejšimi objavami omenimo predvsem monografijo *Sistemske in empirične obravnave literature* (2004). Pripravil in uredil je simpozijski zbornik o avantgardistu Antonu Podbevšku, monografijo o Janezu Trdini ter elektronsko izdajo *Zbranih pesmi* Antona Podbevška. — ***Matjaž Zaplotnik***, 26. sept. 2006

Vabimo Vas na predavanje **Carla Semenze** (Univerza v Trstu) z naslovom »Spomnim se te, a ne vem, kako ti je ime«: možgani in priklic lastnih imen (»I remember you, but not your name«: The brain and proper name retrieval). Predavanje bo 5. 10. 2006 na dvorcu Zemono pri Vipavi. Predavanje bo v angleščini, sledil mu bo razgovor s predavateljem, ki ga bo moderiral **Franc Marušič** z Univerze v Novi Gorici. Predavanje bo potekalo v okviru cikla Znanstveni večeri s sofinanciranjem Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Več o predavanju na http://www.ung.si/si/novice/id/98458/. — ***Lanko Marušič*** (franc.marusic@p-ng.si), 27. sept. 2006

Na Pedagoški fakulteti v Ljubljani so objavili razpis za delovno mesto asistenta/-ke za slovenski jezik, in sicer za določen čas (nadomeščanje asistentke med porodniškem dopustom). Razpis je objavljen na Zavodu za zaposlovanje v Ljubljani od 29. 9. 2006. Nastop dela: 1. nov. 2006. Pogoji:
– izobrazba: prof. slovenskega jezika in književnosti,
– naziv: asistent/-ka za slovenski knjižni jezik,
– izkušnje: pedagoško delo s študenti.
— ***Marja Bešter*** (marija.bester1@guest.arnes.si), 28. sept. 2006

Učna ura ob svetovnem dnevu učiteljev nas v Slovenskem šolskem muzeju spomni tudi na pomembno vlogo, ki so jo učitelji v preteklosti opravljali v skrbi za lepo pisavo. Šolski predmet lepopis je bil eden od predmetov do 1959, ko je bil ukinjen. V četrtek, 5. 10. 2006, vas vabimo v preteklost – na učno uro lepopisja iz leta 1930. Lahko se boste seznanili s pomenom in vlogo lepopisja v šoli, osnove lepopisne pisave pa pridobili s pisanjem lepopisnih črk s peresnikom in tinto na učne liste pod budnim očesom »gospodične učiteljice« Kunigunde. — ***Aleš Bjelčevič*** (aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si), 29. sept. 2006

Lingvistični krožek FF vabi na 835. sestanek v ponedeljek, 9. oktobra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predaval bo **Janez Orešnik** z Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje FF v Ljubljani. Tema predavanja: Slovenski trpnik z deležnikom (v naravni skladnji). — ***Alja Ferme*** (lingvisticni.krozek@gmail.com), 2. okt. 2006

Uredništvo za resno glasbo in balet TV Slovenija je dokončalo dokumentarno oddajo *Koroška pesem ... ti družica moja*. Za scenarij, izbor dokumentarnega gradiva in besedilo je bila odgovorna **Jasna Nemec Novak**, urednica pa je **Danica Dolinar**. [...] V ponedeljek, 9. oktobra 2006, bo ob 18.00 uri predstavitev filma v veliki dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Predstavitev na Koroškem pa bo v sredo, 4. oktobra 2006, ob 19.00 uri v Kulturnem domu Danica v Št. Primožu. — ***Andrej Lampichler*** (piko@ethno.at), tajnik Krščanske kulturne zveze, 3. okt. 2006

V sezoni 2006/07 bo Francoski inštitut Charles Nodier organiziral cikel konferenc, ki smo ga poimenovali »Torki na Francoskem inštitutu« (Mardi de l'Institut). Vsak

drugi torek v mesecu bodo v Mediateki Francoskega inštituta na sporedu dogodki, povezani s knjigo, filmom, frankofonijo. Informacije: http://www.institutfrance.si/. — ***Irena Trenc Frelih*** (irena.frelih@mkz-lj.si), 4. okt. 2006

Vabimo vas na brezplačne tečaje iskanja po elektronskih informacijskih virih. [...] Tečaj Elektronski časopisi bo v torek, 10. oktobra od 10. do 13. ure. Tečaj Iskanje knjig bo v sredo, 25. oktobra, od 10. do 13. ure. Tečaji bodo potekali v računalniški učilnici NUK (klet). Prijave sprejemamo na referalni-center@nuk.uni-lj.si ali telefon 01/ 200 11 94 do zasedbe prostih mest. — ***Nataša Kodrič*** (natasa.kodric@nuk.uni-lj.si), 9. okt. 2006

Pionirska knjižnica vabi na oktobrsko strokovno sredo 11. okt. 2006 od 9.30 v Cankarjevem domu. Naslov: Predstavitev slovenskega knjižnično-mezejskega mega kviza. Podrobnosti so na spletni strani http://www.lj-oz.sik.si/strokovne_srede.htm; kontaktna oseba tilka.jamnik@lj-oz.sik.si.

4. mednarodna konferenca *The Child and the Book* bo konec marca 2007 v Istanbulu, Turčiji. Več podatkov: http://www.cb2007.boun.edu. tr/cfp.htm, kontakt: **Anthony Pavlika** (cb2007@boun.edu.tr).

Oxfordska konferenca 30. 3.–5. 4. 2007: *Reading Lives: the literature of life and the life of literature in intercultural education* (http://www.britishcouncil.org/seminars-arts-0702.htm).

Mednarodna znanstvena konferenca z naslovom *Visualizing the child in children's fiction* bo 11.–14. aprila 2007 v Lvovu, Ukrajina. Kontaktna oseba **Ulyana Hnidets** (symposium_child@yahoo.com) in http://osvita.org.ua/events/?event_id=218. — Zadnja štiri obvestila posredovala ***Milena Mileva Blažić*** (milena.blazic@guest.arnes.si), 4. okt. 2006

Pionirska knjižnica Maribor vabi na Pravljično šolo od 25.–27. oktobra 2006. Za podrobnosti se obrnite na zdenka.gajser@mb.sik.si.

Založba Genija vabi na predstavitev knjige *Geniji: Antologija sodobne slovenske mladinske kratke proze*, ki bo v sredo, 11. okt. 2006 ob 11. uri v DSP.— Oboje poslala ***Milena Mileva Blažić*** (milena.blazic@guest.arnes.si), 9. okt. 2006

Vabilo na predstavitev 40. knjige iz humanistične knjižne zbirke Zora *Tinjska rokopisna pesmarica* v petek, 20. oktobra 2006, ob 19. uri, v Katoliškem domu prosvete Sodalitas v Tinjah. Knjigo je uredila **Martina Orožen**, transkripcija rokopisa **Pavle Zdovc**. — ***Institut Urban Jarnik*** (institut.urban.jarnik@ethno.at), 10. okt. 2006 [Več o navedeni pesmarici je objavljeno že v 66. številki *Kronike*, kjer je zabeležena spomladanska predstavitev knjige v Mariboru.]

V Narodnem muzeju Slovenije ob svojem prazniku, 185. obletnici ustanovitve najstarejše neprekinjeno delujoče kulturne in znanstvene ustanove v Sloveniji,

vabimo na odprtje razstave *Slovenski jezik: identiteta in simbol. Kratka zgodovina Slovencev* avtorice dr. **Maje Žvanut**. Odprtje bo v četrtek, 12. oktobra 2006, v atriju Narodnega muzeja Slovenije, Muzejska ulica 1, Ljubljana. Razstava bo na ogled vsak dan od 10. do 18. ure, ob četrtkih od 10. do 20. ure. V okviru praznovanja 185. obletnice ustanovitve Deželnega muzeja za Kranjsko, predhodnika Narodnega muzeja Slovenije, v muzeju organizirajo še druge prireditve. Več o njih na: http://www.narmuz-lj.si/slovensko/09_aktualno/185let.html in http://www.narmuz-lj.si/slovensko/09_aktualno/obvestila.html. — ***Matjaž Zaplotnik***, 10. okt. 2006

Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo FF v Ljubljani vas vabi na predavanje **Pamele Ballinger**, ki predava antropologijo na Bowdoin College v Maineu. Njeno glavno delo je *History in Exile: Memory and Identity at the Borders of the Balkans*. Predavanje bo v ponedeljek, 16. oktobra 2006, v veliki predavalnici na Oddelku EiKA. — ***Urša Štrukelj*** (Ursa.Strukelj@ff.uni-lj.si), 10. okt. 2006

Lingvistični krožek v Ljubljani vabi na 836. sestanek v ponedeljek, 16. oktobra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predaval bo **Mitja Skubic** z Oddelka za romanske jezike in književnosti FF v Ljubljani. Tema predavanja: Slovenske jezikovne prvine v obsoški furlanščini. — ***Alja Ferme*** (lingvisticni.krozek@gmail.com), 11. okt. 2006

Nujno bi potrebovali študenta/-ko ali absolventa/-ko za nadomeščanje učiteljice slovenskega jezika za daljši čas bolniške odsotnosti (najmanj 3 mesece). Vlogo lahko oddate na naslov Osnovna šola Hinka Smrekarja, Gorazdova 16, 1000 Ljubljana, ali se na tem naslovu oglasite osebno. Telefon: 01 5008 171 (tajništvo). — ***Matjaž Zaplotnik***, 11. okt. 2006

Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS) na spletni strani http://www.arrs.gov.si/sl/, obvešča o: (1) podaljšanju roka za zbiranje zahtevkov za sprejete mednarodne bilateralne projekte (do 16. okt. 2006); (2) datum o začetku financiranja usposabljanja novih mladih raziskovalcev (do 1. nov. 2006); (3) poročilo o financiranju znanstveno raziskovalne dejavnosti za 2006. ARRS obvešča tudi o dogodkih, razpisih in rezultatih razpisov na spletnem naslovu http://www.arrs.gov.si/sl/. — ***Milena Mileva Blažić*** (milena.blazic@guest.arnes.si), 11. okt. 2006

V ponedeljek in torek je na IJS potekala Peta slovenska in prva mednarodna konferenca *Jezikovne tehnologije*; v dveh, kar prenatrpanih dnevih se je zvrstilo preko 50 prispevkov, od katerih je bila približno tretjina v slovenskem, ostali pa v angleškem jeziku. Redni udeleženci so prejeli tiskane zbornike; te je sicer še vedno mogoče naročiti preko IS, so pa sedaj vsi članki, tako kot vsa leta do sedaj dostopni tudi preko interneta, na naslovu http://nl.ijs.si/is-ltc06/proc/. Zaradi raznih okoliščin smo se odločili, da skupščine SDJT ne skličemo skupaj s konferenco,

zato pa računamo, da bo potekala enkrat novembra, vsekakor pa še letos. — ***Tomaž Erjavec*** (tomaz.erjavec@ijs.si), 12. okt. 2006

V okviru ciklusa predavanj *Kultura sožitja* napovedujemo predavanje **Rudolfa Chmela** »Nacionalizmi v Srednji Evropi«, ki bo v četrtek, 19. 10. 2006, ob 17.30 uri v predavalnici št. 34. Predavanje bo v slovaščini s povzetkom v slovenščini.— Rudolf Chmel (11. 2. 1939, Plzeň), bivši slovaški veleposlanik na Madžarskem, poslanec v parlamentu in minister za kulturo (do 2006), je literarni zgodovinar: zaposlen je bil na Inštitutu za slovaško književnost, obenem pa predsedoval Zvezi češkoslovaških pisateljev, bil glavni in odgovorni urednik revije *Slovenské pohľady* (1988–1989), in se na znanstvenem področju ukvarja predvsem s slovaško-madžarskimi političnimi in kulturnimi odnosi. Izdal je več monografij in razprav s tega področja (*Moje madžarsko vprašanje*, *Slovaško narodnostno vprašanje v 20. stoletju*). Trenutno je predstojnik Katedre za madžarski jezik in književnost na Filozofski fakulteti Univerze Komenskega v Bratislavi, od 1. marca 2006 pa tudi direktor Inštituta za slavistične in vzhodnoevropske študije na Filozofski fakultete Karlove Univerze v Pragi. — ***Maja Avsenik*** (dekanat@ff.uni-lj.si), 13. okt. 2006

Ena melanholična: Anja se je po dvajsetih letih v slovenščini lepo prijela!
V naslednjih dvajsetih letih naj bo v vsakem slovenskem stavku vsaj ena **anja**!
Kdo: Melanholiki (**Marko Stabej**, **Jaka Vadnjal**, **Jernej Bolka**, **Matjaž Zorko**, **Miha Muck** in **Žiga Arh**)
Kje: Luna Park (Grad Kodeljevo, Koblarjeva 34, Ljubljana)
Kdaj: 21. 10. 2006 ob 20h
Zakaj: Že pred dvajsetimi leti smo posneli *O Anjo*, pa še zdaj radi igramo. — ***Marko Stabej*** (marko.stabej@ff.uni-lj.si), 15. okt. 2006

Vabimo vas na predstavitev knjige *Besede o neubesedljivem* avtorice **Metke Peserl**, ki bo v četrtek, 19. 10. 2006 ob 19.00 v Literini knjigarni (Miklošičeva 4, Maribor). — ***Literina knjigarna*** (info@knjigarna-litera.org), 17. okt. 2006

http://www.uea.ac.uk/llt/news_events/staging_translated_plays/welcome.html – Vabilo k sodelovanju na konferenci o prevajanju gledaliških besedil, ki jo organizira Drama Studio, University of East Anglia. Rok za oddajo povzetkov: 31. januar 2007. — ***Irena Trenc Frelih*** (irena.frelih@mkz-lj.si), 17. okt. 2006

V sredo 25. okt. 2006 bo ob 19.00 v DSP na Tomšičevi 12, Ljubljana, za Lektorsko društvo Slovenije predaval prevajalec **Klemen Jelinčič**. Tema: transkripcija hebrejskih besed. — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 18. okt. 2006

LK FF v Ljubljani vabi na 837. sestanek v ponedeljek, 23. oktobra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predaval bo **Frederick J. Newmeyer**, zaslužni profesor z univerze v Seattlu. Tema predavanja: Formal linguistics and functional explanation – bridging the gap. Predavanje bo v angleščini. — ***Lingvistični krožek*** (lingvisticni.krozek@gmail.com), 18. okt. 2006

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU vabi na predavanje Učni in svetovalni slovar: nov tip strokovnega slovarja ob primeru *Slovarjev k jezikoslovju in komunikacijski znanosti* (*Wörterbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft*). Predaval bo **Herbert Ernst Wiegand**, nekdanji predstojnik katedre za germanistično lingvistiko na univerzi v Heidelbergu, slovaropisni teoretik ter urednik nekaterih temeljnih slovaropisnih in jezikoslovnih izdaj, kot je npr. monumentalna zbirka *Priročniki k jezikoslovju in komunikacijski znanosti* (*Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft*). Predavanje bo v ponedeljek, 23. oktobra 2006, ob 12. uri v Mali dvorani ZRC SAZU. Predavanje bo v nemščini. — ***Peter Weiss*** (Peter.Weiss@zrc-sazu.si), 19. okt. 2006

Vabimo Vas na debatni večer Slovenskega PEN, ki bo v torek, 24. oktobra 2006, ob 19.30 v dvorani DSP, Tomšičeva 12. Pogovarjali se bomo o položaju slovenščine v naši družbi. Pri tem se postavlja vprašanje o poučevanju slovenske književnosti in slovenskega jezika ter odnosu učencev in dijakov do materinščine. Za uvodne misli smo zaprosili **Božo Krakar Vogel**, **Martino Križaj Ortar**, **Janeza Dularja** in **Igorja Grdino**. Večer bo povezoval **Peter Kovačič Peršin**. **Tone Peršak**, predsednik Slovenskega centra PEN (slopen@guest.arnes.si). — Posredovala ***Boža Krakar Vogel*** (boza.krakar@guest.arnes.si), 19. okt. 2006

Muzejsko društvo Žiga Zois Bohinj vabi na predstavitev faksimilirane izdaje prvega slovenskega bontona s pomenljivim naslovom *Olikani Slovenec* (prvič izšel 1868 pri Matici Slovenski v Ljubljani). Napisal ga je v Mengšu rojeni duhovnik, književnik in prevajalec **Ivan Vesel Vesnin**, ki je sodeloval tudi z bohinjskim pisateljem **Janezom Mencingerjem**. Muzej Mengeš je poleg faksimila bontona založil tudi razpravo in slovar *Veselov Olikani Slovenec: prvi slovenski bonton* avtorice **Marije Cvetek**. Knjigi bosta v petek, 27. okt. 2006, ob 19. uri v Mali dvorani Joža Ažmana predstavila **Janez Škrlep** (Muzej Mengeš) in **Marija Cvetek**. — ***Minka Marija Cvetek*** (marija.cvetek1@guest.arnes.si), 23. okt. 2006

Cvetke iz testov študentov prvega letnika ljubljanske slovenistike

Nekaj zanimivosti, ki so jih zapisali študenti prvega letnika ljubljanske slovenistike pri septembrskih testih iz predmeta Uvod v študij slovenske književnosti pri Miranu Hladniku.

Pri nalogi, kjer je bilo treba našteti imena slovenskih literarnih nagrad, se je v več testih pojavila »nagrada Kmecelj«. Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev je en študent preimenoval kar v Združena dela slovenskih pesnikov in pisateljev. France Bernik je lahko upravičeno razočaran, saj ga je na enem od izpitnih rokov le ena samcata študentka imenovala kot urednika Zbranih del (med drugim so bili v tej funkciji omenjeni Alojz Gradnik, Marko Juvan in Marko Slodnjak [sic]).

Na vprašanje, kaj je *SlovLit*, sta dve študentki nekoliko slavilno odgovorili »slovenski diskusijski forum v sliki in besedi«. Študent Boris Cesar, stalni gost naše rubrike, pa je na to vprašanje odgovoril: »Nekaj na internetu, kamor sem se z genijalnim odgovorom tudi sam imel čast uvrstiti prejšnji izpitni rok.« (Gl. http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2006/001721.html in 67. številko *Kronike*. In ja, za odgovor je dobil točko.) Izraz *cut and paste generation* je Cesar zmotno opisal takole: »Obkrožimo željeni odrezek, pritisnemo desni gumbek optične ali navadne miške, ki je imela 'plastično operacijo', med ponujenimi možnostmi izberemo 'izreži', poiščemo mesto, kjer želimo ta izrezek imeti, ponovno pritisnemo desni gumbek, a tokrat izberemo 'prilepi'. Pa dober tek!«

Ko smo hoteli preveriti, katere literarne zgodovinarje s Pedagoške fakultete v Mariboru poznajo študenti, smo med njihovimi odgovori naleteli tudi na Draga Jančarja, Helgo Glušič, Bredo Pogorelc [sic], Mileno Balažič [sic], Igorja Saksido, Borisa Paternuja in Toneta Pretnarja. Pri vprašanju, kateri sta osrednji strokovni reviji za jezikoslovje in literaturo, ki ju izdaja stanovsko društvo slovenistov in slavistov, so se med odgovori pojavili tudi revije *Primerjalna književnost*, *Literatura* in celo mariborski *Dialogi*.

Če smo že s prejšnjih rokov navajeni, da je *Wikipedia* »enciklopedija za Britanke«, je tokratna novost odgovor, da je *Wikipedia* »enciklopedija za tujce«. Ena izvirnejših domislic pa je gotovo ta, da je živa pagina delo, katerega avtor še živi. Nekdo meni, da se literarna kritika od znanstvene razprave razlikuje po tem, da je napisana že pred objavo dela, ki ga obravnava, in »zajema kritike«, medtem ko razprava »zajema strokovno mnenje dela«.

Vprašanja za teste je vkup spravil **Miran Hladnik**, teste sva popravila in točkovala njegova asistenta **Andreja Musar** (andreja.musar@siol.net) in **Matjaž Zaplotnik** (matjaz.zaplotnik@siol.net), ki sva tudi izbrala in prepisala najbolj izvirne odgovore. — ***Matjaž Zaplotnik***, 18. okt. 2006

Po treh letih in pol … odziv

V *Kroniki* št. 38 (maj 2003) beremo pod datumom 27. 4. 2003 naslednje poročilo urednika **Zoltana Jana**: »V 105. nadaljevanju svojih jezikovnih pogovorov v *Družini* (str. 15) se je častni član SD **Branko Gradišnik** pridružil mnenju, da bi opičje znamenje @ (*afna*) zamenjali z izrazom *polžek*.« Te dni se je nanj odzval apostrofirani **Branko Gradišnik**:

Ahoj, Miran, iskaje ne vem več kaj sem naletel na gornjo miskonstrukcijo slavistične zgodovine. Morda popraviš. Moj predlog bi bil, če bi ga kdaj izrekel, da znaku @ pravimo *amfora*, kajti v resnici se bil v antiki rabljen v tem smislu (kot volumenska enota olja, falernžana ipd.). Čisto zares. Sekundarni vir bi bil Ferdo

Šerbelj, muzejec. — ***Branko Gradišnik*** (bernarda.gradisnik@zg.t-com.hr), 22. okt. 2006

P. S. za nepoučene: Avtor predloga v *Družini* je bil častni član SDS **Janez Gradišnik**, pisatelj **Branko Gradišnik** pa je sin **Janeza Gradišnika** in še ni naš častni član. Potem imamo pa še prevajalca **Bogdana Gradišnika**, ki ga ne smemo zamenjati s pisateljem **Bogdanom Novakom** ... — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 24. okt. 2006

Cankarjevo 2007 (nadaljevanje)

Zanima me, ali bo v oktobru res izšla knjiga, v kateri bodo zbrana vsa besedila, ki so letos na prvi stopnji. Ker prihajam z novoustanovljene šole, nismo dobili nobene ponudbe, se pa nekaj govori ... — ***Nina Heferle*** (nina.heferle@gmail.com), 27. sept. 2006

Praksa zadnjih let je, da založbe ponatisnejo dela, ki so predlagana na prvi tekmovalni stopnji (npr. *Strogo zaupno na Irskem*, *Cimre*, *Ptički brez gnezda* itd.). Mislim, da bo tako tudi letos. — ***Vlado Pirc*** (Vladimir.Pirc@zrss.si), 28. sept. 2006

Res je, razpisana dela bodo izšla v knjigi. Na našo šolo je že prišla ponudba, vendar natančnejših podatkov še nimam. — ***Katarina Rozman*** (katarina.rozman@hopcefizelj.com), 28. sept. 2006

Kot sem obljubila, sem poiskala dopis, ki smo ga dobili na šolo z založbe Intelego. V njem piše, da bodo knjigo *Hotel sem prijeti še luno* izdali najkasneje do 8. 10. 2006, v njej pa bo zbrana vsa kratka proza, ki je razpisana kot gradivo na 1. stopnji tekmovanja za Cankarjevo priznanje v šol. letu 2006/07: **Ivan Cankar**: Jutranji gost, Sova; **Zofka Kveder**: Misterij žene; **Milan Pugelj**: V letih nerodnih, Zimska pot, Osat, Vrane; **Lovro Kuhar – Prežihov Voranc**: Tri pisanke, Listnica uredništva; **Ciril Kosmač**: Kruh; **Lojze Kovačič**: Učiteljica, Dijaški dom; **Tone Partljič**: Hotel sem prijeti še luno, Nevarne politične teme, Pogled z domačega praga ali dialektika, Profesor Stopar prihaja, Dama iz Šanghaja, Francijeve ščuke, Ata in čebele, Sveče za Šempetrsko gorco; in **Igor Bratož**: Cafe de Brasil. — Cena za šole in splošne knjižnice v prednaročilu (do 6. 10. 2006): 2600 sit. Maloprodajna cena (po 6. 10. 2006): 3100 sit. Knjige je mogoče naročiti z (a) naročilnico po pošti na naslov: Intelego d.o.o., Streliška ulica 3, 1000 Ljubljana (tel. 05 9022 883); ali (b) naročilnico po faksu: 05 9022 885. — ***Katarina Rozman*** (katarina.rozman@hopcefizelj.com), 29. sept. 2006

Domača branja medijske hiše Delo ter založb Intelego in Študentska založba

Medijska hiša Delo je za tekoče šolsko leto v sodelovanju z založbama Intelego in Študentska založba pripravila zbirko literarnih del Domača branja. Vanjo smo vključili večino del domače in svetovne književnosti, ki jih predvideva učni načrt za gimnazije in srednje šole. V šolskem letu 2006/07 bo v zbirki izšlo 23 knjig. Izdaje bodo dijakom dobrodošel učni pripomoček, ker bodo opremljene z vprašanji za razmislek, opombami prevajalcev, slovarjem manj znanih besed in s svežimi spremnimi študijami, ki so jih prispevali tile avtorji:

Rajko Korošec, **Brane Senegačnik**, **Vinko Cuderman**, **Urška Perenič**, **Igor Kramberger** in **Klemen Lah** (knjige za **1. letnik**),
Boris Paternu, **Matjaž Kmecl**, **Gregor Kocijan**, **Miran Hladnik**, **Samo Kolar**, **Vinko Cuderman** in **Ana Jesenovec** (knjige za **2. letnik**),
Irena Avsenik Nabergoj, **Vinko Cuderman**, **Klemen Lah**, **Mateja Pezdirc Bartol**, **Gregor Kocijan**, **Katja Mihurko Poniž**, **Barbara Logar** in **Janez Stanek** (knjige za **3. letnik**).

Knjige bodo izhajale skupaj s časnikom *Delo* vsak četrtek od 5. oktobra 2006 vse do 1. marca 2007. Vljudno prosimo vse slaviste v osnovnih šolah, da o knjižni zbirki obvestite učence razredov zadnje triade, saj je to enkratna priložnost, da po ugodni ceni kupijo knjige, ki jih bodo potrebovali v srednji šoli. Prav tako prosim srednješolske profesorje, da o zbirki obvestijo dijake. — Informacije za šole: 041 630 293 (Boštjan Grošelj), za individualno naročanje: 080 11 99, faks 01 47 37 613, narocnine@delo.si. Naslove knjig iz zbirke, podatke o njihovih cenah in druge informacije najdete na http://www. delo.si/domacabranja. — ***Maturant&ka*** (maturantska@gyrus.si), 16. okt. 2006

Gospa Judit v srbščini

Se v casu predkompjuterske dobe (v naso hiso je racunalnik prisel leta 1986) sem prevedla Cankarjevo *Gospo Judit* v srbscino (takrat se je ta jezik imenoval srbohrvascina). Tekst sem prevedla za Vajat, eno prvih privatnih zalozniskih his iz Beograda. Kljub dobri volji urednika **Jovana Janicijevica**, je prevod oblezal in sem nanj popolnoma pozabila. V preseljevanju iz Beograda v Trst se je dosti materiala porazgubilo, izginilo. Tako tudi tipkopis prevoda *Gospe Judite*.

Ob stoletnici izida Cankarjevega romana me poisce gospod Janicijevic, ki je ohranil tipkopis prevoda in mi sporoca, da sedaj sodeluje pri novem zalozniku, Idea. Ta si zeli zaceti novo zbirko ravno s Cankarjem! Zbirka se imenuje Meander in bo objavljala literarne tekste o odnosih med zensko in moskim. Zakaj ravno s Cankarjem? Odgovor in celo vrsto drugih informacij o knjigi smo dobili na

predstavljanju prevoda *Gospe Judit*, 28. septembra v Rimski dvorani Mestne knjiznice v Beogradu. Navzoca tudi gospa **Jadranka Sturm Kocjan**, namestnica slovenskega veleposlanca v Beogradu. Knjigo je financno podprl sklad Primoz Trubar iz Ljubljane. Moje veselje ob izidu prevoda je bilo veliko vecje kakor bi sicer bilo pred dvajsetimi leti: ne samo zaradi tega ker sem prepricana, da je danes ta tekst blizji bralcu, ampak tudi zato, ker sem se s to knjigo (prevod in spremna beseda) nekako zopet priblizala slovenistiki. To je tudi prvi prevod slovenske klasike po dolgem (predolgem) nezanimanju srbske kulture za slovensko. — ***Marija Mitrović*** (mitrovic@units.it), 3. okt. 2006

Slovenske knjige za Fince

Letos bodo izdani naslednji prevodi v finščini:
Evald Flisar: *Velika žival samote* (Mansarda, oktober 2006),
Danilo Kis: *Rani jadi* (Mansarda, oktober 2006),
Boris Pahor: *Nekropola* (Mansarda, oktober 2006),
Tomaz Šalamun: *Mož z zlatim očesom*, izbor iz let 1966–2006 (WSOY/NVL, junij [2006?]) in
izbor besedil slovenskih avtorjev v sodelovanju s Študentsko založbo (ŠZ, oktober 2006).

To je nek rekord. Mansarda je sicer moja založba. — ***Kari Klemelä***, prevajalec, založnik in »Chairman of Slovenia-seura or Finnish-Slovenian Friendship Association« (Kari.Klemela@kolumbus.fi), 11. okt. 2006

Bravo Kari! In vendar, vsaj danes, ko smo tako obcutljivi na nacionalno pripadnost avtorjev, bi se morda spodobilo Kisa izlociti iz slovenske. In uvrstiti ... ja kam? V srbsko pac, kljub temu, da se je sam imel za jugoslovanskega pisatelja. V slovenscini pa ni pisal. — ***Marija Mitrović*** (mitrovic@units.it), 11. okt. 2006

Da se je seznam Karijevih prevodov, med katerimi je tudi en Kiš, znašel pod naslovom Slovenske knjige za Fince, je kriva moja uredniška površnost. Mogoče pa sta bila v podzavesti na delu zloglasna slovenski kulturni ekspanzionizem in literarno uzurpatorstvo :) — ***Miran Hladnik*** (miran.hladnik@guest.arnes.si), 16. okt. 2006

Dopolnilno h tej nadvse razveseljivi vesti naj omenim še, da je odlomek iz nemškega prevoda knjige *Pod milim nebom* **Dese Muck** izšel v prikupnem finskem učbeniku za nemščino *Gute Idee!*, ki jo pred kratkim izdala založba WSOY v Helsinkih z zgoščenko vred. Izvirna mladinska knjiga *Pod milim nebom* in nemški prevod sta izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu. — ***Franc Kattnig*** (franc.kattnig@mohorjeva.at), 12. okt. 2006

Ostale knjižne novosti

Jezikovna predanost: akademiku prof. dr. Jožetu Toporišiču ob 80-letnici. Maribor: Slavistično društvo Maribor (knjižna zbirka Zora, 44) in Ljubljana: SAZU, 2006.

Slovensko jezikoslovje je akademik prof. Jože Toporišič zaznamoval s strukturalizmom. Uvedel je natančno izrazje (*Enciklopedija slovenskega jezika*, 1992), slovensko jezikoslovje pa je zaznamoval s tvorbeno strukturalno slovnico, v katero je uvedel načelo funkcijskosti. Znanstveno in raziskovalno delo je sprva usmerjal predvsem v sinhrone glasoslovne, oblikoslovne in skladenjske raziskave ter vprašanja družbenosti jezika. Delo za slovensko slovnico, pravopis in slovar je nato nadgrajeval s primerjalnimi raziskavami (jezik v stiku), narečjeslovnimi študijami in razpravami iz zgodovine slovenskega (knjižnega) jezika, tako da danes velja za znanstvenika, ki celostno obvladuje vsa raziskovalna področja slovenskega jezika. — ***Marko Jesenšek***

Marko SNOJ: *Slovar jezika Janeza Svetokriškega. 1. knjiga A–O, 2. knjiga P–Ž*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU in Fundacija dr. Bruno Breschi, 2006.

Slovar prikazuje in pomensko opredeljuje občno in imensko besedje 233 pridig, ki jih je naš baročni pisec izdal v petih knjigah med letoma 1691 in 1707. Delo vsebuje Predgovor, Uvod in 1416 slovarskih strani v dveh knjigah, na katerih je v 8540 geselskih člankih prikazano in obravnavano vse slovensko občno in imensko besedje, uporabljeno v 233 pridigah Janeza Svetokriškega. *Slovar jezika Janeza Svetokriškega* je prvi slovar, ki obravnava besedje kakega slovenskega pisca iz predgajičnega obdobja. Odlikuje se po sodobnem, vendar ne pretirano zapletenem prikazu gradiva, po izčrpnosti navedkov v vseh zapisanih različicah in po tem, da prinaša enciklopedične imenske podatke, kar vse v mnogih pogledih olajša ali sploh omogoči razumevanje besedila *Sacrum promptuarium*. — ***Založba ZRC***

Andrej INKRET (ur.): *Razprave XVIII*. Ljubljana: SAZU (Razprave Razreda za filološke in literarne vede SAZU, 18), 2005.

Prispevki s Simpozija ob stoletnici rojstva Edvarda Kocbeka in Simpozija ob stoletnici rojstva akademika Bratka Krefta. — ***Miran Hladnik***

Matjaž KMECL (ur.): *Razprave XIX*. Ljubljana: SAZU (Razprave Razreda za filološke in literarne vede, 19), 2006.

Prispevki s Spominskega simpozija ob 100-letnici rojstva literarne zgodovinarke Marje Boršnik (14. januarja 2006). — ***Miran Hladnik***

Marko JUVAN in Jelka KERNEV ŠTRAJN: *Teoretsko-literarni hibridi: o dialogu literature in teorije*. / *Hybridizing Theory and Literature: On the Dialogue*

Between Theory and Literature. Posebna številka revije *Primerjalna književnost* (avgust 2006).

Slovensko-angleški zbornik s prispevki s tretjega komparativističnega kolokvija v Lipici leta 2005, kjer je sodelovalo trinajst udeležencev in Slovenije in različnih koncev Evrope. Udeleženci prireditve so svoje prispevke za objavo v zborniku priredili in dopolnili, urednika pa sta k objavi uspela privabiti še dve referentki iz tujine, ki pri dogodku v Lipici nista mogli sodelovati. — ***Matjaž Zaplotnik***

Miha JAVORNIK (ur.): *Literatura in globalizacija (k vprašanju identitete v kulturah centralne in jugovzhodne Evrope v času globalizacije)*. Prev. Tatjana Filimonova in Blaž Podlesnik. Ljubljana: ZIFF (Razprave Filozofske fakultete), 2006.

Zbornik vsebuje razmišljanja o kulturni situaciji v srednje- in vzhodnoevropskih deželah v času, ko se preoblikuje zavest o globalnem prostoru in času. Knjiga je rezultat slovensko-ruskega projekta iz let 2003 in 2004. — ***Matjaž Zaplotnik***

Rosanda SAJKO: *Poetičnost zvoka: ustvarjalne možnosti radijske igre za otroke*. Maribor: Mariborska knjižnica, revija Otrok in knjiga, 2006.

Vsebinsko in metodološko razgibana avtorefleksija o slovenski radijski igri (posebej tisti za otroke), njeni poetiki in dramaturgiji. Izpod peresa ene najuglednejših slovenskih režiserk radijskih iger (v letih od 1954 do 1999 je zrežirala več kot tristo šestdeset radijskih iger za odrasle in otroke). — ***Matjaž Zaplotnik***

Jože MAHNIČ: *Od Zoisa prek moderne do Kocbeka: razprave, kritike, zapisi*. Ljubljana: Slovenska matica (Razprave in eseji, 58), 2006.

Knjiga zbranih razprav Jožeta Mahniča obravnava Zoisa in njegov »slovstveni krog«, najpomembnejše avtorje moderne (posebej njihovo razmerje do Prešerna), proti koncu knjige pa Kocbeka in Udoviča. — ***Matjaž Zaplotnik***

Mihael GLAVAN (ur.): *Ustvarjalci dveh kultur* / *Stvaratelji dviju kultura*. Razstavni katalog. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica; Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2006.

Skupna razstava slovenistike in kroatistike nosi naslov *Ustvarjalci dveh kultur* in je prva skupna akcija slovenske in hrvaške nacionalne knjižnice. Besedila v katalogu so pripravili vodja rokopisne zbirke v NUK-u Mihael Glavan ter profesorja Filozofskih fakultet v Ljubljani in v Zagrebu, Vladimir Osolnik in Zvonko Kovač. — ***Matjaž Zaplotnik***

Rada LEČIČ: *Igraje do znanja slovenščine* / *Learning slovene by playing games* / *Spielend slowenisch lernen* / *Imparare lo sloveno giocando*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006.

51 kartic za utrjevanje in ponavljanje slovenske slovnice lahko uporabljajo vsi, ki so seznanjeni z osnovami slovenskega jezika: s sedanjikom, preteklikom in prihodnjikom, s pogojnikom, z velelnikom, z vsemi skloni v ednini, s tožilnikom v ed., dv., mn., z rodilnikom v ed., dv., mn., s povratnimi glagoli, predlogi, z uro, besednim redom, z osebnimi zaimki, s stopnjevanjem pridevnika, s postavljanjem vprašanj ... Na vsaki kartici so navodila v slov., angl., nem. in italij. jeziku. Med karticami tudi take z ilustracijami, ki jih je narisala Tamara Korošec. Na hrbtni strani kartic so rešitve, zato so primerne tako za samostojno učenje kot za skupinsko delo v razredu. Komplet kartic stane 2110 SIT (8,80 EUR). Naročila: Anita Abram (Založba ZRC), tel. 01 4706 465. Prejšnje delo kolegice Rade Lečič – učbenik *Slovenski glagol* – je postal prava uspešnica in celo komercialna uspešnica. Želimo, da bi bilo tudi tokrat tako. — ***Zoltan Jan***

Slavica PAVLIČ: *Zgodovina idrijskega šolstva*. Idrija: Založba Bogataj, 2006.

Temeljno zgodovinsko delo o šolstvu v Idriji, ki priča o izjemnih šolskih tradicijah od prvih protestantskih šol do prve slovenske realke. Avtorica knjige, sicer ena najbolj delavnih in ustvarjalnih slovenskih šolskih zgodovinarjev, je preučila vse glavne arhivske vire in dosedanjo literaturo o šolstvu v Idriji. — ***Matjaž Zaplotnik***

Tatjana ZIDAR GALE, Igor Ž. ŽAGAR, Janja ŽMAVC in Vladimir PIRC: *Retorika. Uvod v govorniško veščino*. Ljubljana: I2 – družba za založništvo, izobraževanje in raziskovanje d.o.o., 2006.

Prvi in do sedaj edini učbenik retorike na Slovenskem, namenjen zlasti osnovnošolcem. Predmet retorika je namreč obvezni izbirni predmet v devetem razredu našega devetletnega osnovnošolskega izobraževanja, kar je posebnost slovenskega šolskega sistema. — ***Matjaž Zaplotnik***

Tone SMOLEJ in Matej HRIBERŠEK: *Retorične figure*. Ljubljana: DZS, 2006.

Priročnik je tridelno zasnovan. V prvem delu je kratka zgodovina retorike in pregled razvoja figur v antični retoriki. Nekateri govori so pri vajah prvič dosegljivi v slovenščini. V drugem, osrednjem delu so obravnavane štiri vrste retoričnih figur. Kratkim definicijam sledijo primeri z vajami. Primeri so tako iz evropske kot iz slovenske književnosti, upoštevani pa so tudi pomembni govori in pridige. Tretji del poskuša ob pesmi v prozi pokazati, kakšna je vloga retorične figure v umetniškem besedilu. — ***Tone Smolej***

Meta GROSMAN: *Razsežnosti branja: za boljšo bralno pismenost*. Ljubljana: Karantanija, 2006.

Zbirka študij o branju in pouku branja združuje najnovejša spoznanja o zapletenosti branja kot procesa bralčevega intenzivnega sodelovanja z besedilom s konkretnimi priporočili za pouk in usvajanje branja. — ***Meta Grosman***

Franci JUST: *Panonski književni portreti, 1: Prekmurje in Porabje A–J.* Murska Sobota: Franc-Franc (Podobe Panonije), 2006.

Gre za prvi zvezek knjižnega projekta, ki bo v dveh zaokroženih sklopih (Prekmurje in Porabje, Prlekija in Slovenske gorice) predstavil književne in s književnostjo povezane ustvarjalce, ki izhajajo iz slovenskega panonskega prostora. — ***Franci Just***

Nataša JAKOP: *Pragmatična frazeologija*. Ljubljana: ZRC SAZU (Linguistica et philologica, 14), 2006.

Knjiga o pragmatični frazeologiji prinaša odgovore na vprašanja, kateri frazemi so pragmatični, katere so njihove prepoznavne lastnosti in v čem se pragmatični frazemi razlikujejo od drugih skupin frazemov. V prvem delu knjige so predstavljena teoretična izhodišča obravnave in pojasnjeni temeljni pojmi. V drugem delu pa razpravljamo o slovničnih in pomenskih lastnostih slovenskih pragmatičnih frazemov. — ***Nataša Jakop***

Splet

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/oktogezimi/index.html – Fotografije s predavanj profesorjev **Zadravca**, **Paternuja** in **Toporišiča**. Poslikal in na splet postavil — ***Matjaž Rebolj*** (Matjaz.Rebolj@ff.uni-lj.si)

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri65/index.html – Kako smo 2., 3. in 9. oktobra 2006 proslavljali visoke obletnice svojih učiteljev **Zadravca**, **Paternuja** in **Toporišiča** (fotoreportaža z video klipi). — ***Miran Hladnik***

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/preseganje.html – Pogovor **Vladke Tucovič** z **Miranom Hladnikom** o zagrebškem kongresu v časopisu *Delo*. — ***Miran Hladnik***

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri62/index.html — 129 posnetkov iz Zagreba in video klipi s **Sanjo Pilić**, **Markom Stabejem** in **Janijem Kovačičem**. V slavistični knjižnici na FF UL si bo mogoče izposoditi za kopiranje tudi zgoščenko s še več posnetki in filmčki v polni ločljivosti. — ***Miran Hladnik***

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri63/index.html – fotografije **Mateja Krajnca** z zagrebškega kongresa, na koncu odlomek iz Zajčevih *Grmač*. — ***Miran Hladnik***

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri64/index.html – Haloze, Kropa, Istra, Julijci (slike). — ***Miran Hladnik***

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri66/index.html – še nekaj slik iz Zagreba, Ozalj, Borovnica, Žrd z jesenskimi macesni. — ***Miran Hladnik***

http://dl.google.com/picasa/picasa2-current.exe – Nova Picasa prevedena v slovenščino, s kodiranjem strešic pri pripravi spletnih albumov ni več težav. Priporočam montažo tega izvrstnega programa, — ***Miran Hladnik***

http://www.nch.com.au/scribe/ – (Brezplačni) program za pretipkavanje posnetih besedil, intervjujev … S tipkama F2 (počasi) F3 (hitro) in F4 (stop) gre čisto fino. Nastaviš si hitrost predvajanja posnetka in ga lahko prepisuješ tako hitro kot ga uspeš pretipkavati. Če gre prehitro ustaviš ali »previješ« posnetek malce nazaj. Podpira različne formate datotek (wma, wav, mp3 ...) ter poleg uporabe tipkovnice tudi USB in COM stopalke. Tudi obstoječe starejše stopalke se da zvezati na računalnik – poleg tega je to ceneje kot kupiti stopalko s programom za 40.000 SIT. — ***Marjan Savli*** (marjan.savli@gmail.com)

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/ziff/ziff/index.htm – Znanstveni inštitut FF ima novo spletišče.

http://www.librarything.com/ – Osebni knjižnični katalog.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/koseski.htm – **Kozma Ahačič**, *Konkordance izvirnih pesmi Jovana Vesela – Koseskega*. Ahačičeva kritična izdaja Koseskega izide kmalu v Slavistični knjižnici. — ***Miran Hladnik***

Spletna stran častnih članov Slavističnega društva Slovenije (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/castni.html) je bogatejša za nekaj novih biografij. Na splet jih je postavila **Andreja Musar** (andreja.musar@siol.net). — ***Matjaž Zaplotnik***

http://tinyurl.com/yeuj4s – Ljubitelje »starih« novic bo morda razveselila novica, da zadnje dni *Google* omogoča tudi brskanje po arhivih raznih časopisnih hiš. Vizualno ta »arhiv« sicer (še) ni primerljiv z nekaterimi drugimi spletnimi arhivi, bo pa najbrž kmalu. Pa še zastonj je. — ***Vesna Velkovrh Bukilica*** (vvb@siol.net)

http://tinyurl.com/3m8c9 – *The Index Translationum*. Mednarodna bibliografija prevodov, tj. seznam svetovnih prevodov knjig. Zanimiva statistična zbirka. — ***Vesna Velkovrh Bukilica*** (vvb@siol.net)

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html. Med članske ugodnosti sodijo poleg vsakomesečne *Kronike* še znižana naročnina na *Jezik in slovstvo* (za leto 2006 3900 SIT namesto 4900 SIT oz. 16,3 EUR namesto 20,5 EUR), na *Slavistično revijo* (za leto 2006 3650 SIT namesto 4800 SIT oz. 15,2 EUR namesto 20 EUR), na knjige Založbe ZRC SAZU ter zelo znižani stroški registracije na kongresu SDS in na seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje. Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Članarino za leto **2006** (**3800 SIT** ali 15,9 EUR) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije prosim, naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (helena.kenda@siol.net, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na milena.blazic@guest.arnes.si ali preko obrazca na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html. — Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na miran.hladnik@guest.arnes.si. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

Člani brez plačane članarine od te številke dalje ne prejemajo več društvene *Kronike*. Če je morda prišlo do napake, to takoj sporočite.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. decembra 2006

Letnik 10, št. 70

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika70.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika70.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Ljudje

Sekcija izvršnega odbora IBBY sporoča, da je po dolgotrajni bolezni preminul član izvršnega odbora IBBY 2000–02, član žirije za Andersenovo nagrado 2005–06 in dobitnik Častne liste IBBY 2006, **Vasja Cerar**. Slovo od dejavnega člana, izjemnega prevajalca in urednika za mladinsko književnosti pri Mladinski knjigi Založbi, je bilo v ponedeljek, 30. 10. 2006, na Žalah. Vasja Cerar, r. 1959 v Ljubljani, je prevajal filme, TV nadaljevanke in dokumentarne oddaje. Slovenskim bralcem bo ostal v trajnem spominu kot izvrsten prevajalec serije knjig o Jadranu Krtu avtorice Sue Townsend, Ezopovih basni in *Skrivnostnega primera ali kdo je umoril psa Marka Haddona*, za katero je bil uvrščen na Častno listo IBBY 2006 konec septembra 2006 na Kongresu IBBY na Kitajskem. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 1. nov. 2006

Ali morda kdo ve, kdaj je umrl **Martin Cilenšek**, avtor knjige *Naše škodljive rastline v podobi in besedi* (1892)? Sprašujem zato, ker bi knjigo rad poskeniral in objavil v *Wikiviru*. — ***Roman Maurer*** <roman.maurer@amis.net>, 2. nov. 2006

Odgovor na vaše vprašanje najdete v *Enciklopediji Slovenije*, knj. 2 (str. 67). V bodoče vam za podobna vprašanja svetujem tudi uporabo referenčnega servisa *Vprašaj knjižničarja* (http://cobiss.izum.si/). — ***Majda Ilc Hussein***, knjižničarka <majda.ilc-hussein@guest.arnes.si>, 2. nov. 2006

Na Vas se obračam zaradi vprašanja, ki se mi je porodilo ob prebiranju Prešernovih pisem in na katerega še nisem našla odgovora. [...] Pri Prešernovih pismih si ne znam razložiti, kaj pomeni v podpisu vmesni člen, okrajšava med imenom in priimkom, in sicer: Fr. Sav. Presern, France Ksav. Presern, Franz Xav. Prešeren. — ***Martina Mejak*** <mejak3@hotmail.com>, 9. nov. 2006

Xaver (slov. Ksaverij) je dodatek Prešernovemu krstnemu imenu, ki natančneje pove, po katerem od tridesetih svetniških Francetov je bil krščen. 3. decembra, takrat kot Prešeren, ima od njih god le Franc Xaver, s polnim imenom Francisco Javier de Jassu y Azpilcueta (7. april 1506–3. december 1552), eden od utemeljiteljev jezuitskega redu in uspešen misijonar v Indiji, Maleziji, na Japonskem in Kitajskem. Njegovi svetniški atributi so razpelo, steblo lilije, plameneče srce [se na to navezuje Neiztrohnjeno srce?]. Je zavetnik Indije, misijonov, katoliškega tiska, pomorščakov [se na to navezuje pesem Mornar?], proti viharju in kugi, za mirno smrtno uro. Za patrona razširjevalcev vere je bil proglašen šele leta 1904 [zato Črtomirjeve misijonske dejavnosti še ne moremo pripeti temu izročilu]. Ime Xavier je Prešernov patron dobil po gradu v Baskiji, na katerem se je rodil. Gl. *Ökumenisches Heiligenlexikon* (http://www.heiligenlexikon.de/). — ***Miran Hladnik***

SZF – Slovenska znanstvena fundacija vabi k predlaganju kandidatov za priznanje *Prometej v znanosti* (posameznike, skupine raziskovalcev, popularizatorje v

znanosti, učitelje, novinarje). Med temi bo SZF izbrala kandidate za Descartesovo nagrado – http://ec.europa.eu/research/descartes/communication_en.htm.

SZF je objavila razpis za dodelitev štipendij mladim doktorantom in doktorjem znanosti – http://www.ustanova-szf.si/razpis_wfs_december06.htm. Rok: 12. dec. 2006, kontaktna oseba: dr. **Edvard Kobal** (Edvard.Kobal@ustanova-szf.si). — Oboje posredovala ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 17. nov. 2006

»Cvetoci maj prinesel je na zemljo raj in pticki nam zapeli so,« se je glasila pesem, ki smo jo deklamirali v soli. Ne vemo ne avtorja ne kje bi se jo naslo. Ce morda vi veste za izvor te pesmi, nam prosim sporocite na e-naslov. Zivimo v tujini. Hvala, — ***miro argo*** <miargo1@yahoo.com.ar>, 17. nov. 2006

Verjetno ste že seznanjeni, da je akad. dr. **Jože Toporišič** dobitnik Zoisove nagrade za življenjsko delo. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 29. nov. 2006

Študentki iz Maribora, ki bi bila pripravljena v domačem mestu pri ostareli materi pisatelja in nesojenega ljubljanskega župana **Frančka Rudolfa** iz kupa družinske korespondence izbrskati in prekopirati nekaj Gradnikovih pisem, plačam kosilo. — ***Miran Hladnik***, 30. nov. 2006

Iščem koga (tokrat brez obljube kave, kosila ali honorarja), ki bi bil pripravljen nekaj besedil slovenskih klasikov, ki jih imam v elektronski verziji, ki ne ločuje med czs in čžš, opremiti s strešicami. Namesto materialnega nadomestila bo v dnu besedila, objavljenega na http://www.ijs.si/leposl.html-l2, blestelo njegovo ime. Kontakt: miran.hladnik@guest.arnes.si. — ***Miran Hladnik,*** 7. dec. 2006

6. 11. 2006 ob 15.00 bo imel mag. **Tomaž Toporišič** zagovor svoje doktorske disertacije *Kriza dramskega avtorja v gledališču osemdesetih in devetdesetih let dvajsetega stoletja*. Mentor doktorske disertacije je red. prof. dr. **Vladimir Kralj** z Oddelka za primerjalno književnost in literarno teorijo. Zagovor bo v sejni sobi FF.

12. 12. 2006 ob 12.00 pa bo imela mag. **Urša Šivic** zagovor doktorske disertacije *Transformacija slovenskih ljudskih pesmi v nekaterih zvrsteh popularne glasbe v devetdesetih letih 20. stoletja*. Mentorja sta doc. dr. **Leon Stefanija** z Oddelka za muzikologijo in izr. prof. dr. **Rajko Muršič** z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo. Zagovor bo v predavalnici 535B FF. — Oboje posredoval ***Matjaž Zaplotnik***, 5. dec. 2006

Iz slavnostnega govora dr. *Marije Stanonik* **ob podelitvi Štrekljeve nagrade prof.** *Janezu* DOLENCU **v Štrekljevi rojstni hiši, Gorjansko pri Komnu, 17. septembra 2006**

5. septembra 2006 je prof. Janez Dolenc, slavist, urednik, deloma etnolog in predvsem slovstveni folklorist, dopolnil osemdeset let. Na svet je prijokal 1926 v Četeni Ravni pod Starim Vrhom nad Poljansko dolino, na domačiji pri Tavčarju, od koder je izviral rod Ivana Tavčarja. »Uka žeja« ga je že desetletnega po treh letih osnovnega šolanja »speljala« zdoma, najprej v Gorenjo vas in nato na gimnazijo v Kranj. Že kot 14-letni dijak je med počitnicami poleti 1940 po pripovedovanju domačih začel z zapisovanjem povedk.

Z drugo svetovno vojno so Nemci kranjsko gimnazijo spremenili v nemško učiteljišče. Da bi se izognil mobilizaciji v nemško vojsko, se je jeseni leta 1944 vpisal na gimnazijo v Celovcu. Tam je bilo nekaj slovenskih dijakov povezanih z OF. Pridružil se jim je, toda kmalu so ga prijeli gestapovci in ga sredi marca odpeljali v Dachau. K sreči so ga že 29. aprila 1945 osvobodili ameriški vojaki. 8. junija 1945 je bil spet doma, vendar zaradi hudega vnetja rebrne mrene zelo oslabel, da ni mogel takoj nadaljevati šolanja. Ta čas izkoristil za sistematično zbiranje etnološkega in folklornega gradiva. Gradivo o šegah sta s pridom uporabila v svojih knjigah Vinko Möderndorfer (*Prazniki*, 1948) in Niko Kuret (*Praznično leto Slovencev* I–IV, 1965–1970). Povedke iz tega časa iz njegove rojstne fare so zagledale beli dan v knjigi z naslovom *Kres na Grebljici* (Glasovi 22, Ljubljana 2000). Sosednji dolini na drugi strani Starega Vrha se je oddolžil z zbirko pravljic, ki jih je zbral Martin Tušek iz Martinj Vrha.

Šolanje v Kranju je nadaljeval jeseni 1947, nato pa v Ljubljani, kjer se je vpisal v 6. razred gimnazije v Vegovi ulici. Jeseni 1950 se je vpisal na ljubljansko univerzo. Poleg slovenščine ni mogel vpisati še etnologije, zato si je poiskal vso ustrezno literaturo in jo študiral sam. Leta 1952 je dobil študentsko Prešernovo za nalogo *Pripovedno blago severnega poljanskega narečja*, ki jo je pripravil pri Franu Ramovšu. Leta 1956 je diplomiral z nalogo o svojem tako rekoč rojaku Antonu Žaklju – Rodoljubu Ledinskem.

Po njegovem končanem študiju sta si Janeza Dolenca za svojega sodelavca obetala Ivan Grafenauer in Milko Matičetov na Inštitutu za slovensko narodopisje SAZU v Ljubljani. Vendar predsedstvo SAZU v osebi gosposkega Josipa Vidmarja ni bilo za to. Tako je jeseni leta 1957 Janez Dolenc postal profesor slovenščine na učiteljišču in pozneje gimnaziji v Tolminu. Ni zakopal svojega talenta. V tridesetih letih (1957–1987) je privzgojil spoštljivo naklonjenost do slovenske etnološke in posebej

slovstvene folklorne dediščine številnim generacijam učiteljev in dijakov tolminskega učiteljišča in gimnazije. S pomočjo mladega rodu se je v čez petdeset skrbno urejenih mapah nabralo najrazličnejše etnološko in folklorno gradivo z Goriškega in Tolminskega. Iz tega gradiva so leta 1989 pri Mladinski knjigi v Ljubljani izšle *Tolminske pravljice* in leta 1992 v knjigi *Zlati Bogatin* (Glasovi 4) izbrane povedke s Tolminskega.

Janez Dolenc se kot slavist posveča zlasti primorskim književnikom. Napisal je dvoje poljudnih književnih monografij: o Simonu Gregorčiču (1989) in o Francetu Bevku (1990), strokovne članke o folklornih sestavinah v delih Franceta Bevka, Jože Lovrenčiča in Ivana Preglja. Uredništvo slovenskih klasikov mu je zaupalo urejanje *Zbranih del* Ivana Preglja. Izkazal se je tudi kot urednik *Tolminskih zbornikov*. Svoje prvotno zamišljeno strokovno poslanstvo poskuša po upokojitvi izpolniti v slovstveni folkloristiki in etnologiji. Kot avtorja ga srečujemo v znanstvenih, strokovnih (npr. *Jezik in slovstvo, Loški razgledi, Primorska srečanja*, *Slovstvena folkloristika, Traditiones*) in poljudnih publikacijah (*Planinski vestnik*). Njegova bibliografija od leta 1948 do 2005 obsega krepko nad tri sto strokovnih člankov in razprav, od katerih jih je tretjina z etnološko in folkloristično tematiko in vsebujejo etnološke téme iz Poljanske doline (o pastirjevanju, košnji in drugih kmečkih opravilih, koparjenju), Tolminskega (o šegah in vražah na Tolminskih Ravnah, božičnih navadah in novoletnih šegah in verovanju, bali, kresovanju, materialni kulturi v vasi Volče) in Goriškega (o kolinah, božično-novoletnem čoku itn.), o literarjenju (Pustotnik, Lojze Hafner, Julka Fortuna, Anica Gartner) ter folkloristične članke z gradivom in komentarji. Poleg tega ne gre prezreti Dolenčevega prispevka k raziskovanju tolminskega punta. V arhivu na Dunaju je odkril koncept poročila cesarju Karlu z imeni enajstih voditeljev tolminskega punta

in načinu njihove usmrtitve 23. aprila 1714. Dolenčeva bibliografija zajema tudi njegovo leposlovno ustvarjanje s planinsko, puntarsko, vojno in potresno tematiko.

V zadnjih letih profesor je Janez Dolenc v *Loških razgledih* objavljal razprave o življenju in delu svojega rojaka Gregorja Kreka, prvega profesorja slovanske filologije na Univerzi v Gradcu, ki se je poglobljeno ukvarjal z vprašanji slovstvene folklore in slovanske mitologije. Dolenc je dal Slavističnemu društvu Slovenije in Inštitutu za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU pobudo za simpozij o njem in večina teže za postavitev spomenika v domačem kraju temu zaslužnemu Slovencu je bila na njegovih ramah. Lanskoletni simpozij ob stoletnici smrti Gregorja Kreka in današnje slavje v spomin Karla Štreklja v življenju in delu Janeza Dolenca povezuje dva moža, romantičnega, občutljivega Poljanca in realističnega, tršatega Kraševca. Oba sta vsak s svojim konceptom prva profesionalno utirala pot slovenski slovstveni folkloristiki (po njuni smrti se je ta proces ustavil za nekaj desetletij). Janez Dolenc tako poravnava, kar je bilo med njima bridkega, in s tem simbolno dopolnjuje svoje življenjsko poslanstvo.

3. junija 1956 je današnji slavljenec, tedaj še študent, na prošnjo svojega profesorja, znamenitega prešernovslovca Antona Slodnjaka sodeloval na proslavi ob odkritju spominske plošče dr. Karlu Štreklju na njegovi rojstni hiši *tu* na Gorjanskem. V imenu študentov je imel kratek govor. Od tega je preteklo natanko petdeset let. In danes je Janez Dolenc spet na istem mestu: da prejme *nagrado za življenjsko delo na področju slovstvene folkloristike*. — ***Marija Stanonik***

Kronika vabil, prireditev, predstavitev, dogodkov (večina jih je že mimo)

Branje sodobne slovenske književnosti v dunajskem Volkstheatru z naslovom *Schreiben am Tolmun: Literatur des slowenischen Nachbarn* bo 25. oktobra ob

19.45 v Belem salonu. Predstavili se bodo prozaisti **Esad Babačič**, **Miklavž Komelj**, **Jana Putrle Serdić**, **Tone Škrjanec**, **Maja Vidmar**, **Erika Vouk**. Brala bosta **Jennifer Frank** in **Gerd Rigauer**, moderiral bo **Peter Scherber**. 4. decembra se bo vrsta nastopov nadaljevala z dramatiko. Pripravili so jih Klub slovenskih študentov na Dunaju in Center za slovensko literaturo v Ljubljani. — ***Peter Scherber*** <pscherb@gwdg.de>, 20. okt. 2006

Frederick J. Newmeyer, zaslužni prof. za jezikoslovje iz Seattla, bo predaval na Oddelku za primerjalno in splošno jezikoslovje v četrtek 26. oktobra v pred. 6. Naslov predavanja: *Rare typological features: Should grammars be punished for licensing them?* — ***Milena Sheppard*** <Milena.Sheppard@ff.uni-lj.si>, 20. okt. 2006

Že drugo leto potekajo v času Borštnikovega srečanja v Literini knjigarni predstavitve knjižnih izdaj s področja dramatike in teatrologije. V ponedeljek, 23. oktobra 2006, vas vabimo na predstavitev knjig
Silvija Borovnik: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja*;
Igor Lampret: *Rabe sočutja*;
Taras Kermauner: *Kreftova in Kocbekova dramatika*;
Eugenio Barba: *Papirnati kanu*;
Jasna Vombek: *Prevzetost pogleda*;
Denis Poniž: *Ivan Cankar: Lepa Vida (poskus interpretacije)*.

Že naslednji dan pa bodo predstavljene
Evald Flisar: *Drame*;
Vinko Möderndorfer: *Mefistovo poročilo, igre in komedije*;
Matjaž Briški: *Križ*;
Janez Jalen: *Izbrani spisi III: Dramska trilogija Dom, Srenja, Bratje*.

Oba literarna večera bo vodil **Jernej Novak**. — ***Literina knjigarna*** <info@knjigarna-litera.org>, 20. okt. 2006

Vabimo vas na »literarni tandem« Berlin–Ljubljana, ki bo 7. novembra 2006 ob 14.40 v predavalnici 302 na FF. Gosta bosta **Kevin Vennemann** in **Mojca Kumerdej**, pogovor bosta vodili **Irena Samide** in **Tanja Petrič**. — ***Tatjana Gyorkos*** <Tatjana.Gyorkos@ff.uni-lj.si>, 27. okt. 2006

Mednarodna zveza in mednarodni komite za mladinsko književnost pripravljata panel o mladinski književnosti v Mehiki in v španskem jeziku, ki bo potekal 14.–16. junija 2007, v času mednarodne konference v Christopher Newport Univerza, VA v ZDA. V ta namen je možno dobiti tudi štipendijo v višini 2000 $. Podrobne informacije: e-naslov kkiessling@childlitassn.org, spletni strani http://chla.wikispaces.com/, http://www.irscl.ac.uk/news.htm in e-naslov Kim.Reynolds@ncl.ac.uk. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 28. okt. 2006

V ponedeljek, 13. 11. 2006, ob 11:00 bo v avli ljubljanske FF otvoritev razstave o življenju in delu Samuela Becketta. Odprtje razstave ob stoletnici rojstva tega velikega irskega dramatika in pisatelja bo spremljala predstavitev *Izbranih del Samuela Becketta* v slovenskem prevodu, ki jih je v zadnjih treh letih izdala Cankarjeva založba. O svojih prevajalskih izkušnjah bo spregovorila priznana prevajalka Beckettovih del, **Tina Mahkota**. — ***Glavna pisarna FF*** <Glavnapisarna.fakultete@ff.uni-lj.si>, 29. okt. 2006

13. novembra ob 11. uri bo v dvorani M1 Cankarjevega doma potekala okrogla miza *Duh današnje zgodbe v filmu in literaturi*, na kateri bodo sodelovali **Marko Naberšnik** in **Andrej Košak** (Društvo slovenskih filmskih ustvarjalcev), **Maja Weiss** in **Metod Pevec** (Društvo slovenskih režiserjev) ter **Maja Novak** in **Dušan Šarotar** (Društvo slovenskih pisateljev). Pogovor bo vodil **Martin Srebotnjak**. Prireditev je umeščena v spremljevalni program letošnjega festivala *LIFFe*. Več informacij: http://www.liffe.si/index.php?menu_item=accompanyingprogramme. — ***Matjaž Zaplotnik***, 29. okt. 2006

Lingvistični krožek FF v Ljubljani vabi na 838. sestanek v ponedeljek, 6. novembra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predavala bo doc. dr. **Jerneja Kavčič** z Oddelka za klasično filologijo. Tema predavanja: *Skladnja nedoločnika in deležnika v zgodnjesrednjeveški grščini (predstavitev monografije)*. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 1. nov. 2006

Popotovanje iz Litije do Čateža bo v četrtek, 9. novembra. Zberemo se na ljubljanski železniški postaji ob 6.30 zjutraj. Kupite povratno karto Ljubljana–Litija (635 sit) in Velika Loka–Ljubljana (935 sit, skupaj torej 1570 sit). Vlak odpelje ob 6.50, v Litijo prispe ob 7.20. Kdor nas bo čakal v Litiji, naj pomni, da se v Litiji ne bomo zadrževali. Za pol ure pa se bomo ustavili v Šmartnem. Od tam naprej nas čaka ok. 6 ur zložne hoje do Čateža. Na Čatežu bomo predvidoma ok. 15.00. Od Čateža je do vlaka v Veliki Loki slaba ura in pol hoje (ampak navzdol). Iz Vel. Loke imamo 2 vlaka: prvega ob 16.32, drugega ob 18.39 (v Ljubljano pride ob 19.44). Večina gre na slednjega, ker nas v gostilni Ravnikar na Čatežu čaka kosilo. Kaj rabite? Čevlje, ki zdržijo 7–8 ur počasne hoje. Pot gre po asfaltu, makadamu in gozdnih stezah. Količina blata odvisna od padavin. S seboj imejte pulover, anorak, za vsak slučaj dežnik, malico, pijačo, Levstikov potopis in njegove pesmi. — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 2. nov. 2006 [Vodstvo pohoda in odgovornost tako kot vedno **Aleš Bjelčevič**, **Miran Hladnik** pa vmes kakšno reče in sodeluje pri igri *kdo se boji črnega moža* ter pri Roštanu. — ***Miran***]

KUD France Prešeren & Radio Slovenija predstavljata: **Jani Kovačič**, Cerberus Hotel, Jazzitette*. Priredil **Igor Lunder**, izvajajo **Jani Kovačič** & Big Band RTV Slovenija, dirigent **Igor Lunder**, četrtek, 9. novembra 2006 ob 20. uri, Radio Slovenija – Studio 14. — ***Jani Kovačič*** <jani.kovacic@siol.net>, 28. okt. 2006

Šolski muzej vabi v svoje prostore na Plečnikovem trgu 1 v Ljubljani na odprtje razstave *Hiše učenosti v Ljubljani na starih razglednicah*, ki bo v sredo, 8. novembra 2006, ob 12. uri. — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 2. nov. 2006

Šola iz leta 1900. Slovenski šolski muzej v četrtek, 9. novembra 2006, ob 17.00. Pri učni uri prirodopisa učenci spoznavajo mačko. Pod strogim očesom »gospodične učiteljice«, oblečene po modi iz konca 19. stoletja, so učenci »v živo« pri pouku, kakršnega so obiskovali njihovi vrstniki pred sto leti. Okusijo tudi čar takratnih disciplinskih ukrepov: tepež z leskovo palico, klečanje v kotu in sedenje v oslovski klopi. Uporabljajo šolske potrebščine, kot so jih učenci v šoli preteklih dni in pišejo s kredo po tablici. Na učni uri prirodopisa učenci spoznavajo mačko; v *Drugem berilu* iz leta 1895 preberejo zgodbico o mački in se pogovarjajo o starih slovenskih pregovorih o tej živali, temeljito si jo ogledajo tudi s pomočjo starega šolskega učila. Učno uro interpretira **Taja Gubenšek** in traja 45 minut. Obvezna je predhodna prijava na telefon 01/ 25 13 024 ali 25 13 127. — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 3. nov. 2006

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (http://odmev.zrc-sazu.si/zrc/modules.php?name=insti&ime=1) in Založba ZRC (http://zalozba.zrc-sazu.si/index.php?q=sl/taxonomy_menu/3/37) vabita na predstavitev novih publikacij iz zbirke Linguistica et philologica: **Jože Toporišič**, *Besedjeslovne razprave*, in **Nataša Jakop**, *Pragmatična frazeologija*. Tiskovna konferenca bo v četrtek, 9. novembra 2006, ob 11. uri v Prešernovi dvorani SAZU, Novi trg 4/pritličje, Ljubljana. Nove knjige s področja literarne vede so na spletni strani http://zalozba.zrc-sazu.si/index.php?q=sl/taxonomy_menu/3/40. — ***Varja Cvetko Orešnik***

Univerza v Novi Gorici (http://www.p-ng.si/si/; Fakulteta za slovenske študije Stanislava Škrabca) in Občina Kobarid vabita na *Simpozij o Simonu Gregorčiču*, ki bo v petek, 10. novembra 2006 v Domu Andreja Manfrede v Kobaridu. Na simpoziju bodo sodelovali **M. Glavan**, **A. Bjelčevič**, **D. Poniž**, **F. Ferluga Petronio**, **M. M. Blažić**, **T. Jamnik**, **D. Lavrenčič Vrabec**, **V. Nartnik**, **T. Sajovic**, **B. Kravos**, **D. Bandelli**, **I. Prosenc Šegula**, **Z. Božič**, **L. Bratuž**, **B. Marušič**, **S. Fatur** in **M. Grgič**. — ***Barbara Pregelj***

Podjetje za promocijo kulture FRANC-FRANC in revija *Otrok in knjiga* vabita na enajsto srečanje *Oko besede*, ki bo v petek, 17. novembra 2006. Gre za 11. srečanje slovenskih mladinskih pisateljev. Ob tej priložnosti bo organiziran simpozij na temo *Mladinska književnost v šolskih berilih*. Program je na spletni strani

http://www.franc-franc.si/index.php?option=content&task=view&id=65&Itemid=102 — ***Darka Tancer Kajnih*** in ***Franci Pust***

AGRFT razpisuje scenaristični natečaj (http://www.agrft.uni-lj.si/aktualno/novice/2006102700020308) za Grossmannovo nagrado 2006. Besedilo razpisa je na spletni strani http://www.agrft.uni-lj.si/o_akademiji/nagrade_in_priznanja/grossmannove_nagrade/. Rok za oddajo je 11. december 2006. Na spletni strani AGRFT je dostopen program (tudi v slovenščini na http://www.celtx.com/download.html) za pisanje scenarijev: http://www.celtx.com/.

Pionirska knjižnica v Ljubljani vabi na novembrsko *Strokovno sredo*, ki bo 8. novembra 2006 ob 9.30 v Cankarjevem domu (dvorana M3). Tematika novembrskega srečanja so predstavitve preglednega in priporočilnega seznama 2005. Na Strokovni sredi bodo sodelovali **Ida Mlakar**, **Tilka Jamnik**, **Darja Lavrenčič Vrabec** in **Vojko Zadravec**. Udeleženci bodo dobili tudi seznam v tiskani in spletni obliki (http://www.lj-oz.sik.si/letni_tematsko_priporocilni_seznam.htm in http://www.lj-oz.sik.si/izbor_mla_knjig.htm). Kontaktna oseba je **Jakob Jaša Kenda** (jakob.kenda@lj-oz.sik.si).

Boris A. Novak vabi na predavanje iz Primerjalne verzologije 7. novembra ob 14:00 v predavalnici 15 v pritličju FF. Gost bo ameriški pisatelj, kritik in univerzitetni profesor **Robert Murray Davis**. Predaval bo o sonetu in drugih uveljavljenih pesniških oblikah v ameriški poeziji.

Kosovela knjižnica Sežana vabi na strokovno srečanje na temo Razsežnost branja 9. novembra ob 16:00 v Kosovelovi knjižnici Sežana. — Zgornja obvestila posredovala ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 3. in 6. nov. 2006

Tiskovna konferenca ob predstavitvi novih publikacij FF, 9. novembra 2006 ob 11. uri v predavalnici 526:
Valentin Kalan, *Umetnost in resnica: prispevki k filozofiji umetnosti in aletheiologiji*;
Jana Rošker, *Iskanje poti: spoznavna teorija v kitajski tradiciji, II. del – zaton tradicije in obdobje moderne*;
Miha Pintarič, *Le roman courtois*;
Miha Javornik (ur.), *Zbornik Literatura in globalizacija (K vprašanju identitete v kulturah centralne in jugovzhodne Evrope v času globalizacije)*. — ***Maja Avsenik*** <dekanat@ff.uni-lj.si>, 6. nov. 2006

Lingvistični krožek FF vabi na 839. sestanek v ponedeljek, 13. novembra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predavala bo **Ida Naomi** z Oddelka za azijske in afriške študije FF. Tema predavanja: *Japonska slovnična kategorija ZI/TA in prehodnost/neprehodnost v evropskih jezikih*. Predavanje bo v japonščini in bo sproti prevajano v slovenščino. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 7. nov. 2006

Založba SAZU izloča iz svojega založniškega fonda nekaj naslovov. Med njimi so *Pisma Matija Čopa*, 1 in 2, *Čopovi galicijski dopisniki*, Rotar: *Korespondenca med Franom Ramovšem* in *Aleksandrom Belićem*, *Pisma Frana Levca*, *Pisma Frana Govekarja*, *Pisma slovenskih protestantov*, *Razprave SAZU*, II. razred, Razred za filološke in literarne vede, 8 (1970), 11 (1987), 13 (1990), 16 (1997), Fran Ramovš: *Zbrano delo 1*, *Alpes Orientales* V. Publikacije so dostopne vsak delovni dan med 8. in 15. uro na hodniku hiše Novi trg 5. — ***Drago Samec*** <drago.samec@zrc-sazu.si>, 7. november 2006

Prva skupna prireditev kulturnih organizacij Slovencev iz Avstrije, Italije in Madžarske bo v soboto, 11. novembra 2006, ob 19.30 uri v kulturnem domu v Pliberku. 10. novembra bo ta prireditev doživela premiero v viteški dvorani v Križankah v Ljubljani. Nato bodo gostovanja v Mariboru, v Trstu in v Monoštru. Prireditev z geslom *Preko mej* prikazuje nekaj utrinkov iz kulturnega življenja Slovencev iz Avstrije, Italije in Madžarske in skuša opozoriti na to, da bi bilo potrebno kulturne dosežke Slovencev zunaj Slovenije v večji meri integrirati v celoten kulturni program slovenskega naroda, predvsem naj bi bili bolj prepoznavni v Republiki Sloveniji. Spored: otroški kabaret *Svet je kakor ringa raja* (SPD Zarja Železna kapla), odlomek iz gled. predstave *Stara garda* (PD Štandrež, Italija), film *Bungalov 18* (filmska skupina KKZ), odlomek iz gled. predstave *Prvi šolski dan* (Mlado porabsko gledališče, Madžarska), šansoni iz cikla *Zasul si me z zvezdami* (Andrejka Možina, Trst, Italija). Scenarij in realizacija: **Igor Cvetko** (Ljubljana), povezovalka: **Barbara Žefran** (Ljubljana). Več na http://www.kkz.at/preko_mej.html. — ***Andrej Lampichler*** in ***Janko Malle*** (Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza) <institut.urban.jarnik@ethno.at>, 8. nov. 2006

3. *Knjige v gibanju* & 3. rojstni dan Knjigarne Azil – 10. novembra 2006 v Kavarni SEM na Metelkovi. Knjižni sejem *Knjige v gibanju*, ki letos že tretjič poteka pod okriljem Knjigarne Azil, ponuja knjige z lepotnimi napakami. Gre za poškodovane izvode izdaj slovenskih založb, ki bodo obiskovalcem in obiskovalkam na voljo zelo poceni. Namen sejma je spraviti v gibanje knjige, ki se po krivici prašijo na spodnjih policah skladišč. V času sejma bo potekala tudi Azilova akcija velikega znižanja tuje literature. — ***Simona Klemenčič*** <klemencics@zrc-sazu.si>, 8. nov. 2006

10. novembra 2006 ob 13. uri se bo na internetnem radiu Kaos pričela serija tedenskih oddaj o književnosti. Naslov oddaje je *Brez naslova*, voditelj je **Goran Dekleva**. *Brez naslova* lahko poslušate vsak petek na http://www.radiokaos.info/ ali pa na 60. TV-kanalu Ljubljanskega kabla.

14. novembra 2006 ob 21.30 v klubu Gromka na Metelkovi bosta na branju revije *Literatura* pesniška kritika **Alenka Jovanovski** in **Robert Titan Felix** prebirala in argumentirala svoj izbor najpesmi.

Revije *Literatura* gostuje v celjski Antiki. 16. novembra 2006 ob 19. uri bodo pesmi iz svojih Prišlekov (knjižna zbirka LUD-a Literatura) brali **Robi Simonišek** (*Potopljeni katalog*), **Jure Jakob** (*Tri postaje*, *Budnost*) in **Tone Škrjanec** (*Noži*, *Koža*).

Ob sobotah in nedeljah lahko ob 19.50 in opolnoči na radiu Radio Študent (89,3 MHz ali http://www.radiostudent.si/) poslušate pesniško oddajo *Rimo v eter – rimo v veter* z avtorskimi interpretacijami slovenskih in tujih pesnic in pesnikov. — Zgornja obvestila posredovala ***Petra Koršič*** <petrakorsic@yahoo.com>, 10. nov. 2006

Literina knjigarna vabi: na literarno glasbeni večer pesnika in kantavtorja **Tadeja Vesenjaka** 14. 11. ob 19. uri, pogovor bo vodila **Simona Kopinšek**; na literarno-esejistični večer z **Tonetom Dodlekom** 23. 11. ob 19. uri, voditelj večera bo **Robert Titan Felix**; na literarni večer 30. 11. ob 19:00 z avtorji LUD Literatura (predstavili se bodo trije avtorji iz pesniške zbirke Prišleki).

Program KID KIBLA vabi na literarni večer 9. novembra ob 20. uri v MMC Kibla, kjer lahko brez predhodne prijave sodelujete v proznem mnogoboju. Edini pogoj je 7-minutni nastop, kjer predstavite svoje delo. Več informacij: http://www.kibla.org/.

PreGlej in KUD Sodobnost International vabita na delavnice dramskega pisanja od 1. 12. do 8. 12. Mentorji so **Jason Grote**, **Young Jean Lee** in **Ruth Margraff**. Za več informacij kliknite na spletno stran http://www.pre-glej.si/, za prijavo Pre-glej@guest.arnes.si.

Projekt *Poezija sosedov* vabi 13. novembra ob 20. uri v prostore Društva slovenskih pisateljev na literarni večer dvojezičnega branja poezije **Hansa Thilla**. Prevode bo brala **Urška P. Černe**. — Zgornja obvestila posredovala ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 9. nov. 2006

Na Inštitutu za slavistiko Univerze v Gradcu bo 17. novembra potekal 6. slovenistični simpozij z naslovom *Z obrobja v ospredje*, ki ga organizirata Inštitut za slavistiko Univerze v Gradcu in Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju. Seznam predavanj: **Marko Jesenšek**: Perspektive slovenščine v bolonjskem univerzitetnem prostoru, **Marko Stabej**: Razvoj sodobne slovenščine, **Vesna Mikolič**: Večjezičnost na Primorskem, **Miran Košuta**: Primorska literatura s posebnim poudarkom na Bartolu. — ***Andrejka Žejn*** <andrejka.zejn@guest.arnes.si>, 13. nov. 2006

Na Brjah so ob stoti obletnici smrti Simona Gregorčiča odprli spominsko sobo Simona Gregorčiča in mu odkrili ploščo. Iz Kobarida je bil pesnik premeščen v bližnji Branik (Rihenberg), v novi župniji mu je gospodinjila sestra Katarina, ki pa se je poročila na Brje, k Čebron, kjer je sedaj spominska soba. Na Brjah, uro hoda

od Branika, je Gregorčič večkrat prespal /.../. — ***Lidija Golc*** <Lidija.Golc@guest.arnes.si>, 13. nov. 2006

Glasbena matica Trst in Založba ZRC vabita na predstavitev knjige *Trst: umetnost in glasba ob meji v dvajsetih in tridesetih letih XX. stoletja, Zbornik mednarodnega simpozija* (ur. Tatjana Rojc). Predstavitev bo v torek, 14. novembra 2006, ob 12. uri v Prešernovi dvorani SAZU v Ljubljani. — ***Tinka Selič*** <tinka@zrc-sazu.si>, 13. nov. 2006 [5. decembra, se bo podobna predstavitev zgodila v Dvorani pokrajinskega sveta na sedežu Pokrajine Gorica na Korzu v Italiji. — ***tatluc*** <tatluc@alice.it>, 1. dec. 2006]

Vabljeni na debatni večer Slovenskega PEN, ki bo v četrtek, 23. novembra, ob 19. uri v dvorani DSP, Tomšičeva 12. Pogovarjali se bomo o literaturi in (novih) medijih. Uvodne misli bodo prispevali **Andrej Blatnik**, **Gregor Podlogar** in **Peter Purg**. Večer bo povezovala **Manca Košir**. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 13. nov. 2006

Jezikovnotehnoloski abonma (Jota) spet pripravlja nove dobrote. Prvo srecanje nove sezone bo v ponedeljek, 20. novembra 2006,ob 17.00 v jedilnici 325 na FF, in sicer bo dr. **Ljupco Todorovski** (FU in IJS) podal *Uvod v rudarjenje podatkov*. Program Jote in arhiv bivsih predavanj najdete na *http://lojze.lugos.si/jota*. — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 14. nov. 2006

Narodni galeriji v Ljubljani bo od 16. novembra 2006 do 21. januarja 2007 odprta razstava Srednjeveških rokopisov iz Žičke kartuzije (1160–1560). Na razstavi bo razstavljenih 29 originalnih rokopisov, in sicer: dvajset iz Gradca (Universitätsbibliothek), trije iz Dunaja (Österreichische Nationalbibliothek), dva iz Celja (Zgodovinski arhiv) in štirje iz Ljubljane (NUK). Več informacij: http://www.ng-slo.si/default.asp?k=razstava_dogodek&rid=167.

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in Založba ZRC vabita na predstavitev knjižnih novosti: **Pavle Merků**: *Krajevno imenoslovje na slovenskem zahodu* (Zbirka Linguistica et philologica, 15); **Nataša Komac** in **Vera Smole** (ur.): *Ovčja vas in njena slovenska govorica* /*Valbruna e la sua parlata slovena*. Tiskovna konferenca bo v četrtek, 16. novembra 2006, ob 11. uri v Prešernovi dvorani SAZU v Ljubljani. — Oboje posredoval ***Matjaž Zaplotnik***, 15. nov. 2006

Lingvistični krožek FF vabi na 840. sestanek v ponedeljek, 20. novembra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predaval bo **Daniel Holl** z Oddelka za germanistiko FF. Tema predavanja: *Dispositions, abilities and possible worlds – the semantics ofdispositionals and its implications (not only) for German*. Predavanje bo v angleščini. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 15. nov. 2006

V soboto, 18. 11. 2006, bo v Kulturnem domu v Braniku ob 16. uri slovesna proslava ob 100-letnici smrti Simona Gregorčiča. Slavnostni govornik bo **Matjaž Kmecl**. — ***Petra Gabriel*** <petragabriel@yahoo.com>, 15. nov. 2006

Osrednja šolska prireditev ob 100-letnici Gregorčičeve smrti bo pod naslovom *Le poj, o ptiček, poj!* 24. novembra 2006 v OŠ Simona Gregorčiča v Kobaridu ob 18.00. Sodelovali bodo tudi učenci dvojezične šole v Špetru, govoril pa bo akademik **Ciril Zlobec**. Več o projektu *Gregorčičevo leto* si oglejte na http://www2.arnes.si/~osngsg1s/. — ***Knjižnica OŠ Kobarid*** <knjiznica.os-sg-kobarid@guest.arnes.si>, 17. nov. 2006

Ob blizajoci se 80-letnici smrti slovenske in hrvaške pisateljice Zofke Kveder, ki je v Zagrebu umrla 21. novembra 1926, bo to nedeljo, 19. novembra 2006, ob 18.05, na 3. programu radia Slovenija (Ars) predvajana oddaja iz cikla *Spomini, pisma, potopisi* s slovenskimi prevodi odlomkov iz pisateljicine hrvaške korespondence z njeno hcerjo **Vladimiro Jelovsek**. Prijazno vabljeni k poslusanju. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 17. nov. 2006

Novičke iz Trsta. — Pred nedavnim je v posebnem zborniku Višje šole za prevajalce in tolmače na tržaški univerzi (Scuola superiore di lingue moderne per interpreti e traduttori) izšla zanimiva razprava **Marije Pirjevec** Tipologija slovenske literature in France Prešeren. — V *Primorskih novicah* je 17. novembra izšel intervju **Danice Petrovič** z **Miranom Košuto**, »prvim predsednikom Slavističnega društva Slovenije, ki ni iz matične Slovenije«. — Razvoj univerzitetnega poučevanja slovenščine na Univerzi v Trstu in na slovenistiki Univerze v Novi Gorici je predstavil **Zoltan Jan** v dveh zaporednih oddajah (*Trojna spirala* 16. in 23. novembra). Oddaje ureja mag. **Mojca Dvořák**. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 18. nov. 2006

Poziv za referate v sekciji »Sprachwissenschaft-Linguistics« na univerzi Freiburg v Breisgau (7.–9. marca 2007). Več o tem na http://www.informatik.uni-freiburg.de/gfkl/index.html. — ***Peter Grzybek*** <peter.grzybek@uni-graz.at>, 18. nov. 2006

Festival ustvarjalnosti in svobodne kulture *Ustvarjalna gmajna!*. Ljubljanski laboratorij za digitalne medije in kulturo pri KUD France Prešeren (Ljudmila) prireja drugi festival ustvarjalnosti in svobodne kulture, festival del z licenco *Creative Commons* (http://creativecommons.si/) in drugih odprtih del. Program (http://creativecommons.si/node/68) pripravlja skupina sodelavcev iz slovenske CC skupnosti: **Luka Frelih**, **Dejan Habicht**, **Špela Kučan**, **Dunja Kukovec**, **Alenka Pirman**, **Luka Prinčič**, **Domen Savič**, **Igor Španjol** in **Jaka Železnikar**. Projekt *Creative Commons Slovenija* je skupni projekt Ljudmile in Inštituta za intelektualno lastnino. Več gradiva: http://creativecommons.si/node/34.

Festival bo v torek, 5. decembra 2006 v Kiberpipi v Ljubljani. Festival je odprt za vse avtorje, producente, kustose, založnike, odjemalce in druge, ki podpirajo idejo svobodne kulture. Edini pogoj za sodelovanje je objava odprtega in prosto

dostopnega dela v digitalni obliki (recimo pod eno izmed CC licenc). Zakaj? Ker je internet medij, ki je ponudil izjemne priložnosti za nove načine ustvarjanja in širjenja del, obenem pa omogočil tudi epidemične kršitve avtorskih pravic. Vse skupaj je privedlo do pravnega in tehnološkega zaklepanja del in s tem do zaviranja ustvarjalnosti, obenem pa je spodbudilo javno razpravo o položaju avtorja v času digitalne produkcije. Licence *Creative Commons* so reakcija na aktualni globalni tehnološki obrat. Nastajajo alternativni sistemi, ki se zavzemajo za svobodno kulturo in naš festival je del teh prizadevanj. Projekt *Creative Commons Slovenija* je skupni projekt Ljudmile in Inštituta za intelektualno lastnino. — ***Jaka Železnikar*** <jaka@jaka.org>, 21. nov. 2006

[Teden dni pozneje.] V popoldanskem delu festivala *Ustvarjalna gmajna!* bo na ogled/poslušanje/branje/igranje prek 50 del, ki so jih avtorji poslali na poziv Creative Commons Slovenija. Večerni program pa bo ponudil refleksijo na področju svobodne kulture. Z gosti festivala bomo govorili o konkretnih projektih in primerih dobre prakse, ki zagovarjajo »pravico do branja« (modeli prostega pretoka znanstvenih del) in »pravico do pisanja« (ustvarjanje odprtih enciklopedij, DIY medijev) ter ob izvrstnih predvajanih oz. razstavljenih avtorskih delih razpravljali o posebnostih produkcije in distribucije odprtih del v kontekstu prevladujočih zakonitosti kulturne industrije (npr. vloga posredniških, kolektivnih organizacij). — ***Alenka Pirman*** <alenka.pirman@guest.arnes.si>, 29. nov. 2006 [Na festivalu bomo predstavili tudi seminarski projekt *Slovenski literarni zgodovinarji v Wikipedijo!*, gl. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji — Miran Hladnik]

CMEPIUS – Center RS za mobilnost in EU programe v sodelovanju z MŠŠ na otvoritveno konferenco EU programa *Vseživljenjsko učenje*, ki bo 11. decembra 2006 v hotelu Mons v Ljubljani. Za udeležbo je potrebna e-prijava. Udeležba je brezplačna. Rok prijav je do 25. novembra na spletnem naslovu http://llp-cmepius.si/. — ***Miran Hladnik***, 21. nov. 2006

Gledališče Glej v sklopu festivala dramske pisave *Preglej Na Glas!* (http://www.pre-glej.si/) vabi 27. novembra ob 17.00 na okroglo mizo med dramatiki in gledališkimi institucijami. Okroglo mizo bo moderiral **Rok Vevar**. — ***Matjaž Zaplotnik***, 22. nov. 2006

LK FF vabi na 841. sestanek v ponedeljek, 27. novembra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predavala bo **Jasmina Markič** z Oddelka za romanske jezike in književnosti FF. Tema predavanja: Predstavitev špansko-slovenskega in slovensko-španskega slovarja. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 21. nov. 2006

Na naslov Kluba koroških Slovencev v Ljubljani je že prišlo vabilo na podelitev priznanj Urada za Slovence po svetu trem slovenskim Dunajčanom: v četrtek, 30.

11., ob 18. uri bo v dvorani Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju (Seilerstätte 2) priznanje mdr. prejela **Katja Sturm-Schnabl**. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 23. nov. 2006

Drugi posvet o vlogi in perspektiva humanistike v Sloveniji in Evropi Center Evropa v Ljubljani (29. november 2006). Sodelujoči: **Niko Grafenauer Boštjan Žekš**, **Andreja Kocijančič**, **Lucija Čok**, **Marko Jesenšek**, **Dean Komel**, **Igor Grdina**, **Frane Adam**, **Rudi Rizman**, **Oto Luthar**, **Vesna Mikolič**, **Janko Kos**, **Janez Juhant**, **Darko Darovec**, **Peter Volasko**, **Stane Granda**, **Bojan Borstner**, **Jožef Muhovič**, **Neda Pagon**, **Damjan Prelovšek**, **Barbara Jaki**, **Igor Škamperle** in **Bernard Nežmah**. — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 24. nov. 2006

Tomaž Šalamun in njegov prevajalec v nemščino **Fabjan Hafner** sta dobitnika nagrade za evropsko poezijo. Nagrado bosta uradno prejela na bienalnem pesniškem festivalu Lyrikertreffen maja 2007 v Münstru. Gl. http://www.muenster.de/stadt/presse.html in http://www.lyrikertreffen.muenster.de/treffen.html.

Založba Ved vabi na tiskovno konferenco ob izidu štirih novih knjig **Denisa Poniža**, **Iztoka Vrhovca**, **Dušana Škodiča** in **Franja Frančiča**. Dobimo se v torek, 28. 11. 2006, ob 11h v jazz klubu Gajo v Ljubljani.Več informacij na http://www.svarun.org/. — ***Stiki z javnostjo Založbe VED*** <zalozbaved-pr@svarun.org>

Vabimo vas na predstavitev uvodne številke mesečnika *Strip Bumerang: revija svetovnih vrhuncev stripa*, ki bo v celjskem Metropolu 30. novembra ob 19.00 uri. — ***Vojko Volavšek*** (studio.risar@siol.net) — Vsa tri obvestila posredoval ***Matjaž Zaplotnik***, 24. nov. 2006

Na videmski univerzi je potekal 9. in 10. novembra v okviru projekta Mednarodnega centra za plurilingvizem (Centro internazionale per il plurilinguismo) mednarodni simpozij o književnem plurilingvizmu. Odvijal se je v treh sekcijah: za klasično filologijo, romanske in slovanske jezike. Sekcije so organizirali in jim predsedovali **Renato Oniga**, **Sergio Vatteroni** in **Fedora Ferluga-Petronio** z videmske univerze. Simpozija so se udeležili profesorji in raziskovalci iz raznih evropskih držav: iz Italije, Nemčije, Francije, Belgije, Irske in Hrvaške. Namen simpozija je bil seznaniti jezikoslovce in književnike pa tudi širše občinstvo s problematiko književnega plurilingvizma od antike do današnjih dni. — Na slavistični sekciji so nastopili **Remo Faccani** z videmske univerze, ki je govoril o metričnih kontaminacijah ruske poezije na začetku 20. stoletja, **Aleksander Naumow** z beneške univerze Ca' Foscari, ki je ponazoril liturgično problematiko Ukrajincev v 17. stoletju, in skupina hrvaških raziskovalcev: z zagrebške univerze **Pavao Knezović** s temo Plurilingvizem v delih frančiškana Petra Bakule (1810–1873), **Slavica Stojan** z referatom Plurilingvizem v komedijah Marina Držića, **Cvrtko Milanja** s temo Plurilingvizem v delih hrvaških

romantičnih pesnikov, poleg tega pa še pesnik **Danijel Načinović** in prevajalka **Vanesa Begić** iz Pule (Društvo hrvaških pisateljev). **Načinović** je spregovoril o lastni pesniški produkciji v štirih jezikovnih registrih (v hrvaščini, italijanščini, čakavskem narečju in cakavskem govoru rodnega Labina), **Vanesa Begić** pa o dubrovniškem književniku Luki Paljetku in o plurilingvizmu v njegoven romanu *Skroviti vrt* (*Skriti vrt*), posvečenem dubrovniški pesnici **Cvijeti Zuzorić**, ki je v 16. stoletju navdihnila celo vrsto dubrovniških literatov, pa tudi italijanskega pesnika Torquata Tassa. — Simpozij je ena izmed številnih pobud v okviru projekta o književnem plurilingvizmu videmske univerze, ki je v preteklosti organizirala tudi druge simpozije in objavila niz zbornikov na to temo. — ***Fedora Ferluga Petronio*** <fedora.ferluga@uniud.it>, 27. nov. 2006

V sredo, 29. 11. 2006, ob 16.00 bo v okviru Knjižnega sejma v Cankarjevem domu debatna kavarna Literatura in cenzura v Srbiji (Izkušnja pisateljevanja pod Miloševićevim režimom in po njegovem padcu. V kolikšni meri so tendence, ki se skrivajo za cenzurnimi pritiski v obeh obdobjih, enake? Ali se s podobnimi pritiski srečuje tudi slovenska literatura? In kaj je konec koncev z znamenito samocenzuro?). Gost bo srbski avtor **Marko Vidojković**. — ***Đurđa Strsoglavec*** <durda.strsoglavec@guest.arnes.si>, 28. nov. 2006

Serija branj revije *Literatura*. V sredo, 29. novembra 2006, ob 21.30 ste vabljeni v Gromko na Metelkovo, kjer bodo na večeru *Tri zgodbe – tretjič* svojo prozo brali **Nejc Gazvoda**, **Manka Kremenšek Križman** in **Polona Glavan**. — *Slem*: prijava in vabilo. Do 5. decembra imate čas, da se prijavite na 4. ljubljanski pesniški slem, ki ga v sodelovanju s KUD-om France Prešeren in Radiem Študent organizira *Literatura*. Slem je tekmovanje v živem, odrskem izvajanju lastne poezije. Prijave pošljite na ludliteratura@yahoo.com ali na LUD Literatura, Gosposka 10, Ljubljana. — V četrtek, 7. decembra 2006, ste vabljeni v KUD France Prešeren, kjer se bo ob 20. uri začel 4. jubilejni pesniški slem, tekmovanje v odrskem izvajanju lastne poezije, in sicer brez pripomočkov, brez preoblek, brez pomagačev, na pamet, največ pet minut. Kot posebni gost bo nastopil lanskoletni zmagovalec **Boštjan Gorenc – Pižama**, ki bo poleg **Petre Koršič** in občinstva tudi član žirije. Moderator slema – kot vedno doslej – **Dražen Dragojević**. Nad vsem bo bedel oče ljubljanskega slema **Gregor Podlogar**. — ***Petra Koršič*** <petrakorsic@yahoo.com>, 27. nov. 2006

Iztok Geister bo predstavil svojo najnovejso esejisticno knjigo *Popotovanje od Pirana do Ankarana* to sredo, 29. 11. 2006, ob 12.00, v jazz klubu Gajo na Beethovnovi 8 v Ljubljani. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 25. nov. 2006

Korporacija Oracle (http://www.oracle.com/), ki je glavni svetovni producent programja za upravljanje informacij, išče sodelavce za svoj Global Finance Information Center v Indiji (https://irecruitment.oracle.com/). Strokovni sodelavec za slovenski jezik bo v pomoč Oraclovim strankam v Sloveniji. Pošljite svojo

prijavo na sonu.mishra@oracle.com. — ***Sonu Mishra*** <sonu.mishra@oracle.com>, 27. nov. 2006

Mednarodna konferenca *National Russian Corpus in Teaching Humanities*, Moskva, 19.–20. aprila 2007. Gl tudi http://www.ruscorpora.ru/ in http://new.hse.ru/sites/conf_rus_lang. — ***Nina Dobrushina*** <ndobrushina@hse.ru>, 27. nov. 2006

Pionirska knjižnica v Ljubljani vabi na reševanje t. i. megakviza. Podrobnosti so na spletni strani http://www.koz.si/megakviz. Kontaktna oseba: **Tilka Jamnik**.

Prva mednarodna konferenca s področja mladinske književnosti v Indiji. Kontaktna oseba **Anto Thomas Chakramakkil** (antoct@yahoo.co.in). Tematika konference je sodobna mladinska književnost, interdisciplinarnost, fantastična pripoved, literarna teorija, slikanice in filmi s fantastično vsebino. Rok: 10. december 2006. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 28. nov. 2006

Danes je bilo v Sloveniji kakih dvesto kulturnih prireditev ob Prešernovem rojstnem dnevu. Ena izmed njih je bila v Kulturnem centru v Rogaški Slatini. Poimenovali smo jo *Prešerni dan kulture* oziroma *Pesniški maraton*. S svojimi pesmimi je nastopilo devet slatinskih pesnikov, vmes pa so predstavili nekaj Prešernovih pesmi in drobcev iz Prešernovega življenja ter vse popestrili z glasbenimi točkami. Tudi sam sem nastopal s svojimi pesmimi in s Prešernom. Dvorana Kulturnega centra sicer ni bil polna, vendar pa so bili obiskovalci navdušeni nad dogodkom. — ***Jože Lipnik*** <joze.lipnik@uni-mb.si>, 3. dec. 2006

22. knjižni sejem bo potekal od 29. 11. do 3. 12. 2006 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Predstavila se bo tudi Založba Litera. V četrtek, 30. 11. 2006 ob 10. uri bo v Klubu Cankarjevega doma Tiskovna konferenca knjižne zbirke *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev*, ki letos slavi 60. obletnico svojega izhajanja. Predstavili bomo letošnje novitete:
Edvard Kocbek: *Zbrano delo*, 3. knjiga, uredil: Andrej Inkret.
Dominik Smole: *Zbrano delo*, 1. knjiga, uredil: Goran Schmidt.
Ludvik Mrzel: *Zbrano delo*, 1. knjiga, uredil: Dušan Moravec.
France Bernik: *Ivan Cankar*, Monografija.
— ***Jana Skaza*** (jana.skaza@zalozba-litera.org), 28. nov. 2006

Program 1. Dnevov Humanistike, ki jih organizira Fakulteta za humanistične študije v Kopru, mdr. vključuje te prireditve:
– Novinarska konferenca (predstavitev nove katedre za srednjeevropske študije na UP FHŠ ter donacije avstrijskega ministrstva);
– Okrogla miza *Prenova študijskih programov 3. stopnje po bolonjski konvenciji v okviru projekta* Prenova študijskih programov na področju humanistike in družboslovja;
– **Nadežda Starikova**, Pregled rusko-slovenskih stikov na področju humanističnih študij. — ***Mateja Jemec Tomazin*** <mateja.jemec@fhs.upr.si>, 28. nov. 2006

Posvet o jeziku znanosti in visokošolskega izobraževanja na Slovenskem bo v petek, 8. 12. 2006, ob 10. uri v Hribarjevi dvorani Univerze v Ljubljani. Organizacijski odbor: **Ada Vidovič Muha**, **Tomo Korošec**, **Monika Kalin Golob**, **Marko Stabej**. — ***Alenka Jelen*** <alenka.jelen@fdv.uni-lj.si>, 29. nov. 2006

Na spletni strani CMEPIUS – Centra za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (http://www.cmepius.si/Novice/NW/Program_Vsezivljenjsko_ucenje_sprejet) je Sklep o uvedbi programa *Vseživljenjsko učenje* od 1. 1. 2007–31. 12. 2013. Na isti spletni strani so še vabila oz. informacije o seminarjih in predavanjih ter razpisih (http://www.cmepius.si/aktualno/Seminarji, http://www.cmepius.si/aktualno/Razpisi). Na voljo so spletne povezave za Socrates, Leonardo, eLearaning, ERA MORE idr. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 29. nov. 2006

Vabimo vas na Jezikovnotehnoloski abonma alias JOTO, ki bo v ponedeljek, 4. 12. 2006, ob 17h v jedilnici 325 na FF v Ljubljani. Predavala bo **Spela Arhar** (Filozofska fakulteta, Amebis). Naslov predavanja: *Kaj početi s FIDOplus: horuk v nove čase*. Kot pove ze naslov, bo predavanje posveceno predstavitvi korpusa *FIDAplus*, najvecjega uravnotezenega korpusa slovenskega jezika. V decembru sledi se **Peter Holozan** (18. 12. – predavanje *Strojno prevajanje: Krasni novi svet*). — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 30. nov. 2006

Iz poročila o izteku proznih mnogobojev v Gajotu: Prozni mnogoboji so zelo dober primer, kako je lahko literatura krasen družabni dogodek. Kvalitetnih zgodb je bilo, po mojem skromnem mnenju, kar nekaj. Neprimerno manj ljudi kot lani je izpoved zamenjalo za literaturo. Med njimi zmagovalec **Žiga Rus** – star 17 let, pa že dober zgodbar. Zaključna prireditev bo v Postojni 3. februarja 2007. — ***Petra*** <chichnapuzova@yahoo.com>, 30. nov. 2006

V imenu nasega pripravljalnega odbora Vas vabimo na 3. mednarodno konferenco Multimedialectranslation (http://multimedialectranslation.sitlec.unibo.it/), ki bo v casu od 12. do 14. maja 2006 na Univerzi Forli/Bologna v Italiji. Nas glavni organizator konference je **Giovanni Nadiani**. V srediscu pozornosti bodo interdisciplinarne teme, ki se ukvarjajo s prevajanjem narecij v multimedijskih kontekstih. Vec podatkov najdete na spletu. Prijavni rok do 28. februarja 2007 (s povzetkom v anglescini, 500 besed). — ***Herta Maurer-Lausegger*** <Herta.Lausegger@uni-klu.ac.at>, 30. nov. 2006

Študentke in študenti Pedagoške fakultete smo v sodelovanju s Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani in Študentsko organizacijo Pedagoške fakultete izdali knjigo *Pedagoške buče*, ki vsebuje naša literarna dela. Knjiga je obširna, saj zajema več kot sto del ustvarjalnih avtorjev. Vljudno Vas vabimo na predstavitev, ki bo v četrtek, 7. 12. 2006, ob 11. uri v avli Pedagoške fakultete. S svojo prisotnostjo boste poplačali trud študentk in študentov, ki se trudijo razgibati

kulturno ozračje na naši fakulteti. — ***Eva Kink*** <eva.kink@gmail.com>, 1. dec. 2006

Oddelek za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko vas v tednu Univerze, v četrtek, 7. 12. 2006, ob 10. obletnici smrti pisatelja **Igorja Šentjurca** vljudno vabi na kolokvij in otvoritev razstave *Igor Šentjurc (1927–1996): Slovenski pisatelj in imigrant v nemški jezik.* — ***Tatjana Gyorkos*** <Tatjana.Gyorkos@ff.uni-lj.si>, 1. dec. 2006

V sredo, 6. 12. 2006, nas bo ob 16.00 na Izbirnem diplomskem seminarju v pred. št. 4 FF obiskal pisatelj in predsednik DSP Vlado Žabot. Tema seminarja bo njegov roman *Sukub* (2003). Vabljeni vsi, ki vas zanima literarno ustvarjanje Vlada Žabota. — ***Alojzija Zupan Sosič***, 1. dec. 2006

V petek, 1. decembra, so studentje iz prevajalske sekcije Znanstvenega krozka slavistov pri Univerzi v Bielsku-Biali (oziroma Tehnicno-humanisticni akademiji) organizirali ze 4. prevajalsko delavnico. Letos so studentje slovenscine, cescine, ruscine in slovascine na srecanje prisli z ze pripravljenimi prevodi, ki so jih potem samo komentirali in se ob posameznih resitvah posvetovali pri kolegih prevajalcih in rojenih govorcih omenjenih jezikov, in sicer **Tatjani Jamnik** in **Andreju Surli** (Slovenija), **Franciszku Nastulczyku** (Ceska–Poljska), **Galini Kutyriovi Czubali** (Rusija–Poljska) in **Agnieszki Będkowski-Kopczyk** (Poljska). Delavnico sta financno podprla poljsko Ministrstvo za solstvo in Univerza v Bielsku-Biali. Prevodi z letosnje delavnice in komentarji v zvezi s prevajalskimi tezavami in resitvami le-teh bodo cez en mesec izsli v posebnem zborniku. — ***Agnieszka Będkowska Kopczyk*** <kopczyk@poczta.onet.pl>, 4. dec. 2006

»Slep je kdor se s petjem ukvarja!« Naša kanta pa pozvanja: »Dobro, da ima vsaj sluh!« Kdor ga ima, je v sredo 6. 12. ob 20h vabljen v KUD France Preseren na predstavitev plosce *4. KANTFEST*, ki jo bodo v zivo predstavili avtorji letosnjega 4. festivala kantavtorstva KANTFEST, ki je potekal v Rusah. — ***Peter Andrej*** <peterandrej@gmail.com>, 4. dec. 2006

Po treh letih in pol … odziv na *polžka*

Nadaljevanje debate o ajkah, afnah, polžkih in opicah, ki jo je konec oktobra (s komentarjem na zapis v 38. številki društvene Kronike*) od mrtvih obudil* **Branko Gradišnik**. — ***Matjaž Zaplotnik***

O tej temi smo na prelomu let 2003 in 2004 že razpravljali, glej arhiv na http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/ oziroma:
http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2003/000689.html,
http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2003/000692.html,
http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2003/000694.html,

http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2004/000695.html,
http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2004/000704.html.

O tem, kako se afni pravi še v drugih jezikih (*Affenschwanz*, *Klammeraffe*, *a commercial*, *arroba*, *Strudel*, *apestaartje*, *slingeraap*, *arobace* ...), glej živo razpravo v forumu *Humanist* (http://www.princeton.edu/~mccarty/humanist) iz leta 1996:
http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v10/0013.html,
http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v10/0021.html,
http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v10/0023.html,
http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v10/0029.html,
http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v10/0033.html.
— ***Miran Hladnik***

Vidim, da je @ (afna) tako priljubljena v pogovorih in ima toliko možnosti za preimenovanja. Zdi se pa mi, da je to nekako bolj šport slovenistov, kot pa kakšna resna in celo potrebna namera. Dejstvo je, da se je afna že udomačila in, če je pač germanizem, bog pomagaj. Priznati sicer moram, da ne sodim med tiste ultrafunkcionaliste in mi ni tuje simpatiziranje s purizmom, ampak tako početje je res na škodo ubogemu znaku @, če sploh prodre v javnost in se ne odvija sam zase v tujem svetu. Pa, da ne bo mišljeno narobe, da samo kritiziram: saj se mi zdi ideja preimenovanja @ čisto zabavna in bi bila tudi primerna, samo malo pozno smo se spomnili. Če pa bi ravno želeli ustrezen slovenski strokovni izraz:
– *opica* je nekako dobesedni prevod in ne vem, v kolikšni meri smo se s tem odrekli germanizmu (malo že, še vedno pa je kalk),
– *polžek* je sicer simpatičen in se nekako tudi navezuje na obliko, ampak se ne začne na *a*, kar bi bilo za to znamenje zelo zaželeno,
– *amfora* se sicer začne na *a*, toda je trozložna in asociacijsko ne vem, kako bi jo vzporejali z znamenjem. Poleg tega je zopet tujka.

Na nekem slovenističnem forumu (naj strokovnjaki kdaj povprašajo tudi študente), pa sem našel lep izraz, ki mi je na moč simpatičen: *ajka*. [Šlo za debato na forumu študentov ljubljanske slovenistike, dostopno na naslovu http://www.centerslo.net/slvnforum/replies.asp?FID=9&MID=161, op. Matjaž Z.] Ta izraz je dvozložen, pomensko nemotiviran, tudi tujka ni, lahko izgovorljiv. Beseda sicer ne bi mogla nastati s poenobesedenjem (univerbizacijo), saj imamo na razpolago le ajasto znamenje/znak, razen če vzamemo ajasta črka/pismenka. Sicer je pa študent, ki je to predlagal na forumu, pametno razmišljal, da bi morda nekoč dobili tudi podobna znamenja, ki bi bila izvedena iz drugih samoglasnikov. In kako bi poimenovali ta, nova znamenja? Po naliki preprosto *ejka*, *ijka*, *ojka*, *ujka*. Slovenščina bi tako imela že kali prihodnostnega razvoja, celo pred drugimi jezika, kar je kar redkost. In morda, kar bi bilo za naš ego sploh oh in sploh, bi to *ejko* sprejel še kdo. — ***Rok Dovjak*** <rodopi@siol.net>, 24. okt. 2006

Izčrpnejše informacije o tem, kako znaku @ rečejo v različnih jezikih (ne le zahodnoevropskih), je mogoče najti na spletnem naslovu http://en.wikipedia.org/wiki/At_sign, če pa slučajno kdo razume tudi poljsko, mu priporočam članek poljskega avtorja **Pawla Rutkowskega** na spletni strani http://archiwum.wiz.pl/2001/01073200.asp, objavljen leta 2001 v reviji *Wiedza i Zycie*. Iz navedenih virov se je mogoče prepričati, da tudi polžek ni zrasel na slovenskem zeljniku, predvsem pa, da se poimenovanja za znak @ (predvsem neuradna) v različnih jezikih ne začenjajo nujno s črko *a*. Čehi in Slovaki mu rečejo *zavinač*, Rusi *sobaka*, Madžari pa uporabljajo staro slovansko izposojenko *kukac* (črv). — ***Silvo Torkar*** <silvot@zrc-sazu.si>, 24. okt. 2006

Tudi Italijani imajo polžka (tistega s hišico) – *chiocciola*. A ker smo Slovenci afne guncali že vsaj eno stoletje, in jih še, pa se tudi radi afnamo na mile viže, svetujem, da podelimo afni, ki že predolgo živi v simbiozi z nami, častno slovensko državljanstvo in se ne zmrdujemo več nadnjo. Začnemo pa lahko preganjati kakšno mlajšo ali skorajšnjo pritepenko, ki se ni še zakoreninila med nas, recimo (jemljem izraze iz zadnjega pravopisa) *avanzma*, *ariden*, *invenciozen*, *iregularen* ipd. Če čisto brez slabe vesti in vihanja nosu z velikim tekom jemo pršut (*prosciutto*), nima sploh smisla, da se spotikamo ob afno. /…/ — ***Jolka Milič*** <jolka.milic@siol.net>, 25. okt. 2006

Afna je v slovenščini pač pogovorna beseda za znak @, toda tudi v drugih jezikih obstaja za ta znak knjižni izraz, ob njem pa živi splošno rabljen pogovorni. Zakaj naj bi torej gladko sprejeli v strokovni jezik neko pogovorno tujko in se odrekli iskanju primernega domačega izraza. Afna in afnanje sta med nami tudi brez takih ali drugačnih nuncev, dobrim slovenskim ustreznikom zanju pa se ne kaže vnaprej odpovedovati. — ***Silvo Torkar*** <silvot@zrc-sazu.si>, 26. okt. 2006

Strinjam se z dr. **Torkarjem**. Sam uporabljam v govoru »at« in me zelo moti, ker moram izustiti »afna«, ko kdo kar ne more razumeti, ko mu npr. po telefonu sporočam svoj e-poštni naslov. Afna mi ne gre z jezika pa amen. — ***Miha Rus*** <MihaR@iolar.com>, 26. okt. 2006

Cankarjevo 2007 (nadaljevanje)

CANKARJEV LITERARNI FESTIVAL

Letošnje šolsko leto bo ob Cankarjevem tekmovanju organiziran tudi Cankarjev literarni festival, ki bo namenjen drugačnim pristopom h književnosti.

Letošnje leto bo festival organiziran prvič, tema pa bo *Slovenska književnost in film*. Za tiste, ki vas tema zanima, pripravljamo v četrtek, 30. 11., in petek, 1. 12. 2006, dvodnevno scenaristično delavnico *Iz knjige v film*. Potekala bo v Ljubljani od 13.00 do 17.00, na njej pa vam bosta predavatelja **Zdravko Duša** in **Ana Lasič**

na konkretnih primerih (mdr. V filmu *Cvetje v jeseni*) predstavila glavne zanimivosti in pasti pisanja scenarijev. Delavnico bodo popestrili tudi gostje režiserji in scenaristi.

Mentorji, ki so bodo usposobili na delavnici, bodo lahko na svojih šolah s skupino dijakov pripravili scenarij(e) po slovenskem literarnem delu in z njim(i) sodelovali na Cankarjevem literarnem festivalu, ki bo maja 2007 v Cankarjevem domu na Vrhniki. Najboljše scenarije bo strokovna komisija nagradila z nagradami (zlato, srebrno in bronasto skodelico kave).

Delavnice se lahko udeležijo tudi dijaki višjih letnikov srednje šole, ki se aktivno ukvarjajo s filmom. Prijave zbiramo do 20. novembra, in sicer na naslov Slavističnega društva Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, ali e-naslov klemen.lah@email.si. Kotizacija za člane Slavističnega društva Slovenije je 18.000 SIT, za nečlane pa 23.000 SIT. — Koordinator CLF ***Klemen Lah*** <klemnov@email.si>, 2. nov. 2006

Zanima me, kako bo letos s knjigami za tekmovanje za Cankarjevo priznanje. Glede na to, da so knjige (*Čas kratke zgodbe* in *Zakon želje*), ki so jih še imeli na zalogi pri Študentski založbi (internetna prodaja), pošle v roku dveh tednov po razpisu tekmovanja ... Knjig ni mogoče kupiti, v knjižnicah so dolgi seznami čakajočih, neki moji dijakinji so, ko je poklicala na založbo, odgovorili, da ponatisa verjetno ne bo ... Kako torej do izvodov? Lani so si vsi tekmovalci lahko priskrbeli žepno, finančno ugodno broširano izdajo *Gimnazijca*. — ***Gabi*** <gabriela.zver@guest.arnes.si>, 9. nov. 2006

Ponatis obeh knjig za Cankarjevo priznanje je v teku, iz tiskarne pa prideta konec naslednjega tedna. — ***Igor Brlek*** <maturantska@gyrus.si>, 10. nov. 2006

Zaradi lažjega komuniciranja SDS, predvsem glede tekmovanja za Cankarjevo priznanje, bi prosila, če kdo na *slovlitu* ima e-naslove vseh OŠ in SŠ. Na spletni strani MŠŠ so le poštni naslovi in spletne strani šole brez e-naslovov. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 24. nov. 2006

Ponovno obveščam zainteresirane, da bo dvodnevna scenaristična delavnica *Iz knjige v film*, namenjena profesorjem (slovenščine), ki bi se radi naučili več o pisanju scenarijev in sodelovali s svojimi dijaki na letošnjem Cankarjevem literarnem festivalu, potekala v četrtek, 30. 11., in petek, 1. 12. 2006, od 13.00 do 17.00, in sicer v ljubljanskem Cankarjevem domu (Klub CD). Na delavnici vas bomo seznanili z osnovami pisanja scenarijev. Pisanje scenarija bo temeljilo na konkretnem literarnem delu, in sicer nagrajenem romanu **Janje Vidmar** *Zoo*, ter posnetkih slovenskega filma. Upamo, da bomo lahko ob letu dobili celovit scenarij in – če bo dovolj uspešno napisan – pomagali avtorici/avtorju, da pride do realizacije. Ne dvomimo, da nam bo pri tem v pomoč tudi avtorica romana. Delavnice se lahko udeležijo tudi dijaki višjih letnikov srednje šole, ki se aktivno

ukvarjajo s filmom. Več informacij na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html. — koordinator CLF ***Klemen Lah*** <klemnov@email.si>

Simpozij Obdobja 25

V dneh od 16. do 18. novembra 2006 bo v prostorih glavne stavbe Univerze v Ljubljani, v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani potekal jubilejni 25. mednarodni znanstveni simpozij Obdobja z naslovno temo *Književnost v izobraževanju: cilji, vsebine, metode*. Več o simpoziju si lahko preberete na spletni strani http://www.centerslo.net/simpozij, na spletni stani http://www.centerslo.net/l3.asp?L1_ID=4&L2_ID=24&L3_ID=75&LANG=slo pa si lahko ogledate osnutek programa. — ***Tjaša Alič*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>, 28. okt. 2006

[Čez tri tedne pa:] Petindvajseta Obdobja so se iztekla, na hitro strnjeni prvi vtisi pa sledijo v temle zapisu. Ni najbolj izčrpen, a hitenje proti novim delovnim nalogam mi za zdaj omogoča le takega.

Izbiro simpozijske teme sta mi narekovali dve glavni misli. Prvič, da je stik s književnostjo sodobnemu posamezniku in družbi še vedno potreben, saj besedna umetnost, to posebno področje človekove ustvarjalnosti, premore trajno lastnost, da na poseben način, z izzivanjem duhovnega napora in užitka, vpliva na estetsko, čustveno, intelektualno, socialno, časovno dojemljivost posameznika in družbe. In drugič, da je izobraževanje eden največjih glasnikov in popularizatorjev literature, pravzaprav edini proces, ki zagotavlja, da bo literatura vsaj določen čas v življenju v spoznavnem obzorju vsakega posameznika, in da je zato pomembna skrb za kakovost tega procesa in povezanost vseh njegovih segmentov od vrtca do univerze.

Premislek o kakovostnem poučevanju književnosti ne more biti kakovosten, če je odtrgan od vprašanja, kako pravzaprav razumemo sam predmet, »učno vsebino«, torej književnost. Kakšna so bila pojmovanja književnosti skozi zgodovino, in kakšna so danes ter kako so ena in druga odločilna za izobraževanje, sta na teoretski ravni izčrpno prikazala uvodni in sklepni referat (**T. Virk**, **N. Šlibar**), dotikali pa so se jih bolj ali manj razvidno domala vsi razpravljavci. Razumevanja književnosti se skozi zgodovino in v sodobnosti kajpak razhajajo, vendar imajo tudi nek skupni imenovalec. Ta je v zavesti, da literatura s svojo večpomenskostjo, fiktivnostjo, jezikovno oblikovanostjo, estetskostjo, skratka, s sklopom sebi lastnih lastnosti literarnosti, ne sporoča enostranskih, trdnih in enoumnih resnic, pač pa najbolj vzgaja s svojo odprtostjo, izzivom k soočenju z drugačnostjo, 'sedemkratno tujostjo' (**Šlibar**). To pomeni, da sicer prinaša (in privzgaja) etične, nacionalne,

medkulturne idr. vrednote, da pa jih hkrati tudi spodnaša, vzbuja nelagodje, postavlja pod vprašaj in terja ponovno opredeljevanje. Pričakovanje, da bo književnost vzgajala človeka po trenutni družbeni meri ali »uradno« etabliranih daljnosežnih vizijah, se zato ne morejo uresničiti tako, kot bi si nemalokdo želel in je, kot vemo, tudi kdaj zapisal v učne načrte ali druge zavezujoče dokumente. Najpomembnejši vzgojni učinek književnosti je torej ta, da s svojo odprto, hkrati umetniško prepričljivo in ideološko izmuzljivo naravo sodobnega človeka 'uči živeti v negotovosti' (**Novak Popov**), se soočati z nesmislom in iskati smisel.

Taki naravi literature kot prenašalke in skrivalnice vrednot se je v izobraževanju mogoče najbolj učinkovito približevati tako, da je sprejemnik postavljen pred izziv, »trik«, problem, ki vzbudi interes v neposrednem stiku z njo. Ti izzivi oz. motivacijske strategije so različni, odvisni od ravni izobraževanja, literarnega žanra, učiteljevih preferenc in (med)kulturnih situacij. Slišali smo, kako je za študente tujega jezika učinkovita neposredna izkušnja s prevajanjem (**Žabjek**, **Podlesnik**, **Sudilovska**), ali z aktivnim seminarskim delom na način delavniškega skupinskega reševanja problemov, npr. o literarnih stereotipih, ki jih o lastnem in sosednjih narodih goji literatura (**Živančevič Sekeruš**). Toliko bolje, če sledi objava takih dosežkov (**Subiotto**). Dobili smo ponoven dokaz, kako dijake srednjih šol motivira izbirno branje (**Slemenjak**), osnovnošolce srečevanje z drugimi časi in prostori v slovstveni folklori (**Stanonik**, **Potočnik**), otroke v vrtcih pa (bi glede na kurikulum lahko bolj kot v trenutni praksi) poslušanje in igranje z umetnostnimi besedili (**Haramija**). Prikazani so bili posebni pristopi k različnim zvrstem in žanrom (**Pezdirc**, **Božič**, **Kirova**, **Smolej**), zlasti se je kot izziv pokazalo dramsko besedilo zaradi svoje literarno gledališke predstavitvene dvojnosti (**Schuller**, **Polanc Podpečan**). Na nov način so bili kritično priklicani v zavest različni neproduktivni stereotipi, od tistih v literarni vedi s stališča samoumevnih »moških« interpretacij do onih v pedagoški praksi (**Blažič**, **Mihurko Poniž**, **Grosman**) in podani teoretsko podprti modeli za ravnanje v praksi (**Podbevšek**, **Benjak**, **Krakar Vogel**). Problematizirana je bila vloga učbenika, ki lahko zapira ali odpira sprejemnike za literarno občutljivost (**Degan Kapus**, **Polanc Podpečan**, **Pregelj**), in se iztekla v spoznanje, da je to in še marsikaj odvisno od učitelja, na čigar entuziazem, ki zmore nadomestiti mnoge pomanjkljivosti od pripomočkov prek slabe izhodiščne usposobljenosti do plače smo bili prav tako opozorjeni (**Jan**).Tako kot je po drugi strani veljavnost nekaterih predstav oz. stereotipov o učitelju književnosti pogojena s še živečimi postopki, kakršni so diktiranje vnaprej narejenih interpretacij, zanemarjanje doživetja sprejemnikov ali pa tudi preveliko »motivacijsko približevanje« kratkoročnemu potrošniškemu okusu naslovnikov. Branje ni samo užitek, učitelj se ne sme izogibati prenašanju spoznanja, da je tudi napor, a kdor ta napor tvega, se mu povrne v poglobljenem užitku, so se strinjali razpravljalci. Kritično je bila obravnavana odsotnost književnosti pri pouku tujih jezikov, kjer imajo učitelji pred njo nekakšen strah (**Samide**), nezadostnost in potreba po preseganju zgolj komunikacijskih pristopov s postkomunikacijskim razvijanjem kulturnih kompetenc (**Z. Kovač**). Mnoga od teh vprašanj so bila

obravnavana tudi v luči reform, bolonjske in srednješolskih, ki vzbujajo obenem skepso in optimizem, predvsem pa zavest, da bi morali »literati« in humanisti kritično in ustvarjalno presegati oz. vsebinsko oplemenititi od administracije vsiljene okvire, neobčutljive za občutljivost vsebinskih posebnosti (**Pospišil**, **Podlesnik**).

V tem priložnostnem zapisu z majhno časovno distanco ni mogoče našteti vsega, in naj mi oprostijo tisti, ki jih nisem omenila. A že ti napaberkovani povzetki problemov, ki so jih odpirali referenti in diskutanti, pričajo, da je bil simpozij s to temo ne le pomemben, kot znanstveni simpoziji nasploh so, ampak tudi intriganten, kot so kazale živahne razprave, prepričljiv, vznemirljiv in da bo pregled refleksij, ki jih je prinesel in ki jih trenutno premoremo v širšem evropskem prostoru, spodbudil nove in učinkoval na prakso. Zato je mogoče reči, da je 25. simpozij Obdobja na zemljevidu znanstvenih razpravljanj v slovenistiki, slavistiki in sorodnih disciplinah utrdil tudi izobraževalna vprašanja, da jih poslej ne bo mogoče zviška pometati pod preprogo, kakor je dolga desetletja marsikomu veljalo za znak pristne akademskosti. Med mnogimi vprašanji in komentarji, ki se mi porajajo, kakor najbrž še marsikateremu udeležencu, ki bi rekel še kaj, pa ni bilo priložnosti, je tudi tole: ali je v procesih prenove književnega izobraževanja, ki so pri nas potekali zadnjih petnajst let, v luči tega znanstvenega srečanja kaj bistveno narobe? Vsaj jaz izvajanj na simpoziju nisem razumela tako, pač pa kot dopolnilo argumentov, potrdilo izkušenj in obilico novih idej za razvijanje prakse v zastavljeni smeri, od osnovne šole do že načrtovanih bolonjskih sprememb.

S pozornostjo državnih inštitucij, ki jo taka prireditev ob srebrnem jubileju zasluži, je spočetka kazalo slabo. Na rektoratu univerze niso našli nikogar, ki bi imel čas za pozdravne besede, na ministrstvu za šolstvo tudi ne. Zato pa smo bili toliko bolj veseli, ko je prišlo povabilo iz Državnega zbora. Udeležence sta navkljub vroči proračunski seji pozorno in kulturno sprejela poslanca **Majda Potrata** in **Rudolf Moge**, pozdravila pa tudi predsednik **Franc Cukjati** in podpredsednik **Sašo Peče**. No, večina tiska in rtv (s častno izjemo *Delove* Kulture in *Šolskih razgledov*) pa se bosta z literarnim izobraževanjem rajši ukvarjala, kadar bo (spet) kaj narobe. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 19. nov. 2006

Svetovni dnevi slovenske literature

Projekt *Svetovni dnevi slovenske literature* (20.–25. november 2006), ki ga organizira Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, program Slovenščina na tujih univerzah (STU), je tik pred uradnim začetkom. Na novinarski konferenci v sredo, 15. novembra 2006, ob 12. uri bomo predstavili gostovanja 38 slovenskih avtorjev z najkakovostnejšim literarnim opusom na 53 univerzah po svetu, kjer potekajo slovenistični študijski programi in lektorati slovenščine, ter almanah *Svetovni*

dnevi slovenske literature. Vodji projekta sta **Alojzija Zupan Sosič** in **Mojca Nidorfer Šiškovič**. Vabimo vas tudi na spletno stran projekta: http://www.centerslo.net/stu. — ***Mojca Nidorfer Šiškovič***, koordinatorica programa STU <Mojca.Nidorfer@ff.uni-lj.si>, 11. nov. 2006

V četrtek 23. 11. ob 18. uri Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju nadaljuje s prireditvami tega tedna: ob svetovnih dnevih slovenske literature bo z več soprireditelji pripravil pogovor s **Florjanom Lipušem** o njegovi knjigi *Boštjanov let*.— ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 23. nov. 2006

V tednu od 20. do 25. novembra 2006 se je odvil projekt Svetovni dnevi slovenske literature. V Prago, med sloveniste, slaviste in občudovalce umetnosti Filozofske fakultete Karlove Univerze, je prišel pesnik, pisatelj, esejist in filozof **Milan Dekleva**.

Prvi dan obiska, 21. novembra, smo pripravili literarni večer Poezija in proza slovenskega literarnega ustvarjalca **Milana Dekleve** v prevodih praških slovenistov. V prostorih Slovanskega seminarja so doktoranti, diplomanti in študenti slovenistike predstavili prevode Deklevovega dela, izbranih kronološko: od prvih prevajalca **Františka Benharta** iz sredine 80. let preteklega stoletja do prevodov **Aleša Kozárja** in **Hanke Chmelíkové-Mžourkové**, dveh mladih čeških slovenistov – literarnih zgodovinarjev, do prevajalskih začetkov študentov 3. in 5. letnika slovenistike, uvrščen pa je bil tudi v Brnu, med brnskimi slovenisti, prevedeni odlomek **Deklevove** otroške proze *Magnetni deček*. Predstavitev literarnega dela **Milana Dekleve**, ki jo je vodila mag. **Hanka Chmelíková-Mžourková**, je bila strokovna, živa in naravna. Da je bilo temu tako, je gotovo prispevek vseh, a odločilen avtorjev, saj je rad prebral prevedene pesmi (iz zbirke *Sosledja*) in odgovarjal mirno in modro (ocena prisotnih in sodelujočih!) na zastavljena vprašanja. Prireditev je spremljalo 42 poslušalcev; med njimi sta bila tudi gosta Veleposlaništva Slovenije v Pragi, odpravnik poslov, **Vojko Kuzma** in vodja konzularne službe, **Tanja Virant**. Večer žlahtne besede se je nadaljeval v živahnih pogovorih z **Milanom Deklevo** in s kozarcem žlahtne slovenske kapljice, darilom slovenskega Veleposlaništva v Pragi. Vsi prevajalci so prejeli še drugo darilo, na dan literarnega večera prispeli almanah *Svetovni dnevi slovenske literature*.

Drugi dan obiska, 22. novembra, je bilo pripravljeno Srečanje študentov in učiteljev slovenistike praške Filozofske fakultete s slovenskim literarnim ustvarjalcem **Milanom Deklevo**. Srečanje, ki je potekalo na Univerzi Karolinum, je bilo zamišljeno kot pogovor o današnjem času, umetnosti, literarnem ustvarjanju. Pogovor je vodila dr. **Alenka Jensterle Doležal**. Študentje so veliko spraševali in umetnik je veliko odgovarjal, vprašanja pa so zadevala različne vrste umetnosti (poleg besedne tudi likovno in glasbeno) ter različne vrste človekove dejavnosti (delo v medijih, šport). Pogovor se je končal s prijetnim sprehodom po zgodovinskem Staromestnem trgu in židovskem Josefovu ter kosilom, ki ga je

slovensko Veleposlaništvo priredilo v čast našemu gostu. Naslednjega dne, 23. novembra, so **Milana Deklevo** že pričakovali slovenisti Masarykové Univerze v Brnu. — ***Jasna Honzak Jahič*** <jasnahonzak@seznam.cz>, 26. nov. 2006

V Vilni nas je obiskala pisateljica **Nina Kokelj**. Prisla je v torek 21. 11. 06 in odsla danes 23. 11. 06. Prvi vecer je nastopila v majhnem privatnem muzeju. Poleg **Nine Kokelj** je nastopil tudi pesnik, pisatelj in glasbenik **Klemen Pisk** in predstavil nekaj slovenske glasbe. Vecera se je udelezilo od 25 do 30 ljudi in so bili nad nastopom zelo navduseni. Zadovoljna sta bila tudi oba nastopajoca, tako da je vecer zares uspel. Naslednji dan je pesnica obiskala predavanja, kjer je studentom slovenistike predavala o svoji literaturi in zivljenju, popoldne pa je imela literarni nastop v knjiznici univerze. Predstavila je svoja najpomembnejsa dela, studenti pa so prebrali svoje prevode, nato je sledil se pogovor. Danes se je s studenti sprehodila po Vilni, potem pa je zadovoljna odletela v Ljubljano. Obljubila pa je tudi reportazo v *Nedelu* o studiju slovenscine v Litvi. Dogodek je v celoti uspel in je odlicno predstavil delcek slovenske kulture. — ***Žiga Rangus*** <ziga.rangus@gmail.com>, 28. nov. 2006

Pozdrav z južnega konca Poljske! Mala turneja gospoda **Vlada Žabota** je za nami. Mislim, da smo jo izpeljali uspešno in v vzajemno zadovoljstvo. Za gosta je bilo vse skupaj najbrž kar naporno, saj je v treh zaporednih dneh obiskal tri mesta in imel vsakokrat dva nastopa, za nameček pa je v funkciji predsednika slovenskega pisateljskega društva še sestankoval s svojim poljskim kolegom.

Trije intenzivni dnevi so se pričeli v Bielsku-Biali, kjer se študij slovenščine odvija na Tehniško-humanistični akademiji. Dopoldne je g. **Žabot** v šoli obogatil naše precej borno poznavanje slovenske mitologije, literarni večer pred dobrimi tridesetimi poslušalci pa smo izvedli v gostinsko-galerijskem lokalu Galeria Wzgórze, ki že tradicionalno gosti vse tukajšnje slovenistične prireditve. Za zelo informativno uvodno predstavitev **Žabotove** proze je poskrbela **Božena Tokarz**, sicer profesorica za literarno teorijo in teorijo prevoda na Inštitutu za slovansko filologijo Šlezijske univerze v Sosnovcu (oz. Katovicah). Prepričan sem, da se je vsem, ki so se z gostovo – nič kaj lahkotno – ustvarjalnostjo že srečali, po teh besedah odprlo marsikatero zapleteno mesto teh romanov. V »praktičnem« delu srečanja je nato g. **Žabot** prebral odlomek romana *Sukub*, nakar so študentje brali svoje prevode odlomkov istega dela. Srečanje je zaključil živahen pogovor o pisateljevi ustvarjalnosti (med katerim smo npr. od gosta izvedeli, da je zaključno kratko poglavje obravnavanega romana pravzaprav neke vrste opis njegovega doživljanja slike Mona Liza, ki da je sama po sebi utelešenje najvišje, tj. četrte stopnje doživljanja ljubezni), pa tudi o organiziranosti Društva slovenskih pisateljev.

Vse skupaj smo naslednjih dan, v torek, ponovili še v Sosnovcu in Katovicah. V prvem izmed omenjenih mest se nahaja »katoviška« slavistika, kjer je **Žabot** še enkrat predaval o slovenski mitologiji – in se študentom, med katerimi je bilo tudi

precej neslovenistov, preverjeno vtisnil v spomin s strašljivo verzijo mita o rusalkah in orisom precej morbidnega običaja obhajanja predvečera Svete Lucije. Za literarni večer smo tokrat prvič izbrali vse popularnejši klub Dekadencja v središču Katovic. Znova smo se ukvarjali predvsem z romanom *Sukub*, katerega fragmente smo prevajali tudi v Sosnovcu. Prevajalske dosežke študentov obeh visokošolskih središč smo združili v mapah, ki smo jih razdelili med obiskovalce literarnih večerov. Dodatni akcent tega večera so prispevale naše študentke, ki so v za to priložnost sestavljenem zborčku zapele štiri slovenske ljudske pesmi.

Malo poljsko turnejo je g. **Žabot** sklenil v Krakovu, kjer je po predavanju na Jagelonski univerzi zvečer nastopil v legendarnem študentskem klubu Pod jaszczurami. Tudi ta dogodek je uvedlo predavanje prof. **Tokarzeve**, povezovala (in prevajala) je kolegica **Bojana**, s prevodi jezikovno in stilistično zahtevnih odlomkov romana *Volčje noči* pa so – sicer zaradi vpisne politike šole maloštevilni – krakovski študentje dokazali, da bi vodstvo eminentne krakovske univerze zares lahko resno razmislilo o dvigu študija slovenščine na nivo prvega oz. samostojnega študijskega jezika.

Obisk Krakova je g. **Žabot** izkoristil tudi za srečanje z visokim predstavnikom poljskega pisateljskega združenja, kar bo – upajmo – obrodilo sad v obliki vključitve Poljakov v veliki mednarodni projekt izdajanja sto izbranih slovanskih romanov. — ***Andrej Šurla*** <surla@ares.fils.us.edu.pl>, 29. nov. 2006

Na nekdanjem cesarskem, zdaj turistično trženem Dunaju se poleg predbožičnih razsvetljav na najdražjih ulicah v zakotjih in celo znanih gledaliških kotičkih dogajajo predstavitve slovenske literature. Prireditve so sicer komornega značaja, vendar zato nič manj žlahtne, in kot na domačih literarnih večerih se tolažimo z elitnostjo.

25. oktobra je bil drugi izmed treh večerov posvečenih književnosti sosedov Slovencev. Na večer branja slovenske poezije *Schreben am Tolmun II* so bili povabljeni **Primož Čučnik**, **Esad Babačić**,**Tone Škrjanec**, **Erika Vouk**, **Jana Puterle**, **Miklavž Komelj**, prišli pa so **Maja Vidmar**, **Esad**, **Tone**, **Jana** in **Miklavž** in vsak prebrali eno pesem v slovenščini, kakih pet v nemškem prevodu **Scherberja**, **Detlef-Olofa**, **Koestlerja** pa sta prebrala mlajša igralca Volkstheatra **Jenifer Frank** in **Gerd Rigauer**. Na »steklenih orglah« je igrala ter slovensko in nemško zapela **Anchelka Mazur**. — 23. novembra se je v okviru Svetovnih dnevov slovenske literature v prostorih Slovenskega znanstvenega inštituta v obnovljeni Knafljevi hiši predstavil slogovno najdrznejši koroški pisatelj **Florjan Lipuš** in bralno interpretiral svoj zadnji roman *Boštjanov let*. Poslušalo ga je kakih trideset slovenščini naklonjenih duš in se pozneje pogovarjalo z avtorjem in si nazdravljalo. — 29. novembra je Klub slovenskih študetnov in študentk na Dunaju na 17. kulturni večer povabil avstrijskega založnika **Christiana Tannhauserja** in izvrstnega prevajalca mljašega rodu **Erwina Koestlerja**, ki se je uveljavil s prevodi **Cankarja**. Predstavila sta najnovejši podvig: lepo oblikovano in odlično

prevedno zbirko kratkih proz **Slavka Gruma** *Der Weisse Asylum*. **Koestler** je na večeru prebral tri zgodbe s tako briljanco, da bi se lahko pri njem učili ne le profesorji ampak tudi gledališki igralci. Dogodku je prisostvovalo dvanajst ljudi, toda pokupili smo vse knjige, ki jih je založnik prinesel s sabo (tudi **Kosovelove** pesmi in **Jančarjev** *Halstadt*). — 4. decembra se v beli salon Volkstheatra na tretje *Pisanju ob tolmunu* napoveduje **Matjaž Zupančič**, na katerem bo bralno izveden njegov najnovejši, še neuprizorjeni dramski komad.

Bogata književna jesen torej ne razpostavlja sadov samo na stojnice ljubljanskega knjižnega sejma. — ***Irena Novak Popov*** <irena.novak2@guest.arnes.si>, 1. dec. 2006

Po Trubarjevih stopinjah

Spomini s strokovne ekskurzije za Trubarjevimi stopinjami v Nemčiji (27.–28. okt. 2006). Udeležencev: 35. Novih članov SD: 15. Vzdušje: enkratno. Doživetje: nepozabno.

Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine je popeljalo svoje člane na strokovno ekskurzijo za Trubarjevimi stopinjami v tisto Nemčijo, iz katere smo pred 456-imi leti Slovenci dobili svojo prvo knjigo. Predsednik Slavističnega društva Slovenije **Miran Košuta** nam je namenil lepo popotnico: »V deželo, kjer se je rodil naš tisk, boste z obiskom zagotovo ponesli tudi svojo strokovno slovenistično kultiviranost, razgledanost, znanje, predanost in daleč naokrog cenjeno dolenjsko ter belokranjsko prijaznost. Ponesite, kamorkoli bo uradno potrebno, tudi topel pozdrav vseh slovenskih slovenistov in slavistov.«

Ogledali smo si staro mestno jedro Innsbrucka in se ustavili v mestu Kempten v deželi Allgau, kjer je krajši čas živel Trubar. V znanem letoviškem mestu Bad Urach je Trubar po svojem umiku s Kranjske vodil Slovanski biblijski zavod. Ob tamkajšnji župnijski cerkvi so mu postavili lep spomenik. V Tübingenu je dal naš veliki literat leta 1550 pri tiskarju Morhartu natisniti prvi slovenski knjigi Katekizem in Abecednik pod imenom Rodoljub Ilirski. To je bilo rojstvo prve slovenske tiskane knjige, ki je sprožila plaz. Predramila je namreč še druge slovenske pisce. V predmestju Derendingen je Trubar med leti 1567 in 1586 vodil župnijo. V tamkajšnji cerkvi je bil pred 420-imi leti tudi pokopan. Slavisti smo mu na grob položili cvetje in prižgali sveče, ob tem pa je zadonela slovenska pesem *Lipa zelenela je*. — ***Danica Rangus*** <danica.rangus@guest.arnes.si>, predsednica Slavističnega društva Dolenjske in Bele krajine, 2. nov. 2006

Najlepša hvala za lepo, prisrčno poročilo o poučnem potovanju slavistov in slovenistov v nekdanje tudi slovenske kraje v današnji Nemčiji. Lepa je naša slovenska navada, da spoštujemo svoje korenine, zaslužna dejanja in može. Dodati

pa moram nekaj vprašanj, ali pozabljenih dejstev, ki v omenjenem krogu terjajo ponovno razpravo in dodatno osvetlitev, npr., da je naš Primus Truber, kot zveni latinski zapis imena, morda imel nam Slovencem in sploh Slovanom drugače zveneče ime, ki ga latinski zapis grobo poenostavlja, krajša in reducira na svoj omejeni krog samoglasnikov (Slovani so imeli osem samoglasnikov, ki so imeli skupaj enajst glasovnih vrednosti), nemški zapis pa med drugim zabrisuje zlasti razliko med fonemi T, P, B in uvaja germansko končnico ER, tujo slovanski tradiciji?

Ali: v krščanski tiskarni v Deredingenu, (kjer so natisnili številne knjige tudi drugim, od Turkov in islama takrat ogroženim krščanskim narodom, npr. Madžarom, Romunom) je Primož Trubar za svoje tiske uporabil edine črke, ki so jih tam imeli, in s tujo zahodno pisavo, t.i. gotico (in pozneje latinico), naključno določil Slovencem črkopis, ki ni bil slovanski, in za katerega se ni odločil po svoji izbiri, temveč po nuji?

Ali, da je P. Trubar oče prve slovenske knjige. Stoletja pred njim so tudi na obsežnem strnjeno poseljenem slovanskem alpsko-panonskem, danes italijanskem, avstrijskem in slovenskem ozemlju, obstajale civilizacije in organizirane skupnosti, ki so pisale in pisno ustvarjale. Ne nazadnje je tu cvetela krščanska rokopisna pismenost iz časov že pred ter zlasti v času dejavnosti slovanskih blagovestnikov Konstantina (pozneje, 869, Cirila) in Metoda, ki sta s svojimi številnimi slovanskimi (in drugimi) sodelavci v letih 858–863 priredila prvo ohranjeno krščansko slovansko pisavo, nad-dialektalni slovanski jezik, v njem pisno slovansko književnost s prevodi krščanskih bogoslužnih knjig, vključno s prevodom *Svetega pisma*, in s svojim visokim stanom (869 ju je papež v Rimu lastnoročno povzdignil: Konstantina v škofa, Metoda pa v nadškofa; slednjemu je dodelil Panonsko diecezo) ustanovila tudi slovansko cerkev. Trubar je torej tako dejansko oče prve ohranjene tiskane slovenske knjige? — ***Vladimir Osolnik*** <Vladimir.Osolnik@ff.uni-lj.si>, 7. nov. 2006

Spet nekaj novega zame. Trubar bi bil potemtakem lahko tudi Drobež ali podobno. Kot dodatek pa še tole: Derendingen bi po mojem znalo biti Trdinje oz. nekaj podobnega. Tuebingen pa Dobenje. Podobno kot Garmisch–Grmišče, Bad Toelz–Toplice, Chiemsee–Kameno jezero, Chieming–Kamnik, Ruhpolding–Poldnik, Golling–Golnik, Aying–Ajdnek itd. Na Bavarskem imamo prijatelje, ki smo jih tudi obiskali. Pišejo se Ruminy in so prepričani, da živijo na originalnem nemškem ozemlju, da je njihov priimek najverjetneje francoskega izvora, moj priimek Sturm pa nemškega. V resnici je ime njihovega kraja Otterfing–Otrpnik slovenskega izvora, njihov priimek najbrž tudi Rumeni, moj pa ponemčeno Strm. Na nesrečo ali pa srečo nisem jaz prvi odkrivatelj tega, to je pred menoj pogruntal med drugimi že tudi **Otto Kronsteiner**, med ostalim v članku, ki je izšel v *Delu* z naslovom »Avstrijci so že dolgo Slovenci«. Kot sva se že enkrat pogovarjala o tem, da naš naziv za Muenchen–Monakovo ni brez vsake zveze. Ime Monakovo sicer verjetno ni slovenskega izvora, ker bi potem morda moralo biti Menihovo?, kaže oz.

potrjuje pa najmanj na to, da smo to mesto velikokrat imeli v mislih in na jeziku, skratka, da smo imeli s tem prostorom pogoste stike. Morda pa se je včasih res reklo Menihovo ali še bolj verjetno Menihno? Misliti mi da namreč glas ue, kajti če bi bilo Monakovo, bi najverjetneje po njihovo bilo Moenchen in ne Muenchen. Še bolj pa seveda dajo misliti številna imena krajev povsod okoli tega mesta. — ***Borut Šturm*** <BSturm@ekosklad.si>, 9. nov. 2006

Romi in literatura

Na *Mladinini* spletni strani je objavljena peticija proti preseljevanju romske družine Strojan. Vabljeni k podpisu na http://romi.mladina.si/index.php. — ***Miran Hladnik***

Sprašujem Vas in vse slavne in glasne in podpisujoče se človekoljube, kako in kje pa se lahko branijo ali dobijo podporo črne ovce – prizadeti prebivalci Ambrusa? Zakaj ne opozorite tudi na njihovo resnico, njihovo plat medalje? (Glej npr. *Družina*, 12. 11. 2006.) Ali naj se zaradi Romov, s katerimi jim je postalo življenje neznosno, oni odselijo, da bo zadoščeno vsem »ne-fobom« in podobnim »-ljubom«, ki na veliko razprodajajo/razprodajate svojo t. i. človekoljubnost? /.../ — ***Ivanka Šircelj Žnidaršič*** <Ivanka@zrc-sazu.si>, 16. nov. 2006

Kakih petdeset let popred, preden se je pričela naša povest [okrog leta 1400, op. m. h.]*, prišli so cigani v naše kraje. Popred niso bili znani tod po Evropi in še današnji dan ne vemo za gotovo, od kod so za prvega prišli. Zgodopisci tedanjih časov pripovedujejo, da je tuj narod v Evropo priromal – rjave kože, neznane noše in tujega jezika. Ti čudni ljudje so se izdajali za kristjane, rekoč, da pridejo iz Egipta. Imeli so morda izprva tudi lastne kralje. Kmalu pa so se razšli v drhalih po vseh evropejskih deželah, kjer so si skoraj povsod prebivalce razdražili zavoljo svojega lenega pohajkovanja in pa še bolj zavoljo tega, ker so preradi tega ali onega ogoljufali in le slabo ločili, kaj je moje, kaj tvoje.* (Josip Jurčič, *Jurij Kozjak*, 1864.) — Cigani vendarle niso najslabše, kar se lahko pripeti poštenemu slovenskemu domorodcu: pri Jurčiču je Cigan Samol pravi junak proti domači značajski pokveki Petru Kozjaku. Kdo se nam javi za negativne vloge v literaturi in v življenju potem, ko dokončno preženemo Cigane? — ***Miran Hladnik***, 16. nov. 2006

Leta 2003, ko sem skupaj s soavtorji v berilo *Svet iz besed 5* (http://www.svetizbesed.com/index.php?t=zgodba&i=165) vključila pesem romske deklice **Jelenke Kovačič**, sem se zaradi pravilnega poimenovanja obrnila po nasvet v EU. Pravilno pojmovanje je Romi, kljub temu, da je na začetku EU tudi sama uporabljala drugo besedo za poimenovanje. **Jelenka Kovačič** je pri dvanajstih letih napisala pesniško zbirko z naslovom *Domislin pe pu mande* / *Pomisli name* (1999). Pesem v slovenščini ima naslov *Ciganka* in v romščini

Romnji. Avdio in video posnetek sta tudi na spletni strani. Gre za primer večkutlurnega besedila, ki smo ga interpretirali na številnih seminarjih doma in v tujini.

Jelenka Kovačič: ROMNJI
Po ulici vaso mandre romanja kerne, / ka hinjum Romnhi. / Meni hinjum manuš i ma phro ime. // Manuša mange hiken stolu prsti, / ka hinjim Romni. / Hile mre love drugačno? // Uravu bari tamno kiklja, / ka naj Romnjani. / Kane na hinjaš mengeri, šunaven pe Roma.

Jelenka Kovačič: CIGANKA
Na ulici se za mano psovke vrste, / ker sem ciganka. / Jaz sem človek in imam svoje ime. // Ljudje mi gledajo pod prste, / ker sem ciganka. / Je moj denar drugačne vrste? // Oblečem dolgo temno krilo, / ki ni cigansko. / Zdaj nisi naša, se cigani oglasijo.

Včeraj, 16. novembra, je bil tudi svetovni dan strpnosti. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 17. nov. 2006

Ježek je napisal precej pesmi o ciganski tematiki (*Ciganska balada*, *Romova usoda*, *Kruta ljubezen* …). Na svojih vandranjih je nedvomno z Romi prijateljeval. Vendar je večina ciganskih pesmi črnih in v vseh kraljuje smrt, ki usodno poseže v ljubezen. Nedvomno jih je bilo veliko petih. Kitice so orimane na žensko, a refren na moško rimo.

KRUTA LJUBEZEN: Ciganska pesem
(spesnil Frane Milčinski – Ježek, uglasbil Jani Kovačič)

Ubij me in srce izgrebi:
v dlani še bo klicalo po tebi.
Ko tolklo ti ob bele bo roke,
pljuni na moje srce!

[Refren]
Na zdravje brat, izpij do dna!
Ljubav življenje nam sladka.
Kako bi prazen bil ta svet,
če ne imeli bi deklet.
Ko pride pote bela smrt,
srce izglodal ti bo krt,
ne bo ljubavi zate več
in vse bo preč, bo preč.

Praviš, da si mi nevesta,
praviš, da si vsa le meni zvesta.
Ko pa poljubljat kodre ti hitim,
v njih vonj je še tujih blazin.

[Refren]

Saj živeti ni mi moči,
ko pa umrem, nikar, nikar ne joči!
Ko druge grobe kiti cvetja šop,
tvoj pes naj razgrebe moj grob.

[Refren]

Še ena iz ciganskega cikla in temne usode ljubezni je ROMOVA USODA: Starodavna balada (spesnil Frane Milčinski – Ježek, uglasbil Jani Kovačič). Pesem prežema temno baladno vzdušje. Večina verzov je desetzložnih z rimo a-a-b-b z refrenom *Jojme, moja Jona, / vila iz teme*. Tudi v programu *Pesmi ljubezni & obupa* sem napravil nekaj romsko-ciganskih (npr. EJ, ČE BI IMEL in IN ČE BOM KDAJ). — ***Jani Kovačič*** <Jani.kovacic@siol.net>, 18. nov. 2006

Ob aktualnosti romske problematike naj še jaz povem, da sem napisal travestijo Sardenkove pesmi *Cigan*. Travestijo sem napisal za *Toti list*, humoristično prilogo *Večera*, kjer so mi jo v 19. številki objavili 9. 5. 2002. Kasneje je travestija doživela še glasbeno izvedbo, zapel jo je **Janez Bele**. — ***Boštjan Škorjak*** <skorjak.bostjan@gmail.com>, 19. november 2006

V soboto, 18. novembra 2006 je bila v Kulturnem domu v Črnomlju predstavitev tretje knjige Kulturnega romskega društva Vešoro iz Lokev pri Črnomlju. Njen naslov je *Belokranjske in romske pravljice*, izbrala in prevedla (v romski oziroma slovenski jezik) jih je **Madalina Brezar**. Spremno besedo je napisal **Marjan Lampret**. **Madalina Brezar** nastanek knjige opisuje takole: »V kulturnem društvu Vešoro smo se odločili, da zapišemo nekaj romskih pravljic oziroma pripovedi. To nalogo je društvo zaupalo meni. Romske pravljice sem zapisala po pripovedovanju svojih staršev, njim pa so jih povedali njihovi stari starši. Za objavo v knjigi sem izbrala še nekaj slovenskih ljudskih pravljic. Te sem izbrala iz knjige *Sto belokranjskih*, ki jih je zapisal **Lojze Zupanc**, ko je kot učitelj služboval v Beli krajini.« S to knjigo želi naše društvo približati romske pravljice slovenskim otrokom, slovenske pa romskim. Kakor mi je znano, Romi bolj slabo poznajo slovenske pravljice, slovenski pa doslej sploh niso nič vedeli o naših. Vladalo je mišljenje, da mi sploh nimamo pravljic. Ta knjiga naj bi tako pripomogla k boljšemu poznavanju obeh kultur. Pripomogla naj bi tudi k širjenju branja med Romi. — ***Majda Koren*** <strudelj@gmail.com>, 19. nov. 2006

Pred kratkim sem zasledila, da je izšla knjiga *Belokranjske in romske pravljice* (avtorice **Madaline Brezar**). Mi morda lahko kdo pove, kje bi jo lahko kupila? V knjigarnah je ni. — ***Andreja Rutar*** <neja.rutar@siol.net>, 4. dec. 2006

Na predstavitvi knjige sem bila bolj ali manj po nakljucju in novicko poslala na *slovlit*. Ne gre za pomemben umetniski projekt, je pa knjiga se kako pomembna

pri, kakor radi recemo, »gradnji mostov« med kulturami. Avtorico **Madalino Brezar** najdete na naslovu Lokve 30, 8340 Crnomelj, tel. 07 305 30 69 in verjetno lahko kar pri njej narocite knjigo. — ***Majda Koren*** <strudelj@gmail.com>, 5. dec. 2006

Sicer nimam romskih pravljic v slovenščini, imam pa *Romské pohádky* (*Romske pravljice*) v češčini. Izšle so pri založbi Fortuna v Pragi leta 1999. Knjiga ima 310 strani in vsebuje 71 romskih pravljic. — ***Jože Lipnik*** <joze.lipnik@uni-mb.si>, 5. dec. 2006

http://www.arnes.si/novice/2006_11_24_kultura-sozitja.html– *Možnost sožitja med različnimi skupnostmi v luči problematike ambruškega konflikta*, 21. novembra 2006. Video posnetek okrogle mize v okviru serije *Kultura sožitja* na Filozofski fakulteti v Ljubljani (takojšnji ogled filma na Arnesovem strežniku). —https://webklip.kliping.si/stream/raw?id_user=2623&id_file=3218986 in https://webklip.kliping.si/stream/raw?id_user=2623&id_file=3218568 pa sta povezavi do video-posnetkov novinarskih javljanj (RTVSLO in POPTV) s prideditve na FF. — ***Miran Hladnik***, 25. nov. 2006

http://www.mladina.si/tednik/200531/clanek/slo–slovenci_in_romi-sinisa_gacic/img/barcica_display.jpg – Stran iz knjige *Barčica – slovenske ljudske pesmi za otroke*, izšle pri založbi Erimas leta 2003. Ta ljudska pesem je služila kot navdih pri izdelavi zmagovalnega proglasa na temo *Romi* (http://www.mladina.si/projekti/proglas/razpisi/05-romi/img/pdf/01.pdf), ki ga je leta 2005 razpisal tednik *Mladina*. Ostali izdelki na to temo so dosegljivi na http://www.mladina.si/projekti/proglas/razpisi/05-romi/. Več o tem, kaj je Proglas, na http://www.mladina.si/projekti/proglas/. — ***Matjaž Zaplotnik***

Poenostavitve klasične evropske poezije v prozi

Zadnje case se ukvarjam z didatkicno zagonetko, kako priblizati nasim srednjesolcem recepcijsko zahtevno starejso klasicno poezijo. Ena od moznosti, ki jo je nakazal ze prof. **Karel Ozvald** leta 1905, je prestavitev verzov v prozno obliko. Ta nacin prakticirajo tudi italijanski didaktiki, ko npr. skusajo priblizati Dantejevo *Bozansko komedijo*. Sam navajam nek drug primer iz soneta pesnika Angiolierija:

Original (*Originale*):
S'i' fosse foco, arderei 'l mondo;
s'i' fosse vento, lo tempesterei;
s'i' fosse acqua, i' l'annegherei;
s'i' fosse Dio, mandereil' en profondo ...

Poenostavitev v prozi (*Riduzione in prosa*):
Se io fossi fuoco, brucerei il mondo;
se fossi vento, lo tormenterei colle tempeste;
se fossi acqua, io lo annegherei;
se fossi Dio lo manderei nell'abisso ...

Zanima me, ce me kdo lahko napoti na podobne didakticne poenostavitve starejse francoske, angleske in nemske knjizevnosti, za kar mu/ji ze vnaprej izrazam neskoncno hvaleznost. — ***Zoran Božič*** <zoran.bozic@guest.arnes.si>, 22. nov. 2006

Objave v periodiki

Delta, revija za ženske študije in feministično teorijo 12/12 (2006).
Tu je mdr. objavljen članek urednice **Eve D. Bahovec** Kaj je avtorica?

Društveni bilten SSS Letter No. 60, October 2006 je dosegljiv na http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/newslets/l06-60.html.

Slovene Studies (2006/1–2)
Nova številka prinaša med drugim študijo **Alojzije Zupan Sosič** The Contemporary Slovene Novel and Gender Identity in recenzije knjig **Marka Jesenška**, **Rade Lečič** in **Johna K. Coxa**. Preberemo jih lahko tudi na spletnih straneh Society for Slovene Studies http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/reviews.html. — ***Miran Hladnik***

Slovensko jezikoslovje danes / *Slovenian Linguistics Today*. Ur. Ada VIDOVIČ MUHA. Posebna številka *Slavistične revije* LIV (2006).
Dvojezična posebna številka na 744 straneh prinaša 23 prispevkov o slovnici in slovarju, besediloslovju in publicistiki ter sociolingvistiki. — ***Miran Hladnik***

Jezik in slovstvo 51/3–4. Dvojna tematska številka *Jezikovne situacije* (ur. Marko Stabej)
Letošnja dvojna številka *Jezika in slovstva* v branje ponuja osem razprav, eno oceno in tri poročila. Razprave so precej različne, vse pa se na tak ali drugačen način ukvarjajo z opisom posameznih jezikovnih situacij. Z objavljenimi razpravami želimo ponuditi informacije o vidikih nekaterih jezikovnih situacij, ki so v našem prostoru morda nekoliko manj splošno znane, pa zato, upamo, toliko bolj zanimive. Jezikovna situacija je termin, ki se v jezikoslovju (predvsem v sociolingvistiki) pa tudi v drugih humanističnih vedah kar pogosto uporablja, pojmovno pa je precej raznoroden. Njegova teoretična in metodološka raznorodnost se jasno zrcali tudi iz pristopov avtoric in avtorjev posameznih razprav v tematski številki *JiS*. Vsak opis jezikovne situacije je namreč razpet med znanstveno težnjo po objektivnosti po eni strani in raziskovalčevo optiko po drugi strani. Optika usmerja avtorjev pogled v skladu z njegovim zanimanjem, vednostjo in teoretskimi prepričanji – najbrž pa so nekje v ozadju zmeraj tudi druge avtorjeve

vrednote, čeprav se mora avtor ravno pri opisovanju jezikovnih situacij vplivu ideološkega prepričanja najodločneje upreti.

Zapletenost naloge je morda še najbolj očitna pri opisu zgodovinskih jezikovnih situacij. S tem se ukvarja razprava KOZME AHAČIČA – kaj storiti, ko imamo podatkov toliko, kolikor jih pač imamo, do novih pa brez naključne sreče ne moremo? Izkaže se, da jih je treba povezati v učinkovito mrežo ter se pri interpretaciji podatkov razsodobiti. Druga razprava ALEŠA POGAČNIKA je najbolj globalna (in najbolj posplošujoča) v tej tematski številki. Z analizo načinov zapisovanja različnih jezikov po svetu pokaže raznolikost jezikovnih situacij po svetu, hkrati pa globalno veljavo nekaterih načel. Avtor se dotika tudi našega (ne)razumevanja teh situacij, o katerem sklepa po problematičnosti načel zapisovanja tujih jezikovnih sestavin v Slovenskem pravopisu. TANJA PETROVIĆ se v svoji razpravi ukvarja s situacijo, kjer je slovenščina v vlogi, ki je ponavadi nismo vajeni opazovati – v vlogi dominantnega jezika z močno asimilacijsko močjo. MAJA BITENC raziskuje vitalnost slovenskega jezika v izseljenski situaciji skozi podobo podatkov, pridobljenih od udeležencev dopolnilnega pouka slovenščine – ti pa so živa prihodnost jezika. Razprava JANJE BAN in TINE ŠPELKO prinaša rezultate akcijskega raziskovanja med argentinskimi Slovenci in dopolnjuje sliko vitalnosti slovenščine zunaj avtohtonega naselitvenega področja. — Zadnje tri razprave se ukvarjajo z drugačnimi okolji in drugimi jeziki. ANNA KOLLÁTH predstavlja jezikoslovni in jezikovni model, ki presega državne in miselne meje glede madžarskega jezika in ga vzpostavlja kot delujoči sodobni kontinuum; sprašuje se, ali ni ta koncept uporaben tudi za druge evropske jezike s podobno usodo. JORDI MAGRINYÀ DOMINGO razgrinja situacijo šestih avtohtonih manjšinskih jezikov v Španiji, pri čemer se dotakne nekaterih ključnih vprašanj sodobnega sociolingvističnega dogajanja v Evropi – glede določanja mej med jeziki in njihovega uveljavljanja v uradni rabi ter v javnosti. JACEK WARCHALA se posveča sintezi poljske jezikovne situacije; sledi časovnim spremembam v pojmovanju jezikovne zvrstnosti in ugotavlja spremembe v jezikovnem vedenju in vrednotenju jezikovnih različic v poljski družbi 20. in začetka 21. stoletja. Razprava se v marsičem teoretsko razlikuje od pogledov, običajnih v slovenski jezikovni in jezikoslovni situaciji.

Sklenemo lahko takole: jezikovne situacije so si zelo podobne v tem, da je vsaka različna; toda posamezni elementi so si tudi v zelo različnih situacijah zelo podobni. — ***Marko Stabej*** <marko.stabej@ff.uni-lj.si>

[Vse, ki si želijo vsebino *JiS*-a prebirati takoj ob izidu, pa še niso naročeni na revijo, vabimo, da z letom 2007 postanejo naročniki revije. Zadostuje e-sporočilo na matjaz.zaplotnik@siol.netz relevantnimi podatki (ime, natančen poštni naslov ter naročniški status – redni naročnik, član Slavističnega društva ali študent). Za več informacij si oglejte http://www.jezikinslovstvo.com/. — ***Matjaž Zaplotnik***]

Splet

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri67/index.html – Fran Jaklič, Lea Fatur in Boža Krakar-Vogel so literarne teme, drugi fotografski motivi so iz narave (Mašun, Volovja Reber, Due Pizzi). — ***miran***

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri68/index.html – fotoreportaža z nedavnega slavističnega popotovanja iz Litije do Čateža 9. 11. 2006. Počasi pripravimo in na splet postavimo še popotovanjske literarne in kulturnozgodovinske informacije. — ***miran***

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri68/target0.html – Popotovanje iz Litije do Čateža **1958**, foto Cene Omerzel. Po zaslugi fotografa in Marka Kranjca je razrešena identiteta naslednjih popotnikov (od leve): stoji Sl**.** Fatur, s čepico je Andrijan Lah, pod njim Oblak, najbolj desni od te skupine je Jan Petr, na vogalu hiše sedi Franc Zadravec, zraven njega Anton Slodnjak, obrača se Anka Slodnjak, srednja od treh spredaj je Pogačar, skrajno desno Emil Štampar. — ***miran***

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/Žalna_Pogorelec/index.html – 24 fotografij z žalne seje za prof. dr Bredo Pogorelec, ki je bila 4. oktobra 2006.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/meni_kronika.htm – Kronika prireditev na FF. — Na oboje je opozoril ***Matjaž Rebolj*** <Matjaz.Rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.uni-lj.si/kakovost – Na tem spletnem mestu lahko pobrskate po prispevkih o visokem solstvu, raziskovanju, studentih, profesorjih, kakovosti. Za pregled vsebine poglejte zemljevid strani / site map. — ***Bogomir Mihevc*** <Miro.Mihevc@uni-lj.si>

http://www.primorski.it/archivio/19_11_2006/KOMENTARJI/KOM01.html – Miran Košuta, predsednik Slavističnega društva Slovenije, članek iz *Primorskega dnevnika*.

http://www.jezikinslovstvo.com/ – Na ažuriranih spletnih straneh revije *Jezik in slovstvo* si lahko že preberete izvlečke, uvodnik in uvodno razpravo letošnje dvojne tematske številke o jezikovnih situacijah, ki jo je uredil Marko Stabej. V PDF formatu je od danes v celoti dostopen lanski 50. letnik revije in prva letošnja številka. Opozoriti želim še aplikacijo iskanja po povzetkih, ki jo omogoča spletna stran *JiS*-a. Z iskalnikom na http://www.jezikinslovstvo.com/04.asp si lahko brskanje med razpravami zadnjih štirih letnikov revije (in njihovimi avtorji) močno olajšate; uporabljate lahko tako slovenske kot angleške iskalne pojme, saj zna aplikacija iskati po izvlečkih v obeh jezikih. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.bukla.si/index.php?prikaz=uvodnikBukla – *Bukla*, brezplačna revija o dobrih knjigah in multimediji. Uvodnik s knjižno inventuro leta 2006: naj nedogodek leta – revija Bukla ni dobila podpore na medijskem razpisu Ministrstva za kulturo.

http://www.airbeletrina.si/ – Literarni dvomesečnik Študentske založbe *airBeletrina* (Literarna letalska družba) je končal z izhajanjem v tiskani obliki in se v celoti preselil na splet. Spletna stran bo obljavljala novice o literarnih novostih ter življenjepise, reportaže ipd. s slovenske sodobne literarne scene. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.springer.com/journal/10583 – Prost dostop do didaktične revije *Mladinska književnost v izobraževanju* (*Children's Literature in Education*). Kliknite na »Online Version Available«. — ***Milena Mileva Blažić***

http://www.irscl.ac.uk/index.htm – Informacije v zvezi z mednarodnimi konferencami na področju mladinske književnosti. — ***Milena Mileva Blažić***

http://groups.yahoo.com/group/slovlit/ – Na tem naslovu še vedno stoji spletni arhiv slovenistične diskusijske skupine *SlovLit* iz obdobja njenega začetka (sept. 1999–feb. 2000), ko je skupina gostovala še na *Yahoo*-jevem strežniku in je imela predvsem debatni značaj. Kdaj se splača pokukati sem po spoznanje, katere stvari so se v razmahu sedmih let močno spremenile, katere teme pa so obstale praktično na isti točki. Arhiv slovlitovskih sporočil od 2000 do sodobnosti pa je dosegljiv na http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.uem.gov.si/si/javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=46 – Urad za enake možnosti objavlja razpis za sofinanciranje projektov za leto 2007.

http://www.slowwwenia.com/ – Portal *Slowwwenia* ima nov iskalnik (gl. tudi http://www.iskanje.si/), ki za zdaj pokaže sicer manj kot http://www.najdi.si/, vendar kakšno reč tudi zanimivo drugače.

http://www.kanalmladih.com/ – *Kanal mladih*, kjer je v rubriki Kultura & umetnost solidno zastopana slovenska književnost. — ***miran***

http://www.raziskovalec.com/isci/isciprevod.htm – avtomatski prevajalnik iz slovenščine v angleščino in obratno. Lahko prevaja povedi, dolge do 200 znakov.

http://www.mladina.si/dnevnik/89298/ – Priljubljen odprtokodni pregledovalnik spleta Firefox je odslej na voljo v posodobljeni in nadgrajeni različici Firefox 2. Pregledovalniku se lahko poljubno dodajo številni dodatki, ki uporabniku olajšajo pregledovanje spleta. Eden od dodatkov je na primer *Slovar za slovenski jezik*, ki omogoča slovensko črkovanje. Več podatkov na navedeni in naslednji povezavi. — ***Jaka Železnikar***

https://addons.mozilla.org/firefox/3046/ – *Slovar za slovenski jezik* (pod licenco GNU GPL), ki več odprtokodnim brskalnikom omogoči popolno delovanje v slovenskem jeziku. Navedeni slovar temelji na slovarju, ustvarjenim za OpenOffice.org, katerega avtorji so Amebis, d.o.o., Tomaž Erjavec, Aleš Košir, Primož Peterlin in Robert Ludvik. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://195.250.216.58/_odljudnez.net/ – Odljudnež: spletni trenutnik (spletni naključnik ipd.): vsak trenutek spreminjajoči se spletni časopis. Pritisni tipko osveži za novo svežo številko. Bralske odzive sprejema saso.tepina@logos.si. — ***miran***

http://www.centerslo.net/slvnforum/replies.asp?FID=2&MID=2038 – nemoderirana debata na slovenističnem forumu o načinih opravljanja bojda najtežjih izpitov na slovenistiki. — ***Rok Janežič*** <rok.janezic@guest.arnes.si>

http://www.intratext.com/ – Projekt *IntraText*, za katerega skrbi Alessandra Allegretti. Do zdaj se je v njem nabralo 6761 besedil 712 avtorjev v 40 jezikih. Izmed slovenskih avtorjev so dosedaj vanj vključeni: A. T. Linhart, J. Cigler, S. Gregorčič, F. Prešeren, J. Stritar, J. Svetokriški, P. Trubar, V. Vodnik, J. Žemlja, J. Alešovec, J. Jurčič, J. Kersnik, F. Levstik, J. Sket, J. Stritar, F. Kočevar, I. Tavčar, J. Trdina, M. Malovrh in I. Cankar. Priprava slovenskih besedil uspeva, čeprav urednica Alessandra Allegretti ne zna nič slovensko. Program izdela slovar besedila in zanimivo statistiko (http://www.intratext.com/ixt/SLV0030/_STAT.HTM). — ***miran***

http://collection.eliterature.org/ – *Electronic Literature Collection*, antologija 60 del »elektronske književnosti« pod licenco cc (creative commons). Vključeni so hipertekstna fikcija, kinetična poezija, generativne in kombinatorične oblike, omrežno pisanje, codework (?), tridimenzionalna dela, pripovedne animacije. — ***miran***

http://leoalmanac.org/journal/vol_14/lea_v14_n05-06/tpeterson.asp – Če koga zanima izraz 'codework', svetujem, da pogleda to stran. — ***Jaka Železnikar*** <jaka@jaka.org>, 13. nov. 2006

Slovenski literarni zgodovinarji v slovenski *Wikipediji*

V diplomskem seminarju na ljubljanski slovenistiki se letos ukvarjamo s pisanjem gesel za slovensko spletno enciklopedijo. Tema so slovenski literarni zgodovinarji. Na ogled so že prvi štirje »referati«, tj. gesla:

Ivan Prijatelj (http://sl.wikipedia.org/wiki/Ivan_Prijatelj),
France Kidrič (http://sl.wikipedia.org/wiki/France_Kidri%C4%8D),
Anton Slodnjak (http://sl.wikipedia.org/wiki/Anton_Slodnjak) in
Marja Boršnik (http://sl.wikipedia.org/wiki/Marja_Bor%C5%A1nik).

Od prej so tu že Bernik, Hladnik, Kos, Čop, v delu pa je še naslednjih 30. Gesla bomo še popravljali in dopolnjevali; Wikipedija sprejema tudi utemeljene popravke drugih uporabnikov.

Referenti si pred vnosom gesla ogledajo navodila za pisanje biografskega gesla (http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Biografski_%C4%8Dlanek), kako vnašamo v članek slike, pa na http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Slike. Glede strukture geselskih člankov se zgledujejo pri že objavljenih.

Kako so se lani v seminarju šli podobnih reči zgodovinarji, vidimo na http://sl.wikipedia.org/wiki/Uporabnik:Proseminar_2005. — ***Miran Hladnik***, 22. nov. 2006

Seminarski in Wiki-projekt z naslovom *Slovenski literarni zgodovinarji* ima zdaj na enciklopediji svojo pogovorno stran http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji. Napovedujejo se obdelave naslednjih gesel:

Silva Trdina, Franc Zadravec, Boris Paternu, France Pibernik, Fran Petre, Viktor Smolej, Taras Kermauner, Matjaž Kmecl, Helga Glušič, Jože Koruza, Jože Pogačnik, Peter Scherber, Tone Pretnar, Andrijan Lah, Marija Mitrović, Mirko Rupel, Gregor Kocijan, Marjan Dolgan, Silvija Borovnik , Jožica Čeh, Marko Juvan, Miran Štuhec, Igor Saksida, Aleksander Bjelčevič, Irena Novak-Popov, Alojzija Zupan-Sosič, Boža Krakar-Vogel, Janez Rotar, Zdzisław Darasz, Jože Lipnik, Zvonko Kovač in Ivan Grafenauer. Drugo leto pa še ostali.

Vabljeni k morebitnim popravkom in dopolnilom! V gesla lahko posega neposredno vsakdo. — ***Miran Hladnik***, 23. nov. 2006

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg vsakomesečne ***Kronike***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (http://zalozba.zrc-sazu.si/) ter občutni popust pri kotizacijah

za udeležbo na slavističnem kongresu in seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/ct.html).

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Članarino za leto **2007** (**16 €** oz. **3834 SIT***) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (*helena.kenda@siol.net*, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na *milena.blazic@guest.arnes.si* ali preko obrazca na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na *miran.hladnik@guest.arnes.si*. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. januarja 2007

Letnik 11, št. 71

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika71.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika71.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Ljudje

Z globoko žalostjo, a vendar potolaženi s krščanskim upanjem, Vam sporočamo, da je končal svoje zemeljsko romanje dragi mož, dragi oče, ded, praded, univ. prof. dr. **Stanko Hafner**, rojen 13. decembra 1916 v Št. Vidu ob Glini, upokojeni redni univerzitetni profesor slavistike na univerzi v Gradcu, dopisni član Avstrijske akademije znanosti z odlikovanjem Wilhelma Hartla, član Srbske akademije znanosti in umetnosti, dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, prejemnik velikega zlatega častnega znaka dežele Štajerske, prejemnik reda sv. Save srbske pravoslavne Cerkve, prejemnik častnega znaka svobode Republike Slovenije. Odšel je v 90. letu starosti, okrepčan s svetimi zakramenti in razbremenjen trpljenja zadnjih mesecev.

Od pokojnega profesorja se bomo poslovili v petek, 5. januarja 2007, ob 10.30 s sv. mašo zadušnico v cerkvi Gersthof St. Leopold, Bischof-Faber-Platz v 18. dunajskem okraju. Po sv. maši ga bomo ob 12h položili k zadnjemu zemeljskemu počitku na pokopališču Gersthof (Dunaj 18, Möhnergasse 1). V ljubezni in hvaležnosti – **Gertrud Hafner**, žena, **Gertraude Megner**, **Gerhard Hafner** in **Elisabeth Pokorny**, otroci, v imenu vseh sorodnikov.

Sv. mašo zadušnico za pokojnega v Gradcu bomo darovali v četrtek, 21. decembra 2006, ob 17.00 uri v Salvatorkirche, Robert-Stolz-Gasse 3. Namesto vencev in rož prosimo, da darujete za akcijo Koroška vas za Madagaskar: številka računa: 56.747, bančna številka: 39100. — ***Martin Pandel***, Katoliški dom prosvete Sodalitas <pandel@sodalitas.at>, 14. dec. 2006

Slovesna podelitev Prešernovih nagrad študentom FF v Ljubljani bo v sredo, 13. dec. 2006, ob 11. uri v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani. Diplomantka slovenistike, ki bo prejela nagrado, je **Valerija Trojar**. Naslov njenega dela je *Merjenje jezikovne zmožnosti demetnih oseb s pomočjo besedil, tvorjenih ob slikovni predlogi*, mentor naloge je izr. prof. dr. **Marko Stabej**. — ***Mateja Čop*** <Mateja.Cop@ff.uni-lj.si>, 6. dec. 2006

Hvala za obvestilo, imamo pa na Oddelku še eno nagrajeno nalogo v medoddelčnem sodelovanju, in sicer nalogo **Eve Lajevec** z naslovom *Prevzete besede iz latinščine v televizijskih pogovornih oddajah za mladoletnike* (mentorja izr. prof. dr. **Erika Kržišnik** in izr. prof. dr. **Matjaž Babič**). — ***Marko Stabej*** <marko.stabej@ff.uni-lj.si>, 6. dec. 2006

22. decembra 2006 je na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo zagovor svoje doktorske disertacije opravila asist. **Alenka Jovanovski**. Naslov njene doktorske disertacije je *Estetsko in religiozno izkustvo v poeziji: pomen religioznega za estetsko izkustvo* (mentor: izr. prof. dr. **Tomo Virk**). — ***Matjaž Zaplotnik***, 3. januar 2007

Boris A. Novak – pesnik, dramatik, prevajalec in profesor na Oddelku za primerjalno književnost – je bil izbran za *Delovo* osebnost leta 2006 na področju kulture. Pri izboru je sodelovalo najprej uredništvo, ki je za vsako izmed kategorij pripravilo tri predloge. O zmagovalcih pa so odločali bralci časopisa. — ***Matjaž Zaplotnik***, 3. januar 2007

Mi lahko kdo pomaga najti Grumovo kratko zgodbo Deček in blaznik? — ***Andreja Frankovič*** <andreja.frankovic@gmail.com>, 20. dec. 2006

Ne vem, ali je to primerno mesto, če želi dijak nekaj vprašati, ampak poskusiti ni greh. Nikakor ne morem v nobenem slovarju najti ženskih oblik za naslednje besede: *kosec*, *jezdec*, *pisec* in *kupec*. Zatorej vas naprošam, če mi jih prosim lahko pomagate najti. — ***Blaž Matija Geršak*** <gersabla@gimb.org>, 20. dec. 2006

Kronika vabil, prireditev, predstavitev, dogodkov (večina jih je že mimo)

Mohorjeva zalozba Celovec vabi k sodelovanju v projektu Sportna knjiga. Projekt naj bi bil kompendij zanimivih literarnih (ali polliterarnih) prispevkov na temo sport. Prikaze naj, kaj imajo sportno zainteresirani pisatelji, pesniki, esejisti, humoristi, znanstveniki v predalcku. Z veseljem bomo sprejeli odzive. — ***Adrian Kert*** <adrian.kert@mohorjeva.at>, 5. dec. 2006

Učenci razreda **Edite Garčević Koželj** Vam ob 250-letnici predstavljajo: **W. A. Mozart** & **Jani Kovačič**, *Nowa čarobna kitara* ob klavirski spremljavi **Mojce Monte** (2. dej) in **Igorja Vinčetića** (1. dej), KUD France Prešeren, sreda, 13. december 2006 od 20h dalje. Znamenita Mozartova ljudska opera *Čarobna piščal* (*Zauberflöte*) je prestavila kar nekaj mejnikov v popularni glasbi. To je pravi učbenik! Na Mozartovo glasbo je Jani Kovačič spisal nov sodoben libreto. Učenci razreda Edite Garčević Koželj so pripravili tole opero v komorni obliki – le ob spremljavi klavirja. — ***Jani Kovačič*** <jani.kovacic@siol.net>, 8. dec. 2006

Lektorsko društvo vabi na predavanje **Ade Vidovič Muhe** *Jezikovna kultura in pravopis (ob primeru evrokovanec)*. Predavanje bo 13. decembra ob 18.00 v prostorih Društva slovenskih pisateljev na Tomšičevi ulici v Ljubljani. — ***Miran Hladnik***, 10. dec. 2006

Na http://www.ad-futura.si/ sta objavljena dva razpisa: razpis štipendij za raziskovalno in pedagoško sodelovanje v Republiki Sloveniji s Slovenci iz tujine in razpis štipendij za raziskovalno in pedagoško sodelovanje z raziskovalci, ki so tuji državljani (roka prijave sta do porabe sredstev razpisa oz. do 31. avgusta 2007). — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 10. dec. 2006

Društvo slovenskih književnih prevajalcev vabi na podelitev Lavrinove diplome za leto 2006, priznanja za prevodni opus in življenjsko delo na področju posredovanja slovenske književnosti drugim narodom, in sicer v sredo, 13. decembra 2006, ob 19. uri v Klubu Cankarjevega doma v Ljubljani. Letošnja lavreatinja **Urška Gállos** nas bo po podelitvi velikega priznanja počastila z odlomkom iz svojega opusa in bo prva in častna bralka na večeru slovenskega prevajanja, na katerem se bo z odlomki iz svojih zadnjih prevodov predstavila deseterica uveljavljenih slovenskih prevajalcev:
– **Zoja Skušek** s *Pesmijo ceste* B. B. Banerjija,
– **Štefan Vevar** s *Pesništvom in resnico* J. W. Goetheja,
– **Maja Kraigher** s *Krajinarjem* J. Ferrona,
– **Marjan Strojan** s prevodi lastnih pesmi v angleščino,
– **Saša Jerele** s *Polži*, pesmijo v prozi F. Pongea,
– **Jože Stabej** z *Umori v jazbečevem dolu* C. Graham,
– **Urška P. Černe** z *Binkoštnim torkom* A. Maierja,
– **Marko Marinčič** z odlomki Ajshilove *Oresteje*,
– **Gašper Malej** z *Delati Utruja*, pesmimi C. Paveseja,
– **Đurđa Strsoglavec** z *Osmim Poverjenikom* R. Baretića. — ***Đurđa Strsoglavec*** <durda.strsoglavec@guest.arnes.si>, 10. dec. 2006

Lingvistični krožek FF v Ljubljani vabi na 844. sestanek v ponedeljek, 18. decembra 2006, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predaval bo **Janez Orešnik** z Oddelka za primerjalno in splošno jezikoslovje FF. Tema predavanja: *Slovenski trpnik na SE (v naravni skladnji)*. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 12. dec. 2006

Revija *Znamenje* in Zgodovinsko društvo v Mariboru vabita na kolokvij *Aktualnost družboslovno-teološke misli škofa dr.* ***Vekoslava Grmiča***. Kolokvij bo v petek, 15. decembra, ob 11. uri v Glazerjevi dvorani Univerzitetne knjižnice Maribor. Predavali bodo **Marjan Žnidarič**, **Cvetka Hedžet Toth**, **Geza Erniša**, **Jože Lipnik**, **Avguštin Lah**, **Peter Kovačič Peršin**, **Vlado Sruk**, **Tone Petelinšek**, **Srečko Reher** in **Marjan Matjašič**. Eno predavanje (Lipnik) bo o Grmičevih rojakih. To so bili **Davorin Trstenjak**, **Fran Ilešič**, **Anton Korošec**, **Edvard Kocbek** in **Bratko Kreft**. Vsa predavanja bodo objavljena v tematski številki revije *Znamenje*. — ***Jože Lipnik*** <joze.lipnik@uni-mb.si>, 13. dec. 2006

Vabimo vas na posvet *Poslovanje v tujini s slovenščino – zakaj pa ne?*, ki ga organizira Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik Oddelka za slovenistiko FF Ljubljani. Posvet bo v četrtek, 21. decembra od 11. do 12.30 v avditoriju Centra Evropa.

Vsebina in cilji okrogle mize. Okrogla miza na temo možnosti sodelovanja FF, Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (zlasti programov Slovenščina na tujih univerzah in Tečaji slovenščine) v mednarodnem gospodarskem poslovanju. Slovenska podjetja, ki delujejo v tujini, želimo obvestiti o možnostih študija

slovenščine na več kot petdesetih univerzah po svetu ter jih spodbuditi, da bi tamkajšnje diplomante vključevala v svoje poslovne projekte, hkrati pa po svojih močeh podpirala slovenistične oddelke v tujini. Opozorili bi tudi na druge možnosti, ki jih lahko ponudijo programi Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik: podeljevanje javno veljavnih listin o znanju slovenščine, založništvo učbenikov in priročnikov za učenje slovenščine v razredu in na daljavo, letno več kot deset splošnih in specializiranih tečajev slovenščine kot tujega jezika s približno tisoč udeleženci, stalna skrb za razvoj programov in kadrov ter sodelovanje v več mednarodnih projektih. Center za slovenščino zagotavlja uspešno prisotnost in promocijo slovenščine v svetu, vzdrževanje institucionalnih okvirov in razvoj infrastrukture. Hitro spreminjajoče se družbene, gospodarske in druge okoliščine vplivajo na učinkovitost poučevanja in promocije slovenskega jezika in kulture v tujini ter s tem na kakovost sodelovanja med našo državo in tujino na vseh področjih, verjetno pa še posebej v poslovnem svetu. Zato dajemo pobudo za proučitev in poglobitev sodelovanja med zainteresiranimi institucijami in podjetji.

Sodelovanje so že potrdili: **Dimitrij Rupel** (MZZ), **Dušan Lesjak** (MVŠZT), **Andrej Kitanovski** (Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije, Ministrstvo za gospodarstvo), **Agnieszka Będkowska Kopczyk** (Tehnično-humanistična akademija v Bielsku Biali), **Marjana Jazbec** (Mercator), **Božidar Jezernik** (FF), **Simona Kranjc** (CSDTJ), **Alojzija Zupan Sosič** (STU) in predstavniki učiteljev slovenščine na tujih univerzah. Okroglo mizo bo vodil **Peter Kuhar** z RTV Slovenija. — ***Mojca Nidorfer Šiškovič***, koordinatorica programa Slovenščina na tujih univerzah <Mojca.Nidorfer@ff.uni-lj.si>, 15. dec. 2006

Vabimo vas na zadnje letosnje srecanje Jezikovnotehnoloskega abonmaja alias Jote, ki bo v ponedeljek, 18. decembra 2006, ob 17.00 v jedilnici 325 na FF v Ljubljani, predaval pa bo **Peter Holozan** (Amebis): *Strojno prevajanje: krasni novi svet?* Program Jote najdete na http://lojze.lugos.si/jota. — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 17. dec. 2006

Na spletni strani http://www.ulster.ac.uk/sief2008 so sedaj objavljene vse tematske sekcije, ki bodo organizirane v okviru 9. svetovnega etnološkega in folkorističnega kongresa, ki bo v juniju 2008 v Derriyu na Severnem Irskem. Kot vodja ene od sekcij z naslovom *Ali imamo evropsko dediščino (ljudskih) pesmi ali evropsko dediščino v pesmih?* vas pozivam, da se prek spletne strani vsi tisti, ki se ukvarjate z raziskovanjem ljudskega (in umetnega) pesemskega izročila, prijavite k sodelovanju v tej sekciji. Način prijave je na zgoraj omenjeni spletni strani, prek katere lahko pošljete svoj povzetek. — ***Marjetka Golež Kaučič*** <Marjetka.Golez-Kaucic@zrc-sazu.si>, 18. dec. 2006

Danes, 20. dec., ob 15.00 se bodo v drugem nadstropju FF v Ljubljani odprla vrata prenovljenih slovenističnih kabinetov. Vabljeni k ogledu in prijetnemu stanovskemu druženju ob koncu leta. — ***Miran Hladnik***, 20. dec. 2006

Univerza na Dunaju je nedavno objavila razpis za štirimesečno gostujočo profesuro za slovenščino na Inštitutu za slavistiko v prihodnjem poletnem semestru (od 1. marca do 30. junija 2007). Pogoji so: ustrezna znanstvena kvalificiranost, pedagoška in didaktična usposobljenost, delovno težišče na področju slovenskega jezika, slovenskega jezikoslovja in/ali slovenske literature in kulturnih ved, pripravljenost predavati osem tedenskih ur ter dobro znanje nemščine. Prijave, ki naj vsebujejo življenjepis, bibliografijo in pregled o vaši predavateljski dejavnosti, morajo biti označene s številko razpisa (Kennzahl: 8A/5-2006/07; http://www.univie.ac.at/personal-mitteilungsblatt/index.php?Alias_ID=1&sub1=13&Art_ID=3) in jih je treba poslati do vključno 16. januarja 2007 na naslov: Dekanat der Philologisch-Kulturwissenschaftlichen Fakultät der Universität Wien, Dr. Karl Lueger-Ring 1, 1010 Wien/Dunaj, Avstrija. — ***Andrej Leben*** <andreas.leben@univie.ac.at>, posredovala ***Elizabeta M. Jenko*** <elizabeta.jenko@univie.ac.at>, 20. dec. 2006

Izkoriščam tole priložnost, da Vas povprašam, ali poznate roman **Jožeta Ftičarja** v prekmurskem dolinskem narečju (*Za nápršnjek vedríne*); zdaj je izšel drugi del. Prvi pa že 2004 (s spremnimi besedami **Jožeta Horvata**, **Franca Justa** in **Franca Zadravca**). Kolikor vem, ostaja v senci knjižne ponudbe, kar pa iz več razlogov ni prav. Lepo bi bilo avtorju Jožetu Ftičarju omogočiti, da ga predstavi slavistom in širši javnosti. — ***Berta Golob*** <Berta.Golob@rkc.si>, 21. dec. 2006

Izsel je prvi *Razvezani snopic*! Drustvo za domace raziskave je ob drugi obletnici delovanja spletnega slovarja *Razvezani jezik* izdalo elektronsko knjigo v *pdf* formatu z izborom clankov iz slovarja. *Razvezani jezik* je prosti spletni slovar zive slovenscine, ki ga lahko pisemo vsi. Nastal je leta 2004 na zelniku Drustva za domace raziskave, prostor pa je nasel na domacem umetniskem strezniku *Skylined*. Sprva je bil namenjen frazeologiji, a se je izkazalo, da ga uporabniki polnimo z raznorodnimi gesli in da pred nami v resnici nastaja prvi prosti slovar zive slovenscine. V dveh letih je prek 350 piscev prispevalo okrog 1200 gesel in 300 clankov. Ugotovili smo, da je ze skrajni cas, da se posladkamo z jagodnim izborom, s cimer se je naposled strinjalo tudi Ministrstvo za kulturo. Izdali smo *Razvezani snopic* (zvezek za zacetek): oblikovano elektronsko knjigo s 85 clanki, ki smo jih tudi jezikovno uredili. Clanki brez dlake na jeziku obravnavajo vecne cloveske zagate, za katere mora vsaka generacija iznajti izraze s prenesenim pomenom. Od smrti in seksa do zavisti, od pijancevanja do nestrpnosti vseh vrst. Vsebine in odsotnost vandalizma v *Razvezanem jeziku* dokazujejo, da je o tako travmaticnih temah moc govoriti tudi hudomusno (a odkritosrcno) in ne le sovrazno, kot bi utegnili pomisliti zadnje case ... Knjigo si lahko brezplacno pretocite s tega naslova: http://razvezanijezik.org/?page=Razvezani0.pdf. Dodatne informacije: Drustvo za domace raziskave, **Alenka Pirman**, info@ddr.si, http://www.ddr.si/, 051 345 821. — ***Alenka Pirman*** <info@ddr.si>, 26. dec. 2006

Spletno mesto http://www.sigledal.org/ vstopa ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja 2007 v začetno fazo delovanja. Njegov cilj je odgovoriti na vse spletne

potrebe slovenskega gledališča ter postati osrednje gledališko informacijsko središče in ključna referenčna točka slovenske gledališke srenje: ustvarjalcev, raziskovalcev in obiskovalcev. Del spletnega mesta je tudi spletna enciklopedija slovenskega gledalisca, ki je v nastajanju in bo v nastajanju najbrz ves cas ... Oglejte si, kako nastaja: http://www.sigledal.org/geslo/Glavna_stran (uporabniško ime: *sigledal*, geslo: *gila270103*). Morda boste najbolj hiter pregled dobili, ce startate iz *Zadnjih sprememb*, *Zadetkov v polno* itd. Zanima me, ce morda vidite kaksno priloznost za sodelovanje vasih studentov pri gradnji te spletne podatkovne baze; ogledala sem si namrec http://www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/a.exe?name=dn_a&expression=kb%3A%20slovenska%20dramatika in http://www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/a.exe?name=dn_a&expression=kb%3A%20gledali%B9%E8e in zdi se mi, da bi bilo fantasticno, ce bi studentje obesali svoje seminarske, diplomske itd. naloge tudi na spletno mesto *Sigledal*, v *wiki* segment tega mesta. Mislite, da za to obstajajo kaksne realne moznosti? — ***Tamara Matevc*** <tamara.matevc@siol.net>, 27. dec. 2006

S slovenskega veleposlaništva v Lizboni so mi poslali vabilo k sodelovanju na mednarodni konferenci *Iberian and Slavonic Cultures in Contact and Comparison: Towards Crisis and Prosperity* (http://www.iberian-slavonic.org/). Organizira jo Filozofska fakulteta Univerze v Lizboni 26. in 27. aprila 2007. Prijave so do 9. januarja 2007 (rok bodo po vsej verjetnosti podaljšali). — ***Jasmina Markič*** <Jasmina.Markic@ff.uni-lj.si>, 4. jan. 2007

Oddelek za zgodovino FF v Ljubljani vabi na slavnostno predavanje **Petra Vodopivca** *Zakaj se sploh še ozirati k francoski revoluciji? Ali je revolucije res že konec?* v četrtek, 11. januarja 2007, ob 18. uri v predavalnici 102 na Oddelku za zgodovino. Po predavanju bomo na Oddelku nazdravili profesorjevemu življenjskemu jubileju. — ***Marta Verginella***, predstojnica Oddelka za zgodovino, posredovala ***Maja Božič*** <Maja.Bozic@ff.uni-lj.si>, 5. jan. 2007

Negotova usoda dveh strok nacionalnega pomena

V zvezi s predlogom (postopnega ukinjanja) primerjalnega jezikoslovja indoevropskih jezikov in primerjalnega jezikoslovja je (med drugimi akcijami) moj moz poslal v objavo besedilo, ki je bilo danes predelano in v povsem neustreznem kontekstu (proti dogovoru) objavljeno na solski strani *Dela*. Posiljam Vam originalno besedilo in prosim, da ga objavite. — ***Varja Cvetko Orešnik*** <Cvetko@zrc-sazu.si>, 18. dec. 2006

Rektorat Univerze v Ljubljani predlaga, da se za jesen 2007 na FF v Ljubljani prepove redni vpis na dve študijski smeri nacionalnega pomena, namreč na primerjalno slovansko jezikoslovje in na primerjalno jezikoslovje indoevropskih

jezikov. Razlog: dosedanji vpis na obe smeri po mnenju rektorata ne kaže zadostnega števila kandidatov in še manj zadostnega števila diplomantov.

Stroki se na FF gojita (obe že od ustanovitve ljubljanske univerze 1919) predvsem zaradi možnosti raziskovanja slovenščine. Razlagata tiste številne jezikovne pojave naše materinščine, ki zaradi velike časovne globine izvirov pojavov ne morejo biti razloženi v okviru slovenistike. Med drugim tvorita stroki teoretično in praktično podlago za izdelavo etimoloških slovarjev. Zaradi časovne odmaknjenosti vidikov, s katerimi se ukvarjata omenjeni stroki, in zaradi posledične uporabe zelo posebnih raziskovalnih metod je smiselno in prav, da sta stroki organizirani kot samostojni študijski smeri.

Kratkoročno rešitev vidim v tem, da rektorat Univerze v Ljubljani umakne predlog o prepovedi vpisa, dolgoročno pa je treba študijskim smerem nacionalnega pomena omogočiti preživetje z določbo, da za njih ne veljajo splošna merila o številu vpisnih mest in o številu diplomantov. Ker naj bi določba veljala za vse slovenske univerze, bi jo moralo razglasiti in finančno podpreti Ministrstvo za znanost in visoko šolstvo. — ***Janez Orešnik***, 8. dec. 2006

Vsekakor gre za stroki nacionalnega pomena, ki ju vsako akademsko raziskovanje in poučevanje lingvističnih disciplin neizogibno in nujno potrebuje – seveda, tudi slovenščina in ostali slovanski (ter germanski in romanski) jeziki na slovenski univerzi. Predlog akademika **Orešnika** odločno podpiram, dodajam pa tudi, da so ti negativni podatki rektorata po moji skromni vednosti napačni: študentov je vpisanih malo, vendar pa so njihovi študijski interesi in cilji poglobljeni in znanstveno relevantni, dosegajo dolgoročne učinke in razmeroma številni nadaljujejo podiplomski študij. Sicer pa je vprašljiva tudi poteza rektorata, da brez dogovora z učitelji teh smeri in vodstvom FF, in tudi brez javne strokovne razprave, odloča o tako pomembnem in zahtevnem vprašanju. Izražam podporo akademskemu študiju in kriterijem znanosti ter obema strokama. Pričakujem, da bo ta slaboumni sklep umaknjen. — ***Vladimir Osolnik*** <Vladimir.Osolnik@ff.uni-lj.si>, 19. dec. 2006

»/Š/tudijskim smerem nacionalnega pomena /je treba/ omogočiti preživetje z določbo, da za njih ne veljajo splošna merila o številu vpisnih mest in o številu diplomantov.« Sem bolj za tole možnost, kajti navduševanje širše populacije bi bilo veliko bolj naporno in vprašanje, v kolikšni meri smotrno. Sicer sem pa šokirana. Težko razumem, da bi pomislili na ukinjanje takih smeri, ki so odprle univerzo in so hkrati zaledje mnogim drugim področjem. Ideja se mi zdi katastrofalna. — ***Malka Čeh*** <malka.ceh@email.si>, 19. dec. 2006

O jeziku predavanj na Univerzi v Ljubljani

Nekaj besed o nedavnem pogovoru [*Posvet o jeziku znanosti in visokošolskega izobraževanja na Slovenskem*, ki je potekal v petek, 8. dec. 2006, v Hribarjevi dvorani Univerze v Ljubljani, op. ur.] o jeziku, v katerem profesorji predavajo in v katerem naj predavajo v naslednjem študijskem obdobju svojim študentom na fakultetah, članicah Univerze v Ljubljani, oz. natančneje o dilemi: ali naj bo v bodoče jezik akademskih predavanj na tehničnih in humanističnih fakultetah v Sloveniji slovenščina ali angleščina, oz. nek tuj jezik? Pogovor je bil zanimiv; obisk je bil izjemen, kar potrjuje aktualnost teme in zavzetost kolegov in širše javnosti za usodo slovenščine na področju visokega izobraževanja in znanosti nasploh. Predstavniki ministrstva in Univerze so bili za konstruktivno obravnavo tako zahtevne teme nepripravljeni: argumentirano pa so nastopili **Ada Vidovič Muha** in **Marko Stabej** z Oddelka za slovenistiko FF ter profesorji **Korošec**, **Grizold**, **Golobova** in **Joganova** s FDV.

K tamkaj podanim 'iztočnicam', 'poudarkom' in 'izpostavljenim' vprašanjem bi kazalo po mojem mnenju po slovensko kratko reči, da gre tu za navidezno ali namišljeno dilemo, vsiljeno slovenski javnosti in nam, učiteljem na FF in Univerzi.

Leta 412 (verjetno tudi prej) so na današnjem ozemlju Slovenije (in sosednjih pokrajin), natančneje: med severnim zalivom Mediterana, Alpami in Donavo naši slovanski predniki imeli in govorili svoj in naš slovenski jezik in tudi zapisali prvo slovensko besedo v latinščini, Snežnik: '*SNESSNICCO*'. Leta 858 so na alpsko-panonskem slovanskem ozemlju v svojem in našem slovenskem jeziku napisali prve znane štiri krščanske knjige (*Evangelije*, *Molitvenik*, *Apostol* /opisi življenja apostolov in njihovih del/, *Psaltir* /knjigo psalmov/) in zatem leta 863 (ali 869) *Sveto pismo*; nato so dvanajst stoletij kontinuirano govorili in pisali ter vsestransko razvijali svoj in naš slovenski jezik, 'ljubo slovenščino', ki je tako prehodila stopnje artikulacije, nominacije, normiranja, standardizacije in mednarodne afirmacije; ob teh splošno znanih dejstvih leta 2006 za slovensko univerzo oz. univerze alternative slovenščini kot poučevalnemu jeziku v dodiplomskem in podiplomskem študiju ni, in je ne more biti.

Glede dolgoročnih interesov Univerze v Ljubljani, njenih učiteljev in vseh Slovencev, ki jih danes zakrivajo kratkoročni pragmatični interesi, kaže v letu 2007 in naslednjih desetletjih na državni ravni:

1.) izoblikovati daljnoročno opredelitev vloge slovenščine v slovenski državi, v Evropski skupnosti in v mednarodni skupnosti nasploh;
2.) intenzivirati razvoj in vlaganja v izobraževanje, v humanistko in zlasti v slovenistiko, ki je bila in ostaja obči in znanstveni temelj duhovne zgradbe slovenstva in nacionalne identitete slehernega posameznika in slovenske skupnosti;

3.) zaradi izraženih nasprotij med družbenimi in tehničnimi vedami, ki za svoj razvoj terjajo uvajanje tujih jezikov v pedagoški proces premisliti in uveljaviti delitev Univerze na tehniško in druga področja ter s tem tudi možnost diferencirane

opredelitve učnega jezika;
4.) uveljaviti zahtevo učiteljev, ki so ustanavljali prvo slovensko univerzo (1912–1919), da študent na slovenski Univerzi oz. na katerekoli njeni članici ne more pridobiti diplome, če ni vsaj en semester poslušal in opravil izpit iz slovenskega jezika;
5.) na ravni ustanovitelja Univerze v Ljubljani (in univerz v Sloveniji) sistemsko urediti pravna, organizacijska in finančna vprašanja, ki te naloge opredeljujejo in omogočajo;
6.) poročati strokovni in širši javnosti o tozadevnih ukrepih in njihovem uresničevanju.

Kar zadeva jezik poučevanja in predavanj tujih znanstvenikov na slovenskih Univerzah, je treba javno povedati, da je večjezičnost v urbani družbi današnjega časa slovenski in evropski standard, da v Sloveniji obstaja kakovosten pouk tujih jezikov na vseh ravneh obveznega brezplačnega šolanja, da so nam te in druge (tehnološke) možnosti ponudile vsakomur dosegljive in dostopne povzetke, izvlečke, prevode, kot tudi več oblik prevajanja govorjene in pisne besede. Zato splošnih pogovorov o slovenščini na univerzi ne potrebujemo: potrebujemo le dolgoročno in smiselno organizirano dejavnost Univerze in njenega ustanovitelja. — ***Vladimir Osolnik*** <Vladimir.Osolnik@ff.uni-lj.si>, 21. dec. 2006

Cankarjev »rdeči kabinet«

Prevajam besedilo o arhitektu, ki je tako kot Cankar živel v Ottakringu na Dunaju. V besedilu piše: »Poiskati si je moral skromnejše bivališče pri neki moravski družini v osmem okraju, v Ottakringu, kjer pa za razliko od Cankarja ni užival 'rdečega kabineta', ampak le nekaj kvadratnih metrov, ograjenih z visečimi odejami.« Ali je Cankar dobil sobo od delavskega gibanja oz. od socialnih demokratov? — ***Donald F. Reindl*** <donald.reindl@guest.arnes.si>, 17. dec. 2006

Ivan Cankar »rdečega kabineta« pri Loefflerjevih v Ottakringu ni dobil od delavskega gibanja, ampak si ga je poiskal sam po oglasu. Rdeča barva se nanaša na rdeče stene kabineta, tako ga je pisatelj večkrat tudi opisal, npr. v črtici z naslovom *Moj kabinet* iz leta 1905: »Moj kabinet je tesen in ozek /.../ Stene so temnordeče, poslikane po okusu predmestnega pleskarja s pustimi, zamazanimi ornamenti. Od srede okna do tal, pod ogledalom in ob postelji vise zatemnele, že nekoliko razcefrane preproge. V mojem kabinetu je mrak, zdi se mi, že šest let.« (Cankarjeva *ZD* 17, 331.) — ***Jožica Čeh*** <jozica.ceh@uni-mb.si>, 19. dec. 2006

Majhna opomba k napisanemu: Ce gre za Ottakring, potem je to 16. okraj. Ce pa je vas arhitekt zivel v osmem okraju, se ta imenuje Josefstadt. Razlika med obema okrajema je precejsnja. Medtem ko je Ottakring delavsko predmestje, je Josefstadt

ne ravno skromen mescanski predel. — ***Eva Tesar Terseglav*** <eva@tesar.cc>, 20. dec. 2006

Dilema o Prešernovi *Zdravljici*

Bratranci, ki obiskujejo 9. razred OŠ, so me vprašali, katera varianta Prešernove *Zdravljice* je prava, saj se besedilo v berilu, ki ga uporabljajo (*Z roko v roki*, DZS) glasi: »**Prijatlji! odrodile** / **so trte** vince nam sladkó, / ki nam oživlja žile, / srcé razjásni in oko, / ki utopi / vse skrbi, / v potrtih prsih up budi!« Obenem je v istem berilu v ozadju posnetek Prešernovega rokopisa *Zdravljice*, ki pa ima drugačno besedilo: »**Spet trte so rodile**, / **prijat'lji**, vince nam sladko ...«

Katera verzija se naj pripiše Prešernu in kdo je potemtakem avtor druge? Na vprašanje jim nisem znala prav odgovoriti, v spominu pa imam drugo različico, torej tisto, ki se začne s »Spet trte so rodile«. Mladim nadobudnežem sem obljubila, da se bom pozanimala, kako je s to rečjo. Doma sem preverila nekaj virov in ugotovila naslednje:

1. varianto »**Prijatlji! odrodile / so trte** vince nam sladkó ...« sem našla v treh virih:
(a) Cirman, Golc, Kocijan, Potrata, Šimenc: *Z roko v roki*, *Berilo za deveti razred OŠ* (DZS, 2002),
(b) http://www.intratext.com/IXT/SLV0032/_P2.HTM,
(c) France Prešeren: *Poezije* (CZ, 1972).

2. varianto »**Spet trte so rodile, / prijat'lji**, vince nam sladko ...« pa v sedmih virih:
(a) France Prešeren: *Poezije* (Prešernova družba, 2000),
(b) France Prešeren: *Poezije* (Prešernova družba, 1965),
(c) France Prešeren: *Poezije* (Prešernova knjižnica, 1952),
(č) France Prešeren: *Poezije* (Mladinska knjiga, 1980),
(d) France Prešeren: *Poezije* (Mladinska knjiga, 1982),
(e) Mojca Honzak, Vida Medved Udovič in Miha Mohor, Nataša Pirih: *Skrivno življenje besed. Berilo za osmi razred OŠ* (MK, 1999) – še potrjen učbenik,
(f) Gregor Kocijan in Stanko Šimenc: *V nove zarje. Slovensko berilo za 8. razred OŠ* (MK, 1994) – eno izmed starejših beril.

Mogoče ve kdo kaj več o tem? — ***Katarina Rozman*** <katarina.rozman@hopcefizelj.com>, 4. jan. 2007

Po treh letih in pol … odziv na *polžka* (nadaljevanje)

Žilica mi ne da miru, da vam ne bi za veseli zaključek leta posredoval še svojega, seveda zelo neresnega predloga za poslovenjenje znaka @, namesto sicer že udomačene afne. Recimo, *bučar* – seveda v večno čast in slavo spoštovanemu pravniku prof. dr. **Francetu Bučarju**. Kaj bi sam na takšno neumnost odgovoril, je vsem jasno. Torej, nehajmo *guncat' afne* in se veselimo novega leta. Srečno! — ***Boštjan Škorjak*** alias ***štrk*** <skorjak.bostjan@gmail.com>, 28. dec. 2006

Zanimiva informacija o znaku @: A veste, kako temu znaku recejo v Palestini in Izraelu? *Strudel*. Razen kaksnih zidovskih priseljencev iz Srednje Evrope (teh nisem srecala!) seveda nihce ne ve, kaj ta kulinaricna beseda pomeni. Zame je bila to priloznost, da smo izmenjali nekatere slastne recepte, zlasti s palestinskimi prijatelji. Ce bi slo za izvirno slovensko poslastico, bi bil to mogoce tudi predlog za novo poimenovanje, saj je znak res zvit, bolj kot afnast. Vesele praznike in mnogo lepega v letu 2007! In hvala za vse novice, ki jih preko vas dobim v Franciji, kjer zivim. — ***Duša Zgonec Hibon*** <dusahibon@yahoo.fr>, 28. dec. 2006

Svetovni dnevi slovenske literature (nadaljevanje)

Rojstvo subjekta iz duha teksta ali usmeritve sodobne slovenske dramatike je bil naslov predavanja, ki ga je imel 30. novembra 2006 v okviru svetovnih dnevov slovenske literature na univerzi »La Sapienza« v Rimu **Krištof Jacek Kozak** s Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem. Po njegovem je v sodobni slovenski dramatiki mogoče »opaziti malodane tako temeljne premike stran od v zadnjih dveh in pol desetletjih prevladujočega postmodernizma, kot tiste, ki jih je za svojo obliko tragedije zahteval že nemški filozof F. Nietzsche«. Prav zato bi bilo potrebno uvesti novo pojmovanje te usmeritve. Po njegovem bi bila to lahko metaromantika.

V nadaljevanju predavanja je izbral in predstavil tri sodobne slovenske dramatike, in sicer *'M te ubu!* **Zorana Hočevarja**, *Hodnik* **Matjaža Zupančiča** ter *Nora Nora* **Evalda Flisarja**, ki vsako na svoj način išče odgovore na vprašanja po novem razumevanju človeka. Ker pa izbrana dela seveda niso povsem reprezentativna, je Kozak omenil še socialni, politični in umetnostni okvir zadnjih petdesetih let kot izhodišče za sedanje dogajanje v dramatiki. — ***Uroš Urbanija*** <urosurbanija@hotmail.com>, 11. dec. 2006

Slovenska graška jesen 2006. Na univerzi v Gradcu deluje najstarejša slovenistika in tej odlični tradiciji poskušamo ostati zvesti tudi vsi trenutno delujoči slovenisti v Gradcu – pod duhovnim in strokovnim vodstvom našega

spiritusa agensa **Ludvika Karničarja**. Tako smo vso jesen 2006 skrbeli za pestro kulturno, literarno in strokovno dogajanje, ki so ga z množičnim obiskom nagradili kolegi in študenti s slavistike in prevajalstva ter drugi v Gradcu ali okolici živeči Slovenci, Korošci in slovenščino občudujoči ali vsaj učeči se Avstrijci.

V torek, 24. oktobra 2006, sta nas obiskala **Matjaž Kmecl**, ki nas je navdušil s kratkim, a kot vedno bravuroznim predavanjem o nenavadnem pridigarju **Janezu Svetokriškem**, ter slovenski pesnik, pisatelj, dramatik, režiser, kritik in publicist **Franček Rudolf**, ki je na literarnem večeru bral iz svojih najnovejših del.

V petek, 17. novembra 2006, smo s podporo Slovenskega znanstvenega inštituta z Dunaja in njegovega neutrudnega vodje dr. **Rajšpa** pripravili celodnevni slovenistični simpozij z naslovom *Z obrobja v osredje*. **Marko Jesenšek** z mariborske univerze je spregovoril o perspektivah slovenščine v bolonjskem univerzitetnem prostoru, **Marko Stabej** z ljubljanske slovenistike pa je precej razburkal duhove s svojim razmišljanjem o oljčnem oz. olivnem olju v sklopu svojega predavanja o razvoju sodobne slovenščine. Popoldanski del sta zapolnila dekanja Fakultete za humanistične študije v Kopru **Vesna Mikolič** s predstavitvijo rezultatov raziskave o večjezičnosti na Primorskem in **Miran Košuta** s tržaške univerze z odličnim predavanjem o **Bartolovem** *Alamutu*. 6. slovenistični dan na graški slavistiki smo zaključili v svojem slogu – s koncertom moškega pevskega zbora Valentin Polanšek z Obirskega.

Le nekaj dni pozneje se je v Gradcu v sklopu *Svetovnih dnevov slovenske literature* predstavil uspešni slovenski pisatelj **Andrej E. Skubic**. 22. novembra 2006 popoldan se je v nabito polni največji predavalnici na slavistiki dve uri pogovarjal s študenti, ki so ga vneto spraševali, zvečer pa sta s prevajalcem **Sebastianom Walcherjem** v prijetni mali dvorani minoritskega samostana v Gradcu pripravila odličen literarni večer z izmeničnim branjem iz **Skubičevih** zadnji del v slovenščini in nemščini.

29. novembra 2006 je graškim slavističnim študentom predstavila govorni korpus slovenščine **Jana Zemljarič Miklavčič** s Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Bogato jesensko dogajanje pa je zaključilo predbožično srečanje graških študentov slovenščine in prevajalstva, ki je tokrat potekalo v klubu slovenskih študentov in katerega osrednja točka je bil kviz *Lepo je biti slovenist*. Tudi klub slovenskih študentov v Gradcu se vse bolj vključuje v slovensko kulturno dogajanje na avstrijskem Štajerskem. To jesen so medse povabili dva slovenska avtorja – **Dušana Merca** in **Esada Babačiča** – ter pripravili nekaj slovenskih filmskih večerov.

Lanska jesensko-zimska bera slovenističnega delovanja v Gradcu je bila torej kar bogata in prav gotovo bo tudi letos tako. — ***Kasilda Bedenk***, lektorica za slovenščino na graški univerzi <k.bedenk@inode.at>, 4. jan. 2007

Knjižne novosti

Kozma AHAČIČ: *Izvirne slovenske pesmi Jovana Vesela Koseskega: vsebinski opis, okoliščine nastanka, pregled ocen, jezik, tekstnokritični aparat ter diplomatični in kritični prepis pesmi 1818–1852*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica, 9), 2006.

Objektiven prikaz slovenskih izvirnih pesmi J. V. Koseskega, njihove umeščenosti v zgodovino in njihove usode. »Največja nesreča tega skromnega pesnika je bila, da je v določenem trenutku postal orodje slovenske literarne kritike in literarne zgodovine, ki je iz njega naredila umetni antipod Prešernu,« v predgovoru h knjigi trdi avtor. — ***Matjaž Zaplotnik***

Irena NOVAK POPOV (ur.): *Slovenska kratka pripovedna proza*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF (Obdobja: metode in zvrsti, 23), 2006.

Na 678 straneh so natisnjeni dopolnjeni in tehnično izpiljeni prispevki, ki so bili najprej v govorni obliki predstavljeni decembra 2004 na mednarodnem znanstvenem simpoziju Obdobja 23 v Ljubljani. Zbornik vsebuje 61 razprav, razdeljenih na devet vsebinskih sklopov. Kot uvodoma zapisuje urednica Irena Novak Popov, se sodelujoči poslužujejo različnih novejših in tradicionalnih pristopov literarne teorije in zgodovine, komparativistike, translatologije, folkloristike, didaktike in jezikoslovja. — ***Matjaž Zaplotnik***

Alojzija ZUPAN SOSIČ in Mojca NIDORFER ŠIŠKOVIČ (ur.): *Almanah Svetovni dnevi slovenske literature: 20. do 25. november 2006*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF, 2006.

Spremljevalni almanah projekta Svetovni dnevi slovenske literature je dvojezičen (slovenski in angleški) in sestavljen iz splošnega, predstavitvenega in prevajalskega dela. Splošni del posreduje bistvene informacije o sodobni slovenski literaturi od 1990 do danes, razdeljeni po zvrsteh, predstavitveni posreduje predstavitve avtorjev in njihovih literarnih del, prevajalski pa je zbir vseh prevodov, ki so jih opravili študentje slovenisti s svojimi učitelji. Tretji del je vstavljen v almanah kot gradivo, ki se je prilagajalo posameznemu lektoratu. Publikacija vsebuje še informacije o elektronskih virih, pomembnih za vedenje o slovenski literaturi. — ***Alojzija Zupan Sosič***

Alojzija ZUPAN SOSIČ: *Robovi mreže, robovi jaza: sodobni slovenski roman*. Maribor: Litera, 2006.

Interpretacijsko prodoren in kritičen pregled žanrske raznolikosti nedavnega romanesknega pisanja na Slovenskem. Avtorica z objavo preoblikovanih in razširjenih razprav, objavljenih v zadnjih letih v različnih znanstvenih publikacijah, dopolnjuje svoja spoznanja o sodobnem slovenskem romanu, ki jih je predstavila že 2003 v knjigi *Zavetje zgodbe: sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*.

Tokrat avtorico zanimajo zlasti identitena vprašanja pripovednih oseb. — ***Marko Juvan***

Barbara PREGELJ (ur.): *Literatura v večkulturnem položaju in ustvarjalno delo Jolke Milič*. Nova Gorica: Univerza, 2006.

Knjiga prinaša prispevke s simpozija, ki sta ga 26. maja 2006 pripravili Fakulteta za slovenske študije Stanislava Škrabca z Univerze v Novi Gorici ter Kosovelova knjižnica Sežana. Po eni strani skuša predstaviti življenje, prevajanje, pesnjenje in polemike Jolke Milič, po drugi strani pa se posveča širšim vprašanjem prevajanja in medkulturnega konteksta, ki so povezana z Jolko Milič in predvsem z njeno posredniško vlogo. — ***Barbara Pregelj***

Tea ŠTOKA: *Kralj v labirintu: pripovedništvo Itala Calvina med fantastiko in postmodernizmom*. Ljubljana: ZIFF (Razprave FF), 2006.

Knjiga v zelo natančni analizi preverja postmodernističnost Calvinovih besedil. Poudarek je predvsem na zreli fazi pisateljevanja, in sicer po letu 1965, ko izidejo njegova najpomembnejša pripovedna dela, zlasti roman *Če neke zimske noči popotnik* in pripovedna zbirka *Grad prekrižanih usod*, ki v veliki meri uveljavljata značilnosti postmodernistične pisave. — ***Knjigarna FF***

Nike KOCIJANČIČ POKORN: *British literature: from the Anglo-Saxons to the Victorians*. Ljubljana: Oddelek za prevajalstvo FF, 2006.

Učbenik podaja pregled temeljnih literarnih besedil in avtorjev z Otoka od 7. stoletja naprej in umešča osrednje avtorje in avtorice v literarni, zgodovinski in kulturni kontekst britanske družbe. — ***Knjigarna FF***

Frančiška TROBEVŠEK DROBNAK: *O raznolikosti in spreminjanju jezikov*. Ljubljana: ZIFF (Razprave FF), 2006.

Delo je namenjeno strokovni in širši javnosti, ki želi razširiti svoje vedenje o živih in izumrlih jezikih sveta, njihovem spreminjanju, prepletenosti z družbenim in kulturnim razvojem človeštva in sorodstvenih vezeh. Posebna pozornost je namenjena pidžinskim in kreolskim jezikom, pravim »laboratorijem« za opazovanje jezikovnega spreminjanja in preverjanje domnev o vzrokih zanj. Delu sta dodana seznam uradnih in najbolj razširjenih jezikov ter seznam tistih 271, ki so v knjigi omenjeni. — ***Knjigarna FF***

Mitja SKUBIC: *Slovenske jezikovne prvine v obsoški furlanščini*. Ljubljana: ZIFF (Razprave FF), 2006.

Študija raziskuje jezikovne vplive slovenščine, zlasti zahodnoslovenskih govorov, na obsoško furlanščino, in sicer na ozemlju, kjer se stikata in si ga že stoletja dolgo delita slovanski in romanski svet. Dokaz za tesno simbiozo obeh etnij so tudi v furlanskih obsoških govorih po slovenščini posnete skladenjske strukture. — ***Knjigarna FF***

Nadežda STARIKOVA: *Slovenskij istoričeskij roman 1920-30-h godov: tipologija, genealogija, poetika*. Moskva: Rossijskaja akademija nauk, Institut slavjanovedenija, 2006.

Knjiga v samostojnih poglavjih obravnava Tavčarjevo *Visoško kroniko*, Bartolovega *Alamuta* in *Roman o Prešernu* Ilke Vašte. — ***Miran Hladnik***

Denis PONIŽ: *Trnje v Arkadiji: dvanajst nesramnih esejev in trinajsti, sentimentalni*. Ljubljana: Založba Ved, 2006.

V trinajstih esejih *Trnje v Arkadiji* se Denis Poniž ukvarja predvsem s stanjem »duha« na Slovenskem. »Duha« (v navednicah) zaradi tega, ker ne gre za heglovski Duh kot vrhovno bivajoče načelo, ampak za kar najbolj vsakdanje, torej banalno, pritlehno, do skrajnosti zmaterializirano (pre)bivanje prebivalcev samostojne slovenske države. — http://www.svarun.org/trnje.htm

Peter KOLŠEK (izb. in ur.): *Nevihta sladkih rož: antologija slovenske poezije 20. stoletja*. Ljubljana: Študentska založba, 2006.

V *Antologijo* so vključeni 103 avtorji in 372 pesemskih enot. Vsak avtor je predstavljen tudi s temeljito biobibliografsko opombo. Izbor pesnikov je opravil Peter Kolšek, ki je tudi avtor spremne besede. Glede na to, da predstavlja poezija na Slovenskem tisti umetniški korpus, v katerega se je najgloblje vpisala naša duhovna zgodovina, smemo pričakovati, da antologija na zgoščen način predstavlja velik del globljega slovenskega prebivanja v stoletju, ki se je izteklo. — ***Peter Kolšek***

Tomo VIRK (izb. in ur.): *Sodobna slovenska krajša pripoved*. Ljubljana: DZS (Zbirka Klasje, 12. letnik), 2006.

Izbor prinaša besedila Kovačiča, Lipuša, Šeliga, Jančarja, B. Gradišnika, M. Tomšiča, Rožanca, Merca, Blatnika, Frančiča, Virka, Moroviča, Kleča, Bratoža, Zabela, M. Novak, K. Marinčič, Čara, Möderndorfeja in še nekaterih drugih. Besedila spremlja opomba o avtorju in komentar o vsebinskih in formalnih (predvsem vrstno/zvrstnih) značilnostih. Uvodna razlaga obsega slabih trideset strani, na katerih je posebej podrobno opisan razmah kratkoproznih smeri v slovenski literaturi po letu 1980. — ***Matjaž Zaplotnik***

Darinka MARC in Katarina TORKAR PAPEŽ: *Kultura govorjene in zapisane besede ali retorika za današnjo rabo*. Ljubljana: DZS, 2006.

Priročnik se osredotoča na predstavitev štirih komunikacijskih dejavnosti, na katerih temelji tudi veljavni učni načrt, to so poslušanje, govorjenje, branje in pisanje. Njihovo obravnavo nadgrajuje s poglavjema o prepričevanju ter o kritičnem presojanju besedno in nebesedno oblikovanih sporočil. Teoretični opisi so smiselno nadgrajeni s številnimi vajami. Poglavja v priročniku so povezana z učnim načrtom za pouk slovenščine v gimnazijah in drugih srednjih šolah,

vključujejo pa tudi teme učnega načrta za izbirni predmet Retorika v 9. razredu osnovne šole. — ***Darinka Marc***

Marjeta ŽEBOVEC: *Slovenski književniki: rojeni od leta 1900 do 1919*. Ljubljana: Karantanija, 2006.

V prvi knjigi iz serije s skupnim naslovom *Slovenski književniki* so bili predstavljeni slovenski pesniki, pesnice, pisatelji in pisateljice rojeni do vključno leta 1899. Zdaj je pred nami druga knjiga, v kateri so zbrani vsi pomembni predstavniki slovenske pisane besede, ki so bili rojeni med letoma 1900 in 1919 v različnih slovenskih pokrajinah. Osebnosti so v knjigi razvrščene kronološko, predstavljena pa so vsa področja njihovega življenja: zasebno, poklicno in umetniško. Vrednotenje njihovih del je prepuščeno bralcu, knjigo pa odlikuje bogato slikovno gradivo. — ***Založba Karantanija***

France BERNIK: *Ivan Cankar. Monografija*. Maribor: Litera (Monografije k *Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev*, 7), 2006.

Ob 60-letnici izhajanja osrednje zbirke slovenske kulture, Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, in ob 25-letnici, odkar zbirko ureja akademik dr. France Bernik, je izšla kot sedma v nizu monografij naših klasikov njegova knjiga o Ivanu Cankarju, za čigar *Zbrano delo* je dr. Bernik pripravil kar sedem knjig. — ***Založba Litera***

Tatjana ROJC (ur.): *Trst: umetnost in glasba ob meji v dvajsetih in tridesetih letih XX. stoletja (Zbornik mednarodnega simpozija)*. / *Trieste: Arte e musica di frontiera negli anni Venti e Trenta del XX secolo. Atti del convegno internazionale di studi*. Trst: Glasbena matica in Ljubljana: ZRC SAZU, 2006.

Izšel je zbornik razprav slovenskih in italijanskih strokovnjakov, ki so oktobra 2004 na istoimenskem simpoziju razpravljali o zgodovinski, estetski, ideološki, filozofski zasnovi za Trst in celotno Julijsko krajino prelomnih let, ko je prišlo do razkroja ustaljenih resnic in gotovosti s tem, da je razpadel habsburški imperij in so se na njegovih ruševinah gradile povsem nove stvarnosti. Zbornik, v katerem so objavljeni prispevki Ivana Verča, Alekseja Kalca, Cristine Benussi, Janeza Vrečka, Alessandre Tiddia, Petra Krečiča, Ivana Cavallinija, Aleksandra Rojca in Primoža Kureta, je uredila Tatjana Rojc, oblikoval pa goriški umetnik Franko Žerjal. Za prevode je poskrbela Nika Simoniti Jenko. — ***Tatjana Rojc***

Zmago ŠMITEK (ur.): *Slovenske ljudske pripovedi: miti in legende*. Sprem. beseda Zmago Šmitek in Inga Brezigar Miklavčič. Prev. Erica Johnson Debeljak. Ljubljana: DZS (Zbirka Živo izročilo), 2006.

Četrta knjiga v zbirki Živo izročilo prepleta pripovedno folkloro ter značilne izdelke ljudske umetnosti in obrti. V izbor so vključeni značilni primeri slovenskih mitoloških pripovedi, od razlagalnih o stvarjenju sveta in začetku življenja, do

tistih o Kresniku, divjih ženah in možeh, Kralju Matjažu ter drugih mitoloških in demonskih bitjih. — ***Matjaž Zaplotnik***

Nada GROŠELJ (ur.): *Praznično leto Rimljanov v pesmi: verzi o praznikih, običajih, ozvezdjih*. Prev. Nada Grošelj in Jelena Isak Kres. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006.

Več let nastajajoči projekt obeh prevajalk je pravkar izdana knjiga rimske poezije na temo rimskih praznikov in letnih časov nasploh. — ***Nada Grošelj***

Marija STANONIK: *Procesualnost slovstvene folklore: slovenska nesnovna kulturna dediščina*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006.

Avtorica v knjigi predstavlja širok spekter vprašanj, ki vabijo slovensko kulturno (samo)zavest k premisleku o prevrednotenju slovenske slovstvene folklore kot besedne umetnosti. Knjiga išče odgovor na vprašanje, kaj vpliva na nastanek, oblikovanje in preoblikovanje slovstvene folklore in kaj vzdržuje kontinuiteto njenih motivov in žanrov, njene drugotne oblike (otroška slovstvena folklora, slovstveni folklorizem, avdiovizualizacija slovstvene folklore) in načine avtorizacije. — ***Založba ZRC***

JORDANES: *O izvoru in dejanjih Gotov: Getika*. Prevod iz latinščine, spremna beseda in opombe: Žiga Šmit. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006.

Jordanesovo delo *De origine actibusque Getarum* (*Getica*) je eden temeljnih virov iz obdobja konca antike in preseljevanja narodov. Delo je osnovnega pomena za slovensko zgodovinopisje, saj najdemo v njem osnovne podatke o prvotnem slovanskem naselitvenem prostoru. — ***Založba ZRC***

Jurij FIKFAK (ur.): *Gregor Krek (1840–1905). Filologija in slovanstvo*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006.

Ob stoletnici smrti filologa Gregorja Kreka so bili po mednarodnem simpoziju avstrijskih in slovenskih znanstvenikov za zbornik pripravljeni prispevki o Kreku kot utemeljitelju slovanske filologije na graški univerzi, podroben oris Krekove življenjske poti, spisi, ki govorijo o Gradcu, univerzi in Slovencih v Gradcu, obravnave Krekove literarne zgodovine in njegovega razmerja do jezika. V zadnjem delu se raziskovalci ukvarjajo s Krekovim pojmovanjem in dojemanjem ljudskega, njegovim folklorističnim delom in recepcijo njegovih del v etnologiji in folkloristiki. Na koncu je zbrana doslej najpopolnejša Krekova bibliografija. — ***Založba ZRC***

Pavle MERKŮ: *Krajevno imenoslovje na slovenskem zahodu*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica, 15), 2006.

Monografija Pavleta Merkůja je sinteza njegovega večdesetletnega raziskovanja onomastičnega blaga na slovenskem zahodnem območju. Delo je izbor

pomembnejših imenoslovnih prispevkov Merkůjevega jezikoslovnega opusa. — ***Založba ZRC***

Vilko NOVAK: *Slovar stare knjižne prekmurščine*. Redakcija: Milena Hajnšek Holz. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006.

Slovar stare knjižne prekmurščine je tip zgodovinsko-narečnega slovarja. Delo zanj je prevzel Vilko Novak, priznani etnolog, literarni zgodovinar in jezikoslovec, predvsem pa odlični poznavalec stare prekmurske književnosti in njenega jezika. Izpisal je besede in besedne zveze iz 25 jezikovno, avtorsko in vsebinsko najznačilnejših del prekmurskih piscev 18. in 19. stoletja. Slovar obsega 14.880 iztočnic in 2.407 podiztočnic. Izdaja zgodovinsko-narečnega slovarja je pomembna za slovensko etimologijo, zgodovinsko slovnico ter primerjalnojezikoslovne in dialektološke raziskave. — ***Založba ZRC***

Igor GRDINA: *Med dolžnostjo spomina in razkošjem pozabe: kulturnozgodovinske študije*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006.

Knjiga želi v slovenskem prostoru uveljaviti koncepcijo sodobno pojmovane kulturne zgodovine, ki ni kakšna posebna zgodovina kulture (v ožjem smislu), ampak s posebnega zornega kota uzrta siceršnja zgodovina. Delo posega v različna obdobja in na različna področja, poudarek pa je na 19. in začetku 20. stoletja. Prvi razdelek obravnava dve pomembni problemski polji: nacionalni interes in kulturni boj. V drugem razdelku so zbrane študije, ki tematizirajo podobe drugega v slovenski zavesti (imagološke raziskave dandanes v svetu doživljajo velik razmah, saj so pomembne kot pojasnilo preteklih in sedanjih imaginarijev oziroma idearijev). Tretji razdelek je posvečen vprašanjem, ki so povezana z literaturo in njeno vlogo v javnem prostoru: dve študiji (o Celjanih in Trubarju) razširjata sedaj standardno koncepcijo imagologije (ki se ukvarja predvsem s podobo tujega, praviloma narodov) in pokažeta, kako in zakaj se je spreminjala podoba pomembnih osebnosti slovenske zgodovine na domačih tleh. Četrti razdelek knjige se ukvarja z osebnostmi, ki so bistveno vplivale na doživljanje glasbe v slovenskem prostoru in v njegovi soseščini. — ***Založba ZRC***

Tanja PETROVIĆ: *Ne tu, ne tam: Srbi v Beli krajini in njihova jezikovna ideologija v procesu zamenjave jezika*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006.

Srbi v Beli krajini predstavljajo eno izmed številnih lokalnih etnolingvističnih skupnosti, ki so se znašle v procesu zamenjave jezika pod vplivom pomembnih sprememb v načinu življenja, nastalih kot posledica industrializacije in modernizacije ter sprememb v širših odnosih moči. Avtorica problematiko zamenjave jezika pri Srbih v Beli krajini obravnava zlasti s stališča jezikovne ideologije, saj sodi jezik med temeljne dejavnike individualne in skupne identitete. — ***Založba ZRC***

Nataša KOMAC in Vera SMOLE (ur.): *Ovčja vas in njena slovenska govorica: raziskovalni tabor Kanalska dolina 2003*. / *Valbruna e la sua parlata slovena: stage di ricerca Val Canale 2003*. V italijanščino prev. Robert Grošelj idr. Ljubljana: ISJFR ZRC SAZU in Založba ZRC v sodelovanju s Slovenskim kulturnim središčem Planika, Kanalska dolina.

Knjiga *Ovčja vas in njena slovenska govorica – Valburna e la sua parlata slovena* predstavlja rezultate nekajletnega raziskovanja te vasi in jezikovne pisanosti Kanalske doline, znotraj katere lahko najdemo tudi narečno različico slovenskega jezika, kakršnega govorijo v tej vasi žal le še redki posamezniki. V knjigi sodeluje šest avtorjev: poleg obeh urednic še Matej Šekli, Peter Jurgec, Karmen Kenda Jež in Roberto Dapit. — ***Založba ZRC***

Objave v periodiki

Konec decembra 2006 je izšla zadnja, tj. druga številka 29. letnika revije *Primerjalna književnost*. Številka ima 198 strani, v njej razprave objavljajo **Galin Tihanov**, **Matjaž Birk**, **Jelka Kernev Štrajn**, **Seta Knop**, **Alen Širca**, **Julija Uršič**, **Marijan Dović** in **Blaž Lukan**.

V angleščini napisan članek **Galina Tihanova** z Lancaster University preučuje povezanost Gustava Špeta z ruskim simbolizmom, njegov prispevek k ruski literarni teoriji in njegovo vlogo na ruskem kulturnem in intelektualnem prizorišču v prvih desetletjih 20. stol. V nemškem jeziku je objavljena razprava **Matjaža Birka**, ki primerja pripovedna dela Gustava Flauberta in Josepha Rotha; primerjava se osredotoča zlasti na uporabo žanra legende, ki sta ga vsak po svoje aktualizirala tako francoski kot avstrijski pisatelj. **Jelka Kernev Štrajn** se v svojem prispevku sprašuje, ali je alegorija alternativa simbolu. Preučuje rabo obeh izrazov skozi zgodovino, pri čemer ugotavlja, da je za sedanji pomen alegorije bilo ključno obdobje romantike, ko so Goethe, Coleridge in ostali začeli simbolu pripisovati očitno prednost pred alegorijo. **Seta Knop** primerja in razčlenjuje tri literarne upodobitve Fausta v literaturi 20. stoletja – »paradigmatičnega nemškega Fausta Thomasa Manna, malodušnega ruskega Fausta Mihaila Bulgakova ter streznjenega francoskega Fausta Paula Valéryja«. **Alen Širca** razpravlja o mističnem govoru in mističnem pesništvu oz. o njunih razlikah pri sporočanju mističnega izkustva. **Julija Uršič** piše o polemikah o plagiatu, ki so se 1976 ob izidu *Grobnice za Borisa Davidoviča* Danila Kiša razplamtele v bivši Jugoslaviji. Obtožbe, da je Kiševa knjiga plagiat, so izostrile pojmovanja literarne in družbene resničnosti ter postavile prelomno točko v literarni teoriji na področju bivše Jugoslavije. Članek **Marijana Dovića** obravnava stopnjo profesionalizacije literarnega ustvarjalca v različnih obdobjih slovenske literarne zgodovine. Glede na finančne vire preživljanja literarnega proizvajalca in nekatere druge dejavnike, ki

so vplivali na literarno produkcijo, Dović razmejuje pet obdobij, ki zadevajo profesionalizacijo slovenskega literarnega proizvajalca. **Blaž Lukan**, avtor zadnje razprave, pa se ukvarja z razmerjem med (praktično) dramaturgijo in slovensko (zlasti sodobno) dramatiko. Obravnava spreminjanje položaja dramaturgije od osnovnega, tematskega nivoja, v katerem sta drama in dramaturgija v najmanj napetem medsebojnem razmerju, do strukturnega nivoja, kjer se dramaturški postopek kar prekrije z dramo (tako da ta postane že uprizoritveni scenarij).

Sklepni del tokratne številke prinaša tri ocene (**Jelka Kernev Štrajn** piše o publikaciji *Les dilemmes de l'identité aux confins de l'Europe: La cas roumain* Monice Spiridom, **Urša Zabukovec** o zborniku *Breztalnosti: Lev Šestov med literaturo, religijo in filozofijo*, ki ga je uredil Vid Snoj, **Marko Marinčič** pa o *Poetiki zgodnjebizantinske literature* Sergeja Averinceva) in dve poročili (**Marijan Dović** piše o 10. kongresu Mednarodnega združenja za empirično literarno znanost IGEL avgusta 2006, **Matjaž Zaplotnik** pa o četrtem Mednarodnem komparativističnem kolokviju *Zgodovina in njeni literarni* žanri v Lipici septembra 2006). Spletna stran *PKn*: http://www.zrc-sazu.si/sdpk/revija.htm. — ***Matjaž Zaplotnik***

Splet

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/kultura sožitja - romi/index.html – Fotografije s prireditve *Kultura sožitja* 21. novembra 2006 na FF. Svoje poglede na aktualno dogajanje so soočili minister in predsednik vladne komisije za zaščito romske etnične skupnosti **Milan Zver**, varuh človekovih pravic **Matjaž Hanžek**, romski svetnik iz Murske Sobote in predsednik Foruma romskih svetnikov **Darko Rudaš**, sekretarka na Direktoratu za prostor **Barbara Starič Strajnar** in predsednik KS Ambrus **Alojz Šinkovec**. — ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/skubic 80/index.html – Zaslužni prof. dr. **Mitja Skubic**, romanist in ustanovitelj slovenske hispanistike, je decembra dopolnil osemdeset let. Ob tem visokem jubileju se mu je Oddelek za romanske jezike in književnosti FF v Ljubljani poklonil s slovesnostjo, ki je bila 13. decembra ob 16h v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani. Fotografije s slovesnosti so dosegljive na navedeni povezavi. (Hispanisti so slavljencu posvetili tudi monografijo *Slovenski prispevek ob 400. letnici Don Kihota*, ki je nastala po mednarodnem simpoziju na FF.) — ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/prva_stran/december06/Rizman-Štud.Preš.NagradeFF-2006.htm – Kaj imajo humanistika in družbene vede

skupnega z »uporabnim« in z »znanostjo«? Govor **Rudija Rizmana**, predsednika ZIFF-a, na podelitvi Prešernovih nagrad FF študentom. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri69/index.html – Dleskovška planota, zgodovina ljubljanske slovenistike (prosim za imena še nerazpoznanih na sliki), slovenistika zdaj (iz fotoalbuma). — ***Miran Hladnik***

http://www.ijs.si/lit/leposl.html-l2 – Nova dva teksta v zbirki slovenskih leposlovnih besedil: **Zofka Kveder**: *Amerikanci* (1908; s strešicami zastonj opremila **Andreja Hacin**) in **Jani Kovačič**: *Balade s ceste* (2001). — ***Miran Hladnik***

http://www.intratext.com/ml/Issue356.htm, http://www.intratext.com/ml/Issue359.htm, http://www.intratext.com/Y/SLV0070.htm, http://www.intratext.com/Y/slv0071.htm – Novi slovenski teksti v *IntraText Digital Library* (IXTnews@eulogos.it): **Ivan Cankar** (*Mimo življenja*), **Fran S. Finžgar** (*Sama*, *Strici*) in **Ivan Pregelj** (*Mlada Breda*, *Thabiti kumi*). — ***Miran Hladnik***

http://www.rtvslo.si/modload.php?&c_mod=rtvoddajeradio&op=show&func=read&c_menu=1&c_id=27 – oddaja *Naš gost* (Radio Slovenija 1), kjer odgovarjam na vprašanja **Gojka Bervarja** (klikni na note in počakaj nekaj sekund za zvočni posnetek). — ***Miran Hladnik***

http://www.ad-futura.si/ – razpisi agencije Ad futura za raziskovalno in pedagoško sodelovanje s Slovenci iz tujine v RS ter za sodelovanje tujih raziskovalcev v RS in slovenskih doktorskih študentov v tujini. — ***Milena Mileva Blažić***

http://www.uem.gov.si/si/javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=46 – Urad za enake možnosti objavlja razpis za sofinanciranje projektov za leto 2007. — ***Milena Mileva Blažić***

http://www.educ.cam.ac.uk/actsofreading/index.html – Mednarodno srečanje *Acts of reading: teachers, texts and childhood from 18th c. to present day*, Uni. Cambridge. — ***Milena Mileva Blažić***

http://creativecommons.si/ – Začetna stran slovenskega združenja Creative Commons in inštituta za intelektualno lastnino. Vrste licenc *cc* (Creative Commons), s katerimi lahko opremi svoje delo avtor, so na http://creativecommons.si/licence. Besedila o avtorstvu in *cc*-licenci, imenovana *bralnik2*, pa stojijo na http://creativecommons.si/bralnik2. — ***Miran Hladnik***

http://labs.creativecommons.org/freedomslicense in http://creativecommons.org/weblog/ – Še dve povezavi na Creative Commons: kako opremimo svoje avtorsko delo z licenco *cc*. — ***Lawrence Lessig*** <lessig@pobox.com>

http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v20/0341.html – Konzorcij TEI (http://www.tei-c.org/) poziva vse, ki opremljajo prozo, poezijo, dramo,

rokopise, znanstvene izdaje ipd. s TEI-oznakami, da pošljejo zglede dobre prakse, ki jih bodo postavili na splet. — ***Miran Hladnik***

http://www.drustvo-janezek.com/ – Društvo ljubiteljev berljivih knjig Janezek. Njegov predstavnik je **Gregor Hrovatin** (drustvo.janezek@gmail.com).

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/knjigarna/default.asp – Na spletnih straneh knjigarne FF je zdaj mogoče vpisovati komentarje k ponujanim in predstavljenim knjigam. — ***Miran Hladnik***

http://www.textodigital.ufsc.br/english/index2.html – E-časopis s prispevki o literaturi in tekstih v digitalni dobi. — ***Miran Hladnik***

http://www.knjizara.co.yu/knjige/ – Nove filološke, jezikoslovne in literarnovedne knjige na spletišču *Knjižara*. — ***Miran Hladnik***

http://www.indexprohibitorum.si/ – *Index prohibitorum*: spletna revija, ki objavlja prispevke, ki so jih slovenski mediji iz različnih razlogov zavrnili ali ignorirali. Od decembra 2006 smo to dejavnost preselili v rubriko *Index prohibitorum*, revijo pa razširili še z rubrikama *Vox populi* (http://www.indexprohibitorum.si/vox-populi), v kateri objavljamo aktualne članke, obvestila in komentarje, za katere, skupaj z njihovimi avtorji menimo, da v drugih medijih ne bi bili deležni primerne pozornosti, in *Vox commentarii*, kjer vsak petek objavimo nov prispevek enega izmed naših kolumnistov. — ***Miran Hladnik***

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/nepremicnine.html in http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/elektro.html – Slavist o dveh zelo prozaičnih temah: popisu nepremičnin in o zviti podražitvi elektrike. — ***Miran Hladnik***

http://www.christusrex.org/www1/pater/ – Očenaš v 1394 jezikih, med njimi je tudi nekaj variant v slovenskih narečjih. — ***Jožica Gerden*** <cgerden@bigpond.net.au>

Slovenski literarni zgodovinarji v slovenski *Wikipediji* (nadaljevanje)

V zadnjih tednih so pri projektu *Slovenski literarni zgodovinarji na Wikipediji* (http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji) nastala naslednja gesla: **Silva Trdina**, **Franc Zadravec**, **Boris Paternu**, **France Pibernik**, **Fran Petre**, **Viktor Smolej**, **Taras Kermauner**, **Alojzija Zupan Sosič**. V seminarju jih še stilsko in tehnično popravljamo. Vključite se, prosim, z nasveti ali korekturami. — ***Miran Hladnik***, 10. dec. 2006

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva *http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html*.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg vsakomesečne ***Kronike***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (*http://zalozba.zrc-sazu.si/*) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje (*http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/ct.html*).

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Članarino za leto **2007** (**16 €** oz. 3834 SIT*) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (*helena.kenda@siol.net*, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na *milena.blazic@guest.arnes.si* ali preko obrazca na *http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html*.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani *http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit* vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na *miran.hladnik@guest.arnes.si*. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu *http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/*.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. februarja 2007

Letnik 11, št. 72

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika72.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika72.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Društvena obvestila in dopisi

Odprto pismo Upravnega odbora Zveze društev Slavistično društvo Slovenije

Spoštovani

predsednik Republike Slovenije gospod dr. Janez Drnovšek,
predsednik Državnega zbora Republike Slovenije gospod dr. France Cukjati,
predsednik Vlade Republike Slovenije gospod Janez Janša,
minister za javno upravo Republike Slovenije gospod dr. Gregor Virant,
minister za notranje zadeve Republike Slovenije gospod Dragutin Mate,
minister za zunanje zadeve Republike Slovenije gospod dr. Dimitrij Rupel,
minister za kulturo Republike Slovenije gospod dr. Vasko Simoniti,
minister za šolstvo Republike Slovenije gospod dr. Milan Zver,
minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Republike Slovenije gospod dr. Jure Zupan,
vodja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu gospod Zorko Pelikan,
Svet za Slovence v zamejstvu pri Vladi Republike Slovenije.

Zveza društev Slavistično društvo Slovenije je na rednem občnem zboru, ki je potekal 6. oktobra 2006 v Zagrebu, izvolila za svojega predsednika prof. dr. **Mirana Košuto**, zamejskega Slovenca, slavista in slovenista iz Trsta, ki je formalno tuji, italijanski državljan. O tem, ali državni zakoni dopuščajo izvoliti zamejskega Slovenca kot »tujega državljana« na čelo društva, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, se je vodstvo naše stanovske organizacije poprej posvetovalo z Upravno enoto Ljubljana in dobilo v začetku junija 2006 pritrdilen odgovor. Na tej podlagi je predlagalo prof. dr. Mirana Košuto za predsedniškega kandidata in Upravni odbor društva je predlog sprejel na svoji redni seji 23. junija 2006. Prof. dr. Miran Košuta je bil na oktobrskem občnem zboru nato tudi soglasno in statutarno zakonito res izvoljen za predsednika Zveze društev Slavistično društvo Slovenije.

V skladu z veljavnimi predpisi je Društvo potem vložilo 20. oktobra 2006 na Upravno enoto Ljubljana prošnjo za registracijo spremembe svojega zakonitega zastopnika, vendar je bila vloga zavrnjena z obrazložitvijo, da je prof. dr. Miran Košuta tuj državljan brez začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji. S tem je bilo Društvu povsem onemogočeno normalno poslovanje, njegovemu predsedniku pa odvzeta zakonita pravica, da po 38. členu Društvenega pravilnika »zastopa

Zvezo društev Slavistično društvo Slovenije pred organi in organizacijami v državi in v tujini«.

Številni posegi pri pristojnih oblasteh žal niso obrodili nikakršnega sadu, zato je Društvo začelo z dolgotrajnim in mučnim pridobivanjem predsedniku dejansko nepotrebnega začasnega prebivališča ter z urejanjem vseh spremljevalnih pogojev, ki jih za tujce predpisujeta v Uradnem listu 13. junija 2006 objavljeni *Zakon o društvih* in z njim povezani *Zakon o tujcih*. Med tem ostaja siceršnja dejavnost Zveze društev Slavistično društvo Slovenije do rešitve birokratskega zapleta hudo okrnjena, močno prizadeta in tudi gmotno oškodovana.

O nastalem primeru je Upravni odbor Zveze društev Slavistično društvo Slovenije razpravljal na seji 12. januarja 2007 in bil prisiljen ogorčeno ugotoviti:

– da so zamejski Slovenci dejansko diskriminirani pri prevzemanju uradnih funkcij in zadolžitev v Republiki Sloveniji;

– da pred nedavnim izglasovani *Zakon o društvih* spodbuja »k narodni [...] neenakopravnosti«, saj obravnava Slovence zunaj državnih meja kot povsem navadne tujce, in to celo v nasprotju z lastnim tretjim členom;

– da visokodoneči razglasi *Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja* o tem, kako so »Slovenci v zamejstvu in po svetu [...] enakovreden del enotnega slovenskega naroda« (5. člen) ter kako »Republika Slovenija omogoča in pospešuje vključevanje zamejskih Slovencev v družbeno in politično življenje matičnega naroda« (10. člen), predstavljajo zgolj papirnate puhlice, saj takšnih načel posamezni področni zakoni Republike Slovenije ne upoštevajo;

– da se država Slovenija kljub članstvu in plahnenju meja v Evropski zvezi obnaša do svojih v zamejstvih živečih in matici delujočih rojakov mačehovsko;

– da je Zveza društev Slavistično društvo Slovenije ta hip dejansko brez vodstva in v birokratskem primežu države samo zato, ker je z imenovanjem zamejskega Slovenca za svojega predsednika spoštovala in udejanjila skupni slovenski kulturni prostor.

Upravni odbor Zveze društev Slavistično društvo Slovenije zato poziva naslovnike pričujočega odprtega pisma in vse druge pristojne državne oblasti, naj se zavzamejo za pozitivno rešitev nastalega problema ter vseh z njim povezanih zakonskih vidikov, da bi bila zamejskim rojakom čim prej omogočena polnopravna soudeležba pri društvenem, družbenem in državnem življenju matičnega naroda v tvornem duhu Prešernove »Slovenš'ne cele«.

Ljubljana, 12. januar 2007

ODMEVI NA ZAPLETE, KER SI JE SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE ZA PREDSEDNIKA IZVOLILO »TUJCA«

http://www.vecer.si/vecer2007a/default.asp?kaj=3&id=2007020105168591 – v *Večeru*.

http://www.primorski.it/archivio/27_01_2007/KULTURA/KUL01.html – v *Primorskem dnevniku*.

http://www.rtvslo.si/modload.php?&c_mod=rtvoddaje&op=web&func=read&c_id=24477 – na TV-dnevniku; klikni posnetek 1. 2. 2007, intervju z Miranom Košuto je v zadnji četrtini posnetka. — ***Miran Hladnik***, 3. feb. 2007

Morda se bo pri diskriminaciji zamejskih Slovencev kaj spremenilo, ko bo tudi za Slovenijo padla schengenska meja. — ***Adrian Kert*** <adrian.kert@mohorjeva.at>, 25. jan. 2007

Prof. dr. Marko Pavliha
poslanec in podpredsednik DZ RS

Ljubljana, 6. februar 2007

Državni zbor Republike Slovenije
g. France Cukjati,
predsednik Vlade Republike Slovenije

Zadeva: PISNA POSLANSKA POBUDA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE

Spoštovani gospod predsednik,

v skladu z 248. členom Poslovnika DZ RS Vam pošiljam pisno poslansko pobudo za Vlado Republike Slovenije.

POBUDA

Slovenski vladi predlagam, da z ustreznimi zakonodajnimi spremembami in morebitnimi drugimi ukrepi odstrani vse upravne oziroma birokratske ovire za vzpostavitev enotnega slovenskega kulturnega prostora.

Zunaj meja Slovenije namreč živi okoli pol milijona slovenskih rojakinj in rojakov, kar ni zanemarljivo število, saj številka predstavlja kar četrtino našega usihajočega naroda. Zato smo odgovorni storiti vse, da z njimi obnovimo, ohranimo in izboljšamo stike, jim podamo prevečkrat umaknjene roké in jih ponovno prijazno

povabimo v domovino, ki jih potrebuje – intelektualno in emocionalno. Danes morda ni več take ekonomske stiske, ki bi mlade silila v emigracijo, lahko pa jo do te odločitve privede želja po širšem, mednarodnem znanju, ki se lahko kaj hitro sprevrže v trajni, usodni beg možganov. Seveda je dobro in smiselno, da si čim več ljudi ogleda svet okoli sebe in tako tudi lastno domovino uzre skozi drugače brušeno prizmo, ampak z željo, da bo vse to prispevalo k lepši prihodnosti in blaginji Slovenije.

Zato je pohvalno, da je Državni zbor Republike Slovenije v začetku lanskoletnega aprila končno sprejel Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, ki temelji na mednarodnopravnem načelu, da so narodne manjšine v Evropski uniji pomemben dejavnik sodelovanja med državami. Nanaša se tako na Slovence v zamejstvu kakor na druge izseljence po svetu, in skrb za njih je zdaj neločljiv in bistven del slovenske zunanje politike. Slovenija naj bi kot matična domovina sodelovala s Slovenci zunaj njenih meja zlasti na področju kulture, ohranjanja slovenskega jezika in izobraževanja, znanosti in šolstva, športa, gospodarskega in regionalnega sodelovanja, ter tudi nudila finančno pomoč. Omogočena je repatriacija oziroma priselitev tistih Slovencev, za katere se ugotovi, da se nahajajo v hudi gospodarski in politični krizi, ali so izpostavljeni različnim pritiskom ali pa lahko pripomorejo k razvoju in uveljavitvi naše države. Poglavitna nosilca sodelovanja med domovino in njenimi Slovenci v zamejstvu in po svetu sta Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Komisija Državnega zbora z identičnim imenom. Zakon prav tako predvideva dve posvetovalni telesi slovenske vlade, in sicer Svet za Slovence v zamejstvu in Svet za Slovence po svetu.

Ena od parlamentarnih strank se je nedavno odločila še za nadaljnjo potezo in predlagala spremembe ustave, ki bi omogočile dodatne pravice in štiri poslance slovenskim manjšinam, izseljencem in zdomcem. Navidezno se zdi, da je dovolj politične volje, toda potrebna je še pristna odgovornosti za čim širšo socialno vključevanje naših zamejcev, zdomcev in izseljencev v domovino. Praksa je žal povsem drugačna, vse preveč je disharmonije med napisanim in dejanskim.

Poglejmo konkreten primer.

Zveza društev Slavistično društvo Slovenija je na rednem občnem zboru 6. oktobra 2006 za svojega novega predsednika izvolila prof. dr. Mirana Košuto, uglednega zamejskega Slovenca iz Trsta, pisatelja in večstranskega ustvarjalca, zlasti pa nosilca slovenistike na Filozofski fakulteti Univerze v Trstu. Na žalost je naš Zakon o društvih nekompatibilen z Zakonom o tujcih, kar pomeni, da profesor Košuta ne more opravljati funkcije zakonitega zastopnika slovenskega društva, ker je formalno tuj državljan brez stalnega ali začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji (več v prispevku Petra Kolška z naslovom »So slovenski zamejci tujci?«, *Delo*, 1. februarja 2007, str. 13).

Še huje, zakon o društvih takorekoč spodbuja k narodni, jezikovni in kulturni neenakosti, saj obravnava Slovence zunaj meja kot običajne tujce, in to celo v nasprotju s 3. členom in seveda z omenjenim krovnim zakonom o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja. Ko je tajnica Slavističnega društva Slovenije, dr. Milena Mileva Blažić, urejala zadeve za novega predsednika, se je po njenih besedah soočila z »ozkosrčnimi zakoni in s še bolj ozkosrčnimi visokimi predstavniki ministrstev in upravnih enot, z državnimi sekretarji, veleposlaniki, dekani, višjimi referenti in nizkimi udarci«. Zveza društev Slavistično društvo Slovenije je zato tudi naslovila odprto pismo na predsednika republike, predsednika državnega zbora in nekatere ministre, v katerem je opozorila na pričujoči problem.

Kako torej uradni dušebrižniki skrbijo za enotni slovenski kulturni, predvsem jezikovni prostor, tudi onkraj državne meje, v kolikšni meri (ne)spoštujejo evropsko načelo prepovedi kakršnekoli diskriminacije, da o prostem pretoku ljudi niti ne govorimo?

Dejstvo je, da so zamejske Slovenke in Slovenci diskriminirani pri prevzemanju uradnih funkcij in zadolžitev v Sloveniji, kar ni prav oziroma je izjemno škodljivo za našo skupno prihodnost in obstoj! Danes lahko s ponosom rečemo, da nas ni »samo milijon«, temveč dva milijona in pol. Mar bomo jutri dopustili, da se bomo zopet omejili na minimum kulturnega preživetja? Meje niso zato, da nas omejujejo, ampak zato, da jih presegamo.

S spoštovanjem, ***prof. dr. Marko Pavliha***

Po naročilu gospoda prof. dr. Marka Pavlihe, podpredsednika Državnega zbora RS, vam pošiljam pismo, ki je bilo naslovljeno na gospoda Pavliho (marko.pavliha@dz-rs.si). — ***Valerija Jelič*** <valerija.jelic@dz-rs.si>, 7. feb. 2007

Spostovani gospod podpredsednik drzavnega zbora!

Z velikim zanimanjem in zadovoljstvom spremljam Vaso pobudo za ureditev statusa Slovencev brez drzavljanstva v Republiki Sloveniji. Popolnoma se strinjam z Vaso oceno, da je 500.000 Slovencev ki zivijo izven maticne drzave, velik intelektualni in humanisticni kapital, ki ga mora Slovenija tudi ustrezno koristiti. To pa je mozno le, ce se bodo uredile formalne zapreke, ki slej ko prej bremenijo enakopravno vkljucevanje zamejskih in zdomskih Slovencev v druzbeno-politicni ustroj v Republiki Sloveniji.

Enotna lista (EL), zbirna stranka koroskih Slovencev, se mocno trudi za cim bolj brezhibno cezmejno sodelovanje. Zelo koristno pri utrditvi pozicije zamejskih Slovencev bi gotovo bilo, ce bi nase strukture lahko posredovale razlicne prakse za mlade absolvente recimo na ministrstvih v Sloveniji ali izmenjavo studentov,

sodelovanje sol itd. Problem so dostikrat tezavni procesi nostrifikacij spriceval, se vecji problem pa manjkajoce drzavljanstvo Republike Slovenije. Menim, da bi te ovire morali, sprico dejstva, da smo vsi v Evropski uniji in tudi ob sprejetem Zakonu za Slovence v zamejstvu omiliti in s skupnimi mocmi okrepiti nemoten pretok informacij, znanja in humanisticnih kapacitet preko meje.

EL se Vam za Vaso pobudo iskreno zahvaljuje in Vam zagotavlja vso podporo tudi z nasim delovanjem v Svetu za zamejske Slovence. — ***Vladimir Smrtnik***, predsednik Enotne liste <smrtnik@gmx.at>, 7. feb. 2007

V zvezi s »Košuto v zverinjaku«, kakor je Milena M. Blažić označila birokratske zaplete s predsedništvom Slavističnega društva, se je s pismom podpore oglasila SAZU, v *Sobotni prilogi Dela* 10. februarja 2007 pa je na to temo razmišljala **Alenka Puhar**. — ***Miran Hladnik***, 12. feb. 2007

Sodelovanje Slavističnega društva Slovenije na volitvah v Državni svet RS

Poziv članom Slavističnega društva Slovenije

Letos se izteka tretji sklic Državnega sveta RS, v katerem kot kandidat Slavističnega društva Slovenije predstavlja interese vzgoje izobraževanja dr. **Zoltan Jan**. To sicer ni posebno hvaležna funkcija, je pa edina, ki je še ostala v zakonodajni veji oblasti in škoda bi bilo, če bi to mesto Slavistično društvo izgubilo. Najverjetneje bodo volitve razpisane zgodaj jeseni, zato je primerno, da se že sedaj začnemo pripravljati na zahtevna volilna opravila.

Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije je na svoji seji 12. januarja 2007 sklenil, da pozove vse člane, naj predlagajo:

– kandidata za opravljanje te funkcije in
– elektorje, ki bodo v imenu Slavističnega društva Slovenije volili predstavnika interesov vzgoje izobraževanja v Državnem svetu RS.

Člane Slavističnega društva Slovenije ter pokrajinska slavistična društva prosimo, da svoje predloge za oboje funkcije sporočijo tajnici ali predsedniku Slavističnega društva Slovenije najkasneje do **15. aprila 2007**. Predlogi naj vsebujejo tudi kratko utemeljitev, ki naj vsebuje kratko

predstavitev kandidata in njegov pristanek na kandidaturo, njegov poštni in e-naslov, telefon, podatke o zaposlitvi in izobrazbi.

Na posrednih volitvah v Državni svet RS se kot upravičenci vedno prijavi več stanovskih organizacij s področja vzgoje in izobraževanja, ki lahko predlagajo svoje kandidate za to funkcijo, na podlagi števila njihovih članov pa volilna komisija določi, koliko elektorjev ima vsak izmed teh priznanih predstavnikov interesov. Elektorje voli ali imenuje pooblaščeni organ društva, ti pa nato uresničijo volilno pravico članov društva na posrednih volitvah. Elektorji, ki volijo predstavnika interesov vzgoje izobraževanja, morajo biti zaposleni v osnovnih ali srednjih šolah. Elektorji volijo po svoji vesti na tajnih volitvah, njihova pravica pa je neprenosljiva (če se kateri ne udeleži volitev, društvo pač izgubi dragoceni glas).

Državni svet RS je nepopolni drugi dom parlamenta z omejenimi pristojnostmi. Sestavlja ga 40 svetnikov, ki so izvoljeni na posrednih volitvah (to je preko elektorjev) in predstavljajo lokalne interese, delodajalce, delojemalce, svobodne poklice, kmetijstvo, zdravstvo, socialo, kulturo, znanost, univerze ter vzgojo in izobraževanje. Mandat svetnikov traja pet let, funkcija pa se opravlja nepoklicno (državni svetniki ohranjajo prvotno zaposlitev in svoje dolžnosti na delovnem mestu). Več na spletni strani http://www.ds-rs.si/.

Zapisnik seje razširjenega Upravnega odbora Zveze društev Slavistično društvo Slovenije 12. januarja 2007

Seja se je začela 12. januarja 2007 ob 16.00 uri v sobi št. 521 na Filozofski

fakulteti v Ljubljani.

Prisotni člani UO in povabljenci: Miran Košuta (predsednik), Milena Mileva Blažić (tajnica), Helena Kenda (računovodkinja), Miran Hladnik, Zoltan Jan, France Novak, Alenka Šivic Dular, Zinka Zorko, Aleksander Bjelčevič, Marko Jesenšek, Blanka Bošnjak, Vesna Mikolič, Aleksandra Derganc, Andreja Žele, Klemen Lah, Vida Udovič Medved, Vlado Pirc, Senija Smajlagič, Alenka Prebičnik Šešel, Bojana Modrijančič Reščič, Klavdija Kranjc Jensterle, Breda Švara, Bojana Verdinek, Vlasta Jemec, Marija Leskovar, Klavdija Bračun Volčanšek, Miran Korošec, Sonja Starc, Marjana Hodak, Urška Jarnovič, Matjaž Zaplotnik, Andreja Musar in Maja Melinc.

Opravičili so se: Lojzka Bratuž, Viktor Majdič, Marko Stabej, Martina Orožen, Janez Dolenc in Mirko Križman.

Po uvodnem pozdravu in zahvali bivšemu predsedniku Miranu Hladniku in tajnici Marjani Lavrič za uspešno vodenje društva se je predsednik zahvalil za zaupanje, ki mu je bilo izkazano z izvolitvijo.

Računovodkinja Helena Kenda je podala finančno poročilo o kongresu v Zagrebu in seminarju za Cankarjevo tekmovanje na Vrhniki. Trenutno finančno stanje je dobro. Letni obračun bo narejen do konca marca. Opozorila je, da ima društvo ogromno dolžnikov in da bi bilo treba to v prihodnje urediti.

Dnevni red:

1. Predsedniško poročilo (Miran KOŠUTA);
2. Poročilo o Kongresu SDS v Zagrebu (Miran HLADNIK);
3. Poročila o delu sekcij v drugi polovici preteklega leta (kratki posegi predsednikov pokrajinskih društev in vodij sekcij);
4. Seminar za Cankarjevo tekmovanje na Vrhniki in Cankarjevo tekmovanje (Vladimir PIRC, Klemen LAH);
5. Slavistična knjižnica: stanje in načrti (Zoltan JAN);
6. *Jezik in slovstvo* ter *Slavistična revija*: stanje in načrti (Matjaž ZAPLOTNIK, Urška JARNOVIČ, Andreja ŽELE);
7. Razno.

K 1. točki: Predsednik poroča o delu in pobudah, ki jih je udejanjilo novo vodstvo od oktobrske izvolitve dalje. Seminar za CT je bil dobro obiskan in deležen odobravanja. Predsednik je opozoril na potrebo po novih prostorih društva. Kot možni rešitvi je izpostavil prostore Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Univerzi v Ljubljani in prostore ZRC SAZU. Društvo bi kljub temu ohranilo svoj uradni naslov na Aškerčevi 2.

Na sestanku, ki ga je sklical predsednik na FF v Trstu, je bil 10. januarja 2007 ustanovljen organizacijski odbor za pripravo Slovenskega slavističnega kongresa 2007. Kongres bo pod naslovom *Živeti mejo* potekal od 18. do 20. oktobra v Trstu. Delo je steklo, vendar je bilo doslej največ energije usmerjene v reševanje težavnega birokratskega zapleta v zvezi s Košutovo izvolitvijo. Kot zamejski Slovenec, brez stalnega oz. začasnega prebivališča v RS, naj bi po novem zakonu o društvih, ki je stopil v veljavo 13. junija 2006, ne smel biti zakoniti zastopnik društva. Skupaj z Mileno Milevo Blažić sta se zato pritožila na UE Ljubljana, ki je zavrnila registracijo spremembe društvenega zakonitega zastopnika. Hkrati sta se pritožila še na različne naslove, žal, brez uspeha. Miran Košuta je prebral

Upravnemu odboru v razpravo odprto pismo, namenjeno pristojnim državnim oblastem. UO je odločitev Upravne enote Ljubljana obsodil in potrdil Košutove predloge.

Sklep: Pripravilo se bo novo različico pisma in jo poslalo v presojo ter dokončno redakcijo članom UO Alenki Šivic Dular, Marku Jesenšku in Zoltanu Janu. Nadaljevalo se bo tudi z iskanjem začasnega prebivališča za predsednika.

K 2. točki: Miran Hladnik je povedal, da je bil kongres v Zagrebu dobro obiskan (200 obiskovalcev). Odpiranje slovenističnega prostora navzven je bilo sicer tvegano početje, vendar je kongres presegel vsa pričakovanja. Tematika je bila osredinjena okoli lokalnih tem, sodelovali so tudi zagrebški kolegi. Podelilo se je častno članstvo Francetu Novaku. Kongres je s prihodom počastil tudi France Bernik. Uspel je tudi kulturni del programa. Kritika velja le medijem, ki so se poročanju o Slovenskem slavističnem kongresu v Zagrebu izogibali.

K 3. točki:

O delu pokrajinskih društev so poročali:

Bojana Verdinek (SD Koroška) – o organizaciji prireditve *V iskanju prave podobe Martina Krpana*, predstavitvi društva na TV, dobro obiskanem strokovnem srečanju slavistov in prijavi na razpis Občine Ravne;

Breda Švara (SD Koper) – o organizaciji literarnega večera z Alojzom Rebulo, predlogu, da Univerza na Primorskem podeli Rebuli naslov častnega doktorja, zadovoljivem finančnem stanju društva in velikem številu donatorjev;

Alenka Prebičnik Šešel (SD Celje) – o organizaciji literarnega večera z Andrejo Jezernik in Matejem Kranjcem, zadovoljivem finančnem stanju društva in organizaciji pogovora na temo Prešerna, ki ga bo društvo izvedlo 8. februarja s pomočjo mladinskega centra Celje;

Klavdija Kranjc Jensterle (SD Jesenice) – o prvem društvenem sestanku novembra, pripravah na CT, organizaciji ekskurzije na Koroško, članarini, ki jo je plačalo le 19 članov, pobudi za samostojno spletno stran SD Jesenice;

Danica Rangus (SD Dolenjske) – o organizaciji strokovne ekskurzije po Trubarjevi poti (35 učiteljem je ekskurzijo plačala šola), pripravah na CT, zadovoljivem finančnem stanju in pobudah za pridobitev novih članov.

Miran Korošec (SD Prekmurje in Prlekija) – o organizaciji literarnega večera »O panonskih književnih portretih«, pobudi za pridobitev novih

članov, izdaji CD-ja ob kongresu v Lendavi, ki je društvo finančno izčrpala.

Marija S. Leskovar (SD Ljubljana, slavisticnodrustvo.lj@guest.arnes.si) – o novi spletni strani ljubljanskega društva, oprostitvi kotizacije za devetošolce za CT, ki je društvo veliko stala, in dejstvu, da številni člani plačujejo članarino dvakrat, bodisi ZD SDS bodisi SD Ljubljana.

Tatjana Hafner (SD Posavje) – o izvolitvi nove predsednice in povabilu vsem okoliškim ravnateljem k članstvu v SD Posavje.

Blanka Bošnjak (SD Maribor) – o organizaciji predavanja, izidu Toporišičevega zbornika *Jezikovna predanost* pri zbirki Zora in tiskovni konferenci.

Bojana Modrijančič Reščič (SD Nova Gorica) – o organizaciji dveh sestankov in pripravi na CT.

Poročila o delu društvenih sekcij:

Alenka Šivic Dular je povedala, da bo poročilo zasedanja Slovenskega Slavističnega komiteja izšlo v *SR* in da se je na prihodnji Mednarodni slavistični kongres prijavilo dvanajst referentov iz Slovenije. Povzetek je treba poslati do konca aprila. Kongres bo v Skopju. Prijavljene teme morajo biti v zvezi z jezikoslovjem in zanimive vsaj za sva slovanska jezika.

Marko Jesenšek je sporočil, da se je PeF Maribor po dolgih desetletjih preoblikovala v FF Maribor (v povezavi z drugimi oddelki šteje 400 slovenistov).

Zoltan Jan je opozoril UO, naj izbere in potrdi kandidate društva za izvolitev v Državni svet. Kandidati bodo prek javnega vabila članom najprej evidentirani in nato izbrani na naslednji seji UO SDS.

Vesna Mikolič iz FHŠ Koper je poročala, da je ekskurzija *Od Vergerija do Trubarja* dobro uspela. Upajo, da bo postala tradicionalna. Imeli so tudi predstavitev 4. zvezka ZD Primoža Trubarja.

K 4. točki:

Vlado Pirc, koordinator Tekmovanja za Cankarjevo priznanje, je upravni odbor seznanil s potekom letošnjega seminarja za mentorje tekmovanja. Seminar je potekal 23. 11., 24. 11. in 1. 12. 2006. Obiskalo ga je 300 mentorjev. Mentorji so seminar sprejeli z odobravanjem, po e-pošti so poslali številne pohvale. Gradivo za mentorje je na spletni stani Zveze društev SDS. Glavna očitka mentorjev glede Tekmovanja za CP sta, da je seminar za mentorje (oziroma šole) predrag in da imajo dijaki premalo možnosti za zlato nagrado. Po načrtih Ministrstva za šolstvo naj bi prišlo do sprememb v tekmovanju – 10 % srebrnih, 2 % zlatih nagrad.

Klemen Lah, koordinator festivalskega dela Tekmovanja za CP, je povedal, da je festival zelo dobro uspel in da so bili odzivi udeleženih pozitivni.

Sklep: Imenovana je delovna skupina za prenovo CT, v katero so vključeni Zoltan Jan, Klemen Lah, Marija Leskovar, Vlado Pirc, Alenka Prebičnik Šešelj, Klavdija Jensterle, Maja Melinc in drugi sodelovanja voljni člani. Skupina se bo sestala na prvi seji v petek, 19. januarja 2007.

K 5. točki:

Zoltan Jan je poročal, da je pri Slavistični knjižnici izšla knjiga Kozme Ahačiča – *Izvirne slovenske pesmi Jovana Vesela Koseskega*. Medtem je izšlo tudi delo Martine Ožbot *Prevajalske strategije in vprašanje koherence ob slovenskih prevodih Machiavellijevega* Vladarja. Glede nadaljnjih del v programu pa morajo avtorji kandidirati za sredstva.

***JiS*:** Tehnično uredništvo je namesto Matjaža Zaplotnika prevzela Urška Jarnovič.

***SR*:** Andreja Žele je poročala, da je izšlo pet številk – dve redni, dve jubilejni (Zadravec, Paternu) in ena posebna (Toporišič). Finančno se je reviji dobro izšlo. Prijavili so se na razpis Ministrstva za kulturo za triletno financiranje 2006, 2007 in 2008.

Zapisnik je sestavila **Maja Melinc** (maja.melinc@guest.arnes.si).

Vabilo na izredni občni zbor SD Ljubljana

Spoštovane članice in člani Slavističnega društva Ljubljana! Vabim vas na izredni občni zbor SD Ljubljana, v sredo, 14. februarja 2007, ob 17. uri v učilnici 126, Šolski center Ljubljana, Aškerčeva 1, Ljubljana.

Dnevni red:
1. Poročilo o delu SDL v letu 2006;
2. Zakon o društvih – novosti;
3. Spremembe in dopolnitve temeljnega akta SD Ljubljana;
4. Cankarjevo tekmovanje, ustanovitev organizacijskega odbora za CT;
5. Razno.

Prosim, da mi po e-naslovu slavisticnodrustvo.lj@guest.arnes.si potrdite svojo udeležbo na občnem zboru in hkrati s tem posredujete svoj e-naslov, prek katerega vam pošljem gradivo. — ***Marija S. Leskovar***, predsednica SD Ljubljana <slavisticnodrustvo.lj@guest.arnes.si>, 29. jan. in 5. feb. 2007

Slovenski slavistični kongres 2007

Letošnji Slovenski slavistični kongres bo potekal od 18. do 20. oktobra v Trstu. Pod naslovom *Živeti mejo* bo v sozvočju s svojo manjšinsko in primorsko umeščenostjo obravnaval predvsem vlogo Trsta, italijanskega zamejstva in širše Primorske pri oblikovanju slovenske jezikovne, literarne, kulturne in nacionalne biti, poglobil bo problemska vozlišča slavistike in slovenistike v stičnem, multikulturnem položaju ter počastil 400-letnico izdaje prvega italijansko-slovenskega slovarja. Referati bodo zato vsebinsko osredinjeni na štiri tematske sklope:

– Živeti mejo (dileme tržaške, zamejske in primorske multikulturnosti);

– Slovenska književnost v stiku (multikulturni aspekti slovenske književnosti v Italiji in na Primorskem, slovensko-italijanski književni stiki in prevodi, slovensko-italijanska primerjalna veda);

– Slovenski jezik v stiku (teorija in praksa učenja in poučevanja slovenščine v dvo- in večjezičnem prostoru);

– Slavistika in slovaropisje v stiku (slavistična medkulturnost, dosežki in zagate slovensko-italijanske ter italijansko-slovenske leksikografije).

Če hočemo za organizacijo znanstvenega sestanka in izdajo zbornika pridobiti državno subvencijo, moramo že v prihodnjih dneh oblikovati dokončni program z imeni referentov in naslovi referatov. Prosim vas torej za nemudno prijavo referatov v okviru enega izmed naštetih tematskih sklopov. Največje možno število referatov je trideset, zato se že odslej priporočam za razumevanje, če bo moral programski odbor kongresa izbirati med prijavami. Referentom, ki jih ne bo

mogoče vključiti v osrednji program, bomo poskusili omogočiti predstavitev raziskav v okviru vzporednih sekcij ali okroglih miz. Ker bodo ob predavanjih predstavljene tudi slavistične in slovenistične strokovne publikacije, vabim vse zainteresirane avtorje k njihovi priglasitvi. Rok za oddajo prijav je **15. februar 2007**. Prijave z vsemi potrebnimi podatki (ime, priimek, delovno mesto, e-naslov, telefon, naslov referata oz. publikacije, ki jo želite predstaviti, izvleček referata oz. opis publikacije (300–900 znakov)) pošljite na e-naslov kosuta@units.it. Rok za oddajo celotnega besedila referata (največ 30.000 znakov) je **15. maj 2007**. — ***Miran Košuta***, predsednik Slavističnega društva Slovenije <kosuta@units.it>

18. primorski slovenistični dnevi

Letošnji primorski slovenistični dnevi, tradicionalno strokovno srečanje primorskih slovenistov z obeh strani meje, bodo potekali 12.–14. aprila 2007 v Devinu z osrednjima temama *Mit Lepe Vide v književnosti* in *Od Alasia do Šlenca*. Na srečanju bomo razmišljali o morda najlepšem, večplastnem in univerzalnem mitu slovenske literature ter obeležili pomemben razvoj slovarja na Slovenskem. Vse, ki vas predpisani temi zanimata ali se z njima že ukvarjate, vabimo, da svoj teoretski ali didaktični prispevek, povezan s šolsko prakso, prijavite in ga s kratkim izvlečkom (do 250 besed) pošljete do **28. februarja 2007** na e-naslov veratuta@tiscali.it ali ssmailagic@siol.net oziroma po običajni pošti na **Senija Smajlagič**, Sončna pot 6, 6310 Izola. 18. primorske slovenistične dneve bo organiziralo Slavistično društvo Trst–Gorica–Videm v sodelovanju s SD Koper in SD Nova Gorica. Prijazno vabljeni k sodelovanju. — ***Senija Smajlagič*** (Meddruštveni odbor PSD) in ***Vera Tuta*** (predsednica SD Trst–Gorica–Videm), <ssmailagic@siol.net> in <veratuta@tiscali.it>, 10. jan. 2007

Ljudje

V Pragi je 25. decembra 2006 v starosti 82 let umrl dr. **František Benhart**, prevajalec in ambasador slovenske kulture na Češkem, dobitnik Pretnarjeve nagrade (2005) in Lavrinove diplome. Od leta 1957 let je češko javnost sistematično seznanjal s slovensko književnostjo: večino prevodov iz slovenščine je naredil prav on (več kot 70 knjig proze). Veliko je prevajal prozo in poezijo: prevedel je Kosmačev *Pomladni dan* in *Tantadruja*, nekatere knjige Bena Zupančiča, Mire Mihelič … V devetdesetih letih je veliko prevajal slovensko poezijo. Izdal je več antologij slovenske poezije, v knjižni obliki je tudi objavil stilistično izbrušene prevode Tomaža Šalamuna, Aleša Debeljaka, Toneta Pavčka, Aleša Štegra, Jožeta Udoviča … Češki kulturi je predstavil Draga Jančarja kot

prozaista in esejista. Izdajal je tudi literarne kritike o češki in slovenski književnosti (*Bralnica in druge neprimernosti*, 1984). Zelo osebno napisani in duhoviti so njegovi potopisi (*Sijajen dan ob reki*, 1996). Nesebično je tudi pomagal mladi generaciji prevajalcev na Češkem. Njegova smrt pomeni za slovensko kulturo na Češkem in v Sloveniji nenadomestljivo izgubo.

Slovenisti iz Inštituta za slavistiko in vzhodnoevropske študije Karlove Univerze v Pragi bodo 15. januarja 2007 v prostorih Slavistične knjižnice Filozofske fakultete organizirali literarni večer, posvečen njegovemu spominu. — ***Alenka Jensterle Doležal*** <dolezalova.l@volny.cz>, 9. jan. 2007

Martina Orožen je sporočila, da je 25. septembra 2006 na Češkem umrla dr. **Helena Polaková**, ki je bila lektorica za češki jezik na Oddelku za slovanske jezike in književnosti FF, in sicer od štud. leta 1976/77 do 1984/85 in od 1992 do 1997. S svojim delom in vzgledom je vplivala na več generacij ljubljanskih slovenistov in slavistov in jih navdušila za študij češkega jezika, književnosti in kulture. — ***Anka Sollner*** <Anka.Sollner@ff.uni-lj.si>, 30. jan. 2007

[http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri69/target13.html – Polaková je na fotografiji iz leta 1978 na sredini. — ***Miran Hladnik***]

V okviru studija teologije na zenevski univerzi pripravljam seminarsko nalogo o Georgesu Bataillu *Erotika in kristjanizem: priznavanje zivljenje v smrti?*. Poslusalcem jo bom predstavila jutri. In ker ne morem izven svojih slovenskih korenin, jim bom prebrala tudi par prevodov v slovenscino (bog jim pomagaj, ce ne bojo razumeli! – ostalo bo v francoscini). Prevajalec – Andrej Medved. A ne vem, od kod so te pesmi. Ce mi kdo od vas lahko pomaga, bi bilo moje delo bolj »akademsko utemeljeno«. Hvala in lep pozdrav, — ***Duša Zgonec Hibon*** <dusahibon@yahoo.fr>, 25. jan. 2007

Odgovor v zvezi z vprašanjem **Duše Zgonc Hibon**: Andrej Medved je pri svoji založbi Hyperion izdal razprave G. Batailla (*Hegel, smrt in žrtvovanje*, 2006, gl. tudi http://izum.cobiss.si/) v prevodu Jane Pavlič. Andreja Medveda je mogoče najti na Kettevi 1, 6000 Koper. — ***Helga Glušič*** <helga.krisper@volja.net>, 25. jan. 2007

Iščejo se recenzenti za sveže slovenistične (literarnovedne in jezikoslovne) publikacije, ki jih oglašajo *Slovlit*, *Kronika*, *Slavistična revija*, *Jezik in slovstvo* ali druge publikacije, ali pa jih celo nihče ne oglaša in jih je vendarle treba predstaviti javnosti. Za novitete v mariborski zbirki Zora glej http://www.pfmb.uni-mb.si/sld/, za publikacije Slavističnega društva Slovenije http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/slaknj.html, za ostalo arhiv *Slovlita* za lansko leto http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2006/date.html. Posebej priporočam, da

se za objavljanje strokovnih recenzij odločate podiplomski študenti, saj boste reference krvavo potrebovali pri prošnjah za neposredni prehod na doktorski študij. In tudi sicer. Prebrati morate knjige, če sodijo na področje vašega interesa, v vsakem primeru – zakaj ne bi ob tem mimogrede zapisali še svojih kritičnih vtisov? Oglasite se prosim z izrazi svoje pripravljenosti ali s konkretnimi predlogi urednikom naštetih publikacij. — ***Miran Hladnik***, 16. jan. 2007

Dragi kolegi, da za znanstvene objave večinoma ne dobimo honorarja, smo se nekako navadili, pričakujemo pa honorar za objave v revijah brez znanstvenega statusa in v množičnem tisku. Čeprav v isti žakelj sodijo tudi radijske in televizijske oddaje, vam nastopov tam največkrat ne bodo honorirali. Argumenti za tako ravnanje so različni: da vodstvo novinarju ni dalo na razpolago sredstev, ker je taka uredniška politika, ker je nastop v interesu nastopajočega, njegove institucije ali stroke, ki jo zastopa, ker se izjave pač ne plačujejo ipd. Novinarska jaga za ekspresnimi zastonjkarskimi izjavami se okrepi zlasti okrog pisateljskih jubilejev in kulturnih praznikov in že moti redno strokovno delo. Mogoče bi lahko pomagali urediti situacijo tako, da bi za božji lon nastopali le takrat, kadar novinarje sami pokličemo (tiskovne konference, peticije, odprta pisma, otvoritve, konference, simpoziji, kongresi ...), sicer pa pred nastopom vljudno zaprosili za avtorsko pogodbo. Ali pa smo za javno pozornost tako zelo zainteresirani in od nje odvisni, da smo se v vsakem primeru pripravljeni podrediti nareku medijev? — ***Miran Hladnik***, 1. feb. 2007

Kronika vabil, prireditev, predstavitev, dogodkov (večina jih je že mimo)

Slovensko društvo za primerjalno književnost (http://www.zrc-sazu.si/sdpk) vabi na predavanje in ponovoletno zabavo. Predavanje **Tomaža Toporišiča** *Kriza dramskega avtorja v gledališču osemdesetih in devetdesetih let dvajsetega stoletja* bo v dvorani Zemljepisnega muzeja, Gosposka ulica 16, v sredo, 10. januarja 2007, ob 19.00.

Tomaž Toporišič (1962) je dramaturg, esejist, teatrolog in kritik. Magistriral in doktoriral je na ljubljanski Filozofski fakulteti pri prof. **Ladu Kralju** na temi *Razmerje med tekstom in uprizoritvijo v slovenskem gledališču 1969–1994* ter *Kriza dramskega avtorja v gledališču osemdesetih in devetdesetih let dvajsetega stoletja*. V zadnjem desetletju se je intenzivno ukvarjal s teorijo in prakso sodobnega gledališča, med letoma 1997 in 2003 je bil programski direktor SMG. Soustanovil je festival sodobnih odrskih umetnosti Exodos. Je generalni sekretar slovenskega centra Mednarodnega inštituta mediteranskega gledališča. Leta 2004 je v ediciji Transformacije revije *Maska* izšla njegova knjiga *Med zapeljevanjem in sumničavostjo, razmerje med tekstom in uprizoritvijo v slovenskem gledališču*

druge polovice XX. stoletja. — ***Matjaž Zaplotnik*** <matjaz.zaplotnik@siol.net>, 9. jan. 2007

16. balkanistična in južnoslavistična konferenca se bo dogajala v Banff Park Lodge (Banff, Kanada) 1.–4. maja 2008. Organizator poziva k prijavi jezikoslovnih, literarnovednih, kulturoloških in folkloristističnih referatov. Rok je letos zaradi financiranja zelo zgoden: najpozneje do **15. aprila 2007**. Prijave s povzetkom (ena stran s predstavitvijo problema, metod in rezultatov), z eno stranjo dolgim življenjepisom in s kontaktnimi podatki pošljite na omladeno@ucalgary.ca. Da bi bila presoja prijavljenih lahko anonimna, naj stran s povzetkom ne vsebuje avtorjevih podatkov. Sklep o izboru bodo poslali do srede maja 2007. — ***Tom Priestly***, University of Alberta <tpriestl@shaw.ca>, 9. jan. 2007

Ustanova Velenjska knjižna fundacija, 03-regijski odbor Društva slovenskih pisateljev in Asociacija Velenika razpisujejo ob svetovnem dnevu poezije 2007 veličastno pesniško nagrado ČAŠA NESMRTNOSTI 2007 za sto vrhunskih slovenskih verzov. Prvo čašo nesmrtnosti je leta 2006 v Laškem prejel pesnik **Andrej Medved**, nominiranci pa so bili: **Marko Kravos**, **Tone Peršak**, **Andraž Polič** in **Ivo Svetina**.

Največ deset pesmi (skupaj sto verzov), napisanih v slovenskem jeziku, opremite s šifro, priložite zalepljeno kuverto s sklicno šifro in podatki o avtorju in jih v treh izvodih (v eni kuverti) pošljite do 8. februarja 2007 na naslov: Velenjska knjižna fundacija,Kopališka 3, 3320 Velenje (z napisom pošiljateljeve šifre na zadnji strani, na prednji strani pa: »ne odpiraj – RČN 07«). Pesniška akademija s predstavitvijo nominirancev in podelitvijo častne nagrade bo ob svetovnem dnevu poezije (na prvi pomladni dan) 21. marca 2007 v Velenju. Organizatorji bodo povabili k javni predstavitvi/prazničnemu branju pesmi tri slovenske pesnike, ki jih bo izbrala/nominirala tričlanska umetniško-strokovna žirija in med nominiranci – na sami pesniški akademiji v sodelovanju s štirimi uglednimi predstavniki kulturno-umetniške javnosti – izbrala nagrajenca. Nagrada je častna, izkazana z nagradno umetniško skulpturo in listino, lahko pa je tudi denarna, če tako možnost dogovorijo organizatorji in pokrovitelji. Informacije: kplza@velenika-stropnik.si. — ***Akademija Poetična Slovenija*** <lektoriks@velenika-stropnik.si>, 10. jan. 2007

Spoznajmo Rusijo, spoznajmo se v ruščini! Bi radi pobliže spoznali Rusijo, njeno bogato tradicijo in se hkrati naučili nekaj uporabnih fraz v ruskem jeziku? Center ruskega jezika Ruski ekspres vas vabi na večer Spoznajmo Rusijo, spoznajmo se v ruščini! Morda malce drugačnega in nenavadnega. Zakaj drugačnega? Ker bo drugi del Ruskega večera potekal v obliki praktične delavnice s poučnimi in zabavnimi vsebinami. Kdaj? Četrtek, 18. januarja 2007, ob 17. uri. Kje? Dvorana Slovanske knjižnice, Einspielerjeva 1, Ljubljana. Trajanje? 2–2,5 uri. Kotizacija? Vstop je prost. Več informacij in prijava na http://www.ruski-ekspres.com/. Večer bo potekal v slovenščini. — ***Slovanska knjižnica*** <slovanska.knjiznica@guest.arnes.si>, 11. jan. 2007

V knjižnici dr. Toneta Pretnarja (Balos 4, Tržič) bomo v torek, 16. januarja 2007, ob 19. uri predstavili faksimile prvega slovenskega bontona z naslovom *Olikani Slovenec*. Leta 1868 ga je napisal duhovnik in domoljub Ivan Vesel Vesnin, predstavila pa ga bo urednica **Minka Cvetek**. — ***Špela Jerala*** <spela.jerala1@guest.arnes.si>, 12. jan. 2007

V torek, 23. 1. 2007, ob 19.00 Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju v svojih prostorih (Mondscheingasse 11, 1070) vabi na zelo aktualno razpravo *Krajevni napisi na Koroškem – neskončna zgodba*. Kot diskutantje so najavljeni **Lojze Wieser**, **Albert Reiterer**, **Willi Langthaler** idr. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 15. jan. 2007

Historični seminar ZRC SAZU vabi na predavanje Feministične kritike multikulturalizma. Predaval bo **Milan Mesić**, redni profesor sociologije na Filozofski fakulteti v Zagrebu, kjer že vrsto let predava in raziskuje migracije, etnične študije, multikulturalizem in družbena gibanja. Avtor bo predstavil tri različne kritike multikulturalizma. Najdlje bo tekla beseda o tretji kritiki, ki dokazuje, da multikulturalizem v svojih prizadevanjih za skupinske pravice zanemarja interes žensk, še več, da celo spodkopava dosežke emancipacije žensk na Zahodu. Predavanje bo v četrtek, 18. januarja 2007, ob 11.30 v Mali dvorani ZRC SAZU, Novi trg 4, 2. nadstropje. Predavanje bo v hrvaškem jeziku. — ***Vladka Tucovič*** <tutorka.sln@email.si>, 14. jan. 2007

Oddelek za slovenistiko UP FHŠ Koper organizira 18. januarja 2007 strokovno ekskurzijo *Od Vergerija do Trubarja*, ki naj bi postala tradicionalna ekskurzija Oddelka za slovenistiko UP FHŠ Koper. Namenjena je odpiranju novih pogledov na Primoža Trubarja kot utemeljitelja slovenske književnosti, pri čemer bo izpostavljen ne toliko poznan dialog slovenskega protestantizma z zahodnim, mediteranskim prostorom. Posebnost ekskurzije je tudi v tem, da bo poleg poučne note študentom omogočena aktivna interakcija z okoljem. Poleg tega, da bodo udeleženci ekskurzije pridobili nova znanja, bodo tudi sami prinesli okolju, ki ga bodo obiskali, nove poglede oziroma predstavili nekatere dejavnosti koprske slovenistike. Tako bomo na pot krenili v dopoldanskem času z Vergerijevega trga v Kopru. Ob Vergerijevem spomeniku bo **Jonatan Vinkler** predstavil življenjepis tega koprskega škofa in njegovo sodelovanje s Trubarjem. Med postankom na Socerbu bo s pogledom na Trst govor o Trubarjevem sodelovanju s tržaškim škofom Bonomom in njegovem delovanju v Trstu. Nato si bomo v Ljubljani pod vodstvom **Igorja Grdine** ogledali stari del mesta. Ob 12. uri pa bo v prostorih Slovenske matice na Kongresnem trgu 8 organizirana novinarska konferenca, katere namen je na kratko predstaviti ekskurzijo in Oddelek za slovenistiko UP FHŠ Koper, hkrati pa javnosti predstaviti 4. zvezek *Zbranih del Primoža Trubarja* urednika Jonatana Vinklerja. Pot se bo nadaljevala proti Raščici pri Velikih Laščah, kjer si bomo ogledali Trubarjevo domačijo s poudarkom na spominski hiši, kjer so na ogled Trubarjevi rokopisi in najstarejši primerki slovenske tiskane besede. — ***Vesna Mikolič*** <Vesna.Mikolic@zrs.upr.si>, 17. jan. 2007

Na štirinajstih *Mladih rimah*, ki bodo v četrtek, 25. januarja 2007 ob 21. uri v Menzi pri koritu na Metelkovi, bodo svoje pesmi brali **Barbara Jurša**, **Bojana Kenda**, **Petra Jordan**, **Patricija Dodič – Patra** in **Veronika Dintinjana**. Gost večera bo **Esad Babačić**.— ***Veronika Dintinjana***, KUD Kentaver <kentaver@gmail.com>, 19. jan. 2007

27. januarja 2007 bo v kioskih na voljo prva številka novega mesečnika za avtonomno mišljenje *Arzenal*. Na predvečer uradnega izida, v petek, 26. januarja 2007 ob 20. uri, vas vabimo na otvoritveno zabavo v Staro elektrarno (Slomškova 18, Ljubljana). Z *Arzenalom* ustvarjamo svež prostor za dobre, pogumne, nekonformistične in emancipirane razmisleke o družbi in kulturi. Nastanek novega časopisa je ob svoji 25. obletnici obstoja spodbudil ZRC SAZU. Vabi uredništvo časopisa *Arzenal*: **Marija Zidar**, glavna urednica, in **Oto Luthar**, odgovorni urednik in direktor ZRC SAZU. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 23. jan. 2007

Blapis (revija o jeziku in jezikoslovju) vabi k sodelovanju vse jezikovne navdušence. Prenovljena revija bo združevala tako strokovnost kot tudi poljudno znanost, povezano z jeziki. Tema naslednje številke bodo stiki v jeziku. Ob tej priložnosti revija razpisuje tri natečaje:

– natečaj za najboljšo skovanko, ki bi nadomestila besedno zvezo 'jeziki v stiku';

– natečaj za najboljšo skovanko, ki bi nadomestila besedno zvezo 'stiki v jeziku';

– natečaj za izvirno pesniško obliko (in pesem, napisano v tej novi obliki), pri kateri bodo pesniška sredstva temeljila na stikih glasov, morfemov, besed in sintaktičnih vzorcev.

Uredništvo sprejema prispevke in ideje na e-naslovu blapis@googlegroups.com do **18. februarja 2007**. — ***Matjaž Zaplotnik*** <matjaz.zaplotnik@siol.net>, 23. jan. 2007

Historični seminar ZRC SAZU vabi na predavanje *Čas slovensko-hrvaške 'brezmejnosti' – Vidiki slovensko-hrvaške meje v 19. stoletju in na začetku 20. stoletja*. Predaval bo **Marko Zajc**.

Pisalo se je leto 1875. Josip Jurčič, urednik *Slovenskega naroda*, je odkritosrčno zapisal, da sta »'hrvatsko' in 'slovensko' dva dijalekta, pa prav za prav jeden in isti jezik. [...] Pa tudi znanostno se ne da dokazati, kje se slovensko neha in kje hrvatsko ali srbsko začne.« Še več: »imenovanje 'slovensko' je prav za prav generalno ime [...] kakor slovansko«. Ironično rečeno, tudi danes se ne ve, kje se slovensko neha in hrvaško začne. Toda v popolnoma drugačnem kontekstu. V publicistiki tostran in onstran Kolpe se veliko razpravlja o zgodovini odnosov med Slovenci in Hrvati, še zlasti v 19. in 20. stoletju. Pri tem pa se večkrat pozablja na otroško preprosto vprašanje: kakšno je bilo dojemanje slovensko-hrvaške razmejitve v preteklosti?

Marko Zajc je študiral zgodovino in sociologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je na Oddelku za zgodovino leta 2003 magistriral z nalogo *Problem slovensko-hrvaške meje v 19. stoletju (Žumberško vprašanje)*, leta 2006 pa doktoriral z disertacijo *Slovensko-hrvaški odnosi s posebnim ozirom na slovensko-hrvaško mejo 1830–1918*. Od leta 2005 je zaposlen kot mladi raziskovalec na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani. Od leta 1999 do 2004 je na Radiu študent ustvarjal poljudnoznanstveno radijsko oddajo o zgodovini vsakdanjega življenja z naslovom *Kocine zgodovine*. Objavlja v zgodovinskih znanstvenih publikacijah, pa tudi v osrednjih tiskanih medijih in na Radiu Slovenija. — Predavanje bo v torek, 30. januarja 2007, ob 11. uri v Mali dvorani ZRC SAZU, Novi trg 4, 2. nadstropje. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 25. jan. 2007

Slovensko kulturno središče Planika v Kanalski dolini, Zveza slovenskih kulturnih društev, Italijanska unija v sodelovanju z Gorsko skupnostjo za Guminsko, Železno in Kanalsko dolino, Občino Rezija, Občino Naborjet-Ovčja vas in Občino Trbiž vljudno vabijo na predstavitev projekta *Pesniki dveh manjšin*/*Poeti di due minoranze* v soboto, 27. januarja 2007, ob 17. uri v Beneški palači v Naborjetu v Kanalski dolini. Sodelujeta avtorja antologije **Miran Košuta** in **Elis Deghenghi Olujić**. Sledi projekcija video-mozaika in otvoritev fotografske razstave.

V ponedeljek, 29. januarja 2007, ob 19.00 Zveza slovenskih organizacij na Koroškem vabi v celovški Kulturni center »Haček« na programsko razpravo ob predavanju **Brigitte Busch** *Slovenščina na Koroškem: jezik narodne skupnosti ... v vedno večji meri ne samo*. — Oboje poslal ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 26. jan. 2007

7. strokovno posvetovanje Bralnega društva Slovenije: *Stopenjskost pri usvajanju pismenosti – za postopen pouk bralne pismenosti na vseh ravneh šolanja* (Filozofska fakulteta v Ljubljani, 7. september 2007).

Vzgoja vsestransko razvite pismenosti in še zlasti bralne pismenosti je proces, ki ga je treba sistematično načrtovati in izvajati od predšolskega obdobja v vrtcih do konca šolanja. Člane bralnega društva skupaj z drugimi zainteresiranimi vabimo na posvetovanje in k iskanju odgovorov na vprašanja, katere oblike branja, katere bralne strategije in besedila uvesti na posameznih ravneh izobraževanja, kako sistematično organizirati pouk pismenosti za vsa leta šolanja, kako ugotavljati raven pismenosti pri učencih, kako reševati vprašanje različnih ravni pismenosti pri učencih in pri pouku, kako poskrbeti za učinkovito pedagoško in individualno motivacijo in potrebno pozitivno podporo učencem pri razvijanju bralne pismenosti, kako pomagati učencem, ki se vključujejo v šolo brez predšolske domače spodbude ali z drugimi domačimi jeziki, kako preprečiti pošolski upad pismenosti pod raven funkcionalne pismenosti, kako učence pripraviti na pošolsko ohranjanje in samostojno nadgrajevanje pismenosti in kako mlade usmeriti k razvijanju pismenosti v dveh ali treh jezikih, kar terja delovanje v EU.

K razpravi vas vabimo v želji, da bi vsi skupaj vsem slovenskim učencem v letih njihovega šolanja trajno omogočali razvoj višje in učinkovitejše pismenosti. Prijavite se do **15. februarja 2007** s povzetkom v dolžini 200 besed in drugimi potrebnimi podatki na **Vidi Gomivnik Thuma**, Poljanska 28, 1000 Ljubljana. K sodelovanju vabimo tudi vse, ki imate izkušnje in zamisli, kako skrbeti za vseživljenjsko rast in ohranjanje bralne pismenosti za celotno populacijo. — ***Meta Grosman***, predsednica BDS <Meta.Grosman@ff.uni-lj.si>, 26. jan. 2007

Letošnje mednarodno srečanje slovenistov na Filozofski fakulteti Karlove univerze v Pragi bo potekalo v četrtek, 7. junija 2007. Kolokvij bo posvečen Zofki Kveder, slovenski pisateljici, ki je živela v Sloveniji, Pragi in Zagrebu in je bila tesno povezana z vsemi tremi kulturami. Prispevki s kolokvija bodo izšli v zborniku. Prosimo za potrditev vaše udeležbe skupaj z nazivom prispevka najkasneje do **30. aprila 2007**. Mednarodnim udeležencem nudimo dve prenočišči z zajtrkom v univerzitetnem hotelu Filozofske fakultete Karlove univerze. Stroškov za potovanje ne povrnemo. Literarnovedne, literarnozgodovinske ali kulturološke teme prijavite **Alenki Jensterle Doležal** na e-naslov dolezalova.l@volny.cz, jezikoslovne teme pa **Jasni Jahič Honzak** na e-naslov jasnahonzak@seznam.cz. — ***Matjaž Zaplotnik*** <matjaz.zaplotnik@siol.net>, 27. jan. 2007

Knjigarna PD in Hiša poezije vabita na *Poetikonov* lirični večer v torek, 6. februarja 2007, ob 18. uri v prostorih Knjigarne PD na Igriški ulici 5. Večer bo posvečen pesniku Francetu Prešernu, poezijo bodo brali **Cvetka Bevc**, **Ivan Dobnik**, **Miriam Drev**, **Stanka Hrastelj**, **Zoran Pevec** in **Vladimira Rejc**. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 29. jan. 2007

Občina Sveti Jurij ob Ščavnici, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru in Uredništvo *Časopisa za zgodovino* in narodopisje vabijo na tiskovno konferenco ob izidu dvojne številke *ČZN*-ja, v kateri so objavljene razprave s simpozija o življenju in delu Antona Korošca. Anton Korošec je bil pomemben soustvarjalec naše polpreteklosti, zato je razumevanje najpomembnejših slovenskih idejnih in narodnopolitičnih razmer tesno povezano z njegovim življenjem in delom. Razprave v *ČZN*-ju so zanimiva poživitev slovenskega zgodovinopisja, jezikoslovja in teologije, saj poskušajo odgovoriti na številna vprašanja, ki se odpirajo ob Koroščevi politični dejavnosti ter tako dodatno osvetljujejo njegovo vlogo in pomen med obema svetovnima vojnama. Razprave bo predstavil urednik tematske številke *ČZN*-ja **Marko Jesenšek**, sodelovali pa bodo tudi avtorji razprav, urednica *ČZN*-ja **Vlasta Stavbar** in župan občine Sveti Jurij ob Ščavnici **Anton Slana**. Tiskovna konferenca in predstavitev bo v torek, 6. februarja 2007, ob 11. uri v dvorani Matije Gubca v Svetem Juriju ob Ščavnici. — ***Marko Jesenšek*** <marko.jesensek@uni-mb.si>. 30. jan. 2007

Založba Sanje vabi 6. februarja 2007 ob 19.00 uri na predstavitev zgoščenke *Vibrato tišine, Hommage Srečku Kosovelu ob 80-letnici smrti* v prostorih Društva

slovenskih pisateljev. — ***Marjetka Golež Kaučič*** <Marjetka.Golez-Kaucic@zrc-sazu.si>, 30. jan. 2007

Slovensko društvo za primerjalno književnost (http://www.zrc-sazu.si/sdpk) vljudno vabi na predavanje iz cikla avtopoetike: **Milan Dekleva**: *Zgodba kot svet in predstava*. Predavanje bo v dvorani Zemljepisnega muzeja, Gosposka ulica 16, v torek, 6. februarja 2007, ob 19. uri. Milan Dekleva (1946) je diplomiral iz primerjalne književnosti in literarne teorije na ljubljanski Filozofski fakulteti. Pesnik, pisatelj, dramatik, esejist, glasbenik, urednik, novinar ... je v preteklem desetletju soočil lirsko govorico *Paničnega človeka* (1990) in *Preseženega človeka* (1992) – če omenimo dva zgovorna naslova Deklevovih pesniških zbirk – z esejističnimi premišljevanji »konca metafizike«, s pripovedovanjem kratkih zgodb in romanopisjem. V treh Deklevovih romanih – *Oko v zraku* (1997), *Pimlico* (1998; slednji je v letošnjem letu izbran za maturitetno esejistično refleksijo) in *Zmagoslavje podgan* (2005) – se med temami ustvarjanja in bivanja, tujstva in človeškega soočanja z drugim(i) izostri tudi zaznavanje časa in spremeni koordinate tradicionalnega zgodovinopisja v literarnem ustvarjanju. Deklevovi romani soočijo bralca z osebami, ki se mu iz zgodovinske oddaljenosti zazdijo znane (slovenski umetniki, profesor književnosti), vendar to niso tradicionalni biografski romani, ki bi z gesto samozavestnega konkvistadorja poskušali obvladati preteklost, ravno tako pa tudi niso preprosto romani s ključem. Tako ustvarjalec kot njegovi literarni liki – tudi sami ustvarjalci – se združujejo v paradoksalno hkratnost biti videc in vedež, »razcepljeni« in »totalni človek« 20. stoletja. Za doslejšnji življenjski opus je Milan Dekleva leta 2006 prejel Prešernovo nagrado. Na predvečer pred »predajo lente« letošnjim nagrajencem Vas vabimo k zdravici na Deklevovo prihodnje delo. — ***Vanesa Matajc***, predsednica SDPK <vanesa.matajc@guest.arnes.si>, 31. jan. 2007

Tradicionalno praznovanje slovenskega kulturnega praznika v odprti knjigarni Konzorcij bo letos potekalo v dveh sklopih:

– od 11h do 13h – *V TUJEM JEZIKU NAPISAL/A SEM ...* Z avtorji, ki pišejo v slovenščini, pa ta ni njihov prvi jezik, se bo pogovarjala **Majda Kne**. V gosteh bodo **Zuzanna Govednik Kraskova** s Slovaške, **Ludwig Hartinger** iz Avstrije in **Josip Osti** iz Bosne (velikokrat nagrajeni tako slovenski kot bosanski pesnik);

– od 13h do 17h – *NEVIHTA SLADKIH ROŽ: antologija slovenske poezije 20. stol*. Literarna kritičarka **Tanja Petrič** je k sodelovanju povabila predstavnike vseh generacij pesnikov iz antologije ter urednika knjige. Nastopili bodo: **Mitja Čander**, **Kajetan Kovič**, **Neža Maurer**, **Miroslav Košuta**, **Niko Grafenauer**, **Milan Jesih**, **Andrej Brvar**, **Alojz Ihan** in **Ifigenija Zagoričnik Simonović**.

V zadnji uri bo igralec **Brane Grubar** bral pesmi **Gregorja Strniše** in nominiranca za nagrado Prešernovega sklada **Aleša Štegra** in **Primoža Čučnika**.

Vhod s Tomšičeve ulice. — ***Metka Zver*** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 2. feb. 2007

V torek, 6. februarja 2007, ob 18.00 Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju (Seilerstätte 2) vabi na Prešernovo akademijo in družabni večer. Predstavili bodo razstavo Arhiva Univerze v Ljubljani o Francetu Prešernu v ljubljanskih latinskih in višjih šolah 1813–1821 *Gradove svetle zida si v oblake* …. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 2. feb. 2007

Evropski simpozij o sv. Martinu: *Slovenija in dežele Srednje Evrope na Martinovi življenjski poti*, Grad Slovenska Bistrica, 11.–13. oktober 2007

Kulturno društvo Poslanstvo sv. Martina v sodelovanju s Teološko fakulteto, ZRC SAZU, Filozofsko fakulteto, Slovenskim etnografskim muzejem in Narodno galerijo pripravlja prvi evropski simpozij o sv. Martinu v Sloveniji, katerega glavni namen je z različnih področij osvetliti razvoj vzhodnoevropskih dežel skozi zgodovino, in sicer v povezavi z osebnostjo sv. Martina, ki je deloval v času izoblikovanja skupnega evropskega izročila. Martinov vpliv se skozi stoletja kaže v tem skupnem izročilu, ki nas povezuje še danes, tako v ljudskih običajih, češčenju, umetnosti, kot v premični in nepremični kulturni dediščini, ki je posebno na območju Srednje in Vzhodne Evrope še premalo raziskana. Pomembnejše teme letošnjega evropskega simpozija bodo: (1.) Martinova ikonografija v Vzhodni in Srednji Evropi. (2.) Odnos med kultom svetega Martina ter politično ekonomskim in kulturnozgodovinskim položajem dežel, v katerih so ga skozi stoletja častili. (3.) Martin, sodobnik cerkvenih očetov in zametki današnje Evrope. (4.) Martin in dežele, v katerih je deloval. (5.) Martin, svetnik in priprošnjik ljudstva, njegove podobe in vloge v ljudskem izročilu. (6.) Martin, viteštvo, duhovne in moralne vrednote. (7.) Pomen Martina, simbola delitve, danes in jutri. (8.) Arheološka najdišča v neposredni bližini »martinovih« krajev. — Uradni jeziki simpozija: slovenščina, francoščina, angleščina. Vodstvo simpozija: Kulturno društvo Poslanstvo sv. Martina. Predsednik organizacijskega odbora: **Edvard Kovač**. Tajnici: **Damjana Pintarič** in **Brigita Marko**.

Način prijave: Zainteresirani naj pošljejo povzetek prispevka (do 250 besed) na naslov simpozij@svetimartintourski.si. Zaključni rok za pošiljanje je **12. maj 2007**. Rezultati izbora bodo znani pred 30. junijem 2007. Besedilo predavanja, ki naj ne bo daljše od 30.000 znakov (s presledki), oddajte, prosimo, vsaj dva tedna pred začetkom simpozija. Potrudili se bomo, da bodo vsa izbrana besedila izšla v zborniku. Več informacij na http://www.svetimartintourski.si/. — ***Jasmina*** <jasmina@svetimartintourski.si>, 2. feb. 2007

V okviru festivala Fabula se bo 13. in 14. februarja 2007 slovenskim bralcem osebno predstavil češki pisatelj **Miloš Urban**, avtor romana *Sedem cerkva* (Ljubljana: Študentska založba, 2006). — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 7. feb. 2007

V petek, 9. februarja 2007, ob 19.00 KD »Peter Markovič« iz Rožeka vabi na počastitev Prešerna, in sicer »Pri Primku/Thomashof« v Reki pri Rožeku. Mlada avtorica Rezka Kanzian bo brala iz svoje knjige *Cvet na gnojišču*/*Schattenblüten*.

V sredo, 14. februarja 2007, ob 11.00 bo v sejni sobi Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani (Kongresni trg 1) predstavitev štirih novih knjig v inštitutski zbirki Razpoznavanja/Recognitiones. Za naš krog je posebej zanimivo delo **Bojana Godeše** *Slovensko nacionalno vprašanje med drugo svetovno vojno*.

V sredo, 14. februarja 2007, ob 19.00 bo v medijskem središču graške mestne hiše (Media Center im Grazer Rathaus, Hauptplatz 1/II.) predavanje raziskovalke ljubljanskega Inštituta za narodnostna vprašanja **Vere Klopčič** *Zgodovinski in sodobni položaj Romov v Sloveniji*. Predavanje sodi v vrsto predavanj v Mariboru in Gradcu pod skupnim naslovom *Poglejmo čez mejo(e)*.

V četrtek, 15. februarja 2007, ob 18.30 bo v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa (Cankarjeva 1/IV v Ljubljani, pasaža Name) v okviru *Večerov izza kongresa* predstavitev kulturno-turističnega vodnika **Rafka Dolharja** *Zahodni rob*; poleg avtorja bo knjigo predstavil še **Stanko Klinar**. — Zadnja štiri obvestila posredoval ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 9. feb. 2007

V torek, 13. februarja 2007, ob 19. uri bo v Klubu Cankarjevega doma potekal literarno-diskusijski večer z naslovom *Pod črto: na temo urbane literature pri nas*. Na njem bodo sodelovali kritika **Petra Koršič** in **Urban Vovk** ter ustvarjalca **Andrej E. Skubic** in **Primož Čučnik**, povezoval pa bo **Gregor Podlogar**. — ***Petra Koršič*** <petrakorsic@yahoo.com>, 12. feb. 2007

Patentljiv

Pred nekaj meseci sem pri diplomskem seminarju pri prof. Adi Vidovič Muha obravnaval evropsko terminologijo oz. njeno prevajanje v slovenščino. Naletel sem tudi na angleški enobesedni termin *patentable*, ki je bil v slovenščino preveden stavčno, in sicer »ki ga je mogoče patentirati«. Ker se mi zdi ta prevod jezikovno neroden (predvsem je predolg), sem si izmislil besedo patentljiv. Tako kot je menica vnovčljiva in je storitev plačljiva, je neki izum patentljiv, torej ga je mogoče patentirati. Se vam zdi ta izraz primeren? Prosim za argumentirano strokovno mnenje.— ***Rok Janežič*** <rok.janezic@guest.arnes.si>, 11. jan. 2007

Patentljiv je toliko primeren kot kreditljiv (< kreditirati), kromljiv (< kromirati), naštudljiv (< naštudirati), konzumljiv (< konzumirati), gazljiv (< gazirati), koplјiv (< kopirati), referljiv (< referirati), mehanizljiv (< mehanizirati), sofisticljiv (< sofisiticirati), zaplombljiv (< zaplombirati), modernizljiv (< modernizirati) itd. Kaj pa osnove slovenskega besedotvorja (**Anton Bajec**)? — ***Silvo Torkar*** <silvot@zrc-sazu.si>, 11. jan. 2007

Iz »osnov slovenskega besedotvorja (**Anton Bajec**)« bo kolega pri najboljši volji zaman iskal odgovor, zakaj se obrazilo *-ljiv* ne razvršča napodstavo iz glagolov s prevzeto pripono *-ira-*, zakaj ne bi mogel biti ob Bajčevih zgledih kot »nepočakljiv, jokljiv, izobrazljiv, kačljiv, navzemljiv, pajdašljiv, pametljiv, počakljiv, pohajkljiv, pomočljiv, postregljiv, sladljiv, pešljiv, piščljiv« idr. še patentljiv. Glede na napotek, ki ga je bil deležen kolega Janežič, raba res ni pomembna, poskus ustrezne sistemske ustvarjalnosti pa vsaj izbiren. — ***Ada Vidovič Muha*** <ada.vidovic-muha@guest.arnes.si>, 16. jan. 2007

Moram priznati, da sem na vprašanje o primernosti tvorjenke »patentljiv« reagiral spontano, ne da bi posebej iskal za to potrditve pri **Bajcu**. Na Bajca se mi je zdelo važno opozoriti, ker je njegova monografija *Besedotvorje slovenskega jezika I–IV* (1950–1959) še vedno gradivsko najobširnejša obravnava slovenskega besedotvorja. Bajec res nikjer izrecno ne pojasnjuje, da »se obrazilo *-ljiv* ne razvršča na podstavo iz glagolov s prevzeto pripono *-ira-*«, razberemo pa to lahko iz velikega števila navedenih primerov. Znano dejstvo je, da je obrazilo *-ljiv* v novejšem času izjemno produktivno, menim pa, da ni dobro nekritično sprejemati njegovo ekspanzijo.V sodobnih slovarskih zbirkah ali korpusih sicer najdemo tudi tvorjenke na *-ljiv*, kot programirljiv (celo programljiv) in trenirljiv, vendar to niso zgledi, ki bi jih kazalo posnemati, saj spadajo prejkone v žargon. Iz glagolov na *-irati* je bolje ohranjati (če te obstajajo) tvorjenke na *-abilen* (diskutirati – diskutabilen, programirati – programabilen) ali jih po smislu sloveniti v celoti. Morda se bo takšno stališče komu zdelo konservativno, toda jezikovni občutek se tvorjenkam, kot so patentljiv, kreditljiv ipd., upira. — ***Silvo Torkar*** <silvot@zrc-sazu.si>, 16. jan. 2007

Kvaliteten pouk v hribovski osemletki

Prosim za pomoč pri iskanju odgovorov na vprašanji:

a) kje, kdaj in v kateri družbeni ureditvi je potekal spodaj opisani pouk?
b) ali se iz navedenega opisa lahko naučimo česa za današnjo rabo?

Zapis na kosu orumenelega časopisnega papirja:

»Kot primer, kako je potekal pouk v vaški osnovni šoli, navajam razmere na šoli v nekem hribovskem zaselku. V tem zaselku so osnovno šolo zgradili že pod Avstrijo. V tem času je bila šola osemrazredna. Zaradi manjšega števila otrok so bili višji razredi skupni. Pouk je potekal dopoldne in popoldne. Učil je en sam učitelj, vendar so se učitelji vsako leto menjali. Dekletom je bila to prva zaposlitev po končanem učiteljišču. Njihovo poučevanje je pogosto preverjal šolski nadzornik iz doline. Teh so se otroci še posebno bali in pred tablo so zmeraj poklicali le najbolj nadarjene. Metode vzdrževanja reda in avtoritete so pri učiteljicah neredko prekoračile pravo mero vzgojnih ukrepov. Odnos med šolarjem in učiteljem se je

razvijal na ravni strahospoštovanja. Pela je palica. Če je kdo od učencev snov težko obvladal, se je pripetilo, da ga je učiteljica v navalu jeze pretepla ali z glavo udarjala ob tablo. Pouk je potekal ob nenehnem ponavljanju snovi, drilu, dokler snovi otroci niso obvladali na pamet.Učna snov je zajemala spoznavanje domovine, njenega zemljepisa, zgodovine, književnosti, gospodarskih in pravnih ved. Program je bil obsežen in kvaliteten, otroci so se veliko naučili. Vsi so tekoče govorili v knjižnem jeziku. Znali so na pamet življenjepis državnega suverena, peli narodno himno, domoljubne pesmi, deklamirali pesmi Prešerna, Gregorčiča in Aškerca. V šoli so mladini vcepljali idejo o veličini slovenskega naroda.«

Morebitna pojasnila mi pošljite na moj e-naslov. Prav lepa hvala in prisrčen pozdrav! — ***Zoran Božič*** <zoran.bozic@guest.arnes.si>, 8. jan. 2007

Jerta

Kateremu jeziku ali narečju pripada izraz jerta (nekateri ga izgovarjajo *j'rta*, s polglasnikom)? Izraz pomeni kamnit podboj pri vratih in oknih, kot berem v *Narečnem slovarju sv. Antona pri Kopru* **Dušana Jakomina**. — ***Jolka Milič*** <jolka.milic@siol.net>, 30. jan. 2007

Zagotovo izraz uporabljajo narečja malega Krasa in kraškega roba, saj sem ga od malega večkrat slišala od none iz Materije, od stare mame in mame, ki sta iz Ocizle pri Klancu, pa tudi od tete v Črnotičah. Vse tri vasi ga izgovarjajo s polglasnikom. — ***Katja Benevol Gabrijelčič*** <katja@gabrijelcic.org>, 30. jan. 2007

Razlago za besedo jerta »kamnit podboj« najdete v *Etimološkem slovarju slovenskega jezika* **F. Bezlaja**, **M. Furlan** in **M. Snoja** pod geslom *irt*. — ***Helena Jazbec*** <Jazbec@zrc-sazu.si>, 30. jan. 2007

Dragi Miran, zahvalim se vsem za dragocene podatke, ki so mi pomagali, da pridem do odgovora, pri kom smo si sposodili jerte – pri naših zahodnih sosedih – (na Primorskem jih izgovarjamo vedno s polglasnim *e*-jem, kot je rečeno v večini prijaznih razlag, v *Etimološkem slovarju* so v štirih variantah: *irt*, *irta*, *jerta* in *jirta*, v *Besedišču slovenskega jezika* pa s cirkumfleksnim poudarkom. — ***Jolka Milič*** <jolka.milic@siol.net>, 31. jan. 2007

Za krvavi dan osvete

Za krvavi dan osvete / *zbiramo junaške čete*.

Bi mi lahko pomagali najti povezavo med temi verzi in datumom 20. marec 1921 in 21. marec 1921 za Primorsko? — ***Slava Jošt Kuzman*** <Knjiznica.SS-Askerceva@guest.arnes.si>, 26. jan. 2007

»Яз ти любити«

Dragi Miran, našel sem nekaj zelo smešnega – stran, na kateri najdeš stavek *Amo te* v vseh jezikih sveta: http://www.metromir.ru/voc/love.php?litter=%D1&mode=by_litter. Oglej si tam navedeno slovensko obliko »jaz ti ljubiti«. Takemu jeziku (»du her kommen«, »ich dir sagen« ...) pri nas pravijo *Gastarbeiterdeutsch*. Nisem vedel, da to obstaja tudi v slovenskem jezikovnem prostoru. ☺ — ***Heinz Pfandl*** iz ta nemškega Gradca <heinrich.pfandl@uni-graz.at>, 28. jan. 2007

Sicer ne poznam vseh naštetih jezikov, ampak imajo na tej strani hude probleme ne samo s slovenščino (še dobro, da je niso zamenjali s slovaščino, kar se ves čas dogaja), ampak tudi z drugimi jeziki. Lep pozdrav iz Krakova, — ***Mariya Sotnikova*** <marija.sotnikova@siol.net>, 29. jan. 2007

Trubar v šoli ...

Pozdravljeni, zanima me, ali veste, katero šolsko leto bo uradna 500-letnica Trubarjevega rojstva. Ali bo to šolsko leto 2007/2008 ali 2008/2009. Sem prof. slovenskega jezika in rabim podatek zaradi načrtovanja dnevov dejavnosti in projektov v naslednjem šolske letu. — ***Petra Galič*** <petra.galic@guest.arnes.si>, 11. jan. 2007

... in na kovancu za en €

Tole (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/trubarnaevru.jpg) je bilo 17. januarja 2007 objavljeno v *Südwest-Presse Neu-Ulm*. — ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>, 18. jan. 2007

Prevod besedila v slovenščino:

V samostanu Urach stoji njegov kip. Njegova domovina ga slavi na kovancu za en evro. Primož Trubar velja za slovenskega Lutra v deželi, ki je sicer večinsko katoliška. (Hans Dieter Frauer)

Tübingen. Primož Trubar (1508–1586) slovenski reformator krasi slovenski evro kovanec. Ta je že od leta 2004 v Evropski uniji in je prvega januarja uvedla evro. Pri tem je počastila dvomilijonska država moža, ki mu dolguje kulturno identiteto. Trubar, Slovenski Luter, je v württemberškem izgnanstvu osnoval s svojimi prevodi biblije, pesmimi in traktati moderni slovenski in hrvaški knjižni jezik. V Ljubljani rojeni sin revnega mlinarja je imel burno življenje. Bil je tudi katoliški duhovnik in stolni kanonik rojstnega mesta. Leta 1542 je začel preučevati dela Martina Lutra in Zwinglija o protestantizmu in bil kot krivoverec preganjan in

moral je zbežati. Kasneje se je vrnil v domovino, ki pa jo je moral leta 1564 spet zapustiti. Zatekel se je v Lauffen ob Neckarju in kasneje v Derendingen, ki je danes del Tübingena. V izgnanstvu je napisal *Katekizem*, ki je prva knjiga v slovenskem jeziku. Natisnjena je bila leta 1550 v Tübingnu. Kasneje so temu sledili še prevodi biblije v slovenščino in hrvaščino, pesmi, traktati, *Cerkvena ordnunga* in postila. Od leta 1557 je bil župnik v Derendingnu, tu je tudi umrl. V derendinški Gallusovi cerkvi je ohranjen nagrobni napis. Na kovancu je njegov portret s citatom iz *Katekizma* »Stati inu obstati«. V Württembergu nanj spominja po njem imenovana občinska hiša in v samostanu Urach njegov kip. — *Iz nemščine prevedel* ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>, 24. jan. 2007

Parodija Prešernovega *Krsta* ali herezija »tragične slovenske zgodovine«?

V torek, 6. februarja 2007, bo ob 19h v Antiki v Celju predstavitev novega *Krsta pri Savici*, ki je izšel pri založbi Sanje. Gre za ponatis Prešernove pesnitve z novo spremno besedo spodaj podpisanega in dodatkom v obliki prozne parodije na *Krst*, torej nov *Krst* v prozi za sodobne čase (izpod peresa spodaj podpisanega). Nova izdaja *Krsta pri Savici* želi predvsem približati Prešerna mlajšim generacijam in vsem ostalim, tudi tistim, ki ga ne berejo, ali pa mislijo, da ga berejo. In da ga celo razumejo! Predstavili bomo tudi odlomek iz travestije nekaj songov iz *Krsta*. Za kulturni prepih bo poskrbel Trio LAL: Andreja Verbuč, Alenka Brezovšek in Matej Krajnc. Več info: http://www.matejkrajnc.com/ in http://www.sanje.si/knjigarna/krst-pri-savici.html. Odlomek iz knjige:

Valjhun, sin Kajtimara, je skrušeno obsedel za veliko mizo.
»Predolgo že bijem boj za krščansko vero,« je zatarnal. »Z Avreljem Droh se več mi v bran ne stavi, porka madona! Kako naj potem sploh še uživam!«
Kajtimar je stopil k omari in potegnil iz nje veliko mušketo.
Valjhun ga je znaveličano pogledal.
»Muškete še niso izumili, oče!« — ***Matej Krajnc*** <matej_krajnc@email.si>, 31. jan. 2007

Nasvet avtorju novega *Krsta pri Savici*. Ne samo mušketa, ki ni bila v Črtomirovih časih še izumljena, kot pišete, tudi *porka madona* ni takrat še krožila niti pri naših sosedih, kaj še že pricapljala v naše kraje. Svetujem kakšno bolj duhovito domislico, recimo zamenjavo z nemškim izrazom ali kakšno domačo – pristno slovensko – psovko! Kaj bi kar naprej, noč in dan le uvažali jezikovne elemente in jih bolj ali manj nerodno vgrajevali v slovenski govor! In se potem za nameček še jezili, glej *Primorski dnevnik*, smrtno užaljeni, na tržaške politike, ki nam niso kdove kako naklonjeni, ker trdijo in oznanjajo, da ni slovenščina jezik, marveč čisto navadno narečje ... — ***Jolka Milič*** <jolka.milic@siol.net>, 1. feb. 2007

Spoštovana **Jolka Milič**, zdaj, ko prebiram Vaše pismo, sem še toliko bolj vesel, da sem napisal ravno tako, kot sem. In Vašega odziva tudi, zdaj se mi dozdeva, da niti ne boste edini, kar me neskončno veseli – bolje nestrinjanje kot otopelost, ki je našemu narodu sicer v naravi. Samo da knjiga ne bo šla neopazno mimo! Če je že en droben malenkosten odlomek iz mojega *Krsta* s sicer že ponarodelo slovensko pridušnico (ne glede na zgodovinsko obdobje, ker travestije ali kakršne koli parodije zgodovinska korektnost naj ne bi kaj dosti brigala; kaj šele bo, ko bodo/boste odkrili, da je v mojem *Krstu* še en boj več in da je hote spremenjen tok dogodkov in značaj junakov! Kako neki si je drznil!!!) uspel zaintrigirati tolikanj, da ste napisali ta odgovor, se že res prav veselim, kaj bo, ko bo zunaj cela knjiga. Vaše zadržke sicer razumem, vendar se z njimi seveda ne morem strinjati. To boste verjetno razumeli. Mislim, da že tale moj droben odlomek nakazuje, da slovenščina ni nikakršno nemarno narečje, pa tudi suhoparna *toporišičivščina* ali visoka *književščina* ne, ampak predvsem živ, fleksibilen, nadvse odprt in prilagodljiv, lep jezik. To bomo morali Slovenci spoznati, če ga bomo sploh hoteli obdržati. Naš jezik se bo namreč ohranil v svoji živi in prilagodljivi obliki, ki diha in je pravzaprav tista »visoka«, ne pa v konfekcijsko popeglanih sferah – te na koncu vedno povozi zgodovina. To je vedel tudi Prešeren; ustvaril je visokega, da bi lahko v njem prišli do izraza vsi odtenki. — ***Matej Krajnc*** <matejkrajnc@siol.net>, 1. feb. 2007

Kljub temu, da nisem slovenist, se zanimam za slovensko zgodovino, slovenščino in etnologijo. V zvezi s tem Vam pošiljam repliko na sporočilo, ki ga je poslal avtor parodije *Krsta pri Savici* **Matej Kranjc**. Ogorčen in razočaran sem, da si Slovenec sploh dovoli kaj takega, kot je absurdna parodija na tematiko, ki je tako pomembna za slovensko zgodovino in prostor. Karantanci so izgubili samostojnost skupaj s pogansko vero in tu ni ničesar, čemur bi se dalo posmehovati. Poleg tega so bili krščanski poboji nad poganskim kmečkim prebivalstvom več kot le nedolžni in tudi dovolj jasno prikazani v obliki verzov v Uvodu *Krsta pri Savici* (»kri po Kranji Korotani, prelita napolnila bi jezero«). Ne vem, kako se lahko s šaljivim pristopom približa kruta zgodovinska dejstva mladini, ki jo slovenska zgodovina že tako ne zanima. V srednjih šolah bi morali dijaki oziroma srednješolci že kritično razmišljati o lastnih koreninah in povezovati zgodovino s slovenščino; mediji (in posledično Matej Krajnc) pa jih že v mladih letih pitajo s takšnimi neumnosti, katerih vsebina se lahko primerja le še z »rapanjem« *Zdravljice* (da, tudi to je bilo že izvedeno).

In še naslednje: če si že zada za nalogo približanje slovenske poezije mladim in se nadeja, da bodo ti vsaj razumeli, kar berejo, potem naj vsaj pravilno interpretira celotno delo. Valjhun se pritožuje, da že predolgo bije boj za krščanstvo – tega je torej naveličan. V nadaljevanju omeni, da se mu Avrelius in Drohus ne postavita več v bran (ker sta bila po zgodovinskih dejstvih poražena, kar je vedel tudi Prešeren). Zakaj le Valjhun to obžaluje, če je naposled porazil največja branitelja poganstva in mu preostane le še Črtomir. Svoj zastavljeni cilj je končno izpolnil,

vendar to obžaluje in ne more uživati? To je v protislovju z njegovo prvo trditvijo, da je naveličan bojevanja. Poleg tega je popolnoma nesmiselno postaviti v isti prostor Valjhuna in Kajtimara, saj je slednji že mrtev. Ali pa se morda v tej parodiji Valjuh in Črtomir borita kot najstnika? To bi šele bil polom. In še zadnje: zakaj preklinja Valjhun Marijo, če se bori za krščanstvo in pusti, da njegovi vojaki umirajo zanj? — ***Matej Fugina*** <matej.fugina@siol.net>, 1. feb. 2007

Spoštovani gospod **Fugina**, seveda, slovenska zgodovina je sveta, Prešeren tudi, vse skupaj je nedotakljivo in takšni heretiki kot jaz (in založba Sanje, ki si je drznila to izdat) seveda ne sodijo v sveti slovenski prostor k blaženim, trpečim slovenskim materam, zapitim očetom in čolniču pod Triglavom. Prav. Zdaj me še toliko bolj veseli, da je ta nov *Krst* ugledal luč sveta. Vas bo jezil in žalostil, mene veselil, mlade pa, upam, prepričal, da je vredno brat tudi izvirnik. In seveda, kdo je še kje videl PARODIJO, ki bi potvarjala! Parodija mora vendar vse le verno prepisovat, bognedaj, da bi kdaj pičila! Kajne da? Parodije vendar nikoli ne parodirajo! Sploh ne svetinj. Če pa mislite, da sem se lotil *Krsta* z željo, da bi fižil in se posmehoval slovenstvu, je to vaša pravica. Angleži ji rečejo *holier than thou*. Vendar prosim pustite drugim njihovo. Čeprav je po vaše bolna in izkrivljena. In čeprav vaša »kritika« lepo prikazuje stanje slovenskega duha v tem hipu. Bi me moralo skrbet, ampak saj sem vse to popisal v *Krstu*. — ***Matej Krajnc*** <matejkrajnc@siol.net>, 1. feb. 2007

Z zanimanjem sledim precej burnim odzivom, ki jih je že pred izidom izzvala parodija na *Krst pri Savici* izpod tipkovnice **Mateja Krajnca**. Ker sem najbrž (razen avtorja) edina med razpravljavci, ki je ne le v celoti prebrala novi *Krst*, ampak pozna tudi knjigo, v katero je vključen – bila sem namreč odgovorna za jezikovni pregled (da, besedilo je bilo jezikovno pregledano in da, vsa odstopanja od šolske jezikovne norme so zavestna in namerna, prav tako kot vsi anahronizmi) – bi želela razpravi dodati še svoj piskrček: poanta novega *Krsta* seveda ni delanje norca iz Prešerna (kot boste lahko sami videli, ko boste prebrali avtorjevo spremno besedo k Prešernovemu *Krstu*; pa tudi če bi šlo za to: saj vendar ni nikogaršnja državljanska dolžnost, da mu je Prešeren všeč – ali pač? V razmislek ...). Ne, gre za delanje norca iz tega, kar smo iz Prešerna naredili po Prešernu. Konec koncev je bil Prešeren izrazito nekonformističen duh, ki je v svojem času šel stebrom družbe strašno v nos (oni pa njemu) in ki bi najbrž bolj pritrdil parodiji na svoja besedila kot pa češčenju lastne okostenele podobe, tako prikladne za samopoveličevanje slovenstva, ki se raje udobno zazira v (po lastni meri prirejeno) preteklost, kot da bi se dejavno in ustvarjalno lotilo prihodnosti. Da ne bo nesporazuma: Prešerna tudi sama zelo, zelo cenim. Toda da bi ga res prav ugledali in ovrednotili, se je treba najprej znebiti prešernovskega mita. In za konec naj vas spomnim še na tisti odlični distih, s katerim je Prešeren pospremil svoje pesniške sršene: Naj zmisli ... Ja, Prešeren je imel dosti smisla za humor in mogoče je problem današnjih odzivov tudi to, da Poezij nismo dovolj natančno prebrali. P.S.: Parodiranja Prešerna seveda ni iznašel Matej Krajnc. Najbrž smo vsi prebrali vsaj tisto gazelo, ki pravi, da »še

verjeti noče draga krčmarica, de sim žejin«, pa se zato Slovenija še ni podrla ... — ***Katja Zakrajšek*** <katja.zakrajsek@kiss.si>, 1. feb. 2007

Spoštovana **Katja Zakrajšek**, očitno nihče (niti Vi niti spoštovani in cenjeni **Matej Krajnc**) ni doumel bistva moje kritike. To, da se je našel posameznik, ki mu šaljiv pristop do tragične slovenske zgodovine nikakor ni všeč, je le pika na i. Še zdaleč pa to ni bistvo mojega sporočila, ki je bil poslal tako gospodu Krajncu, pa nanj nisem dobil ustreznega odgovora na zastavljeno vprašanje, kot tudi na portal slovenistike, kjer so bili njegovi odgovori prav tako popolnoma neumestni. Torej se tokrat še k Vam izrecno obračam. Se morda Vam ne zdi paradoksalno, da je Valjhun naveličan bojevanja, a hkrati razočaran, da je porazil Droha in Avrelija (op.: »Avrelij in Droh se več mi v bran ne stavi, porka madona. Kako naj potem še uživam?«). Iz slednjih besed bi lahko bralec sklepal, da je Valjhun užival v bojevanju z zadnjimi branilci poganstva, vendar je to popolnoma v protislovju s prvo tezo: da je naveličan boja. Vse skupaj je popolnoma nesmiselno in napačno interpretirano in kaže nesposobnost pisca, ne pa nestrpnost kritika zaradi osebnih travm (tako je po vseh vaših napadih na mojo malenkost namreč izpadlo). Kako lahko tako delo pomaga k razumevanju mladine? Z vsem spoštovanjem, toda to kaže tudi nesposobnost prebrati tako kratek in enostaven tekst, v katerem je vse lepo obrazloženo – glede na to, da ste tako Vi, kot tudi kolega Matej Krajnc površno prebrala kritiko in se oba vsem vprašanjem spretno izmuznila ter začela hvaliti parodijo in jo opravičevati. Zato se še enkrat in še jasnejše oziram k Vam s temi vprašanji: najprej že omenjeno in poudarjeno o protislovnosti Valjhunovih besed, nato pa še z naslednjim: zakaj Valjhun preklinja devico Marijo, če se bori za krščanstvo in ga sveto priznava? Ter seveda: kako sta lahko Valjhun in Kajtimar v istem prostoru? Se morda Valjhun bori kot najstnik? Za Vaš (pravi) odgovor se Vam že vnaprej zahvaljujem in Vas lepo pozdravljam! — ***Matej Fugina*** <matej.fugina@siol.net>, 2. feb. 2007

Vsa ta polemika o *Krstu* se je zvito zasukala v precej netaktno smer. Torej, v čem je glavni problem. **Krajnc** je na *Slovlitu* sam sebi (in založbi Sanje) delal reklamo. Kar sicer ni najbolj moralno početje, vendar to niti ni tako hud problem […] Tudi kdo drug je že vabil na kake svoje zadeve in malce izrabil *Slovlit* za lastno promocijo. Če ima vse to vsaj malo veze s slovensko literaturo (ali jezikom), čemur je forum namenjen, potem po mojem mnenju to ni tako hud greh. Vendar pa bi morali biti samopromotorji vsaj toliko pošteni do sebe in drugih, da bi malce pomirili strasti in ne bi *Slovlita* prekomerno izrabljali, tako kot recimo zdaj, ko beremo izpod peresa **Katje Zakrajšek** sledeče: »kot boste lahko sami videli, ko boste prebrali avtorjevo spremno besedo,« kar zveni že kot pravi marketing. Jasno, da je bil avtor sam izzvan, vendar šele potem, ko je objavil reklamo, zato menim, da bi moral obrzdati konje in požreti kritiko, že zato, da ne bi izpadel kot nek bizaren samopromotor. To je vprašanje taktnosti. Lep pozdrav iz Vilniusa, — ***Klemen Pisk*** <klemen.pisk@siol.net>, 2. feb. 2007

S velikim zanimanjem pratim debatu o Presernu, a povodom najnovije parodije *Krsta pri Savici*. Nema sumnje da ovo pesnisko delo, u kojem je **Rupel** jednom prilikom video izraz »slovenskog kulturnog sindroma«, i dalje pokrece i uzbudjuje duhove. S tim u vezi, a kao neko ko na Beogradskom univerzitetu drzi predavanja iz slovenske knjizevnosti i zanima se za novije odjeke njegovog dela, imam i jedno pitanje za bolje obavestene pratioce ove debate. Zanima me, dakle, da li je u vreme punog sticanja drzavnosti, pocetkom devedesetih, a u kontekstu tada aktuelnih desavanja, u slovenskom tisku bilo osvrta i komentara, narocito povodom *Krsta* kao jedne visoko sofisiticirane patriotske pesme. Svaki konkretan podatak ili obavestenje predstavljali bi za mene dragocenu pomoc u istrazivanju zivog nasledja romantizma u nasem vremenu. Srdacan pozdrav, — ***Tihomir Brajović***, Filološka fakulteta v Beogradu <tbrajo@EUnet.yu>, 2. feb. 2007

Predrage slovenistke in sploh vse Slovenke! Vse čestitke kolegici Mateji Kranjčevi, ki je postorila nekaj tako neverjetnega, kot je parodija na slovensko *Sveto pismo* (pardon, *Krst pri Savici*). Brez Prešernovega Uvoda, epskega bajanja o slovenski bitki na Kosovem polju, bi nas danes gotovo ne bilo več (marsikatera slovenistka dobro ve, da so se v usodnih dneh med 27. marcem in 6. aprilom 1941 slovenske dijakinje v Ljubljani same od sebe na pamet učile Uvod iz *Krsta*, verjetno zato, ker ni bilo na razpolago enako prepričljivega in vznesenega besedila o kakšni slovenski zmagi!). Gospodična Fugina se ne zaveda, da bo ravno Kranjčeva s svojo parodijo več prispevala k ohranjanju in ponovnem oživljanju Prešernovega megateksta kot vse me osnovnošolske in srednješolske šolnice skupaj (beri razprave kolegice Juvanove o parodiji). Kolegica Kranjčeva s tem svojim bogokletnim aktom posredno ponovno aktualizira tudi druga Prešernova besedila, za kar ji gre vsa zahvala, saj ni samo osmofebruarska resnica, »de le petica da ime sloveče, de človek toliko velja, kar plača!«.

P. S.: Cenjene bralke opozarjam, da se zapisane slovnične oblike lahko uporabijo tudi za moški spol! — ***Zoran Božič*** <zoran.bozic@guest.arnes.si>, 2. feb. 2007

Površno spremljam tak in drugačen odziv na meni neznano delo **Mateja Kranjca** in ob tem pomislim na najbrž podobno parafrazo *Krsta*, ki jo je pred dobrimi desetimi leti ponudil **Johann Galjot** (**Janez Suhadolc**) v svoji igri z naslovom *Naša prva evolucija*. Kogar zanima primerjava, se lahko s podrobnostmi seznani na http://www.mdloka.si/slo/main.asp?id=409FE17E. — ***Peter Hawlina*** <peter@hawlina.com>, 2. feb. 2007

Ker sem se vsaj posredno ukvarjala s parodijo, naj pošljem še tržaško varianto. Pred tem pa še kratek uvod, ki je nujen za boljše razumevanje:

Leta 1937, v obdobju najhujšega fašističnega zatiranja, ko je v središču Trsta podtalno delovala le skupinica 30–40 Slovencev (imenovanih Štampiharji), so pisali parodije na najbolj poznane in priljubljene slovenske pesnike: Prešerna, Gregorčiča, Župančiča. V parodiji je Prešernov *Krst pri Savici* ponazarjal takratno

stanje, zato je slap Savice postal gostilna pri Senici (kjer so se v zarotniškem vzdušju lahko pogovarjali v slovenščini) in krst je postal zdrs oz. drsk.

Drsk pri Senici: Z vodo-vinska pes-sem

Prečudna vojna se je vnela, / Orožje čudno zdaj blešči – / Stampiharjem se napovela / Do zadnje kaplje, a brez krvi.

Štampiharje v trdem času / Vodi Cici, fantič mlad, / Ki že svetovno je na glasu, / Da se naliva ga prav rad.

Pri vinu rujnem se bojuje / Štampihar mlad in star junak; / Se litrov par na mizo vsuje ... / Na mah izpraznjen je vsak.

Stoji najmlajši med junaki / In tam, kjer je najhujši boj, / Izkazal se je med prvaki ... / Izpraznil litrov je nebroj.

Junaške oči on kljubujoče / V sovražnika upira še; / S kozarcem divje še ropoče, / Ko tekmeci po tleh leže.

A glej, ko on pogled obrne, / V obraz se nekaj zareži. – / Kozarc pred njimj spet tekmec zvrne / In liter drugi naroči.

Zaman k Baku Cici moli, / V glavi se mu že vrti; / Se majejo mu mize, stoli, – / A tekmec tam se še reži.

Še enkrat si kozarc nalije, / Brez upa zmage gre v boj, / A sonce slave mu ne sije; / Brenči mu v glavi, da je joj!

Iz sobe tiho v noč odide, / Da zrak ga čisti okrepi; / Da zopet v bitko trezen pride / In končno zmago pridobi.

Drsk

A glej, še ni čez prag prestopil, / Ko se mu v glavi zavrti, / Ko da sam vrag bi se ga lotil – / In drsk! – na mah na tleh leži.

Že kelnerca pri njem kot vila / Pojavi se in ga bodri, / A čudna k tlom ga vleče sila: / Vstati njemu ni močí.

In čudno kelnerca pogleda; / Mu pravi tiho in ljubó, / Čemu na tleh tako poseda, / Ko da sedé bi prosil njo.

Saj ona vedno ga še ljubi, / A štamprle ji več ne gre ... / Zato pa njej naj zdaj obljubi, / Da pustil štamprle bo vse.

V hudih dvomih fant se guga / In tiho-vinjen-govori: / »Pa vera meni bodi druga, / V raj naj tvoj me preseli!«

S sočutjem kelnerca mu zala / Pomaga vstati na nogé, / A moč ji bila je premala, – / Zato iskati gre vodé.

Z lučjo v eni, v drugi vodo: / Razprostrla je roké / In izpraznila posodo / Mladmu fantu na lase.

In fant hvaležen se je dvignil / Svež in zbujen kakor cvet; / V pozdrav ljubeče ji namignil ... / In videla se nista več.

Štampiharsko literaturo (tipkopise) hrani NŠK v Trstu. (Glej tudi Bogomila Kravos: *Slovensko gledališko delovanje v 30. letih v Trstu*, magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, 1990; Parodije Gregorčičevih pesmi (30. leta v Trstu), *Zbornik o Simonu Gregorčiču*, Univerza v Novi Gorici (v tisku).) — ***Bogomila Kravos*** <bkravos@spin.it>, 2. feb. 2007

Spoštovani g. **Fugina** in tisti, ki vam parodija ne gre v račun (ali pa samopromocija, kar me še posebej zabava), toplo svetujem, da preberete kako strokovno teorijo o parodiji in satiri. V knjigi **Marka Juvana** *Domači Parnas v narekovajih* se boste med drugim poučili o anahronizmih, zamenjavi značajev, »potvarjanju« zgodovine, medbesedilnosti in podobnem, obstajajo pa tudi še druga, obširnejša dela. Ne bi pa škodilo, če bi se lotili tudi ogleda angleške serije Monty Python Flying Circus, knjig Douglasa Adamsa, Davea Berryja in podobnega čtiva. Potem boste morda razumeli, zakaj Valjhun in Kajtimar nastopata skupaj in podobne zadeve, ki vam ne grejo v račun. O Prešernu se, hvala Bogu, spet govori! Morda se ga bo tudi spet bralo.

Kolega **Brajović** je zastavil zanimivo vprašanje, ki je vredno razmisleka – ob osamosvojitvi in vsa ta leta smo imeli, kot se spomnim, večinoma polna usta *Zdravljice* (ki smo si jo drznili tudi repati) – Prešeren je napisal mnogo boljše pesmi od *Zdravljice*, je pa res, da redkokatero tako idejno izpostavljeno; vsaj zase ne bi mogel reči, da bi v *Krstu* našel kakšno poudarjeno državotvorno noto, zdi se mi, da gre predvsem za zanimivo in umetniško delo o delu slove(a)nske zgodovine s tragično ljubezensko zgodbo v ospredju, pri Prešernu samem pa predvsem za realno spoznanje o mentaliteti lastnega naroda (od tod po moje sledi tudi Črtova pokrstitev, ne iz poklekanja pred duhovščino). Državotvorna plat *Krsta* je verjetno predvsem stvar interpretacije. Mimogrede, dejstvo je, kot vemo, da Slovenci do zdaj (morda bo uspelo **Bogdanu Novaku** z njegovim novim epom o kralju Matjažu) še nismo dobili nekega pravega »velikega teksta« (v smislu povzemanja celotne slovenske zgodovine na umetniški ravni, kaj šele državotvorni) – poskušal je Prešeren, pa Menart, pa še marsikdo; zdi se mi, da je bil Prešeren s svojim tekstom (in pesmimi nasploh) pri politiki (in velikokrat tudi pri narodu) vedno nekako izrabljen za pridobivanje simpatij (in trkanje po prsih), ne da bi bila zadaj kakšna resna ontološka podstat. Ampak slast dobre poezije je ravno v tem, da se jo da razumeti in razlagati na različne načine, v različnih časih seveda tudi v različnih kontekstih. UVOD seveda polni srca z borbenim duhom – prav tako kot so to svojčas počele kakšne Borove ali Kajuhove pesmi – vendar se mi zdi, da gre predvsem za VTIS borbenosti, ki ga povzročajo opisi, ne vem, ali je to mogoče prenesti na raven državotvornosti, še posebej glede na celotno vsebino pesnitve.

Ampak tole je samo razmišljanje na hitro – upam, da bo kdo imel kak tehtnejši odgovor za kolega. In zelo sem bil vesel tržaške parodije, ki jo je posredovala **Bogomila Kravos**! — ***Matej Krajnc*** <matej_krajnc@email.si>, 3. feb. 2007

Dilema o Prešernovi *Zdravljici* (nadaljevanje)

[*Odgovor na vprašanje iz prejšnje številke Kronike, kjer je* ***Katarina Rozman*** *ugotavljala, da se pojavljata dve različici Zdravljice, in se spraševala, katera od njiju je ustreznejša.*]

Kadar avtorji napišejo več variant istega dela, moramo pri ponatiskovanju med njimi izbirati. Urednik **Janko Kos** se je v Prešernovem *Zbranem delu* odločil za princip zadnje roke in izbral tisto varianto *Zdravljice*, ki jo je Prešeren zadnjo pripravil za tisk v *Krajnski čbelici* in *Novicah* leta 1848 (*Prijatli! Odrodile / so trte*) in je v javnosti manj znana kot tista, ki jo je Prešeren pripravil za objavo v *Poezijah* dve leti prej (1846), vendar jo je iz cenzurnih ozirov nazadnje izpustil (*Spet terte so rodile, / perjatli!*; http://vedez.dzs.si/dslike/887/zdravljica.jpg).

»Pravilni« sta obe, saj se pesnik nobeni ni odrekel, njun soobstoj pa lahko uporabimo v šoli za opozorilo na ustvarjalne in pravopisne dileme. Vprašljiva pa ostaja Kosova uvrstitev popravljene variante *Zdravljice* v knjigo *Poezij* v *Zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev*. Če jo je že hotel ponatisniti tam, potem bi pričakovali, da jo bo v prvotni obliki. Jaz bi se na njegovem mestu odločil za objavo spremenjene *Zdravljice* zunaj *Poezij*, nesojeno prvotno varianto, pripravljeno za *Poezije*, pa bi navedel v opombah.

Ker je bila za slovensko himno (http://www.uvi.gov.si/slo/slovenija/drzavni-simboli/himna/) določena 7. kitica pesmi v prvotnem zapisu (*Žive naj vsi narodi [...] da koder sonce hodi*) in ne v spremenjeni varianti (*Žive naj vsi narodi [...] ko koder sonce hodi*), bi morda za šolsko in vsakdanjo, zlasti pa za praznično rabo veljalo poseči po navajeni prvotni varianti pesmi. — ***Miran Hladnik***, 9. jan. 2007

Leto 1844, ko so se rodili Josip Jurcic, Simon Gregorcic in Stanislav Skrabec, ko je Ilija Garasanin napisal Nacertanije in France Preseren *Zdravljico*, je nedvomno vredno spomina. Ravno v tem smislu je Preseren *Zdravljico* tudi oblikoval tako, da pesem ze s stevilom 8 in razporedom 4 + 4 kitic belezi leto svojega nastanka. Leta 1846 je pesnik z zrtvovanjem kvecjemu 1 poskusil obiti cenzuro, dokler se ni vrnil k vsem 8 kiticam v prvi pravi objavi leta 1848 v *Kranjski Cbelici V*. Se bolj kakor leto nastanka je namrec za *Zdravljico* vazno to, da se v razporedu njenih 4 + 4 kitic skriva ogrodje crke Z kot Zastave v Zastavici (= Uganki), obsegajoce znameniti arhetip v obliki posevnega zaporedja bele barve svecenikov, srcne barve vojscakov in modre barve poljedelcev, ki ga je sele sto let pozneje odkril francoski ucenjak Geoges Dumezil s svojo knjigo *Tridelna ideologija Indoevropcev*. Iz tega sledi, da

je edina *prava* varianta *Zdravljice* tista, ki je izsla prvic cela v *Kranjski cbelici V*. — ***Vlado Nartnik*** <vlado@zrc-sazu.si>, 9. jan. 2007

Knjižne novosti

Martina OŽBOT: *Prevajalske strategije in vprašanje koherence ob slovenskih prevodih Machiavellijevega* Vladarja. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica, 10), 2006.

Študija se ob slovenskih prevodih *Vladarja* Niccolòja Machiavellija in nekaterih avtorjevih preostalih zgodovinskopolitičnih spisih ukvarja z vprašanji besedilne koherence in prevajalskimi strategijami. Prek prevodne analize Machiavellijevega *Vladarja* avtorica dokazuje, da sta njegova slovenska prevajalca A. Prepeluh in N. Košir bralcem želela posredovati Machiavellija v dveh različnih, čeprav glede na sporočilo izvirnika enako upravičenih podobah. — ***Matjaž Zaplotnik***

Rastko MOČNIK: *Julija Primic v slovenski književni vedi*. Ljubljana: Sophia (zbirka Beseda, 5), 2006.

Julija Primic (1816–1864), ljubljanska meščanska hči, je prišla v slovenski kulturni in zgodovinski spomin kot Prešernova muza in neuslišana ljubezen, neposredno vpisana v magistrale Sonetnega venca. Postala pa je predmet in tema slovenske književne vede, saj tako rekoč ni pomembnejšega književnega teoretika, ki se ne bi ukvarjal tudi z Julijinim mestom v Prešernovem pesništvu, ob ljubezenski poeziji zlasti z njenim vplivom na znameniti *Krst pri Savici*. J. Stritar, A. Mahnič, I. Prijatelj, A. Žigon, F. Kidrič, A. Slodnjak, J. Vidmar, B. Ziherl, J. Kos, B. Paternu, M. Kmecl in drugi so v različnih kontekstih in z različnimi poudarki gradili in interpretirali mit Julije kot enega treh romantičnih mitov pri Prešernu – druga dva sta mit naroda in poezije, njihove razlage pa so v pričujoči knjigi postale predmet analize Rastka Močnika, sicer rednega profesorja sociologije kulture na ljubljanski FF, ki je v javnosti znan zlasti po izvirnih prispevkih na področjih ideologije, politike, nacije, teorije diskurzov in ne nazadnje psihoanalize, manj znano je, da je diplomiral tudi iz svetovne književnosti in literarne teorije, da ima doktorat iz lingvistike (literarne semiotike) in da je s tega področja objavil knjigo *Mesčevo zlato: Prešeren v označevalcu* in še nekaj del. — Čeprav na prvi pogled dokaj presenetljivo zanimanje tega uglednega političnega sociologa za Julijo in Prešerna se popolnoma vklaplja v njegov siceršnji interes za vprašanja ideologije, nacije, identitete in nenazadnje mitografije. Močnik sledi Prešernovi revoluciji v jeziku, orfični moči njegove poezije in njenemu narodotvornemu vplivu, s tem da znova postavlja vprašanje: »Kako je mogoče, da je Prešernova poezija, ki ni mogla prepričati ene Slovenke,

prepričala cel narod?«, ob tem pa odpre še drugo plat zadeve, namreč ali je »Ana Jelovšek resnica odnosa do Julije?« Močnik nazorno pokaže, kako so prešernoslovci brali njegove verze z različnih zornih kotov: estetskega, moraličnega, političnega in drugih, z različnih svetovnonazorskih pozicij, temu primerno pa nam ponujali, skladno z vsakokratnim duhom časa, liberalnega, ljudskega, razsvetljenskega, moralno zavržnega itd. Prešerna. — ***Založba Sophia***

Ivan DOROVSKÝ in Petr MAINUŠ (ur.): *Oton Berkopec a česko-slovinské kulturní styky: Sborník příspěvků k 100.výročí narození*. (Společnost přátel jižních Slovanů.) Brno–Boskovice: František Šalé – Albert, 2006.

V zbornik so poleg obeh urednikov razprave prispevali še Jaroslav Pánek, Milada K. Nedvědová, Jiří Vacek, Libor Doležán, Kateřina Fialová, Nikola Vykydalová, Lenka Prchalová in Mateja Medvešek Rjavec. Ob Berkopcu se posvečajo še Matiji Murku, Františku Benhartu, Viktorju Kudělki, prevodom in akademski izmenjavi. — ***Miran Hladnik***

Objave v periodiki

V peti številki 51. letnika *Jezika in slovstva*, ki obsega 110 strani, je objavljenih pet razprav, tri ocene in tri poročila. Na spletni strani http://www.jezikinslovstvo.com/ si zaenkrat lahko ogledate povzetke razprav, kazalo ter prvo razpravo.

Tokratni razpravljalni del revije je posvečen drami, pripovedni prozi, leksikografiji, sociolingvistiki ter korpusnemu jezikoslovju. **Maja Savorgnani** obravnava štiri drame Dušana Jovanovića. Skozi prizmo drame absurda največ pozornosti nameni dramskim osebam, dramskemu dejanju, jeziku v dramah, ter družbenokritičnim in komičnim dramskim elementom. Dobljena spoznanja jo pripeljejo do novih ugotovitev v zvezi z Jovanovićevo dramsko ustvarjalnostjo. **Jožica Čeh** si pri preučevanju Potrčeve predvojne pripovedne proze zastavlja vprašanje, v kolikšni meri je ta »zraščena z vzhodnoštajersko pokrajino«. Literarne osebe in motive v Potrčevih delih zato interpretira na podlagi natančne analize uporabljenih jezikovnih sredstev, ki jo poleg številnih zgledov bogati tudi izpis vseh primer, ki jih je pisatelj uporabil pri svojem predvojnem pisanju. V leksikografsko obarvanem prispevku **Iztok Kosem** pod drobnogled postavi definicijski jezik v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika*. Preuči in opredeli ga z vidika različnih tipov sodobnih leksikografskih definicij, ki v ospredje postavljajo uporabnika in se osredotočajo predvsem na preprostost in učinkovitost pri pojasnjevanju pomena določene besede. Definicije v *SSKJ* primerja z leksikografskimi načeli za dobro definicijo, ki so uveljavljena zlasti v angleški

leksikografiji. Opozori tudi na pomen korpusov pri gradnji slovarskih definicij. V sociolingvistično obarvanem prispevku **Urška Perenič** na podlagi lastnih izkušenj predstavi položaj in delo jezikovnega asistenta za slovenščino v uradno dvojezičnem, sicer pa večjezičnem okolju na avstrijskem Koroškem. Po formalno-pravni predstavitvi sistemizacije delovnega mesta se osredotoči predvsem na naloge in funkcije jezikovnega asistenta, učno situacijo ter na položaj oz. vlogo slovenščine v jezikovno raznoliki učni situaciji. Prispevek **Mojce Stritar** je pregledna predstavitev obstoječih korpusov usvajanja tujega jezika, na podlagi katere so nakazana izhodišča in smernice za načrtovano gradnjo korpusa usvajanja slovenščine kot tujega jezika. Navedba elektronskih virov za posamezne korpuse je lahko osnova za interaktivno branje prispevka.

Tudi začetek t. i. ocenjevalno-poročevalskega dela revije je dramsko obarvan: **Helga Glušič** namreč predstavi in oceni knjigo *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja* **Silvije Borovnik**. **Vladka Tucovič** ovrednoti zbornik predavanj *42. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture*, **Andreja Žele** pa oceni in predstavi knjigo *Jezik i prostor* **Predraga Piperja**. V poročilu *ESSLLI 2006* **Urška Jarnovič** predstavi potek in spoznanja 18. poletne šole logike, jezika in informacij, ki jo je organizirala Univerza v Malagi. **Vladka Tucovič** poroča o dogajanju na slavističnem kongresu v Zagrebu, **Nataša Špolad Manfreda** pa poroča o rezultatih raziskave o odnosu do pouka slovenskega jezika in književnosti pri učencih in učiteljih v osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom. Tokrat je reviji dodana še rubrika V spomin, v kateri se **Rudi Rizman**, **Marko Stabej** in **Erika Kržišnik** spominjajo profesorice dr. **Brede Pogorelec**. Številko zaključuje rubrika V branje vam priporočamo.

Vse spremembe naročniških podatkov, prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov.— ***Urška Jarnovič***, nova tehnična urednica *Jezika in slovstva* <jurska@volja.net>

Prva številka serije *Rozprawy Naukowe Wydziału Humanistyczno-Społecznego Akademii Techniczno-Humanistycznej* z naslovom *Świat Słowian*, ki jo je uredil **Emil Tokarz** (Bielsko-Biała, 2006), je posvečena **Dragiju Stefaniji**, organizatorju slovenske in poljske makedonistike, ob 45-letnici njegove znanstveno-pedagoške dejavnosti. V njej mdr. objavljajo **Vladimir Osolnik**, **Agnieszka Będkowska Kopczyk**, **Vida** in **Marko Jesenšek**, **Vesna Mikolič**, **Borislav Pavlovski**, **Namita Subiotto** in **Emil Tokarz**, prinaša pa tudi obsežno slavljenčevo bibliografijo. — ***Miran Hladnik***

Dialogi 10/2006: [...] Komparativistka **Gaja Kos** analizira sto naključno izbranih izvirnih in v slovenščino prevedenih slikanic, ki so izšle v Sloveniji med leti 1990 in 2005. Njena analiza pokaže, da trende oziroma težnje slovenskih ustvarjalcev, prevajalcev in urednikov v zvezi s slikaniško produkcijo zadnjega desetletja in pol določajo naslednji tematski sklopi: strahopetnost, drugačnost, osamljenost,

prijateljstvo, ljubezen, smrt, problemi najmlajših, tema učenja in branja, prazniki, krščanski običaji in nauk, preobrazbe, potovanja, preizkušnje in popotne dogodivščine. Po letu 2000 se poudarek izrecno pomakne od želje po »zgolj« ugajanju, zabavanju in kratkočasenju k (praviloma neprisiljenemu) vzgajanju oziroma predvsem soočanju z aktualnimi problemi. Iz dejstva, da so predvsem v zadnjem času tovrstne slikanice množično zastopane, avtorica sklepa tudi na njihovo komercialno uspešnost. Vendar pa se zdi, da domača slikaniška produkcija sploh v lomljenju tabujev, pa tudi v obravnavi tem, s katerimi bi implicitno, vendar spretno vzgajala in osveščala, za tujo zaostaja. [...] V literarnem delu so objavljeni prevodi izbranih pesmi dveh uveljavljenih črnskih pesnic iz ZDA: **Nikki Giovanni** in Rite Dove. Sledi nova kratka zgodba **Milana Vincetiča** z naslovom Poligraf **Hudsona Loweja** ter pesmi **Ane Pepelnik** in **Tineta Mlinariča**. V Kulturni diagnozi **Marko Golja** ocenjuje roman Republika Jutranje rose slovenskega pisatelja **Vladimirja P. Štefanca**. Esej z naslovom Terra rossa je napisal **Kristijan Muck**. — ***Založba Aristej*** <info@aristej.si>

Dialogi 11–12/2006: Zadnji *Dialogi* v letu 2006 niso mogli mimo trenutno najbolj vroče teme v Sloveniji, ki jo mnogi ocenjujejo kot enega najhujših primerov napada na romsko skupnost v zadnjih desetih letih v Evropi. Slovenska vlada se je namreč pod pritiskom neke vaške skupnosti v pokrajini Dolenjska odločila preseliti romsko družino, ki je domnevno lokalne vaščane ogrožala s kriminalom oziroma je ogrožala izvir pitne vode, v begunski center v Postojni. V uvodniku urednica za kulturologijo Ksenija Šabec piše, da dolenjski primer lahko postane slovenski precedens v odzivu ljudi na nerešene probleme v njihovem neposrednem okolju. Ne gre namreč zanemariti možnosti za reakcijo snežne kepe, ki bi ljudi spodbudila k jemanju pravice v svoje roke, kadar državne in občinske institucije odpovejo na lokalni ravni. Toda odziv države na ta isti dogodek je skoraj šolski primer postopka, ki vodi k etnicizaciji države. S tem pojmom sociološke znanosti označujejo delovanja in procese, zavoljo katerih imajo možnost dostopa do oblasti samo člani etnične večine. V Sloveniji je na preselitev romske družine z njihovega doma ostro odreagiral varuh človekovih pravic **Matjaž Hanžek**. Slovenska javnost se je razdelila: en blok je podprl varuha v imenu varovanja človekovih in ustavnih pravic, v takšnem ravnanju videl nestrpnost in ksenofobijo, drugi se je skliceval na nujnost in pravilnost takšnega ravnanja. Varuh se je znašel na prangerju, zato mu je urednik **Boris Vezjak** v rubriki *Družbena diagnoza* postavil nekaj vprašanj, da pojasni še kakšno dilemo več. — Sledita dve razpravi, ki sta posvečeni kitajski književnosti. **Maja Lavrač**, docentka na katedri za sinologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, piše o motivu samote v **Li Baijevi** poeziji. Li Bai (701–762) je bil eden največjih mojstrov klasične kitajske vezane besede in je tudi eden najbolj znanih kitajskih pesnikov v tujini. Sinologinja **Mojca Pretnar** pa predstavlja enega najpomembnejših modernih kitajskih pesnikov **Wen Yiduoja** in njegovo poezijo, ki jo je utemeljil na svoji teoriji treh lepot. Obdobje okoli dvajsetih let 20. stoletja je v kitajski poeziji prelomnica, saj se je poezija šele tedaj začela osvobajati

tradicionalnih spon. Obe razpravi vsebujeta tudi nekaj primerov pesmi, ki sta jih avtorici prevedli iz kitajščine. Literarni del *Dialogov* je tokrat povsem v znamenju poezije, saj je urednik **Robert Titan Felix** pripravil izbor iz sodobne črnogorske poezije. V njegovih prevodih so objavljene pesmi mladih črnogorskih pesnikov: **Borisa Jovanovića Kastela**, **Stanke Radenović Slavković**, **Danila P. Lomparja**, **Novice Vujovića** in **Đorđa Ščepovića**. Črnogorski sklop zaokroža še rubrika esej, v kateri je objavljen odlomek iz eseja Ozvezdje Mediteran **Borisa Jovanovića Kastela**, ki ga je tudi prevedel **Robert Titan Felix**. V Kulturni diagnozi je ocenjena pesniška zbirka *Darilo* **Milana Šelja**, uprizoritev nove drame **Iva Svetine** *Ojdip v Korintu* v SNG Drami v Ljubljani. — ***Založba Aristej*** <info@aristej.si>

Tik pred novim letom je izšla nova številka *FNM* – filozofske revije za učitelje filozofije, dijake in študente. Nemara vas zanima, kako se filozofi lotimo literarnih del? V rubriki Filozofija in literatura **Andrej Adam** analizira nekatere filozofske probleme iz letošnjega maturitetnega dela Neznosna lahkost bivanja, ki ga Kundera začne z Nietzschejevo mislijo o večnem vračanju. Filozofi se veselimo izborov DKP MS za slovenščino, ki so tako (ne)posredno filozofski kakor letošnji. Gre za nezavedno zavezništvo humanistov, ki ga prof. Andrej Adam z ruške gimnazije goji tudi zavestno: na vsakoletnem aprilskem državnem tekmovanju iz pisanja filozofskega eseja se en naslov navezuje tudi na maturitetno delo. Vse se je začelo z *Alamutom* ... Revijo lahko naročite na simona.gregoric@ric.si. — ***Alenka Hladnik*** <alenka.hladnik@guest.arnes.si>, 13. jan. 2007

Splet

http://www.fidaplus.net/ – Na tem naslovu vam je prosto dostopen 621-milijonski besedilni korpus *FidaPLUS*. Za dostop je potrebna (brezplačna) registracija. Vsem, ki si želite korpus temeljiteje uporabljati, pred uporabo priporočam ogled priročnika za delo s korpusom (http://www.fidaplus.net/Files/Kaj_poceti_s_korpusom_FidaPLUS_knjizica.pdf). Tako boste lahko bolje izkoristili najrazličnejše možnosti, ki jih korpus ponuja. Priporočamo se tudi za morebitne odzive, pripombe itd. Pošljite jih na e-naslov info@fidaplus.net. Korpus *FidaPLUS* – zanesljivejši pomočnik od jezikovnega občutka! V imenu graditeljske ekipe *F+* — ***Marko Stabej*** <marko.stabej@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri70/index.html – Zelena zima v fotografskem očesu.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/videm/ – Fotoreportaža o obisku ljubljanske slovenistike in slavistike na univerzi v Vidmu 18. januarja 2007.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri71/index.html – Iz fotoalbuma: obisk univerze v Vidmu, na Pokljuki in pod Višem.

http://www.digitalhumanities.org/companion/ – *A Companion to Digital Humanities*, prosto dostopna e-knjiga o uporabi računalnikov v humanistiki (uredniki Susan Schreibman, Ray Siemens, and John Unsworth), 2004, nova izdaja v pripravi za 2007.

http://www.hti.umich.edu/d/dculture/ – *The best of Technology Writing 2006* (zanimivi članki o digitalni kulturi, tudi o usodi knjige).

http://www.acm.org/ubiquity/views/v8i03_fabio.html – *Publish and perish* – članek iz revije *Ubiquity* o tem, kako trenutni model recenziranja znanstvenih objav ubija raziskovanje in o alternativah, ki jih prinaša znanstvena komunikacija na internetu.

http://www.edge.org/3rd_culture/lanier06/lanier06_index.html – Jaron Lanier, Digital Maoism: The Hazards of the New Online Collectivism.

http://www.edge.org/discourse/digital_maoism.html – Polemika na o »nevarnosti« interneta za demokracijo in zahodno civilizacijo v reviji *Edge*.

http://www.educause.edu/apps/er/erm07/erm0714.asp – Lynn Scott Cochrane, If the Academic Library Ceased to Exist, Would We Have to Invent It? [Članek o potrebnosti univerzitetnih knjižnic, *EDUCAUSE Review*, vol. 42, no. 1 (January/February 2007): 6–7.]

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/zeleznice.html – Neslavistična in celo komaj kaj humanistična tema: dinozaver Slovenske železnice.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/zakonodrustvih.html – Hladnikova izjava o ksenofobnosti slovenske zakonodaje, ki udari najprej po slovenskih zamejcih.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/wikivizobr.html – Predelano Hladnikovo predavanje na konferenci o poslovni rabi interneta (Ljubljana, Hotel Union, 31. januarja 2007) o Wikipediji v izobraževanju in o tem, kako Wikipedija spreminja kulturno paradigmo.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_slovenskih_literarnih_zgodovinarjev – Seznam slovenskih literarnih zgodovinarjev na Wikipediji, seveda primeren za dopolnjevanje (to storite kar sami!).

http://www.ijs.si/lit/jkovacic_balade.html-l2 – Jani Kovačič, *Balade s ceste*, 1–2 (2002), sveže pospletena pesniška knjiga v zbirki slovenskega leposlovja na *http://www.ijs.si/lit/leposl.html-l2*.

http://www.seelrc.org:8080/grammar/mainframe.jsp?nLanguageID=8 – Ljubi jezikoslovci, tule je slovenska gramatika v angleščini (*A Short Reference Grammar of Standard Slovene*), ki jo je napisal Marc L. Greenberg. — ***Miran Hladnik***

http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/slovenistika/mednarodno2.asp?o_id=85 – Razpis za štipendije Socrates/Erasmus prek Oddelka za slovenistiko FF UL. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.kultura.gov.si/index.php?id=2134&tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=791 – Javni razpis za (so)financiranje projektov, ki so namenjeni predstavljanju, uveljavljanju in razvoju slovenskega jezika v letu 2007 (JPR16-UPRS-2007).

http://www.mvzt.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=782 – Javni razpis za sofinanciranje programa promocije znanosti v letu 2007.

http://www.mvzt.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=783 – Javni razpis za sofinanciranje mednarodnih raziskovalnih projektov v okviru iniciative ERA-STARS Regions.

http://www.mss.gov.si/si/okroznice_razpisi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=786 – Javni razpis za sofinanciranje programov promocije vzgoje in izobraževanja.

http://www.uszs.gov.si/fileadmin/uszs.gov.si/pageuploads/besedilo-JR07-podrocje-A.doc – Javni razpis za finančno podporo avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu v letu 2007.

http://www.mzz.gov.si/index.php?id=29 – Javni natečaj MZZ za diplomske in magistrske naloge ter doktorske disertacije.

http://www.kultura.gov.si/index.php?id=2134&tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=792 – Javni razpis za izbor kulturnih projektov za delovanje mreže multimedijskih centrov.

http://www.ad-futura.si/ – Krediti za študij v tujini za leto 2007.

http://www.arrs.gov.si/sl/obvestila/07/obv-recenzenti-120107.asp – ARRS je objavila obvestilo o zbiranju predlogov za člane občasnih strokovnih teles in recenzente za ocenjevalne postopke. — Zgornje povezave posredovala ***Milena Mileva Blažić***

http://www.mladina.si/dnevnik/93991/ – Razpis za *Mladinin oder* na festivalu Lent in Mednarodni apel za podporo neodvisnim kulturnim delavcem.

Na spletni strani http://www.jezikinslovstvo.com/ so že dostopni izvlečki ter ena od razprav 5. številke lanskega letnika *Jezika in slovstva* (*JiS* 51/5). Spletni arhiv številk v elektronski obliki pa smo obogatili s celotno vsebino 2. številke leta 2006 (*JiS* 51/2). Prijetno klikanje vam želi uredništvo revije *JiS*. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.intratext.com/ml/Issue364.htm – V zbirki *IntraText* so v predalčku za slovensko književnost http://www.intratext.com/8/SLV/ trije novi avtorji:

S. Grum – *Tri črtice* (*http://www.intratext.com/Y/SLV0074.htm*),
A. Kraigher – *Peter Drozeg* (*http://www.intratext.com/Y/SLV0072.htm*),
I. Zorec – *Izgnani menihi* (http://www.intratext.com/Y/SLV0073.htm). —
IntraText Digital Library <IXTnews@intratext.com>

http://www.tau.ac.il/~zshavit/pocl/index.html – Kanonska knjiga *Poetics of children's Literature* izraelske semiotičarke Zohar Shavit iz leta 1986 je zdaj prosto dostopna na spletu. Iskreno jo priporočam strokovnjakom in ljubiteljem mladinske književnosti. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>

http://www.leksikon-yu-mitologije.net/ – Leksikon jugoslovanske mitologije na internetu (v knjigi je izšel pred dvema letoma). — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>

http://dp.rastko.net/ – Projekt *Gutenberg* (http://www.gutenberg.org/ in http://promo.net/pg/) se ukvarja z digitalizacijo starih tekstov, ki so jim že potekle avtorske pravice. Knjige v digitalni obliki tako postanejo javno dobro in jih je mogoče poljubno uporabljati, po njih iskati in jih seveda brati. Do sedaj so v *txt* obliko spravili že več deset tisoč knjig. Večina dela temelji na prostovoljcih, ki prebirajo skenirane dokumente in odpravljajo drobne napake. Distributed Proofreaders združuje prostovoljce z vsega sveta, ki obdelujejo predvsem angleške tekste. Evropska spletna stran *Rastko* pa je namenjena prav urejanju neangleških tekstov v sistemu Unicode in podpira vse vzhodno-evropske, azijske in celo antične pisave in drugo. Če želite sodelovati, pokukajte na http://dp.rastko.net/. Potreben je samo računalnik in dostop do interneta in nekaj dobre volje in seveda veselje do filoloških vsebin. Slovenskega teksta ni trenutno še nobenega, ampak z več prostovoljci se bo tudi kaj našlo. — ***Matjaž Zaplotnik***

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti sodita poleg vsakomesečne ***Kronike***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (http://zalozba.zrc-sazu.si/) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/ct.html).

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Obvestilo članom pokrajinskih društev: do vključno 1. marca 2007 imate še čas, da poravnate članarino za leto 2007 na račun svojega pokrajinskega društva. Če tega ne boste storili, boste v marcu skupaj z naslednjo številko *Kronike* prejeli položnico za plačilo članarine.

Članarino za leto **2007** (**16 €** oz. 3834 SIT*) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja.

Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (helena.kenda@siol.net, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na milena.blazic@guest.arnes.si ali preko obrazca na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na miran.hladnik@guest.arnes.si. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 15. marca 2007

Letnik 11, št. 73

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika73.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika73.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Ljudje

Umrla je **Hermina Jug Kranjec**, avtorica monografije o Pregljevem romanu *Bogovec Jernej*, veliko ponatiskovanega učbenika *Slovenščina za tujce*, nekdanja sourednica *Jezika in slovstva* in pobudnica študija slovenščine kot drugega ali tujega jezika na FF v Ljubljani. Na sliki iz leta 1978 (http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri69/target13.html) jo najdemo na sredini, na sliki iz leta 1966 (http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri69/target11.html) pa v desnem kotu spodaj. Pogreb bo v družinskem krogu. Družini iskreno sožalje. — ***Miran Hladnik***, 7. mar. 07

Težko bi našteli vse, kar **Miran Košuta**, neregistrirani predsednik Slavističnega društva Slovenije, uspe postoriti poleg rednih obveznosti profesorja za slovensko književnost na tržaški univerzi, zato naj tokrat omenimo, da so pred kratkim izšle tri knjižne objave, čeprav z letnico 2006. V vsako je poleg uredniškega dela vložil tudi znaten avtorski prispevek izvirnih besedil, ki bi združena zadoščala za samostojno knjigo. Vse tri knjige sodijo na področje kulturne izmenjave med Italijani in Slovenci, čemur je namenil velik del svojega strokovnega in znanstvenega dela, saj je ta razmerja proučeval, poleg tega pa deloval tudi kot posrednik.

Kot zaključek obsežnega projekta *Pesniki dveh manjšin – Poeti di due mignoranze*, ki je potekal v obliki nekaj ducatov javnih srečanj in literarnih večerov ter predvajanj ob tej priložnosti nastalega filma, je uredil obsežno, dvojezično antologijo v dveh zvezkih, ki obsegata vsak po tristo strani. V »slovenskem« zvezku dvojezične antologije so objavljena dela pesnikov slovenske manjšine, ki jih je s kratkimi življenjepisi in kritiškimi prispevki predstavil **Miran Košuta**, med tem ko je italijanske prikazala **Elis Deghenghi Oujić**. Kot je v predgovoru poudaril **Ciril Zlobec**, ne gre za domoljubno ali narodnobudniško pesništvo, pač pa za srečanje pesnikov dveh manjšin, ki ne sodelujejo prav pogosto s skupnimi pobudami, na intimni osebni ravni.

Kot urednik obujene knjižne zbirke EstLibris, ki izhaja v sozaložništvu založb Ibiskos editrice in Založništva tržaškega tiska, je poskrbel za prvi knjižni prevod **Draga Jančarja** v italijanščino. Gre za zbirko Jančarjevih novel *L'allievo di Joyce* (*Joycev učenec*), ki jo je prevedla **Veronika Brecelj** in jo je tržaški dnevnik *Il Piccolo* pozdravil na kulturni strani s poudarjenim naslovom *Drago Jančar, veliki slovenski pisatelj, končno v italijanskem jeziku*. Knjigi oziroma knjižni zbirki EstLibris, ki jo je že pred desetletji zasnoval isti urednik, se obeta tudi javno priznanje, njen naslov pa seveda domiselno evocira v tržaških naslovnikih branje skozi optiko znamenitega irskega *Tržačana*, ki mu vsako leto namenjajo veliko pozornosti. Urednik je prispeval tudi spremno študijo, v kateri je ob premišljenem

izboru, ki že sam po sebi podaja predstavitev avtorja, opozarja tudi na vzporednice literatur dveh narodov, ki živita drug ob drugem, pa jima skupna križišča ne služita za srečanja pri skupnih iskanjih in ustvarjalnih poletih, tako da križišča (p)ostajajo razpotja.

Še posebej zanimiv je dvojezični zbornik *Fare gli Europei – Ustvariti Evropejce*. Vključuje enajst prispevkov in pet pozdravnih razmišljanj gostov simpozija, ki ga je pred dobrima dvema letoma (13.–14. 2. 2004) v Gorici pripravil Inštitut Gramsci. Pobudo za to strokovno znanstveno in tudi politično srečanje je dal nekdanji dekan tržaške filozofske fakultete in dolgoletni predsednik tega Inštituta, sedaj že pokojni profesor **Giuseppe Petronio**. Drugi razdelek zbornika se smiselno navezuje na uvodni del (pozdravni nagovori) in prinaša prispevke o političnih vprašanjih Evropske zveze. Med temi je tudi razmišljanje **Predraga Matvejevića** in **Aleša Debeljaka**. Sledita dva prispevka s področja kulture, ki želita osvetliti korenine evropski vrednot (avtorja sta mediavistka z Univerze v Parmi **Daniela Romagnoli** in profesor na Univerzi v Trstu **Elvio Guagnini**, ugleden tržaški italijanist, sicer pa povojni izseljenec iz Istre). Najobsežnejši je razdelek o jezikih in zgodovini, v katerega so uvrščeni prispevki **Vicenza Lo Cascia**, italijanista na Univerzi v Amsterdamu, akademika **Cirila Zlobca**, docenta političnih ved na Tretji univerzi v Rimu **Pietra Grilli di Cortona**, raziskovalke slovensko italijanskih odnosov **Milice Kacin Wohinz** in **Giorgia Conettija**, docenta mednarodnega prava na Univerzi v Insubriji (Como). Urednik, ki je opravil težaško delo usklajevanja in poenotenja prispevkov zelo različnih sodelavcev s širokega mednarodnega prostora, je dodal še skrbne predstavitve večine sodelujočih avtorjev. Uspelo mu je na enem mestu zbrati ugledne strokovnjake in vidne ustvarjalce neke nove stvarnosti, ki nastaja kot čezmejna zaveza v združeni Evropi. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 27. feb. 2007

Milan Detela, sicer upokojeni profesor na ekonomski srednji šoli, je v svojem 85 let dolgem življenju zbiral izreke, pisal pravljice, pesmi in pesnitve in zdaj išče študenta/študentko, ki bi to rokopisno gradivo uredil(a) in shranil(a). S svoje strani dodajam, da bi prišlo morda v poštev tudi za diplomsko nalogo in hrambo v rokopisnem oddelku. Interesenti se oglasite na miran.hladnik@guest.arnes.si. — ***Miran Hladnik***, 7. mar. 07

Kronika vabil, prireditev, predstavitev, dogodkov (večina jih je že mimo)

Lingvistični krožek FF UL vabi na 845. sestanek v ponedeljek, 19. februarja 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju FF. Predavala bosta **Franc Marušič**, Fakulteta za slovenske študije Stanislava Škrabca Univerze v Novi Gorici, in **Amanda Saksida**, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani. Tema predavanja: O

ujemanju sestavljenega osebka v slovenščini. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 14. feb. 07

V Knjigarni Konzorcij pripravljamo v sodelovanju treh stanovskih društev DSFU, DSR in DSP cikel pogovorov na temo literature in filma z naslovom *Filmske zgodbe*. V okviru pogovorov bomo z našimi gosti, ki prihajajo tako iz filmskega kot literarnega sveta, poskušali osvetliti teme, katere se dotikajo polja ene ali druge umetnosti. Prostor bo namenjen tudi ogledu filmov in branju knjig, ki so inspirirale film ali tudi obratno. 5. srečanje v okviru Filmske zgodbe bo posvečeno filmskim besedam – pisanju o filmu, ki mu največkrat rečemo kar filmska kritika. Kakšen namen, pomen ima filmska kritika danes? Kdo jo bere, kje? Kolikšen in kakšen je medijski prostor, namenjen pisanju o filmu? Kakšna je vloga filmskih revij in kakšna vloga filmske publicistike? Srečanje smo pripravili v sodelovanju z revijo *Ekran* (filmski kritiki je posvečena aktualna številka februar–marec 2007). Sodelujejo: **Zdenko Vrdlovec**, **Marcel Štefančič jr**., **Simon Popek**, **Samo Rugelj**, **Nil Baskar**, **Nika Bohinc**. Pogovor bo vodila **Ženja Leiler**. Knjigarna Konzorcij, četrtek, 22. 2. 2007, ob 18. uri, Slovenska c. 29., Ljubljana. — ***Metka Zver*** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 16. feb. 07

V Cankarjevem domu (http://www.cd-cc.si/_Cankarjev_Dom/prvastran/index.php?id_kategorija=katkvz&navactive1=6&navactive2=0) in Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani (http://www.etno-muzej.si/festival.php) bo od 12. do 18. marca 2007 potekal 10. pripovedovalski festival *Pravljice danes 2007*. Osnovni vodili festivala ostajata vsa leta enaki: nastopajoči poslušalcem ponujajo zgodbe, ki jih prosto pripovedujejo, predstavljene pripovedi pa (razen redkih izjem) izvirajo iz ljudskega izročila, domačega in tujega. Še ena pomembna novost letošnjega festivala je odprta pripovedovalska tribuna. Na njej se kot pripovedovalci lahko predstavijo vsi pripovedovanja željni, ki čutijo, da z izbrano zgodbo poslušalce lahko pritegnejo. Festival torej odpira vrata tudi popolnoma neznanemu in nepričakovanemu. Program oblikuje in vodi pesnica, pisateljica in pravljičarka **Anja Štefan**. Izvedbo programa koordinira **Alenka Veler**. Informacije za prireditve v Cankarjevem domu: 01 2417 299, info@cd-cc.si, http://www.cd-cc.si/. Dodatne informacije: 01 2417 172, tibor.mihelic@cd-cc.si. Informacije za prireditve v Slovenskem etnografskem muzeju: 01 3008 745, trgovina@etno-muzej.si, http://www.etno-muzej.si/. Dodatne informacije: Sonja Kogej Rus, 01 3008 750, sonja.kogej-rus@etno-muzej.si. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 19. feb. 07

Ustanova patra Stanislava Škrabca (Hrovača 42, 1310 Ribnica), ki skrb za slovenski jezik predaja družbi s podeljevanjem štipendij zaslužnim dodiplomskim in podiplomskim študentom slovenistike, slavistike in klasične filologije, vas vabi na dogodek Dragocena pot jezika – slovenski jezik danes in jutri. Na srečanju, pripravljenem ob mednarodnem dnevu maternih jezikov, bodo presežnost slovenskega jezika v njegovi pretekli, sedanji in bodoči podobi osvetli štipendisti Škrabčeve ustanove – **Kozma Ahačič**, **Damjan Huber**, **Vladka Tucovič**,

Andrejka Žejn – in izr. prof. dr. **Marko Stabej**. Vabljeni v skedenj Škrabčeve domačije v Hrovači v petek, 23. februarja 2007, ob 19. uri. — ***Polona Lovšin*** <polona.lovsin@riko.si>, 20. feb. 07

Pavel Zgaga, predstojnik CEPS (ceps@pef.uni-lj.si), vabi na februarsko srečanje v Seminarju šolskega polja. Na njem bo govor o visokošolskem izobraževanju v Sloveniji in vse bolj številnih problemih v zvezi z njim, za uvod pa so zaprosili **Ivana Svetlika**, rednega profesorja Fakultete za družbene vede in prorektorja Univerze v Ljubljani. Svetlik je pred nekaj tedni v časopisu *Dnevnik* prispeval odmevno analizo stanja visokega šolstva v Sloveniji (*Dnevnikov objektiv*, 20. januar 2007, str. 14–15); rezime s konkretnimi predlogi lahko najdete tudi na spletni strani http://ceps.pef.uni-lj.si/1semin3.html. Srečanje bo v torek, 27. februarja 2007, ob 19.00 uri v sobi 026 na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 20. feb. 07

Vabilo na brezplačne tečaje iskanja po el. informacijskih virih v februarju in marcu:
Tečaj »Uvod v iskanje po el. inf. virih« bo v torek, 27. februarja, od 10. do 13. ure.
Tečaj »Osnove iskanja po internetu« bo v torek, 6. marca, od 10. do 13. ure.
Tečaj »Znanstvene bibliografije in citatni indeksi« bo v petek, 9. marca, od 10. do 13 ure.
Tečaj »Elektronski časopisi« bo v sredo, 21. marca, od 10. do 13 ure.
Tečaj »Iskanje knjig« bo v petek, 23. marca, od 10. do 13. ure.
Tečaji bodo potekali v računalniški učilnici NUK (klet). Prijave sprejemamo na referalni-center@nuk.uni-lj.si ali telefon 01/ 200 11 94 do zasedbe prostih mest. Pri prijavi navedite, na katere tečaje se prijavljate. — ***Nataša Kodrič*** <natasa.kodric@nuk.uni-lj.si>, 20. feb. 07

Lingvistični krožek FF UL vabi na 846. sestanek v ponedeljek, 26. februarja 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Gorazd Kert**, Research Centre for English and Applied Linguistics University of Cambridge. Tema predavanja: O teoriji morfologije in njeni psiholingvistični stvarnosti. — ***Alja Ferme*** <lingvisticnikrozek@googlegroups.com>, 20. feb. 07

Februarsko srecanje JezikOvnoTehnoloskega Abonmaja bo v sredo, 28. feb. 2007, ob 17.00 v sobi 527 na FF (sejna soba), predavala pa bom **Spela Vintar** na temo *Samodejno luscenje terminologije iz korpusov: od osnov do umazanih podrobnosti*. Povzetek predavanja in arhiv bivsih Jot najdete na nasem spletiscu http://lojze.lugos.si/jota. — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 22. feb. 07

Hrvaško društvo za uporabno lingvistiko (HDPL) oziroma njegova predsednica **Jagoda Granić** vabita na kongres *Jezikovna politika in jezikovna stvarnost*, ki bo od 24. do 26. maja 2007 v Splitu. Prijaviti se je treba **do 31. marca**. Na društveni spletni strani http://www.hdpl.hr/ sicer še ni prijavnice in obvestila za letošnji

kongres, ampak gotovo še prideta, za dodatna obvestila pa lahko tudi pišete na lingua@hdpl.hr. Poročilo o lanskem kongresu (na katerega se ponavadi odpravi kar precej slovenskih uporabnih jezikoslovcev in jezikoslovk) si lahko preberete v lanski dvojni številki *Jezika in slovstva* (*JiS* 51/3–4, maj–avg. 2006). — ***Marko Stabej*** <marko.stabej@ff.uni-lj.si>, 26. feb. 07

Spoštovani, vljudno Vas vabimo na debatni večer Slovenskega PEN, ki bo v četrtek, dne 1. marca, ob 19. uri v dvorani DSP, Tomšičeva 12. Pogovarjali se bomo o temi Branje kot prepoznavanje smisla. Gostje večera bodo **Meta Grosman**, **Boža Krakar Vogel** in **Tomo Virk**. Večer bo povezoval **Miha Pintarič**. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 26. feb. 07

V imenu Študentskega sveta stanovalcev v Ljubljani Vas vabimo na predstavitev literarne zbirke *Pedagoške buče*, tokrat v Rožni dolini. Kulturni večer bo potekal v sredo, 28. 2. 2007, v mali kulturni dvorani pri študentski menzi (vhod čez upravo), ob 20.30. — ***Tadej Baškovč*** <razvedrilo@gmail.com>

http://www.panta-rei.si/delavnica.php?vrsta_delavnice=management_eu_projektov – Kako prijaviti uspešen EU projekt; Ljubljana, hotel Lev, Vošnjakova 1. Delavnice bodo 14., 15., 21. in 29. 3. 2007. Vsa srečanja trajajo od 9.00 do 15.45 ure. Vaša investicija v program je 1.190 € + DDV in vključuje vsa potrebna gradiva, učne pripomočke, kosila in pijačo med srečanji. — ***Veronika Zabot*** <veronika@panta-rei.si>, 27. feb. 07

Lingvistični krožek FF UL vabi na 847. sestanek v ponedeljek, 5. marca 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo Borut Pretnar, tema predavanja pa je *Lingvistika in matematika – analogije in primerjave*. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 28. feb. 07

Vabimo Vas na tiskovno konferenco, ki bo v sredo, 7. marca 2007 ob 11. uri v dvorani Slovenske matice v Ljubljani na Kongresnem trgu 8/I. Predstavili Vam bomo naslednje knjige: Avguštin, *Proti akademikom* (prevedel **Primož Simoniti**), Niccolo Machiavelli, *Vladar* (z novo spremno besedo **Igorja Škamperleta**) in Simona Moličnik, *Novi akordi*. — ***Katja Kleindienst*** <katja.kleindienst@siol.net>, 1. mar. 07

Ob letošnjem mednarodnem dnevu žensk, 8. marcu, organizira Urad za enake možnosti posvet na temo *Ženske v znanosti in raziskovanju*. Posvet bo v sredo, 7. marca, 10.00–13.00 v hotelu Slon (Slovenska 34, Ljubljana). Temo želimo osvetliti tudi iz političnega, strateškega ter praktičnega zornega kota, zato smo k sodelovanju poleg znanstvenic in raziskovalk povabili še pristojnega ministra, predsednico Komisije za ženske v znanosti, generalno sekretarko Urada slovenske nacionalne komisije za UNESCO, rektorici, rektorja in predsednika slovenskih Univerz, direktorja Agencije za raziskovalno dejavnost ter dekanje in dekane fakultet. Kot vsebinski uvod v temo pa bosta **Maca Jogan** in **Dunja Mladenić**

spregovorili o enakosti žensk in moških v znanosti in raziskovanju. — ***Sonja Robnik*** <Sonja.Robnik@gov.si>, 2. mar. 07

Predavanje **Borisa Golca** *Nova spoznanja o življenju in pozabljenem potomstvu Janeza Vajkarda Valvasorja*. Predavatelj bo v uvodnem in osrednjem delu spregovoril o polihistorju Vajkardu, ki ni hotel biti kranjski Janez, o baronu Valvasorju, ki to pravzaprav sploh nikoli ni bil, o tem, kje so se zares rojevali Valvasorjevi otroci, o baronovem izmišljenem in resničnem zadnjem domu v Krškem, o njegovem »uradno« praznem grobu na Mediji, o »obubožani«, a prebrisani vdovi Ani Maksimili, o poteh in stranpoteh polihistorjevih šestih odraslih otrok, o baronovi doslej neznani najmlajši hčerki, ki je nazadnje zapustila moža, edina doživela vnuke in imela številno potomstvo. V nadaljevanju bo beseda tekla o Valvasorjevih potomcih na Kranjskem in njihovem izumrtju leta 1823 ter o skupno 61 v blaznosti preživelih letih bratov grofov Paradeiser, o polihistorjevem štajerskem potomstvu, ki se nadaljuje do danes, vstopi v novejšo zgodovino, a hkrati povsem pozabi na prednika. In čisto na koncu bo govor še o dveh Valvasorjevih potomcih, bratih vitezih Gadolla, med 2. svetovno vojno častnikih nemškega rajha – prvem nacistu in drugem umorjenem protinacistu, ki sta bila, mimogrede, po materini strani sorodnika poljsko-ruskega revolucionarja Feliksa Dzieržinskega. — **Boris Golec** je višji znanstveni sodelavec na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU ter docent za področje slovenske in obče zgodovine zgodnjega novega veka in za področje pomožnih zgodovinskih ved in arhivistike na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer od leta 2000 predava arhivistiko. Tu je tudi magistriral (1997) in doktoriral (2000) s tezo o poznosrednjeveški in zgodnjenovoveški družbi v mestih in trgih Dolenjske in Notranjske. Ukvarja se predvsem s komparativno zgodovino slovenskih urbanih naselij in s slovenico v starejših arhivskih dokumentih. Poleg dveh samostojnih monografij je avtor razprav in člankov v domači in tuji znanstveni periodiki ter soavtor več monografij, izdanih na Slovenskem in v tujini. Med raziskovalce plemiškega življenja je zašel šele pred kratkim in povsem po naključju, ko je v začetku decembra 2006 dobil telefonsko vabilo iz Krškega, naj pripravi referat za kolokvij o J. V. Valvasorju. Presenetljiva odkritja, ki jim je bil priča v naslednjih dneh, so ga spodbudila, da se je po kolokviju spopadel še z novimi vprašanji in problemi v zvezi z življenjem, zapuščino in potomstvom znamenitega kranjskega polihistorja. Predavanje v okviru Historičnega seminarja bo v četrtek, 8. marca 2007, ob 12. uri v Mali dvorani ZRC SAZU, Novi trg 4, 2. nadstropje. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 4. mar. 07

Znani nominiranci za veličastno pesniško nagrado čaša nesmrtnosti za sto vrhunskih slovenskih verzov ob svetovnem dnevu poezije 2007: **Iztok Geister**, **Jurij Hudolin**, **Brane Mozetič**, **Vinko Möderndorfer** in **Milan Vincetič**. Umetniško-strokovna žirija v sestavi **Sonja Hudej**, **Zoran Pevec** in **Ivo Stropnik** (predsednik žirije) je izmed 158 še neobjavljenih pesniških ciklov oz. avtorskih pesniških izborov (v obsegu sto verzov), prejetih na javni literarni razpis in

podpisanih s šifro, za letošnjo veličastno nagrado čaša nesmrtnosti, ki jo od leta 2006 podeljuje Akademija Poetična Slovenija, izbrala pet pesnikov. Nominirani so: **Iztok Geister**, **Jurij Hudolin**, **Brane Mozetič**, **Vinko Möderndorfer** in **Milan Vincetič**. Nominiranci bodo na praznični počastitvi pesniške ustvarjalnosti – 21. marca v Velenju predstavili nominirane pesmi, med katerimi bosta umetniška žirija in posebna stočlanska žirija kulturne javnosti izbrali nagrajenca. Pesmi petih nominirancev in dodatni izbor pesmi 21 slovenskih pesnikov/pesnic bodo objavljene v pomladanski izdaji revije za poezijo *Lirikon 21*, ki je specializirano nadaljevanje revije *Poetikon* in bo s posebno izdajo pospremila svetovni dan poezije in pesniško akademijo 21. marca v Velenju. Akademijo Poetična Slovenija s podelitvijo veličastne pesniške nagrade čaša nesmrtnosti in vrhunskim umetniškim programom v počastitev svetovnega dneva poezije organizirajo Velenjska knjižna fundacija, 03-regijski odbor Društva slovenskih pisateljev in Asociacija Velenika. — ***Velenika*** <kplza@velenika-stropnik.si>, 5. mar. 07

LK FF vabi na 848. sestanek v ponedeljek, 12. marca 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Ad Neeleman**, Department of Phonetics and Linguistics, University College London. Tema predavanja: *Topic/Focus Movement as Comment/Background Marking*. Predavanje bo v angleščini. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 7. mar. 07

Mladinski oddelek Knjižnice Otona Župančiča in njegov vodja **Jakob J. Kenda** vabita na marčevsko Strokovno sredo, ki bo kot običajno potekala drugo sredo v mesecu, torej 14. 3. z začetkom ob 9.30 uri in predvidenim zaključkom ob 12.00 uri. Tudi tokratna sreda se bo odvijala v dvorani KOŽ, na 3. nadstropju Kersnikove 2, njena tema pa bodo *Novosti v stroki – mladinske književnosti in knjižničarstva*. Novosti bodo predstavili **Rosanda Sajko Korun** (Zvok in domišljijski svet otroka – predavanje ob izidu knjige *Poetičnost zvoka*), **Milena Mileva Blažić** (Izstopajoča strokovna dela s področja mladinske književnosti v zadnjih letih), **Darja Lavrenčič Vrabec** (Pridobitve Pionirske na področju literature o mladinski književnosti in o mladinskem knjižničarstvu). — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 7. mar. 07

Morda bo kakšnega slovenista zanimala prva uprizoritev komedije **Alenke Goljevšček** *Srečna draga vas domača*, zato prilagam vabilo na zadnjo ponovitev predstave, ki bo v četrtek, 15. 3. 2007, ob 20. uri v dvorani Dijaškega doma Tabor. Potrditev obiska na: uprava@vegova.si, 01 2444 350. — ***Mojca Marn*** <mojca.marn@s-sser.lj.edus.si>, 8. mar. 07

Knjigarna Konzorcij (Slovenska 29, Ljubljana) vas v prihajajočem tednu na zmenek s knjigo vabi kar trikrat:
– V ponedeljek, 12. marca 2007 ob 18. uri: Večer z **Denisom Ponižem**, ki bo spregovoril o svoji novi knjigi esejev *Trnje v Arkadiji*. V trinajstih esejih, združenih pod skupnim naslovom *Trnje v Arkadiji*, se avtor ukvarja s stanjem »duha« na Slovenskem. **Denis Poniž** se, poleg pisanja poezije, proze in kritike,

ukvarja tudi s teoretičnim pisanjem o esejih in praktičnim pisanjem esejev. Doslej je izdal naslednje samostojne esejistične zbirke: *Pot*, *Znaki in poetike*, *Molk in pisava* in *Črtomirovo slovenstvo*. Z gostom se bo pogovarjal **Matej Krajnc**, ki bo poskrbel tudi za glasbeni predah.
– V sredo, 14. marca 2007, ob 18. uri: **Ksenija Šabec**, pogovor ob novi knjigi *Homo europeus: Nacionalni stereotipi in kulturna identiteta Evrope*. Ob izidu knjige bo potekal pogovor o aktualnih vprašanjih nacionalnih meja, sodobnih identitet in kulturne podobe »Evrope« v nastajanju. Pogovor bo vodil urednik knjižne zbirke Kult pri Založbi FDV, **Aleš Črnič**, poleg avtorice pa bosta v razpravi sodelovala še **Mitja Velikonja** in **Boris Vezjak**.
– V četrtek, 15. marca 2007, ob 18. uri: *Krst pri Savici*. O Krstu, parodiji in še čem se bo z **Matejem Krajncem** pogovarjala **Katja Zakrajšek**, slišali pa boste tudi nekaj odlomkov in songov iz parodije. Pri založbi Sanje je februarja letos izšel ponatis Prešernove pesnitve s spremno besedo in dodano prozno parodijo Krsta izpod peresa **Mateja Krajnca**. — ***Metka Zver*** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 8. mar. 07

V ponedeljek 12. marca, bo ob 10.30 v predavalnici št. 2 v pritličju FF predaval **István Lukács** z oddelka za slavistiko na univerzi v Budimpešti. Naslov predavanja, ki bo v slovenščini, je *Integrali, konstruktivizem, vizualna in konkretna poezija*. Literarni zgodovinar István Lukács (Madžarska, 1958) je na Filozofski fakulteti Univerze Eötvös Loránda v Budimpešti študiral madžarščino, srbohrvaščino in primerjalno književnost. Od leta 1988 do 1992 je bil lektor za madžarščino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Doktoriral je leta 1995 z disertacijo *Vpliv filozofije Friedricha Nietzscheja na literarno dejavnost Ivana Cankarja in Miroslava Krleže*. Na budimpeštanski slavistiki predava hrvaško književnost. Od leta 2003 je predstojnik Oddelka za slovansko filologijo, od leta 2004 tudi gostujoči profesor za madžarsko književnost na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu. Raziskuje hrvaško in slovensko književnost ter hrvaško-madžarske in slovensko-madžarske literarne stike. O tem je objavil več znanstvenih študij doma in v tujini, dve samostojni monografiji v Budimpešti (*Dramatizált kaj-horvát Mária-siralom Erdélyből 1626* – Dramatizirani kajkavski Marijin plač iz Erdelja 1626, 2000; *A megváltó Mátyás király színeváltozásai a szlovén néphagyományban és szépirodalomban: a világ archetipikus víziója* – Preobrazba odrešenika kralja Matjaža v slovenskem ljudskem izročilu in leposlovju, 2001), prav tako v Budimpešti dve knjigi študij v madžarščini (*Térközök* – Vmesni prostori, 2004; *Közel s távol* – Blizu in daleč, 2005), eno pa v Mariboru v slovenščini (*Paralele: Slovensko-madžarska literarna srečanja*, 2006). Je pobudnik in odgovorni urednik edicije *Opera Slavica Budapestinensia* na budimpeštanski slavistiki, v kateri izhajajo literarnozgodovinska in jezikoslovna dela madžarskih slavistov. — ***Miran Hladnik***, 11. mar. 07

Vabljeni na predavanji **Nenada Veličkovića** s Filozofske fakultete v Sarajevu, in sicer v torek, 13. 3. 2006, ob 11.30 v predavalnici 1 na FF v Ljubljani: *Slika*

Drugog u romanu Vaznesenje Vojislava Lubarde (NIN-ova nagrada 1989), ter v sredo, 14. 3. 2006, ob 10.30 v predavalnici 5: *Patriotizam u čitankama za osnovnu školu u BiH*. Predavanji bosta v bosanskem jeziku. V torek, 13. 3. 2006, ob 18.00 bo v predavalnici 1 z gostom tudi literarni večer (http://www.velickovic.ba/). — ***Đurđa Strsoglavec*** <durda.strsoglavec@guest.arnes.si>, 11. mar. 07

Posluh vsi dobri ljudje, tako kristjani kot Židje, Saraceni, vladarji, princi, kralji, knezi in baroni, opati, vikarji, poglavarji in vazali, kleriki, menihi, sholarji, meščani, obrtniki, goljardi in vaganti, kmetje, mali in veliki, pastirji in tlačani – ni je večje stvari od pesmi! Kajti dokler namen še ima moč, ga je treba v pesem preliti in ga v večnost zapisati. Jani Kovačič, *Od trubadurjev: Srednjeveške pesmi o ljubezni*. Gregorjevo, ponedeljek, 12. 3. 2007, Ljubljanski grad. Žonglerji (joglers – izvajalci): **Edita Garčević Koželj**, **Marjetka Podgoršek Horžen**, **Nikola Nikolić**, DRAMSAM: **Alessandra Cossi**, **Fabio Accurso**, **Gian Paolo Capuzzo** & **Giuseppe Paolo Cecere** & **Jani Kovačič**. — ***Jani Kovačič*** <jani.kovacic@siol.net>, 11. mar. 07

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vljudno vabi v torek, 20. marca 2007, ob 11. uri v dvorani SAZU, Novi trg 3/I v Ljubljani na predstavitev *Faksimilov najstarejših slovenskih prevodov* Svetega pisma v mednarodni zbirki Biblia Slavica in na predstavitev programa petih svetovnih bibličnih kongresov in spremljevalnih kulturnih prireditev od 12. do 20. julija 2007 v Ljubljani. Veliko mednarodno zborovanje vrhunskih specialistov biblijske tekstne kritike, kumranskih rokopisov in hermenevtike vseh smeri bo potekalo na Pravni in Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani. Nastopi znanstvenikov in umetnikov bodo zaznamovali kulturni jubilej leta Svetega pisma 2007 v Sloveniji in vsebinsko pripravo Slovenije na predsedovanje Evropski zvezi leta 2008. — ***Darja Pate*** <darja.pate@sazu.si>, 12. mar. 07

Uredništvo dokumentarnih filmov vabi na predstavitev dokumentarnega filma **Janko Lavrin**: Ves slovenski, ves ruski, ves angleški, ves svetovljanski scenaristke in režiserke **Ane Nuše Dragan**, ki bo v torek, 20. marca 2007, ob 13. uri v Kinodvoru, Kolodvorska ulica 13, Ljubljana. **Janko Lavrin** (1887–1986), rojen v Beli Krajini, je bil ugleden in mednarodno priznani literarni zgodovinar, bleščeč esejist, publicist, prevajalec in univerzitetni profesor. Gre za moža, čigar bogato, pa tudi burno življenje zajema skoraj celo stoletje in obsega več kot en kontinent. Živel je v Rusiji, preživel dve svetovni vojni in sklenil svoje življenje v Veliki Britaniji kot pionir slovanskih študij na Univerzi v Nottinghamu. Dokumentarni film bo na sporedu v torek, 20. marca 2007, ob 21. uri na 1. programu TVS. — ***Ana Nuša Dragan*** <ana.nusa.dragan@amis.net>, 12. mar. 07

LK FF vabi na 849. sestanek v ponedeljek, 19. marca 2007, ob 17.30 tokrat izjemoma v predavalnici 13 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Marko Stabej**, Oddelek za slovenistiko, FF UL. Tema predavanja: *Fidaplus, korpus slovenskega jezika*. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 13. mar. 07

Slovenski književni prevajalci so pripravili okroglo mizo, kjer so opozorili na težek položaj, v katerem so se znašli v zadnjem desetletju. Pripravili so Merila in normative za prevajalske avtorske pravice, s katerimi bi si (pri založbah) izboljšali svoj (pogajalski) položaj. Gl. http://www.rtvslo.si/kultura/modload.php?&c_mod=rnews&op=sections&func=read&c_menu=5&c_id=37703. — ***Matjaž Zaplotnik***, 14. mar. 2007

V Kulturi sožitja napovedujemo: *Boris Pahor: pričevalec našega časa*. Predavanje bo na Filozofski fakulteti v Ljubljani v četrtek, 15. 3. 2007, ob 18. uri (pred. št. 15). »Strnjena med Italijo, Alpami in Balkanom je bila slovenska bolj od katerekoli druge dežele vnaprej določena, da postane priča in žrtev vseh razdejanj dvajsetega stoletja. V trenutku na novo pridobljene svobode gleda Boris Pahor z jasnim in strogim pogledom na usodo svoje domovine, ki je presenetljivo vzporedna z njegovo. Od zlodejstev Črnih srajc v fašističnem obdobju do medvojnega in povojnega trpljenja vrača opus Borisa Pahorja slovenski kulturi in zgodovini tisto mesto, ki ji pripada po geografski legi: mesto v srcu Evrope.« (Ob izidu zbirke novel *Arret sur le Ponte Vecchio*, Pariz 2006.) — **Boris Pahor**, ki je rojen v Trstu leta 1913 in ki je preživel fašistično preganjanje, nacistično taborišče in po vojni zagovarjal potrebo in nujo po slovenski demokratični državi, presega zgolj literarno stremljenje. Njegovo pričevanje prerašča v etično dejanje absolutne dimenzije. Ugled, ki ga uživa literarni opus Borisa Pahorja v Franciji, Nemčiji, ZDA, zadnje čase pa še v Španiji in na Finskem, je prav zaradi tega etičnega sporočila postal nekakšna razpoznavna beseda, zato so dejansko tudi Francozi med glavnimi pobudniki Pahorjeve večkratne kandidature za Nobelovo nagrado. — ***Maja Avsenik*** <dekanat@ff.uni-lj.si>, 15. mar. 07

Na pobudo strokovne in širše javnosti Državni svet Republike Slovenije organizira v petek, dne 23. marca 2007 ob 10. uri v mali dvorani Državnega sveta Republike Slovenije (Šubičeva 4, Ljubljana) javno predstavitev mnenj o privatnem šolstvu v RS. Sodelujoči: **Zoltan Jan**, državni svetnik, predstavnik interesov vzgoje in izobraževanja; **Janez Sušnik**, predsednik Državnega sveta RS; **Ulf Fredriksson**, doktor mednarodnega in komparativnega prava Univerze Stockholm, eden največjih poznavalcev evropskih šolskih sistemov, raziskovalec Centra za raziskovanje vseživljenjskega učenja, Evropski raziskovalni center, Italija; **Magdalena Šverc**, državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport; **Marjan Šimenc**, Pedagoški inštitut; **Slavica Černoša**, Andragoški center Slovenije; **Jože Mlakar**, Škofijska klasična gimnazija; **Angelca Likovič**, Društvo Pobuda za šolo po meri človeka. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 15. mar. 07

16. balkanistična in južnoslavistična konferenca se bo dogajala v Banff Park Lodge (Banff, Kanada) 1.–4. maja 2008. Organizator poziva k prijavi jezikoslovnih, literarnovednih, kulturoloških in folkloristističnih referatov. Rok je letos zaradi financiranja zelo zgoden: najpozneje **do 12. aprila 2007**! Prijave s povzetkom (ena stran s predstavitvijo problema, metod in rezultatov), z eno stranjo dolgim

življenjepisom in s kontaktnimi podatki pošljite na omladeno@ucalgary.ca. Da bi bila presoja prijavljenih lahko anonimna, naj stran s povzetkom ne vsebuje avtorjevih podatkov. Sklep o izboru bodo poslali **do srede maja 2007**. Christina Kramer (University of Toronto), Olga M. Mladenova (University of Calgary), Tom Priestly (University of Alberta), Christina Stojanova (University of Regina). — ***Tom Priestly*** <tpriestl@shaw.ca>, 15. mar. 07

Historični seminar Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti vabi na predavanje *O slovanskem substratu v Avstriji*. V predavanju bo prikazan izumrli slovanski jezik na območju današnje vzhodne Avstrije in okoliščine, v katerih se je tod izoblikoval, se razvil in umaknil pred nemščino. Ta jezik je mogoče rekonstruirati predvsem na podlagi etimologije zemljepisnih imen slovanskega izvora. Obravnavano bo tudi vprašanje *Brižinskih spomenikov* in pa, v kolikšni meri se izumrli slovanski jezik na območju današnje vzhodne Avstrije sme šteti za staroslovenščino. Predaval bo **Georg Holzer**. Georg Holzer je na dunajski univerzi je študiral slavistiko in indoevropeistiko in tam l. 1982 diplomiral. V letih 1980–1983 je bil lektor za nemški jezik na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Pozneje je delal kot znanstveni asistent na Oddelku (Inštitutu) za slavistiko dunajske univerze. Habilitacijo je dosegel l. 1990. Od l. 1997 je izredni profesor na Oddelku za slavistiko dunajske univerze. Je član Balkanske komisije Avstrijske akademije znanosti in uredništva krakovske revije *Rocznik Slawistyczny* ter glavni urednik revije *Wiener Slavistisches Jahrbuch*. Napisal je štiri znanstvene knjige in nad 50 člankov. Predavanje bo v hrvaščini v torek, 27. marca 2007, ob 11. uri v Mali dvorani ZRC SAZU, Novi trg 4, 2. nadstropje. — V Lingvističnem krožku 26. marca pa bo Georg Holzer predaval o praslovanščini. V predavanju bo prikazana praslovanščina kot jezik Slovanov iz časa takoj po veliki ekspanziji. Praslovanščina se je govorila okrog leta 600 n. št. na celotnem območju med Baltskim in Sredozemskim morjem, vštevši vzhodno Nemčijo in Avstrijo. Bila je enotna na celotnem svojem območju. Z analizo besed, ki so jih slovanski sosedje prevzeli iz tedanje slovanščine, lahko rekonstruiramo, kako so se slovanske besede izgovarjale okrog leta 600, torej v praslovanščini. — ***Silvo Torkar*** <silvot@zrc-sazu.si>, 19. mar. 07

V sredo 28. 3. ob 11. uri v sobi 209/II v prostorih parlamenta RS bo Komisija državnega sveta za družbene dejavnosti obravnavala Nacionalni program za jezikovno politiko 2007–2011 (predlog je objavljen v *Poročevalcu DZ* št. 16/2007 z dne 15. 3. 2007; dosegljiv na spletu http://www.dz-rs.si/index.php?id=374). — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 21. mar. 07

Ker 5. festival kantavtorstva Kantfest ze trka na vrata, sporocam vsem, ki jih zanima, da si vsled novosti (nagrad) velja razpis dobro prebrati. Sicer pa smo zamislili takole: sreda 11. april ob 20h v KUD-u France Preseren v Ljubljani: »ONA v kantavtorstvu«. 5. Kantfest bo gostil: **Ursulo Ramoves**, Xenio (v duetu Brainzz & Bubizz), **Katarino Kalaba** (zrele zivljenjske zgodbe ob kitari), duo Sai Tamitsa (Majo v duetu z Matjazem), **Tino Knafelc** (iz kantfesta 2005) in zvezdo

vecera **Lea Dekleva** (ZG). **Andrej Rozman Roza** bo diskretno povezoval »ta mracni predmet pozelenja«. V petek, 13. aprila ob 20h pa v Domu kulture v Rusah »ON v kantavtorstvu« – tekmovalni del med tistimi, ki se prebijejo skozi selekcijo zirije (**Xenia Jus**, **Jani Kovacic**, **Adi Smolar**, **Bojan Sedmak**). — ***Peter Andrej***, festival kantavtorstva Kantfest <peterandrej@gmail.com>, 22. mar. 07

Bi brali knjigo, katere glavni junak si podeli odvezo, čeprav (1) veruje v enega Boga, ki ne veruje vanj, (2) govori »zaboga«, ne da bi se zavedal teže greha, (3) skruni Gospodov dan, saj sicer ni nikoli pravega časa za seks, (4) nespoštljivo bije silne bitke z očetom in materjo, (5) ubije in potem še prosi Boga za zastaranje, (6) nečistuje v mislih – potem pa se poboljša in raje prešuštvuje, (7) ukrade in shrani plen kje drugje kot pri odvetniku, (8) po krivem priča tudi potem, ko ga že dobijo, (9) želi in si z užitkom velikokrat vzame bližnjega ženo ter (10) se sicer ne spominja, da bi bil kdaj kradel bližnjega blago, če pa bi bil ženskega spola, bi si nedvomno najbolj želel svile in batista? Če se vam zdi, da je zadeva spotikljiva, naj vas potolaži edina zapoved, ki se je skuša držati *junak našega časa* in ki se glasi: (11) Ne delaj drugemu, za kar si sam ne želiš, da bi drugi storil tebi! *Roka voda kamen*, roman **Branka Gradišnika**, ki ga je eden od kritikov poimenoval »roman–reka«, drugi »*Ana Karenina* v *Vojni in miru*«, tretji pa »roman o koncu sveta in začetku življenja«, bo 19. aprila letos, ko ga podrobneje predstavimo na konferenci, že v vseh knjigarnah. — ***Branko Gradišnik*** <branko.gradisnik@guest.arnes.si>, 22. mar. 07

Te dni bodo v mestu Salo' ob Gardskem jezeru podelili prestižne istoimenske mednarodne literarne nagrade za objavljena in neobjavljena prozna, pesniška in esejistična dela. Komisijo sestavljajo ugledni literarni kritiki in komparativisti, med temi **Giorgio Barberi Squarotti** iz Turina, **Giuseppe Benelli** iz Pontremolija, **Cristina Benussi** in **Tatjana Rojc** iz Trsta, ob njih pa še **Alessandro Quasimodo**, sin Nobelovega nagrajenca, pesnika **Salvatoreja Quasimoda**, čigar verzi so v slovenščini izšli v prevodu **Cirila Zlobca**. Med nagrajenci v Saloju so tudi slovenski pesniki, ki so se prijavili s prevodi **Jolke Milič**. Posebne nagrade je bil deležen, med drugim, **Milan Jesih**. Priznanje za novo zbirko, ki jo vodi **Miran Košuta**, bo prejela založba Ibiskos Antoniette Risolo. Pokal bo založbi izročil slovenski veleposlanik v Rimu **Andrej Capuder**. V tem okviru se bo odvijal tudi literarni simpozij, na katerem bodo spregovorili **Ernesto Ferrero**, dobitnik prve nagrade za pripovedno delo *I migliori anni della nostra vita*, sicer že med dobitniki najpomembnejše italijanske literarne nagrade Strega, umetnostni zgodovinar **Michele Piccirillo**, ki je prejel prvo nagrado za esejistično delo, ter **Tatjana Rojc**, ki bo, prav z ozirom na izjemno izpovedno moč slovenske besede, spregovorila o slovenskem pesništvu dvajsetega stoletja. — ***Tatjana Rojc*** <tatluc@alice.it>, 23. mar. 07

V sredo, 28. marca 2007, ob 17.00 bo v okviru niza z naslovom *Med besedo in prevodom* v Sejni dvorani pokrajinske palače v Gorici (Italija), Korzo Italija 55, nastopil slovenski literarni zgodovinar, pisatelj in akademik **France Bernik** s

predavanjem na temo *Ivan Cankar in krščanstvo*. **France Bernik**, avtor številnih literarno-zgodovinskih monografij, posebej študij o Ivanu Cankarju in Simonu Jenku, je v desetletju 1992–2002 predsedoval Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. Bil je gostujoči profesor na univerzah v Trstu in Celovcu, ob tem pa tudi na najprestižnejših nemških vseučiliščih. Je redni član Evropske akademije znanosti in umetnosti, dopisni član Hrvaške akademije znanosti in umetnosti ter redni član Mediteranske akademije iz Neaplja in dopisni član Akademije znanosti v Goettingenu ter redni član Leinbniz-Sozietaet iz Berlina. Od leta 1997 je tudi častni član društva Society for Slovene Studies (Seattle–Washington). Srečanje prireja Služba za jezikovne identitete Pokrajine Gorica v sodelovanju z Oddelkom za prevajanje na Fakulteti za tuje jezike in književnosti Videmske univerze ter z Inštitutom za socialno in versko zgodovino ter Centrom Studium iz Gorice. Študentje slovenskega jezika na Oddelku za prevajanje v Gorici bodo poskrbeli za simultano prevajanje. Srečanje bo vodila **Tatjana Rojc**, predavateljica na goriškem Oddelku za prevajanje Videmske univerze. — ***Tatjana Rojc*** <tatluc@alice.it>, 23. mar. 07

Vljudno vas vabimo na pogovor o knjigi *Fenomenologija zaznave* avtorja **Mauricea Merleau-Pontyja**. Dobimo se v torek, 27. 3., ob 18.00 v knjigarni Konzorcij, Ljubljana. O delu enega osrednjih francoskih filozofov se bodo pogovarjali **Mladen Dolar**, **Janez Strehovec** in moderatorka **Tina Košir**. Fenomenologija zaznave je osrednje delo francoskega filozofa in dolgoletnega predavatelja na znanem pariškem College de France. Merleau-Ponty je velik del svojega dela posvetil reartikulaciji dualističnih razmerij kot so razmerje med subjektom in objektom ali jazom in svetom. — ***Metka Zver*** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 23. mar. 07

Vabim Vas in Vase bliznje na idealno predstavo za postni cas. To je *Najbolj skopa izvedba Skopuha*, ki jo je po Molieru priredil in vse ostalo naredil igralec sam. Predstava je popolnoma nevirtualna in narejena v skladu z eticnimi kodeksi profesorja Mrkaica, za razliko od nekaterih prejsnjih predstav tega gledalisca pa v njej NI sodelovanja gledalcev, zaradi cesar se lahko brez strahu usedete tudi v prvo vrsto! Predstava tudi za Vas vsebuje vec brezplacnih dodatkov, vkljucno s predstavitvijo najbolj slovenske discipline! Ker se mi zdi, da se predstava *Skopuh* tiče vseh, ki se ukvarjamo s predelavo, pridelavo in obravnavo slovenskega jezika, vas vabim na eno od njenih ponovitev. Te bodo **29. marca** (četrtek) ter **4.** (sreda), **12.** (četrtek) in **19.** (četrtek) **aprila ob 20.30** v KUD France Prešeren Trnovo na Karunovi 14 v Ljubljani. Vstopnice so sicer po 5 €, a vsem, ki to želite, z največjim veseljem rezerviram brezplačne. Predstava bo v KUD France Preseren v Trnovem. Vec informacij na http://www.roza.si/urgenca/urgenca.htm in 031 810 576, 040 513 457. Zakaj prav *Skopuh*? Za lansko premiero Rozinteatra (ki nekoliko zamuja zaradi poskodbe edinega igralca tega najmanjsega slovenskega gledaliskega kolektiva) je bila izbrana predelava Molierove komedije v prvi vrsti zato, da bi se s tem na kar najbolj primerljiv nacin obelezila 20. obletnica prihoda danasnjega

Rozinteatra (takrat se v preobleki umetniskega direktorja Gledalisca Ane Monro) v KUD France Preseren, kjer se je konec leta 1986 gledaliski program v sveze ozivljeni dvorani zacel prav s posodobitvijo Molierovega *Georga Dandina*, v kateri so preprostega in pridnega kmeta namesto originalnega plemstva zatirali komunisti. Danes, ko se nad nekdanje komuniste spravljajo le-ti v svojih novih preoblekah sami, so tezave, ki utesnjujejo umetnika do te mere, da dobi inspiracijo, drugje. A je na sreco Moliere ustvarjal dovolj dolgo, da je ponudil idealno gledalisko podlago tudi za take case. Veselim se Vasega obiska. Za Rozinteater — ***Andrej Rozman Roza*** <roza@roza.si>, 25. mar. 07

Spoštovani simpatizerji Jote, predvsem iz mlajših krogov Jotinih privržencev je prišla pobuda, da bi – vsi, ki jim je do tega – pridobili in/ali osvežili svoje znanje programiranja v Perlu. Za vodenje tečaja se je prijazno ponudil **Jan Jona Javoršek**, ki obvlada tako programerske kot jezikoslovne vode, obsegal bi predvidoma 20 ur, potekal bi v mesecu maju bodisi na FF ali na IJS. To so doslej tudi vsi znani parametri, kajti program tečaja bi bil odvisen od predznanja in želja udeležencev. Namen tega sporočila je torej zbiranje zainteresiranih oseb, da se ugotovi, ali je tak tečaj smiseln, kaj naj bi obsegal in – nenazadnje – kakšna bo njegova cena.Vse, ki se čutite nagovorjene, prisrčno prosim, da na to sporočilo odgovorite in oznanite svoje zanimanje, obenem pa tudi na kratko podate svoje dosedanje izkušnje s Perlom (če jih imate), in pričakovanja v zvezi z vsebinami ter zahtevnostjo. O nadaljnjem razvoju te ideje vas bomo obveščali **Špela Vintar**, **Darja Fišer** in **Jan Jona Javoršek**. — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 26. mar. 07

V četrtek, 29. 3. 2007, ob 15.00 se bo v okviru 13. sociološke delavnice na gradu Zaprice v Kamniku (Muzejska pot 3) pričel poldnevni simpozij *Rudolf Maister – Vojanov: včeraj, danes, vedno*. Spregovorilo bo enajst referentov. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 26. mar. 07

Vabljeni na 16. Mlade rime, ki bodo 29. marca ob 21. uri na Metelkovi, v Menzi pri koritu. Svoje pesmi bodo brali **Mihael Lajlar**, **Romana Ercegovič**, **Katja Buda**, **Anjuša Belehar** in **Slavica Šavli**. Gost večera bo **Milan Jesih**. Za KUD Kentaver, — ***Veronika Dintinjana*** <kentaver@gmail.com>, 26. mar. 07

Lektorsko društvo vabi k predavanju **Janeza Orešnika** o trpniku v četrtek, 29. 3. 2007, ob 18.00 v DSP na Tomšičevi 12 v Ljubljani. — ***Miran Hladnik***, 26. mar. 07

Naj Prešerna slavimo ali preklinjamo? (Ob kulturnem prazniku)

Na dan pred kulturnim praznikom se spodobi, da si zastavimo tisto bogokletno vprašanje, ki si ga praviloma ne upamo: koliko smo oškodovani, ker so naši kulturniki pomagali pri ohranitvi slovenskega jezika in ker so preprečili, da bi nas

*ponemčili in s tem vključili v bistveno večje jezikovno območje, kot je naše? Če se izrazim ironično: je France Prešeren res nekdo, ki ga moramo 8. februarja slaviti, ali bi ga morali preklinjati? — **Mićo Mrkaić**, Finance*, 7. februar 2007

Še ena njegova genialna. Jaz bi se tudi igral s številkami ... Kot otroček v vrtcu ... Itak bo ekonomija rešila svet, kaj se sploh sekiramo. Tudi to, da imamo kljub Mićovim igricam s ciframi, denimo, domala vso povprečnemu uporabniku potrebno programsko opremo v slovenščini, je verjetno brezpomembna kaprica. O drugem je pa itak brez veze govorit, vsi pisci itak živimo od subvencijske infuzije. *O sancta simplicitas* in pogum verlih slovenskih učenjakov! — ***Matej Krajnc*** <matejkrajnc@siol.net>, 8. feb. 07

[P]isarija v *Financah* sodi v zvrst *deja vu* ali po domače: že davno slišano, premleto, prežvečeno, prebavljeno in razčiščeno. Podobno kot Mrkaić je v že precej davnih časih modroval srbski pisatelj **Miodrag Bulatović** in nam širokosrčno ponujal večji avditorij in potencialnih kupcev jezikovnih uslug, **Ivan Mrak**, **Josip Vidmar** in še kdo so mu razložili svoje vidike in razloge in ga, kolikor se spominjam, čisto osmešili, da se kmalu nehal zavzemati za našo boljše počutje in usodo. Potemtakem ljubljanskemu ekonomistu se res ne splača pogrevati starih čorb in brodetov. Če se njemu toži po večji odmevnosti, pa naj prešalta na boljše. Saj me pri njem prav to preseneča. Zakaj neki ne piše svojih poslanic vsaj v srbohrvaščini, če angleščine ne ume dovolj lepo ali tekoče, da ga bo razumelo vsaj trikrat več ljudi, kot če jih piše v slovenskem jeziku. Anti se ni tudi on pustil ... poturčiti od Prešerna, kot smo se mi, ubogi in neperspektivni Slovenci? — ***Jolka Milič*** <jolka.milic@siol.net>, 14. feb. 07

V *Financah* gre živahna polemika ob **Mrkaićevem** članku dalje. **Peter Štrovs** (http://www.finance-on.net/show.php?id=174902) je pripravil Mrkaića do jezljivega cepetanja (http://www.finance-on.net/?MOD=show&id=174939). Na spletu se vrstijo komentarji na Mrkaićev pamflet, enega izvirnejših je na *SlovLitu* priobčil **Zoran Božič** (http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2007/001997.html). — ***Miran Hladnik***, 14. feb. 07

Skener

Ali se je že uveljavil oz. je v obtoku na preizkušnji kakšen slovenski izraz za besedo *skener*? — ***Primož Lampič***, umetnostni zgodovinar <primoz.lampic@guest.arnes.si>, 15. feb. 07

Slovar informatike na http://www.islovar.org/iskanje_enostavno.asp prevaja *scanner* kot *(optični) bralnik* ali *čitalnik*. Nova beseda na

http://bos.zrc-sazu.si/s_beseda.html pokaže naslednje frekvence rabe: *bralnik* (2452), *čitalnik* (297), *skener* (130), *scanner* (52). — ***Miran Hladnik***, 15. feb. 2007

Čitalniško oziroma bralniško dopolnilo: Korpus *Fidaplus* na iskanje po osnovni različici besede ponudi tole: bralnik (3543), *skener* (2629), *čitalnik* (1155; od tega zveza *optični čitalnik* 174), *scanner* (240). Najde se tudi osem pojavitev *skanerja*. *Fidaplus* je referenčni korpus slovenskega jezika, brezplačno dostopen na http://www.fidaplus.net/. Omogoča najrazličnejša iskanja in statistične obdelave – preizkusite svojo radovednost. V imenu ekipe *Fidaplus*, — ***Marko Stabej*** <Marko.Stabej@ff.uni-lj.si>, 15. feb. 2007

Kako pa iz tega izpeljemo po slovensko glagol *skenirati*? — ***Primož Lampič*** <primoz.lampic@guest.arnes.si>, 15. feb. 07

(Optično/strojno/računalniško ...) prebrati. Tisto v oklepaju bomo vedno pogosteje izpuščali, ker bodo kmalu brali samo še stroji. ☺ — ***Miran Hladnik***, 15. feb. 07

Zanimivo vprašanje: Kako se po slovensko reče *skenirati*? V katerem jeziku pa je *skenirati*, če ne v slovenskem? V angleščini ni, v francoščini ni, tudi v portugalščini ni. *Skenirati* bi lahko bila slovenska beseda, ampak ji ne damo domovinske pravice. Čeprav smo jo nekoč potrebovali in jo še vedno potrebujemo, je nimamo za svojo. Celo statistika govori proti njej. *Bralnik* jo prekaša in po nekem štetju tudi *čitalnik*. Da so med realnim jezikom in njegovim zapisom, ki je osnova za preštevanje, v jezik posegale lektorske roke, je zamolčano. In tako beseda *skenirati* obvisi v praznem prostoru, brez jezikovne domovine. Tisti, ki so si jo sestavili, je ne priznajo za svojo. In skupaj z 1 % slovenskih prebivalcev in kdove kolikim procentom uporabljanih besed se beseda *skenirati*, kar se uradne domovine tiče, znajde med izbrisanimi. — ***Andrej Rozman Roza*** <bogoroz@siol.net>, 15. feb. 07

Še eno nič manj zanimivo vprašanje: kako pa potem posloveniti besedo *sken* (datoteka kot rezultat optičnega razbiranja – vendar pa še ne prepoznavanja – z optičnim bralnikom), da bo bolj in dovolj naša? In kaj naj, brskajoč po korpusih, postavim obnjo, da bom preštel pojavitve enega in drugega in domnevno pritepenko zavrnil tudi statistično? — ***Peter Weiss*** <Peter.Weiss@zrc-sazu.si>, 16. feb. 07

Citiranje spletnih virov

Pred časom, natančneje novembra, sem v *Wikipediji* objavila članek o svojem domačem kraju (http://sl.wikipedia.org/wiki/Gorje). Danes pa sem ugotovila, da se ta moj članek nahaja v sredini prilogi *Dnevnika*. Novinarka **Vesna Levičnik** je naredila *copy-paste*. Vem, da *Wikipedija* ni avtorsko zaščitena in ji je bilo to dovoljeno. Zanima pa me, če bi novinarka morala podatke preveriti in napisati

vire? Sama virov nisem navedla, saj sem določene stvari izvedela od domačinov, nekaj sem jih prepisala s tabel, ki stojijo ob znamenitostih, nekaj pa z letakov. Za odgovor se vam že vnaprej najlepše zahvaljujem! — ***Alexia*** <alexia_03_@hotmail.com>, 16. feb. 07

Krajših citatov iz leksikonskih virov (npr. biografski in bibliografski podatki) večinoma ne identificiramo, ker gre za splošna dejstva in je nekako samoumevno, da si pomagamo z njimi (tako tudi s slovarskimi, literarnoteoretskimi, učbeniškimi definicijami ipd.). Med principe leksikografskega dela sodi odpoved lastnemu raziskovalnemu delu in jih bibliografije klasificirajo kot strokovne in ne kot znanstvene publikacije, tako izrecno tudi pri *Wikipediji*. Kadar pa brez vključevanja lastnih raziskav ne gre, ali kadar primerjamo različne leksikonske vire, ali kadar po obsegu in ambiciji presegajo strokovni prag, takrat jih seveda citiramo. Taki so pogosto tudi članki v *Wikipediji*, zato je *Wikipedija* vedno pogosteje citirani vir. Če si novinar pomaga s tujim daljšim tekstom tako, da je velik del njegovega prispevka iz rahlo modificirane tuje predloge, bi se v vsakem primeru spodobilo vir vsaj omeniti (npr. povzeto iz *Wikipedije*). Novinarke, ki je preplonkala članek iz *Wikipedije*, zaradi neetičnega obnašanja ni mogoče sodno preganjati, treba pa ji je sporočiti, da ni lepo ponašati se s tujim perjem. /.../ Trenutna avtorska zakonodaja zahteva, da založnik za vsako uporabo tuje intelektualne lastnine vpraša njenega lastnika, tudi če izdelka ne krasi oznaka za *copyright*. Navijam za to, da se namesto *copyrighta* © uveljavi veliko bolj sproščena in življenjska zakonodaja *creative commons* (*cc*), ki je pisana na kožo novih medijev in omogoča uporabo tuje intelektualne lastnine brez avtorjevega izrecnega dovoljenja, vendar tudi ta vztraja pri priznavanju avtorstva (in včasih še pri prepovedi komercialne rabe). /.../ Nagovarjam k ogledu spletne strani slovenske *creative commons* (ustvarjalne gmajne) http://creativecommons.si/, zlasti poglavja o licencah *cc*, ki ozaveščajo standarde obnašanja pri objavljanju in krepijo občutljivost za avtorstvo na tem področju. — ***Miran Hladnik***, 16. feb. 07

Predlagam vam, da se vsekakor z istim sporočilom obrnete tudi na Društvo slovenskih novinarjev. Novinarje – tudi tiste, ki bi to radi bili, pa nikoli ne bodo – namreč zavezuje častni kodeks (če že lastna morala in čut za čast ne). Ali vir podatkov »zapoveduje« navajanje ali ne, je torej popolnoma irelevantno. Ne pustimo, da se zaradi nedelovanja prizadetih takšni pojavi razpasejo. Vsaka demokratična država namreč krvavo potrebuje *dobro* novinarstvo. — ***Vesna Velkovrh Bukilica*** <vvb@siol.net>, 17. feb. 07

Zmanjševanje ur slovenščine v šolskih programih

Predlagam didaktični sekciji Slavističnega društva Slovenije, da organizira javno razpravo o zmanjševanju ur predmetu slovenščina v šolskih programih. To se po mojih izkušnjah dogaja v tem tisočletju v vsaki reformni evforiji. Tako se je l. 2003 skrčilo število ur v triletnih poklicnih šolah za tretjino, tako se je za prib. dvanajst ur lani skrčilo (»približalo dejanski izvedbi«) število ur v srednjih strokovnih šolah,

tako se bo po navedbah oblastnikov predvidoma zgodilo »sveti kravi slovenščini« v gimnazijah (**Mežan** v *Delu*) in tako se bo izjavi **Angelce Likovič** v sinočnih *Odmevih* moralo zgoditi slovenščini v devetletki, kjer ima v prvem triletju »čisto preveč ur« (resda sedem, pridobljenih s kurikularno prenovo, zato so pa tudi rezultati mednarodnih primerjav ugodnejši). Predlagam, da se na tako razpravo povabita oba zgoraj imenovana predstavnika oblasti. Upam, da to poleg velikih tem naše prestižne eksistence tudi ta eminentno društveni problem zaščite stroke na pomembnem področju javnosti koga zanima? — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 27. feb. 07

Prav vesela sem, da se je tako priznana strokovnjakinja oglasila, kaj se dela z urami slovenščine v šolah. Namreč tudi jaz vpijem, kdo me pač še posluša, da je na področju poklicnega šolstva katastrofa glede števila ur slovenščine (to pač zelo dobro poznam). Zastavljen učni program lahko samo preletimo, glede na sposobnosti dijakov v poklicnem šolstvu. Če bo razprava res organizirana, sem pripravljena sodelovati in argumentirati predlog za večje število ur slovenščine v poklicnih šolah. — ***Metka Hojnik Verdev***, Srednja strokovna in poklicna šola Celje <metka.hojnik@triera.net>, 27. feb. 07

Goreče podpiram predlog kolegice **Bože Krakar Vogel**, potrebno pa bi bilo doseči, da ne bi pripovedovali sami sebi. Sodelovali naj bi tudi odgovorni direktorji direktoratov MŠŠ, svetovalci Zavoda za šolstvo, člani strokovnih svetov (predvsem za splošno izobraževanje), predstavniki vseh univ. slovenistik, pa še kdo od organov izvršne veje oblasti, med katerimi praktično ni nobenega slovenista. Morda bi veljalo obuditi tudi spomin na nekdanji (?) odbor za kurikularno prenovo pouka slovenščine in na takrat postavljene cilje, ki jih je oblikoval **Silvo Fatur**. Če bo potrebno, se bom potrudil, da dobim brezplačno na razpolago dvorano v parlamentu. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 1. mar. 07

Menim, da je predlog **Bože Krakar Vogel** nadvse aktualen in ga zato vsekakor podpiram. Vprašanje števila ur je ključno za ustrezno izvajanje novega učnega načrta, ki je zasnovan tako, da razvija zmožnosti (oz. kompetence, kot radi tujčimo slovenski ustreznik). Ob tem bi bilo v okviru strokovne razprave o premikih načrtovanja pouka slovenščine smiselno spregovoriti še o razmerju med zmožnosti in znanjem, o preverjanju in ocenjevanju znanja, diferenciaciji ter še o čem. Upam, da bomo v razpravi sodelovali vsi, ki se ukvarjamo z jezikovnim in književnim poukom in ki nas zanima prihodnja »kurikularna podoba« slovenščine. — ***Igor Saksida*** <igor.saksida@guest.arnes.si>, 2. mar. 07

Veseli me, daje moja pobuda na javno debato o zmanjševanju ur slovenščine v šoli – ki jo razumem kot ponovno definiranje položaja materinščine v šoli in slejkoprej dolgoročno tudi v družbi – naletela na pozitiven odmev. Brala sem nekaj javnih in nekaj samo meni namenjenih odmevov. Zlasti slednji se pridružujejo mojemu občutku, da vsak zase ne moremo uspeti s še tako vsebinskimi argumenti. Moramo torej imeti neko civilnodružebno podporo in organiziranost, da se naše spodbude

slišijo. Sama Slavistično društvo Slovenije razumem kot ravno pravšnje ozadje za tako civilnodružbeno pobudo. Ima vse organe, ki bi se tega lahko lotili (društvo matematikov bi npr. zagotovo reagiralo na marsikaj od tega, kar gre pri nas kar mimo, društvo staršev pa je v zavidljivem času prodrlo kot glavni ministrov konzulent). In še: nič ne bo zaleglo, če ne bo društvo doseglo, da se morebitne javne debate udeležijo tudi predstavniki oblasti in mediji – sami sebi smo te reči vsaj ob raznih pedagoških okroglih mizah že neštetokrat povedali. Korak k temu bi najbrž bil, da upravni odbor društva razmisli, kaj izpostaviti, koga povabiti in kam – čimbolj odmevno in z morebitno možnostjo ponovitve. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 3. mar. 07

Zmanjševanje števila ur – seveda ne ... Nasprotno! Skrbi me predvsem že navedeno: »... definiranje položaja materinščine v šoli in slejkoprej dolgoročno tudi v družbi«. Torej, ker je ravno priložnost za besedo in če bo (morda na nivoju države) še priložnost za pogovor o številu ur, menim, da je ob tem enako ali celo bolj pomembno, da stroka reče še besedo o: Zakaj »sveta krava slovenščina«? Ko gre za omenjene besede, me skrbi predvsem dejstvo, da že nekaj let s polnimi usti govorimo o pragmatiki in uporabni slovenščini, učni načrt pa je (še zmeraj) poln banalnega strukturalizma in abstrakcij, ki so mladostnikom tuje. »Zakaj pa moramo poznati razliko med povedkovim prilastkom in povedkovim določilom? Zakaj pa je pomembno, če je osebek ali prislovno določilo? Pa odvisniki, ki jih ne poimenujemo po temeljni vrsti ... In ... In ...« (Smo ravno pri skladnji, ki je trenutno malik, ki se mu klanjam ...) Od tu izvira tudi tisto o »sveti kravi slovenščini« v gimnazijah in ni povsem za lase privlečeno. Mnogokrat tako čutim tudi sama. Kako naj jo ima rad mladostnik, ki je in bo del družbe, v kateri želimo »definirati slovenščino«? S čim naj mu jo priljubim, ko mnogokrat ne vem, kako naj osmislim svoje delo in njihove dvome. Saj nimamo časa niti dihati! Ko gre npr. za oživljanje ob umetnostnem besedilu, imam v mislih le to, kako naj ga prekinem na čim manj stresen način, ker NIMAMO ČASA DOŽIVLJATI. Seveda živimo v intelektualni dobi, vendar to še ne pomeni, da lahko zanikamo naravo mladostnika med 14. in 18. letom. Biti bi morali dejavni in praktični ... Doživljati čim več lepote besedne umetnosti. Življenje v tem obdobju menda prvič postane osebna zadeva ... Vendar je to že psihologija, kajne, ki pa s slovenščino, slovnico, očitno nima nič skupnega. Mladostniki danes so pač drugačni, e-mladostniki, prilagajati se moramo mi njim in ne oni nam, zarustanim tankom. Torej, najprej »popraviti« učni načrt v smislu manj nepotrebnih slovničnih struktur, (še) več uporabnega jezika in več svobodne« književnosti. Pa vendar je to samo drobec mojih misli ... — ***Anita Ivačič*** <anita.freser@guest.arnes.si>, 4. mar. 07

Vse kaže, da je debata precej aktualna, in ker je blizu mladim, se oglašam tudi jaz. Priznam, da nisem bogve kako seznanjena z današnjim stanjem v šolah – kot študentka slovenistike imam slovenščine že prek glave – ampak bom pa vseeno dodala nekaj svojih drobtinic. Malce obotavljivo se strinjam s trditvijo, da bi morali učne ure slovenščine povišati – ker se še vedno precej oklepam starega reka,

da pač srednje šole, razen gimnazij, pač ne potrebujejo toliko slovenščine, ker so pač manj »intelektualno« usmerjene. /.../ Sama menim, da so srednješolci najbolj občutljiva skupina, kar se tiče učenja jezikov – na 'menuju' imajo tedensko kar tri – dva tuja in našo ljubo slovenščino, z vsemi njenimi ugankami in zankami. Glede na to, da smo zdaj v EU, se je povišalo pričakovanje znanja tujega jezika, in povsem upravičena je bojazen, da se bi naš jezik začel počasi odrivati v kot – vsaj v poznejših stopnjah integracije. Že res, da gimnazijcem ubijamo v glavo, da je materinščina alfa in omega, ker so pač intelektualna elita srednjih šol – toda, kaj pa drugi? So nepomembni? Nikakor ne! Čeprav se gimnazijci smatrajo za intelektualni vrh, so še vedno srednješolci večja skupina; in čeprav sami ne bodo nikoli – ali pa le redki med njimi – mozgali problemov na fakultetah – imajo mnogo večji vpliv na jezik, kot ga imajo razni profesorji in doktorji. Ravno zato se tehtnica povečanja ur slovenščine nagiba njim v prid. — ***Irena Blazinšek*** <irena_blazinsek@hotmail.com>, 5. mar. 07

Cankarjevo 2007 (nadaljevanje)

Saj vem saj vem, le Čevlje sodi naj kopitaR, pa vendar: bilo je Cankarjevo (cankarjevo?) tekmovanje na naši srednji šoli, ki jo obiskuje več kot tisoč dijakov, pa jih je le sedem (7) pisalo na prvi stopnji. Bilo je teden ali dva zatem matematično (matematika: fuj-fej-gravž-groza-nočne more-frustracije) tekmovanje, Evropski matematični kenguru poimenovano, pa je z iste šole pritegnilo sto osemdeset (180) dijakov. In to je bilo tekmovanje, ki gimnazijcev sploh ne vodi kam dlje, ne na izbirnega ne na državnega ne na olimpiado, ampak tekmovanje kar tako, *kokr* za preganjanje odvišnih logičnih impulzov v možganih; *kokr* eno grupno reševanje križank torej. Pa ni bilo od nekdaj take gneče; Komisija za popularizacijo matematike pri Društvu matematikov, fizikov in astronomov Slovenije se je v dobrem desetletju krepko nagarala, da gneča je, kakršna je. Vendar so kengurujske naloge vse prej kot trivialne; skoraj ne pomnimo dijaka, ki bi dosegel vse možne točke. Ne bom izzivala slovenistov kar povprek, saj me mnogi mrzijo že od *Menuetnih* razmišljanj dalje, ampak izzivam vas, da izzovete debato v vaših logih: bi bilo mogoče tekmovanje iz znanja materinščine zasnovati na način, ki se sicer ne izogne študiju literarnih del, vendar pa z znatnim deležem preverjanja ostalih ravni razgledanosti in pismenosti pritegne več kot le peščico izbranih vztrajnežev? Ali pa je to v protislovju z naziranjem, da je Slovenščina Materinščina Izbrancev? — ***Marta Zabret*** <marta.zabret@guest.arnes.si>, 17. mar. 07

Se popolnoma strinjam z vsem napisanim. Podobno je pravzaprav na večini osnovnih in srednjih šol. Zakaj? Vsako leto znova slovenisti jamramo, kako je vse manj navdušenja med mularijo nad izbranimi deli oz. temami za Cankarjevo tekmovanje. Žal vse to spominja na klic vpijočega v puščavi. Dejstvo je, da učenci in dijaki vse manj berejo, da vse več časa preživijo pri drugih aktivnostih in za

računalnikom. Dejstvo je, da so vsako leto znova izbrana dela, ki dijake vse manj privlačijo. Danes je potekalo vsedržavno tekmovanje za Cankarjevo tekmovanje. Dijaki 4. stopnje so morali pisati esej na podlagi odlomka iz kratke zgodbe, ki je bil po priporočilu izločen iz obveznega branja za to stopnjo. Je še potrebno spraševanje, zakaj se mularija ne odloča za tovrstno tekmovanje? Najbrž je tudi vsak komentar odveč. Marsikdo bo rekel *mea culpa* – tovrstne napake se pač lahko zgodijo. Jaz sem pri tem bolj nepopustljiva – gre za državno, ne kakršno koli tekmovanje, zato se tovrstne napake ne smejo zgoditi, saj odvrnejo še tisto peščico dijakov, ki radi berejo. Torej? — ***Andrejka Šušmelj*** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, 17. mar. 07

Dragoceno razmišljanje, vendar polemike ni potrebno pogrevati, ker se je od samega pogrevanja najbrž že skisala (glejte slovlitovski arhiv za zadnji dve leti), vabim pa vas, prav tako seveda tudi celotno slovenistično javnost, da se opredelite do sprememb tekmovanja za Cankarjevo tekmovanje (možnih novih modelov tekmovanja), ki bodo na *SlovLitu* čez nekaj tednov »postavljeni na ogled«. Tudi kopitarjem. — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 19. mar. 07

Strinjam se z vsemi, tudi z g. Lahom, pa vendar še en utrinek. Na TŠC v Kranju (center ima nad tisoč dijakov) se je šolskega tekmovanja za CP udeležilo 64 dijakov, matematičnega kenguruja kot šolskega tekmovanja pa 173 dijakov. Od tega se je 16 dijakov udeležilo vseslovenskega tekmovanja za CP. Na vseslovenskem tekmovanju za CP, ki je potekalo na Biotehniški šoli v Strahinju, je bilo prisotnih pet mentoric, ki so sodelovale kot nadzorne učiteljice oz. popravljalke nalog objektivnega tipa in ravnateljica. Če upoštevamo, da je morajo za šolsko tekmovanje mentorice skopirati kar nekaj literature, kar pri matematičnem kenguruju odpade, je razmerje kar pohvalno. In spet velja stari rek: Šola stoji in pade z učiteljem oz. mentorjem. Pa prosim, brez zamere. — ***Vlasta Jemec*** <Vlasta.Jemec@guest.arnes.si>, 19. mar. 07

Sesti bo treba za mizo in kaj spremeniti. Dejstvo je, da imajo mentorji – učitelji dodatnega dela čez glavo, kar se kaže v problemu, kdo bo nadzoroval, kdo bo popravljal, kdo bo spremljevalec otrok (ne moreš jih nabasati v avto in jih odpeljati na tekmovanje) ... Zakaj? Kengurujček preverja znanje, ki ga obravnava učni načrt v šoli, Cankar pa preverja, kar ni v načrtu, in se je za to treba bistveno drugače pripravljati in delati samo z nadarjenimi. Cankarjevo priznanje je torej prestižna nagrada kot Vegovo priznanje, mislim, da je tako. To pa je povezano tudi sicer s sindromom o težkosti slovenščine tudi na maturi. Preverjamo tudi tisto, kar ni v učnem načrtu. Ni Dekleve in ni Kundere. Torej je matura iz slovenščine tudi nekaj posebnega in praviloma je (skoraj) nihče ne piše z oceno 5 + 3! Mislim, da je čas, da se ozremo okrog in ugotovimo, da imamo veliko dobrih dijakov in učiteljev slovenščine, le tem iz »vsakdanjega življenja nam manjka«. Temu se menda reče realizem v šolstvu, a kaj, ko ga hočemo za vsako ceno preseči s »simbolizmom«, potem smo pa zopet nesrečni, ker ne gre. Priznajmo, da imamo v Sloveniji tisoč ali več dobrih poznavalcev (otrok) svojega jezika in literature. To je lahko nacionalni

ponos in v tem je teža, ne v težkih vprašanjih. — ***Alenka Prebačnik Šešel***, SD Celje <alenka.prebicnik-sesel@guest.arnes.si>, 19. mar. 07

Tudi sam mislim, da bi bilo dobro o tekmovanju kdaj v prihodnje reči kako temeljito in iskreno besedo. Že pred časom so se na različnih seminarjih pojavljala vprašanja, koliko in ali sploh je zasnova tekmovanja v skladu s priporočili sodobnega pouka književnosti in komunikacijskega modela »pogovora« o besedilih. Zagotovo je prvi in najpomembnejši korak k temu, da bi bilo tekmovanje bolj »pogovorno«, primerna izbira besedil, drugi je sestava primernih opisnikov besedil učencev in tretja usposabljanje ocenjevalcev. Ne bi se rad opredeljeval do tega, kako je bilo z izbiro beriva letos, me pa skrbijo podatki, ki jih berem tule – ne verjamem, da želijo kolegice zgolj alarmirati strokovno javnost in »zganjati paniko«, ampak sem prepričan, da so njihovi zapisi odraz skrbi za celo stvar. Kaj, ko bi torej v okviru društva organizirali strokovno srečanje na to temo, predstavili težave, dileme in možne rešitve? Je za kaj takega »prostor in čas«? — ***Igor Saksida*** <igor.saksida@guest.arnes.si>, 19. mar. 07

20. marca je svetovni dan Frankofonije, ki povezuje 200 milijonov naravnih govorcev in 800 milijonov frankofonov. Francozi čutijo potrebo, da spodbujajo zanimanje in rabo francoščine, zato se bodo podeljevale nagrade, zborovanja, srečanja vseh vrst, ki jih poleg Francozov pri nas podpira tudi Ministrstvo za šolstvo. Kaj pa če bi izumili ali vsak plagiat napravili v obliki dneva slovenščine (s kakšnim duhovitim poimenovanjem in izvirno vsebino, vključitvijo lektoratov, zdomcev, tujih interesentov na domačih tleh, pa dodali še cepec domačih entuziastov)? — Cankarjevo tekmovanje imamo, imamo kritike in zamisli, a imamo koga, ki bi besede v življenje spravil in kaj konkretnega storil (pripravljal naloge, izbor, popravljal, ocenjeval, izračunaval rezultate, obveščal, se bodel s kolegicami ...)? — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 20. mar. 07

Tudi sama sem mentorica za Cankarjevo tekmovanje že leta, toda tako uživali ob besedilih še nismo kot letos. Kljub tekmovanju, ki je moje »iskrene bralce« potolklo, moram priznati, da se je splačalo za prijetne urice, ki smo jih preživeli. Glede tekmovanja pa bi bilo pošteno, da še enkrat premislimo o glavnem cilju slovenščine in umetnostnih besedil v OŠ – da pri učenkah in učencih spodbujamo (in ne obratno) estetsko doživljanje in jih vzgajamo v kasnejše bralce (in ne obratno). Kakšen smisel imajo vsa faktografska in še kakšna vprašanja? Ljubezni do besedil s tem zagotovo ne spodbujamo. Pa tudi zanimanja za tekmovanje ne, če se povsod drugje lažje doseže dobre rezultate in visoka priznanja. — ***Simona Jerčič*** <simona.jercic@guest.arnes.si>, 21. mar. 07

Slavistična knjižnica

V začetku letošnjega leta smo uspešno pripeljali na luč sveta nov letnik knjižne zbirke Slavistične knjižnice (zvezki 9, 10 in 11), ki jo izdaja Slavistično društvo

Slovenije in je namenjena objavam znanstvenih monografij, podobno kot sorodna zbirka Zora, ki jo izdaja SD Maribor in se približuje že petdesetemu zvezku.

Zbirka Slavistična knjižnica šteje zaenkrat le enajst zvezkov, ima pa globlje korenine kot vitalna mariborska sestra, saj je Slavistično društvo Slovenije izdalo prve publikacije že pred drugo svetovno vojno, ko njeni člani niso našli primernega založnika niti za tako pomembne publikacije, kot je bila 1940. leta objavljena *Slovenska slovnica* t. i. čitankarjev. Iz pregleda vseh izdaj, ki ga je skrbno pripravil **Miran Hladnik** in je objavljeno v vsakem zvezku, pa tudi na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/slaknj.html, je razvidno, da je bila zbirka najprej zasnovana zelo široko. V njej so našli prostor tako učbeniki (npr. *Besedna umetnost* **Silve Trdina**) kot tudi bibliografski priročniki (npr. **France Dobrovoljc**, **Zvone Verstovšek**: *Dve imenski kazali*; **Marja Boršnik**: *Kratek bibliografski pregled slovenskega slovstva*) kot tudi znanstvene monografije (**Vera Brnčič**: *N. A. Dobroljubov*; **Janko Jurančič**: *Južnoslovanski jeziki*). V ozadju nastanka zbirke bi lahko iskali sledi zapletov, sporov in spopadov, ki so nastali okrog predvidene zbirke znanstvenih monografij k *Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev* (Klasiki), v kateri ni mogla iziti **Koblarjeva** monografija o Gregorčiču, ki je kasneje (1962) izšla pri Slovenski matici, kjer so objavili tudi domala vse doktorske disertacije in dobršen del znanstvenih monografij s področja slavistike. Tej možnosti so se 1978. pridružili zvezki Literarni leksikon in nekatere druge edicije, kjer so imeli nekateri – a ne vsi – možnosti objavljati svoja dela. Ne glede na ugibanja je konec petdesetih let zbirka Slavistična knjižnica zaspala, dokler se na prelomu tisočletja niso pojavile večje potrebe po prostoru za knjižne objave znanstvenih del, ki so jih ustvarjali še neuveljavljeni raziskovalci in predvsem tisti, ki so delali izven institucij, ki bi jim izdale njihove študije. Kot tedanji predsednik Slavističnega društva Slovenije sem skušal realizirati to potrebo in poskrbel za izdajo treh zvezkov, žal pa sem imel nesrečno roko pri izbiri sozaložnika, ki je najprej obetal odlično sodelovanje, potem pa prišel v težave, ker se njihovi že izdani učbeniki (predvsem za devetletko) niso dobili subvencije in zaradi zamika uvajanja devetletke niso imeli pričakovanega knjigotrškega uspeha.

Zbirka je kmalu za tem prevzela še eno pomembno funkcijo. Ker se skušajo ministrstva otresti čim več nadležnih prosilcev za sredstva, so izumili kriterij, da bodo sofinancirali le izdaje, ki jih pripravljajo verificirane ustanove za znanstveni tisk in letno pripravijo vsak šest znanstvenih publikacij, ki ustrezajo vsem uveljavljenim standardom. Na ta način bi bile ogrožene tudi subvencije Slavističnemu društvu za obe reviji (*Slavistično revijo* ter *Jezik in slovstvo*) ter vsakoletni kongresni zbornik. Tedanji predsednik Slavističnega društva Slovenije **Miran Hladnik** je pravilno ocenil položaj in pospešil utrip Slavistične knjižnice, ki ji je po malem že spet pohajala sapa.

Kljub vsem zapletom in vsem trepetom, ali bodo finančno pokriti, so nam sedaj na razpolago novi zvezki Slavistične knjižnice. Kot deveti zvezek zbirke je izšlo delo **Kozme Ahačiča** *Izvirne slovenske pesmi Jovana Vesela Koseskega: vsebinski*

opis, okoliščine nastanka, pregled ocen, jezik, tekstnokritični aparat ter diplomatični in kritični prepis pesmi 1818–1852 (195 str.). V njem je mladi obetavni filolog prikazal izvirne pesmi Koseskega, ki ga presojamo preko stereotipov, vendar je empirična raziskava pokazala, da je vsaj v začetnih pesmih uporabljal besedišče, ki je kot nezaznamovano uvrščeno v Pleteršnikov in kasneje tudi v *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Okoliščine nastanka pesmi, analiza kritiških odmevov in pregledna biografija odkrivajo marsikateri zgovoren podatek o pesniku, ki počiva v na pol pozabljenemu grobu v Trstu in mu grozi, da ga bodo prekopali.

Razprava **Martine Ožbot** *Prevajalske strategije in vprašanje koherence ob slovenskih prevodih Machiavellijevega* Vladarja (163 str.) se osredotoča na vprašanje koherence kot najvažnejše besediloslovne kategorije, po kateri se besedila kot takšna konstituirajo. Poleg teoretskih razmislekov jo prvenstveno zanimata Prepeluhva in v Koširjeva slovenitev navedenega dela in ugotavlja, da nesistemske spremembe v prevodih izvirajo iz zunajbesedilnih danosti predvidene komunikacijske situacije. Usmerjene so v krepitev koherence ciljnega besedila in s tem v povečevanje razvidnosti smisla besedila, kakršen izhaja iz vsakokratne zamišljene funkcije.

Enajsti zvezek Slavistične knjižnice prinaša delo **Katarine Podbevšek** *Govorna interpretacija literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi* (305 str.). Avtorico, ki je predavateljica na AGRFT, zanima govorjeni jezik v različnih okoliščinah, predvsem v umetnosti in pedagoškem procesu. V razpravi je podala teoretične utemeljitve te dejavnosti in z empirično primerjalno analizo pokazala razlike med šolsko in umetniško govorno interpretacijo, vključila pa je tudi številne konkretne primere tovrstnih govornih dejanj, ki lahko služijo kot model priprav za takšne izvedbe.

Nekatera dela so predstavljena na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/slaknj.html tudi z integralnim besedilom, pri vseh pa so tudi podatki o ceni (od 7 do 13 €) in vabilo, da publikacije naročimo za zasebno knjižnico ali za ustanovo, kjer smo zaposleni. — ***Zoltan Jan*** <zoltan.jan@siol.net>

Knjižne novosti

Tone SMOLEJ (ur.): *Tematologija. Izbrana poglavja*. Ljubljana: Študentska založba (knjižna zbirka Scripta), 2007.

Tematologija je panoga primerjalne književnosti, ki preučuje pojavnost literarnih tem (snovi, tipov, tudi mitov) v različnih literarnih delih. Na Slovenskem je leta 1936 pojem in metodo udomačil **Anton Ocvirk**, ki se je zgledoval po francoski komparativistiki. Knjiga, ki jo je uredil **Tone Smolej**, je zasnovana kot študijski pripomoček, v njen pa poleg urednika sodeluje še devet avtorjev. Teme, ki jih obravnavajo, so grške (**Marko**

Marinčič piše o Medeji, **Janez Vrečko** o Ojdipu, **Florence Gacoin Marks** o Pigmalionu), zgodovinske (**Tone Smolej** raziskuje temo Device Orleanske, **Matjaž Zaplotnik** Maksimilijana Mehiškega, **Igor Grdina** pa temo Veronike Deseniške) in biblijske (**Jože Krašovec** in **Irena Avsenik Nabergoj** pišeta o Jožefu iz Egipta). Dve temi (Efeška vdova, o kateri piše **Tone Smolej**, in Črtomir, ki ga obravnava **Marko Juvan**) pa imata izključno literarni izvor. Vsi članki imajo podobno zasnovo, saj raziskujejo razvoj določene teme skozi različna obdobja, po potrebi pa upoštevajo tudi razdelitve po zvrsteh, nacionalnih književnostih ipd. Vsak izmed prispevkov torej prinaša podatke o tem, kje, kdaj in na kakšen način se obravnavana tema pojavlja v svetovni in slovenski književnosti. Uvodno študijo je prispeval **Yves Chevrel**, upokojeni profesor za primerjalno književnost na pariški Sorboni in eden najpomembnejših evropskih komparativistov. Priročnik je izdala Študentska založba (http://www.studentskazalozba.si/) v zbirki Skripta. — ***Matjaž Zaplotnik***

Elena KRASNOVSKÁ in Juraj HLADKÝ (ur.): *Slovenská kazateľská tvorba 19. storočia v dejinných súvislostiach a v spoločenskom kontexte obdobia*. Trnava: Pedagogická fakulta TU in Spolok sv. Vojtecha, 2007.

V zborniku o pridižnem jeziku na Slovaškem, ki prinaša referate s konference v Trnavi 12.–14. septembra 2005, je objavljen tudi članek **Jožeta Lipnika** Slovinská kazateľská tvorba v 17. a 18. storočí (Svetokriški a Rogerij). — ***Miran Hladnik***

Jože KRAŠOVEC, Majda MERŠE in Hans ROTHE (ur.): *Faksimile najstarejših slovenskih prevodov* Svetega pisma. Paderborn/München/Wien/Zürich: Ferdinand Schöningh, 2006.

Slovenska Biblija je sklepno dejanje v edinstveni mednarodni zbirki Biblia Slavica, ki je v 40 letih izdala faksimile najstarejših in torej najbolj ogroženih slovanskih in baltskih prevodov *Svetega pisma*. V novi monumentalni *Slovenski Bibliji* formata Dalmatinove *Biblije* je zajetih devet del iz obdobja 1555–1582, šest jih podpisuje Primož Trubar. Ker so izvirna besedila ohranjena le v nekaj izvodih, nekatera samo v tujih knjižnicah, pričujoča faksimilna izdaja po eni strani pomeni izjemno promocijo slovenske kulture v mednarodni znanstveni javnosti, po drugi strani pa temeljne dokumente našega jezika odpira vsem slojem slovenske strokovne in kulturne javnosti. — ***Založba ZRC***

Alenka ŽBOGAR: *Kratka proza v literarni vedi in šolski praksi*. Ljubljana: ZRSŠ, 2007.

Pri založbi Zavoda RS za šolstvo in šport je pravkar izšla knjiga *Kratka proza v literarni vedi in šolski praksi* **Alenke Žbogar**. Delo se ukvarja literarnovednimi in književnodidaktičnimi vprašanji, vezanimi na sodobno

slovensko kratko pripovedno prozo, konkretneje kratko zgodbo in novelo. Prvi del ponuja novejše literarnovedne odgovore na terminološke zadrege pri vrstnih poimenovanjih kratke pripovedne proze, drugi del pa je književnodidaktičen in zato tesno vezan na šolsko prakso. Ker sodobne oblike pouka književnosti temeljijo na komunikacijskem in problemsko-ustvarjalnem pristopu, ki izhajata iz upoštevanja dijakovih učnih interesov in bralnih zanimanj, avtorica najprej opisuje t. i. recepcijsko teorijo. Prikaže raziskavo, s katero je dokazala, da se recepcijske zahteve ter sposobnosti gimnazijcev in dijakov tehniških šol razlikujejo, kar ji je bilo vodilo pri diferenciaciji izbora sodobnih slovenskih kratkih pripovednih besedil, ciljev in metod dela za gimnazije in 4-letne tehniške šole. Monografija predstavlja problemsko-ustvarjalni pouk književnosti, podaja splošne in specifične določilnice sodobnega učbenika za književnost ter modele obravnave kratke proze. Modeloma obravnave kratke zgodbe za gimnazijce in novele za dijake srednjih strokovnih in tehniških šol je kot primerjava dodan še model obravnave kratke zgodbe za tujce, uporaben pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika. Knjiga je namenjena študentom slovenistike, profesorjem slovenščine v gimnazijah in srednjih strokovnih in tehniških šolah, lektorjem, ki se ukvarjajo s poučevanjem slovenščine kot tujega jezika, ter vsem, ki jih sodobna slovenska kratka pripovedna proza zanima. — ***Alenka Žbogar***

Saška ŠTUMBERGER: *Slovenščina pri Slovencih v Nemčiji*. Ljubljana: ZIFF, 2007.

Monografija je sociolingvistična analiza položaja odraslih dvojezičnih Slovencev v Nemčiji. S pomočjo dosegljive strokovne literature in člankov, ki so bili namenjeni Slovencem po svetu, celostno predstavi različna pojmovanja dvojezičnosti, zgodovino preseljevanj, društveno življenje in odnos večinske družbe do priseljencev. V jezikoslovni analizi se osredotoča na opis govorjenega jezika v južnem delu Nemčije, kjer je potekalo terensko delo z intervjuji in strukturiranim vprašalnikom. — ***Knjigarna FF***

Branka KALENIĆ RAMŠAK in Maja ŠABEC (ur.): *Interpretacije* Don Kihota*: slovenski prispevek ob 400. obletnici izida*. Ljubljana: ZIFF, 2006.

Minilo je 400 let od objave prvega dela Cervantesovega *Don Kihota*. Pričujoča knjiga dodaja štiriindvajset novih pogledov k bogatem védenju o bistroumnih dogodivščinah še bistroumnejšega plemiča Don Kihota iz Manče. Prispevali so jih vrhunski in mednarodno priznani avtorji z univerz iz Avstrije, Danske, Francije, Italije, Madžarske, Nemčije, Slovenije in Španije. Knjiga je namenjena tako profesorjem in literarnim strokovnjakom kot tudi študentom jezikovnih oddelkov, predvsem hispanistom, in literarnim komparativistom. — ***Knjigarna FF***

Branka KALENIĆ RAMŠAK: *Izbrana poglavja iz španske in hispanoameriške književnosti 19. in 20. stoletja*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za romanske jezike in književnosti, 2007.

Knjiga obravnava špansko in hispanoameriško književnost 19. in 20. stoletja od romantike, realizma in modernizma do avantgardnih smeri ter povezovalno prikazuje španski in hispanoameriški skupni zgodovinski, duhovni in literarni kontekst. Namenjena je študentom hispanistike, učiteljem španščine, strokovnjakom in vsem tistim, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s književnostjo. — ***Knjigarna FF***

Janez CVIRN: *Razvoj ustavnosti in parlamentarizma v habsburški monarhiji. Dunajski državni zbor in Slovenci (1848–1918)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, 2006.

Učbenik celovito predstavlja glavne prelomnice v ustavni in parlamentarni zgodovini Habsburške monarhije oz. Cislajtanije, hkrati pa podrobno prikaže delovanje slovenskih poslancev v dunajskem državnem zboru od revolucionarnega leta 1848 do razpada dvojne monarhije (1918). Avtor ugotavlja, da je na ustavni razvoj in parlamentarno prakso v monarhiji usodno vplivalo pomanjkanje temeljnega konsenza njenih narodov o tem, kako naj bo organizirana (skupna) država. Če se je dunajski državni zbor leta 1848 vzpostavil kot forum sklepanja nacionalnih kompromisov, je zlasti od devetdesetih let 19. stoletja postal prizorišče ostrih nacionalnih spopadov, ki so onemogočali normalno parlamentarno delo. Vendar pa je v zgodovinopisju prevladujoča negativna ocena avstrijskega parlamenta bolj posledica njegovega žalostnega konca, kot njegove resnične dejavnosti in vloge. — ***Knjigarna FF***

Aleš IGLIČ in Veronika KRALJ IGLIČ (ur.): *Niko Županič: izbrana dela iz historične etnologije in antropologije. Ob 130. obletnici avtorjevega rojstva*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo (Zbirka AE gradiva, 1) , 2006.

Nova zbirka Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo je posvečena predstavitvi tiste vrste gradiva, ki je bodisi bolj opisne kot znanstvene narave ali pa je relevantno zaradi historične pričevalnosti. Praksa je pokazala, da je mogoče »delovna« gradiva zbrati razmeroma hitro, zmanjka pa časa za njihove resnejše znanstvene obdelave. Da takšna gradiva ne bi ostala neizkoriščena ali prepuščena pozabi, so drugima dvema zbirkama, ki ju že izdajajo na oddelku (Županičeva

knjižnica, Etno je fletno) dodali še tretjo, katere namen je, kot pove že naslov zbirke, publicirati zbrana aktualna ali historična gradiva z najrazličnejših tematik etnološkega in antropološkega dela. — ***Knjigarna FF***

Katarina PODBEVŠEK: *Govorna interpretacija literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica, 11), 2006.

Nova knjiga iz zbirke Slavistična knjižnica se ukvarja z govorno interpretacijo literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi. **Katarina Podbevšek**, predstojnica katedre za govor na AGRFT, primerja govorno interpretacijo učitelja pri šolski obravnavi literarnega dela z umetniško interpretacijo na odru ter s pomočjo te primerjave oblikuje enotna izhodišča za njuno izvedbo. Prek obravnave govorne interpretacije tako povezuje stroko didaktike književnosti s področjem igralske interpretacije literarnega besedila. Z empirično primerjalno analizo opozarja na razlike med šolsko in umetniško govorno interpretacijo, v obravnavo pa vključuje tudi številne konkretne primere tovrstnih govornih dejanj, ki lahko služijo kot model priprav za takšne izvedbe. — ***Matjaž Zaplotnik***

Objave v periodiki

Zadnja številka 54. letnika *Slavistične revije* (54/4, okt.–dec. 2006) je posvečena akad. prof. dr. **Borisu Paternuju**, ki je julija 2006 praznoval osemdesetletnico. **Marko Juvan**, urednik tokratne literarnovedne številke, v uvodnem prispevku Paternujev most med klasiko in modernostjo orisuje jubilantovo prehajanje med mnogimi literarnovednimi metodologijami in njegovo vztrajno prizadevanje pri premostitvi preprek med slovensko literarnozgodovinsko klasiko in evropsko literarno znanostjo ter literarno vedo in jezikoslovjem. Skoraj štiristo strani obsegajoča številka ponuja v branje 26 razprav, od tega 22 v slovenskem, po eno pa v angleškem (**H. R. Cooper, jr**.), nemškem (**P. Scherber**), ruskem (**N. N. Starikova**) in poljskem (**B. Tokarz**) jeziku. V nerazpravljalnem delu revije mdr. najdemo Bibliografijo Borisa Paternuja 1997–2006, ki jo je sestavila **Anka Sollner Perdih**, ter zapis **Ade Vidovič Muha** v spomin zaslužni profesorici **Bredi Pogorelec**. — ***Matjaž Zaplotnik***

V šesti številki 51. letnika *Jezika in slovstva* (51/6, nov.–dec. 2006), ki obsega 108 strani, je objavljenih pet razprav, tri ocene in eno poročilo. Na spletni strani http://www.jezikinslovstvo.com/ si zaenkrat lahko ogledate povzetke razprav, kazalo ter

prvo razpravo. Razpravljalni del revije je tokrat pretežno literarno obarvan. Posvečen je spletnim besedilom, letošnjima maturitetnima romanoma, osnovnošolskim berilom, slovaški literaturi ter delom Alojza Rebule.

Janez Strehovec v okviru teorije novih medijev predstavi različna spletna besedila v vsej večdimenzionalni pojavnosti, nekoliko več pozornosti pa nameni spletnim stranem in besedilnima digitalnima projektoma *Filmtext 2.0* ter *Screen*. Po primerjalni opredelitvi novomedijskega besedila glede na tiskano besedilo se osredotoči predvsem na načine pisanja in dostopanja do tovrstnih besedil ter na vlogo uporabnika pri produkciji in recepciji novomedijskih besedil.

Srednješolcem in srednješolskim učiteljem je namenjen članek **Alojzije Zupan Sosič**. Predstavljena primerjalna metoda obravnave obeh letošnjih maturitetnih romanov – *Pimlica* Milana Dekleve in *Neznosne lahkosti* bivanja Milana Kundere – s poudarkom na esejizaciji, lirizaciji, razdalji do pripovedi, literarnih osebah in kronotopu pripelje do novih spoznanj o obeh romanih, na podlagi katerih avtorica v luči sodobne interpretacije tudi kritično (o)vrednoti letošnje maturitetne priročnike. Prispevku sta dodana tudi motivacijska lista in prosojnici.

Petra Kodre s sociolingvističnega vidika obravnava slovenska osnovnošolska berila od leta 1923 naprej. S pomočjo motivno-tematske analize, narodnostne analize avtorjev ter analize deleža tujejezičnih neprevedenih besedil predstavi težnje po narodnem in kulturnem zbliževanju južnoslovanskih narodov, izražene v vsebinah posameznih osnovnošolskih beril.

Špela Šramel v svojem literarnozgodovinskem prispevku predstavi »eno najbolj ustvarjalnih desetletij v slovaški književnosti«. V takraten družbeno-politični okvir postavi predvsem slovaški revijalni tisk v 60. letih 20. stoletja, ki ga primerja tudi s slovenskimi revijami v tem obdobju, največ pozornosti pa nameni reviji *Mladá tvorba* ter delom Jána Johanidesa. Literarno življenje na Slovaškem v 60. letih 20. stoletja osvetli tudi z vidika literarnih premikov v 90. letih 20. stoletja.

Jadranka Cergol v svojem prispevku z nove, grško-rimske perspektive predstavi dela Alojza Rebule. Vpliv antike na celoten Rebulov opus prikaže predvsem preko štirih grško-rimskih filozofskih kategorij in načinov, na katere jih avtor vključuje v svoja dela. Mozaik Rebulovih številnih in raznolikih filozofskih vplivov je tako dopolnjen še z dodatno idejno-filozofsko komponento.

Tudi drugi, ocenjevalno-poročevalski del revije je precej literarno obarvan. Začenja in zaključuje ga **Vladka Tucovič**, ki predstavi knjigo **Zvonka Kovača** *Međuknjiževna tumačenja* ter poroča o hrvaškem slavističnem kongresu, ki je potekal v Varaždinu in Čakovcu od 5. do 8. septembra 2006. **Urška Perenič** predstavi in ovrednoti knjigo **Blanke Bošnjak** *Premiki v sodobni slovenski kratki prozi*, **Nika Vizjak** pa oceni zbornik o življenju in delu Berte Bojetu Boeta, ki ga je uredila **Katja Sturm Schnabl**. Reviji je dodana še rubrika Bibliografija, v kateri je **Anka Sollner Perdih** ob stoletnici rojstva literarne zgodovinarke **Marje**

Boršnik napravila izbor njenih objav od leta 1992–2006. Številko zaključuje rubrika V branje vam priporočamo.

Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov.— ***Urška Jarnovič*** <jurska@volja.net>, tehnična urednica *Jezika in slovstva*

Izšla je prva številka *Dialogov* v tem letu (43/1–2, marec 2007). V njej med drugim sprašujemo, kaj se dogaja s slovenščino na slovenskih univerzah, ali slovenski varuh človekovih pravic potrebuje varuha in kakšna je nova uredniška politika kulturnih strani v *Večeru*. — ***Emica Antončič***, odgovorna urednica *Dialogov* <info@aristej.si>

Ljubitelje dramatike bosta v prvi letošnji številki *Dialogov* gotovo razveselili razpravi **Tomaža Toporišiča** in **Tarasa Kermaunerja** – prvi razpravlja o dramah Petra Handkeja kot delu postbrechtovskega gledališča, drugi pa razmišlja o groteskni drami Matjaža Briškega *Križ*, ki je bila leta 2005 na 35. Tednu slovenske drame v Kranju nagrajena z Grumovo nagrado za najboljše slovensko dramsko besedilo. — ***Matjaž Zaplotnik***

Jubilejna 300. številka revije za družboslovje in kulturo *Primorska srečanja* (primorska.srecanja@siol.net) je pretežno literarno obarvana, saj jo je v celoti uredil **Jože Štucin**, literarni urednik. Rubriki Literatura in Okno v svet prinašata literaturo avtorjev različnih generacij, medtem ko v rubriki Odprte strani prispevke objavlja pet avtorjev: **Gizela Polanc Podpečan** (esej o proznem in dramskem opusu Borivoja Wudlerja), **Vladka Tucovič** (obravnava pisem Zofke Kveder in njene hčere Vladoše Jelovšek), **Silvo Fatur** (zapis o Gregorčičevem mecenu Josipu Gorupu pl. Slavinskemu), **Radovij Pahor** (razmislek o duševni motnji) in **Andrej Lutman** (spis o pesnici in pesniku). — ***Matjaž Zaplotnik***

Marčna številka mesečnika za književnost *Literatura* (XIX/189, marec 2007) v rubriki Refleksija prinaša članek **Janeza Strehovca** Beseda-telo v dlani (O digitalni poeziji in njenih izzivih za nove oblike branja), kjer se avtor (o novomedijskih besedilih je pred kratkim pisal tudi v slovenistični reviji *Jezik in slovstvo*) mdr. ubada s spremenjenimi koncepti vloge bralca v dialogu z digitalno poezijo in novimi mediji nasploh. V reviji je objavljen tudi odziv **Draga Jančarja** na pisanje **Mateja Bogataja** v prejšnji številki *Literature*, kjer je Bogataj v obsežni kritiki poskušal s sistematično pronicljivostjo »razkrinkati« Jančarjevo esejistično misel in slog pisanja v njegovi nagrajeni zbirki esejev *Duša Evrope* (Slovenska matica, 2006). Da ostaja Matej Bogataj v dobri »kritiški formi«, dokazuje tudi v sveži številki *Literature*, kjer se enako prodorno kot prej Jančarjeve zbirke loteva zbirke trinajstih »nesramno-sentimentalnih« esejev *Trnje v Arkadiji*, nove esejistične zbirke **Denisa Poniža** (Založba Ved, 2006). — ***Matjaž Zaplotnik***

Splet

http://www.ibby.org/ – Mednarodna sekcija za mladinsko književnost (IBBY, The International Board on Books for Young People); tu se lahko naročite na novice, na revijo *Bookbird* (zlasti otroški in mladinski oddelki knjižnic in oddelki na štirih univerzah v Sloveniji, ki se neposredno in posredno ukvarjajo z mladinsko književnostjo), se seznanite s kongresi, nagradami, 2. aprilu, ki je mednarodni dan mladinske književnosti, in drugimi dejavnostmi sekcije. Kongres IBBY bo v Kopenhagnu 7.–10. sept. 2008 (tema: *Zgodovinske pripovedi in zgodovina v pripovedih – The Story of History – History in Stories*). Več informacij: http://www.ibby2008.dk/.

http://www.irscl.ac.uk/grants.htm – Angleška štipendija za doktorski študij na področju zgodovine mladinske književnosti.

http://www.irscl.ac.uk/news.htm – Festival mladinske književnosti v Bathu (V. B.), 21.–30. sept. 2007.

http://www.irscl.ac.uk/callforpapers/lithuania.htm – Mednarodna interdiscipliniarna konferenca Otrok v litvanski in svetovni kulturi, 17.–18. maj 2007.

http://users.unimi.it/childlit – Spletna stran za mladinsko književnost v Italiji.

http://www.bralnaznacka.com/ – Bralna značka Slovenije.

http://www.alma.se/page.php?pid=3029 – ALMA – Astrid Lindgren Memorial Award in slovenska nominiranka za leto 2007 Lila Prap.

http://nobelprize.org/ – Nobelova nagrada: seznam Nobelovih nagrajenk (1903–2007), od 768 prejemnikov le 33 žensk.

http://nobelprize.org/nomination/literature – Nobelove nagrade za književnost.

http://www.arrs.gov.si/ – Javni razpisi za znanstvenoraziskovalno sodelovanje s partnerskimi državami in za sofinanciranje udeležb na mednarodnih konferencah v tujini z vabljenimi predavanji in delovanja slovenskih.

http://www.culture.gov.si/index.php?id=2134&tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=799 – Javni razpis za izbor izvajalcev javnih kulturnih projektov na področju kulturne dediščine JPR26-KD-2007.

http://www.mss.gov.si/si/okroznice_razpisi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=796 – Ministrstvo za šolstvo in šport je objavilo Javni razpis nagrad RS na področju šolstva za leto 2007.

http://www.uni-lj.si/Razpisi/razpisi.asp – Na spletnih straneh UNI LJ so najavljeni domači razpisi v letu 2007.

http://www.arrs.gov.si/sl/obvestila/07/obv-recenzenti-120107.asp – Zbiranje predlogov za člane občasnih strokovnih teles in recenzente za ocenjevalne postopke Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS.

http://www.kultura.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Podrocja/Preseren/vabilo.pdf – Vabilo za predlaganje kandidatov za Prešernovo nagrado in nagrado Prešernovega sklada.

http://www.zupca.net/ – Edina spletna stran o slovenski mladinski književnosti (pisatelji so na http://www.zupca.net/podstresje/arhiv/arhiv.htm#ods3b, ilustratorji pa na http://www.zupca.net/dnevna_soba/ilustratorji/ilustratorji.htm).

http://www.lj-oz.sik.si/default.asp?mID=sl&smID=a&pID={a8eb9639-812d-4069-8b1f-2d8082b2e7f6} – Nove spletne strani Knjižnice Otona Župančiča, Pionirske knjižnice in njenega Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo: pregledni in priporočilni seznami mladinskih knjig po temah, zvrsteh in žanrih, o slovenskem knjižnično-muzejskem kvizu, O priznanjih mladih bralcev Moja najljubša knjiga (od leta 1998), za najljubšo slovensko mladinsko knjigo in za najljubšo v slovenščino prevedeno mladinsko knjigo, o naj knjigi za otroke (tudi http://testnajknjiga.emecen.si/domov/indexBrezBarometra.aspx). Vredno ogleda in obiska v novih prostorih na Kersnikovi 2 v Ljubljani. — Zgornje povezave posredovala ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>

http://www.bralnaznacka.si/Glasilo – Na naši spletni strani smo objavili novo (prenovljeno) številko spletnega glasila *Ostržek* (http://www.bralnaznacka.si/Glasilo/SL_0607/Glasilo04.htm). *Ostržka* prejemajo mentorji bralne značke v šolah, vrtcih v Sloveniji in zamejstvu, učitelji dopolnilnega pouka v zdomstvu, društva in zveze prijateljev mladine, splošne knjižnice, strokovnjaki z različnih področij, povezanih z branjem, novinarji in nekateri starši. Spletno glasilo ureja Petra Potočnik, strokovna sodelavka Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS. — ***Bralna značka*** <info@bralnaznacka.si>

http://www.digilitera.net/ – Algorithm based literature and interesting technology. Sodobna računalniška literatura (in tehnologija). — ***Jaka Železnikar*** <jaka@jaka.org>

http://www.kakanien.ac.at/news – Kakanijske novice. Nova, kar 50 strani obsežna številka revije *Dialog* s programom Katoliškega doma prosvete Sodalitas v koroških Tinjah za obdobje od marca do septembra 2007 objavlja tudi vabilo, da se novi interesenti za brezplačno prejemanje *Dialoga* oglasijo po e-pošti na naslov office@sodalitas.at. Vse informacije tudi na spletnem naslovu http://www.sodalitas.at/. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – Za Wikipedijo so bila nazadnje v okviru seminarskega projekta Slovenski literarni zgodovinarji

pripravljena naslednja gesla: **Matjaž Kmecl**, **Helga Glušič**, **Jože Koruza**, **Jože Pogačnik**, **Peter Scherber**, **Tone Pretnar**, **Andrijan Lah**, **Marija Mitrović**, **Mirko Rupel**, **Gregor Kocijan** in **Alojzija Zupan Sosič**. Prosimo za pripombe, popravke, dopolnila.

http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg06/gabler.html – Hans Walter Gabler: *Das wissenschaftliche Edieren als Funktion der Dokumente*.

http://www.leposlovje.net/ – Spletni antikvariat leposlovnih knjig. Proantika Radovljica – zavod za ohranjanje, vrednotenje in posredovanje knjižne dediščine.

http://switchboard.real.com/player/email.html?PV=6.0.12&&title=media&link=http%3A%2F%2Fwww.rtvslo.si%2Fmedia.php%3Fid%3D2633546%26mt%3Drm%26mq%3Dhi%26wm%3Dtrue%26rm%3Dtrue – Čolnik s Hladnikom (prekopiraj cel dolgi naslov brez presledkov v ukazno vrstico brskalnika in potem, ko se stran odpre, klikni na *Start Real Player*).

http://www.informationliteracy.org.uk/JIL.aspx – nov mednarodni, recenzirani akademski omrežni in prosto dostopni časopis o informacijski pismenosti.

http://its.unc.edu/tl/infobits – Infobits, elektronski informacijski servis o poučevanju in učenju.

http://exploringcreativity.net/writing – Poletni tečaji pisanja po Evropi.

http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/razpisi/07/dodat-razp-tapl-07.asp – Javni razpis za (so)financiranje tematsko usmerjenih in splošnih temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov in podoktorskih (temeljnih in aplikativnih) raziskovalnih projektov v letu 2007.

http://www.digital-historian.net/ – Orodja in metode za digitalnega zgodovinarja. — Zgornje povezave posredoval ***Miran Hladnik***

http://www.sigledal.org/ – Slovensko gledališko spletišče. Na http://www.sigledal.org/geslo/Glavna_stran lahko preberete stiri od petih dramskih besedil, ki so nominirana za nagrado Slavka Gruma 2007. — ***Tamara Matevc*** <sigledal@sigledal.org>

http://www.mladina.si/tednik/200706/clanek/slo-intervju--bernard_nezmah – Intervju Bernarda Nežmaha za tednik *Mladina* o Nežmahovi novi knjigi *Julija Primic v slovenski književni vedi*. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/BORIS PAHOR/index.html — Fotografije s predavanja Boris Pahor: pričevalec našega časa (15. marec 2007) na FF v Ljubljani. — ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/Dvajset let oddelka za bibliotekarstvo FF/index.html – Dvajsetletnica Oddelka za bibliotekarstvo

(fotografije s slovesnosti 22. februarja 2007). — ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.publikacije.net/ – Portal za objavljanje daljših tekstov – avtorskih sestavkov, prispevkov v javni lasti ali drugače v odprti dostop sproščenih tekstov. Poleg portala sem odprl tudi blog http://www.publikacije.net/blog, kjer pisem predvsem o uporabi interneta, avtorskem pravu, spletnem izobrazevanju ... — ***Matevž Leskovšek*** <matevz.leskovsek@gmail.com>

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg vsakomesečne ***Kronike***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (http://zalozba.zrc-sazu.si/) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/ct.html).

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Članarino za leto 2007 (16 € oz. 3834 SIT*) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (helena.kenda@siol.net, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na milena.blazic@guest.arnes.si ali preko obrazca na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na miran.hladnik@guest.arnes.si. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 15. aprila 2007

Letnik 11, št. 74

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika74.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika74.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Ljudje

12. aprila 2007 je umrla **Milojka Jakomin**, višja lektorica za slovenski jezik na Katedri za slovenski jezik in književnosti Filozofske fakultete univerze v Zagrebu. Pogreb bo v ponedeljek, 16. apr. 2007, ob 15.00 na Mirogoju (krematorij) v Zagrebu. Milojka Jakomin se je rodila 16. 10. 1949 v Ljubljani, maturirala je na gimnaziji v Zagrebu 1968, na FF v Zagrebu leta 1973 dokončala študij jugoslovanskih jezikov in književnosti ter komparativne književnosti in od tedaj dalje polnih 32 let predavala slovenščino na isti fakulteti. — ***Zvonko Kovač*** <zkovac@ffzg.hr>, 13. apr. 07

Konec marca je bila v Rimu slavnostna predstavitev projekta Mednarodna knjizevna nagrada Strega, za katero je slovenski PEN posredoval tri mozna imena slovenske zirije, in sicer **A. Blatnik**, **V. Taufer** ter **M. Strojan**, ki jih je Rim sprejel. Prav tako sta pripravljeni sodelovati v ziriji s strani mariborske univerze **S. Borovnik** ter z ljubljanske, za enkrat, **M. Ozbot**. Potrebovali bi se vec moznih imen za zirijo. Sama sem pismo razposlala na nesteto naslovov v Slovenijo, a sem dobila le malo odgovorov, oziroma klasicno slovensko prelaganje obveznosti iz enega na drugega, saj vem, da izbira romana zahteva delo in poznavanje anglescine. Kandidata predlaga fakulteta ali kaksna druga institucija. Mogoče bo objava na *SlovLitu* in v *Kroniki* pomagala k odpravi težav pri iskanju kandidatov. — ***Saša Žabjek Scuteri*** <nicola.scuteri@tin.it>, 2. apr. 07

Mag. **Nataša Hribar** je imela zagovor svoje doktorske disertacije z naslovom *Sodobni slovenski politični jezik* v petek, 30. 3. 2007, ob 13.00 v predavalnici 209c FF. V komisiji za zagovor so bili red. prof. dr. **Ada Vidovič Muha** (mentorica), red. prof. dr. **Erika Kržišnik** (predsednica komisije) in izr. prof. dr. **Monika Kalin Golob** (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani). — ***Mateja Čop*** <Mateja.Cop@ff.uni-lj.si>, 29. mar. 07

Vabim vas na zagovor svoje diplomske naloge z naslovom *Prevajanje rockovskih pesnikov*, ki bo v četrtek, 5. 4. AD 2007 ob 16.30 v predavalnici 1a Filozofske fakultete v Ljubljani. Mentor diplome je prof. dr. **Boris A. Novak**. Gre za poezijo **Boba Dylana**, **Leonarda Cohena** (antologija *Stolp pesmi*, 1994), **Brucea Springsteena** (antologija *Lirika Bruca Springsteena*, 2000) in **Toma Waitsa** (antologija *Slaba jetra in strto srce*, 2005). — ***Matej Krajnc*** <krajnc75@gmail.com>, 30. mar. 07

Išče se inštruktor(ica) za slovenščino, ki bi dijaku prvega letnika gimnazije, ki raje bere nemško kot slovensko, znal(a) vzbuditi interes za slovensko književnost. Oglasite se kar na miran.hladnik@guest.arnes.si. — ***Miran Hladnik***

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (http://www.centerslo.net/) želi spoznati simpatične in delavne fante ter dekleta za

vročo poletno romanco. Če ste študenti/-tke višjih letnikov slovenistike in vas zanima atraktivno asistentsko delo na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, na Poletni šoli ali na Mladinski poletni šoli slovenskega jezika, pošljite prošnjo s kratko predstavitvijo do 4. maja 2007 na center-slo@ff.uni-lj.si. Samo resne ponudbe pod šifro: *S slovenščino nimam težav!* — ***Mojca Stritar*** <mojca.stritar@ff.uni-lj.si>, 16. apr. 07

Delo in *Večer* sta v soboto, 14. aprila 2007, poročala o oprostilni sodbi ustavnega sodišča v zadevi Smolnikar. Ustavno sodišče, ki je pred leti, ko je šlo za pisatelja **Matjaža Pikala**, tudi že poseglo, je v postopku, ki se vleče osem let, zdaj 'rehabilitiralo' pisateljico **Bredo Smolnikar** in njeno knjigo *Ko se tam gori olistajo breze*, prepovedano *v imenu ljudstva*. Ustavni sodniki so ugodili ustavni pritožni Brede Smolnikar in razveljavili sporni obsodbi dveh ljubljanskih sodišč, višjega in okrožnega. In zavrnjen je zahtevek tožnic, ki so v pisateljičinih pripovedkah razbrale svojo družino in potem terjale, da se mora javno opravičiti, knjigo pa umakniti iz prodaje in je ne več tiskati, ali pa bo za vsak dan nadaljnje prodaje plačala 50 tisoč tolarjev. Ustavno sodišče je ocenilo, da pisateljica povprečnemu bralcu daje vedeti, da njena knjiga ne opisuje resničnosti in naj je ne dojema dobesedno. »Smolnikarjeva ni hotela nikogar žaliti, želela je le ustvariti fiktivno zgodbo o fiktivnih literarnih junakih.« (**Vanessa Čokl**.) Literarni večer z Bredo Smolnikar, ki ga bo vodila **Meta Kušar**, bo v sredo, 18. aprila 2007, ob 18.00 v knjigarni Prešernove družbe na Igriški 5 v Ljubljani (za Filozofsko fakulteto). — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 16. apr. 07

Ustavno sodišče razveljavilo sodbi nižjih sodišč, s čimer so tožnice dokončno izgubile tožbo proti pisateljici **Bredi Smolnikar**. Po več kot osmih letih se je z odločitvijo ustavnega sodišča končal sodni proces proti pisateljici Bredi Smolnikar. Ustavno sodišče je kot najvišji pravosodni organ v Sloveniji soglasno razveljavilo sodbi ljubljanskega okrožnega in višjega sodišča, ki sta avtorici knjige *Ko se tam gori olistajo breze* med drugim naložili umik vseh izvodov knjige iz prodaje, javno opravičilo in plačilo odškodnine tožnicam – zahteva je v zadnjem času dosegla znesek 4,7 milijona tolarjev. Naj spomnimo, da so Smolnikarjevo tožile štiri sestre, ker naj bi v knjigi žaljivo prikazovala življenje njihovih staršev, zakoncev Nakrst. Po oceni ustavnega sodišča opisi dogodkov v sporni knjigi niso žaljivi in tudi ne kažejo na žaljiv namen avtorice, saj način pisanja ni posmehljiv ali ponižujoč. Poleg tega cilj, ki ga je imela Smolnikarjeva pri pisanju pripovedi, to je ustvariti fiktivno zgodbo o fiktivnih literarnih junakih, kaže na to, da ni imela namena nikogar žaliti. Zato po mnenju ustavnega sodišča razlogi, s katerimi sta okrožno in višje sodišče utemeljevali stališče o žaljivosti pisanja, ne upravičujejo poseganja v avtoričino pravico do svobode umetniškega ustvarjanja. Podobno stališče je najvišje sodišče v državi zavzelo tudi glede občutka prizadetosti tožnic zaradi pripovedi, ki naj bi nastala na podlagi življenjske zgodbe njihovih staršev, saj sta po oceni ustavnih sodnikov nižji sodišči pri omejevanju pravice do svobode umetniškega ustvarjanja dali preveliko težo subjektivnemu občutku prizadetosti

tožnic. Avtoričino knjigo bo tako odslej mogoče normalno kupiti, Breda Smolnikar, ki je za odločitev ustavnih sodnikov izvedela kar na internetni strani, bo dobila nazaj ves iz pokojnine že zaseženi denar, tožnice, ki so že vpisane na njeno premoženje, pa bodo izbrisali. Da se ji je kamen odvalil s srca, je torej razumljivo: »Presrečna sem, tako zase kot za vse ustvarjalce pri nas. Ta svoboda je zdaj večja.« — VIR: *Dnevnik*, ponedeljek, 16. apr. 2007. Posredovala ***Anka Sollner Perdih*** <Anka.Sollner@ff.uni-lj.si>, 16. apr. 07

Aktualni razpisi

Razpis profesorskega mesta na dunajski slovenistiki

Univerza na Dunaju je objavila razpis za gostujočo profesuro za slovenščino na Inštitutu za slavistiko v prihodnjem zimskem semestru od 1. oktobra 2007 do 31. januarja 2008 s polno zaposlitvijo in možnostjo ponovne prijave na naslednjem razpisu za poletni semester 2008. Pogoji za namestitev so: ustrezna visokošolska izobrazba, izvrstna znanstvena kvalificiranost, pedagoške in didaktične sposobnosti, mednarodne izkušnje, po možnosti zunajuniverzitetna praksa. Delovno težišče naj bo na področju slovenskega jezika, slovenskega jezikoslovja in/ali slovenske literature in kulturnih ved. Od kandidatk/kandidatov se pričakuje pripravljenost predavati osem tedenskih ur; pogoj tudi je dobro znanje nemščine. Prijave, ki naj vsebujejo življenjepis, bibliografijo in pregled predavateljske dejavnosti, morajo biti označene s številko razpisa (Kennzahl: 8A/5-2006/07) in je treba poslati do vključno **4. maja 2007** na naslov:

Dekanat der Philologisch-Kulturwissenschaftlichen Fakultät
der Universität Wien
Dr. Karl Lueger-Ring 1
1010 Wien/Dunaj, Avstrija

— ***Andrej Leben*** <andreas.leben@univie.ac.at>, 28. mar. 07

Zbiranje prijav na simpozij Obdobja in SSJLK

Od 15. do 17. novembra 2007 bo potekal 26. mednarodni simpozij Obdobja z naslovom *Slovenska narečja med sistemom in rabo*. Prijave zbiramo **do 30. junija 2007**. Več informacij o Obdobjih na http://www.centerslo.net/l1.asp?L1_ID=4&LANG=slo. — ***Tjaša Alič*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>, 28. mar. 07

Ste mlajši od 30 let in se vam ne zdi za malo, da vas razglasimo za mlade? Raziskujete na področju književnosti, jezikoslovja ali v kakšni drugi disciplini humanistike ali družboslovja? Ste prišli do zanimivih rezultatov? Če je tako, vas vabim k sodelovanju na 43. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture.

Tema seminarja je *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Seminar prireja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani; letos poteka od 2. do 13. julija 2007. Udeleženci so tuji slovenistični strokovnjaki in študentje, program je sestavljen iz intenzivnih lektoratov, predavanj, delavnic in spremljevalnih strokovnih in kulturnih prireditev. Ponujamo tri do štiri predavateljska mesta v seriji *Parada mladih*. Gre za blok predavanj v popoldanskem času. V polurnem predavanju na prepričljiv in kar se da dinamičen način predstavite svoje sveže raziskovalne rezultate, po možnosti okvirno povezane s krovno temo seminarja. Poslušali vas bodo in se z vami pogovarjali seminaristi in domači strokovnjaki. Predavanje je seveda v slovenščini. Če vas zanima sodelovanje, vas prosimo, da **do 25. aprila 2007** na naslov tjasa.alic@ff.uni-lj.si pošljete naslov in povzetek svojega predavanja (v obsegu do 3000 znakov) ter kratko samopredstavitev. O izboru vas bomo obvestili v začetku maja. Avtorji in avtorice sprejetih povzetkov bodo morali nato najkasneje do 20. maja 2007 pripraviti besedilo za zbornik (do ene tretjine avtorske pole), saj seminarski zbornik izide pred prireditvijo. Predavanje in objava sta honorirana po ceniku Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Lep pozdrav, izr. prof. dr. Irena Novak Popov, predsednica 43. SSJLK — ***Tjaša Alič*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>, 17. apr. 07

Javni razpis Ustanove patra Stanislava Škrabca za dodeljevanje štipendij v štud. letu 2007–2008

Ustanova patra Stanislava Škrabca v skladu z *Aktom o ustanovitvi* z dne 12. decembra 2003 in *Pravili Ustanove patra Stanislava Škrabca* z dne 10. marca 2004 objavlja javni razpis za dodeljevanje štipendij v študijskem letu 2007–2008, in sicer:

(1) celoletne štipendije za dodiplomski študij študentom 3. in 4. letnika ter absolventom za področje slovenskega jezika, slovanskih in klasičnih jezikov ter splošnega in primerjalnega jezikoslovja;
(2) enkratne štipendije za podiplomski študij študentom za področje slovenskega jezika, slovanskih in klasičnih jezikov ter splošnega in primerjalnega jezikoslovja;
(3) enkratne štipendije za podiplomski študij študentom – članov Slovenske frančiškanske province Sv. križa.

Na razpis se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo spodaj navedene pogoje.

(1) Za dodelitev štipendije za dodiplomski študij slovenskega jezika, slovanskih in klasičnih jezikov ter splošnega in primerjalnega jezikoslovja lahko kandidirajo kandidati, ki imajo v času razpisa status rednega študenta in so vpisani v 2., 3. ali 4. letnik ali imajo status absolventa z vsaj prav dobro povprečno oceno (8) in delujejo na področju študija in raziskovanja jezika, kar kandidati dokazujejo s pisnimi mnenji pomembnejših strokovnjakov s posameznih področij, bibliografijo

do sedaj objavljenih del ali potrdilom o sodelovanju pri raziskavah s kratkim mnenjem vodje raziskave.

(2) Za dodelitev štipendije za podiplomski študij slovenskega jezika, slovanskih in klasičnih jezikov ter splošnega in primerjalnega jezikoslovja lahko kandidirajo kandidati, ki so oziroma bodo v študijskem letu 2007–2008 vpisani na podiplomskem študiju in delujejo na področju študija in raziskovanja jezika, kar kandidati dokazujejo s pisnimi mnenji pomembnejših strokovnjakov s posameznih področij, z bibliografijo do sedaj objavljenih del ali potrdilom o sodelovanju pri raziskavah s kratkim mnenjem vodje raziskave.

(3) Za dodelitev štipendije za podiplomski študij, ne glede na smer študija, lahko kandidirajo študenti, ki so člani Slovenske frančiškanske province Sv. križa.

Prijava za štipendijo mora vsebovati:
– vlogo za podelitev štipendije z življenjepisom;
– potrdilo o opravljenih izpitih z ocenami in potrdilo o vpisu;
– mnenje vsaj enega pomembnega strokovnjaka s področja študija in raziskovanja;
– bibliografijo objavljenih del ali potrdilo o sodelovanju pri raziskavah s kratkim mnenjem vodje raziskave.

Prijave s celotno dokumentacijo naj kandidati pošljejo priporočeno po pošti na naslov: Ustanova patra Stanislava Škrabca, Hrovača 42, 1310 Ribnica, s pripisom *Razpis za štipendije*. Rok za prijavo: **do vključno 16. maja 2007**. Prijave, ki ne bodo vložene v skladu z zahtevanimi pogoji in navodili ali ne bodo vložene pravočasno, ne bodo upoštevane. Izbirni postopek bo izvršen skladno s Pravili ustanove ter načeli pravičnosti. Dodatne informacije so možne na telefonskih številkah 01 / 836 10 95 in 01 / 837 26 20 vsak delovni dan od 9. do 11. ure. Kandidati bodo obveščeni o izboru najkasneje do 6. julija 2007. — ***Matjaž Zaplotnik***, 9. apr. 07

Natečaj za prevajalce sodobne poezije v slovenščino

Velenjska knjižna fundacija, 03-regijski odbor Društva slovenskih pisateljev, revija za poezijo *Lirikon 21* in Asociacija Velenika vabijo k sodelovanju prevajalce sodobne svetovne poezije v slovenščino. Prevajalci lahko sodelujejo s prevodom pesmi enega avtorja v obsegu pet do sedem pesmi (v skupnem obsegu ok. sto verzov), ki doslej v slovenščini še niso bile objavljene ne knjižno ne revijalno ne kako drugače. Prevode je treba poslati (obvezno v elektronskem zapisu) najkasneje **do konca aprila 2007** na naslov Velenjska knjižna fundacija, Kopališka 3, 3320 Velenje, s pripisom *za HZ '07*, ali po e-pošti na herbersteinsko@gmail.com. Poslanim prevodom je treba priložiti fotokopije besedil v izvirniku, do 5-vrstično biografijo prevedenega avtorja (če ni splošno znan) in prevajalčev naslov/kontakt. Pet do deset izbranih vrhunskih pesniških prevodov bo objavljenih v predpoletni izdaji revije za poezijo *Lirikon 21* in s tem nominiranih za častno priznanje

Herbersteinski zlat 2007, ki ga bomo izbranemu prevajalcu podelili ob letošnji slavnostni podelitvi Pretnarjeve nagrade ambasadorju slovenske književnosti po svetu (8. junija v Velenju), ki mu bo mdr. posvečen umetniški program s prevedeno poezijo nominirancev. Nominirani prevajalci bodo obenem vabljeni k častnemu odprtju književniške rezidence, ki jo vzpostavlja festival Herbersteinsko srečanje slovenskih književnikov z mednarodno udeležbo. Za izbor nominiranih prevodov/prevajalcev ni prednosten noben jezik. Enakovredno bodo upoštevani prevodi poezije za odrasle in otroke/mladino. Lani je festivalno priznanje Herbersteinski zlat prejela prevajalka **Nadja Dobnik** za prevod pesniškega cikla fr. pesnika **Y. Bonnefoyja**. — ***Velenika*** <kplza@velenika-stropnik.si>, 10. apr. 07

Kronika vabil, prireditev, predstavitev, dogodkov (proti koncu jih je nekaj še aktualnih)

LK FF vabi na 851. sestanek v ponedeljek, 2. aprila 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Janez Orešnik**, Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Tema predavanja: *Tretja oseba ednine kot default*. — ***Alja Ferme*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 26. mar. 07

JOTA alias Jezikovnotehnološki abonma vabi na srečanje v četrtek, 29. 3. 2007, ob 17.00 v učilnici 325 na FF. Tokrat bo predaval **Damir Ćavar** (Oddelek za angleški jezik Univerze v Zadru). Povzetek predavanja z naslovom Dynamic Language Models najdete na Jotini domači strani http://lojze.lugos.si/jota. Tam je tudi arhiv bivših Jot s prosojnicami. — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 27. mar. 07

Bliža se poletje in z njim že 43. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, katerega tema bodo *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Prošnje za štipendije seminarskega odbora sprejemamo do 10. 4. 2007. Več informacij o SSJLK na http://www.centerslo.net/l2.asp?L1_ID=5&L2_ID=56&LANG=slo. Od 15. do 17. novembra 2007 pa bo potekal 26. mednarodni simpozij Obdobja z naslovom *Slovenska narečja med sistemom in rabo*. Prijave zbiramo do 30. junija 2007. Več informacij o Obdobjih na http://www.centerslo.net/l1.asp?L1_ID=4&LANG=slo. — ***Tjaša Ališ*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>. 28. mar. 07

Oddelek za zgodovino FF v Ljubljani Vas vabi v četrtek, 5. aprila 2007 ob 16.00 uri na okroglo mizo z naslovom *Raba kvantitativne metode v zgodovinopisju*, na kateri bodo sodelovali **Aleksej Kalc**, **Marko Štuhec**, **Andrej Studen** in **Sabina Ž. Žnidaršič**. Okroglo mizo, ki bo potekala v sejni sobi FF v Ljubljani (5. nadstropje, soba 527), bo moderirala **Marta Verginella** – predstojnica Oddelka za zgodovino. — ***Ljudmila Langerholc*** <Ljudimila.Langerholc@ff.uni-lj.si>, 28. mar. 07

Prispevki na 18. Primorskih slovenističnih dnevih: **Boris Pahor**: Lepa Vida med nami; **Denis Poniž**: Lik Cankarjeve Lepe Vide iz istoimenske drame in dunajska moderna; **Milena Mileva Blažić**: Mit Lepe Vide pri pouku mladinske književnosti; **Silvo Fatur**: Spregledovani Jurčičev roman(ček) *Lepa Vida*; **Nada Đukić**: Razvoj arhetipske podobe slovenske matere in žen(sk)e ob motivu Lepe Vide; **Mojca Šauperl**: Mit Lepe Vide v luči Girardove antropologije in mitogeneze; **Lojzka Bratuž**: Večjezični rokopisi in tiski na zahodni narodnostni meji; **Marija Pirjevec**: Periodizacija slovenske književnosti na Tržaškem; **Tatjana Rojc**: Zgodovinski okvir Alasijevega slovarja; **Irena Orel**: Alasijev slovar v očeh študentov slovenistike; **Evgen Bavčar**: Pričevanja o Gradniku; **Andrej Rozman**: *Lepa Vida v akciji*. Sodobna balada; **Martina Ožbot**: Čigava dekla, čigava princesa? Nekaj opažanj o slovenski leksikografiji; **Marko Stabej**: Tvorljivo je – pa je objavljivo?; **Vilma Purič**: Pahorjeva iskanja Lepe Vide; **Majda Klemenz**: Jožef Premru in njegovo slovarsko delo. — ***Vera Tuta*** <veratuta@tiscali.it>, 29. mar. 07

Spoštovani ljubitelji Jezikovnotehnološkega abonmaja, letos JOTA jadra tudi v tečajne vode. Naslednje srečanje bo izobraževalne narave in bo namenjeno predstavitvi paketa R. Gre za zmogljivo programsko okolje za statistično obdelavo podatkov in vizualizacijo rezultatov, uporabno tudi v jezikoslovne namene. Predstavitev bo obsegala tudi praktično delo in bo zato potekala v računalniški učilnici 018, in sicer v četrtek, 12. aprila 2007 ob 17.10. Predstavitev bo vodil **Gašper Cankar** z Državnega izpitnega centra, predstavljene pa bodo predvsem funkcije, uporabne za delo z jezikovnimi podatki ali korpusi. Kotizacije ni, pač pa prosimo vse zainteresirane, ki bi si želeli zagotoviti prostor pred računalnikom, da nam pošljejo prijavno sporočilce. Več o R: http://www.r-project.org/ ali na forumu http://groups.google.com/group/corpling-with-r. Več o Jotinih bivših in bodočih dejavnostih na http://lojze.lugos.si/jota. — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si> in ***Darja Fišer*** <darja.fiser@gmail.com>, 2. apr. 07

Vabimo vas na *Poetikonov* lirični večer, ki bo v četrtek, 5. aprila 2007, ob 19. uri v Literini knjigarni. Večer bo posvečen pesniku **Juretu Deteli**. Za glasbeno spremljavo bo poskrbel **Andraž Polič**. V aprilu vas vabimo še na naslednje dogodke v Literini knjigarni:
– četrtek, 12. april 2007, ob 19. uri pogovor z režiserjem **Petrom Zlobcem**. Pogovor bo vodil **Marko Samec**.
– sreda, 18. april 2007, ob 19. uri pesniški dvojec z **Janom Šmarčanom** in **Draganom Potočnikom** ter predstavitev njunih novih pesniških zbirk *Njej* in *Sebil*. Pogovor bo vodil **Robert Titan Felix**.
– petek, 20. april 2007, ob 17. uri gledališka predstava za otroke *Gremo na Kok stars* z **Mišo Gerič** in **Urško Raščan**.
– ponedeljek, 23. april 2007, ob 18. uri prozni dvojec z **Štefanom Kardošem** in **Janjo Rakuša** ter predstavitev njunih novih romanov *Rizling polka* in *Amsterdam*. Pogovor bo vodil **Robert Titan Felix**.
V aprilu bo v prostorih Literine knjigarne potekal tudi debatni klub o knjigah,

predpisanih za esej na maturi 2007. Srečanja bodo potekala vsak četrtek, s pričetkom 12. aprila, med 16. in 18. uro. Vodil ga bo **Robert Titan Felix**. — ***Literina knjigarna*** <info@knjigarna-litera.org>, 2. apr. 07

Vabimo vas na brezplačne tečaje iskanja po elektronskih informacijskih virih.
– Tečaj *Uvod v iskanje po elektronskih informacijskih virih* bo v torek, 10. aprila od 10. do 13. ure. Na tečaju predstavimo, kje in kako sploh dostopamo do virov, kakšni so pogoji dostopa, kako izberemo ustrezen vir za iskanje ter *Mrežnik* – odskočno desko do virov. V nadaljevanju prikažemo skupne značilnosti informacijskih virov in pojasnimo osnovna orodja iskanja. Predstavimo pojem bibliografskega zapisa, pregledovanje in vrste indeksov, uporabo tezavra, kdaj in kako uporabimo logične operatorje oziroma operatorje bližine, prikaz in izvoz zadetkov, iskalno zgodovino itn. Snov podajamo z demonstracijami v živo, udeleženci opravijo tudi nekaj praktičnih vaj.
– Tečaj *Osnove iskanja po internetu* bo v četrtek, **26. aprila**, od 10. do 13. ure. Predstavili bomo naslovni prostor interneta in kako nam pomaga pri iskanju, strukturo spletnih mest, kakšne iskalne strategije uporabimo pri iskanju po hierarhično urejenih seznamih virov, iskalnikih in meta iskalnikih, kakšne so prednosti in omejitve iskalnikov, posebnosti različnih seznamov virov in iskalnikov ter kje in kako izberemo ustrezen iskalnik ali seznam virov za poizvedbo.
Tečaji bodo potekali v računalniški učilnici NUK (klet). Prijave sprejemamo na elektronski naslov referalni-center@nuk.uni-lj.si. — ***Nataša Kodrič*** <natasa.kodric@nuk.uni-lj.si>, 4. apr. 2007

Vabimo Vas na predstavitev zbornika *Mons. Ivan Trinko (1863–1954)*: *spodbujevalec spoznavanja in dialoga med kulturami/promotore della conoscenza e del dialogo tra culture*, ki bo v petek, 13. aprila 2007, ob 11. uri v Prešernovi dvorani SAZU, Novi trg 4, v Ljubljani. O knjigi bodo spregovorili: predsednik KD Ivan Trinko **Miha Obit**, **Roberto Dapit**, **Živa Gruden** in **Milko Matičetov**. Sodelovali bodo avtorji. Na ogled bo postavljena tudi Trinkova knjižnica. — ***Drago Samec*** (KD Ivan Tinko) <drago.samec@zrc-sazu.si>, 6. apr. 07

Na tiskovni konferenci v sredo, 11. aprila 2007 ob 11. uri (soba 527/V. nadstropje FF v Ljubljani) bomo mdr. predstavili naslednje nove publikacije Filozofske fakultete: **Ina Ferbežar** (ur.): *Izpit iz znanja slovenščine: Zbirka testov*; **Irena Novak Popov** (ur.): *Slovenska kratka pripovedna proza* (Obdobja 23); **Alojzija Zupan Sosič** in **Mojca Nidorfer Šiškovič** (ur.): *Almanah Svetovni dnevi slovenske literature*. — ***Maja Avsenik*** <dekanat@ff.uni-lj.si>, 6. apr. 07

Vabim vas k ogledu in branju naših novih e-izdaj na prenovljenem spletišču projekta *e-ZISS* (*Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva*) na naslovu http://nl.ijs.si/e-zrc/. Na voljo vam je mdr. elektronska izdaja *Brižinskih spomenikov*, kjer smo ob vsej kompleksnosti vsebine mislili tudi na to, da bo njena 'šolska' stran prilagojena za pedagoško rabo. Prepisi so združeni z zvočnim

posnetkom govorne rekonstrukcije *BS* pokojnega prof. **Tineta Logarja**. Druga nova e-izdaja so Podbevškove *Zbrane pesmi*, ki jih je uredil **Marijan Dović**; to je prva kritična in integralna izdaja Podbevška. Vsako našo izdajo si lahko zložite na svoj računalnik in jo uporabljate tudi lokalno, brez povezave; tako bo delovala mnogo hitreje. S kolegom **Tomažem Erjavcem**, ki je bil pri tem ključen soavtor, s tem ponujava javnosti sadove večletnega dela. Obe novi izdaji bosta še posebej predstavljeni na javni predstavitvi, že zdaj pa ste vabljeni k ogledu. (Morebitne napake sporočite prosim na naslov matija.ogrin@zrc-sazu.si). — ***Matija Ogrin*** <matija.ogrin@zrc-sazu.si>, 9. apr. 07

V zadnjih mesecih so se na Oddelku za slovenistiko FF v Ljubljani povečale »izvenštudijske« oz. zunajfakultetne aktivnosti, namenjene študentom. 14. marca 2007 so si višji letniki slovenistike v organizaciji **Mateje Pezdirc Bartol** in **Alojzije Zupan Sosič** v Slovenskem mladinskem gledališču ogledali predstavo *Fragile!*. Gre za večkrat nagrajeno družbenokritično predstavo mlade hrvaške dramatičarke **Tene Štivičić** v režiji **Matjaža Pograjca**. Drama, ki se odlikuje z filmsko avtentičnimi dialogi, se dotika mučnih posledic balkanske vojne, izseljencev in problema njihove integracije v globalni evropski skupnosti. Uprizoritev te drame se da najlaže označiti kot izvirno kombinacijo gledališča in filma; oder je namesto z gledališkimi kulisami obdan s studijskimi modrimi stenami, pred katerimi igralci igrajo prizore, preostali del igralskega ansambla pa upravlja s kamerami in miniaturnimi maketami scenskega ozadja. Šele na TV-zaslonih, ki obkrožajo oder, se s pomočjo tehnike se v živo odigrani prizori in slika miniaturne scene združita v končni medij predstave – v video posnetek. Pred občinstvom tako nastaja čisto pravi film. Po ogledu predstave je potekal živahen pogovor o njej; na vprašanja študentov sta poleg dela igralske zasedbe odgovarjala režiser predstave **Matjaž Pograjc** in dramaturg SMG **Tomaž Toporišič**. Za 12. april 2007 je načrtovan še en skupinski obisk gledališča, tokrat predstave *Razred* **Matjaža Zupančiča** v SNG Drama.

Pomladni meseci pa niso prinesli le ogleda gledaliških predstav, pač pa tudi izvedbe strokovnih ekskurzij za študente. 5. aprila 2007 so se na izlet po Gorenjski odpravili študenti 2. letnika ljubljanske slovenistike. Ekskurzijo sta pripravila **Marko Stabej** in **Urška Jarnovič**, vključevala pa je oglede Jesenic, Bleda, Radovljice in Kranja. Fotografije z ekskurzije, ki jih je poslikala in na splet postavila **Mariya Sotnikova**, si lahko ogledate na spletni strani http://zlatolaska.livejournal.com/216168.html. Za 11. april 2007 je predvidena ekskurzija na Koroško za tretji letnik ljubljanskih slovenistov. Izlet na Koroško naj bi vključeval organizirani obisk Univerze v Celovcu (in tamkajšnjega Oddelka za slovanske jezike) ter ogled Gosposvetskega polja in Štalenske gore. Ekskurzijo organizirata **Vera Smole** in študentska predstavnica 3. letnika **Melita Grajn**. — ***Matjaž Zaplotnik***, 9. apr. 07

Vabljeni na predavanje ***Marie Nikolajeve*** z Univerze v Stockholmu, ki bo v torek, 17. aprila 2007, ob 16. uri v predavalnici 026 na Pedagoški fakulteti Univerze v

Ljubljani, z naslovom *Švedski mladinski roman*. V sredo, 18. aprila 2007, bo Nikolajeva sodelovala na mednarodnem simpoziju ob 100-letnici rojstva **A. Lindgren**, ki bo v Ljubljani v Pionirski knjižnici (Kersnikova 2). — ***Milena Mileva Blažić***, 9. apr. 07

Kulturno društvo Obok in Lepa beseda vabita na prvo iz serije razmišljanj o slovenskem leposlovju *Verna ženska v slovenskem leposlovju* v petek, 13. aprila 2007, ob 20. uri v Arrupejevi dvorani DSJ, Ul. Janeza Pavla II. 9. Temo bo predstavila **Marjeta Žebovec**. — ***Marjeta Žebovec*** <marjeta.zebovec@gmail.com>, 10. apr. 07

V petek, 20. aprila 2007, ob 19. uri nas Generalni konzulat Republike Slovenije iz Trsta vabi v Hotel Edelhof v Trbižu, kjer bodo predstavili knjigi *Čezmejna sodelovanja med lokalnimi upravami* ter *Slovenski jezik v javni upravi, sredstvo za sodelovanje med sosedi* (gradiva s posvetov). Gre za pomemben dogodek v Kanalski dolini, ki je premalo prisotna v našem razmišljanju. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 10. apr. 07

V Narodni in univerzitetni knjižnici pripravljamo brezplačen tečaj iskanja po računalniškem katalogu COBISS/OPAC, ki bo v sredo, **25. apr. 2007**, od 10. do 13. ure. Na tečaju vam prikažemo načine iskanje, na kaj moramo biti pozorni pri oblikovanju iskalnih zahtev, kaj pomenijo posamezna iskalna polja, uporabo logičnih operatorjev, vsebino katalogov, kako naročimo poiskano publikacijo, uporabo košarice itn. Tečaj bo potekal v računalniški učilnici NUK (klet). Prijave sprejemamo na elektronski naslov referalni-center@nuk.uni-lj.si. — ***Srečko Bončina*** <Srecko.Boncina@nuk.uni-lj.si>, 10. apr. 07

Vabljeni na klubski večer Društva univerzitetnih profesorjev, ki bo v četrtek, 12. 4. 2007, ob 18.00 v Domu DUP (Reber 11). Predaval bo **France Mihelič**: *Govorne tehnologije za slovenski jezik*. V predavanju bo širše predstavljeno področje govornih tehnologij in še posebej dosežki, težave in načrti za nadaljnje delo na področju govornih tehnologij za slovenski jezik. Posebej bodo prikazani sistemi za samodejno razpoznavanje in tvorjenja slovenskega govora ter sistemi za dialog. Spletna stran Društva univerzitetnih profesorjev: http://lrt2.fe.uni-lj.si/DUP/. — ***David Nedeljković*** <davidn@fe.uni-lj.si>, 10. apr. 07

LK FF vabi na 852. sestanek v ponedeljek, 16. aprila 2007, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo **Tomaž Longyka**, strokovni prevajalec in terminolog. Tema predavanja: *O lastnostih, ki jih mora imeti mednarodni jezik, in kako bi angleščina prestala preizkus*. — ***Alja Ferme*** <lingvisticnikrozek@googlegroups.com>, 10. apr. 07

Program simpozija *Prežihov Voranc – Lovro Kuhar: Pisatelj, politik, patriot*, ki bo 19. in 20. aprila 2007 potekal na Slovenskem znanstvenem inštitutu na Dunaju, Seilerstätte 2, 1010 Dunaj.

Četrtek, 19. aprila 2007, 10.00–17.10
Vincenc Rajšp, Pozdrav
Lev Detela, Tri eksistencialna srečanja s Prežihovim Vorancem
Mirko Messner, Prežihova politična in umetniška osebnost – interference v njegovih spisih in novelah
Petra Svoljšak, Prva svetovna vojna v življenju in delu Prežihovega Voranca
Vida Deželak-Barič, Politični vzpon in zaton Prežihovega Voranca v 30-letih
Ervin Dolenc, Kuharjeva skupina v vodstvu KPJ
Bojan Godeša, Prežihov Voranc in reševanje mejnega vprašanja med drugo svetovno vojno
Marko Jesenšek, Besedoslovno-skladenjska podoba Prežihovih *Solzic*
Zinka Zorko, Korenine koroščine v Prežihovem knjižnem jeziku
Urška Perenič, Prežihov Voranc in Josef F. Perkonig – interkulturna študija dveh pisateljskih eksistenc
Bojan Borstner, Obračun ali kako posameznika določa zgodba?
Andrej Leben, Publicistično in literarno delo Prežihovega Voranca in povojna avstrijska Koroška
Igor Grdina, Prezrto poglavje iz biografije Prežihovega Voranca

Petek, 20. aprila 2007, 9.30–11.30
Jerca Vodušek Starič, Voranc v preiskavi Udbe
Aleš Gabrič, Voranc kot predsednik Ljudske prosvete Slovenije
Katja Sturm-Schnabl, Prežihov Voranc in Engelbert Obernosterer: vdanost in upor usodi kmečkega človeka
Avguštin Malle, Prežihove povezave s koroškimi Slovenci na avstrijskem Koroškem
Danijel Grafenauer, Lovro Kuhar – Prežihov Voranc kot predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani v letih 1946–1950
— ***Miran Hladnik*** <miran.hladnik@guest.arnes.si>, 12. apr. 07

V sredo, 18. 4. 2007, ob 20.00 bo v Slovenskem mladinskem gledališču gostovalo Zagrebačko kazalište mladih (ZKM) s predstavo *S druge strane* avtorjev in režiserjev **Nataše Rajković** in **Boba Jelčića**. Dve ženski in dva moška. Štirje ljudje v različnih (družinskih, sosedskih, prijateljskih) povezavah, obsojeni drug na drugega, hkrati pa izolirani vsak v svojem svetu preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. In številna vprašanja, ki jih zastavljajo samim sebi in drug drugemu.
— ***Đurđa Strsoglavec*** <durda.strsoglavec@guest.arnes.si>, 12. apr. 07

Program mednarodnega simpozija *Alojz Gradnik (1882–1967), pesnik Goriških Brd: Ob 125. obletnici rojstva in 40. obletnici smrti*, ki ga pod pokroviteljstvom Veleposlaništva Republike Slovenije v Rimu in Občine Brda v sodelovanju s Furlanskim filološkim društvom organizira **Fedora Ferluga-Petronio** (Univerza v Vidmu, Palača Florio, l. Palladio 8):

Četrtek, 19. aprila 2007, ob 11.00
Otvoritev simpozija: veleposlanik Republike Slovenije v Rimu **Andrej Capuder** in župan Občine Brda **Franc Mužič**
Pozdravni govori: dekan Fakultete za tuje jezike in književnosti Univerze v Vidmu, predstojnik Oddelka za jezike in književnosti Srednje-vzhodne Evrope, predsednik Furlanskega filološkega društva
Franc Zadravec, »Zemlja – mati« v pesmih Alojza Gradnika
Fedora Ferluga-Petronio, Čutnost in duhovnost v poeziji Alojza Gradnika

Istega dne popoldne, ob 15.30
Ana Toroš, Prevajalski opus Alojza Gradnika
Vladimir Osolnik, Gradnikov *Gorski venec* – prevod pesnitve Petra I. Petrovića Njegoša v slovenščino (Ljubljana, 1947)
Miran Košuta, Prevodi Gradnikove poezije v italijanščino
Roberto Dapit, Prevajanje Alojza Gradnika v furlanščino
Aleksandra Žabjek, »Samo spomini / življenje pravo so!«: Alojz Gradnik poje v prevodu Luigija Salvinija
Francka Premk, Gradnikova soustvarjalnost pri upesnitvi psalmov
Janez Premk, Gradnik človek, sodnik in pesnik

Petek, 20. aprila 2007, 8.30
Pozdravni govor rektorja Videmske univerze **Furija Honsella**
Miran Hladnik, Alojz Gradnik in slikarstvo
Lojzka Bratuž, Gradnikov Tolminski punt
Katja Mihurko Poniž, »Ženske – roj minljivih rož na trati« – ženskost med erosom in tanatosom v Gradnikovi poeziji
Denis Poniž, Od Cankarjeve *Lepe Vide* do Gradnikovih *Padajočih zvezd* – podobe senzualnosti v pozni moderni
— ***Fedora Ferluga Petronio*** <fedora.ferluga@uniud.it>, 12. apr. 07

Mednarodni posvet o tipnih slikanicah za slepe 17. in 18. aprila 2007, Zavod za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani. Imena sodelujočih in naslovi prispevkov: **Philippe Claudet**: The Tactus story and the tactile books situation in France (produkcija, distribucija); **Aksinja Kermauner**: Snežna roža, tipna slikanica za slepe; založba Miš (izdelava in distribucija tipnih slikanic); **Klara Ramljak**: Predstavitev tipne slikanice za diplomo; **Pietro Vecchiarelli**: The Tactus impact in Italy and the tactile books situation in Italy; **Nina Schmidt**: predstavitev tipne slikanice za diplomo. — ***Milena Mileva Blažić***, 12. apr. 07

Dialogi: *Kult žrtve*. V torek, 17. aprila ob 18. uri v knjigarni Konzorcij. Dialogi, pogovori o in ob knjigah, ki jih organizira knjigarna Konzorcij, so letošnjo pomlad posvečeni širokemu polju odnosov med spoloma, kot jih tematizirajo različne vede, ki se srečujejo v okviru študij, poimenovanih študije spolov, feministična teorija, antropologija spolov ... Letošnja voditeljica Dialogov je **Renata Šribar**. Aprila bo gost Dialogov **Dragan Petrovec**, avtor odmevnega dela *Kult žrtve*, ki med drugim

tematizira tudi slovensko literarno tradicijo oz. avtohtoni slovenski mit ženske žrtve. V pogovoru bomo skušali preseči argumente naravne oz. dane delitve vlog v spolnih hierarhijah, ki se vzpostavlja tudi z nasiljem. Ob tem se bomo dotaknili tako pojmovanja ženske žrtve v kazenskem pravu in praksi kot medijskih prikazov nasilja. — ***Metka Zver***, Mladinska knjiga Trgovina <Metka.Zver@mk-trgovina.si>, 13. apr. 07

Tekmovanje v interpretaciji literature. Si rad v središču pozornosti? Pogrešaš dni, ko si stal pred celo šolo in recitiral Franceta Prešerna? Potem bo to nekaj zate – **10. maja 2007** ob 18h bo v dvorani OŠ Prežihovega Voranca pod okriljem Kluba študentov anglistike in germanistike (KŠAG – http://www.student-info.net/ff/sis.php?id=2&drustvo=ksag) potekalo tekmovanje v interpretaciji literature. Tako je, iščemo tiste, ki si bodo drznili pokazati svoje retorične akrobacije ter se pri tem držali naslednjih pravil:

– nastopi naj bodo dolgi do 5 minut,
– besedilo naj bo bodisi v slovenščini bodisi v angleščini,
– izbor besedila je prepuščen tekmovalcem, lahko je tudi avtorsko, vendar mora biti literarno (proza, poezija ali drama),
– način interpretacije je poljuben (recitiranje ali deklamiranje).

Če soglašaš z vsemi pogoji, potem vedi, da sprejemamo prijave na e-mail peter.zargi@siol.net ali na telefonsko številko 041 589 212. — ***Veronika Maver*** <vmaver@gmail.com>, 15. apr. 07

Predstavitev spletnega portala Sigledal bo potekala na Filozofski fakulteti v Ljubljani v sredo, 18. aprila 2007, od 16.30 do 17.10 v pred. 404. Spletno mesto *Sigledal* (http://www.sigledal.org/) je zaživelo 8. februarja 2007. V dobrih dveh mesecih ga je obiskalo veliko ljudi, veliko navdušencev pa ga je začelo tudi soustvarjati. Pišete nam, da nas radi berete in da vam je všeč ažurnost prispevkov. Želimo si, da bi vsa slovenska gledališča prepoznala spletno mesto *Sigledal* kot svoje spletišče; želimo si sodelovanja z vsemi slovenskimi univerzami, z ustvarjalci, raziskovalci, ljubitelji ... Skupaj lahko ustvarimo portal znanja in križišče informacij. Portal bo predstavil njegov idejni vodja in ustanovitelj, gledališki režiser **Samo M. Strelec**. Gradijo ga še **Tamara Matevc** (glavna urednica Veže), **Gregor Matevc** (tehnična izvedba), **Zala Dobovšek**, **Branka Nikl Klampfer**, **Marija Holc** in **Metka Lipovž**. Več informacij: http://www.sigledal.org/index.php?id=32&tx_ttnews[tt_news]=82&tx_ttnews[backPid]=31&cHash=a6dc765dbf in http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/primknjz/ogled_novice.asp. — ***Tamara Matevc*** <sigledal@sigledal.org>, 16. apr. 07

Dramska skupina Megaron (http://www.megaron.si/) predstavlja tragikomedijo **Evalda Flisarja** *Kaj pa Leonardo*? Nevrološka klinika ... pacienti, ki manifestirajo bizarne sindrome ... ambiciozna mlada psihoterapevtka ... prodajalec delikates, ki

izgubi osebnost ... eksperimentalni projekt, v katerem želijo ustvariti novega vsestranskega človeka ... borba za odkritje prave človekove narave ... Poglejte si mojstrsko narejen video-napovednik predstave na http://www.megaron.si/kajpaleonardo/trailer.html. — Premiera predstave: četrtek, 12. april, ob 20.00 v dvorani Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu. Ponovitve: sreda, 18. april, ob 19.30 v dvorani Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu; petek, 20. april, ob 19.30 v Kulturnem domu v Komendi; sobota, 12. maj, ob 20.00 v Kulturnem domu v Valburgi. — Cena: odrasli 5 €, dijaki in študentje 3 €, otroci do štirinajstega leta zastonj. Prodaja kart na dan predstave, rezervacije na info@megaron.si, informacije na http://www.megaron.si/. — ***Lea Mencinger*** <lea.mencinger@gmail.com>, 16. apr. 07

Vse zainteresirane obvescam, da posebno (dvojezicno) jezikoslovno stevilko *Slavisticne revije* 2006 *Slovensko jezikoslovje danes* lahko tudi kupijo v knjigarni Filozofske fakultete v Ljubljani. Cena obsezne stevilke (744 str.) je 15 €. — ***Andreja Žele***, tehnična urednica SR <andrejaz@zrc-sazu.si>, 16. apr. 07

Delavnica *Pripovedovanje zgodb in ustvarjalne dramske dejavnosti v umetnostni terapiji* na temo *Storytelling and Creative Drama for Children* (**Jack Zipes**, University of Minnesota, Minneapolis, ZDA). Kdaj in kje?
V petek, **4. 5. 2007**, 12.00–15.00: Delavnica z učenci 5.c razreda OŠ Trnovo, Ljubljana.
V petek, **4. 5. 2007**, 16.00–19.00, Pedagoška fakulteta, pred. 112.
V soboto, **5. 5. 2007**, 10.30–13.30, Pedagoška fakulteta, pred. 112, 302, mala telovadnica. — ***Breda Kroflič*** in ***Milena Mileva Blažić***, 16. apr. 07

Oddelek za slovenistiko, Katedra za zgodovino slovenskega jezika in dialektologijo, vljudno vabi na predavanje **Herte Maurer Lausegger** z Univerze v Celovcu z naslovom *Avdiovizualna dialektologija: Metodologija in teoretska razmišljanja*, ki bo v ponedeljek, **23. aprila 07**, ob 11.20 v pred. 4 na FF. — ***Mateja Čop*** <mateja.cop@ff.uni-lj.si>, 17. apr. 07

Historični seminar ZRC SAZU 19. april 2007: **Mojca Kovačič**: *Veronika Deseniška – nesrečne ljubezni in prepovedane poroke v srednjem veku*. Poroke so v srednjem veku temeljile na natančno izdelanih zakonih, ki jih je nekje od 13. stoletja naprej urejalo kanonsko pravo. Od 4. lateranskega koncila (1215) naprej je bila poroka zakrament, za sklenitev zakona pa je bila formalno potrebna le medsebojna privolitev ženina in neveste. A kljub temu prihodnja zakonca pri izbiri partnerja nista imela nobene besede. Je že res, da izraz *matrimonium contrahere*, ki ga navajajo mestni zakoniki, kaže na to, da je bila poroka priznana kot sporazumni dogovor med možem in ženo, pri čemer je imel duhovnik le vlogo priče, a po vsej verjetnosti je načelo konsenza ostalo samo v besedah, ki sta jih ženin in nevesta izmenjala pred duhovnikom, dejansko pa je odločitev o sklepanju zakonske zveze ostala še naprej predvsem v rokah staršev in skrbnikov. Posledica obojestranske privolitve, ki je po kanonskem pravu zadostovala za sklenitev zakonske zveze, in

pa seveda posledica že vnaprej dogovorjenih porok so bile skrivne poroke ali od staršev nedovoljene poroke. Proti tem porokam se je borilo tudi statutarno pravo, a verjetno so se jih veliko bolj bali plemiči, saj so jim lahko sinovi ali hčerke s skrivno poroko prekrižali njihove velike načrte. Eden od najbolj znanih primerov nedovoljene poroke je zagotovo poroka Friderika II. Celjskega z Veroniko Deseniško, ki se je končala z Veronikino smrtjo (umorom?). — Mojca Kovačič (1977, Slovenj Gradec) je na ljubljanski FF študirala zgodovino in leta 2001 diplomirala. Po diplomi se je vpisala na podiplomski študij in leta 2004 magistrirala s temo *Ženska v srednjem veku na Slovenskem*. Od septembra 2004 je mlada raziskovalka na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V svoji doktorski disertaciji, na katere zagovor trenutno čaka, obravnava plemkinje v srednjem veku na Slovenskem. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 15. apr. 07

Niz pomladnih literarnih večerov v novih prostorih Fakultete za humanistične študije Koper je v četrtek, 12. aprila 2007, uvedel pogovor **Marcella Potocca** z letošnjim prejemnikom Jenkove nagrade, pesnikom, prevajalcem in medkulturnim posrednikom **Josipom Ostijem**. Beseda je med drugim tekla o pesnikovi izkušnji vojne in njenih odsevih v poeziji, življenju na vlaku med Sarajevom in Ljubljano in dilemah mononacionalnega pristopa literarne zgodovine v primeru večjezikovnih avtorjev iz različnih kultur. Z branjem iz čisto sveže zbirke haikujev *Dan in noč vsakdana*, ki je v slovenščini, makedonščini, angleščini in »jeziku spominov«, tj. avtorjevi materinščini, izšla pri makedonski založbi Blesok, se je avtor poklonil širšemu prostoru večkulturne Slovenske Istre, hkrati pa tudi zahvalil številnemu študentskemu občinstvu, zbranemu v proti morju usmerjeni predavalnici Maestral: *Čolni na suhem. / Hrepenijo po morju / in maestralu*. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 16. apr. 07

V četrtek, 19. 4. 2007, ob 19.00 bo Svetovni slovenski kongres v svojih prostorih (Ljubljana, Cankarjeva cesta 1/IV, vhod iz prehoda kina Komuna) v okviru *Večerov izza kongresa* pripravil pogovor s pravnikom in prevajalcem **Tomažem Longyko** in njegovo 13-letno hčerko, in sicer o temi *Jezikovne pravice? Ne, hvala. Nimam dost' časa*. Leta 1996 so v Barceloni sprejeli *Splošno deklaracijo o jezikovnih pravicah*. Izhodišče deklaracije je, da so vsi jeziki popolnoma enakopravni. In vendar smo pri vsakdanji komunikaciji soočeni z mejami deklaracije. Angleščina postaja *lingua franca*, uporaba materinščine v javnem življenju je omejena. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 16. apr. 07

Slovensko društvo za primerjalno književnost (http://www.zrc-sazu.si/sdpk) vljudno vabi na predavanje **Marcella Potocca**: *Northrop Frye med kanadsko nacionalno kritiko in splošno teorijo*. Kje in kdaj: Dvorana Zemljepisnega muzeja, Gosposka ulica 16, Ljubljana. Ponedeljek, **23. aprila 2007**, ob 19. uri. V predavanju si bo avtor kot izhodišče vzel kritiko **Fryevega** dela, ki so jo izoblikovali zlasti anglo-kanadski poststrukturalistični teoretiki oziroma kritiki. Pokazal bo, da so kanadski kritiki Fryevo delo obravnavali izolirano, ne

upoštevajoč splošnejši kontekst njegove mitološko-kritiške metode, kot se je uveljavila, npr., v *Anatomiji kritištva*. Fryevo delo bo interpretirano tudi v luči nekaterih sodobnejših sociooloških in literarno-teoretskih modelov, upoštevajoč delo **Corneliusa Castoriadisa** in **Wolfganga Iserja**. — tajnik SDPK ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>, 17. apr. 07

Vabilo na pohod po Kosmačevi učni poti. **19. maja** letos bo potekal že 7. tradicionalni pohod po *Kosmačevi učni poti*. Učna pot, ki smo jo v šolskih letih 1999/2000 in 2000/2001 uredili učenci in mentorji OŠ Dušana Muniha Most na Soči, poteka od Kosmačeve domačije v Bukovici do Mosta na Soči. Tradicionalni pohod se že vsa leta začenja že v Dolenji Trebuši, tako da vstopamo na pot ob čudovitem pogledu na dolino Idrijce čez Prvejk. Letos pa bomo pot nadaljevali vse do Tolmina, kot nas vodi Kosmač v svoji noveli. Imenu pohoda smo zato dopisali še *Pot v Tolmin*. Na startu pri Podružnični šoli Dolenja Trebuša bomo pohodnike čakali od 8.30 dalje. Po kratkem kulturnem programu se bomo ob 9.00 podali na pot. Obiskali bomo Kosmačevo domačijo, se srečali z domačini v dolinah Idrijce in Soče, spoznavali naravne in kulturne znamenitosti na 18 km dolgi poti do Tolmina. Poskrbljeno bo za dušo in telo, saj se bo kulturno dogajanje prepletalo s kulinariko Kosmačeve doline. Pot ni zahtevna, pohod bo v vsakem vremenu. Pohod bomo zaključili med 15.00 in 16.00 pred Knjižnico Cirila Kosmača v Tolminu. In še dva podatka: iz Tolmina v Dolenjo Trebušo bo avtobus odpeljal ob 8.10 in ob 16.00, startnina pohoda pa znaša 3 evre. Vljudno vabimo vse ljubitelje narave, književnosti in veselega druženja. — ***Nevenka Janež***, OŠ Dušana Muniha Most na Soči <nevenka.janez1@guest.arnes.si>, 17. apr. 07

V torek, **24. aprila 07**, vas ob 19. uri vabimo v Klub Cankarjevega doma na predavanje **Jale Parla**, turške literarne kritičarke, profesorice in tesne sodelavke ter prijateljice nobelovega nagrajenca Orhana Pamuka. Jale Parla bo na predavanju spregovorila o fenomenu **Orhana Pamuka** – o njegovi pretvorbi kanona turškega romanopisja. Jale Parla: »Turški roman – zvrst, uvožena v devetnajstem stoletju – je v prvih stotih letih (1870–1970) sledila poti prilagajanja. Nato je v začetku osemdesetih let turški roman z uporabo globalnega idioma in predvsem zaradi Orhana Pamuka ubral novo smer. Skušala bom pokazati, kako je Orhan Pamuk lokalni slog turškega romana preoblikoval v globalnega.« — ***Tajana Vehovec*** <tajana.vehovec@mfa.gov.tr>, 17. apr. 07

Vabljeni na predstavitev romana *Kajn Akviziter* in pesniške zbirke *Rohneča žetev* ta četrtek, 19. 4. 07, ob 18h v Mladinski knjigi Celje, Stanetova 3. Več info: http://www.matejkrajnc.com/. — ***Matej Krajnc*** <krajnc75@gmail.com>, 17. apr. 07

Učenjak Luka iz Dobrepolj

Sem Zvonimir Kolenc, biolog v pokoju, in pri ljubiteljskem raziskovanju zgodovine svojega kraja (Vače) sem naletel na nekaj nejasnosti. Preteklo leto smo počastili 100-letnico rojstva slavista in pisca **Etbina Bojca**. Pri tem sem naletel na

članek v *Zborniku občine Grosuplje VII*, 1975. Tule je odstavek iz članka, v katerem Etbin Bojc opisuje svoje življenje:

Rojen na Vačah Orožniške družine se selijo iz kraja v kraj in tako se tudi moje življenje cepi na tri kraje. Prvo leto sem moral prebiti na litijskih Vačah, kolikor se ni mati ob takratnem požaru začasno umaknila z menoj v bližnji Hotič, potem pa so bili starši premeščeni v Dobrepolje. Ne vem, ali sta se dobrepoljski učenjak Luka na Dunaju in vaški Matija Hvale iz XV. stoletja mogla poznati ali ne, vem le, da je temu tedanji pesnik iz Celovca v zvezi z onim, ki ga časte v St. Galenu, kot svojemu profesorju na dunajski univerzi posvetil posebno pesnitev. Sicer se pa Vače ponašajo predvsem z izkopaninami še iz prazgodovine naših prednikov, z vaško situlo, pa seveda z Matevžem Ravnikarjem, tržaškim škofom in slavistom, Franom Celestinom, ki je Kersniku pokazal pot v realizem, in ne nazadnje tudi z modernim skladateljem Antonom Lajovicem, ki je še mlad prepeval v družbi z mojim očetom in bil sorodnik moje botre Franjice, ki je meni izbrala ime po pisatelju Kristanu in nam še dolgo potem pisarila v verzih.

Moja vprašanja: Kakšen učenjak je bil Luka? Komu je pesnik iz Celovca namenil posebno pesnitev – Luku ali Hvaletu? Tega nisem znal razbrati iz besedila. Če je bil to Matija Hvale, me zanima ta pesnitev in tudi avtor – pesnik iz Celovca, da bom vedel, zakaj ga hvali in kakšne zasluge mu pripisuje. Kaj ima pri tem opraviti kraj po imenu St. Galen? Za vašo pomoč ali napotek se vam vnaprej zahvaljujem! — ***Zvonimir Kolenc*** <zvonimir.kolenc@guest.arnes.si>, 1. apr. 07

Imam samo en podatek, ki bo morda kaj koristil: Luka iz Dobrepolja je bil na dunajski univerzi dvakrat rektor, in sicer leta 1547 in 1557. Ta podatek je na marmorni plošči v avli dunajske univerze na Karl-Lueger Ring 1. Luka je imenovan Lucas Guttenfelder. Morda ima kaj več o njem **Drago Medved** v knjigi *Slovenski Dunaj*. — Jože Lipnik <joze.lipnik@uni-mb.si>, 2. apr. 07

Mogoče si lahko pomagate s tole objavo: **Primož Simoniti**: Humanist Luka iz Dobrepolj (Lucas Agathopedius ali Gutenfelder); *Živa antika* XXII (1972), 203–216. — ***Matjaž Babič*** <Matjaz.Babic@ff.uni-lj.si>, 3. apr. 07

V *Enciklopediji Slovenije* najdemo nekaj podatkov o Luki iz Dobrepolj v dveh geslih: *Dunaj* in *humanizem*. — ***Tončka Stanonik*** <stanonik.toncka@siol.net>, 3. apr. 07

Pravopisne vaje

Zanima me, če je na FF – ali kje drugje – možno obiskovati kakšen osvežilni tečaj oz. vaje iz pravopisa. Verjamem, da bi marsikomu prišel prav, tudi sama se štejem mednje. Na faksu smo sicer imeli pravopisne vaje, bi bilo pa fino znanje osvežiti, v

mislih imam na primer malo manj poudarka na osnovah, več pa na finesah, »haklcih« in izjemah. Ali obstaja kaj takega? — ***Anja Blažun*** <anjablazun@hotmail.com>, 27. mar. 07

Mislim, da bi bil to dober predlog za t. i. permanentno izobraževanju, ki ga ponuja Oddelek za slovenistiko FF. Seveda je vse odvisno od interesa za temo. — ***Erika Kržišnik*** <erika.krzisnik@guest.arnes.si>, 27. mar. 07

Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev ima vsaj enkrat letno tak seminar. Lani sta bila dva te sorte – glejte http://www.dztps.si/slo/seminarji.asp, zadnja obvestila so pa na http://www.dztps.si/slo/. Jezikovne seminarje prireja tudi OST – program za letos je na http://www.ost-omerza.si/program.html. — ***Miran Željko*** <Miran.Zeljko@gov.si>, 28. mar. 07

Delavnica lektoriranja za študente ljubljanske slovenistike. V tednu od 23. do 26. aprila in v tednu od 7. do 9. maja organiziramo v sodelovanju s ŠOU v Ljubljani in ŠSFF delavnico lektoriranja, ki bo zajemala štiri srečanja po dve šolski uri. Natančne ure še ne vemo (odvisno je od uprave FF), predvidoma pa bo po 19. uri zvečer. Izvajalka delavnice bo predsednica Lektorskega društva Slovenije **Jožа Repar Lakovič** (njena predstavitev je na spletni strani Lektorskega društva Slovenije http://www2.arnes.si/~ldljslo/clani.htm in na njeni osebni strani http://www2.arnes.si/~jlakov1/), ki se z lektorstvom profesionalno ukvarja (predvsem z lektoriranjem strokovnih besedil). Lektorica bo pripravila vaje (skripto), ki jo bomo na predavanjih obravnavali in diskutirali o posameznih primerih ter možnih rešitvah. Ukvarjali se bomo z upravnim jezikom, z lektoriranjem strokovnih besedil, leposlovja in prevodov, nekaj pa bo lektorica povedala tudi o stanju lektorstva pri nas. ŠOU in ŠSFF sta sofinancerja projekta. Vendar pa stroškov ne morejo pokriti v celoti, zato bi potrebovali prispevek na posameznega udeleženca 5–10 € (odvisno od števila udeležencev). Če ste za delavnico zainteresirani, mi to sporočite na melita.perkovic@gmail.com do srede, 18. aprila. Prav tako me lahko po mailu vprašate za dodatne informacije. Delavnica se mi zdi koristna predvsem za pedagoške študente, ki v okviru obstoječega študijskega programa nimajo lektoriranja. Z organizacijo delavnice želimo omogočiti študentom slovenistike praktične izkušnje in znanje, ki jih bodo pri nadaljnjem delu lahko uporabili. — ***Melita Perkovič*** <melita.perkovic@gmail.com>, predstavnica Oddelka za slovenistiko v UO ŠOFF, 7. apr. 07 na http://www.centerslo.net/slvnforum/replies.asp?FID=2&MID=2457

Slovniška števila

Imam vprasanje, vezano na jezikoslovne pojme in izraze zanje. Zanima me, zakaj se ucimo, da imamo samo tri stevila, ko pa se v praksi uporabljajo razlicne koncnice, kar bi zagotovo zmedlo tujca pri ucenju slovenskega jezika. Primer: 1 stol, 2 stola, 3 stoli, 4 stoli, 5 stolov, 6 stolov. 1 hisa, 2 hisi, 3 hise, 4 hise, 5 his ...

Iz tega je razvidno, da imamo stiri stevila in ne treh. Predlagam take izraze: *ednina* za 1, *dvojina* za 2, *skupina* za 3 in 4, *mnozina* za 5 in vec. — ***Damjan Bizilj*** <drexciyan@drexciyan.com>, 29. mar. 07

Damjan Bizilj je zanimivo podvomil v stevila, kakor jih ucijo slovnice, menec, da se mnozina zacne sele s stetjem od pet naprej. Stetje je res nekoliko nenavadno, ce se zanemari stetje nog pri vecjih bitjih. Za ptice in klokane je namrec znacilno, da imajo samo po dve nogi podobno kakor clovek, ki se po pasenju kravc najprej skobaca na vse stiri, nato zaraca po dveh, dokler se iz tega ne izcimi se tako ali drugacno trinostvo. V tem je ravno vzrok, da se v slovenscini ze od pomneza steje v osnovni ednini (za nacelno eno enoto), dvojini (za nacelno dve enoti) in mnozini (za nacelno tri ali stiri enote). Osnovna stevila skratka pomenijo nacelno eno, dve, tri ali stiri enote nasproti razvojnemu edninju, ki lahko pomeni tudi manj kakor eno enoto, in razvojnemu mnozinju, ki lahko pomeni tudi vec kakor stiri enote, prim. koliko prsta: pol prsta – cel prst, koliko prstov: (en prst – dva prsta – trije prsti – stirje prsti) pet prstov. — ***Vlado Nartnik*** <vlado@zrc-sazu.si>, 2. apr. 07

Nacionalni program za jezikovno politiko

Na včerajšnji 61. seji je Komisija državnega sveta za družbene dejavnosti obravnavala predlog *Nacionalnega programa za jezikovno politiko* (objavljen v *Poročevalcu DZ* št. 16/2007 z dne 15. 3. 2007 – http://www.dz-rs.si/index.php?id=374), ki predvideva 124 ukrepov na različnih področjih in zagotavlja 12,7 milijonov evrov dodatnih sredstev v naslednjih petih letih. Žal je seja potekala brez prisotnosti zainteresirane strokovne javnosti, ki se pritožuje, da za slovenistiko ni posluha v državnih ustanovah, da ni javnih naročil za to področje ipd. Častna izjema je bila koprska slovenistika. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 29. mar. 07

Ker se štejem za del strokovne javnosti, ki ni preveč zadovoljen z aktualno jezikovno politiko, samo sporočam, da sem se s precej pisnimi in ustnimi pripombami udeležil razprave o *Strategiji jezikovne politike* na Ministrstvu za kulturo novembra 2006; tudi tam ni bilo marsikoga od ljudi, ki jih sicer zelo skrbi za slovenščino. Včeraj pa – kot še marsikdo – nisem utegnil v državni svet, saj po malem načrtujemo jezikoslovno in jezikovno situacijo tudi v diplomskih seminarjih na univerzi, in glede tega, da je prostora in časa vsaj na Filozofski fakulteti ljubljanske univerze malo, seminarjev in predavanj raje ne odpovedujemo, če le ni višje sile. Upam, da bo možna debata o Strategiji še kje – morda v državnem zboru? Po debati in sprejemu pa bo gotovo možna tudi utemeljena strokovna kritika ter spremljanje uresničevanja strategije; uredništvo *Jezika in slovstva* ima npr. za letošnji letnik v načrtu več sklopov o jezikovni politiki na

Slovenskem. Vabljeni k sodelovanju. — ***Marko Stabej*** <Marko.Stabej@ff.uni-lj.si>, 29. mar. 07

Zmanjševanje ur slovenščine v šolskih programih (Slovenščina, kaj pa je tebe treba bilo?)

V zadnjem obdobju so številni člani slavističnega društva Slovenije opozorili na nujnost razprave o položaju slovenščini v šoli, saj menijo, da se v okviru šolskih reform napovedujejo spremembe, do katerih bi se morala opredeliti tudi širša (slovenistična) javnost. Slavistično društvo Slovenije bo zato v torek, 17. 4. 2007, ob 17h v prostorih Državnega sveta (stavba parlamenta, Šubičeva 4, Ljubljana) organiziralo okroglo mizo z naslovom *Slovenščina, kaj pa je tebe treba bilo*. Razpravo bo vodil **Zoltan Jan**, o problematiki pa bodo spregovorili: univerzitetni profesorji **Boža Krakar Vogel**, **Igor Saksida** in **Marja Bešter Turk**, profesorji slovenščine na gimnazijah srednjih strokovnih šolah **Marjana Hodak**, **Metka Hojnik Verdev** in **Zoran Božič**, **Janez Dular** (Sektor za slovenski jezik pri ministrstvu za kulturo), **Milena Ivšek** (ZRSŠŠ), **Daniela Močnik** (Društvo za šolo po meri človeka), **Janko Kos** (član Strokovnega sveta za splošno izobraževanje RS) ter predstavnik MŠŠ. Udeleženci bo mdr. poskušali odgovoriti na sledeča vprašanja:

– kako bodo na status slovenščine v šoli vplivale nove šolske reforme in kako šolske smernice EU,
– kako je povezan status slovenščine v šoli z družbenim statusom slovenščine in njeno vlogo v EU,
– ali ima slovenščina v predmetniku preveliko ali premajhno število ur,
– kakšne naloge ima slovenščina v novih družbenih razmerah in v čem so te naloge specifične,
– kakšna je vloga šolske politike ipd. — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 12. apr. 07

Slovenisti iz prakse smo se na načrtovano zmanjševanje ur slovenščine odzvali s protestom, vendar ni mnenje srednješolskih profesorjev nikogar zanimalo. Veseli me, da se je zganila »glava« slovenistov, sicer ne bo mogoče preprečiti najhujšega. Menim, da pretirano prilagajanje evropskim šolskim sistemom ni ustrezno, saj imata v našem primeru znanje materinščine in poznavanje književnosti bistveno drugačen pomen kot pri petdesetmilijonskih narodih. Javnega pogovora o problematiki se že veselim. — ***Aleksandra Belšak*** <aleksandra.belsak@guest.arnes.si>, 13. apr. 07

Pojasnilo kolegice **Aleksandre Belšak** bi želel nekoliko dopolniti kot eden izmed izpostavljenih pri takratnih protestih. Učitelji slovenščine so domala vsa leta po

drugi svetovni vojni (pa tudi daleč nazaj pred tem) v takšni ali drugačni obliki imeli priznano dodatno delo zaradi popravljanja šolskih nalog (nikoli pa ne vsega dodatnega dela, kot je razvidno iz poročil o zborovanjih Slavističnega društva Slovenije). Ob širjenju računalnikov je med ministrovanjem **Petra Venclja** nastala zamisel, da bi centralizirali tudi obračunavanje plač, tako da bi vsak zaposlen v šolstvu dobival čeke neposredno iz ministrstva. Zaradi tega nikoli uresničenega projekta je bilo potrebno odpraviti vse mogoče dodatke, med drugim tudi dodatek zaradi šolskih nalog. In leta 1991 so čez noč spremenili določila samoupravnih aktov. Temu smo se na sindikatu (SVIZ) uprli in ker pogovori in tudi javna soočenja niso obrodili sadov, smo ob vseh takratnih šolskih stavkah organizirali še bojkot popravljanja šolskih nalog, ki je imel velik odmev v javnosti. Prim. samo: Bojkot pisnih izdelkov pri slovenščini, matematiki, tujih jezikih, *Šolski razgledi* (13. 1. 1992), št. 1, str. 2 (več ponatisov); Nekulturno obtoževanje, *Dnevnik* (14. 1. 1992), št. 12, str. 2; Polemika Zoltana Jana s Petrom Vencljem – Nekulturno izsiljevanje, *Dnevnik* (9. 1. 1992); Bojkot šolskih nalog je delovni prekršek, *Delo – Sobotna priloga* (28. 3. 1992), št. 72, str. 30 itd.

Bilo je pestro, razgibano in napeto. Napravil sem izračun konkretnega dela s pisnimi izdelki, ki so bili tedaj predpisani z učnimi načrti, primerjavo učnih obveznosti v različnih državah in dokazoval, da imajo diferencirano učno obveznost tudi drugje in tudi pri nas, ker imajo pri nekaterih drugih predmetih laborante, pa lektorje, manjše skupine itd. Ob koncu šolskega leta je kljub vsemu večina učiteljev potegnila iz predalov popravljene šolske naloge in miroljubno zaključila ocene, našo zahtevo pa sem ponavljal ob vsaki priložnosti, tudi ko sem bil izvoljen v državni svet in tudi pri sprejemanju nove šolske zakonodaje leta 1995. Takrat, ko sem predlagal tudi množico drugih pripomb na predlagane šolske zakone, mi je minister **Slavko Gaber** poslal namig, da vlada ne bo nasprotovala amandmaju, da se učiteljem slovenščine zniža učna obveznost, vendar ne več kot eno na teden (po tedanjih izračunih bi bilo pravično, če bi imeli vsaj tri ure manj). Na to ponudbo smo pristali, ker smo računali, da bomo kdaj kasneje dosegli pravičnejše priznanje, vendar ni nikoli prišlo do resnih zahtev učiteljev slovenščine, učitelji matematike in tujih jezikov pa so že bojkot popravljanja nalog zelo hladno sprejeli, ogorčeno pa so mu nasprotovali učitelji drugih predmetov.

Med zakonodajnim postopkom je matično telo parlamenta navedena amandmaja na zakona o osnovni šoli in srednjih šolah podprlo, na plenarnem zasedanju državnega zbora pa se je zapletlo. Zaradi procedure poslanci niso sprejemali amandmaje po vrstnem redu členov v zakonu, pač pa so preskakovali z amandmaja na amandma (po načelu: če se sprejme tega, je ta amandma brezpredmeten). Ob našem amandmaju ni bilo nobene razprave, vendar mu je pri zakonu o osnovni šoli zmanjkalo par glasov. Še danes ni jasno, ali je bilo to dogovorjeno ali je šlo za spodrsljaj, ker so enak amandma pri zakonu o srednjih šolah gladko sprejeli. Ker je minister obljubil, da bo neenakost izenačil pri normativih (kmalu je to tudi

izpolnil), nismo nadaljevali boja za staro pravdo. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 14. apr. 07

Cankarjevo 2007 (nadaljevanje)

Kot mentor CT vam pošiljam nekaj misli čez rob letošnjega tekmovanja, da bi se vsi bolje zavedali, kako stvari še malo niso preproste, kadar se nekaj skuša izboljšati ali spremeniti, ker lahko pride na daljših razdaljah celo do izničenja vsega, četudi smo upali na najboljše.

Pravzaprav se že dolgo časa učim molčati in hkrati iskati obraz v lastnem jeziku. Spuščati se na dno, kjer te pričakajo izbrani potapljači vseh barv, da boš skupaj z njimi kalil vodo in ti bodo potem lahko rekli, kako se ne da nič napraviti, kako je vse nesmiselno. /…/ Jezik, literaturo, kulturo, kamor sodijo tudi slavistična društva, DSP, SAZU, šole in posvetne ter verske ustanove, od naših mam, vrtcev do univerz imajo menda eno samo veliko, množično jezikovno tekmovanje za Cankarjeva priznanja v domeni osnovnih in srednjih šol. In še tega bi že kdaj uničili, če bi ne bilo posameznikov, ki vztrajajo za vsako (nikakršno) ceno. Danes se vse reši in lahko tudi (usodno razreši) z eno samo farizejsko lažnivo frazo: Ni denarja, ne moremo financirati projekta.

Tata-rata-tata: gospodje in predvsem gospe (se opravičujem, ste v večini) na stolčkih v »kanclijah« v imenu otrok, družin, staršev in družbe – treba bo dvigniti zadnjice in stopiti ven v naravo in življenje. Najlažje je ob vseh klicih in prošnjah pokazati ali prevezati na sosednja vrata in potem na naslednja, ker so povsod trenutno odsotni. Z nekaj peščicami evrčkov se da vse rešiti tako v šolah kot občinah, regijah in na državni ravni, če se hoče sčasoma ustvariti neko močno osnovo za resnično polnokrvno opismenjevanje, razvijanje talentov in nagrajevanje. S približno dvesto evri lahko vsaka šola izvede Cankarjevo tekmovanje, če je le-to povezano s slavističnim društvom, ki kasneje prevzame v kraju organizacijo tekmovanja na republiški ravni. Talenti ne padajo z neba, temveč se rodijo, rastejo in se razvijajo v odprtih, duhovno bogatih okoljih. Do resnične elite in »elitnikov« človeškega duha je dolga in trda pot. Vse drugo je blef, so muhe enodnevnice, ki jih z reflektorji osvetliš samo za bleščav nastop enega večera. Mi pa bomo skrčili število ur lastnega jezika v šolah, ukinili slavistična društva ali jih ločili od šol in Cankarjevega tekmovanja, namesto da bi skupaj iskali nove oblike za delo, primernejše načine tekmovanja in vabili k sebi ustvarjalne, nadarjene ljudi.

O tem ne govorim zato, ker bi imel vsega »poln kufer« (sicer ne bi bil eden, bilo bi jih najmanj deset), pišem zato, ker sem že nekaj časa na svetu in se

mi po vseh bliskih in (po)gromih kar dobro sveti, kje in kako ima hudič prste vmes. Enainštirideset let se že ukvarjam s tem »donosnim cankarjanskim poslom« in lahko vam zelo konkretno dokažem, kako je treba zgrabiti vraga za roge, kar lepo že v sami »štali«, če se ne bojite za kariero in imate radi, zelo radi otroke in slovensko besedo. /…/ Povežite tako med seboj razred, krožek, skupino, organizirajte skupaj iskrene, prisrčne oblike dela. Na osnovi skupnih pogovorov, razmišljanj in razpravljanj začnite besedno, likovno, gibalno, glasbeno ustvarjati. Naj bo središče vsega dela nek učni projekt po skupnih zamislih. Na koncu šolskega leta se izda lična publikacija otroških izdelkov, ob katerih bodo uživali tudi starši, stari starši in iz povsem snobovskih razlogov še kakšna »žlahta« – strgana plahta. Publikacije bodo otroci po zmernih cenah prodali. Še za družine jih bo premalo. Učitelj pa bo lahko nagradil učence z bogatimi knjižnimi nagradami. Po takem delu potem poiščite učenca, ki vam bo rekel, da ne mara slovenskega jezika. In kdo je, ki lahko razbije tak »šolski ljubezenski trikotnik«!? O, ja, poskusi so, včasih tako pritlehni, da po njihovi izjalovitvi lahko z obrazov bereš slabo vest, sram, gnus do samega sebe. (Ne boste verjeli, koliko cankarjanskega je bilo v takem delu. Morda bi nam tudi take izkušnje pri nadaljnjih iskanjih koristile.)

Cankarjevo tekmovanje nikoli ni bilo tako pestro, odprto, pošteno in kritično do piscev literature in njihovih kritikov kot letošnje. Tekmovalec je imel vse možnosti skupaj z mentorjem odkriti na zelo konkretnih primerih, kaj literatura je, kako diametralno nasprotne so lahko ocene kritikov, predvsem pa, kako se zrcali življenje in se odstira resnica o posameznem in skupnem bivanju skozi fikcije kratkih zgodbah. Toliko kot smo se letos lahko mentorji naučili od tekmovalcev in oni od nas, se verjetno še ni zgodilo v vsej zgodovini Cankarjevih tekmovanj. Branje ob poglobljenih razmišljanjih, pogovorih, primerjanjih z življenjem v resničnosti nas je vodilo iz kratke zgodbe v esejistične oblike razmišljanj že na prvi stopnji tekmovanja. O iskanju novih oblik dela, ki bi razbremenile obsežnost tekmovanja predvsem na republiški ravni in hkrati omogočila tekmovanje večjemu številu učencev po šolah, pa bo treba še temeljito razmisliti. — ***Benjamin Gracer*** <benjamin.gracer@telemach.net>, 16. apr. 07

Kam z 0,5 % odmerjene dohodnine?

Dragi ljubitelji literature! Na podlagi novega Zakona o dohodnini lahko davčni zavezanci 0,5 % odmerjene dohodnine od dohodkov, ki se vštevajo v letno davčno osnovo, med drugim namenijo tudi za financiranje splošno koristnih namenov. Med organizacijami, ki so upravičene do donacije, je tudi Društvo slovenskih pisateljev (DSP), ki ima priznan status društva v javnem interesu. S široko paleto svojih programov in aktivnosti predstavlja DSP najbolj aktivno organizacijo in

osrednji literarni center dogajanj na področju literature v Sloveniji. Pomembnejši programi DSP so:

– izvajanje mednarodnih pisateljskih izmenjav,
– produkcija Mednarodnega literarnega festivala Vilenica (največjega literarnega festivala v Sloveniji),
– izvajanje Trubarjevega sklada, ki finančno podpira in vzpodbuja tuje založbe pri prevodih slovenskih avtorjev v druge jezike,
– produkcija festivala ob svetovnem dnevu knjige (Slovenski dnevi knjige),
– izvajanje mnogih literarnih večerov in prireditev na sedežu DSP v Ljubljani in po Sloveniji,
– podeljevanje nagrad DSP (Stritarjeva nagrada za mlade literarne kritike, Nagrada za najboljši knjižni prvenec, Jenkova nagrada za najboljšo pesniško zbirko v preteklih dveh letih v slovenskem jeziku ter Desetnica, nagrada za najboljše delo za mladino),
– izdajanje literarne revije za promocijo slovenske književnosti v tujini (*Litterae Slovenicae*) ter
– izvajanje izobraževalnega programa za mlade za promocijo bralne kulture (*Povabimo besedo*), v okviru katerega se učenci in dijaki osnovnih in srednjih šol srečujejo s slovenskimi literati.

Za kakovostno izvedbo vseh navedenih programov in njihov razvoj nam žal zmeraj zmanjkuje sredstev. Zato se obračamo na Vas s prošnjo, da nam z donacijo do 0,5 % dohodnine pomagate uresničiti naše cilje. V kolikor se boste odločili za donacijo, na zadnji strani vaše dohodninske napovedi v *Zahtevo za namenitev dela dohodnine* vpišite:

davčno številko DSP 527 15 850
in delež, ki ga donirate : 0,1, 0,2 ... do 0,5 %.

Za vašo donacijo se vam že vnaprej najiskreneje zahvaljujemo, hkrati pa vas prosimo, da vse prijatelje bralne kulture in knjig opozorite na to možnost, in da torej na ta način aktivno prispevate k razvoju slovenske literarne ustvarjalnosti. — ***Saša Jovanovič***, DSP <sasa.jovanovic@siol.net>

Spoštovani člani in simpatizerji SDPK, vlada je objavila Uredbo o namenitvi dela dohodnine za donacije, s katero lahko davčni zavezanec do 0,5 % dohodnine nameni enemu ali več upravičencem s seznama. Vlada je na ta seznam pod točko 5 uvrstila tudi upravičence s področja visokega šolstva, znanosti in tehnologije, kamor spada tudi Slovensko društvo za primerjalno književnost. Na šesti strani dohodninskega obrazca za leto 2006 lahko pod točko *Zahteva za namenitev dela dohodnine* vpišete davčno številko našega društva (SI 32598297). Davčni organ bo tako namesto v državni proračun namenil do 0,5 % vaše odmerjene dohodnine nam. S to zahtevo se vaša odmera dohodnine ne bo spremenila, le država se bo odpovedala delu dohodnine, ki jo bo namesto v državni proračun namenila našemu

društvu. S tem bi dobili dodatna sredstva, s katerimi bi lahko dosedanji program društva še naprej širili in ga bogatili. — ***Vanesa Matajc*** (predsednica SDPK) in ***Gašper Troha*** (tajnik SDPK) <gasper.troha@guest.arnes.si>

Zakon o dohodnini je prinesel popolnoma nov instrument, po katerem lahko davcni zavezanci namenijo del svoje dohodnine za financiranje splosno koristnih namenov. Gre za 0,5 % vase dohodnine, ki gre v drzavni proracun, lahko pa ga namenite vam ljubi neprofitni organizaciji. Ce to zelite, morate v dohodninski obrazec za leto 2006 na dnu zadnje, seste strani izpolniti rubriko *Zahteva za namenitev dela dohodnine*. Na Kulturnem drustvu B-51 bi bili zelo veseli vasega prispevka. Nasi podatki so: Kulturno drustvo B-51 (EX PONTO), Presernova cesta 7, 1000 LJUBLJANA / Davcna stevilka: 86861069. — ***Kulturno društvo B-51 (Ex ponto)*** <b51@exponto.net>

Knjižne novosti

Barbara PREGELJ in Zoran BOŽIČ (ur.): *Pogledi na Simona Gregorčiča*. Nova Gorica: Založba Univerze v Novi Gorici, 2006.

V publikaciji je objavljenih štirinajst prispevkov, ki so bili razen enega (članek **I. Prosenc Šegule** o prevodih in obravnavah Gregorčičevega dela v italijanščini) vsi predstavljeni na mednarodnem simpoziju o Simonu Gregorčiču. Simpozij sta 10. novembra 2006 v Kobaridu organizirala Fakulteta za slovenske študije Stanislava Škrabca Univerze v Novi Gorici in Občina Kobarid. Osrednje teme prispevkov, kot jih v uvodni predstavitvi povzema sourednica knjige **Barbara Pregelj**, so »vrednotenje Gregorčičeve poezije, njegova korespondenca s Prešernovim ustvarjanjem, pa tudi recepcija Gregorčičeve poezije tako znotraj literarnega kanona, ki ga vzpostavlja šolstvo, kot v tujini, še zlasti v prevodih v italijanščino«. Na začetek knjige so umeščeni prispevki o liku in pomenu Simona Gregorčiča in njegovega delovanja (**M. Glavan**, **B. Marušič**, **B. Kravos** in **S. Fatur**), sledita prevodoslovna članka (**I. Prosenc Šegula** in **F. Ferluga Petronio**) ter članka o srednješolski recepciji Gregorčičeve poezije nekoč (**Z. Božič**) in danes (**M. Melinc**). V drugo polovico zbornika so uvrščeni prispevki interpretativne narave: tu sta verzološko obarvana članka **A. Bjelčeviča** in **V. Nartnika**, stilna analiza pesmi Človeka nikar! **T. Sajovica** in prispevka o komičnih elementih (**D. Bandelli**) in liku otroka (**M. Mileva Blažić**) v Gregorčičevem opusu. Knjigo zaključujeta jezikoslovni članek **M. Grgič** in krajši dokumentaristični zapis **J. Dolenca** o okoliščinah slovesnega Gregorčičevega pogreba. — ***Matjaž Zaplotnik***

Boris PATERNU: *Književne študije 2*. Ljubljana: Intelego, 2006.

Nova **Paternujeva** knjiga je izbor osemnajstih novejših Paternujevih prispevkov (razprav in člankov), ki so bili že objavljeni v različnih publikacijah. Najstarejši prispevek je besedilo o **Ivanu Minattiju**, ki je bilo leta 1999 objavljeno kot spremna beseda k izboru Minattijeve poezije *Pod zaprtimi vekami*. Ponatisnjene tudi tri Paternujeve razprave (o **Lipušu**, jezikovnih travmah v sodobni slovenski književnosti in o vprašanjih sodobne literarne zgodovine), ki so v minulih štirih letih izšle v reviji *Jezik in slovstvo*. Knjigo uvaja intervju, ki ga je 2006 (v letu Paternujeve osemdesetletnice) s Paternujem za *Književne liste* pripravil **Peter Kolšek**. — ***Matjaž Zaplotnik***

Roberto DAPIT, Michele OBIT in Lucia TRUSGNACH (ur.): *Mons. Ivan Trinko (1863–1954): spodbujevalec spoznavanja in dialoga med kulturami / promotore della conoscenza e del dialogo tra culture*. Zbornik posveta (Špeter, 16. oktober 2004). Čedad: Kulturno društvo Ivan Trinko, 2006.

Monsinjor Ivan Trinko je bil dušni pastir in teolog, obenem pa se je ukvarjal z literaturo, glasbo, s filozofijo, prevajalstvom, z geografijo, aktivno politiko in še s čim. Omenjenim dejavnostim je Trinko skušal dati dva osnovna predznaka: verskega in narodnega. Kot duhovnik se je nedvomno prepustil čustvom v odnosu do svojega ljudstva. Ampak o vsem tem so mnenja soglasna? In je še možno kaj odkriti o njegovem delu in življenju? Prav iz teh vprašanj smo pred dvema letoma priredili posvet *Mons. Ivan Trinko (1863–1954) – Spodbujevalec spoznavanja in dialoga med kulturami*, ki je potekal v Vidnu in Špetru med 13. in 16. oktobrom 2004 z namenom, da bi zbrali misli strokovnjakov, ki so proučevali Trinkovo delo in zapuščino, v prepričanju, da ostaja še kaj neodkritega v različnih vidikih njegovega dela in življenja in da je treba Trinkov izziv v novih in sodobnih oblikah ponuditi vsem Slovencem in ne samo v videnski pokrajini. Kot smo že takrat povedali, splet pobud, ki smo jih posvetili Ivanu Trinku, ni hotel biti komemoracija, namen je bil pač dati še zlasti mladim generacijam možnost, da Trinka spoznajo in se v njem prepoznajo, saj je bil človek dialoga, navezan na svoje korenine in obenem odprt do drugih kultur. Evropski človek, bi rekli danes. — Zbornik prinaša referate s posveta in drugo gradivo. Bralcu poskuša predstaviti celostno podobo beneškega narodnega buditelja. Zborniku smo priložili tudi videodokumentarec **Alvara Petriciga** in **Michele Predan** *Ivan*, ki postavlja v ospredje vsakdanjost monsinjorja ob visokodonečih tonih, s katerimi je v petdesetih letih publicistika poveličevala njegovo delo in njegove zasluge. Podobno je tudi slikovno gradivo, ki bogati to publikacijo, zajeto tako iz literarnega in znanstvenega dela raziskovalca in pesnika Ivana Trinka (pisma, besedila, partiture) kot iz njegovega vsakdanjega življenja skozi redke osebne predmete, ki jih družina še hrani. Besede in podobe nam torej

kažejo pot, ki jo je ta veliki človek začrtal in po kateri želimo nadaljevati naše delo. — ***SKS Planika*** in ***KD Ivan Tinko***

Ina FERBEŽAR (ur.): *Izpit iz znanja slovenščine na osnovni/srednji/visoki ravni: zbirka testov*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Izpitni center, 2006.

V okviru Izpitnega centra je v letu 2006 nastala zbirka testov za pripravo na izpit iz znanja slovenščine najprej na osnovni, nato pa še srednji in visoki ravni. Namenjena je vsem, ki jim prvi jezik ni slovenščina, potrebujejo pa javno veljavno listino oz. spričevalo o znanju slovenščine kot drugega/tujega jezika. Zbirka, ki jo je uredila Ina Ferbežar, ponuja možnost intenzivnejše priprave na izpit na vseh treh stopnjah: ponuja vse informacije v zvezi s prijavo na izpit, predstavlja posamezne izpitne naloge in izpit v celoti, vključuje pa tudi vzorčne teste za vajo. — ***Knjigarna FF***

Jaka REPIČ: *Po sledovih korenin: transnacionalne migracije med Argentino in Evropo*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, 2006.

Monografija s historične in antropološke perspektive obravnava sodobne transnacionalne migracije med Argentino in Evropo. Delo migracijske procese poveže v kontekst globalne mobilnosti ljudi, na katero vplivajo kulturni tokovi, pa tudi vprašanja identitet, državljanstva, nacionalnosti, multikulturalizma in imigracijskih politik. Avtor v delu komparativno sooči in poveže tri kontekste migracij – slovenske izseljence in njihove potomce v Argentini, argentinske imigrante v Španiji ter Argentince slovenskega porekla, ki so se v preteklih dveh desetletjih preselili v Slovenijo. Delo z etnografskim gradivom ter z analizo zgodovinsko političnih kontekstov prikaže vzročno povezanost sodobnih migracij s preteklimi, ter osvetli načine, na katere posamezniki pojmujejo in utemeljujejo lastne identitete v odnosu do porekla in domovine. — ***Knjigarna FF***

Splet

http://www.univie.ac.at/personal-mitteilungsblatt/index.php?Alias_ID=1&sub1=13&Art_ID=3 – Razpis za univerzitetnega profesorja slovenščine s štirimesečno polno zaposlitvijo (okt. 2007–jan. 2008) in možnostjo podaljšanja v poletnem semestru na Filološko-kulturološki fakulteti Univerze na Dunaju. — ***Elizabeta M. Jenko*** <elizabeta.jenko@univie.ac.at>

http://community.livejournal.com/pickin_dim/6699.html?mode=reply – Bivša študentka moskovske slovenistike navaja med drugim »splošno znano« mnenje o nizkem nivoju znanosti v Sloveniji (očitki letijo na jezikoslovje, češ da so dela,

nastala v Sloveniji, na ravni, ki jo v Rusiji že obvladajo v šoli). Sicer pa je besedilo večinoma o **Olgi Sergejevni Plotnikovi** in stanju na moskovski slovenistiki. Besedilo je v ruščini. — ***Mariya Sotnikova*** <marija.sotnikova@siol.net>

http://videolectures.net/ff07_ljubljana/ – *E_learning* na FF v praksi. Posnetki predavanj **Borisa Pahorja**, **Boža Repeta**, **Petra Vodopivca** in številnih (tudi tujih) predavateljev so vam brezplačno dostopni prek računalnika. — ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/knjigarna/DogodkiPretekli/Tiskovna20070411/index.htm – Slike s tiskovne konference publikacij FF 11. aprila 2007. Slikal je — ***Matjaž Rebolj***

http://pobocza.pl/pob27/slo/index.html – Nova številka literarno-umetniške revije *Pobocza*/*Obrobja*. Odslej lahko prevode prebirate tudi v slovenskem jeziku. — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik2@guest.arnes.si>

http://www.mvzt.gov.si/si/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=791 – Razpisi za Zoisovo nagrado, Zoisovo priznanje, priznanje ambasador znanosti Republike Slovenije in Puhovo priznanje.

http://www.arrs.gov.si/sl/infra/monogr/razpisi/07/razp-monogr-07.asp – Razpis ARRS za izdaje znanstvenih monografij v letu 2007.

http://www.mss.gov.si/si/okroznice_razpisi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=804 – Javni razpis za sofinanciranje državnih tekmovanj in mednarodnih tekmovanj, olimpiad v znanju za učence, dijake in študente višjih strokovnih šol v letu 2007.

http://tapor1-dev.mcmaster.ca/~dictwordwild/ – Na tej strani sem si ogledala slovar javnih napisov ter predlagam, da bi napravili nekaj podobnega za slovenščino. Hkrati se prijavljam za sodelovanje pri tovrstnem delu v slovenščini. Že dlje časa namreč zbiram reklame ali javne napise, ki so v povezavi s književnostjo oz. mladinsko književnostjo, predvsem s pravljicami. — Tole in zgornje povezave posredovala ***Milena Mileva Blažić***

http://www.sigledal.org/geslo/Dragica_Draga_Poto%C4%8Dnjak – **Dragica Draga Potočnjak** in drama *Za naše mlade dame*, ki je dobilo nagrado Slavka Gruma 2007 za najboljše slovensko dramsko besedilo.

http://www.educause.edu/ir/library/pdf/ELI7004.pdf in http://www.ijklo.org/Volume3/IJKLOv3p057-072Parker284.pdf – O *wikijih* v izobraževanju.

http://www.intratext.com/ml/Issue371.htm – V *IntraTextu* so nova štiri Tertulijanova besedila (Tertullianus, Quintus Septimius Florens, 160–230) v slovenskem prevodu: *O krstu*, *Mučencem*, *Pričevanje* duše, *O vencu*.

http://www.digitalhumanities.org/dhq/vol/001/1/index.html – *Digital Humanities*, nova omrežno dostopna revija, objavljena pod licenco cc. Iz vsebine: O intepretaciji v teoriji in pedagogiki, Akademski naslovi in elektronsko objavljanje, Elektronske izdaje ogroženih besedil ...

http://www.computerphilologie.de/ – *Forum Computerphilolgie* (Institut für Sprach- und Literaturwissenschaft TU Darmstadt) ponuja dve novi objavi na temo elektronskih izdaj: **Hans-Christian Schmitz** / **Werner Stark**: Herstellen von Verknüpfungen – Zur elektronischen Edition und zum elektronischen Editieren von Immanuel Kants Schriften und Vorlesungen (http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg06/schmitzstark.html); **Peter Kegel** / **Bert van Elsacker**: A collection, an enormous accumulation of movements and ideas. Research documentation for the digital edition of the Volledige Werken (Complete Works) of Willem Frederik Hermans (http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg06/kegelel.html).

http://its.unc.edu/tl/infobits/bitfeb07.php – Infobits, elektronski servis za učitelje in študente na Univerzi v Severni Karolini s povezavami na spletne objave o avtorski pravici, javni dostopnosti znanstvenih objav, vseživljenjskem učenju, informacijski pismenosti ...

http://www.mk.gov.si/si/razpisi_pozivi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=805 – Razpis štipendij in šolnin na kulturnem ministrstvu.

http://webcenter.ru/~gowor/index.htm – Jezikoslovno spletišče Sergeja Vladimiroviča Lesnikova (v ruščini).

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/brucovanje07/index.html – nekaj posnetkov s slovenističnega brucovanja/bručevanja 11. 4. 2007 v gradu Kodeljevo. Plus zapis in zvočni posnetek slovenistične himne. — To in zgornje povezave posredoval ***Miran Hladnik***

http://www.youtube.com/watch?v=OHnqBKKUjhQ – Še nekaj fotografskih utrinkov z brucevanja v obliki video posnetka.

http://zlatolaska.livejournal.com/216168.html – Fotografije s slovenistične ekskurzije po Gorenjski 5. aprila 2007, ki jih je poslikala in na splet postavila **Mariya Sotnikova**. — Obe povezavi posredoval ***Matjaž Zaplotnik***

http://zlatolaska.livejournal.com/219532.html – Tukaj lahko najdete nekaj slik s slovenistične ekskurzije na avstrijsko Koroško 11. aprila 2007. — ***Mariya Sotnikova*** <marija.sotnikova@siol.net>

http://www.alphawave-rec.com/fax/Slovenski_pravopis-2001.pdf – *Slovenski pravopis – Pravila* (2001) brezplačno na voljo v PDF formatu!

http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/slovenistika/index.htm – Po dolgem času ima Oddelek za slovenistiko na FF v Ljubljani osvežene spletne strani. — Obe povezavi posredoval ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/novostiohk_sla2007jan_mar.html – Seznam novosti Knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko, tokrat prvič v elektronski obliki. Upam, da boste na ta način še hitreje našli ustrezno novo literaturo, ki smo jo v naši knjižnici pridobili v zadnjih treh mesecih. — ***Anka Sollner Perdih*** <Anka.Sollner@ff.uni-lj.si>

http://www.textnart.de/VitosCorner/OmegaT1_6_2sl.zip – Tu si lahko priskrbite *OmegaT* Ver. 1.6.2 z vmesnikom in pomočjo v slovenskem jeziku. Kaj je *OmegaT*? *OmegaT* je orodje za računalniško podprto prevajanje, svobodno na razpolago za številne platforme. *OmegaT* pomni, kako prevajate svoja besedila, in Vaše pretekle prevode uporablja kot predlogo pri tekočem delu. Tako imenovani prevodni spomin Vam je lahko v zelo veliko pomoč, posebno kadar gre za besedila, v katerih se veliko ponavlja ali pa ki so si podobna. *OmegaT* uporablja prevodne spomine, kar pomeni, da Vam lahko vsak trenutek v že prevedenem in zapomnjenem materialu najde predloge, ki so enaki ali pa zelo blizu prevodu stavka, ki ga ravnokar prevajate. Prevodni spomini so tudi zelo priročni v primeru, kadar morate obnoviti dokument, ki ste ga nekoč že prevedli. Nespremenjene stavke se bo prevedlo, kot ste jih je prevedli že prej, za spremenjene segmente pa Vam bo program predlagal starejšo verzijo spremenjenega stavka kot najbolj verjetno možnost. Besedilo boste tako lahko popravljali na zelo udoben in enostaven način. — ***Vito Smolej*** <smolejv@gmx.net>

http://bgradisnik.blog.siol.net/ – Roka končno vrže kamenček v vodo. K meni je pripotoval tale link do Gradišnikovega bloga o *Roki vodi kamnu*, pa ga pošiljam še tebi. Če ga prepošlješ tudi ti, ga pošlji samo takšnim, ki jim to ne bi bilo v nadlego. Nočemo, da bi valovi prevrnili barko – samo prijetno naj jo zazibljejo. — ***Branko Gradišnik*** <branko.gradisnik@guest.arnes.si>

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg vsakomesečne ***Kronike***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (http://zalozba.zrc-sazu.si/) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/ct.html).

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Članarino za leto 2007 (16 € oz. 3834 SIT*) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (helena.kenda@siol.net, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na milena.blazic@guest.arnes.si ali preko obrazca na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na miran.hladnik@guest.arnes.si. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. julija 2007

Letnik 11, št. 75

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika75.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika75.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 750 izvodov.

Ljudje

►*Pretnarjeva nagrajenca 2007 – ambasadorja slovenske književnosti in jezika*

Znana sta letošnja Pretnarjeva nagrajenca – Božena Tokarz in Emil Tokarz – ambasadorja slovenske književnosti in jezika na Poljskem.

Sosvet za podelitev Pretnarjeve nagrade 2007 v sestavi Mitja Čander, Goran Gluvić, Peter Kuhar, Ivo Stropnik in Vlado Žabot se je letos soglasno odločili izreči javno zahvalo in priznanje s Pretnarjevo nagrado mednarodno zaslužnima razširjevalcema in ambasadorjema slovenske književnosti in jezika na Poljskem – slavistoma, univerzitetnima profesorjema in zakoncema, literarni zgodovinarki dr. Bożeni Tokarz in jezikoslovcu dr. Emilu Tokarzu – za vsestransko prizadevno in dolgoletno ustvarjalno delo pri povezovanju poljske in slovenske literature in jezika. Slovesna podelitev je bila 8. junija na VI. Herbersteinskem srečanju književnikov v Velenju. Za častno podelitev Pretnarjeve nagrade je bil letos imenovan književnik Vlado Žabot.

Pretnarjeva nagrada ambasadorjem slovenske književnosti po svetu je mednarodna kulturna akcija pisateljske asociacije Velenika in festivala Herbersteinsko srečanje slovenskih književnikov v Velenju, kjer nagrado podeljujejo od leta 2004 zaslužnim razširjevalcem slovenske književnosti in jezika po svetu, ki si v duhu dr. Toneta Pretnarja (1945–1992) pomembno, zaslužno in svetovljansko prizadevajo za seznanjanje s sodobno slovensko literaturo, slovenskim jezikom in slovenskimi književniki, oziroma za njihovo mednarodno uveljavljanje in povezovanje. Presoja oz. kriterij izbora nagrajencev zajema vsa področja in zvrsti književnega oz. književniškega delovanja, ustvarjanja, mednarodnega povezovanja in uveljavljanja slovenske literature in jezika. Pretnarjevo nagrado so doslej prejeli: Ludwig Hartinger (Avstrija, 2004), František Benhart (Češka, 2005) in Gančo Savov (Bolgarija, 2006). Nagrado financirata Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Velenje.

Zakonca Božena in Emil Tokarz sta najznamenitejša ambasadorja slovenske literature, kulture in jezika na Poljskem, verjetno pa tudi v Evropi in svetu. Poseben odnos do slovenščine sta oblikovala že med študijem slavistike in slovenistike v Lodžu oz. Krakovu, po opravljenih doktoratih pa sta svoje življenje in delo povsem posvetila slovenščini (najprej na domači univerzi v Katovicah), nato pa po vsej Poljski, Evropi in svetu. Kot literarna zgodovinarka in jezikoslovec se zakonca Tokarz odlično dopolnjujeta pri promociji slovenske književnosti. Med številnimi dosežki izpostavimo njun veliki projekt, tj. promocijo slovenske kulture in literature leta 2004 v poljskem časopisu *Opcje* – izčrpno sta predstavila sodobno slovensko literaturo druge polovice 20. stoletja, odmeve slovenske poezije, proze in dramatike v literarnozgodovinski stroki idr.; predstavljena besedila so prevedli v poljščino njuni študenti in diplomanti (k sodelovanju sta pritegnila tudi Katarino Šalamun-Biedrzycko). K temu dodajmo, da je Emil Tokarz ustanovitelj prve

slovenistike na Poljskem in da zakonca Tokarz danes neumorno navdušujeta svoje študente za študij in učenje slovenskega jezika ter branje slovenske literature ter jih usmerjata v pisanje diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog iz slovenske literature. Na univerzah v Katovicah (Božena Tokarz) in v Bielsku-Biali (Emil Tokarz) »zaradi njiju« študira slovenistiko skoraj sto študentov, kar je skoraj toliko, kot na vseh ostalih evropskih univerzah in je primerljivo s študijem slovenskega jezika in književnosti na slovenskih univerzah. Objavljata razprave o slovenskem jeziku in literaturi ter skrbita za slovenske prevode in razvoj slovenistike na Poljskem. Promovirata vse, kar je slovenskega (sta ustanovitelja slovenskega lektorata na Univerzi M. Kopernika v Torunju, slovenistike na šlezijski univerzi v Katovicah in Bielsku-Biali ter Poljsko-slovenskega društva na Poljskem – povsod sta pridobila in navdušila veliko študentov za slovenski jezik in književnost, s tem pa ustvarjata trajne pogoje za promocijo slovenske književnosti, ki jo spodbujata v svojih seminarjih. Objavljata razprave o slovenskih prevajalcih poljske literature (npr. T. Pretnar, R. Štefan, L. Krakar, N. Jež, J. Unuk, B. Šömen idr.) ter poljskih prevodih Franceta Prešerna. Študente in diplomante spodbujata in organizirata za prevajanje slovenske književnosti v poljščino ter organizirata slovensko-poljska srečanja na Poljskem. Sta zaslužna sodelavca slovenskih univerz in literarnih, kulturnih ter znanstvenih prireditev v Sloveniji.

Božena in Emil Tokarz sta svoje življenje posvetila raziskovanju in promociji slovenskega jezika in literature. Vrata njunega doma v Sosnovcu so odprta vsem, ki jih zanima naša literatura in jo želijo razumeti, brati, prevajati, razlagati ali se o njej pogovarjati. Med številnimi Slovenci, ki so se navduševali za slovensko-poljske literarne stike, sta mdr. pogosto nudila gostoljubje tudi Tonetu Pretnarju, s katerim so skupaj načrtovali številne slovensko-poljske projekte. Njun dom v Sosnovcu je tako postal Slovenija v malem, fakulteti, na katerih še vedno delata, pa kovačnica diplomantov (bodočih literarnih kritikov, prevajalcev, piscev idr.), ki se zanimajo za slovensko literaturo, kulturo in jezik.

Prepričani smo, da s Pretnarjevo nagrado za leto 2007 izkazujemo posebno čast delu, ki sta ga zakonca Tokarz opravila za promocijo slovenske književnosti in tako povezujemo krog slovensko-poljskega sodelovanja. (*Iz utemeljitve predlagateljev Marka Jesenška, Nikolaja Ježa in Andreja Rozmana*). — ***Velenika*** <kplza@velenika-stropnik.si>, 20. apr. 07

V soboto, 9. junija 2007, ob 19. uri je bilo v Vili Bistrici srečanje z letošnjima Pretnarjevima nagrajencema dr. Boženo Tokarz in dr. Emilom Tokarzem. Ob srečanju z zakoncema Tokarz so obiskovalci spoznali še mednarodno izdajo *Rp. Lirikon 21*, revije za poezijo 21. stoletja (urednika Ivo Stropnik in Zoran Pevec) in mednarodno spletno kulturno-umetniško revijo *Pobocza*/*Obrobja*. Predstavili so ju poljski pesniki in prevajalci Pawel Szydeł, Franciszek Nastulczyk, Maciej Melecki, Agnieszka Lasek, češka pesnica, prevajalka in urednica Lenka Daňhelová in slovenska pesnica in prevajalka njihovih pesmi v slovenščino Tatjana Jamnik. Literati so obiskali mesto v sotočju Bistrice in Mošenika, kamor se je dr. Tone

Pretnar od blizu in daleč vedno z veseljem vračal, njegovi tržiški rojaki in vsi obiskovalci večera v Tržiču pa so imeli lepo priložnost za srečanje z zakoncema Tokarz in s sodobno poezijo – v originalih in v prevodih.

Tako tržiška knjižnica kot Občina Tržič sta se letos z veseljem odzvali povabilu velenjskih organizatorjev, ki jih z veliko predanostjo vodi Ivo Stropnik, da sodelujeta v programu prireditev v okviru VI. Herbersteinskega srečanja književnikov, na katerem bodo v petek podelili tudi Pretnarjevo nagrado. Naša knjižnica s ponosom nosi ime po pokojnem Tržičanu dr. Tonetu Pretnarju, saj smo ga mnogi poznali osebno – kot izjemnega človeka, zavedali pa smo se tudi njegove strokovne veličine – bil je kozmopolit in poliglot v najžlahtnejšem pomenu teh besed. Zavest o velikem pomenu njegovega dela in osebnosti je prisotna tako v strokovnih krogih kot pri tistih, ki imajo radi slovenski jezik in književnost, domačo in prevedeno. Eno takih strokovnih okolij je nedvomno tudi v Šaleški dolini, v Velenju, kjer so pred štirimi leti prvič podelili Pretnarjevo nagrado. — ***Marija Maršič***, Knjižnica dr. Toneta Pretnarja <marija.marsic@guest.arnes.si>

►*Utemeljitvi za Sovretovi nagradi 2007*

Društvo slovenskih književnih prevajalcev podeljuje Sovretovo nagrado za leto 2007 Vasju Bratini (vasja.bratina@telemach.net) za prevod romanov Umberta Eca *Foucaultovo nihalo* in *Skrivnostni plamen kraljice Loane.*

Idealni bralec Ecovih romanov ni le eruditski poznavalec zgodovine in književnosti, filozofije, umetnosti in znanosti, ampak tudi posameznik z izostrenim občutkom za literarne oblike, slogovni izraz in kulturne kode različnih zgodovinskih obdobij. Bralsko doživetje teh besedil se seveda lahko uresniči tudi na pol poti do ideala, prevajalcu pa ne preostane drugega, kot da se skuša utelesiti v Ecovega *lector in fabula*. Ko si za to prizadeva, je na vsakem koraku soočen s tveganjem, da bo izvirnik razkril bodisi meje njegove razgledanosti bodisi pomanjkanje humorja in elegance. Vasja Bratina prejme Sovretovo nagrado zato, ker je preizkušnjo prestal na obeh področjih tveganja, kot natančen posrednik Ecovega postmodernega eruditstva in kot brezhiben stilist. Prevajalec dveh Ecovih romanov se je moral spoprijeti z vsebino in terminologijo zelo raznorodnih področij, npr. fizike 19. stoletja, srednjeveške ezoterike, astrologije, starinarstva, psihologije in nevrologije; v *Foucaultovem nihalu* je dosledno in iznajdljivo slovenil leksiko srednjeveškega okultizma, v *Kraljici Loani* opise spominskih procesov in delovanja možganov – ob tem pa je v slovenščini učinkovito poustvaril Ecov individualni slog in njegov igrivo ustvarjalni dialog s kulturno preteklostjo. S prevodoma romanov *Foucaultovega nihala* (2006) in *Kraljice Loane* (2007) je po mnenju komisije dokazal mojstrstvo.

Društvo slovenskih književnih prevajalcev podeljuje Sovretovo nagrado za leto 2007 Andreju E. Skubicu za prevoda del *Čitanka* Gertrude Stein in *Kako pozno, pozno je bilo* Jamesa Kelmana.

Andrej E. Skubic, eden najvidnejših pisateljev mlajše generacije, je tudi zelo opazen in ploden prevajalec. Sega zlasti po anglo-ameriških avtorjih od začetkov modernizma do sodobnosti. Z letnico 2006 sta izšla dva njegova prevoda: *Čitanka* Gertrude Stein (Litera), ki jo je opremil z bogatimi spremnimi zapisi, tudi o svoji lastni prevajalski (pre)izkušnji, in roman Jamesa Kelmana *Kako pozno, pozno je bilo* (Cankarjeva založba). Obe besedili sta zahtevna prevajalska oreha, jezikovno in stilno pa sta kolikor mogoče različni. Prvo je klasika modernizma in kar kipi od kljubovanja gramatikalnim zakonitostim in slogovni konvenciji. Prevajalec je presenetljive »nepravilnosti« tega besedila reševal z veliko domiselnostjo in jezikovno eleganco. S prevodom je ustvaril stilno pisano, duhovito in spretno sukano besedilo, ki učinkuje pristno modernistično tudi v slovenščini in tako širi jezikovno obzorje domače literature. Drugi prevod, roman škotskega pisatelja Kelmana, je pravo nasprotje modernizmu Steinove; je tudi bližje Skubičevemu lastnemu pripovedništvu. Neposrednemu, slengovskemu jeziku izvirnika, ki ponazarja neodločeno in trmasto vztrajanje v praznoti, je prevajalec tudi v slovenščini našel osupljivo plastične, duhovite in učinkovito banalne besedne, skladenjske, ritmične in stilne ustreznice. Romanu je Andrej E. Skubic primojstril – enakovredno izvirniku – občutja nekakšnih palimpsestnih postmodernističnih aluzij. Dvoje zelo različnih besedil, ki pa sta aktualni v sodobnih težnjah slovenske literature – vsako na svoj način širi domet sodobne slovenske jezikovne senzibilnosti, obe bogatita našo prevajalsko literaturo in poglabljata bralsko izkušnjo sodobne književnosti. — ***Vasja Bratina*** <vasja.bratina@telemach.net>, 12. jun. 07

Preizkusno predavanje Milene Mileve Blažić z naslovom *Motiv Lepe Vide v slovenski mladinski književnosti* je bilo v torek, 8. 5. 2007, ob 10.00 v sejni sobi Filozofske fakultete na Aškerčevi 2 v Ljubljani. — ***Mateja Čop*** <Mateja.Cop@ff.uni-lj.si>

Prisrcno vabim vse mentorje gledaliskih skupin in ucitelje slovenskega jezika k sodelovanju na slovenskem gledaliskem portalu http://www.sigledal.org/. Ce vas sodelovanje zanima, se mi prosim oglasite. — ***Tamara Matevc*** <tamara.matevc@siol.net>, 20. jun. 07

Število slovlitovcev se po novem piše s štirimestno številko. — ***Miran Hladnik***, 18. jun. 07

Odprta pisma, peticije in protesti

►*Avtonomna tribuna – protest proti osnutku zakona o visokem šolstvu*

Kot cenjenega ter pomembnega člana delovanja na (zaenkrat še) avtonomni univerzi vas naprošamo, da si preberete naslednje vrstice.

Na pobudo študentov in študentk smo organizirali prvo srečanje na Filozofski fakulteti (ponedeljek, 21. 5. 2007, ob 12h v avli), kjer smo razpravljali o naši zaskrbljenosti zaradi osnutka predloga Zakona o visokem šolstvu in raziskovalno-razvojni dejavnosti. Skrbi nas, kaj se bo zgodilo z avtonomnostjo univerze! Skrbijo nas bližajoče se grožnje privatizacije! Skrbi nas že nekaj časa napovedana uvedba šolnin! In to so le glavne točke osnutka, ki ga zavračamo. Zakaj? Poleg vsebinskih spornosti med drugim tudi zato, ker je nastal brez dogovarjanja s tistimi, ki jih to najbolj zadeva. Samoiniciativno smo ustanovili Avtonomno tribuno, na kateri se vsak dan dobivamo, kjer potekajo diskusije tudi na ravni širše družbene problematike. Z vsemi sredstvi, ki nam jih čas (kajti zelo veliko naključje je, da je osnutek prišel v času bližajočih se izpitov) in finance (delujemo neodvisno od kakršnihkoli institucionalnih organizacij) dopuščajo, se borimo v smeri, da bi študentje, profesorji in širša javnost izvedela, kaj se dogaja. Menimo, da imajo ti predlogi lahko veliko večje družbene posledice kot samo uvedbo šolnin. Zato vas naprošamo, da tudi vi izrazite svoje mnenje (dobrodošle tudi konstruktivne ter artikulirane kritike) in v primeru, da nas podpirate, to naredite.

Da boste bolje vedeli ter razumeli, za kaj se borimo, kako to želimo, kako in kje se organiziramo, vam prilagamo naslova spletnih strani, ki ju skušamo po najboljših močeh sveže dopolnjevati: http://avtonomnatribuna.blogspot.com/ in http://www.dostje.org/Aktualno/aktualno_frames.htm.

Predvsem pa kot strokovna delavka oz. delavec poskušajte naprej informirati tudi ostale strokovnjake (z ostalih univerz po Sloveniji ali po svetu) ter se aktivirati tako, kot smo se vaši študentje!

Podporo smo že dobili s strani grških kolegov, ki so se znašli v podobni situaciji. Prav tako od študentov iz tujine, ki študirajo preko programa Erazmus v Sloveniji. Prilagamo tudi Izjavo Avtonomne tribune, ki smo je sprejeli ob zasedbi avle Filozofske fakultete. Hvala za Vašo pozornost in čas, ki ga boste namenili sodelovanju z nami (upamo)!

Izjava Avtonomne tribune za avtonomijo univerze

Z namenom izvajanja avtonomije in svobode mišljenja smo 21. 5. 2007 študentke in študentje zasedli avlo Filozofske fakultete v Ljubljani. Odprli smo Avtonomno tribuno, na kateri smo razpravljali o problematiki študija, reformah visokega šolstva, privatizaciji univerze in o vprašanju avtonomije. S tem dejanjem se pridružujemo boju študentk in študentov v Evropi in po svetu, ki so se že uprli

neoliberalnim reformam visokega šolstva in podreditvi vseh vidikov družbenega življenja logiki prostega trga.

Na tribuni smo prišli do naslednjih zaključkov:

1. Avtonomna tribuna študentov v celoti zavrača predlog Zakona o visokem šolstvu in raziskovalno-razvojni dejavnosti (ZVŠRRD). Ne le da je nastal brez sodelovanja tistih, ki se jih najbolj tiče, torej študentk in študentov, delavk in delavcev na univerzi, temveč je tudi vsebinsko povsem zgrešen.

2. Zahtevamo, da vsako nadaljnje zakonsko urejanje tega področja temelji na naslednjih izhodiščih:

Univerza je avtonomna!

Univerza ni podjetje!

Študij je brezplačen za vse in splošno dostopen!

Znanje ne sme biti predmet privatizacije in profitne logike! Znanje je v službi celotne družbe in ne kapitalskih interesov.

Univerza je v rokah študentk in študentov, ne v rokah oblastnikov in kapitala!

Proces izobraževanja mora biti kolektiven, dialoški in mora izhajati izključno iz interesov in potreb bodočih diplomantov in diplomantk. Spodbujati mora solidarnost, spontanost, domišljijo, kritiko in refleksijo.

Z Univerze morajo biti nemudoma umaknjeni vsi programi, ki spodbujajo militarizacijo in študij podrejajo zakonitostim trga.

3. Sredstva, ki se namenjajo za družbeno destruktivne dejavnosti, naj država nameni za socialne projekte. Za začetek zahtevamo, da se iz Iraka umakneta oba vojaka slovenskega kontingenta, ta denar pa naj se nameni za socialno ogrožene družine.

Pozdravljamo vse, ki so se že javno postavili v bran obstoječim socialnim pravicam in zavračamo vsakršne poskuse nadaljnjega krčenja le-teh. Hkrati ponovno pozivamo tudi vse posameznice in posameznike, neformalne in formalne študentske organizacije, klube in iniciative, sindikate, visokošolske delavke in delavce in gibanja, da se samoorganizirajo in javno postavijo v bran temeljnim in splošnim pravicam.

Študij je pravica! O pravicah se ne pogajamo! Pravice so izborjene, ne podeljene!

Avtonomna tribuna, Avla Filozofske fakultete, Ljubljana, 21. 5. 2007 — ***Melita Perkovič*** <melita.perkovic@gmail.com>, 26. maj 07

►*Protestno pismo članov DSP »Proti zastraševanju in kaznovanju«*

Člani Društva slovenskih pisateljev protestiramo proti metodi zastraševanja in kaznovanja novinarjev Petra Kolška, predsednika aktiva novinarjev *Dela* in Mije Repovž, predsednice sindikata novinarjev *Dela*. Predsednik uprave *Dela* Danilo Slivnik jima je izrekel ukor pred odpovedjo delovnega razmerja iz krivdnih razlogov, zaradi javnega zastopanja stališč aktiva novinarjev *Dela*.Prepričani smo, da imajo novinarji *Dela* pravico do javnega izrekanja svojih stališč. Temeljna demokratična pravica vsakega državljana je svoboda do javne besede, brez strahu pred kaznovanjem.

Ne želimo živeti v družbi, kjer vlada strah.

Protestu članov Društva slovenskih pisateljev se lahko pridružite na elektronski naslov: dsp@drustvo-dsp.si ali z navadno pošto na naslov: Društvo slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana. Ljubljana, 25. maj 2007 — ***Milena Mileva Blažić***, 28. maj 07

►*Odprto pismo ministru za kulturo RS dr. Vasku Simonitiju*

Posiljam vam koncno verzijo odprtega pisma ministru za kulturo RS, ki je nastalo po cajanki v galeriji Alkatraz v ponedeljek, 18. 6. 2007. Prosim, da vsi, ki zelijo podpisati odprto pismo, to sporocijo na e-mail katja.praznik@maska.si.

Spoštovani gospod minister za kulturo RS!

Predstavniki strokovne javnosti in izvajalci programov naslavljamo na Vas odprto pismo v zvezi s pripravo osnutka za novi Nacionalni program za kulturo (NPK). V preteklem mesecu je potekalo že več posvetov o NPK v pričakovanju, da bo Ministrstvo za kulturo RS v razpravo o tem, katere cilje naj uveljavlja novi NPK, vključilo najširši možni krog delujočih na področju umetnosti in kulture (praktike in teoretike) in ne samo zaprtega kroga ekspertne skupine, ki pripravlja osnutek po posameznih področjih. Prepričani smo, da priprava NPK zadeva vso kulturo in širšo družbo, zato ne more biti stvar samo majhne skupine strokovnjakov. Pri pripravi NPK 2004–2007 je ministrstvo le simbolično vključilo širšo javnost, zato ta program ni predstavljal teoretskih in praktičnih stališč strokovne javnosti, izvajalcev programov in uporabnikov. V pripravi novega NPK vidimo priložnost, da se v razpravo končno vključi najširša zainteresirana javnost, delujoča v polju kulture in umetnosti, zato od vas kot ministra za kulturo RS pričakujemo da boste osnutek NPK, ki naj bi ga skupina že skorajda končala, nemudoma javno predstavili in organizirali široko javno razpravo.

Menimo, da je primerno in celo nujno, da zastavitve in vsebino novega NPK javno predstavite in upoštevate tudi druge prispevke. Prepričani smo, da je naša zahteva po javni in široki razpravi o temeljnih predpostavkah kulture in umetnosti v interesu vseh, je torej ne le naša legitimna pravica temveč tudi odraz

prosvetljenosti in demokratičnosti predstavnikov oblasti, ki razumejo kulturo kot ključni element sodobne družbe in politike. Zato od Vas pričakujemo, (1) da ta razprava NE bo potekala v dopustniških poletnih mesecih, temveč jeseni, (2) da bo razprava odprta dlje časa, saj morajo udeleženci najprej temeljito preučiti osnutek in resno pretehtati zastavitve in koncepte predlogov prihodnje kulturne politike, ter (3) da se boste javne razprave aktivno udeležili tudi Vi, saj imate v svojih rokah skoraj vse vzvode oblasti.

Predlagamo, da se jeseni po javni predstavitvi osnutka novega NPK, na kateri boste svoje poglede tudi javno predstavili in prisluhnili razpravi, organizirajo še druge področne debate. Vztrajamo, da se sklepi razprav nazadnje VNESEJO v NPK, da bi na koncu dobili dokument, ki se bo lahko uspešno spopadel z dilemami sodobnosti.

Da bi novi NPK z javno in strokovno razpravo postal primer, kako je mogoče sestaviti skupni dokument na podlagi temeljitega skupnega premisleka, predlagamo:

– da bi bila prva jesenska razprava namenjena splošnim vprašanjem (ali si želimo živeti v družbi tekmovalnosti ali solidarnosti, vprašanje komercializacije, privatizacije kulture, kulturne izključenosti, kulturne raznoličnosti, vpliva svetovne zabavne industrije, pogajanja v WTO), se pravi na temo kulture kot take in njenega spremenjenega pojmovanja v okviru globalnih neoliberalnih kapitalističnih družb, in ne nazadnje kulture kot produkcijske platforme v okviru Evropske unije;

– da po razpravi o osnovnih ciljih, vsebinah in potrebah kulture preidemo na razpravo o posameznih področjih kulture. NPK po našem prepričanju določa osrednje usmeritve državne kulturne politike in s tem neposredno družbene odnose v skupnosti, to pa zadeva prav vse državljanke in državljane RS, zato je treba že ob pripravi NPK (in ne šele ob njegovem sprejemanju!) temeljito premisliti, kaj nam, državljankam in državljanom RS, pomenijo kultura, umetnost, pogoji produkcije, distribucije in porabe. — ***Tamara Matevc*** <tamara.matevc@siol.net>, 23. jun. 07

Razpisi in kronika vabil na prireditve, predstavitve, dogodke (nekaj jih je še aktualnih)

Univerza v Wroclavu (Center za otroško in mladinsko književnost), vabi na mednarodno konferenco z naslovom Podobnosti med kulturami in državljanstvo sveta v sodobni fantastični pripovedi za mlade bralce, ki bo od 28. do 31. maja 2008. Tajnica konference: Agata Zarzycka (agata@proteus.pl). — ***Milena Mileva Blažić***, 19. apr. 07

Prva konferenca Evropske zveze za avantgardistične in modernistične študije (European Network for Avant-Garde and Modernism Studies) bo potekala v belgijskem Gentu med 29. in 31. majem 2008. Tema konference bo vezana na povezave med avantgardami, modernizmom in Evropo. Za vabilo k sodelovanju in ostale informacije glede oddaje referatov (ti so lahko v angleščini, nemščini in francoščini) obiščite stran http://www.eam-europe.ugent.be/. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>, 24. apr. 07

Na Videmski univerzi je 19. in 20. aprila potekal mednarodni simpozij *Alojz Gradnik (1882–1967) – pesnik Goriških Brd ob 125. letnici rojstva in 40. obletnici smrti* pod pokroviteljstvom Veleposlaništva Republike Slovenije v Rimu in Občine Brda ter v sodelovanju s Furlanskim filološkim društvom. Organizatorka simpozija je bila Fedora Ferluga-Petronio, redna profesorica slavistike na Videmski univerzi. Na simpoziju je sodelovalo trinajst strokovnjakov, pretežno iz Slovenije, pa tudi z Videmske univerze ter z univerz iz Trsta in iz Neaplja. Simpozij je uradno uvedel veleposlanik Republike Slovenije v Rimu Andrej Capuder, ki je podčrtal briško poreklo Alojza Gradnika, enega izmed največjih slovenskih pesnikov, ki se je rodil na eni izmed najbolj dramatičnih meja slovenskega ozemlja, na meji, ki pa danes povezuje in ne razdvaja. Nato je spregovoril v imenu župana Občine Brda podžupan Enco Vižintin, ki je prav tako poudaril posebnost rodu pesnika Gradnika, ki se je rodil očetu Slovencu, Jožefu Gradniku, in materi Furlanki, Luciji Godeas. Navzoče so nato pozdravili predsednik Furlanskega filološkega društva Lorenzo Pelizzo, predstojnik Oddelka za jezike in književnosti Srednje-vzhodne Evrope prof. Giorgio Ziffer in dekan Fakultete za tuje jezike in književnosti prof. Vincenzo Orioles.

Prvi dan simpozija so nastopili s predavanji Franc Zadravec, Fedora Ferluga-Petronio, Ana Toroš, Vladimir Osolnik, Miran Košuta, Roberto Dapit, Aleksandra Žabjek, Francka Premk in Janez Premk. Drugi dan simpozija je navzoče pozdravil rektor Videmske univerze prof. Furio Honsell. Sledila so nato še predavanja Mirana Hladnika, Katje Mihurko - Poniž, medtem ko se Lojzka Bratuž in Denis Poniž nista mogla udeležiti simpozija, bosta pa njuna referata naknadno vključena v zbornik. Predavanja so bila tematsko posvečena Gradnikovi domoljubni in erotični tematiki, Gradniku človeku in sodniku, Gradnikovemu odnosu do slikarjev, ki so ilustrirali njegove zbirke, lep del pa je obravnaval tudi Gradnikovo prevajalsko delo, ogromen opus, ki do sedaj ni bil še dovolj proučen. V diskusijo je posegel tudi veleposlanik Andrej Capuder kot prevajalec Dantejeve *Božanske komedije* (Gradnik je namreč objavil prevod Dantejevega Pekla in Vic, Nebesa so pa ostala v rokopisu). Predavanja so popestrile recitacije Gradnikovih pesmi. V slovenskem izvirniku jih je podal Janez Premk, v italijanskem prevodu igralka Lucia Berto, v furlanskem pa furlanski igralec in režiser Paolo Bortolussi ter Roberto Dapit. Prebrane so bile sledeče pesmi: Jesen v Medani, Eros – Tanatos, V omami, Pesem vdove, Vodnjak, De profundis VIII, IX, X, Črv, Harfa v vetru, Kmet govori pokojni ženi, Kmet govori Bogu, Zlate lestve v italijanskem prevodu

Luigija Salvinija (Črv, Kmet govori Bogu, Zlate lestve), ostale je prevedla Fedora Ferluga-Petronio. V furlanščino pa so Gradnikove pesmi prevedli Roberto Dapit (V omami, Harfa v vetru, Črv, Zlate lestve), ostale pa Massimiliano Verdini, ki je pravkar diplomiral iz furlanščine, se pa simpozija ni mogel udeležiti iz študijskih razlogov. Udeleženci simpozija so se udeležili nato tudi izleta v Medano. Slike s simpozija, ki jih je posnel Miran Hladnik, si lahko ogledate na http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/gradnikovsimpozij/index.html. — ***Fedora Ferluga-Petronio***, Univerza v Vidmu <fedora.ferluga@uniud.it>, 30. apr. 07

Na Filozofski fakulteti v Mariboru je 18. in 19. maja 2007 potekal mednarodni znanstveni simpozij *Besedje slovenskega jezika*. Organizator Marko Jesenšek je povabil 41 strokovnjakov iz Slovenije, Avstrije, Italije, Madžarske in Poljske, ki so dva dni razpravljali o najaktualnejših vprašanjih (slovenske) besede. Globalizacija tudi v jezikoslovju odpira nova vprašanja, na katera mora sodobno slovensko jezikoslovje sprotno in čim hitreje odgovarjati. Besedje- in besedoslovje je pri tem najbolj izpostavljeno, saj se vsak dan srečujemo z novimi besedami, ki poskušajo zadovoljiti poimenovalne in pomenske potrebe novonastale premetnosti. Prvine izrazne strani slovenskega jezika so dovolj razvite, da ubesedijo novo predmetnost in opozorijo na razločke v pomenu, vprašanje pa je, ali jih ob npr. vse močnejši anglicizaciji (tudi slovenščine, zlasti na področju terminologije) uspemo uveljavljati in ponuditi uporabnikom. Čeprav ima angleščina s slovenščino nesosedski zemljepisni stik, pa v zadnjem času od nje prevzema veliko besedja t. i. moderne civilizacije in kulture, s tem pa vpliva na tvorbo novih besed in njihovo pisavo. Znanstveni sestanek te vrste mora seveda pokazati, da v 21. stoletju ne moremo več govoriti o lepem oz. grdem jeziku, o pravilni oz. nepravilni rabi, ampak moramo upoštevati predvsem funkcionalno sposobnost slovenskega jezika, ki bo omogočal sporazumevanje v vseh govornih položajih in ne bo izgubljal besedja posameznih funkcijskih zvrsti jezika (npr. znanstveni ali strokovni jezik). — ***Marko Jesenšek*** <marko.jesensek@uni-mb.si>, 18. maj 07

Obveščamo vas, da je izšel vodnik po Gregorčičevi učni poti in vas vabimo, da se podate na sprehod po njej. Vodnik po Gregorčičevi učni poti je nastajal v šolskem letu 2006/07 na Osnovni šoli Simona Gregorčiča Kobarid in na njeni podružnici v Smasteh. Knjiga z naslovom *Gregorčičeva učna pot* je sad dela zaposlenih na OŠ Simona Gregorčiča Kobarid Nataše Špolad Manfreda, Ljube Sivec, Martine Kozorog Kenda in zunanjega sodelavca Pavla Četrtiča. Vodnik vsebuje kratek Gregorčičev življenjepis, temu pa sledi opis učne poti z začetkom in koncem v vasi Smast, z najpomembnejšimi postanki ob cerkvi Svetega Duha na Libušnjem, pri Gregorčičevi rojstni hiši na Vrsnem in ob Gregorčičevem grobu pri Svetem Lovrencu. Kraji na poti so povezani z Gregorčičevim otroštvom in mladostniškimi leti. Opisu poti so dodani utrinki iz časa življenja Simona Gregorčiča in verzi iz njegovih pesmi. Besedilo spremljajo tudi fotografije znamenitosti, ki jih lahko vidimo med hojo po

učni poti, na koncu pa je dodan še kulturnozgodovinski oris Gregorčičeve učne poti. Obisk Gregorčičeve učne poti je mogoče združiti še z ogledom mnogih drugih znamenitosti na Kobariškem (muzej 1. svetovne vojne v Kobaridu, zgodovinska pot, kostnica iz 1. svetovne vojne v Kobaridu, rimska naselbina Toncov grad, slap Kozjak). Dodatne informacije o pravkar izdanem vodniku in Gregorčičevi učni poti dobite na o-sgkobarid.ng@guest.arnes.si. — ***Nataša Špolad Manfreda*** <maja.spolad@guest.arnes.si>, 31. maj 07

Inštitut za slavistične in vzhodnoevropske študije FF UK v Pragi, Narodna knjižnica ČR, Slovanska knjižnica in Veleposlaništvo Slovenske republike v ČR so izvedli strokovni kolokvij *Zofka Kveder (1878–1926): recepcija njene ustvarjalnosti v 21. stoletju*, in sicer v Pragi 6. 6. in 7. 6. 2007.

Program kolokvija o Zofki Kveder:

Sreda, 6. 6. 2007
Ivan Dorovský (Brno), Zofka Kvedrová v naší zemí
Milada Nedvědová (Praga), Zofka Kvedrová a Helena Malířová
Kamíl Valšík (Praga), Národnostní otázka v časopisu *Ženski svijet*
Josef Kodet (Praga), Z korespondence Zofky Kveder Zdence Haskové

Četrtek, 7. 6. 2007
Silvija Borovnik (Maribor), Uporništvo ženskih likov v prozi Zofke Kveder
Katja Mihurko Poniž (Nova Gorica), Stičišča v literarnih opusih Zofke Kveder in Adele Milčinović
Denis Poniž (Ljubljana), Zofka Kveder, Drama *Amerikanci*
Zoltan Jan (Trst, Ljubljana), Zofka Kveder in Cankarjev *Kralj na Betajnovi*
Marijan Dović (Ljubljana), Zofka Kveder, umetnica in profesionalka peresa
Alenka Jensterle Doležal (Praga), Problem identitete in travma telesa v prozi Zofke Kveder
Andreja Žele (Ljubljana), Jezik Zofke Kveder kot odraz njene samosvojskosti
Jasna Honzak Jahič (Praga, Ljubljana), Vloge jezikov okolja Zofke Kveder
Miran Štuhec (Maribor), Diskurz spolov v slovenski publicistiki Zofke Kvedrove
Natascha Vittorelli (Dunaj), »Njena smrt«. Nachruhe auf Zofka Kveder
Peter Svetina (Celovec), Slovenske avtorice mladinske literature v prvi polovici 20. stoletja
Vladka Tucovič (Koper), Listnica uredništva – znamenita rubrika Zofke Kveder v reviji *Domači prijatelj*
Radek Novák (Praga), Témata v dramatice Zofky Kveder.

Na kolokviju je bil predstavljen tudi zbornik o Edvardu Kocbeku s prispevki iz prejšnjega kolokvija (leta 2005). — ***Alenka Jensterle-Doležal*** <dolezalova.l@volny.cz>

7. junija se je v Pragi zaključilo dvodnevno znanstveno srečanje *Zofka Kveder (1878–1926): recepcija njene ustvarjalnosti v 21. stoletju*, ki so ga pod pokroviteljstvom Veleposlaništva Republike Slovenije na Češkem in v prostorih Slovanske knjižnice, ki deluje v Narodni knjižnici Republike Češke v Pragi, organizirali in izpeljali Jasna Honzak Jahić, Alenka Jensterle Doležal, Milada Nedvin, David Blažek z Inštituta za slavistične in vzhodnoevropske študije Filozofske fakultete Karlove univerze v Pragi. Dvanajst novih literarnovednih, jezikoslovnega in dva kulturnozgodovinska referata o večjezikovni ustvarjalnosti pisateljice, dramatičarke, publicistke, urednice, prevajalke in borke za pravice žensk, Zofke Kveder, je predstavilo petnajst referentov iz Češke, Avstrije, Italije in Slovenije. Več v *Večerovem* članku Vladke Tucovič na http://www.vecer.si/clanek2007061105212668. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 11. jun. 07

Še enkrat bi vas radi spomnili, da bo od 15. do 17. novembra 2007 potekal 26. mednarodni simpozij Obdobja. Prijave na simpozij *Slovenska narečja med sistemom in rabo* zbiramo do 30. junija 2007. Več o simpoziju si lahko preberete na spletni strani http://www.centerslo.net/simpozij. — ***Tjaša Alič*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>, 19. jun. 07

Kekčeve poti bodo v soboto in nedeljo, 30. junija in 1. julija. Gremo v Karnijske Alpe na meji med Avstrijo in Italijo. Cilja sta Rauchkofel (2460 m) in Creta di Collinetta (2238 m) nad prelazom Plöcken. Tja se bomo peljali po Ziljski dolini, prelaz je nad krajem Kötschach – Koče v Ziljski dolini (slabe 3 ure vožnje). Vsak hrib vzame 5 do 7 ur hoje. Zbor v soboto ob 7.00 pred Filozofsko fakulteto. Peljemo se z osebnimi avtomobili. Vrnemo se v nedeljo do 18.00. Prijave na aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si. Seveda greste lahko tudi samo za en dan. — ***Mojca Stritar*** <mojca.stritar@guest.arnes.si>, 20. jun. 07

Program 43. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture, ki ga organizira Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete UL, si lahko ogledate na spletni strani http://www.centerslo.net/l3.asp?L1_ID=5&L2_ID=56&L3_ID=79&LANG=slo. Vljudno vabljeni na predavanja, ki so odprta za javnost. Tema letošnjega seminarja so *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Vabljeni ste na slavnostni začetek 43. SSJLK, ki bo v ponedeljek, 2. julija 2007 ob 20.00 v Mestnem muzeju.

Program 43. SSJLK – natančneje njegovega osrednjega dela, dvotedenskega seminarja – pa je takle:

DVOTEDENSKI SEMINAR (2.–13. julij 2007)

URNIK
08.30–09.20 Fonetične vaje
08.30–09.20 Posebni izbirni tečaji
09.30–12.00 Lektorati

12.00–12.30 Odmor
12.30–14.00 Vaje iz konverzacije za začetne in nižje nadaljevalne skupine / predavanja za nadaljevalce in izpopolnjevalce

IZBIRNI TEČAJI

Izbirna tečaja od 2. do 6. julija, 8.30–9.20:
Jezikoslovni: Vojko Gorjanc: Kontekstualizacija oseb ženskega in moškega spola v slovenskih tiskanih medijih
Literarni: Alojzija Zupan Sosič: Moški je glava in ženska srce – spolni stereotipi

Izbirni tečaj od 9. do 13. julija, 8.30–9.20:
Slovenščina kot drugi/tuji jezik: Ina Ferbežar: Nekaj vmes

Parada mladih:
četrtek, 5. 7., 17.00
Gjoko Nikolovski: Pripovedovanje in neposredno govorjenje
Mija Michelizza: Splet stereotipov o spletni slovenščini
Urška Perenič: Nemško pesništvo M. Luckmann
Maja Kodrič: Podoba »južnjaka« v kratki prozi Polone Glavan in Maje Novak
Tina Preglau: Interkulturna interpretacija poezije Tomaža Šalamuna
Maja Melinc: Literarna vzgoja nacionalne pripadnosti

PREDAVANJA (vsak dan 12.30–14.00)

Torek, 3. 7.
12.30 Ksenija Šabec: Kdo je čefur za kranjskega Janeza: stereotipi in kulturne razlike v sodobnem evropskem kontekstu
13.20 Marko Stabej: Jaz v nas

Sreda, 4. 7.
12.30 Mateja Pezdirc Bartol: Ženski liki v Cankarjevi dramatiki (s posebnim ozirom na lik matere)
13.20 Carmen Kenda Jež: Naj živi jezik! K stereotipom v slovenskem jeziku

Četrtek, 5. 7.
12.30 Božidar Jezernik: Stereotipna podoba »prvega slovenskega pesnika« kot narodni kapital
13.20 Tone Smolej: Podoba Slovenije v svetovni prozi

Petek, 6. 7.
12.30 Tadeja Rozman, Nanika Holz: Slovar – jezika vladar?
13.20 Katja Dragar: Štajerska prestolnica, mesto pod zelenim Pohorjem

Ponedeljek 9. 7.
12.30 Irena Novak Popov: Stereotipi v sodobni slovenski kratki prozi
13.20 Klemen Lah: Literarni liki romskega rodu v slovenskem pripovedništvu

Torek, 10. 7.
12.30 Milena Mileva Blažić: Podoba otroka in otroštva v slovenski (mladinski) književnosti
13.20 Damir Globočnik: »Gosposka škrijcasta suknja in slovenstvo«: izbor stereotipnih upodobitev v slovenski karikaturi

Sreda, 11. 7.
12.30 Silvija Borovnik: Razbijanje stereotipov v prozi Suzane Tratnik
13.20 Gorazd Trušnovec: Princip žrtve: vloga moškega v sodobnem slovenskem filmu

Četrtek, 12. 7.
12.30 Mateja Jemec Tomazin: Stereotipi v slovenskem pravnem izrazju
13.20 Jure Gombač: Migracije in stereotipi

Petek, 14. 7.
12.30 Božo Repe: Mitske predstave pri Slovencih

POPOLDANSKO-VEČERNI PROGRAM

Ponedeljek, 2. 7.
20.00 Mestni muzej: Slovesnost ob začetku seminarja

Torek, 3. 7.
18.30 Spoznavno popoldne

Sreda, 4. 7.
16.00 SIGLEDAL.ORG – Predstavitev spletnega portala slovenskega gledališča
19.00 Literarni večer: Andrej Rozman Roza: *Kabareté Simplozij*

Četrtek, 5. 7.
17.00 Parada mladih

Petek, 6. 7.
20.30 Kino Komuna: *Kratki stiki*

Sobota, 7. 7.
8.00 Celodnevna ekskurzija v štajersko prestolnico

Ponedeljek, 9. 7.
17.00 Sprehoda po Ljubljani: Peter Svetina (literarnozgodovinski), Matej Klemenčič (umetnostnozgodovinski)

Torek, 10. 7.
17.00 Popoldan slovenske umetnosti: Narodni muzej Slovenije, Narodna galerija
20.00 Filmska projekcija: Sladke sanje

Sreda, 11. 7.
17.00 Etnografska delavnica: Slikanje panjskih končnic / Slovenski etnografski muzej
17.00 Športno na Šmarno goro

Četrtek, 12. 7.
17.00 Narodna in univerzitetna knjižnica

Petek, 13.7.: zaključek seminarja
14.00 podelitev spričeval (Fakulteta za elektrotehniko)
20.00 koncert skupine Melanholiki (Bachus Center)

— ***Tjaša Alič*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>, 21. jun. 07

Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Univerza v Mariboru in Univerza v Celovcu organizirajo na Dunaju SZI (1010 Wien, Seilerstätte 2) simpozij o Josipu Stritarju.

četrtek, 21. junija 2007 – Otvoritev simpozija: Erika Sieder: Stritar im Wechselgebiet, Katja Sturm-Schnabl idr.

petek, 22. junija 2007 – Matjaž Kmecl, Jurčič, Stritar, Levstik; Igor Grdina, Stritarjeva klasicizacija Prešerna; Jožica Čeh, Stritarjevi pogledi na književnost ob koncu 19. stoletja; Blanka Bošnjak, Stritarjev literarnoestetski nazor skozi njegovo prozo; Aleksander Bjelčevič, Stritar o slovenskem šestomeru; Matej Hriberšek, Stritar in klasična filologija; Marko Jesenšek, »Besedna razvnetost« Dunajskih sonetov; Peter Svetina, Stritarjeva literatura za mladino; Urška Perenič, Iz korespondence Josipa in Milana Stritarja; Stane Granda, Socialno okolje Stritarjevega otroštva; Franc Rozman, Josip Stritar v Rogaški Slatini; Tone Smolej, Stritar in Rousseau; Vincenc Rajšp, Politične razmere v času izhajanja Zvona 1870. — ***SZI-Dunaj Office*** <office@szi-dunaj.at>, 1. jun. 07

22. Mednarodni literarni festival Vilenica se bo v organizaciji DSP in KD Vilenica odvijal med 5. in 9. septembrom 2007 v Hruševju, Kopru, Lipici, Ljubljani, Lokvi, Štanjelu, jami Vilenica, italijanski Gorici in nekaterih drugih krajih. Dan pred otvoritvijo pripravljamo niz predvečerov z gosti Vilenice: z vodilnim švedskim pesnikom Tomasom Tranströmerjem, srbskim prozaistom Davidom Albaharijem ter italijanskim pesnikom in pisateljem Robertom Pazzijem. Poleg njih in častnega gosta Vilenice, nagrajenca Gorana Stefanovskega, bomo na festivalu gostili več kot 50 avtorjev iz srednjeevropskih držav pa tudi iz Irske, ZDA, Turčije, Toga, Švedske in Izraela. Slovenijo bodo zastopali Nejc Gazvoda, Meta Kušar, Matjaž Zupančič in Aleš Mustar; posebne pozornosti pa bo z izidom knjige v angleščini ter branjem na Ljubljanskem gradu in v vileniški jami deležen pesnik, pisatelj, dramatik, esejist, glasbenik in urednik Milan Dekleva. Ob literatih se bodo festivala udeležili tudi akademiki, prevajalci, uredniki, založniki in kulturni

menedžerji iz vsega sveta. Za geslo letošnje Vilenice smo izbrali podnaslov kolokvija komparativistov – »Kdo se boji resnice literature?« – ki povzema eno od tem, s katero se bo ukvarjal strokovni program festivala. 22. Vilenica bo namreč skozi osrednja dogodka strokovnega programa, okroglo mizo SEP in kolokvijem komparativistov, problematizirala vprašanje literarne cenzure in z njo povezanega posebnega statusa literarne »resnice«. Ob strokovnem programu pripravljamo tradicionalna vileniška literarna branja, slovesne kulturno-umetniške dogodke, predstavitve knjig in bogat spremljevalni program. V okviru projekta Manj poznane književnosti Evrope na Vilenici, ki smo ga vpeljali v lanskem letu s predstavitvijo baskovske literature, letos predstavljamo književnost v irščini. Izid druge knjige zbirke Antologije Vilenice z naslovom *Amanairis: sodobna književnost v irščini*, ki jo je uredila Tina Mahkota, bomo pospremili skupaj z gostujočimi avtorji in poznavalci te literature; živahen irski ritem pa bo pričarala glasbena skupina Téada s tradicionalno irsko glasbo. Več informacij o programu, gostih, nagrajencu in partnerjih 22. Vilenici najdete na spletni strani http://www.vilenica.si/. — ***Andrea Svab*** <andrea.svab@gmail.com>, 18. maj 07

Med 22. in 25. junijem 2007 se je v organizaciji Hrvaškega filološkega društva v hotelu Opatija (v Opatiji) dogajalo 12. mednarodno srečanje slavistov z množico nastopajočih. Od Slovencev najdemo na programu Mirana Štuhca, Silvijo Borovnik, Jožico Čeh, Dragico Haramijo, Urško Perenič, Simono Pulko, Zoltana Jana, Mileno Blažić, Ireno Avsenik Nabergoj, Vlada Nartnika, Marijo Wtorkowsko, Fedoro Ferlugo Petronio, Francko Premk, Petro Kodre, Marjano Eržečnik Pačnik in še koga. — ***Miran Hladnik***, 21. maj 07

Kaj se dogaja slovenističnega na tujem?

► *O dogodkih v Buenos Airesu* (Mojca Jesenovec)

Dober mesec po zacetku študijskega leta vas z veseljem obvešcam o dogodkih, ki so že oz. bodo potekali v Buenos Airesu. Zacelo se je obetavno, s skoraj dvajsetimi novimi študenti v prvem letniku, nekaj se jih je vpisalo tudi na racun dogodkov ob Svetovnih dnevih slovenske literature. Le-ti pri nas še vedno odmevajo, saj je bil o njih v tedniku argentinskih Slovencev *Svobodna Slovenija* pred kratkim ponovno objavljen kar obsežen clanek. V sredo, 11. aprila 2007, smo na lektoratu gostili pisatelja in pesnika Dušana Šarotarja. Predstavil se je s pesmimi iz zbirke *Obcutek za veter*, ki jih je prav za to priložnost v španšcino prevedel Santiago Martín. Šarotar je branje svojih pesmi popestril s projekcijo fotografij rodnega Prekmurja, ki so sicer objavljene tudi v omenjeni zbirki. Literarnega vecera na fakulteti se je udeležilo približno 30 obiskovalcev, med njimi predstavniki argentinskih prekmurskih društev, za katere je bilo srecanje s Šarotarjem še posebej zanimivo in custveno.

Že naslednji dan je v Argentino pripotoval na prvi uradni obisk Slovenije v tej južnoameriški državi minister Dimitrij Rupel. Zvecer je na Svetu za mednarodne odnose Argentinske republike predaval o pripravah Slovenije na predsedovanje EU, predavanja se je udeležilo tudi kar nekaj študentov lektorata.

Ta teden zakljucujemo še zadnje priprave na obisk Miha Mazzinija, ki se bo predstavil na XXXIII. buenosaireškem knjižnem sejmu. V okviru priprav so študentje lektorata v španšcino prevedli njegovo zgodbo Pot na goro. Buenosaireški knjižni sejem je na tem koncu sveta najpomembnejši tovrstni dogodek, letos se na njem v okviru stojnice EU ponovno predstavlja tudi Slovenija. Za to smo poskrbeli Veleposlaništvo Republike Slovenije v Argentini, MZZ, založba Beletrina ter lektorica in študenti slovenšcine. Skratka, v Buenos Airesu je zelo pestro. — ***Mojca Jesenovec*** <mojca@podgana.net>, 22. apr. 07

► *O predavanju Vojka Gorjanca na rimski univerzi »La Sapienza«* (Uroš Urbanija)

Na rimski univerzi »La Sapienza« je imel v četrtek, 19. 4. 2007, predavanje Vojko Grojanc z naslovom *Slovenska jezikovna situacija: zgodovinske izkušnje in aktualno stanje*. Predavatelj je predstavil aktualno jezikovno situacijo v Sloveniji in oceno jezikove situacije, kot se je izoblikovala v diskusiji ob sprejemanju slovenskega nacionalnega programa za jezikovno politiko. Slovenska jezikovna situacija se po njegovem mnenju ocenjuje bipolarno, na eni strani kot najboljša v celotni zgodovini slovenskega naroda, na drugi pa kot skrajno kritična. Temu ustrezna so tudi mnenja o izhodiščih jezikovne politike danes. V veliki meri aktualna diskusija o jezikovnem načrtovanju odseva tudi zakoreninjeno načrtovanje slovenskega jezikovnega prostora kot enojezičnega in enokulturnega. Gorjanc je poudaril, da je bil slovenski prostor skozi celotno zgodovino večjezični in večkulturni, zaradi sobivanja Slovencev v večnacionalnih državah s prevladujočim neslovenskim jezikom kot dominantnim jezikom pa se je v slovenski skupnosti oblikovala težnja po načrtovanju enojezičnega prostora. Kako zanimivo je bilo predavanje, je pokazala ne le živahna diskusija s študenti po samem predavanju, ampak tudi dan pozneje, ko so študenti slovenske razmere primerjali z italijanskimi, predvsem pa odnos, ki ga imata Slovenija in Italija do manjšinskih jezikov. — ***Uroš Urbanija*** <urosurbanija@hotmail.com>, 22. apr. 07

►*Iz koprske Fakultete za humanistične študije k Slovencem na Hrvaško* (Vladka Tucovič)

V okviru vaj pri predmetu Sociolingvistika v 3. letniku koprske Fakultete za humanistične študije smo se študentke in asistentki Martina Mejak in Vladka Tucovič pod vodstvom doc. dr. Vesne Mikolič 9. in 10. maja letos odpravile na strokovno ekskurzijo, ki bi jo lahko poimenovali *K Slovencem na Hrvaško*.

Poleg zagrebške filozofske fakultete, kjer nas je pri svojem predavanju na Oddelku za južnoslovanske jezike in književnosti gostila predstojnica Katedre za slovenski jezik in književnost, doc. dr. Anita Peti Stantić, smo v Zagrebu obiskale še slovensko veleposlaništvo. V novih prostorih so nas sprejeli: veleposlanik, prof. dr. Milan Orožen Adamič, in odgovorna za kulturo in odnose z javnostmi, Robert Weixler in Primož Koštrca. Po ogledu »slovenskega in slovenističnega« Zagreba smo s tajnico Sveta slovenske manjšine mesta Zagreb, Mateo Hotujac, zavile še na Masarykovo 13, v Slovenski dom, tam nas je pozdravil in bogato delovanje društva predstavil podpredsednik kulturnega društva, Franc Strašek.

Drugi dan smo po ogledu ožjega mestnega središča Reke, zavedajoč se, da so v tem kvarnerskem mestu v neposredni bližini Istre in Kranjske med drugim delovali Svetokriški, Čop in Trdina ter eden najbogatejših Slovencev in mecen hrvaških in slovenskih umetnikov v 19. st., Ivan Gorup pl. Slavinski (o čemer v čisto sveži monografiji *Fluminensia Slovenica* piše reški kroatist Irvin Lukežić), pohitele na sedež reškega slovenskega kulturnega društva Bazovica, po številu članov in obsegu delovanja drugega največjega na Hrvaškem. Pričakali so nas: tajnica Marijana Košuta, predsednik Vitomir Vitaz in urednica mesečnika slovenske skupnosti Kažipot, Marjana Mirković, in nekaj članov gledališke in glasbene sekcije.

Namen našega potovanja je bila seznanitev s položajem slovenščine in Slovencev na Hrvaškem, zato nas je istega dne pot vodila še v Pulj, k predstavnikom komaj nekaj let starega in zelo aktivnega slovenskega kulturnega društva Istra. V prijetno hladnih prostorih neposredno poleg rimskih Zlatih vrat so nas vročega majskega dne v najjužnejšem istrskem mestu sprejeli: predsednica Klavdija Visković, tajnica Jasmina Ilić Draković in akademski slikar Martin Bizjak, avtor knjige Orel, Štandeker in Rotar v Pulju: moji trije izbranci iz časa po drugi svetovni vojni (2006). Po sprehodu skozi Roč in Hum smo ekskurzijo na istrski domačiji slovenskega glasbenika in etnomuzikologa Emila Zonte s kozarčkom refoška sklenile v vasici blizu Buzeta, obogatene z manj znanimi in novimi spoznanji o živosti slovenskega jezika in kulture v pretekli in sodobni hrvaški stvarnosti. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 14. maj 07

►*Slovenski vikend v Vilni* (Žiga Rangus)

Ta konec tedna je v okviru študija slovenščine na Univerzi v Vilni potekala prireditev *Slovenski vikend*, ki se je neformalno začela že v sredo, ko je na mednarodnem gledališkem festivalu nastopila amaterska skupina Druga scena Prvega odra iz Maribora. V četrtek so igralci obiskali katedro, kjer smo jim s študenti slovenistike in profesorico Jeleno Konickajo predstavili študij slovenskega jezika v Vilni. V petek se nam je pridružil še Andrej Rozman – Roza, ki je bil tudi glavni gost prireditve. Petkovo popoldne smo izkoristili za ogled mesta in pogovor z gostom, v soboto pa nas je Roza obiskal na fakulteti, kjer so do poznega

popoldneva potekale različne dejavnosti. Najprej nam je Roza predstavil svoje življenje in delo, po kratkem odmoru pa so študenti organizirali predavanje o arhitektu Jožetu Plečniku, s čimer smo tudi v Vilni obeležili Plečnikovo leto. Popoldne nam je Roza na fakulteti predstavil še zgodovino in pravila improlige, tako da smo jo lahko kasneje tudi sami odigrali. Zvečer smo se preselili v prostore Gledališke zveze v Vilni, kjer je Andrej Rozman Roza nastopil s predstavo *Kabarete simplozij*. S svojim odličnim in prepričljivim nastopom je navdušil vse, tudi tiste, ki niso razumeli slovensko, saj je v predstavo spretno vključil prevode svojih del v litovščino, ki so jih pripravili študenti.

Z letošnjim *Slovenskim vikendom* v Vilni se tako nadaljuje tradicija, s katero je pred tremi leti začela takratna lektorica Lucija Štamulak. Ponovno se je pokazalo, da je to uspešen projekt, ki poleg ostalih dejavnosti pomaga tudi pri uspešnem širjenju informacij o slovenskem jeziku, kulturi in državi. — ***Žiga Rangus*** <ziga.rangus@gmail.com>, 14. maj 07

►*Slovenski vikend tudi na Češkem* (Marcello Potocco)

Pretekli vikend niso bili dejavni samo vilniuški, ampak tudi brnski študentje slovenistike. V kraju Vápenky so priredili 1. Češko-slovensko srečanje v Belih Karpatih. Srečanje se je pričelo s predavanjem Liborja Doležana o ljudski kulturi na »moravski Gorenjski«, ki ga je komplementarno zaključil nastop moške vokalne skupine Snežet iz Mosta na Soči (program je bil večinoma naravnan v smer ljudske pesmi). Vmes pa sta potekali srečanje brnskih slovenistov in slovenskih bohemistov ter srečanje z literarnim večerom štirih slovenskih piscev (poleg spodaj podpisanega so sodelovali še Novica Novakovič, Stanka Hrastelj in Cvetka Bevc). Če bo »rezultat« tega srečanja šele viden prihodnosti, v zborniku s prevodi omenjenih avtorjev, pa so na srečanju že lahko predstavili sveži prevod knjige *Vevericam nič ne uide* Nejca Gazvode, ki je izšel v okviru brnske univerze – za prevod sta poskrbeli Alena Horáčková in Dagmar Sekotová. — ***Marcello Potocco*** <marcello.potocco@guest.arnes.si>, 16. maj 07

►*Bolgarsko-slovenski literarni in drugi stiki* (Borut Omerzel)

Obnovljeni bolgarsko-slovenski literarni, jezikovni in z njimi seveda tudi kulturni odnosi. K temu poleg zavzetih lektorjev bolgarskega jezika, književnosti in kulture na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (led je na ljubljanski slavistiki po več kot 40 letih zatišja zelo uspešno prebila Viktorija Menkadžijeva, sledili sta ji Elena Tomova in Nadja Ivanova, danes pa njih odlično delo nadaljuje Ljudmil Dimitrov) prispevajo tudi prevodi iz bolgarske literature.

Leta 2005 je v prevodu Boruta Omerzela pri Študentski založbi (zbirka Beletrina) izšel *Naravni roman* Georgija Gospodinova, najboljši bolgarski roman 90. let; leta 2006 je pri Slovenski matici v prevodu Eve Šprager izšla zbirka kratkih zgodb

Kruto razpoloženje Jordana Radičkova, največjega bolgarskega sodobnega klasika; letos je v prevodu Boruta Omerzela v obliki knjižnega lista pri SNG Nova Gorica izšla drama *Orkester Titanik* Hrista Bojčeva, svetovno priznanega bolgarskega dramatika (v zelo ličnem gledališkem listu je Ljudmil Dimitrov predstavil avtorja, njegovo delo in na kratko orisal razvoj bolgarskega gledališča v zadnjih desetletjih; preberete si lahko tudi intervju z avtorjem izpod peresa Elene Tomove in *Pisma z onega sveta* (gre za izbrane odlomke) Hrista Bojčeva v prevodu Eve Šprager in še nekaj zanimivih besedil; drame Hrista Bojčeva so objavljene na http://www.hristoboytchev.com/ oz. http://www.hristoboytchev.com/docs; igro pa si lahko ogledate na odru v Novi Gorici; mimogrede, avtorjeva izjava po 17. premieri te drame je bila, da je slovenski Harry Houdini »monstrum«, se pravi najboljši); letošnjo jesen pa se pod uredništvom lektorja Ljudmila Dimitrova pod okriljem Filozofske fakultete obeta izid prvega dela antologije bolgarske književnosti. Drugi del tega velikega projekta lahko pričakujemo v letu 2008. O slovenskem jeziku, literaturi in kulturi v Bolgariji pa v bližnji prihodnosti. — ***Borut Omerzel*** <Borut.Omerzel@adriamedia.si>, 29. maj 07

►*Poročilo o prevajalski delavnici v Bielsku-Biali*
(Agnieszka Będkowska-Kopczyk)

V dneh 19. in 20. maja 2007 je bila na slavistiki Univerze v Bielsku-Biali ob sodelovanju Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Univerzi v Ljubljani izvedena 4. prevajalska delavnica za študente slovenščine in češčine. Delavnice se je udeležilo približno 14 slovenistov z lektoratov slovenskega jezika v Lodžu, Gdansku in Bielsku-Biali ter sedem bohemistov z Šlezijske univerze in Univerze v Bielsku-Biali. Letošnjo delavnico so s pomočjo Agnieszke Będkowske-Kopczyk in Tatjane Jamnik organizirali študentje iz Slavističnega znanstvenega krožka Univerze v Bielsku-Biali: Agnieszka Lamers (bohemistika), Maria Kamińska in Paweł Powszek (slovenistika). Finančno so delavnico podprli: Univerza v Bielsku-Biali in Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Univerzi v Ljubljani, založba Czarne (s knjigami za vsakega udeleženca); častna pokrovitelja sta bila častni konzul Slovenije v Katovicah, Mieczsław Marian Barański, in generalni konzul Češke Republike Katovicah, Josef Byrtus. Vsebinsko zasnovo delavnice so oblikovali bielski študentje. Izbor slovenskih in čeških pesniških in proznih besedil skupaj z bio-bibliografskimi podatki o avtorjih je pripravila Tatjana Jamnik. Delavnica je imela štiri prevajalske sekcije – slovensko (poezija in proza) in češko (poezija in proza). V obeh sekcijah so bila za prevajanje izbrana besedila po šestih sodobnih slovenskih oz. češkib pisateljev in pesnikov. V slovenski sekciji so študentje prevajali pesmi Miklavža Komelja ter krajša prozna besedila Maje Novak, Miha Mazzinija in Andreja Skubica. V češki sekciji se je prevajala poezija Bohumila Pavloka, Karela Tomana, Lenke Danhelove ter proza Aloisa Musila, Barbora M. Eliasova. Študentje so izbrana besedila prejeli mesec dni pred pričetkom delavnice, tako da so lahko prevode pripravili vnaprej, na delavnici pa

so jih v skupinah natančno obravnavali s pomočjo mentorjev. V vsaki skupini sta bila vsaj dva mentorja: za izhodiščni in za ciljni jezik. Naloga mentorja za izhodiščni jezik je bilo preverjati ujemanje (ekvivalenco) prevoda glede na izvirnik. Mentor za ciljni jezik je skrbel za jezikovno pravilnost v ciljnem jeziku, torej poljščini. Na delavnici je sodelovalo skupaj devet mentorjev. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Univerzi v Ljubljani sta zastopala Bojana Todorović in Andrej Šurla.

V okviru delavnice je bilo organiziranih pet predavanj s področja teorije prevajanja, ki so jih imeli Božena Tokarz (Šlezijska univerza), Jerzy Brzozowski (Jagiellonska univerza), Vitezslav Vilimek (Ostravska univerza), Michal Kopczyk in Agnieszka Będkowska-Kopczyk (Univerza v Bielsku-Biali). Prvi dan delavnice je popestril literarni večer s Tatjano Jamnik in Franciszkom Nastulczykom, ki sta predstavljala svoje pesniške dosežke. Slike z delavnice so dostopne na straneh Slavističnega znanstvenega krožka Univerze v Bielsku-Biali: http://www.slawistyka.ath.bielsko.pl/photogallery.php?album=17. Slavistični znanstveni krožek in organizatorji iz Bielska-Białe se za pomoč pri organizaciji delavnice iskreno zahvaljujejo Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Univerzi v Ljubljani in vsem sodelujočim – predavateljem, pesnikoma in mentorjem (poleg že omenjenih – Liboru Paveri in Jiriju Murycu). — ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk*** <kopczyk@poczta.onet.pl>, 9. jun. 07

Zmanjševanje ur slovenščine v šolskih programih (nadaljevanje)

V torek, 17. 4. 2007, je od 17. do 19. ure v prostorih Državnega sveta RS potekala okrogla miza *Slovenščina, kaj pa je tebe treba bilo?* Moderator dr. Zoltan Jan je uvodoma predal pozdrave predsednika Državnega sveta RS g. Janeza Sušnika, predsednika ZD SDS dr. Mirana Košute in tajnice ZD SDS dr. Milene Mileve Blažić, ki se razprave zaradi drugih nujnih obveznosti niso mogli udeležiti.

Desetminutne prispevke so pripravili dr. Boža Krakar Vogel (FF Lj.), profesorji s srednjih šol Meta Hojnik - Verdev, Marjana Hodak in Zoran Božič, Ljudmila Ivšek (predstavnica ZRSŠ), dr. Marja Bešter (PF Lj.), Janez Mežan (generalni direktor Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih), Janez Dular (Sektor za slovenski jezik pri Mk), Igor Saksida (PF Lj.) in Vida Medved Udovič (Univerza na Primorskem). Po prispevkih se je odprla krajša razprava, ki pa je morala biti zaradi časovne stiske predčasno prekinjena.

Polemične prispevke in razpravo je težko v celoti povzeti, vseeno pa je mogoče misli razpravljavcev povzeti v naslednje ključne točke:

– predmet slovenščina ima obsežne cilje, vsebine in učinke na posameznikovo osebno in družbeno eksistenco, je ključni predmet, ki se ga je potrebno učiti zaradi razvijanja vseh ključnih kompetenc in zaradi simbolnega pomena pri razvijanju nacionalne identitete; ur zanj se zato ne sme zmanjševati, kvečjemu bi bilo treba v poklicnih šolah vrniti tisto tretjino, ki se je »izgubila« pri zadnjih spremembah predmetnika 2002 (s pribl. 300 na pribl. 200 v treh letih),

– proces šolskih reform se mora odpreti tudi za širšo strokovno javnost, tudi ni jasno, zakaj so potrebne,

– položaj slovenščine kot maternega/prvega, državnega jezika v šolskem sistemu mora zaradi številnih nalog in ciljev, ki jih izpolnjuje, imeti poseben položaj, za kar lahko šolska politika poskrbi na več načinov, z razumevanjem njegove vsebinske dvopodročnosti in funkcijske razvejanosti, narave učiteljevega dela in obremenitev, s simboličnim vrednotenjem maturitetnega izpita na višji ravni, kakor tudi z ustvarjanjem primerne splošne, manj birokratske šolske klime ipd.

Predsedniki strokovnih svetov, član strokovnega sveta za naše področje, prof. dr. Janko Kos, predstavniki društev staršev in šolske politike razen J. Mežana se vabilu niso odzvali, zato njihovih stališč nismo slišali. Pogrešali pa smo tudi večjo udeležbo učiteljev in drugih članov slavističnega društva.

V *Dnevniku* sta bila danes objavljena:
– članek (http://www.dnevnik.si/novice/slovenija/241008/),
– komentar (http://www.dnevnik.si/kolumne_komentarji/komentarji/241002/),
– članek, ki se navezuje na torkovo okroglo mizo o slovenščini v šoli, je bil pod naslovom Koliko slovenščine za natakarje in frizerke? (Peter Kolšek) objavljen v današnjem *Delu*.

[V *Delu* je bil 25. 4. 2007 objavljen še en članek na temo okrogle mize o položaju slovenščine v šoli z naslovom Ministrstvo zavrača očitke.] — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 19. apr. 07

Ko sem na torkovi okrogli mizi izvedel, da imajo nekateri zahodnoevropski šolski sistemi v osnovni šoli kar deset ur materinščine na teden, enako pa je bilo menda pri nas med komunistično diktaturo takoj po bratomorni vojni, sem bil povsem zgrožen nad zdajšnjim položajem slovenščine v naših šolah. Nisem mogel spati, naokoli sem hodil ves bled in tresoč, moji ljubi dijaki so bili globoko zaskrbljeni, jaz pa sem ves čas tuhtal, kaj narediti, da ne bo ogrožena prihodnost našega milega narodiča v tej naši prelestni državici.

Današnje [25. apr. 07] *Delo* mi je vrnilo življenjsko radost in puntarsko voljo do življenja: spoštovani gospod Tomaž Kranjc sporoča, da so v prenovljenih (triletnih) poklicnih programih zagotovili sijajnih 213 ur slovenščine, kar je neprimerno več kot ušivih 180 ur, kolikor so jih predvidevala izhodišča iz leta

2001. Hvala, hvala vsem, ki ste to pomembno povečanje zahtevali in ob tveganju lastnega položaja in življenja izborili.

Glede na to, da sam učim meni tako ljube trgovčke še po starem, neprenovljenem programu, ki ima v prvem in drugem letniku po štiri, v polovici tretjega pa šest ur (to znese skupaj 385 ur slovenščine!), se počutim zares privilegiranega. Že nekaj časa ugotavljam, da je toliko ur slovenščine absolutno preveč, da ob mojih meni tako ljubih zvedavih, delavnih in izjemno discipliniranih dijakih vse to vodi v strašanski dolgčas in samouničevanje, zato ponujam preostanek 172 ur na licitaciji: kolegi poslovni matematiki, tujejezičniki in športnovzgojniki, združite se in oglasite se! — ***Zoran Božič*** <zoran.bozic@guest.arnes.si>, 25. apr. 07

Dobro je, da je okrogla miza, ki jo je 17. aprila 2007 v Državnem svetu pripravilo Slavistično društvo Slovenije, imela javni odmev, žal pa je direktor direktorata pozabil povedati, da domala vse strokovne organe, v katerih se odloča o položaju slovenščine v šolah, imenuje Ministrstvo RS za šolstvo in šport, iz njih pa so praktično izginili slovenisti, predvsem pa načrtovanih ukrepov nihče ne predstavi strokovni javnosti. Dokler bo tako, bomo občutljivi za vsakršne govorice, namigovanja, priložnostne izjave itd. — Na spletnem naslovu http://www.ds-rs.si/dejavnost/index.htm (v rubriki Posveti – 2007) je kratka informacija o okrogli mizi *Slovenščina, kaj pa je tebe treba bilo*. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 25. apr. in 4. maj 07

Današnje *Delo* je v rubriki Pisma bralcev (str. 5) objavilo odziv Zorana Božiča na članek Ministrstvo zavrača očitke (objavljeno 25. 4. 2007). — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 9. maj 07

Če se komu ljubi, pa naj prebere še moj prispevek, ki sem ga imela na okrogli mizi o slovenščini v šoli v Državnem svetu. Objavili naj bi ga v *Šolskih razgledih*. — 17. aprila je bila v Državnem svetu RS okrogla miza o položaju slovenščine v šoli. Priredilo jo je Slavistično društvo Slovenije, spodbudile pa nekatere medijske izjave v zadnjem času, npr. članice Strokovnega sveta za splošno izobraževanje Angelce Likovič na TV Slovenija ali direktorja direktorata za srednje šole Janeza Mežana (Gostujoče pero v *Delu*), ki so dale sklepati, da želijo novi reformatorji spet krčiti ure slovenščine na račun drugih pedagoških pretenzij. Izkušnje kažejo, da vsaka šolska reforma hrepeni po tovrstnih posegih v predmetnik. Najbolj se je v zadnjem času to posrečilo prenovljenemu programu za 3-letne poklicne šole iz 2003, ki je v primerjavi z učnim načrtom kurikularne prenove iz l. 1998 zmanjšal število ur slovenščine s 315 na 213. Slavistično društvo Slovenije na tako razumevanje slovenščine v šoli ne more več pristajati, za kar skušamo v tem prispevku nanizati nekaj razlogov, ki so bili podani tudi na posvetu.

Slovenščina kot šolski predmet, ki analogno drugim državam in po naši tradiciji vključuje materni/prvi jezik in književnost, je predmet, pri katerem obravnava njegovih matičnih vsebin sproža poleg prek predmetnega znanja v naslovnikih tudi številne čezpredmetne učinke na osebnostno in družbeno eksistenco posameznika.

Učenje maternega jezika in književnosti spodbuja delovanje leve (logične, analitične, jezikovne) in desne (predstavne, domišljijske, ustvarjalne) možganske polovice. Pomen razvijanja jezikovnih zmožnosti poudarjajo številni znanstveniki, od Vigotskega do Chomskega in slovenskih – npr. B. Marentič Požarnik ali O. Kunst Gnamuš, ki je tudi empirično ugotavljala povezanost jezikovnih zmožnosti s splošno zmožnostjo abstraktnega mišljenja. Učenje maternega/prvega jezika je v tem smislu izhodišče za učenje drugih jezikov, matematike, splošne pismenosti in skratka za razvijanje vseh posameznikovih kompetenc.

Prav tako pomembno je po mnenju strokovnjakov tudi drugo področje – književnost. Znanstveniki poudarjajo, da književnost izpolnjuje številne družbene in individualne potrebe, da je polje kritike in dialoga, kadar zatajijo drugi sistemi – demokratična družba ali družina. Ima zmožnost oblikovanja, ohranjanja in spreminjanja družbenih odnosov, kot to poudarjeno velja do osamosvojitve in bo veljalo še naprej za slovensko književnost (pisatelj Boris Pahor je npr. tudi danes opazen glasnik manjšin). Nemški teoretik S. Schmidt zato pravi: »Funkcije sistema književnost so istočasno na kognitivno-refleksivnem, moralno-socialnem in hedonistično-emocionalnem področju delovanja in izkušenj.« Zaradi vsega tega je obravnavanje književnosti pri slovenščini mnogociljno in ima pomembne vzgojne učinke, saj se razvijanje bralne zmožnosti povezuje s presojo vrednostnih sporočil.

Nenazadnje ne gre prezreti tudi pomena materinščine pri oblikovanju nacionalne identitete. Kot pravi britanski sociolingvist M. Byram: »Najvažnejše je, da se otroci učijo t. i. nacionalni jezik, kot sredstvo komunikacije in, kar je enako važno, kot simbol nacionalne identitete.« Da predmet slovenščina to vlogo opravlja, potrjuje nedavna empirična raziskava med devetošolci, ki jo je opravila dr. Petra Kodre. 46 % učencev je slovenščino kot predmet, ki ozavešča nacinalno identiteto, postavilo na prvo mesto. Predmet družba in etika je vpliven z 22 %, zemljepis s 17 % in zgodovina z 11 %, in, zanimivo, noben predmet več.

Vseh teh pomenov materinščine se zavedajo tudi drugod. Zato so Finci v uvodnem delu učnega načrta zapisali, da je »materni jezik in književnost ključni praktični, teoretični, kulturni in umetniški predmet ..., ki zagotavlja podlage za vsakršno učenje jezikov in kulture.« Podobno kot zapisujemo mi ... Le da so Finci predmetu na osnovni ravni namenili 6 tedenskih ur, mi pa …?

Za vse naštete naloge pa je potrebno, da se pouk dogaja procesno, spiralno, skozi ves razvoj posameznika, pa da se vsebine in dejavnosti »dozirajo« postopoma, v obvladljivih količinah, tako da lahko deluje pozitivni transfer. Preskoki, opuščanja itd. sicer dopuščajo obdelati snov, posebno če se ta pod raznimi »močnimi«

argumenti do nerazpoznavnosti zmanjšuje, vendar imajo dolgoročne posledice – vodijo v pojave, ki jih zaznavamo povsod – nastopaško govoričenje, nerazumevanje sporočil med vrsticami, neposlušanje sogovornika, pristajanje na cenena umetniška in propagandna sporočila, zamenjevanje oz. enačenje besedil višje in nižje kakovosti, brezbrižnost do lastne identitete. Če se pouk dogaja kampanjsko, v neustreznem razmerju med razvejanimi cilji, časom in resda obsežnimi vsebinami in dejavnostmi (gre za dve področji, ki morata v trajnem spominu ustvariti veliko sidrišč, če naj ima posameznik dovolj orodja za oblikovanje kompetenc), nujno ostajajo na površini samo kratkoročno dosegljivi cilji in najbolj neposredno ulovljive vsebine, naslovnik pa je brez možnosti, procesno spoznavati, kakšne so trajne pridobitve materinščine in se spominja samo kratkoročnih neprijetnosti, hitenja, materialnih vsebin (učiti se sestavo besedil, skladnjo, pravopis, analizirati literarne tekste je s stališča situacijskih interesov lahko mučno, če ni časa te dejavnosti pripeljati do zmožnosti in razvoja stališč).

Vse to nalaga veliko odgovornosti in pazljivo ravnanje, ne le učiteljev slovenščine, ampak predvsem tistih, ki z vsakokratnim urejanjem šolskega polja te vloge materinščine bolj ali manj ustrezno razumejo in vrednotijo.

To pa se dogaja bolj izjemoma kot praviloma. Sama se spomnim dveh takih dogajanj – *Slovenščina v javnosti* l. 1978, in projekta *Prenova slovenščine*, ki se je zgodil pod pokroviteljstvom ministra l. 1995 in je na njem temeljila kurikularna prenova učnih načrtov. Prav ta posluh je omogočil temeljite spremembe slovenščine na bolje. Naj naštejem nekaj pozitivnih pridobitev: povečanje ali ohranitev števila ur v predmetniku, premik od ekskluzivnega poučevanja jezikovnega sistema k rabi in besedilu, dejavno branje literature in postopno »udomačevanje« njenih »sedmerih tujosti« ter načini preverjanja, ki v mejah izvedljivega sovpadajo s temeljnimi cilji pouka.

Zdaj spet kaže, da so bile to epizode kratkega veka. Priča smo zmanjševanju ur, najbolj pri kulturno najbolj ranljivi populaciji v poklicnih šolah (res je to storila že »prejšnja oblast«, a ta ne kaže tendence, popraviti to stanje) – ali so res ti mladi ljudje zanimivi zgolj kot proizvajalci in kupci, nas je pri dvomilijonski populaciji dovolj, da je 30 % pustimo brez razumevanja jezikovno kulturne idenitetete?

Ali torej slovenščini v Sloveniji res ni bilo nikoli bolje, kot zdaj? Ali ravnamo sami z njo najbolje? Jo želimo ljubiti iracionalno, na ravni turbo folka, resničnostnih šovov in propagandnih sporoči, ali pa zavestno, kot področje našega kakovostnega evropskega bivanja, ki ga živimo v svojih posebnostih in prek svoje kulture? Želeti bi bilo, da bi si ta vprašanja zastavljali v odločujočih komisijah in odborih, ko ji režejo prostor in čas, lahkotno z miselnostjo pedagoške uravnilovke zamenjujejo njene cilje in učinke s cilji tehničnih in podjetnostnih vsebin. In dobro bi bilo, da bi pri takem početju imeli ob sebi še kakega slovenista, ki je vpet v aktualne tokove in premisleke o teoriji in praksi tega predmeta. — ***Boža Krakar Vogel***

<boza.krakar@guest.arnes.si>, 9. maj 07

Malo se mi je ljubilo spremljati temo krčenja ur slovenščine (če se naslonim na simpatični uvod Bože Krakar, ko nam je prijazno ponudila svoje utemeljevanje nesmiselnosti zmanjševanja ur slovenščine). Zdaj ne bi o drugačnostih (čeprav je tema precej zanimiva) poučevanja slovenskih dijakov v tujini (Evropska šola v Luksemburgu). Res je, da se, po moji dosedanji izkušnji, v drugem jezikovnem okolju vrednost obvladovanja lastnega jezika začuti kot dragocena življenjska popotnica. Treba se je izraziti, pokazati, utemeljiti svojo drugačnost. Blagor tistemu, ki se zna besedno dobro izražati oziroma pripovedovati v svojem oziroma prvem jeziku. Bi morala ta veščina biti samoumevna? Pa ko nam v teh časih (še vedno) primanjkuje spoznanja o pomembnosti umetnosti, bi lahko bil čas, da se pri pouku slovenščine počne te »neumnosti« kot spoznavanje estetskega doživljanja. Krčenje števila ur? Dobro znanje slovenščine in sposobnost dojemanja besedne umetnosti nista mačji kašelj. Očitno še nismo dojeli, da je še precej neizkoriščenega prostora, kar se tiče pouka slovenskega jezika in književnosti. — ***Nina Soba*** <nina.soba@gmail.com>, 14. maj 07

Cankarjevo 2007 (nadaljevanje)

►*Nagrajenci Cankarjevega literarnega festivala*

Komisija v sestavi Zdravko Duša, Ana Lasič, Andrej Blatnik je prebrala prispele filmske scenarije, ki so bili narejeni po kratki zgodbi Andreja Blatnika Električna kitara, in se odločila takole.

V kategoriji srednjih šol je prvo mesto soglasno podelila Sari Kern (Waldorfska gimnazija Ljubljana, mentor Klemen Lah), drugo ekipi Gimnazije Ptuj (Natalija Gajšek, Nina Zupanič, Don Ciglenečki, Lucija Tratnik, Anja Dangubič, mentorica Alenka Plohl - Podgorelec), tretje mesto pa ekipi Gimnazije Jurija Vege Idrija (Nina Istenič, Žan Menart, An Galičič, Denis Ozebek, mentorica Romana Kokošar) in Gimnazije Bežigrad (Andrej Čarni, Tamara Klavžar, Katja Urbanija, Lara Vukšić, mentorica Katja Lah).

V kategoriji osnovna šola je najboljši scenarij napisala Veronika Šavrič (OŠ Sostro, mentorica Majda Tomc), drugo mesto Neja Šene (OŠ Sostro, mentorica Majda Tomc) in tretje mesto ekipa OŠ Idrija (Ana Bonča, Tibor Golob Mrak, Rok Krhlikar, Mojca Mlinar, Nina Troha, Sara Vidmar, mentor Robert Jereb).

Čestitam vsem nagrajencem in prenašam pohvale komisije, ki je imela, predvsem pri srednji šoli, zelo težko nalogo. Pohvalila je tudi Estero Pirnat (Waldorfska gimnazija Lj., mentor Klemen Lah) ter Jasno Romih in Majo Gradič (Poslovno-

komercialna šola Celje, mentorica Helena Muha). — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 11. maj 07

Svečana podelitev nagrad in priznanj Cankarjevega literarnega festivala je potekala 18. 5. 2007 v vrhniškem Cankarjevem domu. Nagrade in priznanja udeležencem Cankarjevega literarnega festivala je podelil predsednik komisije Zdravko Duša, priložnost pa smo izrabili tudi za pogovor o udeležbi na izolskem filmskem festivalu Kino Otok. — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>

►*Slavnostna podelitev zlatih in srebrnih Cankarjevih priznanj na Vrhniki*

Letošnja slovesna podelitev zlatih in srebrnih Cankarjevih priznanj se je zgodila 17. maja v Cankarjevem domu na Vrhniki. Pisateljevo rojstno mesto je tako tudi letos znova privabilo več sto mladih nagrajencev in njihovih mentorjev z ljubljanske regije in zamejske Slovenije, ki so prepričali stroge ocenjevalce, da želijo in znajo ne le brati, temveč tudi pisati. Od skupno 608 udeležencev (med njimi 34 zamejskih Slovencev iz Italije in 2 iz Bruslja) tega državnega tekmovanja na različnih stopnjah jih je bila nagrajenih le dobra tretjina – 193 s srebrnim, 50 pa jih je osvojilo zlato Cankarjevo priznanje. Letos prvič pa je bil v sklopu prireditve organiziran še Cankarjev literarni festival, ki je izvirno soočil film in književnost ter nagradil deset obetajočih scenaristov.

Sklepne prireditve 29. državnega tekmovanja iz slovenskega jezika se je udeležil tudi predsednik Slavističnega društva Slovenije dr. Miran Košuta. V svojem nagovoru je izpostavil več kot 30-letno tradicijo in nenadkriljivo vlogo Cankarjevega tekmovanja pri ustvarjanju bralne kulture pri mladih generacijah. Svoja razmišljanja o tem najmnožičnejšem preizkusu v znanju slovenščine (vsako leto sodeluje na njem okoli 9000 tekmovalcev) je nadvse izvirno povezal s sklepno mislijo *Podob iz sanj*: »Življenje, Mladost, Ljubezen.« Vse troje, predvsem pa veliko ljubezni je potrebno, da se v naši vedno bolj pridobitniško naravnani družbi splača nekaj, kar se ne plača. S tega vidika je Cankarjevo tekmovanje po njegovih besedah pravi čudež, ki mu je zato potrebno nameniti vsaj spoštljivo zahvalo.

Poleg Marije S. Leskovar, predsednice Slavističnega društva Ljubljana in glavne organizatorke zaključne slovesnosti, sta nagrajence pozdravila in jim voščila še podžupan Občine Vrhnika Leon Marjan Možina ter Vlado Pirc, koordinator Cankarjevega tekmovanja z Zavoda za šolstvo. Mladim za spodbudo in vzor, kako poleg veselja do branja in pisanja nenehno raziskovati ter ubirati svoja pota po jezikovnih prostranstvih in ob tem kljubovaje ohranjati svojo originalnost, pa sta bila povabljena v goste tudi Desa Muck in Jure Godler. Občinstvo je oba umetnika v Cankarjevem domu na Vrhniki toplo sprejelo z obilico smeha ter ju pospremilo z burnimi aplavzi. Nagrajenci letošnjega Cankarjevega tekmovanja so poleg priznanj in lepih knjižnih nagrad tako postali bogatejši še za prijetno izkušnjo druženja s svojimi vrstniki in vzorniki. — ***Marija S. Leskovar***

<marija.leskovar@guest.arnes.si>, 25. maj 07

►*Nagovor nagrajencem Cankarjevega tekmovanja 2007* (Miran Košuta)

Dragi nagrajenci, cenjeni mentorji, starši in vsi prisotni! V sklepni črtici *Podob iz sanj* se Ivan Cankar izvije iz smrtnega primeža bolezni s pomočjo svetnice odrešenice. »Ime ji je bilo,« razkrije nato v zadnjem stavku svoje prozne alegorije, »Življenje, Mladost, Ljubezen.« Ko je vrhniški mojster to pisal, najbrž še zdaleč ni slutil, da bo nekoč vzklilo po njem tekmovanje s prav takšnim trojnim obrazom. Kajti preizkus v znanju slovenščine, ki nosi danes njegovo ime, je hkrati podoba življenja, mladosti in ljubezni.

To je najprej tekmovanje, ki živi vse od leta 1976 in je torej z letošnjo izvedbo prekoračilo svojih okroglih trideset. V tej dolgi dobi je primagnetilo k branju in študiju slovenskega jezika in književnosti generacije in generacije mladih, najbrž tudi mnogokaterega od vaših staršev, in to za skupno številko, ki sega v stotisočice. Vsako leto, tudi tokrat, se zanj ogreje na štirih stopnjah do 9.000 učencev in dijakov iz matične Slovenije, iz manjšinskih italijanskih in madžarskih vrst, pa tudi iz koroškega in primorskega zamejstva. Oblike in vsebine tekmovanja so se s časom kajpada spreminjale, posodabljale, bistrile, cilj pa je ostal vseskozi enak, do pičice zvest sklepnemu stavku Cankarjevih sanjskih *Podob*: da bi živela v mladih ljubezen do slovenščine! Življenje, Mladost, Ljubezen ...

Ob prirejanju tako množičnega in zahtevnega tekmovanja, pri katerem smo zadnje čase v paru soudeleženi Slavistično društvo Slovenije in Zavod za šolstvo Republike Slovenije, seveda ni šlo vedno vse gladko. Letos, denimo, se je neljuba napaka prikradla v esejski del četrte stopnje. Sanirali smo jo na najpravičnejši možni način, vendar naj vsem, ki se kljub temu počutijo prizadete, ponovno posredujem iskreno opravičilo glavnega koordinatorja tekmovanja in obeh soprireditelјev.

Če je tudi zaradi takih nevšečnosti Cankarjevo podoba življenja, pa je zaradi vas udeležencev k sreči predvsem podoba mladosti. Vi ste namreč, dragi tekmovalci, tisti, ki mu dajete z vašim znanjem in ustvarjalnostjo vsako leto vedno novih, svežih življenjskih sokov. Letos še posebej, saj so bile preizkušnje na vseh stopnjah zahtevni odraz naše mnogotere jezikovne in književne sodobnosti. Danes ste tu najboljši, zlatničarji in srebrničarji, ki ste tekmovali pod okriljem Slavističnega društva Ljubljana, torej v režiji požrtvovalne in prizadevne kolegice Marije Leskovar.

Vsem vam, vašim mentorjem, šolam in staršem, ki so vam stali ob strani in vas spodbujali, izrekam globoko priznanje in najprisrčnejše čestitke za doseženi uspeh. Menim pa, da se mi boste z veseljem pridružili, če s tega mesta vsi skupaj športno zakličemo še vsem ostalim nagrajencem in udeležencem v Sloveniji in zamejstvih: »Bravo!«

Da se prireditelji od vas učimo mladosti, svežine in ustvarjalnosti izpričuje v okviru tekmovanja letos tudi nanovo uvedeni Cankarjev literarni festival, ki je po zaslugi kolege Klemena Laha izvirno soočil film in književnost ter nagradil vrsto obetajočih scenaristov. Tudi njim naj gre naše toplo priznanje.

Vse te plemenite, bogate prireditvene raznovrstnosti pa ne bi bilo brez tretjega cankarjanskega obraza tega tekmovanja: brez ljubezni. To je seveda najprej vaša ljubezen, dragi tekmovalci, vaša bralska, učna, umska in čustvena predanost slovenščini. A to je tudi ljubezen vaših mentorjev, ki se seminarsko izpopolnjujejo, da bi vam nudili čim strokovnejšo oporo pri pisanju nalog in testov, vaših staršev, ki vas bodrijo in spremljajo, ter nenazadnje tudi ljubezen samih organizatorjev tekmovanja: docentov slovenščine, ravnateljev šol, predsednikov področnih slavističnih društev, sodelavcev Zavoda za šolstvo, ocenjevalcev, članov komisij, ki se iz golega idealizma razdajajo prireditvi v prid, žrtvujejo zanjo svoj prosti čas, vlagajo vanjo svoje poklicno znanje, kreativnost, energije. V družbi in državi, kjer vse bolj štejejo le penezi in videz, denar in imidž, kjer vse merijo le v vatlih in točkah, kjer postaja kultura vse bolj pepelka in se slovenščini v šoli krčita čas in kisik, je ta ljubezen pravi čudež. Zato dovolite, da ji kot predsednik Slavističnega društva Slovenije namenim spoštljivo zahvalo.

Res: da bi mu omogočili razvoj in posodobitev, da bi povečali njegov ustvarjalni naboj, bi bilo treba najbrž Cankarjevo tekmovanje – kakor pravijo birokrati – institucionalizirati, profesionalizirati, kadrovsko okrepiti in denarno ustrezno podpreti. A vse to ne bo zaleglo, če ne bo ljubezni, vaše in naše predanosti slovenščini. Ko vam torej ob koncu tega prav nič dolžnostnega, ampak iskrenega in prijateljskega nagovora ponovno čestitam, dragi nagrajenci, za vaš trud in uspeh, ko vam polagam na dušo slovensko branje in pisanje tudi mimo tekmovanj, obletnic ali kulturnih praznikov, naj zdravju in bodočnosti te naše prireditve namenim prav Cankarjevo voščilo, tisto njegovo sklepno sanjsko podobo: »Življenje, Mladost, Ljubezen«!— ***Miran Košuta***, predsednik Slavističnega društva Slovenije, Vrhnika, 18. maj 2007

►*Koordinatorjevo poročilo o letošnjem vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje* (Vlado Pirc)

Naslov letošnjega tekmovanja za Cankarjevo priznanje je bil *Kratka zgodba 20. stoletja*. Z razpisom smo organizatorji usmerili pozornost mladih bralcev v kratko prozo priznanih slovenskih pisateljev 20. stoletja: na prvi, osnovnošolski stopnji, so učenci prebirali izbrane in priznane avtorje 20. stoletja, na drugi stopnji izbor iz kratkih del Cirila Kosmača, na tretji so proučevali prozaista Andreja Blatnika, na četrti stopnji pa izbor **sodobne** kratke proze različnih avtorjev.

Tekmovalci posameznih stopenj so ob posameznih avtorjih spoznavali značilnosti umetnostnih besedil.

Vsebino tekmovanja določajo veljavni šolski programi ter vsakoletni razpis, ki je objavljen v začetku šolskega leta. Ta presega obseg učnega načrta in je povezan z razpisano literaturo; poudarjene so prvine raziskovanja. Tekmovalci rešujejo preizkuse znanja objektivnega tipa in pišejo pisne naloge (spis, esej).

Organizatorja tekmovanja sta Slavistično društvo Slovenije in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Učenci in dijaki tekmujejo na štirih zahtevnostnih stopnjah: učenci zadnjih dveh razredov osnovnih šol na prvi, srednješolci na drugi (dijaki srednjih poklicnih šol), tretji (1. in 2. letnik štiriletnih srednjih šol) in četrti (3. in 4. letnik štiriletnih srednjih šol).

Po izpeljanem šolskem tekmovanju, ki je potekalo 6. februarja 2007 v Sloveniji, Italiji in Avstriji, so šole prijavile ustrezno število najbolje uvrščenih tekmovalcev, dobitnikov bronastih priznanj, na vseslovensko tekmovanje.

Šolskega tekmovanja za Cankarjevo priznanje se je v Republiki Sloveniji na vseh stopnjah udeležilo 7423 tekmovalcev. Skupno so osvojili 2883 bronastih priznanj (I. stopnja 1984, II. stopnja 32, III. a stopnja 363, III. b stopnja 97, IV. a stopnja 300 in IV. b stopnja 107).

V soboto, 17. marca 2007, je potekalo jubilejno 30. vseslovensko tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje. V enajstih centrih po vsej državi je tekmovalo skoraj 2000 učencev in dijakov osnovnih in srednjih šol iz Slovenije in zamejstva.

Na vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje je tekmovalo 1995 tekmovalcev. Skupno so učenci in dijaki na štirih stopnjah oziroma v šestih kategorijah osvojili 746 srebrnih in 157 zlatih priznanj.

I. stopnja

Število tekmovalcev na vseslovenskem tekmovanju: 1332
SREBRNA PRIZNANJA: 486
ZLATA PRIZNANJA: 97

Tekmovalci iz zamejstva in učenci z italijanskim učnim jezikom v Republiki Sloveniji
SREBRNA PRIZNANJA: 12
ZLATA PRIZNANJA: 4

II. stopnja

Število tekmovalcev na vseslovenskem tekmovanju: 26
SREBRNA PRIZNANJA: 16
ZLATA PRIZNANJA: 4

III. a stopnja

Število tekmovalcev na vseslovenskem tekmovanju: 253
SREBRNA PRIZNANJA: 94
ZLATA PRIZNANJA: 22

Tekmovalci iz zamejstva in dijaki z italijanskim učnim jezikom v Republiki Sloveniji
SREBRNA PRIZNANJA: 2
ZLATA PRIZNANJA: 7

III. b stopnja

Število tekmovalcev na vseslovenskem tekmovanju: 86
SREBRNA PRIZNANJA: 39
ZLATA PRIZNANJA: 9

Tekmovalci iz zamejstva in dijaki z italijanskim učnim jezikom v Republiki Sloveniji
SREBRNA PRIZNANJA: 1
ZLATA PRIZNANJA: 1

IV. a stopnja

Število tekmovalcev na vseslovenskem tekmovanju: 224
SREBRNA PRIZNANJA: 77
ZLATA PRIZNANJA: 18

Tekmovalci iz zamejstva in dijaki z italijanskim učnim jezikom v Republiki Sloveniji
SREBRNA PRIZNANJA: 6
ZLATA PRIZNANJA: 5

IV. b stopnja

Število tekmovalcev na vseslovenskem tekmovanju: 74
SREBRNA PRIZNANJA: 34
ZLATA PRIZNANJA: 7

Tekmovanje za Cankarjevo priznanje več mesecev združuje na tisoče udeležencev, ki poglobljeno spoznavajo slovenščino. Zaradi dodatne študijske literature, dveh različnih tipov nalog, štirih zahtevnostnih stopenj, rednega javnega posvetovanja o

tekoči problematiki, stalne udeležbe zamejskih tekmovalcev iz Italije in Avstrije

itd., zavzema tekmovanje posebno mesto med tekmovanji v znanju.

V okviru Slavističnega društva Slovenije je bila pred nekaj meseci ustanovljena komisija, ki pripravlja prenovo tekmovanja – zdajšnje je kot živ organizem živelo in preživelo mladost in zrela leta, zato je čas, da se skladno z novimi metodičnimi spoznanji, duhom časa in spremenjenimi družbenimi razmerami tudi tekmovanje preoblikuje tako, da bo kar najbolj primerno za uporabnika, to je zahtevnega in kritičnega bralca v osnovni in srednji šoli.

Tako pomembno tekmovanje bi moralo biti podprto z ustrezno tehnologijo – letošnji spodrsljaj na četrti stopnji bi bil s primerno računalniško/tehniško podporo obvladljiv.

Vzporedno s tradicionalnim tekmovanjem je letos prvič potekal Cankarjev literarni festival, ki ga je organiziral in usmerjal mag. Klemen Lah.

Udeleženci so bili s to prireditvijo zelo zadovoljni, priznanja najboljšim mladim scenaristom pa so organizatorji podelili na osrednji vseslovenski prireditvi, ki je bila 18. maja 2007 na Vrhniki.— ***Vlado Pirc***, koordinator tekmovanja za CP <vlado.pirc@zrss.si>

►*Pripombe k Cankarjevemu tekmovanju*

Kot mentorica dijakom in kot ocenjevalka na Cankarjevem tekmovanju imam nekaj pripomb oziroma predlogov glede ocenjevanja tekmovalnih nalog (testov in spisov) in glede sestave testov objektivnega tipa:

1. Kriterije ocenjevanja testov objektivnega tipa bi bilo treba nujno poenotiti. Za poenotenje vidim vsaj dve možnosti: ali ohraniti do lanskega leta že uveljavljeno prakso skupnega ocenjevanja testov (ocenjevalci imajo možnost posvetovanja med sabo in s predstavnikom organizatorja tekmovanja, ki dobro pozna naloge in točkovnik) ali uvesti tudi pri ocenjevanju testov drugega ocenjevalca, kot je praksa pri ocenjevanju spisov.

2. Glede ocenjevanja testov objektivnega tipa predlagam, da se pri vprašanjih, pri katerih se pričakuje obsežnejši odgovor, zapisan celo z več povedmi, ne odbije cela točka za eno jezikovno napako, na primer vejico, ampak da se cela točka odbije za dve jezikovni napaki, torej pol točke za vsako. (Po navadi je jezikovni pravilnosti za testno nalogo namenjena ena točka, kar je v redu.)

3. V testu objektivnega tipa bi se bilo dobro izogniti večdelnim vprašanjem, ki so sestavljena tako, da vodijo v pravo verižno katastrofo, če tekmovalec napačno

odgovori na del A (1. vprašanje), saj začetni napačni odgovor potegne za sabo še kakšnih pet (B, C, Č, D, E) ponesrečenih poskusov. Dobro bi se bilo pozanimati, kaj o tovrstnih vprašanjih meni didaktična stroka.

4. Predlagam, da se v testu objektivnega tipa izogiba vprašanjem, ki niso dovolj odprta za možnost različnih odgovorov, kadar gre za interpretacijo književnega besedila. Če se sestavljavec testa odloči za takšno vprašanje, naj bo to resnično dovolj domišljeno in odprto za dijakov pogled na stvar in v skladu s tem naj bo tudi ustrezno točkovano.

5. Glede ocenjevanja tekmovalnih spisov sem mnenja, da bi morda znova morali premisliti, ali je bil zares nesprejemljiv letos opuščeni sistem ocenjevanja, ko sta se, potem ko sta seveda vsak zase ocenila tekmovalne spise, prvi in drugi ocenjevalec srečala in uskladila oceni za spis, če je bilo to potrebno. Če sta delo opravila strokovno in odgovorno, to ni bila slaba metoda. Sicer pa bi bilo sploh nujno, da bi organizator tekmovanja pripravil vsaj kratek seminar za usposabljanje ocenjevalcev, kar naj bi bil tudi korak k poenotenju kriterijev za spis.

6. Morda ni odveč opomniti organizatorja tekmovanja, naj se pri določanju končnega števila točk za tekmovalni spis dosledno upošteva 28. člen Pravilnika o tekmovanju za Cankarjevo priznanje, in sicer del, ki navaja, da nalogo ponovno oceni tretji ocenjevalec, če se pri ocenjevanju med prvim in drugim ocenjevalcem pojavi razlika, večja od 10 točk. Ne bi bilo prav, da bi v takem primeru tretji ocenjevalec (oziroma po 37. členu omenjenega Pravilnika dva ocenjevalca) ponovno ocenil tekmovalno nalogo šele po tekmovalčevem ugovoru na vrednotenje nalog na vseslovenskem tekmovanju.

7. Še premislek o manjši spremembi uradnega obrazca za Cankarjevo priznanje: Glede na to, da so med tekmovalci za Cankarjevo priznanje tudi osnovnošolci in srednješolci, katerih materni jezik ni slovenščina, bi bilo morda ustrezneje, da se na obrazcu spremeni besedilo iz »Za uspeh na šolskem/vseslovenskem tekmovanju v znanju MATERINŠČINE prejme bronasto priznanje« v »Za uspeh na šolskem/vseslovenskem tekmovanju v znanju SLOVENŠČINE prejme«. Sicer pa se mi sploh zdi, da se je v uradnih dopisih že uveljavilo poimenovanje »tekmovanje v znanju slovenščine«. — ***Alenka Konc Ambrožič*** <kalenka@gimb.org>, 16. maj 07

►*Nekaj o tekmovanjih, tudi o Cankarjevem*

Dolgo časa sem okleval, ali naj se oglasim, še posebno zato, ker sem pričakoval, da se bo zaradi peripetij na letošnjem vseslovenskem tekmovanju na 4. stopnji, ki so verjetno marsikomu vzburkale živce, na *Slovlitu* sama po sebi odprla kaka debata, a se (zanimivo!) ni. A to pomeni, da bomo zopet vse lepo pometli pod preprogo?

Menim, da vzrok za letošnje (milo rečeno) »nevšečnosti« niso ljudje, ki so organizirali tekmovanje, pripravili test, izbrali temo spisa in sestavili točkovnik – napaka je sistemska. Čeprav sem sredi mentoric že kar dolgo eden redkih mentorjev in popravljalcev, še danes ne vem dobro (verjetno po lastni nemarnosti), kdo pravzaprav to tekmovanje organizira. Je nosilec tekmovanja Društvo, organizacije pa ljudje na Zavodu za šolstvo? A zato ljudje z Zavoda krivijo predstavnice območnih društev, te pa potem krivdo zvračajo na omenjene ljudi z Zavoda? Pri tem se seveda pozablja na »rajo«, ki teste in sestavke tekmovalcev popravlja, ta »raja« pa je kar tiho: najprej tekmovalci pišejo teste, ne pišejo spisa, nato popravimo teste, tekmovalci na vrat na nos še enkrat pridejo pisat spise, mi jih popravimo – nato pa rezultate razveljavijo. Nič čudnega, če je popravljalcev vsako leto manj, tako so letos na 3. stopnji v ljubljanskem okolišu zbrali vsega skupaj štiri (!) popravljalke (nekatere so tako popravljale tudi izdelke svojih tekmovalcev in v prid »objektivnosti« skušale mižati na eno oko ali pa kar na obe). To pomeni, da pametni ljudje zadevo »eskivirajo«, tako da ostane na plečih nekaj deset ljudi, ki premorejo obilico pedagoškega …, ki je nadomestil nekdanja gesla o »prosveti« kot »osveti« (to se je pa res udejanjilo!), o »moralnem liku prosvetnega delavca«, pri katerem brli popravljalska luč pozno v noč ipd. A saj to je povsem moderen žargon – kolumnistu v *Pedagoških razgledih* (če se ne motim, v nekdanjem *Prosvetnem delavcu* (?)) g. Darku Štrajnu se je ob razglabljanju o poslanstvu moderne šole zapisala misel o »učitelju kot proletarcu družbe znanja«: proletarec sedi za popravljalskim strojem, *output* te mašinerije pa je znanje kot »prodajni produkt«. Kot piše na maturitetnih polah: *scientia est potentia*, v znanju je moč, to je gorjača, s katero lopni po glavi kolega v prihodnjem boju za službo (dokler ne bo z njo prej ali slej kdo drug lopnil tebe). No, ja, ta stvar ne zadeva samo Cankarjevega tekmovanja, zato jo hitro postavimo vkraj: toda ali tako glomazno tekmovanje še lahko obstane na plečih nekaj desetin »prosto-voljcev« (ker tu očitno ne gre za nič drugega kot za prostovoljstvo)?

Sprašujem se tudi, koliko so sploh lahko veljavni rezultati »vseslovenskega tekmovanja«, na katerem so kriteriji povsem prepuščeni nekakšnim pokrajinskim ali območnim društvenim enotam, med katerimi ni prav nikakršne moderacije. Še več, na letošnjem tekmovanju ocenjevalci tudi testa objektivnega tipa nismo popravljali usklajeno (tj. družno, tako da smo se lahko dogovorili za kriterije), ampak lepo vsak zase doma. Nič čudnega, da so razlike v »izplenu« posameznih območnih enot že dolga leta izdatne, vse več pa je tudi razlik med ocenami posameznih ocenjevalcev, pri čemer se včasih pozabi, da pravilnik o ocenjevanju pri več kot 10 točkah razlike zahteva še oceno tretjega ocenjevalca.

Ali imajo takšna tekmovanja sploh kak smisel? Ne poznam sicer zgodovine tekmovanja za Cankarjevo priznanje in drugih podobnih šolskih tekmovanj, a zdi se mi, da so prvotno nastala zato, da bi tekmovalcem omogočila poglabljanje v tisto snov, ki sicer presega šolske okvire, njihov namen je bil v širjenju vednosti in tudi v odpiranju prostora možnosti za osebno kreativnost, tj. za prostor ustvarjalne

svobode. Danes pa je namen teh tekmovanj očitno vse bolj le v njih samih, v krmljenju velikega proizvodnega stroja družbe znanja, v kateri znanje ne pomeni (rado)vednosti, temveč je zgolj še sredstvo, v najboljšem primeru (samo)prodajni rekvizit. Prostor prostočasnih dejavnosti mladih se vse bolj oži, vse te dejavnosti se vedno bolj vpenjajo v urnike treningov za različna tekmovanja, prosti čas se vse bolj institucionalizira in vpenja v šolsko polje, od treningov različnih športov do učenja tujih jezikov in celo do tega, da starši osnovnošolcev najemajo inštruktorje, ki naj bi tekmovalce čim bolj odlično pripravljali na različna tekmovanja, od katerih bo odvisen njihov vstop v srednjo šolo. Menim, da bi bilo treba ta primež čim prej razrahljati in da je letošnja novost v Cankarjevem tekmovanju – tekmovanje v pisanju scenarijev – dober korak v pravo smer; saj v veliko večji meri spodbuja svobodno ustvarjalnost sodelujočih, predlagal bi tudi, da bi sklepni del imel nekakšno festivalsko obliko in da bi bil namenjen spoznavanju, izmenjavanju izkušenj med pišočimi in različnim okroglim mizam, na katerih bi sodelovali tudi zreli, starejši ustvarjalci – morda malo v slogu nekdanjih Podob trenutkov, ki so jih nekdaj (kako neverjetno) ustanovili kar ljubljanski srednješolci sami. K temu bi morda lahko pritegnili tudi mlade literarne ustvarjalce, predstavitev šolskih glasil – z upanjem, da bi morda lahko enkrat na leto izšel tudi kak zbornik z najboljšimi prispevki slovenskih dijakov in osnovnošolcev.

Glede klasične oblike tekmovanja za Cankarjevo priznanje pa menim, da bi veljalo (ne samo v okviru tega tekmovanja) razmisliti, ali jezikovnemu ustvarjanju in upovedovanju razmišljanja res ustrezajo takšni kriteriji, po katerih sleherni pisni izdelek že vnaprej razparceliziraš na kakih dvajset postavk, pri čemer se potem izgubi sleherna samostojna nit misli v spisu. Ali ti kriteriji, nekako na silo preneseni iz polja naravoslovnih strok, metodološko sploh ustrezajo jezikovnemu izražanju in svobodi razmišljanja? Bi morda veljalo uvesti tekmovanje v daljših, bolj svobodnih in samoiniciativnih esejskih razmišljanjih na dano temo (iz slovenske književnosti), ki bi jih ocenila nekoliko bolj enovita komisija?

Verjetno so ti predlogi nekoliko utopični in navrženi kar počez, a rad bi spodbudil debato o tekmovanju, ki po mojih izkušnjah dijake, ki se za literaturo res zanimajo, prej odvrača, kot pa privablja. — ***Samo Kružič*** <ksamo@gimb.org>, 16. maj 07

Nekaj cvetk iz testov študentov prvega letnika ljubljanske slovenistike

Že ničkolikokrat zastavljeno vprašanje iz pisnega testa pri Uvodu v študij slovenske književnosti: Kaj je *Slovlit*? Tokratni najizvirnejši odgovori:
– Združenje slovenskih literarnih zgodovinarjev.
– Spletna stran, ki zbira slovenska literarna dela.

– Spletni portal za objavljanje svojih literarnih prispevkov z možnostjo komentiranja.

Med slovenskimi literarnimi zgodovinarji s priimkom na P so se znašli tudi Peternu, Petrnu, Permauner in Breda Pogorelec.

Pri vprašanju, kateri slovenski literarni zgodovinar je pred kratkim na ljubljanski slovenistiki gostoval s predavanjem o slovenski politični dramatiki, sta se med odgovori znašla tudi že 27 let pokojni Anton Ocvirk ter že 12 let pokojni Lojze Krakar, nekdo pa je prišel že čisto blizu: Teraz Kraumaer.

Da je *Wikipedija* prosto dostopna spletna enciklopedija, ve že marsikdo. Težje vprašanje v tokratnem testu pa je bilo, kdo ureja *Wikipedijo*. Nekdo je odgovoril, da so to člani ZRC SAZU, nekdo drug pa, da kar sam Miran Hladnik (seveda, če mu pa članke za njegov *wikiprojekt* pišejo študenti na seminarjih!).

Eden od zbornikov, ki jih vsako leto izda ljubljanska slovenistika, za mnoge niso *Obdobja*, pač pa *Obzorja*.

Palimpsest je papir iz kože živalskih zarodkov.

Odgovore sva izbrala in uredila — ***Matjaž Zaplotnik*** <matjaz.zaplotnik@siol.net> in ***Andreja Musar*** <andreja.musar@siol.net>, 13. jun. 07

Za »bolšo slovenštino«

27 nasvetu za bolšo pisno slovenštino (sneto s spleta, avtor neznan)

1) Ne pišite preveč pogovorno, k' to čist sux.
2) Vejice naj, bodo tam kamor sodijo. Obstajajo pa tudi, stavki brez vejic.
3) Velike Začetnice Uporabljajte po Pravopisu.
4) Uporabljajte veznike, kateri so pravilni.
5) Ne pozabite občasno obnoviti pravilno uporabo rodilnika.
6) Ko omenjate dve osebe, uporabljajte dvojino.
7) Popačenke iz drugih jezikov sigurno ne pasejo v lepo slovenščino.
8) Predloga z in s uporabljajte v skladu z pravili.
9) Da nebi kdaj pisali skupaj besed, ki se pišejo narazen ali na sprotno.
10) Če uporabljate tujke, jih uporabljajte akvaduktno.
11) In ne prepogosto začenjati stavka z veznikom ali predlogom. Ker to ni lepo.
12) Pri pisanju pišite tako, da bo to, kar pišete, zapisano za tiste, ki bodo to brali, tako, kot oni pričakujejo; naj jim ne bo nerazumljivo in nejasno, saj tako ne bodo mogli razumeti, kar bi si razumeti želeli. Pišite jasno.
13) Pri pisanju ne uporabljajte vulgarnih izrazov, saj lahko vse zajebajo.
14) Starinske besede so bržčas zanimive in kakopak popestrijo besedilo, vendar v preveliki meri zbog njih besedilo ne zveni dobro nego malone nejasno.

15) Besedilo bo bolj razgibano, če v besedilu uporabljate sopomenke. Tako besedilo je tudi pestrejše.
16) Ne menjavajte časov po nepotrebnem, saj ste s tem, ko boste tako zapisali, naredili veliko slogovno napako.
17) Pridevnike stopnjujemo na dva načina; uporabimo bolj pravilnejšega.
18) Pomnite:za ločilom je vedno presledek,razen če je desnostično.
19) Pred oddajo tekst se enkrat prelgedamo , da izločimo tikparske napake.
20) Če boste uporabljali za prihodnjik pomožni glagol, bo bila vaša tovarišica iz prvega razreda zelo razočarana.
21) Ali res ne gre brez pretirane rabe vprašajev in klicajev!!!!!!!!!?!?!?!
22) Ogibajte se TZO, ker jih večina zavedenih v CRP ne pozna. OK?
23) Če ne veste, kako tvoriti mestnik, poglejte, kaj piše o njemu v pravopisu.
24) Pazite na uporabo povratno svojilnega zaimka v vaših pisnih izdelkih.
25) V prid dobremu stilu doma vedno držite *SSKJ*, da preverite, zakaj je temu tako.
26) Kar se tiče mašil, pravzaprav priporočamo, da se jih v bistvu izogibate.
27) Če ne želite biti nejasno razumljeni, boste obvezno mogli paziti na razlike med glagoloma hoteti in želeti, pa tudi med moči in morati.

Knjižne novosti

Marjeta ŽEBOVEC: *Slovenski književniki, rojeni od leta 1900 do 1919*. Ljubljana: Karantanija, 2006.

Marjeta Žebovec je izdala že drugo knjigo od predvidenih štirih knjig serije *Slovenski književniki*. Leta 2005 je izšla prva knjiga z avtorji, rojenimi do leta 1899. Kot je takrat avtorica pojasnila v uvodu, se je za kronološki princip razvrščanja odločila zato, ker je to »še najbolj objektivna klasifikacija«, saj se zavestno želi izogniti vsakršnim vrednostnim klasifikacijam avtorjev oz. njihovih opusov. Druga knjiga, ki vsebuje predstavitve 77 avtorjev, rojenih na začetku 20. stoletja, nadaljuje vsebinsko zasnovo, podano v uvodu k prvi knjigi. Format in pestro slikovno gradivo kažeta na priročniški značaj knjige. — ***Matjaž Zaplotnik***

France ŽAGAR: *Na sončni strani šole*. Ljubljana: Karantanija in Pedagoška fakulteta, 2007.

Ob 75. obletnici Franceta Žagarja je pri založbi Karantanija in s pomočjo Pedagoške fakultete v Ljubljani izšla druga jubilantova leposlovna knjiga z avtobiografskimi prvinami. Avtor knjige se je s svojimi strokovnimi pogledi, spoznanji in z znanstvenim delom uveljavil predvsem kot jezikoslovec-slavist in pedagog. Zgodbe v knjigi *Na sončni strani šole* so v celoti ubrane v razvojni lok avtorjevega pedagoškega in jezikoslovnega

dela v času, ko ga je tesalo in izoblikovalo delo z učenci in študenti od prvih let, ko se je kot pedagog kalil v osnovni šoli in v gimnaziji, kasneje pa na Pedagoški fakulteti in končno (tudi s humorjem) na študentski preskušnji Univerze za tretje življenjsko obdobje. Zgodbe so oblikovane kot drobne študije, katerih jedro je dogodek v razredu, stik s kolegi in učenci, ob tem pa se v uvodnem in končnem delu besedila odpira avtorjev pogled vase, v intimni svet pedagoga, ki razčlenjuje in presoja svoj delovni postopek in ob tem tudi lastni značaj. Ob svojih izkušnjah vedno trdneje izpričuje svoj pogled na način poučevanja: prisluhniti notranjim vzgibom učencev in jim odpreti »okna v življenje« z oblikovanjem maternega jezika kot prvinske izrazne vezi med ljudmi – tudi mimo ozkih didaktičnih načel in metod. Prednost daje sproščenim govornim vajam, spisom na temo po učenčevi izbiri, gledališki vzgoji, scenarijem za kratke filme in ne nazadnje zbujanju učenčeve radovednosti z nedorečeno mislijo). Knjiga Franceta Žagarja pripoveduje o uresničevanju razgibanega soustvarjanja jezikovnega bogastva in izrazne (govorne) spretnosti. — ***Helga Glušič*** <helga.krisper@siol.net>

Vincenc RAJŠP: *Knafljeva ustanova na Dunaju 1676–2006*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Srednjeevropska znanstvena knjižnica, 1), 2007.

V zborniku je predstavljeno 330-letno delovanje Knafljeve ustanove na Dunaju. Prispevki osvetljujejo ustanovo v okviru slovenske kulturne dediščine, njeno primerjavo z drugimi sočasnimi ustanovami in prizadevanja za njeno smotrno upravljanje. Vizija ustanovitelja, da svojim sorojakom omogoči študij v osrednjem znanstvenem in izobraževalnim središču – na Dunaju, je bila nedvomno izpolnjena, saj so slovenski izobraženci, ki so končali študije pred prvo svetovno vojno, igrali pomembno vlogo v politiki, kulturi in na novo ustanovljeni Univerzi v Ljubljani. Po letu 1961 je Knafljeva ustanova Knafljevim štipendistom in drugim slovenskim raziskovalcem nadaljnja štiri desetletja omogočala bivanje in znanstveno delo na Dunaju. — ***SZI-Dunaj Office*** <office@szi-dunaj.at>

Novosti v periodiki

Dvainpetdeseti letnik *Jezika in slovstva* se je začel s petimi razpravami, tremi ocenami in dvema poročiloma, ki obsegajo 92 strani. Na spletni strani

(http://www.jezikinslovstvo.com/) lahko najdete povzetke razprav, kazalo ter prvo razpravo. Razpravljalni del prve letošnje številke revije je posvečen skladnji, in sicer s korpusnega in jezikovnosistemskega vidika, besedilom dementnih oseb, dramam Ivana Mraka ter problemsko-ustvarjalnemu pouku književnosti.

Pod na prvi pogled dokaj zapletenim naslovom članka NINE LEDINEK se skriva natančna predstavitev skladenjske ravni označevanja korpusov, in sicer s tehnično-tehnološkega in zgodovinskega vidika. Predstavljeni so različni skladenjsko označeni korpusi ali drevesnice, nakazana je njihova uporabnost ter načini skladenjskega označevanja. Največ pozornosti je namenjene slovenskemu skladenjsko označenemu korpusu, ki je po naslovu projekta poimenovan *Slovenska odvisnostna drevesnica*, oblikovan pa je bil po češkem modelu za skladenjsko označevanje korpusov. Predstavljeni so načini skladenjskega označevanja *Slovenske odvisnostne drevesnice*, njena učinkovitost pa je ovrednotena s pomočjo rezultatov mednarodnih raziskav.

FRANČIŠKA LIPOVŠEK se v članku posveča eksogeni svojilnosti, ki jo opredeli z vidika različnih jezikov in v razmerju do endogene svojilnosti. Največ pozornosti nameni posameznim evropskim zgradbam eksogene svojilnosti, in sicer z vidika tvorbeno-pretvorbene slovnice ter v pragmatično-skladenjskem okviru predstavi njihove osnovne vzorce, poveže pa jih tudi z neevropskimi zgradbami eksogene svojilnosti.

Tema članka VALERIJE TROJAR so znaki demence, ki so razvidni iz jezikovne podobe govorjenih besedil, ki so jih s pomočjo slike tvorili dementni posamezniki. Njihova besedila so primerjana z istovrstnimi govorjenimi besedili nedementnih posameznikov. Največ pozornosti je posvečene predvsem dolžini besedil, posameznim poimenovanjem, slovničnim in pomenskim odnosom v besedilih, polnjenju premorov, ponovitvam besed ter samopopravkom.

KATJA MIHURKO PONIŽ v članku preko medsebojnega odnosa Ivana Mraka in njegove žene Karle Bulovec osvetljuje ženske like v Mrakovem dramskem ustvarjanju. V luči njunih medsebojnih odnosov so tako predstavljene drame *Obločnica, ki se rojeva*, *Slepi prorok*, *Mona Gabrijela*, *Emigrantska tragedija* in *Requiem za Karlo*. Podrobna analiza omenjenih del napeljuje in izpelje misel, da je Mraka Karla Bulovec navdihovala predvsem pri ustvarjanju zunanje podobe ženskih likov, njihova notranjost pa je rezultat njegovih »moških« pogledov na žensko.

Članek ALENKE ŽBOGAR je namenjen predvsem učiteljem književnosti. Podrobneje namreč predstavlja problemsko-ustvarjalni pouk kot dejavno metodo poučevanja književnosti, ki upošteva tudi spoznanja kognitivne psihologije. Zgodovinski umestitvi tovrstne metode poučevanja sledi natančna predstavitev posameznih faz problemsko-ustvarjalnega pouka, ki je podprta s številnimi primeri.

Drugi, ocenjevalno-poročevalski del revije začenja ŠPELA AŠENBERGER, ki predstavi in ovrednoti knjigo Franca Zadravca *Slovenski roman dvajsetega stoletja. Tretji analitični del in sinteze*. V literarnem duhu nadaljuje VLADKA TUCOVIČ, ki oriše okvir nastanka ter oceni prvo knjigo *Zbranega dela* Zofke Kveder. URŠKA JARNOVIČ nato predstavi in ovrednoti knjigo Tomaža Sajovica *Jezik med umetnostjo in znanostjo: slogovne razprave*, temu pa sledita dve poročili, in sicer o izborih Gradnikove lirike doma in po svetu, ki ga je pripravila ANA TOROŠ, ter o »mini tečaju slovenščine za turiste«, o katerem poroča MOJCA STRITAR. Številko zaključuje rubrika V branje vam priporočamo.

Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov. — ***Urška Jarnovič***, tehnična urednica *Jezika in slovstva* <jurska@volja.net>

Druga letošnja številka revije *Zvon* (najstarejše slovenske revije za kulturo in družbo) mdr. prinaša razmišljanje Mateje Pezdirc Bartol o tednu slovenske drame v Kranju in letošnji Grumovi nagrajenki Dragici Potočnjak, prispevek Marka Jesenška o Antonu Korošču, »virtuaznem slovenskem političnem taktiku«, ter esej Igorja Sakside, v katerem se le-ta sprašuje, kdo kroji zmožnost sporazumevanja v slovenščini. — ***Matjaž Zaplotnik***

V uvodniku aprilske številke *Dialogov* (2007/3–4) je Emica Antončič zapisala nekatere pripombe in predloge k osnutku zakona o ustanovitvi Javne agencije za knjigo, ki je trenutno v javni razpravi in naj bi pripomogla k bolj poenoteni in sistemski podpori države slovenski knjigi. Gost pogovora je albanski pesnik s Kosova in tajnik kosovskega PEN-a Agim Gjakova. Ob velikem pomanjkanju stikov albanske književnosti z drugimi književnostmi in prevodov v vse smeri nudi ta pogovor osnovne informacije o albanski kulturi in literaturi na Kosovu, katerih položaj je zelo negotov. Prvi sklop razprav je posvečen poeziji Gregorja Strniše (1930–1987), enega največjih slovenskih pesnikov. Ob dvajsetletnici njegove smrti dva mlada raziskovalca odkrivata nove vidike njegove

poezije. Igor Žunkovič piše o Strniševem izvirnem razumevanju sodobne fizike in njegovem prenosu pojmov in konceptov teorije relativnosti ter kvantne mehanike na področje literarne produkcije. Rok Benčin analizira Strnišev avtopoetični spis Relativnostna pesnitev in njegovo poezijo, ki kljub modernosti vztraja pri strogi formi.

»Z nakupom sodobnega mobilnega telefona si posameznik ne kupi le komunikacijskega pripomočka – igračke, ampak tudi sodoben življenjski slog, ki temelji na posamezniku kot taktilnemu nomadu, ki med potjo opravlja vrsto opravil in tekoče preklaplja od igrivega komuniciranja k poslovni aktivnosti.« Tako zapiše v svoji razpravi Nomadski govor, pisave s poti Janez Strehovec in s filozofskim pristopom obravnava kulturološke aspekte mobilnosti, nomadskosti in taktilnosti.

V Kulturni diagnozi so ocenjeni nova pesniška zbirka Vinka Möderndorferja *Skala in srce*, zbornik *Sodobne scenske umetnosti*, slovenska izdaja knjige Inke Arns *Avantgarda v vzvratnem ogledalu* in Trienale slovenske sodobne umetnosti v Moderni galeriji v Ljubljani. Esej Hoja skozi hip je napisal igralec in pesnik Kristijan Muck. V Detektorju je urednica Emica Antončič postavila nekaj vprašanj Samo Ruglju, uredniku brezplačne revije o knjigah *Bukla*, ki se je znašla v težavah. — ***Emica Antončič***, odgovorna urednica <info@aristej.si>

Junijska številka *Dialogov* (2007/5–6) prinaša obsežno temo o kuratorjih in razstavah sodobne umetnosti. Posebej še opozarjamo na Družbeno diagnozo, v kateri evropski komisar za znanost Janez Potočnik odgovarja na vprašanja o razmerju med nacionalnimi znanstvenimi jeziki in angleščino v EU. Vsem, ki jih razburjajo napovedane reforme visokega šolstva, pa priporočamo v branje dnevnik Marte Pirnat Greenberg s Kansaške univerze (ZDA), ki nas skozi osebno izkušnjo ob vpisovanju sina na kolidž seznanja z vsemi dilemami ameriškega visokošolskega oz. univerzitetnega sistema. — ***Emica Antončič***, odgovorna urednica <info@aristej.si>

V uredništvu revije *Filozofski vestnik* vsako leto izdamo tri številke revije, od katerih je ena številka mednarodna in tujejezična. Letošnja mednarodna številka *Filozofskega vestnika* (2007/2) je posvečena »Preporodu estetike«, njen urednik pa je Aleš Erjavec, ki je tudi predsednik Slovenskega društva za estetiko ter bivši predsednik Mednarodnega združenja za estetiko.V številki z izvirnimi znanstvenimi članki sodeluje vrsta svetovno priznanih estetikov in filozofov, vsi pa se ukvarjajo z bistvenimi vprašanji sodobne estetike: z njenim odnosom do filozofije in umetnosti, njenim vplivom na umetniške in kulturne prakse ter njenim sedanjim pomenom in vlogo v teoriji in družbi– globalno in v Sloveniji. — ***Metka Zver*** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>

V uredništvu Smiljane Komar in Uroša Mozetiča je pri Slovenskem društvu za angleške študije izšel zbornik v čast Meti Grosman ob njeni 70-letnici z naslovom *Literary Criticism as Metacommunity*. Zbornik je izšel v okviru revije *English Language Overseas Perspectives adn Enquiries* (III/1–2), obsega pa 21 razprav slovenskih in tujih anglistov (jezikoslovcev, literarnih zgodovinarjev in prevodoslovcev) na 272 straneh. — ***Miran Hladnik***

Rp./Lirikon21: revija za poezijo 21. stol. Urednika revije, Ivo Stropnik in Zoran Pevec, v predgovoru k prvi številki, ki je izšla ob svetovnem dnevu poezije, zatrjujeta, da je *Lirikon21* izhodiščno in specializirano nadaljevanje *Poetikona* in bo temeljno namenjen sodobni slovenski in prevodni poeziji. Mednarodna dvojna številka njegovega 3. letnika (2007/2–3) obsega kar 747 strani. — ***Miran Hladnik***

V zadnji številki mesečnika za literaturo *Literatura* (XIX/191–192, maj–junij 2007) Goran Č. Potočnik in Samo Rugelj razmišljata o osnutku zakona o Javni agenciji za knjigo, ki je nastal na Ministrstvu za kulturo. Med kritikami v tej številki revije pa si pozornost zaslužita vsaj dve, ki se, vsaka s svojega kritiške perspektive, lotevata obsežne antologije Petra Kolška *Nevihte sladkih rož* (Študentska založba, 2006). — ***Matjaž Zaplotnik***

www.sigledal.org

Mineva leto dni, kar smo začeli izrekati izhodisca o slovenskem gledaliskem portalu. Ze v samem zacetku je bila prisotna mocna zelja ustvariti spletno mesto skupnosti, spletno mesto, ki ga gradi, ustvarja in vzdrzuje gledaliska srenja sama. Danes – stiri mesece po javni objavi portala – lahko z velikim navdusenjem pozdravimo sveze moci na Vezi, nove sodelavce, ki prevzemajo iniciative v svoje roke. V novi sezoni bo ekipa, ki se ji bo do jeseni gotovo pridruzil se kdo, skrbela za naso informiranost o aktualnih gledaliskih dogodkih pri nas in po svetu. Ekipo sestavljajo ustvarjalci in gledalci. Tako – kot je zapisala Zala Dobovsek – »vzpostavljajo medsebojno komuniciranje in si prizadevajo za obojestransko produktivno angaziranost«. Najpomembnejsi sodelavci so: glavna urednica Zala Dobovsek, urednik rubrike Na rampi Andraz Poloncic, urednica rubrike Pisma iz tujine Simona Hamer, urednica rubrike Novice Anja Bunderla, urednica rubrike Vtisi s predstav Katja Stucin, urednica rubrike Povezave Barbara Rigler, drugi sodelavci: Nuša Dedo Lale, Katja Povse, Barbara Predin in Ales Sres.

Vabilo k sodelovanju pa seveda še zmeraj velja. Oglejte si stevilne gledaliske novice tudi na http://groups.google.si/group/sigledal/topics. — ***Tamara Matevc*** <tamara.matevc@siol.net>, 4. jun. 07

Študentje slovenistike s Filozofske fakultete bodo pod mentorstvom doc. dr. Mateje Pezdirc Bartol predstavili najmlajše (in nekatere manj mlade) slovenske dramatike in s tem omogočili širši publiki, da spozna tiste avtorje, ki jih obstoječi literarnozgodovinski pregledi večinoma še niso zajeli. Še posebej dragoceno se zdi, da bodo v večini primerov dostopna tudi njihova dramska besedila. V okviru projekta *Predstavitev najmlajše slovenske dramatike širši publiki* so že predstavljeni:

Zalka Grabnar Kogoj (http://www.sigledal.org/geslo/Zalka_Grabnar_Kogoj), Saška Rakef (http://www.sigledal.org/geslo/Sa%C5%A1ka_Rakef), Simona Semenič (http://www.sigledal.org/geslo/Simona_Semeni%C4%8D), Desa Muck (http://www.sigledal.org/geslo/Desa_Muck), Dragica Potočnjak (http://www.sigledal.org/geslo/Dragica_Poto%C4%8Dnjak), Kim Komljanec (http://www.sigledal.org/geslo/Kim_Komljanec), Rokgre (http://www.sigledal.org/geslo/Rokgre), Boris A. Novak (http://www.sigledal.org/geslo/Boris_A._Novak), Matjaž Briški (http://www.sigledal.org/geslo/Matja%C5%BE_Bri%C5%A1ki), Saša Pavček (http://www.sigledal.org/geslo/Sa%C5%A1a_Pav%C4%8Dek), Martina Šiler (http://www.sigledal.org/geslo/Martina_%C5%A0iler), Žanina Mirčevska (http://www.sigledal.org/geslo/%C5%BDanina_Mir%C4%8Devska), Tina Kosi (http://www.sigledal.org/geslo/Tina_Kosi), Srečko Fišer (http://www.sigledal.org/geslo/Sre%C4%8Dko_Fi%C5%A1er), Boris Kobal (http://www.sigledal.org/geslo/Boris_Kobal) in Andrej Skubic (http://www.sigledal.org/geslo/Andrej_Skubic).

V prihodnje pa načrtujemo še: Iztok Lovrić, Andreja Inkret, Špela Stres, Jera Ivanc, Ana Lasić, Marko Kurat, Andrej Rozman – Roza, Zdenko

Kodrič, Krištof Dovjak, Zoran Hočevar, Peter Rezman, Gregor Hrovatin, Romana Ercegović, Goran Gluvič in drugi, saj se seznam in tudi vsebina gesel ves čas dopolnjujeta. Vzpostavljeno iz http://www.sigledal.org/geslo/Geslo:Skupni_projekti. — ***Mateja Pezdirc Bartol*** <mateja.pezdirc-bartol@guest.arnes.si>, 19. jun. 07

Literarnozgodovinski projekti v slovenski *Wikipediji* in *Wikiviru* ter digitalizacija slovenske literarne klasike

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – Projektna stran slovenskih literarnih zgodovinarjev na *Wikipediji*. Vanjo smo letos vnesli bio- in bibliografije 40 slovenskih literarnih zgodovinarjev, šest pa jih še nastane do konca semestra. Nazadnje so bili dodani: Tone Pretnar, Andrijan Lah, Marija Mitrović, Mirko Rupel, Gregor Kocijan, Marjan Dolgan, Silvija Borovnik, Jožica Čeh, Marko Juvan, Miran Štuhec, Igor Saksida, Aleksander Bjelčevič, Irena Novak Popov, Alojzija Zupan Sosič, Boža Krakar Vogel, Janez Rotar, Zdzisław Darasz, Jože Lipnik, Zvonko Kovač, Ivan Grafenauer, Drago Bajt, Franček Bohanec, Igor Kramberger, Janko Moder, Emica Antončič, Katarina Šalamun-Biedrzycka, Katarina Bogataj Gradišnik, Marija Mercina in Henry R. Cooper, jr. Nič ne bo narobe, če posežete v gesla s stilnimi in stvarnimi izboljšavami.

http://sl.wikisource.org/wiki/Glavna_stran – Za t. i. *Wikivir* (Wikisource) pa se pripravlja projekt digitalizacije in postavitve novih polnih besedil. Za vzorec so pripravljene »posteljice« za Pavlino Pajkovo (http://sl.wikisource.org/wiki/Pavlina_pajk), Luizo Pesjakovo (http://sl.wikisource.org/wiki/Luiza_Pesjak) in Milana Lipovca (http://sl.wikisource.org/wiki/Milan_Lipovec), v kratkem dodamo še daljši seznam želja in načrtov. Vabljeni k sodelovanju.

http://sl.wikisource.org/wiki/Slovenska_leposlovna_klasika – Seznam besedil za digitalizacijo v *Wikiviru*. Mladen Pavičič je preskeniral in postavil v *Wikivir* Kersnikovo Kmetsko smrt. Gl. http://sl.wikisource.org/wiki/Kmetska_smrt. Matjaž Rebolj pa je za *Wikivir* iz *Slovenskega glasnika* 1859–62 preslikal in v pdf-format spravil štiri Mencingerjeva besedila: Vetrogončič, Jerica, Bore mladost in Človek toliko velja, kot plača, zraven pa poskrbel za njihov grobi prepis v besedilno obliko. Ker stare knjige in revije niso idealne za optično prepoznavanje, imajo skeni polno napak. Zato vas vabiva k sodelovanju na zgoraj nanizani *Wikivirovi* projektni strani *Slovenska leposlovna klasika*. — Kako se lotiti dela? S klikom na naslov (v modri barvi) odprete grobo prepoznano besedilo z napakami, s klikom na

ikono pdf-datoteke na koncu vrstice pa sliko besedila. Zožite okni tako, da bo slika v eni polovici zaslona, tekst pa v drugi. S klikom na zavihek <uredite stran> se odpre besedilo za popravljanje. Popravljate ga lahko neposredno ali pa ga prekopirate v urejevalnik, ki ste ga navajeni, in ga potem prekopirate nazaj v isto *Wikivirovo* okno; prej se prepričajte, da s svojim delom ne boste prepisali popravkov, ki jih je medtem v potu svojega obraza že vnesel kdo drug (gl. zavihek <zgodovina strani>). Da do takih nesporazumov ne bi prihajalo, v glavo vpišete svoje ime [npr. »trenutno ureja Mica Kovačeva«] in si tako rezervirate besedilo in čas. Kot stoji v uvodu projekta, bomo, če se dela lotijo študentje, »najbolj zavzete priporočili profesorjem za višjo oceno«. Minimalno znanje, potrebno za urejanje, dobite v poglavju Pomoč v meniju na levi. Zgledujete se lahko tudi po drugih besedilih, npr. pri Kmetski smrti Janka Kersnika, ki si jo odprete v dodatnem oknu (http://sl.wikisource.org/wiki/Kmetska_smrt; kako je narejena, se vam razkrije pod zavihkom <uredite stran>). Sicer pa v težavah smete računati na instantno pomoč orakljev, gurujev, wikifenov in drugih digitalnokulturnih udarnikov.

http://www.dlib.si/ – Pred časom smo se pridušali zaradi težav z dostopnostjo *Doma in sveta* v *Digitalni knjižnici Slovenije*. Zdaj lahko lepo prebiramo vseh 16.800 člankov iz revije in o reviji v pdf- ali html-formatu, tako kot že nekaj časa tudi *Ljubljanski zvon*.

http://www.pgdp.net/c/ – Distributed Proofreader je spletni program, ki omogoča popravljanje simultano popravljanje preskeniranih besedil. Trenutno so med blizu 30.000 knjigami od naših v obdelavi *Bahovi huzarji in Iliri: spomini iz moje profesorske službe na Hrvaškem* (1853–1867) Janeza Trdine in *Theoretisch-practische Grammatik der slowenischen Sprache in Steiermark, Kärnten, Krain und dem Illyrischen Küstenlande* Janeza Murka v nemščini in slovenščini. K digitalizaciji svetovne literarne dediščine vabijo z geslom Eno stran na dan! Trdinove *Bachove huzarje* in Murkovo *Grammatik* so preslikali za prepisovanje pri Googlu (pdf-ji razkrivajo, da sta knjigi last knjižnice Univerze v Stanfordu in v Michiganu).

http://books.google.com/ – Nihče jim ni ukazal, nihče jim ni plačal, nihče se jim dobrikal, slovensko ne znajo in za Slovence komaj vejo, pa so guglovci vendarle kar sami od sebe preskenirali tudi slovenske in napol slovenske knjige. Trenutno najdemo tam (išči pod advanced book search *full view*) npr.:
Stanko Vraz (*Narodne pesni ilirske*, 1839 in *Dela*, 1863),
Jernej Kopitar (*Kleine Schriften*, 1857),
Matija Valjavec (*Pesmi*, 1855),
Valentin Vodnik (*Pesme*, 1840),
Valentin Vodnik (*Pismenost*, 1811, *Listi in evangelji*, 1833, *Der kleine Katechismus*, 1840),
Emil Korytko (*Slovenske pesmi krajnskiga naroda*, 1839),
Franc Metelko (*Lehrgebäude ...*, 1825),
Andrej Čebašek (*Zlati vek ali spomenica na čast ss. Hermagoru*, 1863),

Anton Janežič (*Taschen-Wörterbuch*, 1850),
Vekoslav Babukić (*Ilirska slovnica*, 1854),
Matija Majar (*Pravila kako izobraževati ilirsko narečje* ..., 1848),
Janez Cigler (*Duhovni studenc*, 1850),
Urban Jarnik (*Versuch eines Etymologikons der slowenischen Mundart*, 1832),
več Miklošičevih (Miklosich) in drugih Kopitarjevih nemških knjig itd.

Po njih lahko iščemo (kolikor je program pravilno prebral predlogo) in pri tem ugotovimo, da je kar nekaj slovenskih stavkov tudi v sicer čisto nemških knjigah. Z malo sreče najdemo še kakšno neznano slovensko besedilo. — ***Miran Hladnik***

Splet

http://www.ustanova-szf.si/Razpis spisov-esejev_2007.pdf – Nagradni natečaj esejev/spisov na temo Računalniki in prenosni telefoni danes in jutri – za osnovnošolce, srednješolce in študente.

http://www.cmepius.si/AKTUALNO/Razpisi/llp_so_07 – Razpis za udeležbo na študijskih obiskih (CEDEFOP) za drugo polovico leta 2007. Študijski obiski so 3 do 5 dnevna srečanja strokovnjakov poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja. Osredotočajo se na določena področja poklicnega in strokovnega izobraževanja mladih in usposabljanja ter izobraževanja odraslih v sodelujočih državah. Namen študijskih obiskov je diskusija in izmenjava izkušenj med udeleženci na področju izbrane tematike ter spoznavanje izobraževalnih sistemov v drugih državah.

http://www.irscl.info/e_index.htm – Program 18. bienalnega kongres IRSCL (Mednarodnega društva za preučevanje mladinske književnosti), ki bo v Kyotu na Japonskem 25.–29. avgusta 2007.

http://special.lib.umn.edu/clrc/kerlan/nl.php – Informacije o mladinski književnosti na strežniku Univerze v Minnesoti oz. njene knjižnice. Gl. tudi http://special.lib.umn.edu/clrc/kerlan/newsletters/2007/Summer2007Color_Master.pdf.

http://www.mk.gov.si/ – Javno povabilo za izbor predloga nacionalnega projekta Evropskem letu medkulturnega dialoga (2008). — Zgornje povezave posredovala ***Milena Mileva Blažić***

http://www.heroicage.org/issues/10/em.html – Tistim, ki ste zadržani do misli, da bi morali akademsko profilirani ljudje, profesorji in uveljavljeni znanstveniki po svojih močeh prispevati k *wikipediji* in podobnim skupinskim projektom, toplo priporočam članek na navedeni povezavi, ki je pravkar izšel v medievalistični reviji *The Heroic Age*. — ***Matija Ogrin*** <matija.ogrin@zrc-sazu.si>

http://p4.forumforfree.com/mk.html – Forum za umetniška tuhtanja in zapravljanje časa, ki naj bi, navkljub malce nadrealističnemu imenu, katerega aktualnosti glede na današnje stanje v kulturi verjetno ni treba prenadolgo razlagati, v strokovnih in sproščenih debatah združeval vse, ki jih zanimata literatura (pisanje, prevajanje, branje) in glasba, je spet v polnem zagonu! — ***KUD Štempihar*** <kud.stempihar@gmail.com>

http://www.bralnaznacka.si/Glasilo/SL_0607/Glasilo07_files/OSTRZEK_7.doc – Nova številka spletnega glasila *Ostržek* (http://www.bralnaznacka.si/Glasilo). *Ostržka* prejemajo mentorji bralne značke v šolah, vrtcih v Sloveniji in zamejstvu, učitelji dopolnilnega pouka v zdomstvu, društva in zveze prijateljev mladine, splošne knjižnice, strokovnjaki z različnih področij, povezanih z branjem, novinarji in nekateri starši. Spletno glasilo ureja Petra Potočnik, strokovna sodelavka Društva Bralna značka Slovenije. — ***Ostržek*** <ostrzek@bralnaznacka.si>

http://www.rtvslo.si/modload.php?&c_mod=static&c_menu=1048035890 – Obveščamo vas, da lahko na Teletekstu RTV Slovenija (na strani 369) spremljate obvestila Univerze v Ljubljani. Filozofska fakulteta na tej strani objavlja zagovore doktorskih disertacij študentov naše fakultete. — ***Tanja Hribar*** <Tanja.Hribar@ff.uni-lj.si>

http://www.ung.si/si/studijski-programi/106586/ – Univerza v Novi Gorici bo v zimskem semestru leta 2007 pricela z novim magistrskim studijem jezikoslovja (dejansko ime *Slovenistika – smer jezikoslovne vede*). Studij je del bolognske prenove – studijski program druge stopnje. Vsi, ki vas zanima o studiju zvedeti kaj vec, ste vabljeni na informativni dan, ki ga bomo organizirali v sredo 13. junija 2007 ob 18.00 v Mali dvorani ZRC na Novi trg 2 v Ljubljani. V cetrtek ob 16.00 bo informativni dan se v Novi Gorici v prostorih Univerze v Novi Gorici – Vipavska c. 13. Vabljeni. Vec o studiju si lahko preberete na navedeni povezavi. — ***Lanko Marušič*** <franc.marusic@p-ng.si>

http://groups.google.si/group/sigledal – Novicarska skupina *SiGledal* je skupina, kjer gledaliski ustvarjalci in raziskovalci preko skupne mailing liste obvescajo svojo publiko o gledaliskih dogodkih, predstavah, gostovanjih, predavanjih, delavnicah, seminarjih, solah, nagradah itd, publika pa je povabljena k posredovanju vtisov, komentarjev in mnenj. Vabljeni, da se nam pridruzite. Tako bomo ustvarili sirok gledalisko informacijski prostor, kjer bo zainteresirana javnost lahko ves cas na tekocem o vseh dogodkih na polju uprizoritvenih umetnosti. — ***Tamara Matevc*** <tamara.matevc@siol.net>

http://www.eurolit.org/ – Končno je začela delovati internetna stran evropske zveze za primerjalno književnost. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

http://www.eua.be/fileadmin/user_upload/files/Publications/Final_Trends_Report__May_10.pdf – Na tem naslovu najdete peto poročilo o stanju prenove na evropskih univerzah oz. evropskem visokošolskem prostoru, ki

ga je izdala Evropska zveza univerz EUA. — ***Neva Šlibar*** <neva.slibar@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/bled 2007/index.html – Na temle naslovu je nekaj trenutkov našega življenja na Bledu ostalo v digitalnem spominu. — ***Matjaž Rebolj*** <Matjaz.Rebolj@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri77/index.html in http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/na_barki/index.html – Slavisti in slovenisti z ljubljanske FF smo v petek, 15. junija, na barki med Portorožem in Izolo zaključili tale semester. Več o dogajanju v navedenih spletnih galerijah.

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/gradnikovsimpozij/index.html – Slike z Gradnikovega simpozija v Vidmu 19. in 20. aprila 2007.

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri74/index.html – Kipi znamenitih Primorcev v Novi Gorici, po Karavankah in nad Vipavsko dolino.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri76/index.html – Slike dramatikov in pisateljev ter tistih, ki se z njimi ukvarjajo, od tod povezavi na:

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/matjazzupancic/index.html – Matjaž Zupančič na FF in
http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/taraskermauner/index.html – Taras Kermauner na FF.

http://videolectures.net/ff07_kermauner_spp/ – Taras Kermauner o sodobni slovenski politični dramatiki na FF 10. 5. 2007 na videu.

http://www.ustanova-szf.si/razpis_wfs_april07.htm – 5 štipendij Svetovne federacije znanstvenikov.

http://www.arrs.gov.si/sl/mr/razpisi/07/jr-znanost-mladini-07.asp – Štipendije za dodiplomski in podiplomski študij slovenskih državljanov v tujini v letu 2007.

http://www.ecnsi.hr/en in http://www.ufzg.hr/ – Vabilo na prvo znanstveno srečanje o zgodnjem poučevanju hrvaškega jezika, ki bo 15.–17. oktobra 2007 v Zadru.

http://www.rtvslo.si/ars/content.php?id=34 – Arhiv *Trojne spirale* na 3. radijskem programu: tu tudi nekaj slovenističnih govorjenih prispevkov.

http://www.imageandnarrative.be/digital_archive/introduction.htm – O digitalnih arhivih v reviji *Image (&) Narrative* (http://www.imageandnarrative.be/).

http://metacortex.humanfactors.uq.edu.au/lex/cinderella/index.html – Poigrajte se z zemljevidom semantičnega koncepta Pepelke v programu Leximancer (http://www.leximancer.com/).

http://www.cs.umd.edu/hcil/textvis/featurelens/videos/demowhenanthonyleft.html – Še en primer vizualizacije tem v besedilu ali besedilnem korpusu.

http://crnkovic.blog.siol.net/2007/05/14/jezik-na-koncu-jezika/ – Marko Crnkovič v blogu o parlamentarni resoluciji o jezikovni politiki.

http://www.mladina.si/tednik/200719/clanek/slo-komentar--marko_stabej – Marko Stabej o nacionalnem programu za jezikovno politko 2007–11 v *Mladini* rubriki Komentar.

http://www.informiran.si/ – Na portalu *Informiran.si* je v poglavju o avtorskem pravu na voljo tudi obrazec za avtorsko pogodbo.

http://www.finance.si/?MOD=show&id=182669&src=pj250507 – Mićo Mrkaić: Slovenstvo, zadnje pribežališče ničvredneža: O kartelih, ki se skrivajo za nacionalizmom (članek iz *Financ*).

http://www.kakanien.ac.at/akt – Srednjeevropski kulturni portal *Kakanija* (v nemščini in angleščini).

http://www.kakanien.ac.at/news/nl__69_0607.pdf – *Kakanijski* bilten novosti.

http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg06/giacomu.html – Renate Giacomuzzi / Günter Mühlberger: Dilimag Projekt zur Erfassung, Beschreibung und Archivierung deutschsprachiger digitaler Literaturmagazine; od tod naslednji dve povezavi:

http://www.literature.at/webinterface/library – *ALO – Austrian Literature Online*.

http://www.germanistik-im-netz.de/fx/fx.html – *Germanistik im Netz: Literarische Zeitschriften*.

http://www.noraproject.org/OL_demo.php – Demo aplikacije nora, ki raziskuje besedne vzorce v velikih besedilnih zbirkah.

http://www.ram-verlag.de/ – Kazalo revije *Glottometrics*.

http://www.za2grosafantazije.com/prevodi_2007.html – Natecaj Nova ljudska drugic!

http://www.palgrave.com/language/news.asp – Jezikoslovni učbeniki založbe Palgrave Macmillan's: pragmatika, bilingvizem, jezik in socialna psihologija.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/2007_Collegian_interview.pdf – Marc Greenberg o slovenščini na ameriški univerzi.

http://www.cesg.unifr.ch/en/ – 57.000 strani rokopisov samostanske zbirke iz St. Gallena v Švici v prostem dostopu.

http://bos.czp-vecer.si/RISFSStotage/pages/pages/00/02/59/43/__01/2520296C7C7B237B30485E606F393433-72.pdf – Intervju z Marcom L.

Greenbergom, Američanom, ki je doktoriral iz prekmurščine (iz sobotnega *Večera*).

http://zemljevid.najdi.si/ – Zemljevidi Slovenije.

http://www.geopedia.si/ – Zemljevid Slovenije, primeren tudi za vpisovanje literarnih, jezikovnih ali kulturnih podatkov.

http://corpus.byu.edu/time/ – 100 milijonov besed obsežni korpus ameriške angleščine v *Time magazine* (1923–2007); frekvenco iskane besede lahko spremljamo po desetletjih, jo prikažemo v grafu, zožimo iskanje na desetletje ipd.

http://corpus.byu.edu/bnc/ – Britanski nacionalni korpus (1980–1993), s podobnim vmesnikom. — Vse zgornje povezave je priskrbel ***Miran Hladnik***.

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva *http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html*.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg vsakomesečne ***Kronike***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (*http://zalozba.zrc-sazu.si/*) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in seminarju mentorjev za Cankarjevo tekmovanje (*http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/ct.html*).

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Članarino za leto 2007 (16 € oz. 3834 SIT*) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (*helena.kenda@siol.net*, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na *milena.blazic@guest.arnes.si* ali preko obrazca na *http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html*.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani *http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit* vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na *miran.hladnik@guest.arnes.si*. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu *http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/*.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

Najpozneje do 15. septembra 2007 pošljite izpolnjeno prijavnico na naslov Kenda d.o.o. Radovljica, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica, Slovenija. Elektronska različica prijavnice se nahaja na spletni strani *http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica_trst.html*. Na podlagi prijavnice boste prejeli račun s položnico – nalogom za plačilo. Kotizacijo morate poravnati v roku petih dni, na položnici pa morate označiti številko prejetega računa. Ker so v kongresnih dneh hoteli v Trstu zasedeni, vam priporočamo, da si čimprej naročite sobo v posebej za vas rezerviranem hotelu Holiday Inn v Devinu, od koder boste z avtobusom pospremljeni do kongresnih lokacij.

►Osebni podatki

Ime in priimek:

Stalni naslov (ulica, hišna številka, poštna številka, kraj):

Kontaktni naslov (ulica, hišna številka, poštna številka, kraj):

Telefon:

Delovno mesto:

E-pošta:

Datum prijave: Lastnoročni podpis:

►Član SD (*obkrožite*): NE; SD Slovenije; SD Ljubljana; SD Maribor; SD Prekmurje; SD Dolenjske; SD Celje; SD Posavje; SD Koroške; SD Kranj; SD Jesenice; SD Koper; SD Nova Gorica; SD Trst-Gorica-Videm.

►Status (*obkrožite*): referent; poslušalec; predsednik SD; častni član SDS; družinski član; novinar; drugo.

►Zavezanec za DDV (*obkrožite*): da ne

IŠ (Identifikacijska številka) za DDV:

V roku poravnana kotizacija na račun SDS 0208 3001 8125 980 pri Novi Ljubljanski banki (IBAN: SI56 0208 3001 8125 980, SWIFT-BIC: LJBASI2X – za plačila iz tujine) znaša 100 € za člane slavističnih društev in 150 € za nečlane (ob prihodu na Kongres boste predložili potrdilo o plačilu). Neposredno na kongresu v gotovini poravnana kotizacija pa bo znašala 150 € za člane slavističnih društev in 200 € za nečlane. Referenti, predsedniki pokrajinskih društev in častni člani SDS so gostje in ne plačajo kotizacije ter bivanja v hotelu. Pač pa pričakujemo, da oboje poravnajo tisti udeleženci, ki bodo predstavljali svoje knjige in referate.

→→→*Prijavnica se nadaljuje na naslednji strani.*→→→

►Kdo plača kotizacijo? (*obkrožite*): sam inštitucija

Način plačila (*obkrožite*): plačilni nalog gotovina na kongresu

Naslov in sedež inštitucije ter tel.:

Davčna št. inštitucije:

►Hotel (*označite za vas najustreznejšo možnost*)

– Prosim, rezervirajte mi enoposteljno sobo v Hotelu Holiday Inn v Devinu (70 € na noč z zajtrkom).

– Prosim, rezervirajte zame in za (ime sostanovalke/ca) _____ dvoposteljno sobo v Hotelu Holiday Inn (90 € na noč z zajtrkom za oba) za (*obkrožite*)

četrtek in petek samo četrtek samo petek

– Ne potrebujem prenočitve.

►Katerega obkongresnega dogajanja se nameravate udeležiti? (*obkrožite*)

– Gledališka predstava v četrtek, 18. okt., ob 20.30 (vključena v kotizacijo): da ne

– Pešpot po slavističnem/slovenističnem Trstu v petek, 19. okt., ob 17.00 (vključena v kotizacijo): da ne

– Večerja s plesno glasbo v petek, 19. okt., ob 20.00 (vključena v kotizacijo): da ne

– Ekskurzija po tržaški okolici (z agrituristični kosilom) v soboto, 20. okt, ob 9.00 (*ni* vključena v kotizacijo, *doplačilo 40 €*): da ne

Kaj vključuje kotizacija? Kotizacija pokriva darilno vrečko s kongresnim zbornikom, knjigami, Kroniko SDS in turističnim gradivom, avtobusni prevoz od hotela Holiday Inn do kongresnih lokacij, *katering* kosilo in večerjo v četrtek 18. okt. 2007, kavo med odmori, vstopnino četrtkove predstave, kosilo in svečano večerjo s plesom v petek 19. okt. ter petkovo pešpot po slavističnem/slovenističnem Trstu.

Ekskurzija po tržaški okolici (z agrituristični kosilom) v soboto, 20. okt. 2007, *ni* všteta v kotizacijo. Zainteresirani boste zanjo na kongresu doplačali 40 €.

Nasvidenje jeseni v Trstu!

prof. dr. Miran Košuta (*kosuta@units.it*),
predsednik Slavističnega društva Slovenije

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. oktobra 2007

Letnik 11, št. 76–77

◄Dvojna številka s posebno prilogo o kongresu v Trstu►

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika76.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika76.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 1000 izvodov.

Društvena obvestila in zapisniki

Izjava za javnost Slavističnega društva Slovenije o neizvedbi tekmovanja za Cankarjevo priznanje v letu 2007–2008

Po tehtnem premisleku sta se morala vodstvo Slavističnega društva Slovenije in Skupina za prenovo Cankarjevega tekmovanja soočiti z dejstvom, da Slavistično društvo Slovenije ne bo moglo izvesti tekmovanja za Cankarjevo priznanje 2007–2008. Vzroki za tako odločitev niso toliko organizacijske kot finančne narave. Po enostranskem odstopu Zavoda za šolstvo Republike Slovenije od nadaljnjega soprirejanja tekmovanja je skupina Slavističnega društva Slovenije za prenovo Cankarjevega tekmovanja izdelala temeljito posodobljeno inačico le-tega, usklajeno tudi z novim pravilnikom za šolska tekmovanja. Vendar je Ministrstvo za šolstvo in šport RS pripravljeno nameniti omenjenemu projektu le računalniško, ne pa zadostne finančne podpore. Že v letošnjem letu je omenjeno ministrstvo za celih 80 odstotkov zmanjšalo sredstva, dodeljena Slavističnemu društvu Slovenije za izvedbo Cankarjevega tekmovanja 2006–2007. Večkratna opozorila, da gre za vseslovensko tekmovanje v materinščini, na katerem sodeluje vsako leto do 9.000 učencev in dijakov iz Slovenije in zamejstva, ter da bi po pravkar praznovani tridesetletnici obstoja tekmovanje umanjkalo ravno v Trubarjevem letu, v obdobju predsedovanja Slovenije Evropski zvezi ter v evropskem letu medkulturnega dialoga, žal niso zalegla. Ker samo Slavistično društvo Slovenije ne razpolaga ne z ustreznimi finančnimi sredstvi, ne s poklicnimi kadri in ne z utečeno organizacijsko strukturo za kakovostno izvedbo pobude, je bila soglasno, z obžalovanjem, a odgovorno sprejeta odločitev, da tekmovanja za Cankarjevo priznanje v letu 2007–2008 Slavistično društvo Slovenije ne bo priredilo. — Za Skupino SDS za prenovo Cankarjevega tekmovanja mag. ***Klemen Lah***, koordinator <klemnov@gmail.com>, 18. sept. 2007

V včerajšnjem Delu je bilo objavljen odziv novinarja A. Čakša na javno pismo Slavističnega društva Slovenije o odstopu od tekmovanja za Cankarjevo tekmovanje (Za tekmovanje ni denarja). Zaradi nekaterih napak je bila poslana zahteva po popravku.

ZA TEKMOVANJE NI DENARJA

V petek, 21. septembra 2007, je novinar A. Čakš objavil članek z naslovom Za tekmovanje ni denarja. Ker v njem povzema pismo Slavističnega društva Slovenije, ki govori o odstopu društva od organizacije tekmovanja za Cankarjevo priznanje (nadalje CT), se kot sopodpisnik pisma čutim dolžan opozoriti na naslednje zapisane napake. (1.) Dr. Košuta ni vodja Skupine za prenovo CT, ampak predsednik Slavističnega društva Slovenije. (2.) Klemen Lah ni koordinator CT, ampak vodja Skupine za prenovo CT (v odstopu). Mesto koordinatorja ni več

zasedeno, odkar je Zavod za šolstvo RS odstopil od tekmovanja. (3.) V podnaslovu je navedeno, da je Zavod za šolstvo RS »menda odstopil od sopriprave« CT. Zavod za šolstvo RS je odstopil od sopriprave CT. (4.) Roman Vitomila Zupana *Menuet za kitaro* za dijake, ki so tekmovali na CT, ni mogel biti »pohujšljiv in prezahteven«, saj ga v izboru knjig za CT v zadnjih letih ni bilo. V okviru Slavističnega društva Slovenije je bil letošnjo pomlad zaradi težav pri izvedbi CT v preteklih letih oblikovan nov predlog tekmovanja iz materinščine, ki je ustvarjalnejši, bolj poenostavljen, lažje izvedljiv, s širšim izborom literarnih del, zanimivejši za učence in dijake, prilagojen novemu pravilniku o financiranju šolskih tekmovanj (tristopenjsko tekmovanje z eno oblika preverjanja znanja in enotno komisijo) in, konec koncev, atraktivnejši za medije. A kot se zdi, bo ostal mrtva črka na papirju – odgovornost, ki jo slovenisti čutimo do več tisoč udeležencev CT in materinščine, lahko prevzamemo samo, če so izpolnjeni minimalni pogoji za kakovostno organizacijo in izvedbo tekmovanja. — ***Klemen Lah***, 22. sept. 2007

Zapisnik redne seje Upravnega odbora Zveze društev Slavistično društvo Slovenije 29. junija 2007

Seja je bila v petek, 29. junija 2007, ob 17. uri v Banketni dvorani Mestne občine Ljubljana.

Prisotni člani UO in povabljenci: Miran Košuta (predsednik), Milena Mileva Blažić (tajnica), Danica Rangus, Boštjan Debelak, Zoltan Jan, Bojana Modrijančič Reščič, Matjaž Zaplotnik, Sanja Pirc, Marija Sulics Leskovar, Tatjana Hafner, Katjuša Knez, Barbara Oman, Alenka Šivic Dular, Andreja Žele, France Novak, Miran Korošec, Marko Stabej, Urška Jarnovič, Klavdija Kranjc Jenstrle, Aleksander Bjelčevič, Blanka Bošnjak, Marija Pirjevec, Miran Hladnik, Nuša Dedo Lale, Petra Jordan, Saša Cuzak.

Opravičili so se: Andreja Musar, Lojzka Bratuž, Vida Udovič Medved, Boris Pangerc.

Dnevni red:

1. **predsedniško poročilo (Miran Košuta),**

2. **informacija o kongresu SDS v Trstu,**
3. **informacija o finančnem stanju SDS,**
4. **Cankarjevo tekmovanje,**
5. **sekcije SDS,**
6. **določitev društvenega kandidata in elektorjev za Državni svet RS,**
7. **razno.**

K 1. točki: Predsednik se zahvali Mestni občini Ljubljana za sejno gostoljubje in opozori na težave pri iskanju novega sedeža društva. Omeni, da je društvo prosilo za prostore Univerzo v Ljubljani in SAZU, vendar sta se obe ustanovi odzvali negativno.

Predsednik nato pojasni izid zapleta v zvezi z njegovim (ne)imenovanjem za predsednika SDS. Javni, oblastem in medijem namenjeni dopis UO SDS z dne 12. 1. 2007 je sprožil kar nekaj odmevov in požel vrsto solidarnostnih odzivov (SAZU, rektorica Univerze na Primorskem, predsednik SLOMAK-a itd.). Izzvana ministrstva so odgovorila negativno, saj so se sklicevala na člen v zakonu, ki predvideva vsaj »začasno prebivališče« za zakonite zastopnike društev. Po dolgotrajnem pregovarjanju in iskanju pravice je predsednik to začasno prebivališče tudi dejansko pridobil v ljubljanskem Domu podiplomcev na Gosarjevi ulici. Po plodnem sestanku dne 6. 3. 2007 z ministroma Dragutinom Matejem in Gregorjem Virantom pa se je pridobljeno začasno prebivališče izkazalo za nepotrebno, saj je Upravna enota že naslednji dan, 7. 3. 2007, izdala odločbo, s katero je potrdila veljavnost Občnega zbora SDS v Zagrebu in predsednika Mirana Košuto priznala tudi za zakonitega zastopnika društva. Ravno v dneh, ko je bila Košuti vročena omenjena odločba, pa je predsednik vlade Janez Janša v parlamentu odgovoril na interpelacijo poslanca Marka Pavlihe, da je kaj takega nemogoče, oziroma da morajo zaradi varstva pravnega prometa predsedniki društev imeti – kot pač predvideva zakon – vsaj začasno prebivališče v RS. Primer Košuta je bil torej rešen izjemoma, »ad personam«, ostaja pa odprto in nerešeno načelno vprašanje, zaradi katerega je SDS medijsko kampanjo sploh sprožilo: namreč vprašanje enakopravnega vključevanja zamejcev in zdomcev v društveno življenje RS.

Kljub izgubi časa in energije v opisanem boju z državno birokracijo je društveno delo redno potekalo: izvedeno je bilo Cankarjevo tekmovanje; nadaljevale so se priprave na jesenski kongres v Trstu; vložena je bila vrsta prošenj na ministrstva in ARRS za kongres; redno so izhajali društvena *Kronika, Slavistična revija*, *Jezik in slovstvo* ter ostale publikacije; podana je bila vloga za državno odlikovanje SDS ob 70-letnici njegovega obstoja, 30-letnici CT in 10-letnici seminarja za CT; 17. 4. 2007 smo s pomočjo kolegov Zoltana Jana in Klemena Laha v prostorih Državnega sveta

soorganizirali okroglo mizo *Slovenščina, kaj pa je tebe treba bilo* o položaju slovenščine v šoli (na razpravi so sodelovali: Zoltan Jan, Boža Krakar Vogel, Igor Saksida, Marja Bešter Turk, Marjana Hodak, Metka Hojnik Verdev, Zoran Božič, Janez Dular, Milena Ivšek, Daniela Močnik, Janko Kos); odreagirali smo z odprtim pismom, ki ga je v dogovoru s kolegico Vido Udovič Medved sestavila kolegica Marjana Hodak, na načrtovano krčenje ur slovenščine v poklicnih šolah; urejali smo članske sezname in naročniške sezname revij.

V razpravi, ki sledi, Aleksander Bjelčevič predlaga, da bi za predsednike SDS v prihodnje demonstrativno imenovali zamejske člane. Zoltan Jan predlaga, da bi izdali zbornik posegov z okrogle mize *Slovenščina, kaj pa je tebe treba bilo*. Alenka Šivic Dular seznani odbor, da hrani v svojem kabinetu posmrtno masko Rajka Nahtigala, ki bi morala najti ustrezno mesto v novih prostorih SDS.

K 2. točki: Gospod Boris Pangerc je bil izvoljen za predsednika Organizacijskega odbora Slovenskega slavističnega kongresa v Trstu, ki bo potekal od 18. do 20. oktobra letos. To bosta dva kongresna dneva, in sicer prvi v Kulturnem domu (18.), drugi pa v Narodnem domu (19.). V soboto (20.) bo ekskurzija po okolici Trsta. Sodelovalo bo okoli 40 predavateljev, ki bodo razvrščeni glede na temo v sledeče sklope: *Živeti mejo*, *Slovenska književnost v stiku*, *Slovenski jezik v stiku*, *Slavistika in slovaropisje v stiku*, *Zamejska mladinska književnost* (okrogla miza). Prijavnine bomo zbirali do 15. septembra.

Letos bomo na kongresu podelili Pavletu Merkuju in Sergiju Šlencu simbolični, nedenarni priznanji za življenjsko delo. Zoltan Jan predlaga, naj jima ne bo dodeljena nagrada SDS, ampak drugačno, simbolično priznanje, saj je Merkù že častni član SDS. Alenka Šivic Dular doda, da bo pri SAZU-ju izšel zbornik o Merkujevem delu. Sklenjeno je, naj Alenka Šivic Dular pripravi zborniško utemeljitev za Merkùja, Martina Ožbot pa za Šlenca.

K 3. točki: 24. marca letos je gospa računovodkinja Helena Kenda posredovala knjigovodsko poročilo za leto 2006. Po tem obračunu prihodkov in odhodkov je imelo v lanskem koledarskem letu SDS 8.874.964 SIT oziroma 36.921 evrov izgube. Bilanco so prevesili v minus predvsem stroški za publicistično dejavnost (kar 14 mio. SIT, zlasti za tisk posebnih številk *SR*, in skoraj 10 mio. avtorskih honorarjev), v manjši meri

pa tudi stroški za izvedbo zagrebškega kongresa. Poleg tega je knjigovodstvo evidentiralo še za približno 32.000 evrov neporavnanih terjatev iz prejšnjih let (največ je neplačanih naročnin za *JiS* in *SR*). Ker je bila pod udarom društvena likvidnostna rezerva in ker je bilo treba nemudoma zajeziti odlivni trend, je predsednik sklical vrsto sestankov bodisi z uredništvi obeh revij ter Slavistične knjižnice bodisi s knjigovodstvom. Izoblikovan je bil nujen sanacijski program, ki predvideva:

– izterjanje dolgov iz preteklih let;
– ažuriranje seznamov društvenih članov in naročnikov revij;
– zmanjšanje stroškov tiska, kjer je to mogoče (izdati samo tiste knjige, ki bodo deležne državne podpore; združevati številke revij in *Kronike*);
– strožjo honorarno politiko (izplačati samo nujne honorarje; nekatere pogodbene zadolžitve ostajajo neizplačane; ukinjeno je bilo honoriranje prispevkov za zbornik kongresa v Trstu itd.);
– zvišanje članarine SDS in naročnin revij v prihodnjem letu (ker bodo prihodki od naročnikov manjši);
– iskanje alternativnih finančnih virov (povečati npr. knjižno prodajo po zgledu akcije, ki jo je Matjaž Zaplotnik izvedel v Konzorciju).

Andreja Žele izpostavi problem *Slavistične revije* oziroma njenih treh posebnih, jubilejnih številk, ki so letos izjemoma obremenile bilanco. Po prečiščenju seznamov je število naročnikov revije padlo s 1100 na 697. Zaradi prevoda v angleščino sicer draga jezikoslovna številka je reviji po drugi strani omogočila, da je zaprosila za vpis v sistem A&HCI.

Marko Stabej meni, da bi bilo dobro čim natančneje poznati finančno stanje oziroma prihodke in odhodke v lanskem letu. Raziskovalci bi si morali sami plačati prevod članka, ne pa da za to skrbi društvo.

K 4. točki: Predsednik poroča, da se je v drugi polovici maja zaključila mučna zgodba letošnje izvedbe tekmovanja za Cankarjevo priznanje, ki je tokrat usmerilo svojo naslovno pozornost na *Kratko zgodbo 20. stoletja*. Organizatorja tekmovanja sta bila SDS in Zavod Republike Slovenije za šolstvo, pri čemer smo imeli s slednjim, zlasti z njegovim zastopnikom in glavnim koordinatorjem tekmovanja Vladom Pircem nemalo preglavic.

Po izpeljanem šolskem štiristopenjskem tekmovanju, ki je potekalo 6. februarja 2007 v Sloveniji, Italiji in Avstriji, so šole prijavile dobitnike bronastih priznanj na vseslovensko tekmovanje. Šolskega tekmovanja za Cankarjevo priznanje se je v Republiki Sloveniji udeležilo na vseh stopnjah 7423 tekmovalcev, ki so skupno osvojili 2883 bronastih priznanj.

V soboto 17. marca 2007 je v enajstih centrih po vsej državi potekalo nato jubilejno 30. vseslovensko tekmovanje za Cankarjevo priznanje.

Tekmovalo je 1995 učencev in dijakov osnovnih ter srednjih šol iz Slovenije in zamejstva. Skupno so učenci in dijaki na štirih stopnjah, oziroma v šestih kategorijah, osvojili 746 srebrnih in 157 zlatih priznanj.

Na tej ravni je žal prišlo do napake pri izvedbi 4. stopnje tekmovanja, saj je bila predpisana za esej snov, ki je bila na željo mentorjev prej izločena. Napako je zagrešila sestavljavka 4. stopnje, zanjo pa je vsekakor odgovoren tudi koordinator tekmovanja, ki ni kontroliral in v tiskarni popravil tekmovalcem namenjenega gradiva. Poskusi sanirati napako s ponovnim pisanjem se niso obnesli, tako da je bilo treba esej na četrti stopnji dejansko razveljaviti oziroma mu na priporočilo Programskega sveta Ministrstva za šolstvo (seja o tem je bila 5. 4. 2007) priznati najvišje možno točkovanje (50 točk). Napaka je sprožila val ogorčenih protestov, pisem, groženj s tožbami ipd. Imidž SDS-ja in samega tekmovanja je utrpel veliko škodo.

V tako nespodbudnem vzdušju je predsednik rešil maja skupno 28 ugovorov tekmovalcev in vložil na Ministrstvo za šolstvo *Prijavo na javni razpis za sofinanciranje državnih tekmovanj v znanju*, ki naj bi ob ugodni rešitvi denarno nadomestila izpadle kotizacije. V drugi polovici meseca so nato potekale svečane podelitve priznanj, osrednja na Vrhniki. Svetlejša točka letošnje izvedbe je bil Cankarjev literarni festival s scenaristično delavnico, ki ga je organiziral, usmerjal in na Vrhniki z nagrajevanjem sklenil Klemen Lah.

Po zaključku tekmovanja je 6. junija 2007 Zavod za šolstvo povabil SDS na sejo, na kateri je direktorica Natalija Komljanec razrešila Vlada Pirca koordinatorstva tekmovanja in najavila, da Zavod odstopa od nadaljnjega soprirejanja CT, češ da slednje sploh ne sodi med Zavodove delovne naloge. V zvezi s tem je SDS nemudoma zaprosilo Ministrstvo za šolstvo za sestanek, ki bo šele 9. julija. Medtem so članice društvene Skupine za prenovo CT Milena M. Blažić, Marija Leskovar in Sanja Pirc izdelale osnutek reformirane in kreativnejše oblike Cankarjevega tekmovanja.

V razpravi o tej točki opozori Marija Leskovar na ključni element, to je na ministrstvo: če si ministrstvo to tekmovanje želi, potem bo, v nasprotnem primeru ga ne bo. Sanja Pirc predstavi delovno inačico prenove CT. France Novak se sprašuje, zakaj bi se odpovedali jeziku in kakšna je smiselnost seminarjev. Marko Stabej opozori, da ni dobro imeti samo tekmovanje iz književnosti in pri tem odpisati jezik. Aleksandra Bjelčeviča v nadaljevanju zanima, kaj bodo torej učenci in dijaki po novem pisali, ali bo to esej o literaturi ali leposlovni spis. Marija Pirjevec doda, da je CT pomembno za zamejske dijake in otroke, ki jim je slovenščina bistvena.

Sklep: po sestanku z Ministrstvom, ki naj se ga udeleži čimveč za CT zainteresiranih članov, naj Delovna skupina za prenovo CT obvesti UO

SDS o perspektivah tekmovanja, nakar bo sprejeta odločitev, ali samostojno prirediti CT že letos ali pa ga preložiti za eno leto.

K 5. točki: Na prošnjo Aleksandra Bjelčeviča UO razreši slednjega funkcije koordinatorja sekcije za znanost mladini. Zoltan Jan upa, da društvo ne bo opustilo sodelovanja pri gibanju »Znanost mladini« in da gre zgolj za trenutno umanjkanje vodstva sekcije. Vsekakor bi bilo treba dobiti novega sodelavca na tem področju.

Ustanovljena je nova, študentska sekcija SDS. Absolventka Nuša Dedo Lale predstavi njene okvirne cilje: kako in s čim bi se člani ukvarjali oziroma kaj vse bi sekcija zajemala. Zoltan Jan predlaga, da bi plačevali člani študentske sekcije posebno članarino, a pod pogojem, da dejansko sodelujejo. Predlog o znižani članarini za člane študentske sekcije je soglasno sprejet.

K 6. točki: Predsednik opozori na dejstvo, da bodo letos jeseni volitve za Državni svet, v katerem je SDS doslej uspešno zastopal Zoltan Jan kot predstavnik interesov vzgoje in izobraževanja. Na prejšnji seji UO SDS je bilo sklenjeno, naj preko javnega povabila (v *Kroniki* in na spletu) evidentiramo med našim članstvom morebitne druge kandidate za to funkcijo. Do danes je bila evidentirana le alternativna kandidatura Jasne Čebron, ki pa se je izkazala za neutemeljeno, saj dotična z njo ni bila seznanjena in vanjo niti ni privolila. Zoltan Jan je zato ponovno soglasno kandidiran za državnega svetnika.

Ker bo treba v skladu z *Zakonom o Državnem svetu* opraviti še vrsto volilnih postopkov, imenuje UO tudi volilni odbor (v sestavi: Milena Mileva Blažić, Nuša Dedo Lale, Alenka Šivic Dular, Miran Košuta, Marija Leskovar, Matjaž Zaplotnik), ki bo opravil vsa naknadna volilna opravila in zbral potrebne elektorje (člane SDS po možnosti iz Ljubljane in okolice, ki morajo biti zaposleni na osnovnih ali srednjih šolah). Na seji se za elektorje priglasijo sledeči člani: Marija Leskovar, Danica Rangus, Klavdija Kranjc Jenstrle. Zoltan Jan dodaja, naj se zaradi transparentnosti postopka vključijo v zapisnik tudi sledeča pooblastila volilnemu odboru:

– če pride do nepredvidenih zapletov, je volilni odbor dolžan obvestiti Upravni odbor SDS, lahko pa se skliče tudi izredni občni zbor društva;
– o teh sklepih se obvesti članstvo prek spleta in z objavo v društvenem glasilu *Kronika*, tako da imajo vsi člani SDS možnost aktivno udejanjiti svojo volilno pravico.

Ljubljana, 29. junij 2007

Zapisničarka: Saša Cuzak (*sasa.cuzak@gmail.com*)
Predsednik SDS: Miran Košuta (*kosuta@units.it*)
Tajnica SDS: Milena Mileva Blažić (*milena.blazic@guest.arnes.si*)

Ljudje

Mihael Bregant (21. 9. 1960–31. 7. 2007)

Miha je opozoril nase z diplomsko nalogo o samozaložništvu in cikličnosti Cundričeve lirike, ki je izšla pozneje v knjižni obliki v Zagoričnikovi zbirki *Fondi Oryja Pála*. Zaposlil se je kot strokovni sodelavec na Centru za slovenščino kot drugi ali tuji jezik pri Filozofski fakulteti v Ljubljani, tu postavil Izpitni center in z zbirko testov poskrbel za njegovo delovanje. Uredil je antologijo prispevkov Poletne šole slovenskega jezika, z referatom je nastopil na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, na simpoziju Obdobja se je izkazal za prvega poznavalca slovenskih sonetnih vencev, na kaseto je posnel besedila za učbenik Hermine Jug Kranjec *Slovenščina za tujce*, skupaj z ženo Joanno je prevajal iz poljščine. Sem in tja je za *Razglede* ali *Knjigo* pripravil intervju s pesnikom oziroma literarni portret (Valentina Cundriča, Janka Modra, Josipa Ostija). Največji del njegove bibliografije pa so ocene leposlovnih, literarnovednih ali drugih knjig, ki jih je objavljal v *Mladini*. *Cobiss* je zabeležil blizu 200 takih prispevkov, zato lahko rečemo, da je bil Miha verziran literarni kritik. Moj topli spomin nanj sega v čase študentskega žuriranja, potem v leto 1986 ali 1987, ko sem ga nagovoril za snemanje fraz za knjigo *Slovenščina za popotnike*, in na vse preredke obiske v zadnjih letih, ko je obtičal v postelji. Miha je bil skoraj do zadnjega veder bolnik in pogovor z njim je bil prijeten. Doživetja je znal oblikovati v kratke in humorno zašpiljene pripovedi in jih začiniti s posameznim iskanim krepkim izrazom; artikuliral jih je počasi in z užitkom. Pogreb dragega Miha je bil v petek 3. avgusta na pokopališču v Zgornjih Gorjah. — ***Miran Hladnik***

Hvala, ker ste me obvestili o smrti Miha Breganta. V vseh pogledih sva si bila blizu, čeprav se osebno nikoli nisva srečala. Po različnih poteh sva si naklanjala solidarnost. Veliko človeško plemenitega je bilo v tem, več, kot je moč povedati. S svojo duhovno močjo je napajal tudi tiste, ki smo kdaj zanihali med zadevami, ki jih z najpreprostejšo besedo doživljamo kot resničnost, včasih kot banalnost, zmeraj pa kot tragičnost, ki trezni in pomaga. Vsakemu drugače. — ***Jože Felc*** <joze.felc@pb-idrija.si>

Še en dober znanec je šel ... Res si je vzel čas in leta 2001 podrobno recenziral mojo takratno zbirko *Medmavričje* v *Mladini*, nakar sva do predlani precej komunicirala po telefonu in e-pošti. Fajn je bilo, ker je bil eden izmed redkih kritikov, ki ni ali samo spljuval ali pa na ves glas hvalil, ampak je bil sposoben videt obe plati; pravzaprav je bila to moja edina kritika pesniške zbirke, ki je bila

hkrati naklonjena in v isti sapi opozarjala na nekatere podrobnosti, ki so mi prišle pozneje pri sestavljanju naslednje zbirke še kako prav. Tudi literarnoteoretično sva se precej pomenkovala. V teh časih, ko je kritik že vsak, ki ima pet minut časa, da prepiše tekst, ki mu ga da založba, bom Mihata pogrešal, moram priznat. — ***Matej Krajnc*** <krajnc75@gmail.com>, 2. avg. 2007

Tudi mene je pretresla prezgodnja smrt Mihaela Breganta, ki je bil moj sošolec na fakulteti, in se ga spominjam kot enega bolj zanimivih in prijetnih kolegov iz letnika. Kasneje se nisva več srečevala, a sem postala redna bralka njegovih izvrstnih književnih recenzij. — ***Marjetka Golež Kaučič*** <Marjetka.Golez-Kaucic@zrc-sazu.si>, 2. avg. 2007

Ob izgubi našega kolega in prijatelja Mihe izražam svoje iskreno sožalje Njegovi družini in, seveda, vsem njegovim prijateljem ter kolegom. — ***Vladimir Osolnik*** <Vladimir.Osolnik@ff.uni-lj.si>, 2. avg. 2007

Miran, najlepša hvala za spominski zapis o delu Mihe Breganta. Odkar sem prebrala, da je odšel, razmišljam o njem in si predstavljam njegovo pojavo in obraz. Zelo žal mi je zanj. Tako nepojmljivo zgodaj se je moral umakniti v senco in v spomine vseh, ki smo ga poznali. — ***Helga Glušič*** <helga.krisper@volja.net>, 2. avg. 2007

Z Mihom sva se z možem Julijanom zbližala šele v zadnjih desetih letih, odkar smo bili skorajda sosedje, čeprav smo se poznali že kakšnih deset let prej. Iz vozička smo ga pospremili v njegovo prijetno posteljo, ki je bila za nas obiskovalce in prijatelje pravi dar. Skupaj z Asio, njegovim angelom varuhom, in Janom, njegovim nadebudnim in prijetnim najstnikom, smo kljub bolezni, ki je kazala svojo neusmiljeno podobo skozi čedalje manj služeče telo, preživeli več kot prijetne trenutke. Ni bilo potrebno veliko, Miha je bil pravi duhovitež in vedno dobre volje, tako, da smo kljub težavam, ki jih je družina nedvomno imela, navezovali prave, pristne človeške vezi. Te bodo vedno del nas. V debate, ki so včasih prav burno potekale ob njegovi postelji, je bil vključen s kakšno zanj značilno pripombo, ki je njegovim sogovornikom dajala energijo. Na koncu je zanj ni bilo več dovolj in poslovil se je na zanj značilen način – presenetil nas je na poti domov, na njegovo Zatrato. Pogrešali ga bomo. — ***Barbara Sosič*** <barbara.sosic@etno-muzej.si>, 6. avg. 2007

Tudi jaz ne morem ostati nema ob Mihovi smrti. Ne vem, ali sem ga poznala dovolj, vendar naju je več stvari družilo. Oba sva bila iz Gorenjske. Bila sva iz iste generacije. Nekaj časa sva spadala v isti krog ljudi: kot študentje smo se srečevali, pogovarjali in družili v študentskih domovih za Bežigradom. Miha je bil mladi intelektualec (takrat nismo uporabljali tega izraza), katerega duhovno globino slutim šele sedaj. Bila sem celo pri njem doma v Gorjah, enkrat sva skupaj potovala v Pulo. Skupaj sva z našo študentsko klapo praznovala prihod novega leta (1982?) blizu samostana Pleterje. Prav on je bil tisti, ki je vstal sredi noči, zato da

je lahko poslušal duhovno glasbo menihov. Kot študent pred koncem je bil že takrat predvsem lačen knjig, radoveden in kritičen. Ogromno je vedel pri svojih 23, 24 letih. Nad svojo pisalno mizo je imel nalepljeno sliko celjske Marije, kar je razkrivalo, da se je kot slavist zapisal tradiciji slovenske kulture ... Po študiju smo se raztepli po svetu. Nisva se več srečala – samo mimogrede na Centru, potem pa še tam ne več. Zaradi bolezni ne mogel več hoditi v službo. Včeraj sem se ves dan spominjala nanj in na obdobje, ko smo mislili, da je vse možno in smo bili skoraj nesmrtni. Pred leti je umrla Duška Primožič, najina skupna prijateljica in takrat je Miha prišel k meni in z grenkobo pripomnil: "Duška nas je pa kar zapustila." Podoben občutek imam sedaj jaz ob njegovi smrti. Občutek nemoči ob tem, da Mihe ni več. — ***Alenka Jensterle-Doležal*** <dolezalova.l@volny.cz>, 8. avg. 2007

Že dolgo, vse od aprila, nismo nič poročali o novih magistrih in doktorjih znanosti na našem področju.

Gašper Troha je 11. 6. 2007 na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo FF v Ljubljani zagovarjal doktorsko disertacijo *Artikulacija odnosa do oblasti v slovenski drami 1943–1990*. Mentor: red. prof. dr. Vladimir Kralj.

Sašo Živanović je 21. 6. 2007 na Oddelku za primerjalno in splošno jezikoslovje FF v Ljubljani zagovarjal doktorsko disertacijo *Kvantifikacijski vidiki logične oblike v minimalistični teoriji jezika*. Mentorica: red. prof. dr. Marija Golden.

Kozma Ahačič je 27. 6. 2007 na Oddelku za slovenistiko FF v Ljubljani zagovarjal doktorsko disertacijo *Misel o jeziku in književnosti pri slovenskih protestantskih piscih 16. stoletja*. Mentor: red. prof. ddr. Igor Grdina, somentor: izr. prof. dr. Marko Stabej.

Matej Šekli je 28. 6. 2007 na Oddelku za slavistiko FF v Ljubljani zagovarjal doktorsko disertacijo *Ledinska imena v kraju Livek in njegovi okolici*. Mentorica: red. prof. dr. Alenka Šivic Dular.

Špela Bregač je 2. 7. 2007 na Oddelku za slovenistiko FF v Ljubljani zagovarjala doktorsko disertacijo *Literarna preteklost Novega mesta v obdobju starejše književnosti*. Mentor: red. prof. ddr. Igor Grdina, somentor: izr. prof. dr. Stane Granda.

Andreja Čuk je 3. 7. 2007 v mali dvorani ZRC SAZU v Ljubljani zagovarjala magistrsko nalogo *Pisatelj Milan Pugelj*. Mentor: red. prof. ddr. Igor Grdina.

Nina Novak je 12. 7. 2007 na Oddelku za slovenistiko FF v Ljubljani zagovarjala doktorsko disertacijo *Sodobna slovenska pravniška besedila*. Mentorica: red. prof. dr. Ada Vidovič Muha.

Mag. **Sonja Starc** je 19. 9. 2007 na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Kongresnem trgu 12 v Ljubljani zagovarjala doktorsko disertacijo *Struktura*

oglaševalskih besedil in njihove diskurzivne lastnosti z diahronega in sinhronega vidika. Mentorica: izr. prof. dr. Simona Kranjc, somentorica: izr. prof. dr. Majda Kaučič Baša. — S spletnih strani Referata za podiplomski študij FF v Ljubljani povzel ***Matjaž Zaplotnik***.

Mag. **Jana Zemljarič Miklavčič** je v četrtek, 30. avgusta 2007, zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom *Načela oblikovanja govornega korpusa slovenščine*. Mentor njene doktorske disertacije je bil izr. prof. dr. Marko Stabej, somentor pa doc. dr. Vojko Gorjanc. — ***Marko Stabej*** <marko.stabej@guest.arnes.si>

Andrej Šurla je 12. julija uspešno zagovarjal doktorsko tezo *Prevajalske fascinacije Toneta Pretnarja* na šlezijski univerzi v Sosnovcu na Poljskem, kjer vrsto let deluje kot lektor slovenščine. Mentorja: K. Bahneva in Z. Jan, recenzenta: prof. dr. B. Tokarz in prof. dr. J. Vrečko. Zelo uspešen zagovor je spremljala delegacija iz Tržiča z Zvonko Pretnar. Novemu doktorju iskrene čestitke in veliko uspehov pri nadaljnjem znanstvenem delu. —***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 16. jul. 2007

Razpisi in kronika vabil na prireditve, predstavitve, dogodke (nekaj jih je še aktualnih)

Letošnji Kekec je štel 20 glav, s psom vred 21. Slavistov je bilo pol, druga polovica so bili člani družin in fantje bolj tehničnih poklicnih profilov. Ti so šli, razočarani nad skromnim zastopstvom prostih slavistk, razdajat svojo moško moč na drzno ferato, pohlevnejše ljudstvo pa se je do cilja povzpelo po zložni mulatjeri. Zavzeli smo oba načrtovana vrhova, Rauchkofel (2460 m) in Creta di Colletta (ali Celon, 2238 m). Spali smo v udobni planinski koči in zunaj nje, okrepčali smo se na kar dveh piknikih zapored in nazadnje sprali s sebe pot v reki But nad Tumiečem (Tolmezzo). Kako dobro smo se imeli, pričajo slike na http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri79/index.html, še bolj pa soglasno mnenje, da bo treba spet iti skupaj kam, še preden se obrne leto do naslednjega Kekca. — ***Miran Hladnik***, 3. jul. 2007

O znanstvenem simpoziju *Dnevi Maksa Pleteršnika – Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja* (Pišece, 13. in 14. 9. 2007).

Dnevi Maksa Pleteršnika so tradicionalno septembrsko srečanje slovenskih in tujih slovaropiscev v Pleteršnikovem rojstnem kraju Pišece (Maks Pleteršnik, 3. 12. 1840–13. 9. 1923). Simpozij je vodil Strokovni odbor Maksa Pleteršnika, ki skrbi za dejavno častitev Pleteršnikovega spomina v Pišecah in v slovenski javnosti sploh. Prvi simpozij je organiziralo Slavistično društvo Slovenije (1994), nato pa je Strokovni odbor (poleg letošnjega) izpeljal še tri simpozije (1996, 1999 in 2003) z mednarodno udeležbo.

Iz zasnove letošnjega simpozija: Ob izidu transliterirane in elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja želimo na novo ovrednotiti slovensko slovaropisje, ki se začenja z Bohoričevimi poskusi in Dalmatinovim *Registrom*, uresniči pa se z Megiserjevim slovarjem (1592) in pred Pleteršnikom (1894/95) dosega vrhove z rokopisoma Kastelca (ok. 1680) in Hipolita (1711), Pohlinovim trijezičnim slovarčkom (1781) ter obsežnim in strokovno dobro zastavljenim Vodnikovim delom (1800–1817), ki ga je skoraj v celoti objavil Cigale (1860); pomembnejše slovarčke, tiskane ali rokopisne, so prispevali še Alasia (1607), *Kranjsko besedishe pisano* (17. stoletje – prvi slovenski rokopisni slovarček s slovenskimi iztočnicami), Miklaučev pomnoženi megiser (1744), Kumerdej (1787–1798), Gutsman (1798), Jarnik (1832), Janežič (1850, 1851), Drobnič (1858) in Zalokar (ok. 1870). Na Štajerskem sta bila pred Pleteršnikom natisnjena le dva slovarja – Čebulovo *Enu Mala Besediše* (1789) in Murkov nemško-slovenski ter slovensko-nemški slovar (1833), obstajali pa so številni rokopisi: najstarejši ohranjeni rokopisni slovar je Apostelov (1760), ki mu v 18. stoletju sledita še Popovičev poskus etimologiziranja (zbirka besed na listkih iz leta 1789) in Zagajškov slovar (1773–1790/91), v 19. stoletju pa Harmanov slovarski poskus (ok. 1803), Aličevi pripisi v adelunga (ok. 1840), Pennov slovar, pisan z grškim črkopisom (1854), Miklošičevo slovarsko gradivo (1849–1855) in obsežno štajersko besedje, ki ga je od leta 1834 do 1874 zbiral Caf. Ali bo mogoče kdaj najti izgubljeno besedišče Petra Dajnka, ki je približno šest let pripravljal latinsko-nemško-slovenski slovar (1826–1832)? Fran Cvetko in Mihael Jaklin sta ok. leta 1811 prav tako zbrala nekaj nemško-slovenskega gradiva; večjezično gradivo je ok. leta 1830 pripravljal Jakob Košar; nekaj črk ilirskega slovarja (E, F, G, H) je bilo delo Jurija Matjašiča; Štefana Kočevarja je zanimal besedni zaklad Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki ga je raziskoval od leta 1843 do 1848; primerjalni slovar slovanskih jezikov je po letu 1820 pripravljal Alojz Perger; Stanko Vraz je vpisoval štajersko besedje v Murkov slovar. Soočanje razlikovalnega osrednje- in vzhodnoslovenskega besednega zaklada so spodbujali tudi najpomembnejši osrednjeslovenski slovarniki Pohlin, Vodnik in Cigale. Preko njihovih slovarjev so številne vzhodnoštajerske besede prišle tudi v Pleteršnika.

Namen in cilj sestanka je bil: (1) Natančno prikazati zgodovinski razvoj slovenskega slovaropisja; (2) oceniti delež in vpliv prekmurskega, štajerskega, koroškega in primorskega besedja v slovarjih osrednjeslovenskega prostora, kar je pripomoglo, da se je oblikoval prepoznaven skupni besedni zaklad v celotnem slovenskem narodnostnem oz. jezikovnem prostoru; (3) ovrednotiti vlogo in pomen Pleteršnikovega slovarja v sodobnem slovenskem slovaropisju in njegovo uporabnost v mednarodnem prostoru; (4) oceniti transliterrirano izdajo Pleteršnikovega slovarja in njeno računalniško različico; (5) določiti pomen in uporabnost besednih korpusov v slovenskem slovaropisju; (6) analizirati dosedanje slovaropisno delo na Slovenskem in predstaviti smernice za nadaljnji razvoj; (7) pokazati, kako je slovar mogoče vključiti v sodoben pouk slovenskega jezika in književnosti.

Slovaropisna tematika je v sodobnem evropskem jezikoslovju zelo aktualna – zadnji veliki mednarodni slovaropisni simpoziji (Maribor, Sofija) so pokazali, da je v Sloveniji potrebno povečati zanimanje za Pleteršnika in spodbujati nove slovaropisne projekte, izhajajoče iz Pleteršnikove pozitivne dediščine. Leta 1893 je izšel prvi snopič Pleteršnikovega slovensko-nemškega slovarja, ki je do danes ostal največji slovenski slovaropisni dosežek. Drugi, tj. transliterirani ponatis iz gotice Plerteršnikovega slovarja odpira v slovenskem zgodovinskem in dialektološkem slovaropisju novo poglavje prav z njegovo elektronsko izdajo, ki omogoča številne nove raziskave besedja in pomeni veliko pomoč raziskovalcem slovenskega besedja pa tudi uporabnikom, ki želijo primerjalno in hitro priti do posameznih podatkov v slovarju. — ***Marko Jesenšek*** <marko.jesensek@uni-mb.si>

V Kijevu pri Kninu so bila letos od 20. do 22. julija šesta književna srečanja, tokrat posvečena pesniku, mislecu in politiku Vladu Gotovcu. Kot vselej, so tudi tokrat že pred srečanji pripravili zbornik. O Gotovcu je v zborniku 17 prispevkov, med drugim tudi moj o Gotovcu pri Slovencih. V drugem delu pa je po nekaj pesmi enajstih hrvaških pesnikov, ki so nastopili na literarnih večerih. Gotovčeva dela (pesmi v prevodu Vena Tauferja, intervjuji in spisi) so pri nas objavljena večinoma v *Novi reviji*. Zanimiv je potek *Kijevskih književnih srečanj* (Kijevo je vas, ki ima samo nižje razrede osnovne šole): Prvi večer se je zbralo preko sto ljudi in so v gledališču na prostem poslušali najprej nekaj pesnikov, med njimi tudi moj prevod ene pesmi Nadomirja Šutre v slovenščino in prevod moje pesmi Taki dnevi v hrvaščino. Nato je zagrebška gledališka skupina odigrala *Hercegovce za volanom*. Po enajsti uri zvečer je bilo dolgo v noč druženje ob večerji. Naslednji dan dopoldan je potekal simpozij o Gotovcu. Prisotnih je bilo dvanajst referentov, šolski razred pa je bil kljub hudi vročini dve uri nabito poln poslušalcev. Zatem so pred šolo odprli doprsni kip lanskemu slavljencu Tinu Ujeviću (tako je pred šolo že pet doprsnih kipov književnikom). Popoldan je bilo druženje na pikniku, kjer se je nabralo preko petdeset ljudi. Zvečer so na dveh lokacijah pesniki prebirali svoje pesmi, nato pa je bil kulturno-zabavni večer na Matoševem guvnu (Matoševo gumno) do jutra. Nedelja je bila dan za oddih in odhod. — ***Jože Lipnik*** <joze.lipnik@uni-mb.si>, 30. jul. 2007

6. in 7. septembra je SDPK (Slovensko društvo za primerjalno književnost) v okviru 22. Mednarodnega literarnega festivala Vilenica priredilo že 5. Mednarodni komparativistični kolokvij. Letos so ga naslovili *Literatura in cenzura: Kdo se boji resnice literature?*, potekal pa je, kot že običajno, v Poročni dvorani v Lipici. Na njem so sodelovali: Marijan DOVIĆ (Literatura in cenzura: uvodne pripombe), Guido BONSAVER (Mussolini, fašizem in literarna cenzura), Salah S. ALI (Ideologija, cenzura in literature: Irak kot študija primera), Aleš GABRIČ (Cenzura v Sloveniji po 2. svetovni vojni), Aleksandra JOVIĆEVIĆ (Cenzura in strategije dramatike v jugoslovanskem gledališču med letoma 1945 in 1991), Peter DUNWOODIE (Nepravočasno vnovično pisanje. Spomin in samocenzura v Camusevem *Prvem človeku*), Rok SVETLIČ (Cenzurni krivdorek kot mesto zloma

pozitivističnega pravnega diskurza), Louise L. LAMBRICHS (Govor o cenzuri zahteva natančnost glede njenega domnevnega predmeta: primer afere Handke), Gašper TROHA (Socialistična in demokratična cenzura na Slovenskem: Primer predstave *Pupilija papa Pupilo pa Pupilčki*), Stephan PACKARD (Zavajajoče predstavljanje tekstualnega nadzora: cenzorske upodobitve cenzure), Andrej ZAVRL (Slačenje literarne zgodovine. Cenzura istospolne želje), Simona ŠKRABEC (Pesniška svoboda). Posebna gosta kolokvija sta bila Matjaž PIKALO in Breda SMOLNIKAR, ki sta kot najbolj znana "cenzurirana" slovenska pisatelja opisala svoje izkušnje s cenzuro. Dvojezične povzetke prispevkov in fotografije s srečanja najdete na spletu (http://www.zrc-sazu.si/sdpk). — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si> in ***Matjaž Zaplotnik***

Primerjalna književnost v 20. stoletju: Simpozij ob stoletnici rojstva Antona Ocvirka. Letos je minilo sto let, odkar se je rodil Anton Ocvirk, utemeljitelj primerjalne književnosti na Slovenskem kot samostojne znanstvene in univerzitetne discipline. Ta obletnica je povod za simpozij, ki so ga skupno pripravili Razred za filološke in literarne vede SAZU, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo FF v Ljubljani in Slovensko društvo za primerjalno književnost. Namen simpozija je bil z današnje perspektive pregledati Ocvirkovo delo in ga zgodovinsko umestiti. Obravnavali so ga v sklopu slovenske primerjalne književnosti, literarne vede, humanistike in kulture ter glede na sočasni in nadaljnji razvoj stroke v primerljivih mednarodnih okoljih. Ob plodnih pobudah, ki so izhajale iz Ocvirkovega opusa in bile dolgo časa gonilna sila razvoja primerjalne literarne vede na Slovenskem, pa so odpirali tudi vprašanja o njenem današnjem stanju, njenih aktualnih temeljnih problemih in razvojnih perspektivah. Simpozij je potekal 20. in 21. septembra 2007 v prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti na Novem trgu 3 v Ljubljani. Ob tej priložnosti je pri založbi Nova revija skoraj istočasno izšla monografija o Antonu Ocvirku, ki sta jo napisala komparativista Tone Smolej in Majda Stanovnik in je uvrščena v obnovljeno zbirko Znameniti Slovenci.

Na simpoziju so sodelovali: Darko DOLINAR (Uvod: Anton Ocvirk in primerjalna književnost na Slovenskem), Janko KOS (Filozofski, nacionalni in ideološki temelji slovenske primerjalne književnosti), France BERNIK (*Zbrana dela* – temelj slovenske literarne vede), Dušan MORAVEC (Estetska merila Ocvirkove gledališke kritike), Majda STANOVNIK (Ocvirkov koncept primerjalne književnosti in zbirka *Sto romanov*), Vlasta PACHEINER KLANDER (Orientalske literature v programu profesorja Ocvirka za študij svetovne književnosti), Janez VREČKO (Ocvirkov pogled na Kosovela), Darko DOLINAR (Ocvirkovo pojmovanje literarnega dela), Jean BESSIERE (Comparative Literature and Ethics: Reinterpreting the Universalism/Relativism Dichotomy), Eugene EOYANG (Synergies and Synaesthesias: An Intraworldly Comparative Literature), Vita FORTUNATI (The Literary Text as a Complex System in a Planetary

Perspective), Zoran MILUTINOVIĆ (Is a History of World Literature Possible?), Galin TIHANOV (The Future of Literary History: Three Challenges in the 21st century), Vanesa MATAJC (Soočenost s trendom: primerjalna literarna veda in kulturna zgodovina), Tomo VIRK (Univerzalna ali nacionalna, globalna ali lokalna – ali pluralna primerjalna književnost?), Monica SPIRIDON (The New Alliances), Peter HAJDU (*Neohelicon*'s Local Traditions and Present Strategies), Sonja STOJMENSKA-ELZESER (What Does it Mean to Study Comparative Literature in Macedonia?), Miloš ZELENKA (On the Theoretical Concept of General Literature in the Interwar Period (Frank Wollman and Anton Ocvirk, and Their Reflections on Paul van Tieghem)), Tone SMOLEJ (Lucien Tesniere in slovenska primerjalna književnost), John NEUBAUER (What Are Ingressive Literary Histories, and Why Do We Need Them?), Vladimir BITI (From Literature to Culture – and Back?), Marko JUVAN (Ideologije primerjalne književnosti: metropole in periferije (hipoteze za možno raziskavo)), Evald KOREN (Dama, ki izgine ali Je literatura v novi primerjalni književnosti in novih zgodovinah nacionalnih literatur še sploh zaželeni osrednji predmet zanimanja?), Boris A. NOVAK (Ocvirkova teorija verza) in Jola ŠKULJ (Temeljne koncepcije slovenske komparativistike in aktualni komparativistični vidiki). — ***Marko Juvan*** <marko.juvan@guest.arnes.si>

Tečaji v CTK-ju **do konca leta 2007**:
Programski jezik HTML in izdelava spletnih dokumentov (začetni tečaj – 15 ur), 6.–8. november ob 11.30;
Digitalna knjižnica Univerze v Ljubljani, 15. december ob 12.00;
Učinkovito pridobivanje informacij v okolju odprtega dostopa, 13. november ob 12.00;
SciFinder Scholar, 11. oktober, 13. december ob 13.00;
Standardi in standardizacija, 13. november ob 10.00.
Prijave sprejemamo na e-poštni naslov *miro.pusnik@ctk.uni-lj.si* ali osebno pri informacijskem pultu v prostorih CTK-ja. Dodatne informacije najdete na http://www.ctk.uni-lj.si/izobrazevanje. — ***Gorazd Vodeb*** <Gorazd.Vodeb@nuk.uni-lj.si>, 13. sept. 2007

Vabim vas k sodelovanju na srečanju Iberoslovanskega združenja s sedežem v Lizboni. Vsako leto imajo srečanje, naslednje bo **v maju 2008**. Uradni jezik je angleščina, teme pa so lahko slovanske ali kontrastivne (slovanske oz. slovansko-iberske). Sedež je na Univerzi v Lizboni, kjer imamo tudi lektorat za slovenščino. Več informacij na spletni strani združenja http://www.iberian-slavonic.org/. Lep pozdrav z ljubljanske hispanistike — ***Jasmina Markič*** <Jasmina.Markic@ff.uni-lj.si>, 4. sept. 2007

V četrtek, 20. septembra 2007, je v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma potekal večer, posvečen Lojzetu Kovačiču. Uvodoma so predvajali kolaž Kovačičevih intervjujev in portretov, ki ga je za to priložnost pripravila Alenka Zor Simoniti s posnetki iz arhiva TV Slo. Kovačičevo literaturo in življenje so z

različnih strani osvetlili dr. Janko Kos, dr. Tomo Virk, Taras Kermauner in Ciril Zlobec. Pogovor je moderiral Mitja Čander. — ***Renata Muič***, Študentska založba <renata.muic@zalozba.org>

Članice in člani SD Ljubljana, še preden boste popolnoma zaorali v ledino novega šolskega leta 2007/08, vas vabimo na krajšo strokovno ekskurzijo, kjer bodo prvi jesensko obarvani utrinki ravno pravšnja podlaga za prijetno druženje. Mahnili ga bomo proti Dolenjski oz. Suhi krajini, in sicer prvo soboto v oktobru, tj. 6. oktobra 2007, ob 8. uri zjutraj s Kongresnega trga. Od tam nas bo avtobus odpeljal iz Ljubljane proti Novi Štifti, potem pa v Ribnico. Celodnevno potepanje bomo sklenili po ogledu Škrabčeve domačije (v Hrovači), Levstikovega kozolca, Stritarjevega doma in Trubarjeve domačije spet v Ljubljani. PROGRAM: Ljubljana – Nova Štifta – Ribnica – Hrovača – Velike Lašče – Rašica – Ljubljana. Cena strokovne ekskurzije, ki znaša 21 eur, za upokojene člane SDL pa 20 % manj, vključuje stroške avtobusnega prevoza, jutranjo kavico, kosilo ter malo presenečenja. Pa čim manj stresen začetek šolskega leta, k čemur naj svoje doprinese tudi to enodnevno popotovanje po Trubarjevi in Škrabčevi deželi, za kamor potrebujete le malho dobre volje. — ***Marija S. Leskovar***, predsednica Slavističnega društva Ljubljana <slavisticnodrustvo.lj@guest.arnes.si>

Simpozij *Literarni modernizem v »svinčenih« letih*, ki sta ga priredili Slovenska matica in Študentska založba, je potekal v sredo, 3. oktobra 2007, v dvorani Slovenske matice, Kongresni trg 8, Ljubljana. Iz zasnove simpozija: »Svinčena sedemdeseta« je splošno uveljavljena oznaka za razmere obnovljenega ideološkega pritiska na vseh družbenih področjih. V literarni zgodovini pa prav ta čas, ki se začenja že v drugi polovici šestdesetih let, označujemo kot obdobje modernizma ali celo ultramodernizma. Danes lahko rečemo, da se je v nekaterih primerih približal že postmodernizmu. Na literarni sceni so takrat ustvarjali ali začeli objavljati nekateri osrednji avtorji povojnega obdobja. Njihovi opusi in mesto v slovenski literarni zgodovini je bilo že obdelano. Zato bomo na simpoziju skušali osvetliti nekoliko širše estetske in družbene vidike življenja umetnosti v tem času, nakazati njegove dileme in paradokse, in opozoriti na presenetljivo živahno ustvarjalno vrenje v obdobju poostrenega ideološkega nadzora v kulturi. — Simpozij je vodil Gašper TROHA, ki je predstavil tudi svoj referat z naslovom Disidentstvo literarnega modernizma. Sodelovali so še: Lado KRALJ (Zelo različne tehnike teatrske kritike oblasti: od reformistično metaforičnih premestitev prek nihilizma do brechotovskega potujevanja), Meta KUŠAR (Med arhetipom in kompleksom), Barbara OREL (Reistični pogled. OHO, filmski jezik in preoblikovanje percepcijske paradigme v gledališču), Drago JANČAR (Pismo in literatura), Ivo SVETINA (Gledališče Pupilije Ferkeverk ali vprašanje rituala), Taras KERMAUNER (O politični slovenski dramatiki), Andrej INKRET (Spomin na Študentsko aktualno gledališče), Andrej E. SKUBIC (Osvoboditev jezika v »novi slovenski prozi«) in Mitja ČANDER (Maškarada: proza Marka Švabiča, Draga

Jančarja, Rudija Šeliga, Mateta Dolenca in Emila Filipčiča). — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

Od 12. 9. do 15. 9. 2007 je na Ohridu potekala tretja makedonsko-slovenska znanstvena konferenca z naslovom Makedonsko-slovenske jezikovne, književne in kulturne vezi. Na konferenci je sodelovalo 33 razpravljalcev, z oddelkov za slovenistiko in slavistiko smo se konference udeležili: Alenka ŠIVIC DULAR (*Nomina loci* v slovenščini in makedonščini), Vera SMOLE (Nekaj primerjalnih frazemov v slovenskem in makedonskem knjižnem jeziku), Matej ŠEKLI (Zaimkovna ponovitev osebka in predmeta v rezijanskem narečju slovenščine (s stališča jezikovnega stika s furlanščino)), Namita SUBIOTO (Slovenski prevodi makedonskega leposlovja in makedonski prevodi slovenskega leposlovja v obdobju 2000–2007), Alojzija ZUPAN SOSIČ (Sodobni slovenski roman), Mateja PEZDIRC BARTOL (Žanina Mirčevska in sodobne slovenske dramatičarke), Mojca NIDORFER ŠIŠKOVIČ (Jezikovne uresničitve komunikacijskih strategij v elektronskih poslovnih pismih), Đurđa STRSOGLAVEC (Kako je v makedonščini hrvaški Pupačić postal slovenski Župančič). Konference se je udeležil tudi pisatelj Vlado Žabot, njegov roman *Pastorala* je namreč izšel v makedonskem jeziku v prevodu Bistrice Mirkulovske. V prekrasnem okolju Ohridskega jezera smo poglobili in stkali nove vezi, za prijetno počutje in brezhibno organizacijo pa gre glavna zahvali prof. dr. Lidiji Arizankovski. Navdušeni nad strokovnimi debatami, kulturnim programom in vsesplošnim gostoljubjem smo si obljubili, da bo makedonsko-slovensko sodelovanje živo tudi v prihodnje. — ***Mateja Pezdirc Bartol*** <mateja.pezdirc-bartol@guest.arnes.si>, 21. sept. 2007

Med **6. in 8. decembrom 2007** bo na Filozofski fakulteti v Zagrebu potekala 6. znanstvena konferenca z mednarodnim sodelovanjem Istraživanja govora, ki jo vsako tretje leto organizira zagrebški Oddelek za fonetiko. Letošnje teme so: fonetika hrvaščine, kvaliteta glasu in splošne fonetične teme. Rok za oddajo povzetkov (300–400 besed v hrvaščini in angleščini) je podaljšan **do 15. oktobra**. Nadaljnje informacije na spletnem naslovu http://ig.ffzg.hr/. — ***Peter Jurgec*** <peter.jurgec@guest.arnes.si>, 21. sept. 2007

Šesti simpozij o delu p. Stanislava Škrabca. Simpozij z osrednjo temo *Škrabčeva naglasna teorija slovenskega knjižnega jezika in slovenska narečja* je v okviru Škrabčevih dni '07 organiziral Frančiškanski samostan Kostanjevica Nova Gorica v sodelovanju s Slavističnim društvom Slovenije, strokovni vodja simpozija pa je bil akad. prof. dr. Jože Toporišič. Srečanje je potekalo 28. septembra 2007 v sejni dvorani Območne obrtne zbornice v Novi Gorici. Sodelovali so: Jože TOPORIŠIČ (Moščanski naglas v primeri s (Škrabčevim) knjižnim), Karmen KENDA JEŽ (Naglasne posebnosti ziljskega narečja iz Kanalske doline (ob primerjavi z izborom iz Škrabčevega korpusa onaglašenega besedja)), Mihaela KOLETNIK (Odrazi akuta v prekmurskem narečju ob Škrabčevi naglasni teoriji slovenskega knjižnega jezika), Rada COSSUTTA (Ob Škrabčevi naglasni teoriji: breznaglasnice v kriškem govoru), Bernard RAJH (Tipologija in razvrstitev

naglašenih samoglasnikov v severozahodno prleškem govoru), Matej ŠEKLI (Naglasoslovni opis govora vasi Jevšček pri Livku nadiškega narečja slovenščine), Jožica ŠKOFIC (Glagolski naglas pri Škrabcu in v zgornjegorenjskih govorih po gradivu za SLA), Melita ZEMLJAK JONTES (Odrazi akutiranih samoglasnikov v sevniško-krškem govoru štajerske narečne skupine), Zinka ZORKO (Kapelski naglas v primeri s (Škrabčevim) knjižnim), Andreja ŽELE (Naglaševanje v južnonotranjskih govorih (glede na naglasno teorijo S. Škrabca)). — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>

Založba Asiatheque – Langues du monde (Asiatheque – Jeziki sveta), specializirana za učbenike manj znanih svetovnih jezikov, je pravkar izdala novo metodo za učenje slovenskega jezika, namenjeno francosko govoreči publiki *Découvrir et pratiquer le slovene* (*Odkrijte in uporabljajte slovenščino*). Metodo so pripravili v okviru evropskega programa *Lingua II* pod vodstvom Antonije Bernard, profesorice na Državnem inštitutu za vzhodne jezike in civilizacije, v sodelovanju z Univerzo v Mariboru (Marko Jesenšek). Metoda, ki je namenjena širši frankofoni publiki, je sestavljena iz CD-ja in knjige. Gre za popolnoma novo interaktivno metodo, namenjeno samostojnemu učenju. Poglavja na CD-ju vsebujejo zvočne posnetke besedil (večinoma dialogov), didaktično razlago, vaje z rešitvami, slikovno gradivo, avtentična besedila in videoposnetke (učeči se lahko posname tudi sam) ter slovnični in kulturni del, metodo pa dopolnjuje še dvojezični slovarček. Knjiga vsebuje razlago slovenske slovnice v francoščini, še več besedišča in zapis nekaterih besedil s CD-ja. Gre za vsakdanjo slovenščino v različnih govornih položajih. Po evropskem okviru ustreza stopnji A1–A2. Metodo *Découvrir et pratiquer le slovene* si lahko priskrbite v večjih knjigarnah v Franciji in pri založniku na naslovu 11, cité Véron, 75018 Paris ali pa preko spletne strani http://www.asiatheque.com/. — ***Antonija Bernard*** <ToniaBER@aol.com>, 23. sept. 2007

VILENIŠKE STOPINJE 2007: Slovenci na Hrvaškem – prednost ali breme (okrogla miza Perspektive slovenske narodne manjšine na Hrvaškem po vstopu RS v EU). Okrogla miza je potekala v četrtek, 27. septembra 2007, v dvorani Slovenske matice na Kongresnem trgu 8/I v Ljubljani. O usodi in perspektivah Slovencev na Hrvaškem so razmišljali: Marjana Mirković, Zorko Pelikan, Vera Kržišnik Bukić, Karmen Medica, Darko Šonc, Irena Margan in Katarina Pajnič. Istega dne je v Društvu slovenskih pisateljev potekala predstavitev kulturnega delovanja Slovencev na Hrvaškem *Pogled v Istro in Kvarner*. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

Slovensko društvo za jezikovne tehnologije vas ob evropskem dnevu jezikov vabi, da se čez mesec dni udeležite posveta o jezikovnih virih za slovenski jezik, z naslovom *Čas za vire se izteka* ... Posvet bo na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru, v petek, **26. oktobra 2007**, ob 10.00. Slovenščina kot jezik ima zgodovinsko gledano izjemen položaj. Je uradni jezik države Slovenije in Evropske unije, iz leta v leto se povečuje število njegovih

govorcev in govork. Toda za polno delovanje jezika v sodobnih razmerah je nujno, da je dobro opremljen, zlasti če si želimo bogato jezikovno življenje tudi v naslednjih desetletjih. Dobra opremljenost pomeni usposobljenost jezika in govorcev za vse, tudi najzahtevnejše jezikovne in sporazumevalne naloge. Za to so na prvem mestu potrebni kakovostni, ustrezni in zanesljivi podatki o jeziku, o jezikovnih navadah in potrebah govorečih. Šele s takimi podatki lahko zasnujemo dobre in delujoče jezikovne priročnike, pa tudi druge jezikovne pripomočke, ki jih omogoča sodobna tehnologija in uporabnikom jezika lajšajo vsakdanje življenje. Slovensko prizorišče je bilo v zadnjem desetletju glede uveljavljanja sodobnih tehnologij pri zbiranju in obdelovanju jezikovnih podatkov kar živahno. Leta 1998 je bilo ustanovljeno Slovensko društvo za jezikovne tehnologije, ki je odslej – med drugim – vsaki dve leti soorganiziralo konferenco Jezikovne tehnologije za slovenski jezik. Različne ustanove in nekatera podjetja v Sloveniji lahko pokažejo bogato bero akademskih in uporabnih rezultatov s področja jezikovnih virov in tehnologij. Po drugi strani pa se zdi v Sloveniji še vedno premalo uveljavljeno temeljno spoznanje, da brez kvalitetnih virov in upoštevanja dejanskih potreb jezikovne skupnosti ni mogoče pričakovati nadaljnjega polnega razvoja slovenščine, slovenske jezikovne skupnosti, pa tudi države Slovenije ne.
S posvetom želimo zato po eni strani opozoriti širšo javnost na dosežke in načrte jezikovnotehnološke skupnosti v Sloveniji. Po drugi strani pa želimo odpreti debato o tem, katere potrebe in nadaljnji cilji so vsem akterjem skupni in jih bomo torej morda lahko opredelili kot stvar nacionalnega interesa, kateri cilji pa so bolj zadeva komercialnih in akademskih interesov posameznih akterjev. S krajšimi uvodnimi nagovori bodo posvet začeli red. prof. dr. Zdravko KAČIČ (Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko) izr. prof. dr. Marko STABEJ (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta) in Simon KREK (Institut Jožef Stefan, Ljubljana). Posvet se bo nadaljeval v obliki moderiranega pogovora, h kateremu so iskreno vabljeni vsi zainteresirani. Morebitne sklepe posveta bomo v obliki javne izjave objavili na spletnih straneh Slovenskega društva za jezikovne tehnologije. — ***Marko Stabej*** <marko.stabej@guest.arnes.si>, 26. sept. 2007

Slovenistični del programa na evropskem interdisciplinarnem simpoziju o sv. Martinu »Slovenija in dežele Srednje Evrope na Martinovi življenjski poti«, Grad Slovenska Bistrica in Šmartno na Pohorju, **11.–13. oktober 2007**:

Četrtek, 11. oktober 2007

09.30–10.00 Edvard KOVAČ: Sveti Martin kot etični simbol

11.00–11.30 Ferdinand ŠERBELJ: Sledi češčenja svetega Martina na Slovenskem

11.30–12.00 Geza Aigner, Marija Kozar Mukič: Češčenje svetega Martina v rojstnem kraju (Savaria/Szombathely)

12.00–12.30 Marinka DRAŽUMERIČ: Umetnostno zgodovinski pregled Martinove dediščine v novomeški škofiji

15.30–16.00 Antonija Zaradija KIŠ: Pomembnost primera »Ilirik« v duhovnem razvoju svetega Martina

Petek, 12. oktober 2007

11.30–12.00 Rožana KOŠTIAL, Tanja Jakomin Kocjančič: Sveti Martin in »martinja« Istri

12.00–12.30 Marjeta PISK: Podoba sv. Martina in martinovega v ljudskem izročilu Goriških Brd

12.30–13.00 Anja GAŠPERIN: Kdo je Martin v slovenskem prostoru? Vpliv svetega Martina na književnost

15.30–16.00 Martina OROŽEN: Podoba svetega Martina v »Življenjepisih« svetnikov in v leposlovju 19. stoletja

16.00–16.30 Štefan Alojzij FERENČAK: Sveti Martin, škof, v slovenski cerkveni pesmi. — ***Jasmina*** <jasmina@svetimartintourski.si>, 1. okt. 2007

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je 28. do 29. 9. 2007 potekal mednarodni simpozij *Podoba 'Turka' na ozemlju današnje Slovenije in podoba 'Franka' v Osmanskem cesarstvu*. Simpozij je potekal v angleščini, na njem pa so med drugim sodelovali tudi Božidar Jezernik, Rajko Muršič, Bojan Baskar, Peter Simonič in Miha Pintarič. — ***Glavna pisarna FF*** <Glavnapisarna.fakultete@ff.uni-lj.si>

Knjižna zapuščina Ivana Potrča na Ptuju. Slovesnost ob odprtju spominske sobe in knjižne zapuščine Ivana Potrča je bila 4. oktobra 2007 na dvorišču Knjižnice na Ptuju. Na slovesnosti sta odlomke iz Potrčevih dramskih besedil interpretirala dramska igralca Iva Krajnc in Igor Samobor. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

Pri Založbi GOGA je začela izhajati nova, mladinska zbirka, Zbirka Lunapark. Zamisel mladinske zbirke Lunapark je pri Založbi GOGA nastala predvsem zaradi pomanjkanja, oziroma premalo sistematiziranega izdajanja vrhunske literature, namenjene mladim bralcem, saj med tovrstno literaturo prevladujejo dela, ki so namenjena predvsem komercialnim uspehom založnikov, v veliko manjši meri pa seznanjanju otrok in mladine z vrhunskim literarnim izrazom, primernim njihovi starostni stopnji. Prve tri knjige v Zbirki Lunapark so: fantazijska zgodba Sama Petančiča *Anor Kath – Pota magov*, popravljena izdaja priljubljenega mladinskega romana Lenarta Zajca *5 do 12h* in prevod ene prvih vampirskih zgodb Josepha S. Le Fanuja *Carmilla*. — ***Mitja*** <mitja.licen@zalozba-goga.si>, 2. okt. 2007

LK FF v Ljubljani vabi na 858. sestanek v ponedeljek, **8. oktobra 2007**, ob 17.30 v predavalnici 32 v pritličju Filozofske fakultete. Predaval bo akad. red. prof. dr.

Janez Orešnik, Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Naslov predavanja: *Prototipičnost v naravni skladnji*. — ***Lingvistični krožek*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>, 3. okt. 2007

Vabimo Vas na predstavitev zbornika z naslovom *Frauen.Männer* (*Ženske.Moški*), ki bo **8. 10. 2007** ob 18.00 na Fakulteti za družbene vede v senati sobi. Zbornik, ki ga je uredila Tina Bahovec, je izšel spomladi 2007 pri Založbi Drava iz Celovca. — Iz vsebine zbornika: Bente Knoll in Elke Szalai (*Moški.Ženske*. Načrtovanje v alpsko-jadranskem prostoru), Borut Batagelj (Šport in ženska na Slovenskem do druge svetovne vojne), Katja Mihurko Poniž (»Praga je krasna ponoči, kadar sije mesec«: Podoba sprehajalke v literarnih delih in pismih Zofke Kveder), Boris Mlakar (Mesto ženske v moškem svetu kolaboracije in protirevolucije na Slovenskem med drugo svetovno vojno (in primerjava z Zahodno Evropo)), Anna Di Gianantonio (Izbira upora: zgodba Giuditte. Smeri političnega delovanja in pomen osvobodilnega boja in povojnega obdobja v spominu borke na vzhodni meji), Nevenka Troha (Ženske in politika: primer Slovansko-italijanske antifašistične ženske zveze), Marta Verginella (Ženske med nacionalnim angažmajem in bojem za žensko emancipacijo. Slovenke v Trstu na prehodu iz 19. v 20. stoletje), Silva Bon (Vloga italijanskih žena, judovske vere ali rodu, in slovenskih žena v odporniškem gibanju in prenovi: primer Trsta), Marija Jurić Pahor (Trst, mesto zrcal. Refleksije o nacionalnosti, medkulturnosti in spolu), Monika Kastner (Asimetrična kultura spolov na univerzah: *gender mainstreaming* kot strategija za spreminjanje kulturnih prostorov), Marina Tavčar Krajnc (Razlike v percepciji študija in bodočega poklica med študentkami in študenti Univerze v Mariboru), Christina Schachtner in Bettina Duval (Dekliški in ženski virtualni splet kot kulturni prostor), Andrea Leskovec (Dekliški liki v sodobni pripovedni prozi nemško in slovensko pišočih avtoric), Ksenija H. Vidmar (Podobe matere in materinstva v sodobni slovenski kulturi: primer Naše žene), Marina Rossi (»Spoznala sem Mihajla in Ivana Ruskega«), Vesna Merc (Brezspolna arheologija? Podoba spolov in družb v arheološki literaturi), Ursula Doleschal (Genus in spol: predstavitev spolov v slovnici), Mateja Sedmak (Pomen spola v etnično mešanih družinah Brigitte Hipfl), Karmen Erjavec, Tanja Kamin in Bettina Pirker (Medijski identitetni prostori mladih žensk in moških v Sloveniji in Avstriji), Alenka Spacal (Avtoportretna likovna govorica skozi ženske študije in feministično teorijo), Irena Pernat (Trženje kot znanost in umetnost Irene Bandhauer-Schöffmann), Mateja Jeraj (Ali je druga svetovna vojna spremenila razmerja med spoloma? Primer Slovenije), Rainer Alexandrowicz, Eva Brunner in Philipp Mayring (Rezultati koroške gender študije v primerjavi z drugimi alpsko-jadranskimi deželami). — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 3. okt. 2007

Pripojitev Slovanske knjižnice Mestni knjižnici?

Pred nekaj dnevi mi je kot rednemu obiskovalcu ljubljanskih knjižnici prišlo na uho, da se pripravlja projekt združevanja knjižnic, katerih ustanoviteljica je Mestna občina Ljubljana. Cilji tega združevanja so zapisani v dokumentu z naslovom Nova organizacija knjižnične dejavnosti. Dokument, ki na ga spletu sicer še ni, predvideva združitev osrednjih ljubljanskih knjižnic v eno enoto (Mestno knjižnico) z enotno izkaznico, bazo članov, članarino, katalogom, informacijskim sistemom, "skupno filozofijo delovanja", "nabavno politiko", upravo, bibliografsko obdelavo, medknjižnično izposojo … Skratka, v duhu časa, v katerem vladajo gesla, kot so zmanjševanje stroškov, racionalizacija, prijaznost uporabniku ipd. Več o tem bodo najbrž morali reči bibliotekarji, a tisto, kar me je pri branju dokumenta zaskrbelo mene, pa je, da bi se poleg osrednjih mestnih knjižnic ("Bežigrad", "Jože Mazovec", "Oton Župančič", "Prežihov Voranc", "Šiška") v novo Mestno knjižnico pripojila tudi Slovanska knjižnica. Kaj to pomeni za izjemno visoko kakovost storitev, ki jih trenutno lahko nudi svojim obiskovalcem (beseda uporabnik mi gre težko s tipkovnice)? Kaj npr. pomeni enotna izkaznica za obisk Slovanske knjižnice, ki je že zdaj izjemno visok? Kaj npr. "skupna nabava" za njeno specializiranost in prihodnjo avtonomijo (združitev petih velikih splošnih knjižnic z majhno specializirano knjižnico se mi zdi, če razmišljam z ekonomskim žargonom, bolj "sovražni prevzem" kot "združitev")? Se s projektom Mestna knjižnica dogaja to, česar smo se vseskozi bali, ko se je reševala prostorska stiska Slovanske knjižnice (namreč, da bo ukinjena)? Veliko vprašanj, na katera, tako mislim, bi morali odgovoriti tudi slovenisti (in seveda tudi drugi humanisti), še preden nas mestni uradniki in veljaki postavijo pred dejstva. — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 10. avg. 2007

Ker smo v Slovanski knjižnici mnogi slovenisti strokovno gor rasli, je prav, da se javno in jasno pove, da se kaj takega ne sme zgoditi, ker ni mogoče metati v isti koš Slovanske knjižnice z drugimi knjižnicami prestolnega mesta. Kolikor je v moji moči, bom nekatere mestne svetnike opozoril na namere izvršilne mestne oblasti. Če ima kdo še kakšen tehten razlog, zakaj se to ne sme zgoditi, naj ga pošlje. Prepričan sem, da bo med svetniki kar nekaj takih, ki bodo rade volje in dovolj glasno povedali, da se tako ne dela s Slovansko knjižnico. — ***Nace Polajnar*** <Ignac.Polajnar@gov.si>, 10. avg. 2007

Računalniščina in računalščina

Ima kdo kakšen predlog, kako prevesti "*Computerese*"? Kako se vam zdi računalniščina? *Fortuna iuvat audaces*, ampak da nisem preveč pogumen ... — ***Miha Rus*** <miha.rus@iolar.com>, 25. jul. 2007

Računalščina? — ***Vito Smolej*** <smolejv@gmx.net>, 27. jul. 2007

V italijanščini so samostalniki na – rese, tako *computerese* (izg. kompjutereze) kot *burocratese*, pogosto s slabšalnim prizvokom, kar ne velja za *ungherese* – madžarščino, *olandese* – holandščino itd. Saj mi precej nemogočemu jeziku birokratov pravimo birokratščina, tudi računalniškemu bi lahko rekli računalščina. Zakaj pa ne? — ***Jolka Milič*** <jolka.milic@siol.net>, 30. jul. 2007

Birokratščina v žargonu pomeni birokratsko obnašanje, delovanje itd., ne pa jezik birokratov. Besede sicer ni ne v *SSKJ*, ne v *SP*, ne v korpusu *Nova beseda*, če pa jo iščemo s pomočjo iskalnika *Google*, ne najdemo niti enega primera, kjer bi ta beseda pomenila jezik birokratov. Prim. izraze kanclijščina, kampanjščina, pa tudi kerenščina, oblomovščina, ždanovščina ipd.(vsi so v *SSKJ*), kjer obrazilo -ščina ne pomeni jezika, pač pa dejavnost ali način ravnanja. — ***Silvo Torkar*** <silvot@zrc-sazu.si>, 30. jul. 2007

Nekaj drobnih misli iz najnevarnejše kategorije bralcev, namreč "zainteresiranih laikov":

1. *Google* je ... dober. *Google* je včasih nevaren, ko nas s svojimi frekvencami zapelje v skušnjave pravila "Jejte govno, milijoni muh se ne morejo motiti". Za tokrat pa ... *Google* včasih ni dovolj dober. Predvsem pa, ko gre za naš lepi jezik, je koristno poskusiti po vseh sklonih, pa se kaj več najde.

2. Nekateri zgledi iz spodnjega razmišljanja, kot denimo "oblomovščina" ali "ždanovščina", so seveda klasični, jasni in nedotakljivi, za "kanclijščino" bi se lahko prepirali, ko pa svojim študentom naročim, naj besedilo uporabne naloge "prevedejo iz slovenščine v matematščino", pa vsi pravilno razumejo: zamenjali bomo slovar in nabor simbolov.

3. Po informacijski plati bi po moje lahko samo žalostno (ker imamo zaradi enostavnosti nadvse radi povezave tipa 1:1) potožili, da tule obravnavani inkriminirani sufiksalni morfem morda le ni tako zelo čista izjema od pravila, da pripone v bistvu komaj kdaj povsem enolično določajo vsebino ali "podton" ... kdor ne verjame, naj se spomni na -ač: ob večinoma pejorativnih prizvokih mečkačev, hlamudračev, čvekačev ... najdemo tudi kakšne pohvalne, recimo (na forumu spletnega *Dela*) "Če je Rupar že zanič politik, je pa vsaj dober goslač." No, morda sem tole besedo na koncu narobe prepisal (http://www.delo.si/index.php?sv_path=41,35,164082). — ***Jože Andrej Čibej*** <ekorist@siol.net>, 30. jul. 2007

meni pa računalščina (računalniščina, če želimo še kaj bolj neizgovorljivega) zveni preveč večpomenska:

– izvorna beseda, ki se sloveni (nikdar slišal, a pogledal na splet) pomeni 'žargon ljudi, ki se ukvarjajo z računalniki' (po izkušnjah, je ta žargon tudi popolnoma nerazumljiv vsem, ki se s tem ne ukvarjajo; tvorijo ga večinoma angleške – ali v poljubni jezik prevedene – kratice in programski ter sorodni ukazi (ti pa so skoraj vedno angleškega izvora, a običajno kot besede skrajšani – *cp* za *copy* npr.), ki

služijo ukazovanju računalniku, uporabno pa je tudi za opisovanje neračunalniških dogodkov: npr. ta vrata so *full bugy*: 'ta vrata škripajo/se ne zapirajo dobro/nimajo kljuke' – odvisno od konteksta, pardon, sotvarja. pa *full* pride iz neračunalščine :);

– računalščina bi se lahko razumela tudi kot jezik računalnikov, kar je ene tako širok pomen kot človeščina (s pomenom 'vsi naravni človeški jeziki, pa še kak izmišljen človeški jezik zapovrh'), s tem, da se nanaša na računalnike, ne na ljudi (proces komunikacije med računalniki se iz sumljivih razlogov smatra za jezik oziroma kar za pogovor, kar nima nič opravka z resničnostjo – računalniki NE uporabljajo ničesar takega kot je jezik);

– morda bi bil boljši, oziroma natančnejši izraz programerščina – zveni precej slovensko, minus pa je, da niso vsi, ki delajo strokovno z računalniki, tudi programerji, a je precej nedvoumno lastnost ljudi, ne stroja;

– -ščina verjetno v tem primeru izhaja iz slovenščina, angleščina ... in v tem primeru se programer + -ščina izide kar lepo, tako vsaj pravi moja intuicija, ki v tem primeru nima prav nič s stroko;

– programerščina je v mojem primeru izmišljena, ne opažena/slišana beseda (da bi pa neposvečeni kaj rekli o tem jeziku, tudi ni opaziti, saj se običajno v primeru prehoda na programerščino odmaknejo/odlogirajo. :) — ***Jaka Železnikar*** <zeleznikarj@mail.ljudmila.org>, 30. jul. 2007

Še o birokratščini kot jeziku: res se moram popraviti, v *Googlu* se najdejo posamezni primeri, ki pa so vendarle izjeme. Če vtipkaš birokratščina, se vsi štirje primeri nanašajo na pomen birokratsko obnašanje, če vtipkaš tožilnik birokratščino, spet vsi štirje primeri dajo enak rezultat, če vtipkaš rodilnik, sta dva primera za jezik in dva za obnašanje, če pa vtipkaš dajalnik, je en primer za jezik in en za obnašanje, skupno torej enajst proti tri. Rekel bi, da je birokratščina kot jezik bolj rezultat nepoznavanja ali nerazumevanja besede in ne njen pravi pomen v času, ko se je beseda v slovenščini pojavila. Sicer pa – tudi tako so nastajali novi in novi jeziki. — ***Silvo Torkar*** <silvot@zrc-sazu.si>, 31. jul. 2007

"Računalniški žargon" mi postaja zanimiv. Kako pa drugje prevajajo *computerese*? Povprašal sem svoje prevajalske kolege.

nizozemsko
computerlatijn = computer Latin
computerjargon = computer jargon
computeriaans = computerian

portugalsko
Informatiques = Informaticalese (izpeljano iz 'informática' (informatics)).

nemško
Computerfachsprache

Computerfachjargon
Computerdeutsch
Computer-Fachchinesisch
Computersprech
Computerkauderwelsch
IT-Sprech / Nerddeutsch (v Googlu)

španska
jerga informática (computer jargon)

[... finsko, grško, italijansko, tamilsko, turško tu izpuščamo.] — ***Vito Smolej*** <smolejv@gmx.net>, 31. jul. 2007

Še jaz prilagam svoj piskrček: meni se računalniščina zdi prav v redu, računalščina iz računala, računalniščina iz računalnik (*computer* torej), sem malo povprašala ljudi, kaj se jim zdi, in je splošno mnenje meni bližnjih, da je računalščina za jezik zlomit, računalniščina pa čisto všečna. Tole očitno ni strokovno, ampak občutkovno ;) podprto mnenje. — ***Maja Žorga*** <maja.zorga@gmail.com>, 6. avg. 2007

Deset dodatnih nasvetov za »bolšo slovenštino« (nadaljevanje)

1. Trpnik naj bo izogiban.
2. Pomembno je, da v bogatem slovenskem besedišču zadanete ustrezno besedo in se ne prevarite.
3. Nekatere besede se ne sklanjajo, zato je v večih primerih bolje, da s pisanjem prekinete, preverite pravila in nadaljujete šele po parih urah.
4. V slovenščini poznamo tudi navezno obliko osebnih zaimkov, zato ne pozabite na njo.
5. Treba je razlikovat med nedoločnikom in namenilnikom, drugače gre vse skupaj rakom žvižgati.
6. Prevodi iz tujih jezikov ne smejo biti narejeni dobesedno, sicer so lahko patetični.
7. Hrvatizmi: Valjda se jih ne sme preveč uporabljati, ker kao izgledajo grdo.
8. V doglednem terminu se naučite zglednega naglaševanja terminov.
9. Kratki stavki – priporočamo? Ne! Običajno so grdi. Nerazumljivi. Čim manj!!!1
10. Naučite se pravilno sklanjati množinske samostalnike, da ne bodo vsi mislili, da ste brez možgan.

Knjižne novosti

Tone SMOLEJ in Majda STANOVNIK: *Anton Ocvirk*. Ljubljana: Nova revija

(Znameniti Slovenci), 2007. Prevod povzetka v francoščino Florence Gacoin

Marks, bibliografijo sestavila Majda Clemenz.

Ob stoti obletnici Ocvirkovega rojstva sta Tone Smolej in Majda Stanovnik, komparativista dveh različnih generacij, napisala monografijo, v kateri osvetljujeta njegovo mladost, študijska leta na Dunaju in Ljubljani, urednikovanje *Ljubljanskega zvona*, medvojna in povojna leta. Monografija se posveča tudi njegovi *Teoriji primerjalne literarne zgodovine* (1936), ki je tretja knjiga o komparativistiki na svetu. V drugem delu so obsežno predstavljeni Ocvirkovi veliki povojni uredniški projekti (*Zbrana dela*, *Sto romanov*, *Literarni leksikon* ipd.). Z izdajo monografske knjige o Antonu Ocvirku založba Nova revija oživlja znano zbirko Znameniti Slovenci. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

Irena NOVAK POPOV (ur.): *Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Zbornik predavanj 43. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF Univerze v Ljubljani, 2007.

Zbornik z letošnjega SSJLK prinaša tri jezikoslovne, šest literarnovednih ter pravtako šest kulturoloških prispevkov, zraven pa še predstavitve izbirnih tečajev, in ekskurzije ter raznoliko bero letošnje Parade mladih, kjer je prostor za predstavitev svojega raziskovanja letos dobilo šest avtorjev. Kot uvodoma pojasnjuje urednica zbornika, so organizatorji z izbiro naslovne teme seminarja in zbornika želeli »spodbuditi razpravljanje o pomembnih pojavih sodobnega družbenega obstajanja«, kar stereotipi nedvomno so, čeprav imajo izobraženci do njih običajno »odnos skeptične distance« in se ne zavedajo prav dobro »njihove vloge v socializaciji, njihove razširjenosti in trajnosti, na videz naravne in zdravorazumske podlage, zaradi katere jih je težko razgraditi in postaviti na laž kot polresnice«. — ***Matjaž Zaplotnik***

Silvo TORKAR, Metka FURLAN, Janez KEBER in Alenka ŠIVIC DULAR (ur.): *Merkůjev zbornik*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (*Jezikoslovni zapiski*, 13/1–2), 2007.

Inštitut posveča dvojno številko revije *Jezikoslovni zapiski* 80-letnici akademika Pavleta Merkůja, jezikoslovca, etnomuzikologa in skladatelja, enciklopedista

ljudske kulture Slovencev v Italiji. Domači in tuji avtorji v 42 razpravah na 509 straneh obravnavajo teme s področja slovenskega in slovanskega imenoslovja, zgodovine jezika, primerjalne leksikologije, dialektologije in skladnje. — ***Založba ZRC*** <zalozba@zrc-sazu.si>

Tina BAHOVEC (ur.): *Frauen.Männer*. Celovec: Drava (zbirka Alpen-Adria-Schriftenreihe der Universität Klagenfurt/Celovec), 2007. Prev. Silvia Biazzo idr.

V zborniku, ki predstavlja rezultate mednarodne konference o ženskah in moških ter njihovih kulturnih prostorih, 32 avtoric in avtorjev iz Slovenije, Avstrije in Italije osvetljuje razmerja med spoli v regionalnih in nacionalnih, v zasebnih in javnih, v geografskih in virtualnih prostorih. Zbrana besedila iz vidika različnih znanstvenih disciplin in delovnih področij – jezikoslovja in literarnih ved, medijskih in komunikacijskih študij, arheologije, zgodovine, filozofije, psihologije, pedagogike, sociologije, umetnosti ipd. – odpirajo raznovrstna vprašanja o vlogi spola v sodobni družbi in hkrati ponujajo pregled nad aktualnim stanjem ženskih študij in študij spolov v ožjem alpsko-jadranskem prostoru. Prispevki so objavljeni v izvirnih jezikih – slovenščini, nemščini, italijanščini – s povzetki v drugih dveh jezikih. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

Vanesa MATAJC in Gašper TROHA (ur.): *Zgodovina in njeni literarni žanri*. / *History and its Literary Genres*. Posebna dvojezična številka revije *Primerjalna književnost* (avgust 2006).

Dvojezične posebne številke *Primerjalne književnosti*, ki prinašajo razprave na osnovi vileniškega komparativističnega kolokvija iz leta poprej, so postale že utečena navada. Tokratni zbornik v slovenski in angleški različici prinaša prispevke, predstavljene na komparativističnem srečanju v Lipici leta 2006: John Neubauer (Zgodovinopisje literarne zgodovine), Igor Škamperle (Družba, zgodovina in literarni pogled), Lucia Boldrini (Pomanjkanje poguma: znanstvene in zgodovinske paradigme v *Doktorju Koperniku* Johna Banvilla), Egon Pelikan (Zgodovinski roman med nacionalno identiteto, ideologijami in »zgodovinskimi žanri«), Beata Thomka (Dekonstrukcija zgodovine in narativna identiteta), Bart Keunen (Pojav meta-žanra: zgodovinski roman in modernizacija romana), Marijan Dović (Zgodnje literarne reprezentacije nacionalne zgodovine in »slovenski kulturni sindrom«), Gašper Troha (Zgodovinska drama in njena družbena vloga na Slovenskem pod komunizmom) in Gregor Pompe (Zgodovina opere in zgodovinska opera). Vanesa Matajc, predsednica Slovenskega društva za primerjalno književnost in sourednica zbornika, je za zbornik prispevala poglobljeno uvodno študijo, v kateri mdr. razčlenjuje in primerja prispevke ostalih avtorjev v zborniku. — ***Matjaž Zaplotnik***

Marko RIJAVEC: *Biblični motivi v poeziji Simona Gregorčiča*. Ljubljana: Salve, 2006.

Ob stoletnici smrti Simona Gregorčiča leta 2006 ponatisov njegovih del, organiziranja strokovnih srečanj in izdajanja strokovnih knjig v zvezi z njim ni primanjkovalo. Pričujoča knjiga, izdala jo je Kobariška župnija, je ena izmed slednjih. Nastala je na podlagi avtorjevega diplomskega dela, v katerem je le-ta »povezal dve temeljni področji, ki zaznamujeta Gregorčičevo življenje in sta vir njegovih inspiracij, to sta Sveto pismo in poezija«. Uvodno besedo h knjigi je prispeval Maksimilijan Matjaž. — ***Matjaž Zaplotnik***

Bruno HARTMAN: *Na poti pride vse naproti: iz Celja v življenje*. Maribor: Litera, 2007.

Knjiga, ki je pravkar izšla pri Študentski založbi Litera, je avtobiografija ene najmarkantnejših osebnosti kulturnega Maribora danes. Rojen Celjan, začne Hartman svoje spominjanje v mestu ob Savinji in mu z opisom vsakdanjega življenja v letih tik pred 2. svetovno vojno postavi literarni spomenik. Avtobiografija se nadaljuje z medvojnim časom, ki ga Hartman kot prisilni mobiliziranec v nemško vojsko preživi v severni Nemčiji, Belgiji in Franciji. Povojni čas zaznamujejo Hartmanova študijska leta, prva zaposlitev na gimnaziji v Murski Soboti, pozneje pa dramaturško delo v Ljubljani in Celju, dokler se v začetku 60. let ne preseli z družino v Maribor. Tu je sprva dramaturg v Drami SNG, pozneje in vse do upokojitve pa ravnatelj Študijske oziroma Univerzitetne knjižnice, zaslužen za izgradnjo njene nove stavbe v Gospejni ulici in njeno posodobljeno, računalniško poslovanje. Hartmanovi spomini so napisani v lepem jeziku in ljubeznivem tonu kultiviranega in modrega človeka. Knjigo dopolnjuje blok 25 fotografij iz avtorjevega osebnega arhiva. — ***Literina knjigarna*** <info@knjigarna-litera.org>

Marko JUVAN: *Literarna veda v rekonstrukciji: uvod v sodobni študij literature*. Ljubljana: LUD Literatura (Zbirka Novi pristopi), 2006.

Monografija sodi med rezultate inštitutskega raziskovalnega programa *Literarnoteoretične in zgodovinske raziskave* ter projekta *Literatura in literarne vede v slovenskem kulturnem prostoru*. Juvan v knjigi predstavlja svoje videnje sodobne literarne vede in njene vloge na splošnem polju preučevanja literature. Ponuja teze za ohranitev položaja literarne vede s pomočjo njene »notranje« preureditve in »zunanje« prilagoditve. Te teze seveda zasedajo vidno mesto v Juvanovih dosedanjih razpravah in prispevkih na znanstvenih srečanjih, vendar so v tej knjigi znatno dopolnjene in medsebojno usklajene. Utemeljevanju teh tez je posvečen prvi del knjige (poglavji O literaturi teoretično in O literaturi zgodovinsko). V drugem delu pa avtor – strokovnjak za področju medbesedilnosti – reflektira in revidira nekatere temeljne literarnovedne koncepte in pojme (žanr in struktura, tekst in kontekst, hipertekst, literarnost, e-tekstologija, realnost in fikcija, čas in prostor, dialoškost, medbesedilnost, kulturni

spomin itn.), kar po mnenju recenzentov knjige pomeni, da je delo uporabno tudi kot študijski priročnik in ne le kot teoretski traktat. — ***Matjaž Zaplotnik***

Miha PINTARIČ: *Občutje časa v francoski srednjeveški in renesančni književnosti*. Ljubljana: LUD Literatura (Zbirka Novi pristopi), 2005. Prev. Saša Jerele in Nataša Varušak.

Miha Pintarič se v svoji študiji sprehaja skozi francosko srednjeveško in renesančno književnost. Ob tem sledi tezi, da se s prehajanjem v prostoru izkušnja časa fragmentira in človek ob tem izgublja svoj jaz. Avtor kot primer te teze navaja že viteške romane, ki jim je sledila književnost tako srednjega veka kot tudi poznejših obdobij. Delo je bilo prvikrat objavljeno 2002 v francoščini (*Le sentiment du temps dans la littérature française (12e–16e siècle)*, Pariz: Champion), v slovenščino sta ga prevedli Pinteričevi študentki Saša Jerele in Nataša Varušak. Avtor, ki je k slovenski izdaji monografije napisal poseben uvod, se v izbranih poglavjih se avtor ukvarja s francosko književnostjo med 12. in 16. stoletjem in analizira občutje časa, kakor se kaže v delih nekaterih znamenitih avtorjev (Chrétien de Troyes, Villon, Rabelais, Montaigne idr.), oziroma sledi prehodu celostnega občutja časa v srednjem veku v individualno doživljanje časa v renesansi. — ***www.juliadoria.com***

Branka KALENIĆ RAMŠAK in Maja ŠABEC (ur.): *Interpretaciones del* Quijote. / *Interpretacije* Don Kihota*: slovenski prispevek ob 400. obletnici izida*. Ljubljana: ZIFF (Razprave FF), 2006.

Minilo je 400 let od objave prvega dela Cervantesovega *Don Kihota*. Pričujoča knjiga dodaja štiriindvajset novih pogledov k bogatem védenju o bistroumnih dogodivščinah še bistroumnejšega plemiča Don Kihota iz Manče: prispevali so jih vrhunski in mednarodno priznani avtorji z univerz iz Avstrije, Danske, Francije, Italije, Madžarske, Nemčije, Slovenije in Španije. — ***Knjigarna FF***

Novosti v periodiki

Druga številka dvainpetdesetega letnika *Jezika in slovstva* vsebuje šest razprav in tri ocene ter obsega 122 strani. Na spletni strani (http://www.jezikinslovstvo.com/) lahko najdete povzetke razprav, kazalo ter prvo razpravo. Časovni lok razpravljalnega dela revije, ki se tematsko posveča tako jezikoslovju, literaturi kot šolstvu, tokrat sega od 18. do 21. stoletja. Predstavljeni so določeni vidiki dramatike in pripovedne proze 18. in 19. stoletja, 21. stoletje korpusov in informacijsko-komunikacijskih tehnologij, možni načini prevajanja glagolov iz francoščine v slovenščino

ter sodoben pouk slovenščine v osnovni šoli z vidika priljubljenosti oz. nepriljubljenosti s strani učencev.

DENIS PONIŽ v članku z vidika recepcije ter v zgodovinskem okviru nemške (viharniške) meščanske žaloigre predstavi Linhartovo žaloigro *Miss Jenny Love*. Opozori na literarnozgodovinske in literarnoteoretične interpretacije oz. obravnave *Miss Jenny Love* kot tragedije, jo na podlagi vsebinskih razlik opredeli kot meščansko žaloigro in na osnovi dramaturških analiz prikaže strukturna stičišča Linhartove žaloigre z nemško viharniško meščansko žaloigro (Lessing, Wagner, Schiller, Klinger) ter posebnosti Linhartove žaloigre, ki se kažejo na vsebinski, jezikovni in oblikovni ravni.

V članku ALENKE REBOL KOTNIK je predstavljena tipologija ženskih likov v Jurčičevi, Kersnikovi, Mencingerjevi, Stritarjevi, Tavčarjevi in Trdinovi pripovedni prozi. Tipologija je oblikovana na teoretičnem ozadju sodobnih sociooloških feminističnih teorij, glavna pozornost pa je namenjena štirim proznim tipom ženske, in sicer ženski kot ženi ali izvenzakonski partnerici, ženski kot materi, ženski kot hčeri in ženski kot teti, prijateljici, daljni sorodnici ali neznani osebi, ki so bili oblikovani na osnovi celostne analize ženskih likov z družbenega, erotičnega in osebnega vidika.

Pomen didaktičnih iger in njihov vpliv na priljubljenost oz. nepriljubljenost slovenščine v osemletki in devetletki je glavna tema članka MARIJE GRGINIČ. Predstavljeni so rezultati pisne ankete, v katero je bilo vključenih 1128 učencev prvega triletja devetletke, prvega in drugega razreda osemletke ter male šole in nekaj več kot 200 učiteljev in vzgojiteljev. Slovenščina naj bi bila v devetletki nekoliko bolj priljubljena kot v osemletki, predvsem zaradi pogostejšega vključevanja didaktičnih iger v pouk.

Glavna tema članka URŠKE JARNOVIČ so esemesi, ki so predstavljeni z diskurzivnega vidika in v luči informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Na podlagi rezultatov anketnega vprašalnika, v katerem je sodelovalo 910 študentov, dijakov in zaposlenih, je največ pozornosti namenjene jezikovni podobi esemesov po posameznih izobrazbenih skupinah. Glede na odgovore anketirancev in jezikovne značilnosti posameznih primerov esemesov, ki so jih anketiranci navedli v anketne vprašalnike, so ti opredeljeni kot svojevrstno specializiran diskurz, ki je relativno neodvisen od jezikovnosistemskega pojmovanja knjižnega in pogovornega jezika.

ADRIANA MEZEG v članku pod drobnogled vzame tri prevode Flaubertove *Madame Bovary*, katerih avtorja sta Vladimir Levstik in Suzana Koncut. Klasificira posamezne spremne stavke in glagole rekanja

ter s pomočjo ustvarjenega korpusa 236 primerov premega govora opredeli posamezne prevajalske strategije. Na osnovi dobljenih rezultatov v skladu z Vermeerjevo teorijo skoposa in spoznanji Mete Grosman osvetli prevajalsko dilemo t. i. prevajalčeve zvestobe oz. svobode v odnosu do izvirnika.

Članek ŠPELE ARHAR in VOJKA GORJANCA se osredotoča na pojem dinamičnosti slovenskega referenčnega korpusa kot enega od povodov za nastanek korpusa *FidaPLUS*, nadgradnje že obstoječega korpusa *FIDA*. V prvem delu članka je pregledno in primerjalno s korpusom *FIDA* predstavljen obseg zajetih besedil v korpusu *FidaPLUS*, njihova zvrstna, časovna in tipološka označenost ter označenost glede na lektoriranost oz. nelektoriranost. Drugi del članka pa se posveča zlasti tehnološkim izboljšavam novega korpusa, in sicer izboljšavam lematizatorja (iskanje neobstoječih lem, razdvoumljanje, nova kanala za iskanje) ter konkordančnika (nove informacije o viru, nadgradnja statistik, vzorčenje konkordančnega niza, prosto dostopen priročnik ter hitra pomoč za uporabnike).

V drugem, ocenjevalno-poročevalskem delu revije DAVID PUC predstavi in ovrednoti knjigo Igorja Ž. Žagarja in Barbare Domajnko *Argumentiranost kot model (uspešne) komunikacije*. V pragmatično-stilističnem duhu nadaljuje ANJA BENKO, ki pregledno predstavi in oceni knjigo *Jezik in stil oglaševanja* Toma Korošca. Sklop zaključuje natančna predstavitev zbornika *Pesniški svet Nikole Šopa v slovenskem prostoru: ob 100. obletnici rojstva Nikole Šopa (1904–1982)*, ki jo je prispeval BRATISLAV LUČIN. Številko zaključuje rubrika V branje vam priporočamo.

Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov. — ***Urška Jarnovič***, tehnična urednica *Jezika in slovstva* <jurska@volja.net>

Slavistična revija 55/1–2 (jan.–jun. 2007). Dvojna številka s 456 stranmi, ki uvaja novi letnik revije, je posvečena lanski osemdesetletnici Jožeta Toporišiča. Število razprav, objavljenih v dvojni številki, je 29, z izjemo začetne so vse jezikoslovne. Revijo sklepa Bibliografija akad. prof. dr. Jožeta Toporišiča 1996–2006, ki jo je sestavila Anka Sollner Perdih. *Slavistična revija* na spletu: http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/sr/okvir.html. — ***Matjaž Zaplotnik***

Po daljšem premoru je bralce sredi počitniškega meseca julija znova razveselila nova številka revije *Slovenščina v šoli* (11/2, 2006). V tem času se je, kot uvodoma pojasnjuje Mira Hedžet Krkač, iztekel mandat drugemu

uredniškemu sestavu revije, tako da je novo številko, ki sicer nosi še letnico 2006, uredil že novi uredniški odbor, ki izgleda takole: odgovorna urednica Mira Hedžet Krkač, uredniki Boža Krakar Vogel, Simona Kranjc, Igor Saksida, Sonja Starc, Teodor Domej, Marija Pirjevec, Vlado Pirc, Mirjam Podsedenšek, Darinka Ambrož, Mojca Honzak in Danica Filipčič. — V reviji sta objavljena dva strokovna članka (Petra Kodre: Današnji devetošolci o vzgoji za krepitev zavesti o narodni pripadnosti in Vlado Pirc: Kratka proza nekoč in danes) in deset krajših prispevkov: Mateja Črv Sužnik piše o obravnavi modernega slovenskega romana za maturo, Bojana Modrijančič Reščič o obravnavi Puškinovega romana v verzih *Jevgenij Onjegin* v srednji strokovni šoli, Mojca Osvald o evropski romantični liriki znotraj t. i. medpredmetnega povezovanja, Mateja Rožanc Zemljič o obravnavi Prešernove Zdravljice, Sonja Žežlina o besedilnih vrstah, Mateja Sužnik o uporabnosti elektronske verzije *SSKJ* pri pouku slovenščine, Nada Đukić o primerjavi slovenskih in tujih teorij novele, Marija Zagorc o interpretativnem modelu Kosmačevega Tantadruja, Anita Nedeljkovič Andlovic o obravnavi Dragotina Ketteja v zadnjem razredu devetletke, Pavla Kozlovič pa o inovativnih načinih obeležitve slovenskega kulturnega praznika na osnovni šoli. Revija nima svoje spletne strani, kjer bi bili na voljo vsaj temeljni podatki o uredništvu in načinu naročanja na revijo, zato kot spletno stran revije zasilno navajam arhiv povzetkov starejših letnikov revije, ki se nahaja na straneh Zavoda za šolstvo: http://www.zrss.si/default.asp?link=predmet&tip=6&pID=26&rID=18. — ***Matjaž Zaplotnik***

Izšla je šesta številka zbornika *Slovenski jezik/Slovene Linguistic Studies*, ki je s tem dočakal svoj prvi jubilej, desetletnico izhajanja. Zbornik se odlikuje po široki paleti prispevkov evropskih in severnoameriških avtorjev, v katerih so na različne načine obravnavane slovenistične teme, ki pa niso zanimive le za slovenistiko, temveč tudi za širšo slavistiko. V šesti številki SJ/SLS objavljajo Marko Snoj (ISJFR, ZRC SAZU), Marc L. Greenberg (U. of Kansas), Joseph Schallert (U. of Toronto), Keith Langston (U. of Georgia), Grant H. Lundberg (Brigham Young U.), Tijmen Pronk (Leiden U.), Simona Klemenčič (ISJFR, ZRC SAZU), Donald F. Reindl (Filozofska fakulteta, Ljubljana), Tanja Fajfar (ISJFR, ZRC SAZU), Irena Stramljič Breznik (Filozofska fakulteta, Maribor), Peter Jurgec (Center for Advanced Study in Theoretical Linguistics, Universitet i Tromso in ISJFR, ZRC SAZU), Boštjan Dvořák (Zentrum für Allgemeine Sprachwissenschaft, Berlin), Varja Cvetko Orešnik, Janez Orešnik in Agnes Pisanski Peterlin (Filozofska fakulteta, Ljubljana), Andreja Žele (ISJFR, ZRC SAZU), Vrinda Subhalaxmi Chidambaram (Princeton U.), Tom Priestly (Alberta) in Eric P. Hamp (Chicago). Zbornik je za 11 € mogoče naročiti pri založbi ZRC (http://zalozba.zrc-sazu.si/) ali kupiti v knjigarni Azil na Novem trgu v Ljubljani. Navodila avtorjem in ostale

informacije so dostopni na spletni strani revije (http://www2.ku.edu/~slavic/sj-sls/). — ***Marko Snoj*** <marko.snoj@guest.arnes.si>

Primerjalna književnost 30/1 (junij 2007). Ob tridesetem letniku osrednje znanstvene revije za primerjalno književnost na Slovenskem je uredništvo pripravilo tematsko številko o položaju primerjalne književnosti kot znanstvene discipline in njenim odnosom do proučevanja literature. V jubilejni, 216 strani obsegajoči številki razprave objavlja šestnajst domačih in tujih avtorjev, zgodba, ki jo s svojimi pogledi na krovno temo sestavljajo, je kajpak fragmentarna, toda »zdi se, da prav zaradi svoje nedokonč(a)nosti ustreza tistemu, kar smo vajeni imenovati duh časa«, je v uvodniku k številki zapisala glavna urednica Darja Pavlič. V tridesetih letih je revija zamenjala tri glavne urednike (prvih dvajset letnikov je revijo urejal Darko Dolinar, v letih 1998–2002 Tomo Virk, od 2003 pa se kot urednica revije trudi Darja Pavlič) in že drugič zamenjala svojo zunanjo podobo. Med avtorji tokratnih prispevkov naštejmo le domače: Marcello Potocco, Jelka Kernev Štrajn, Miha Javornik, Andrej Leben, Andrej Zavrl, Alojzija Zupan Sosič, Lea Flis, Tomaž Toporišič, Mateja Pezdirc Bartol in Aleš Vaupotič. Spletna stran revije je http://www.zrc-sazu.si/sdpk/revija.htm. — ***Matjaž Zaplotnik***

Dialogi 43/7–8 (avgust 2007). Poletna številka *Dialogov* prinaša vročo temo o medijski cenzuri v Sloveniji. Ena najbolj jasnih manifestacij vmešavanja v novinarsko in uredniško delo, tudi največkrat omenjana kot oblika pritiska, je nedvomno cenzura. Bodisi izrečena in zapovedana, prikrita in posredna, bodisi brutalna v smislu spuščanja in selekcioniranja informacij, bodisi cenzura avtorja nad samim sabo. V uredništvu smo se odločili preveriti stanje glede cenzure v Sloveniji in v skladu z demokratičnimi načeli smo želeli dati priložnost vsem stranem: novinarjem, torej domnevnim cenzurirancem, urednikom, torej domnevnim cenzorjem, in strokovnim analitikom, tj. spremljevalcem in opazovalcem dogajanja. Pod uredništvom Borisa Vezjaka je nastal več kot 140 strani obsežen blok, v katerem s prispevki sodelujejo novinarji Primož Cirman, Janko Lorenci, Borut Mekina, Jože Poglajen in Simona Rakuša. Sodelavka uredništva Lana Zdravković je intervjuvala zamenjane in nove urednike časnikov *Delo*, *Večer* in *Dnevnik*, revije *Mladina* ter informativnega programa Televizije Slovenija, analitične članke pa so napisali Zoran Medved (RTV Slovenija), Alma M. Sedlar (revija *Jana*), urednik Boris Vezjak ter Ksenija H. Vidmar in Jože Vogrinc s FF v Ljubljani. — V literarnem delu tokratnih *Dialogov* so objavljene izbrane pesmi madžarskega pesnika Józsefa Attile (1905–1937) v prevodu Jureta Jakoba in Lukácsa Zsolta, eden najboljših slovenskih romanopiscev Dušan Merc objavlja odlomek iz najnovejšega romana *Dantejeva smrt*, mlada prevajalca Gregor Podlogar in Veronika Dintinjana pa predstavljata ameriški pesnici Lauro Solomon in Susan Rich. V Kulturni diagnozi je ocenjena knjiga Arthurja Colemana Danta

Filozofsko razvrednotenje umetnosti (piše Katja Praznik) ter slikanice Julie Donaldson o *Zverjascu in Zverjaščku* (piše Gaja Kos). Vasja Nagy predstavlja umetniški projekt *Transzentrala*, sestavljen iz razstav, debat, video projekcij in zvočnih instalacij dvajsetih ustvarjalcev, ki ignorirajo javne umetnostne institucije oz. one njih. *Dialogi* so naprodaj v večjih knjigarnah po Sloveniji ali neposredno pri Založbi Aristej (02/250 21 93). — ***Emica Antončič***, Založba Aristej <info@aristej.si>

Zanimivo branje je to poletje prinesel tudi mesečnik za književnost *Literatura* (http://www.ljudmila.org/ludliteratura). V uvodniku dvojne poletne številke (19/193–194, jul.–avg. 2007) Blaž Lukan piše o stanju duha med slovenskimi filmarji in gledališčniki, v rubriki Refleksija pa Matevž Kos razgrinja svoj pogled na poetiko Milana Dekleve. V Literaturinem tematskem bloku, ki ga uvaja razmišljanje Michała Kopczyka, je tokrat predstavljena najmlajša poljska proza. Za septembrsko enojno številko (19/5, sept. 2007), ki ima 216 strani, pa je uvodnik z naslovom Plagiati in pirati napisala Urška P. Černe. V kritiškem delu revije sta pozornosti vredni predvsem dve prodorni recenziji romana *Popkorn* Andreja E. Skubica. — ***Matjaž Zaplotnik***

V reviji za družboslovje in kulturo *Primorska srečanja* v dvojni številki (30/303–304) svoje spomine objavlja druga generacija maturantov (maturirala 1958) gimnazije v Ajdovščini. V reviji so objavljeni tudi trije družboslovni in kulturnozgodovinski članki: Miro Kocjan (Šestdeset let Slovenske deželne gospodarske zveze), Katarina Jurjavčič (Primorski begunci v Jugoslavijo) in Ivan Vogrič (njegov esej Gabriele D'Annunzio: med zgodovino in umetnostjo govori o italijanskem književniku s preloma 19. in 20. stoletja, katerega roman *Zmagoslavje smrti* je bil pred leti preveden tudi v slovenščino). — ***Matjaž Zaplotnik***

V letošnji sedmi številki italijanske spletne revije »za podobe, ideje in poezijo« *Fili d'Aquilone* je izšel izbor poezij našega stanovskega kolega Petra Kolška v prevodu Jolke Milič, ki je prispevala tudi kratko oznako njegovih poezij in njegovo delo. V tej reviji je Jolka Milič prispevala že vrsto objav slovenskih pesnikov in pesnic. Več na spletnem naslovu http://www.filidaquilone.it/num007milic.html. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>

Izsla je nova stevilka spletne revije za kulturo srednje in vzhodne Evrope *Pobocza/Obrobja* (http://pobocza.pl/): 26 pesnikov iz 10 evropskih literatur v izvirnikih in prevodih v 4 jezike. Novost: madzarska literatura in literarni portret poljskega pesnika K. Karaska. Prijetno branje vam zeli uredniski odbor revije. — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik2@guest.arnes.si>

Splet

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri78/index.html – Literarna in neliterarna fotodokumentacija.

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri79/index.html – Letošnji Kekec.

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri80/index.html – Pod temi hribi na Južnem Tirolskem je kraj Wolkenstein, po katerem se imenuje viteški pesnik, diplomat in popotnik Oswald (1377–1445), ki ki se je v svojih pesmih hvalil tudi z znanjem slovenščine.

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri81/index.html – Smer severovzhod.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri82/index.html – Ob vodi in po skalah.

http://www.mk.gov.si/si/razpisi_pozivi_in_javna_narocila/javni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=808 – Javni razpis za zbiranje predlogov za promocijo slovenske kulture v tujini v letu 2008.

http://www.knjizara.co.yu/pls/sasa/knjizara.lk_oblast?obl_id=627&x_start=1&act=Trazi – *KnjigaInfo* predstavlja nove knjige s področja ljudske književnosti.

http://portal.tapor.ca/tools/ in http://tada.mcmaster.ca/Main/TaporRecipes – *TAPoR*, spletno programje za analizo besedil: identifikacija teme, določanje avtorstva, konkordance itd.

http://www.libereurope.eu/ – Zveza evropskih raziskovalnih knjižnic.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/slovenscina1.pdf – Primer nove poslovne slovenščine.

http://hrcak.srce.hr/index.php – Portal znanstvenih časopisov Republike Hrvatske.

http://linguistlist.org/issues/18/18-2669.html – Delo za jezikoslovca z znanjem slovenščine.

http://docs.google.com/ – Gugelj omogoča zdaj uporabnikom z naslovom na *@gmail.com* poleg urejevalnika besedil in razpredelnic še zastonj uporabo spletnega programa za izdelavo predstavitev (*New*, *Presentation*).

http://www.sviz.si/?page=si/aktualno/aktualno oz. http://zasolo.sviz.si/glas.php – Zbiranje podpisov podpore pismu "Za kakovostno javno šolstvo".

http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v21/0269.html – O tiraniji tehnologije, oz. o tem, kako nenehno elektronsko komuniciranje (kakršno je tudi Slovlitovo!) v visokem izobraževanju odjeda čas raziskovalnemu delu (prispevek iz diskusijske skupine Humanist; v angleščini). — Vse te povezave je posredoval ***Miran Hladnik***

http://nl.ijs.si/e-zrc/ – Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva (e-ZISS): *Brižinski spomeniki*, A. M. Slomšek, Ž. Zois, A. Podbevšek ..., kmalu pa tudi *Škofjeloški pasijon* in dve verziji esejističnega romana Izidorja Cankarja *S poti*.

http://www.hpslo.com/Zbirka_kolumn_Branje.pdf – E-knjiga z zbirko kritik Gradišnikovega prevoda 6. knjige o Potterju. 21. julija 2007 je izšla zadnja knjiga iz serije o Harryju Potterju, ki so jo željno pričakovali tudi številni slovenski bralci. Slovenski prevod sedme knjige (prevajajo jo Jakob J. Kenda) izide 16. 2. 2008. — Povezavi posredoval ***Matjaž Zaplotnik***

http://sourceforge.net/projects/omegat – Kaj bi želeli imeti pri roki, ko se Vaš tuje govoreči sogovornik začne zanimati za slovensko književnost. Skodelico kave? Solzice? Kako stran iz *Prišlekov*, *Nekropolisa* ali pa *Alamuta*? No, pa če smo se srečali na Kredarici, zakaj ne iz Avčina, ali Stene? Kak Mazzini? (Moj nabor bo gotovo povzročil nasmešek ali dva – *lego, quia/quid/ergo sum* in obratno). Razlog za vprašanje: pripravljam material za program *OmegaT* in bi srčno želel uporabnikom tako rekoč skozi zadnja vrata omogočiti, da pokukajo v našo literaturo: material bi uporabil kot primer za prevajanje iz slovenščine v angleščino. Na koncu pa, če bo šlo, kazalec na celotno besedilo (če sem odkrit, bi še najraje imel *Samorastnike* ...) Še to: ta stran ali dve nista mišljeni kot "Slovenian literature for dummies", gre mi bolj za neke vrste trnek, na katerega bi se dalo privezati Lojza Wieserja, Dravo, ScaleHouse ipd... — ***Vito Smolej*** <smolejv@gmx.net>

http://pobocza.pl/ – nova številka mednarodne spletne literarno-umetniške revije *Pobocza/Obrobja* – tudi v slovenščini! — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik2@guest.arnes.si>

http://www.answers.com/library/Fairy Tale Companion-cid-1845962085 – Zelo uporaben spletni vir, *The Oxford Companion of Fairy Tales*, ur. Jack Zipes. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>

http://www.sigledal.org/ – Poletja je nepreklicno konec in prve premiere, ki nas bodo popeljale v letosnjo sezono, ze trkajo na vrata. Zdi se, da je meteoroloska osvezitev samo se podkrepila zeljo, da cimprej sedemo v tople dvorane in se prepustimo novim odrskim zgodbam. "KAJ, KDO, KJE, KOLIKO in KAKO v sezoni 2007/08" si preberite na Rampi v clanku Izcrpen pregled premier po gledaliscih od Drave do Obale. Kot smo ze pred casom naznanili, se Veza siri tudi zanrsko. Naj za uvod v lutkovno sfero sluzi tokratni pogovor z vsestranskim ustvarjalcem Edijem Majaronom: "Ce lutki ne zaupas z vsem srcem, te bo izdala." Na rampi pa vas caka tudi Intervju cez luzo z Juretom Gantarjem, poznavalcem in raziskovalcem komedije, ki je po studiju na AGRFT svojo poklicno pot nadaljeval v Kanadi, kjer predava na Univerzi Dalhousie v Halifaxu. Celotna ekipa spletne strani vam zeli vznemirljivo sezono. Nekaterim uspesne premiere, drugim

ucinkovito poslovanje, tretjim obilo dobrih vtisov in dozivetij. In nikar ne pozabite kaksnega zlahtnega mnenja deliti tudi z nami. — ***Zala Dobovšek***, glavna urednica spletnega časopisa *Veža*, *SiGledal*, <zaladobovsek@yahoo.com>

http://www.ddr.si/indija.htm – Indija je spletna knjizna polica Drustva za domace raziskave. Na njej boste lahko posegali po besedilih, ki jih bomo izbirali pocasi in z obcutkom za cas in prostor, v katerem delujemo. Ime smo izpeljali iz Indije Koromandije, domacega izraza za utopicno dezelo, v kateri se 'cedita med in mleko'. A ker nasa polica ni utopicna, smo Koromandijo enostavno izpustili. Res pa je, da smo navdih nasli v Indiji Komandiji, pozabljeni (a prvi!) domaci antiutopiji, ki jo je Anton Mahnic l. 1884 objavljal v Slovencu, politicnem listu za slovenski narod. To je prvo delo, ki ga Indija vraca v javno domeno – z mikrofilma na svetovni splet! Izslo je septembra 2007 v okviru 27. graficnega bienala in v sodelovanju z Ljudmilo – Ljubljanskim laboratorijem za digitalne medije in kulturo. Med 20. in 22. septembrom 2007 je na straneh Kultura v Delu izhajala umetniska intervencija Indija Komandija z okolico, ki si jo lahko ogledate na zgoraj navedeni povezavi. Zelimo vam veliko uzitka pri branju! Alenka Pirman, Inge Pangos, Jani Pirnat, Luka Frelih, Spela Kucan in Damijan Kracina — ***Indija.si*** <info@ddr.si>

http://www.ctk.uni-lj.si/Knjiznica/knjizne-novosti/2007-4.html – Izšla je nova številka Knjižnih novosti CTK-ja. — ***Gorazd Vodeb*** <Gorazd.Vodeb@nuk.uni-lj.si>

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg društvenega glasila ***Kronika***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 € oz. 3954 SIT namesto 4913 SIT*) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 20 € oz. 3714 SIT nam. 4793 SIT*) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (http://zalozba.zrc-sazu.si/) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in ostalih društvenih prireditvah.

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Članarino za leto 2007 (16 € oz. 3834 SIT*) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (*helena.kenda@siol.net*, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na *milena.blazic@guest.arnes.si* ali preko obrazca na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na *miran.hladnik@guest.arnes.si*. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

* Vsi zneski so preračunani po centralnem paritetnem tečaju 1 € = 239,640 SIT in veljajo za leto 2007.

ŽIVETI MEJO

Slovenski slavistični kongres, Trst 18.–20. oktobra 2007

Slavistično društvo Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

◄Kongresna priloga h *Kroniki*►

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika77.doc
http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika77.pdf

►Kongresni program

Četrtek, 18. 10. 2007 — Kulturni dom, Ul. Petronio 4 (Velika dvorana)

9.00–10.00	Registracija kongresnikov
10.00–11.00	Otvoritev kongresa, pozdravi oblasti, podelitev priznanj
11.00–11.15	Odmor
	Živeti mejo (Predseduje: Miran Košuta)
11.15–11.30	Ciril Zlobec: Živeti mejo
11.30–11.45	Matjaž Kmecl: Staromodna metafora: drevo in veje
11.45–12.00	Alojz Rebula: Meja: prekletstvo ali milost?
12.00–12.15	Boris Pahor: Čas nove sinteze
12.15–12.30	Diskusija
	Slovenska književnost v stiku (Predseduje: Ciril Zlobec)

12.30–12.45	Boris Paternu: Petrarkov sonet in kultiviranje slovenske poezije
12.45–13.00	Aleksander Bjelčevič: Trubar in vprašanje Jezusove realne prisotnosti v evharistiji
13.00–13.15 in Prešeren	Matjaž Zaplotnik: Tassov *Osvobojeni Jeruzalem*
13.15–13.30	Marija Pirjevec: Prešeren in Mazzini
13.30–13.45	Diskusija
13.45–15.00	Kosilo
Matjaž Kmecl)	*Slovenska književnost v stiku (Predseduje:*
15.00–15.15	Fedora Ferluga: Dragotin Kette in Trst: razmišljanja o pesnikovem predsmrtnem ustvarjalnem obdobju
15.15–15.30	Janez Vrečko: Kosovelov futurizem in njegova impresionistična vrnitev k naravi
15.30–15.45	Nada Đukić: Bartolova »psihološka« in »filozofska« proza v nacionalnem ali eksistencialnem momentu
15.45–16.00	Marija Mercina: Vloga Trsta v ustvarjanju Cirila Kosmača
16.00–16.15	Loredana Umek: Poti tržaškega romana
16.15–16.30	Vladka Tucovič: Istrska izkušnja sodobne slovenske književnosti
16.30–16.45	Diskusija
16.45–17.00	Odmor
Boris Paternu)	*Slovenska književnost v stiku (Predseduje:*
17.00–17.15	Urška Perenič: Kako (na)pisati (alternativno) literarno zgodovino?
17.15–17.30	Milena Mileva Blažić: Teorija in praksa učenja in poučevanja medkulturne mladinske književnosti v osnovni šoli

17.30–17.45	Nataša Špolad Manfreda: Praksa učenja in poučevanja slovenščine v dvojezičnem okolju
17.45–18.00	Sonja Žilavec Nemec: Komunikacijski pouk književnosti v gimnaziji
18.00–18.30	Diskusija
18.30–20.30	Večerja
20.30–22.00	Predstava

Petek 19. 10. 2007 — Narodni dom, Ul. Filzi 14 (Velika dvorana)

Slovenski jezik v stiku (Predseduje: Živa Gruden)

9.30–9.45	Roberto Dapit: Položaj sodobnega slovenskega jezika na Videnskem
9.45–10.00	Matej Šekli: Narečjeslovje in zgodovinska slovnica kot pomoč pri razumevanju pravorečja in pravopisa
10.00–10.15	Majda Kaučič Baša: Ohranjanje slovenščine med Slovenci na Tržaškem
10.15–10.30	Vesna Mikolič: Prostor kulturnega in jezikovnega stika – neznana znanka?
10.30–10.45	Aleksandra Derganc in Tjaša Miklič: Slovenski glagolski vid z vidika italianista in rusista
10.45–11.00	Diskusija
11.00–11.15	Odmor

Slovenski jezik v stiku (Predseduje: Vesna Mikolič)

11.15–11.30	Pavle Merkù: Živeti mejo ali meje?
11.30–11.45	Suzana Pertot: V imenu očeta. Medgeneracijski prenos slovenskega jezika in identitete po moški liniji
11.45–12.00	Andreja Duhovnik Antoni: Slovenska šola v Italiji – »S slovenščino nimam težav«

12.00–12.15	Jerca Vogel: Podoba zamejstva in pouk slovenskega jezika v slovenski srednji šoli
12.15–12.30	Diskusija
12.30–15.00	Kosilo
	Slavistika in slovaropisje v stiku (Predseduje: Roberto Dapit)
15.00–15.15	Sergij Šlenc: Rojstvo nekega slovarja …
15.15–15.30	Lojzka Bratuž: *Vocabolario italiano e schiavo*: začetki italijansko-slovenske leksikografije
15.30–15.45	Irena Orel: Alasijev italijansko-slovenski slovar in predhodno slovensko slovaropisje
15.45–16.00	Metka Furlan: Slovenščina v Alasijevem *Italijansko-slovenskem slovarju* iz leta 1607
16.00–16.15	Kozma Ahačič: Mala slovnica slovenskega jezika v italijansko-slovenskem slovarju Alasia da Sommaripe (1607)
16.15–16.30	Peter Weiss: Slovenski narečni slovarji s slovenskega zahoda v Italiji
16.30–16.45	Nataša Jakop: Prikaz komunikacijskih obrazcev slovenskih govorcev v slovarjih
16.45–17.00	Diskusija
	Zamejska mladinska književnost (Okrogla miza, Mala dvorana, Moderira: Milena Mileva Blažić)
15.00–15.15	Igor Saksida: Mladinska poezija Miroslava Košute
15.15–15.30	Dragica Haramija: Mladinska proza Marka Kravosa
15.30–15.45	Tilka Jamnik in Manca Perko: Bralna značka v slovenskem zamejskem prostoru
15.45–16.00	Darka Tancer Kajnih: Večernica
16.00–16.15	Janja Vidmar: Desetnica brez meja
16.15–17.00	Diskusija

17.00–19.00 Pešpot po slovenističnem/slavističnem Trstu

20.00–23.00 Večerja z glasbo in plesom v restavraciji »La Marinella«

Sobota 20. oktobra 2007 — Devin, Trst, Jezero, Bazovica, Zagradec

9.00–14.30 Ekskurzija po tržaški okolici

14.30–16.00 Kosilo v agriturizmu »Milič« v Zagradcu, družabnost, slovo, povratek z avtobusom v hotel

►Predstavitve knjig in projektov

Četrtek 18. 10. 2007 — Kulturni dom, Ul. Petronio 4 (Foyer balkona)

15.00–15.10 Barbara Pregelj, Zoran Božič: *Pogledi na Simona Gregorčiča*

15.10–15.20 Barbara Pregelj, Zoran Božič: *Literatura v medkulturnem položaju in ustvarjalno delo Jolke Milič*

15.20–15.30 Silvo Fatur: Dragotin Kette, *Sem fantič bil mlad*

15.30–15.40 Kozma Ahačič: *Izvirne slovenske pesmi Jovana Vesela Koseskega*

15.40–15.50 Karin Marc-Bratina in Vesna Mikolič: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*

15.50–16.00 Vesna Mikolič, Suzana Pertot in Nives Zudič Antonič: *Med kulturami in jeziki – In mezzo alle culture e lingue*

16.00–16.10 Ludvik Karničar: Rada Cossutta in Franco Crevatin, *Slovenski dialektološki leksikalni atlas slovenske Istre (SDLA-SI) I in II*

16.10–16.20	Martina Ožbot: *Prevajalske strategije in vprašanje koherence ob slovenskih prevodih Machiavellijevega* Vladarja
16.20–16.30	Roberto Dapit: *Mons. Ivan Trinko (1863–1954)*
16.30–16.40	Ursula Doleschal: Dvojezično šolstvo na Koroškem
16.40–16.50	Tomo Korošec: Tri jubilejne številke *Slavistične revije*
16.50–17.00	Ada Vidovič Muha: *Slovensko jezikoslovje danes* – posebna dvojezična jezikoslovna številka *Slavistične revije*

Petek 19. 10. 2007 — Narodni dom, Ul. Filzi 14 (Mala dvorana)

10.00–10.10	Fedora Ferluga: *Pjesničko stvaralaštvo Nikole Šopa*
10.10–10.20	Fedora Ferluga: *Blagoslov barke*
10.20–10.30	Rossana Paliaga: *Drugačni verzi – Versi diversi. Pesniki dveh manjšin – Poeti di due minoranze*
10.30–10.40	Marija S. Leskovar: IKT (informacijsko-komunikacijska tehnologija)
10.40–10.50	Erika Kržišnik: *Frazeologija v jezikoslovju in drugih vedah*
10.50–11.00	Majda Merše: *Slovenski biblijski prevodi v* Biblia Slavica

►Spremljevalni kulturni program

V četrtek 18. oktobra ob 20.30 uri bo posebej za udeležence Slovenskega slavističnega kongresa izvedena v tržaškem Kulturnem domu ponovitev uspešne monodrame ***Devetsto*** italijanskega pisatelja Alessandra Baricca. Delo je režiral Marko Sosič, v glavni vlogi pripovedovalca Tima Tooneya pa nastopa igralec ansambla Slovenskega

stalnega gledališča Janko Petrovec. Devetsto je namreč ime moškega, ki so ga našli prav ob začetku leta 1900. O njegovi zgodbi pripoveduje prijatelj Tim. Devetsto je preživel vse svoje življenje na ladji. Postal je odličen pianist in umrl, ko so ladjo po vojni razstrelili. Med igranjem klavirja in potovanji je doživljal vse bistvene spremembe prejšnjega stoletja. Predstava je doživela premiero v okviru Primorskega poletnega festivala junija 2000 v piranskem gledališču Tartini, nato pa še preko petdeset ponovitev v Izoli, Trstu, Gorici, Tržiču, Tolminu, Umagu, Mariboru, Ptuju, Šentjažu v Rožu, Kopru in drugih krajih.

Nekaj odlomkov iz kritik, ki jih je bila predstava deležna:

»/.../ (Marko Sosič je) znova potrdil svojo že večkrat uveljavljeno in priznano tenkočutnost in pronicljivost v razmerju do bleščeče ubesedene in človeško polnokrvne literarne predloge, kateri je iskal in najdeval najžlahtnejši čutni, čustveni, spoznavni in intuitivni odzven v igralcu, njegovi polni zbranosti, disciplini, odrski prisotnosti, telesni in govorni virtuoznosti. /.../ ...mu je tako uspelo pričarati odrski dogodek, ki kljub presenetljivi obsežnosti, zgoščenosti in zahtevnosti pripovedi ter zunanji askezi pritegne gledalca v svoj notranje razgiban tok in ga popelje do zaključne domala katarzične sprostitve. /.../ Protagonist polnokrvnega odrskega dogajanja je Janko Petrovec, ki premišljeno in virtuozno preigrava široko paleto čustvovanj, razmišljanj, stanj, reakcij, oživlja množico ostro izrisanih dialogov in spopadov, a tudi najglobljih in najskrivnostnejših občutij nemoči, osamljenosti in ogroženosti. S svojo prepričljivostjo in čarobno energijo popelje gledalca varno tudi čez tragičen konec /.../, saj mu vdihne s celotno stvaritvijo katarzično in sproščujočo razrešitev.«
Slavko Pezdir*, Delo,* 13. julij 2000

»/.../ DEVETSTO je za igralca gladiatorska predstava. Nekaj je predaha z glasbo, napisal jo je Petar Ugrin, a komaj toliko, da lahko požre slino. Janko Petrovec je pripovedovalca,

povprečnega trobetača Tima Tooneya, odigral dinamično in polnokrvno, tako rekoč v enem zamahu... /.../ Režiserju in scenografu Marku Sosiču je tako uspelo z minimalistično sceno (samo gugalnica na protiutež, ki je imenitno ustvarjala občutek gibanja morja) skupaj z igralcem ustvariti gibčno, živo in napeto predstavo, ki gledalcu še dolgo zaposluje čustva in razum.«
Majda Suša, *Primorske novice*, 6. junij 2000

»/.../ Petrovec se je tudi sam odločil, da razbere vso klaviaturo, ki mu jo nudi igralstvo. Ob besedi, ob različnih intonacijah in zvočnem oblikovanju govorice je izostril obrazno mimiko in obenem napolnil svoj lik s telesnostjo. /.../ Monodrama postane tako drama z enim samim igralcem, kar ne omogoča le izpovedi, temveč tudi konfliktne situacije, napetosti in atmosfero. /.../«
Ace Mermolja, *Primorski dnevnik*, 19. september 2000

»/.../ magistrale messa in scena di Novecento, personaggio, personificazione del secolo o simbolo che sia /.../«
Nada Cok, *Il Piccolo*, 28. oktober 2000

►Obroki

Kosila, večerje, kave in sokovi so letos vključeni v kotizacijo. Lepo prosimo vse neprijavljene, ki boste na kongresu samo kratek čas in nameravate ostati tudi na kosilu ali večerji, da že zjutraj poveste rediteljem, kateri obrok boste použili, in jim odštejete za:

- catering kosilo v mali dvorani Kulturnega doma v četrtek – *20 evrov* (na izbiro več menujev)
- catering večerjo v mali dvorani Kulturnega doma v četrtek – *20 evrov* (na izbiro več menujev)
- samopostrežno kosilo v restavraciji Brek v petek – *20 evrov* (na izbiro več menujev)
- slavnostno večerjo v restavraciji *La Marinella* v petek – *40 evrov* (menu: predjed –narezek; prva jed – rižota, pasticcio, rigatoni; druga jed – telečja pečenka s krompirjem in kuhano zelenjavo; priloga – mešana solata; sladica – medeni štrudelj po tržaško; pijače – četrtinka vina, pol litra mineralne vode, kava)
- agriturističnо kosilo v soboto (za plačnike ekskurzije) – *40 evrov* (menu: predjed –domači narezek; prva jed – jota;

druga jed – mešano meso na žaru; priloga – zelenjava; sladica – domače sladkarije; pijače – četrtinka vina, voda).

►Koristne telefonske številke

- taksi: 040-307730
- Marija Besednjak (tajnica Organizacijskega odbora): 0039+333-8262627;
- prof. Boris Pangerc (predsednik Organizacijskega odbora): 0039+329-2275191;
- prof. Miran Košuta (predsednik SDS): 0039+338-1801150;
- Zveza slovenskih kulturnih društev: 040-635626;

►Uporabni mestni avtobusi (iz mestnega središča do trga/piazza Perugino v bližini Kulturnega doma)

Proge št. 5, 19, 20 (do drevoreda/viale D'Annunzio). Vozovnica stane 1 evro in jo lahko kupite v trafikah ali časopisnih kioskih.

►Kongresne spletne strani

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_kongres.html – Začetna stran kongresa z aktualnimi obvestili in zemljevidom kongresnih lokacij.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica_trst.html – E-prijavnica.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_program.doc – Kongresni program.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_uvod.doc – Uvod h kongresnemu zborniku Slavističnega društva Slovenije 2007 – *Živeti mejo* (Miran Košuta).

http://www.ichotelsgroup.com/h/d/6c/480/it/hd/trsdu;jsessionid=O3REDJOOIV4YWCTGWAISHPQKM0YBEIY4 – Hotel Holiday Inn, Devinska ulica-via Duino 78, 34013 Devin-Duino, Italija-Italia; tel. 0039+(0)40-208873, fax 040-208836.

http://www.hotel-milano.com/ – Hotel Milano, Ulica-via Carlo Ghega 17, 34132 Trst-Trieste, Italija-Italia; tel. 0039+(0)40-369680, fax 040-369727.

►Organizacijski odbor kongresa v Trstu

Letošnji Slovenski slavistični kongres v Trstu prireja Slavistično društvo Slovenije ob pomoči krajevnega Organizacijskega odbora, ki ga sestavljajo kolegi: Boris Pangerc (predsednik), Marija Besednjak (tajnica), David Bandelj, Nada Đukić, Ksenija Dobrila, Poljanka Dolhar, Živa Gruden, Miran Košuta, Olga Lupinc, Marino Marsič, Bojan Mevlja, Rossana Paliaga, Nadja Roncelli, Slava Starc, Matej Susič, Alenka Štoka, Vera Tuta Ban, Loredana Umek, Neva Zaghet.

Za kakršnokoli organizacijsko pojasnilo (rezervacije hotelov, program, druge informacije) lahko stopite v stik s sledečima predstavnikoma odbora: ga. Marija Besednjak (tel. 0039+333-8262627, e-pošta: *maricka_25@yahoo.it*) in prof. Boris Pangerc (tel. 0039+329-2275191, e-pošta: *boris.dolina@libero.it*).

►Kako do kongresa

KONGRESNIKI

Posebej za udeležence letošnjega Slovenskega slavističnega kongresa smo rezervirali hotel Holiday Inn v Devinu (Duino). Uradni naslov, telefon in e-pošta hotela so: Holiday Inn Trieste-Duino, Devinska ulica-via Duino 78, 34013 Devin-Duino, Italija-Italia; tel. (Klicna št. iz Slovenije 0039)040-208873, fax 040-208836; e-pošta: *holidayinn.trieste@alliancealberghi.com*. Hotel višje kategorije (štiri zvezdice) premore veliko brezplačno parkirišče in 77 udobnih sob. Prenočitev ene osebe v enoposteljni sobi stane

z zajtrkom 70 evrov, prenočitev dveh oseb v dvoposteljni sobi stane z zajtrkoma vred skupno 90 evrov oziroma 45 evrov po osebi. Rezervacije sprejema ga. Marija Besednjak (tel. 333-8262627, e-pošta: *maricka_25@yahoo.it*).

Kongresnikom, ki ste že ali boste rezervirali sobo v hotelu Holiday Inn v Devinu (Duino), svetujemo, da pripotujete tja z osebnim avtomobilom v četrtek 18. oktobra 2007 do 8.00 ure. Najlažja avtomobilska pot iz Slovenije do Devina (Duino) je sledeča: po prečkanju meje na Fernetičih zavijte desno na avtocesto za Benetke (Venezia) in nadaljujte do izvoza za Sesljan (Sistiana); na križišču s pokrajinsko cesto SS 14 zavijte desno in nadaljujte do Devina, nato pa zavijte spet desno pri bencinski črpalki Agip in prišli boste do hotela Holiday Inn. Ob hotelu je obsežno brezplačno parkirišče, kjer lahko pustite avto in nato uredite na recepciji vse potrebno za nočitev. Na recepciji vas bodo pričakali kongresni reditelji. Ob 8.30 uri vas bo poseben avtobus brezplačno odpeljal izpred hotela naravnost v tržaški Kulturni dom, kjer se boste med 9.00 in 10.00 uro lahko registrirali in prejeli kongresno gradivo. Kongres se bo pričel ob 10.00 uri v Kulturnem domu v Trstu na ulici Petronio 4 (Točka **e** na priloženem zemljevidu Trsta).

REFERENTI

Referenti in drugi kotizacije oproščeni člani SDS imate na voljo prenočišče z zajtrkom v hotelu Milano v Trstu (Točka **a** na priloženem zemljevidu). Uradni naslov, telefon in spletna stran hotela so: Hotel Milano, ulica-via Carlo Ghega 17, 34132 Trst-Trieste, Italija-Italia; tel. (Klicna št. iz Slovenije 0039)040-369680, fax 040-369727, e-pošta: *info@hotel-milano.com*. Hotel višje kategorije (tri zvezdice) premore 44 udobnih sob (ogledate si jih lahko na spletni strani http://www.hotel-milano.com/). Rezervacijo ali odpoved sobe sporočite prosim čimprej gospe Mariji Besednjak (tel. 333-8262627, e-pošta: *maricka_25@yahoo.it*). Do hotela Milano pripotujte z vlakom, avtobusom ali osebnim vozilom v

četrtek 18. oktobra 2007 do 8.00 ure. Avto lahko parkirate v garaži hotela na trgu/piazza Vittorio Veneto (Točka **č** na priloženem zemljevidu) ali v parkirišču Silos na trgu/piazza Libertà 9 (na lastne stroške), tik ob glavnem vhodu na avtobusno postajo (Točka **c** na priloženem zemljevidu). Od tam imate pet minut peš do hotela, če se podate od železniške postaje (Točka **b** na priloženem zemljevidu) čez trg Libertà in po ulici Ghega navzgor. Na recepciji vas bodo pričakali kongresni reditelji. Potem ko boste v hotelu uredili vse potrebno za nočitev, vas bo iz Devina prispeli posebni avtobus pospremil ob 8.55 uri izpred hotela Milano do Kulturnega doma, kjer se boste med 9.00 in 10.00 uro lahko registrirali in prejeli kongresno gradivo. Kongres se bo pričel ob 10.00 uri v Kulturnem domu v Trstu na ulici Petronio 4 (Točka **e** na priloženem zemljevidu).

►Kongresne lokacije

Kongres se bo v Trstu odvijal na dveh krajih: prvi dan 18. oktobra 2007 v Kulturnem domu v Trstu (Ulica-Via Petronio 4, točka **e** na priloženem zemljevidu Trsta), drugi dan 19. oktobra 2007 pa v Narodnem domu (Ulica-Via Filzi 14, točka **f** na priloženem zemljevidu Trsta). Če se boste zglasili neposredno na samih krajih kongresnega dogajanja, vam bo zagotovo v pomoč zemljevid na naslednji strani.

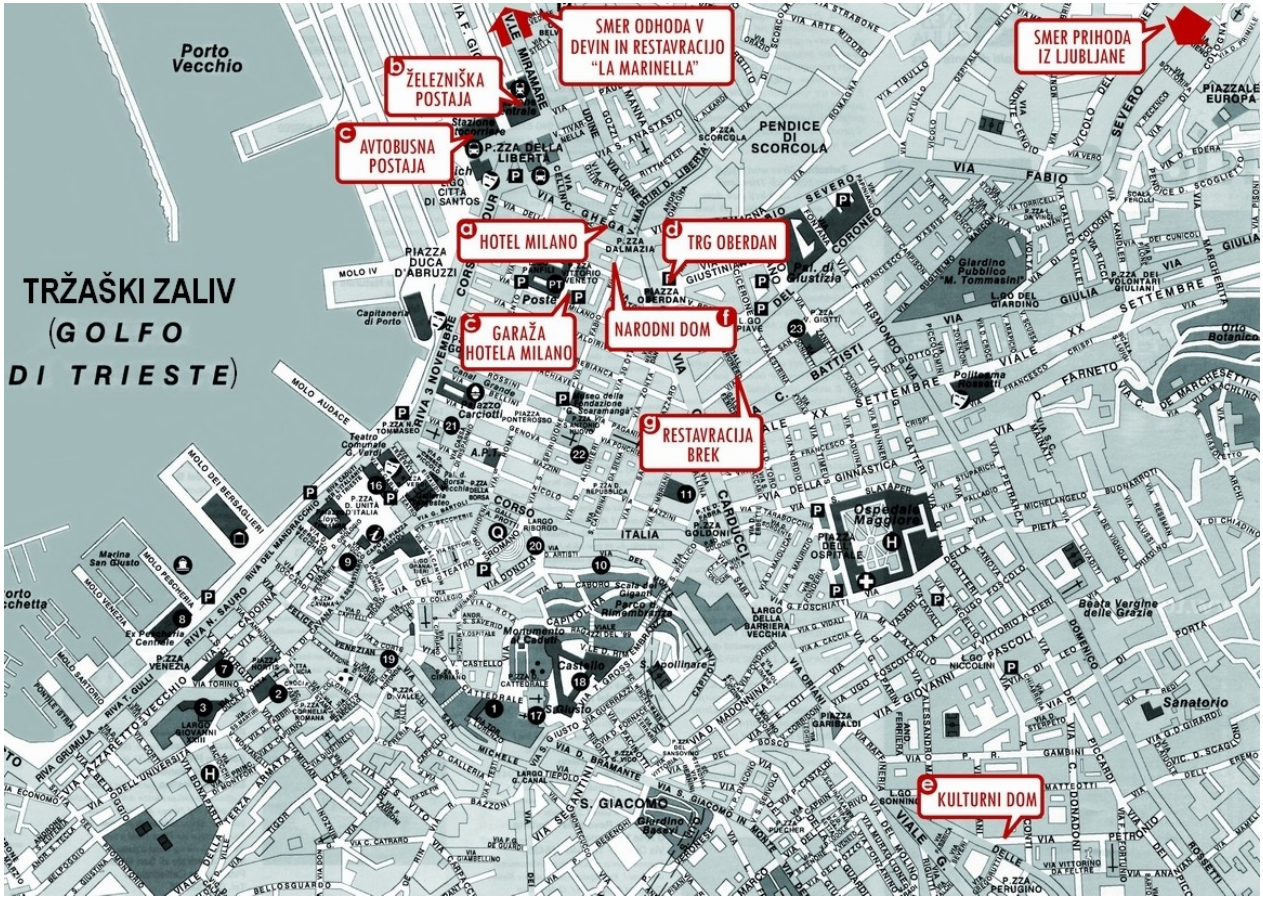
SMER ODHODA V DEVIN IN RESTAVRACIJO "LA MARINELLA"
SMER PRIHODA IZ LJUBLJANE
b ŽELEZNIŠKA POSTAJA
c AVTOBUSNA POSTAJA
d HOTEL MILANO
d TRG OBERDAN
e GARAŽA HOTELA MILANO
f NARODNI DOM
g RESTAVRACIJA BREK
e KULTURNI DOM
TRŽAŠKI ZALIV
(GOLFO DI TRIESTE)
Porto Vecchio
PIAZZALE EUROPA
PENDICE DI SCORCOLA
PIAZZA DUCA D'ABRUZZI
Giardino Pubblico M. Tommaseo
Orto Botanico
Ospedale Maggiore
Beata Vergine delle Grazie
Sanatorio
S. GIACOMO
Giardino Scarpa
Castello
S. Giusto
S. Apollinare
Mercato Coperto
Museo della Fondazione Scaramanga
Teatro Comunale G. Verdi
Capitaneria di Porto
Palazzo di Giustizia
Politeama Rossetti
Macina San Giusto
Ex Pescheria Centrale
Scala dei Giganti
Arco di Riccardo
Arco di Cesare
Arco di Riccardo
Arco di Riccardo
Arco di Riccardo

►Potek kongresa

PRVI DAN: V četrtek 18. oktobra 2007 bo od 9.00 do 10.00 ure potekala v atriju Kulturnega doma v Trstu (Ulica Petronio 4, točka **e** na priloženem zemljevidu Trsta) registracija kongresnikov. Kongres se bo nato začel ob 10.00 uri v veliki dvorani Kulturnega doma in odvijal po priloženem programu. V foyerju velike dvorane bodo med odmori na voljo kava in sokovi, v ostalih prostorih pa si boste lahko ogledali razstavo o slovenskem šolstvu v Italiji in razstave knjig. Za plačnike kotizacije in druge upravičence bo od 13.45 do 15.00 ure v mali dvorani Kulturnega doma catering kosilo. Po zaključku popoldanskega zasedanja in predstavitev knjig ter projektov, ki bodo potekale sočasno v foyerju balkona, bo od 18.30 do 20.30 ure catering večerja v mali dvorani Kulturnega doma, nakar se bomo preselili v veliko dvorano, kjer bomo prisostvovali sugestivni monodrami *Devetsto* italijanskega avtorja Alessandra Baricca v produkciji Slovenskega stalnega gledališča v Trstu (režija: Marko Sosič, v glavni vlogi: Janko Petrovec). Po koncu predstave vas bosta posebna avtobusa zapeljala do hotelov.

DRUGI DAN: V petek 19. oktobra 2007 bo avtobus krenil ob 8.30 uri izpred hotela Holiday Inn v Devinu do trga/piazza Oberdan (točka **d** na priloženem zemljevidu). Od tu se boste kongresniki napotili do bližnjega Narodnega doma (točka **f** na priloženem zemljevidu). Kongres bo potekal od 9.30 ure dalje v veliki dvorani v pritličju Narodnega doma v Trstu (Ulica Filzi 14). Od 10.00 ure dalje bodo v sosednji mali dvorani sočasno potekale predstavitve knjig in projektov. Po dopoldanskem zasedanju se bomo od 12.30 do 15.00 ure podali na kosilo v 5 minut peš oddaljeno samopostrežno restavracijo *Brek* (Ulica-Via

San Francesco 10, tel. 040-371331, točka **g** na priloženem zemljevidu). Popoldanski del zasedanja se bo pričel ob 15.00 uri hkrati v veliki (sekcija *Slavistika in slovaropisje v stiku*) in mali dvorani (okrogla miza *Zamejska mladinska književnost*) Narodnega doma. Zaključil se bo ob 17.00 uri, da se bomo lahko v spremstvu vodičev podali na sprehod po slavističnem/slovenističnem Trstu. Pešpot nas bo ob 19.00 uri privedla do trga/piazza Oberdan (točka **d** na priloženem zemljevidu), od koder nas bo poseben avtobus popeljal do restavracije *La Marinella* (Barkovlje-Barcola, Drevored/Viale Miramare 323, tel. 410986) za slavnostno večerjo, zabavni program (igral bo ansambel *Veseljaki*), podelitev potrdil o udeležbi itd. itd. Po večerji vas bosta avtobusa pospremila do hotelov.

TRETJI DAN: V soboto 20. oktobra 2007 se bodo kongresniki, ki so ob registraciji doplačali 40 evrov za ekskurzijo, udeležili izleta z ladjo in avtobusom po tržaški okolici. Ob 9.00 uri se bomo sešli pred Devinskim gradom (kongresniki v hotelu Holiday Inn pridejo do tja peš, gostje v hotelu Milano pa z avtobusom ob 8.30 uri izpred hotela) in si nato ogledali slikovito utrdbo, park in samostan, kjer je pred 400 leti nastal Alasijev slovar. Ob 10.00 uri se bomo (če bo vreme milo …) odpravili peš do devinskega portiča, kjer se bomo vkrcali na katamaran, ki nas bo popeljal v Trst. Med vožnjo je predvidena malica, kapitan Bruno Volpi Lisjak pa nam bo prikazal zgodovino slovenskega pomorstva in ribištva na tržaški obali. Ob 12.00 uri se bomo v Trstu vkrcali na avtobus in se odpeljali do Jezera nad dolino Glinščice, kjer nas bo pozdravila dolinska županja g.a Fulvia Premolin. Ob 13.00 uri bomo odšli v Bazovico za simbolni poklon spomeniku Bazoviških junakov, nato pa do agriturizma Milič v Zagradcu (Zagradec-Sagrado 2, tel. 040-229383), kjer se bo kongres zaključil z okusnim kraškim kosilom in družabnostjo

(nastopila bo ženska pevska skupina Stu ledi). Po kosilu vas bo avtobus pospremil do hotelov.

▸Uvod h kongresnemu zborniku Slavističnega društva Slovenije 2007 – *Živeti mejo* (Miran Košuta)

»Nekoč je rekel ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar lepo in resnično besedo: ‚Ljubljana je srce Slovenije, Trst pa so njena pljuča.' – Brez pljuč srce ne bo utripalo, brez srca ne bodo pljuča dihala!«

Smisel, zakaj, pomen, idejni zenit in azimut letošnjega Slovenskega slavističnega kongresa v Trstu je bržkone še najzgledneje in scela sežet prav v tej znameniti anatomski primeri, s katero je 20. aprila 1918 Ivan Cankar uverturno nagovoril »prijatelje Tržačane«, ki so v Delavskem domu trumoma prisluhnili njegovemu predavanju *Očiščenje in pomlajenje*. Poudariti neločljivo soodvisnost, organsko vzajemnost matice in »zamejstva«, preseči s kulturo in znanostjo miselne ločnice, ki ostajajo združeni Evropi navkljub kakor latvice trdno prisesane v naših glavah, opredmetiti vsaj na slavističnem polju Prešernov sen o »Slovenš'ni celi«, tisti še zmeraj neuresničeni skupni slovenski kulturni prostor, omogočiti osmotični, obojestranski pretok najnovejših slavističnih in slovenističnih spoznanj, predstaviti »unejskim« slavistom italijansko predmejstvo in obratno, opozoriti na nespregledljiv doprinos Primorja, Goriške in Benečije nacionalni kulturni zakladnici, ovrednotiti sredozemsko, stično specifičnost tukajšnjih slovenskih piscev, umetnikov, razumnikov, snovalcev, cepiti na deblo celinsko kdaj presamopašne Slovenije izkušnjo vsakodnevnega doživljanja meje in dialoga z drugim, drugačnim, uzavestiti s pogledom v globalni svet sodobno bistvenost medkulturnosti – to so namreč tudi stremljenja in vodila, srce in pljuča tokratnega strokovnega zbora slovenskih slavistov sredi »mesta v zalivu«, prvega v doslej

osemnajstkratni kongresni zgodovini Slavističnega društva Slovenije.

Lani je predsedniško smelo začrtana pot znanstvenega odpiranja in dvogovora nacionalne slavistike s sosednjimi stvarnostmi prvič zanesla zborovanje izven matice, v Zagreb, letos ga je na obodno zamišljeni obplovbi državnega ozemlja zasidrala v Trstu.

Tokratna izbira zalivskega pristana je kajpada vse prej kot naključna. Kajti da je Trst z vsem svojim bližnjim in daljnim primorskim zaledjem – od Kopra in Istre do Goriške, Benečije, Rezije in Kanalske doline – nepogrešljiv sotvorec slovenske nacionalne istovetnosti, našega kulturnega, duhovnozgodovinskega in zato tudi slavistično-slovenističnega obraza, to že brez Cankarjeve pnevmološke pomoči ali Župančičevih proglasov o njegovi mejniški pomembnosti zgovorno potrjujeta sama mestna preteklost in sedanjost. Vemo namreč: tu je ob zarji etničnega časa Alpski Slovan spoznal morje in splovil vanj svoje čupe, tu je domovala hrepeneča Lepa Vida, od tod je priimek obdaril na poti iz Benetk slehernega Slovenca, tu v lučajski bližini so Videmski, Starogorski, Černjejski in Goriški rokopis požlahtnili prednarodno pismenstvo, tu je začel Trubar izzorevati misel o prvi slovenski knjigi, tu je v novem veku dopisujoče si plemstvo slovenščino izvolilo čez jezik konjev in hlapcev, sem je po habsburški milosti davkov osvobojeno pristanišče primamilo od leta 1719 desettisoče naših Krpanov in Svetinov, tu je bil rojen in z mecenskimi plavži obdarjen Žiga Zois, tu je po »pomladi narodov« Levstik tajnikoval prvi slovenski čitalnici, tu so feministično osveščene sodelavke Edinosti izcvetele prvi slovenski ženski list, tu so med številnimi našli svojemu navdihu domicil tudi Aškerc, Kette, Gregorčič, Kosovel ali Bartol, tu je s požigom Narodnega doma Mussolini najprej genocidno zastregel Slovencem po življenju in spodbudil njihov zgodnji, prvi antifašistični odpor v Evropi, sem je s prvomajsko osvoboditvijo prisijala Slovencem v drugi svetovni vojni zgodnja zarja partizanske svobode in tu, nenazadnje, še danes domuje – obmejno razprostranjena od Milj do Trbiža po deželi Furlaniji Julijski krajini – številčno čedalje manjša, a vsestransko živa in živahna slovenska narodna skupnost v Italiji.

A Trst ni bil vselej tako pljučno ključen. Če se je mogel na primer ob avstro-ogrskem popisu leta 1911, s krepko preseženo polstotisočico avtohtonih Slovencev, še utemeljeno pobahati z demografskim prvenstvom največjega slovenskega mesta in v tem nadkriliti celo Tavčarjevo ljubljansko srce, je po prvi svetovni vojni in Rapalski pogodbi takšno nacionalno sosrediščnost naglo izgubil. Odcepitvena meja, fašizem, nacizem, druga svetovna morija, povojna blokovska konfrontacija in železna zavesa za njegovim hrbtom, barikadno zaostreni sosedov nacionalizem in polstoletno državno zapostavljanje avtohtone manjšinskosti so ga s pristaniško in gospodarsko agonijo vred strmoglavili v nič kaj zvezdnato črno luknjo, iz katere se šele v novejšem času mukoma izkopava. In za nameček: po izgubljeni bitki zanj je ostal Trst s svojim deželnim manjšinskim zaledjem dolgo odpisan tudi v osrednjeslovenski nacionalni zavesti. Saj ni, da bi ga kakor protagonisti Javorškove drame *Odločitev* ne objokovali, da bi se v matici državniško ne zavzemali zanj in ga iz Ljubljane ali Beograda podpirali. A vseskozi prej dolžnostno, kakor daljnjega brata za oceanom, kakor emonskim očem bolj ali manj provincialno nacionalno folkloro. Tako smo sčasoma dopustili, da se je meja zasteničila med nas, v našo narodno bit, v naš jezik, glave, misli, srca, zakone, medije, časopise ali šolske učbenike. In polagoma se je tu rodilo drugačno, ločeno, robno, z blagrom in prekletstvom stika hkrati obdarjeno slovenstvo. Slovenstvo, ki živi mejo, izkuševaje dan na dan obilje njenih čarov in možnosti, a tudi njenih zank, protislovij, nevarnosti, pogub.

Živeti mejo je bil potemtakem iz življenja samoumevno prišepnjen naslov za slavistični kongres in zbornik, ki želita strokovno karseda izčrpno pomodrovati tudi in ravno o tem: o hibridni, črno-beli oksimoričnosti meje (v istoimenskem razdelku *Živeti mejo*); o leposlovnih pretokih v in iz slovenskemu sosednjih prostorov (v razdelku *Književnost v stiku*); o vlogi, delovanju in pomenu jezika v multikulturnem, posebej bilingvalnem okolju (v razdelku *Jezik v stiku*); o slavistični in leksikografski kontaktologiji spričo tako pomembnega okroglega jubileja, kakršen je letošnja štiristoletnica izdaje prvega italijansko-

slovenskega slovarja, 1607. v Vidmu natisnjenega in Devinu izpisanega besednjaka *Vocabolario italiano e schiauo* redovnika Gregoria Alasie iz Sommarive (v razdelku *Slavistika in slovaropisje v stiku*); nenazadnje pa še o nespregledljivem ustvarjanju predvsem zamejskih piscev za otroke in mladino, o njihovem in siceršnjem hudomušno zavzetem kovanju lepše bralsko-nacionalne prihodnosti (v razdelku *Zamejska mladinska književnost*).

Preko štirideset razpravljalcev, od osnovnošolskih slavistov ali mladih raziskovalcev do akademikov, izpisuje ob predstavljenih knjigah in projektih vsebinsko posetnico tokratnega tržaškega kongresa in pričujočega zbornika, med najobsežnejšimi doslej v tozadevni knjižni zbirki Slavističnega društva Slovenije. Ob tem velja z zadovoljstvom podčrtati, da pravi razlog takšne zborne in zborniške zajetnosti ni tokratna nadpovprečna uredniško-predsedniška prizadevnost, temveč predvsem razveseljivo dejstvo, da se v zdajšnjem stanovsko-besedilnem shodu vsestransko prepoznavajo in zrcalijo ob matični slavistiki še duša, delo ter zavzetost mnogo širše, tudi čezmejne primorske in vsemanjšinske stvarnosti.

Tako obsežnega kongresa in zbornika bi namreč v Trstu še zdaleč ne zmogli brez dragocenega strokovnega, organizacijskega, pokroviteljskega ali donatorskega sodelovanja številnih, seveda večjidel krajevnih zaslužnikov: pokrajinskih slavističnih društev in kolegov, slovenskih šol in šolnikov v Italiji, tostranskih in onostranskih obmejnih univerz, italijanskih in slovenskih javnih uprav, državnih izpostav ali diplomatskih predstavništev, manjšinskih krovnih in kulturnih organizacij ter ustanov, denarnih zavodov, zasebnih donatorjev in slavistično zavzetih posameznikov. A če komu, potem pripada levji delež izvedbene hvale predvsem Organizacijskemu odboru osemnajstega Slovenskega slavističnega kongresa, ki ga s prof. Borisom Pangercem za predsedniškim in Marijo Besednjak za tajniškim krmilom vse od decembra lani bremeni nelahka skrb za karseda ustrezno prireditveno podobo tržaškega zasedanja.

Da bi ob povnanjenju aktualnih slavističnih spoznanj, debatni izmenjavi strokovnih pogledov na zastavljena tematska vprašanja in zlasti predmejskim pedagogom ter šolam koristnem dopolnjevanju slavistične vednosti hkrati obratno posredoval matičnim slavistom v spremljevalnem kulturnem programu predstav, razstav ali ekskurzij tudi omenjeno specifičnost tukajšnje manjšinske stvarnosti, je kajpada enako zaželen in pomemben cilj zborovanja. Naj vsaj med slavisti – če pač drugje ne – res zaživi tisti skupni slovenski kulturni prostor in naj odpadejo ločnice v glavah, da bomo s srcem in pljuči vsi bratsko tkivo istega nacionalnega telesa!

Slavistično društvo Slovenije je z izvolitvijo »zamejca« za svojega predsednika takšno nacionalno kohezivno voljo že otipljivo izpričalo. In to celo lesenim postavam matične države navkljub, ki ostajajo do rojakov izven njenih meja, kljub pozitivni rešitvi tokratnega stvarnega primera, še dalje diskriminatorne in v današnji združeni Evropi, milo rečeno, anahronistične.

Svojo nacionalno tvorno in povezovalno vlogo pa želi v duhu sodobnega policentrizma naša stanovska organizacija podkrepiti tudi z nadaljnjim prirejanjem kongresov izven matičnega državnega ozemlja, kjer slovensko kožo prav kakor v Trstu stično poživlja tudi sosednji kulturni kisik. Pri tem bo kazalo najbrž pluti proti toku. Kajti kakor je v sestavku *Separatisti* plediral nekoč Kosovel »bodimo eno po duhu in ljubezni, a ohranimo svoje lastne obraze«, tako se bo treba z izkušnjo in zavestjo slovenske obmejnosti v bodoče zagotovo zavzemati tudi za to, da zdajšnje modno, frazersko votlo ali zgolj gospodarsko zainteresirano poveličevanje Evrope in sveta brez mej paradoksalno nadomesti prav smiselna ohranitev mejnih razlok, zrelo in moderno doživljanje limesa kot naravnega ograjevalca posebnosti in hkrati dialoškega prinašalca stika, tujosti, drugačnosti. V uravnilovko in protiutež globalnemu valjarju mej namreč še zdaleč ne gre odpraviti, ampak raje dojeti in sprejeti normalno, v vsej njihovi specifično hibridni, prehodno samosvoji mavričnosti. Vsebinska rdeča nit tokratnega Slovenskega slavističnega kongresa v Trstu in pričujočega zbornika se potemtakem izrisuje v bistveno geslo in vodilo našega ne le nacionalnega, ampak tudi

celinskega in planetarnega jutri: živeti mejo. In dihati ob njej slovensko, evropsko, svetovljansko. S polnimi pljuči.

Miran Košuta,
predsednik Slavističnega društva Slovenije

Prijavnica za slovenski slavistični kongres v Trstu 18.–20. oktobra 2007

Najpozneje **do 6. oktobra 2007** pošljite izpolnjeno prijavnico na naslov Kenda d.o.o. Radovljica, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica, Slovenija. Elektronska različica prijavnice se nahaja na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica_trst.html. Na podlagi prijavnice boste prejeli račun s položnico – nalogom za plačilo. Kotizacijo morate poravnati v roku petih dni, na položnici pa morate označiti številko prejetega računa. Ker so v kongresnih dneh hoteli v Trstu zasedeni, vam priporočamo, da si čimprej naročite sobo v posebej za vas rezerviranem hotelu Holiday Inn v Devinu, od koder boste z avtobusom pospremljeni do kongresnih lokacij.

►Osebni podatki

Ime in priimek:

Stalni naslov (ulica, hišna številka, poštna številka, kraj):

Kontaktni naslov (ulica, hišna številka, poštna številka, kraj):

Telefon:

Delovno mesto:

E-pošta:

Datum prijave: Lastnoročni podpis:

►Član SD (*obkrožite*): NE; SD Slovenije; SD Ljubljana; SD Maribor; SD Prekmurje; SD Dolenjske; SD Celje; SD Posavje; SD Koroške; SD Kranj; SD Jesenice; SD Koper; SD Nova Gorica; SD Trst-Gorica-Videm.

►Status (*obkrožite*): referent; poslušalec; predsednik SD; častni član SDS; družinski član; novinar; drugo.

►Zavezanec za DDV (*obkrožite*): da ne

IŠ (Identifikacijska številka) za DDV:

V roku poravnana kotizacija na račun SDS 0208 3001 8125 980 pri Novi Ljubljanski banki (IBAN: SI56 0208 3001 8125 980, SWIFT-BIC: LJBASI2X – za plačila iz tujine) znaša 100 € za člane slavističnih društev in 150 € za nečlane (ob prihodu na Kongres boste predložili potrdilo o plačilu). **Članom in ostalim udeležencem toplo priporočamo, da kotizacijo čimprej poravnate: s tem ne boste le olajšali dela prireditelјem, ampak tudi prištedili 50 €!** Neposredno na kongresu v gotovini poravnana kotizacija bo znašala 150 € za člane slavističnih društev in 200 € za nečlane. Referenti, predsedniki pokrajinskih društev in častni člani SDS so gostje in ne plačajo kotizacije ter bivanja v hotelu. Pač pa pričakujemo, da oboje poravnajo tisti udeleženci, ki bodo predstavljali svoje knjige in projekte.

→→→*Prijavnica se nadaljuje na naslednji strani.*→→→

►Kdo plača kotizacijo? (*obkrožite*): sam inštitucija

Način plačila (*obkrožite*): plačilni nalog gotovina na kongresu

Naslov in sedež inštitucije ter tel.:

Davčna št. inštitucije:

►Hotel (*označite za vas najustreznejšo možnost*)

– Prosim, rezervirajte mi enoposteljno sobo v Hotelu Holiday Inn v Devinu (70 € na noč z zajtrkom) za …(*spodaj obkrožite ustrezno nočitev*)

– Prosim, rezervirajte zame in za (ime sostanovalke/ca) _____ dvoposteljno sobo v Hotelu Holiday Inn (90 € na noč z zajtrkom za oba) za … (*obkrožite*)

… četrtek in petek samo četrtek samo petek

– Ne potrebujem prenočitve.

►Katerega obkongresnega dogajanja se nameravate udeležiti? (*obkrožite*)

– Gledališka predstava v četrtek, 18. okt., ob 20.30 (vključena v kotizacijo): da ne

– Pešpot po slavističnem/slovenističnem Trstu v petek, 19. okt., ob 17.00 (vključena v kotizacijo): da ne

– Večerja s plesno glasbo v petek, 19. okt., ob 20.00 (vključena v kotizacijo): da ne

– Ekskurzija po tržaški okolici (z malico in agrituristični kosilom) v soboto, 20. okt, ob 9.00 (*ni* vključena v kotizacijo, *doplačilo 40 €*): da ne

Kaj vključuje kotizacija? Kotizacija pokriva darilno vrečko s kongresnim zbornikom, knjigami, Kroniko SDS in turističnim gradivom, avtobusni prevoz od hotela Holiday Inn do kongresnih lokacij, *katering* kosilo in večerjo v četrtek 18. okt. 2007, kavo med odmori, vstopnino četrtkove predstave, kosilo in svečano večerjo s plesom v petek 19. okt. ter petkovo pešpot po slavističnem/slovenističnem Trstu.

Ekskurzija po tržaški okolici (z malico in agrituristični kosilom) v soboto, 20. okt. 2007, *ni* všteta v kotizacijo. Zainteresirani boste zanjo na kongresu doplačali 40 €.

Nasvidenje v Trstu!

prof. dr. Miran Košuta (kosuta@units.it),
predsednik Slavističnega društva Slovenije

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. februarja 2008

Letnik 12, št. 78–79

◄ Dvojna številka (november 2007–februar 2008) ►

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika78.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika78.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Društvena obvestila

Voszhilo

Ker je dvatisočosmo za nas slaviste predvsem čas poltisočletnega jubileja očeta slovenske besede, z veseljem namenjam članom in prijateljem Slavističnega društva Slovenije takšno hudo apokrifno, vendar globoko iskreno željo:

Vom, vsem dobrim inu slavozhlanskim kerszhenikom, kir v tih slovenskih inu drugih deshelah prebivate, gnado, mir, milost inu vse dobro v novem lejtu Trubarjevem skusi slovlitanije svejstu voszhim.

Vash predsednik Miran Koshuta

Kam z 0,5 odmerjene dohodnine?

Člane in simpatizerje Slavističnega društva Slovenije obveščamo, da lahko v *Informativni izračun dohodnine* za leto 2007 (http://www.durs.gov.si/si/aktualno/dohodnina_2007/), ki ga boste od pristojnega davčnega urada dobili predvidoma v mesecu marcu 2008 (oziroma najkasneje do konca maja 2008), napišete, da del dohodnine za donacije 0,5 % namenjate Slavističnemu društvu Slovenije. V za to predvideno polje morate samo vpisati naslednje podatke:

ZVEZA DRUŠTEV SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE, AŠKERČEVA 2, 1000 LJUBLJANA,

davčna številka 81642946.

Izpolnjen obrazec nato pošljite pristojnemu davčnemu uradu. Iskreno se vam zahvaljujemo za vašo podporo!

Slovenski slavistični kongres 2008

Po kongresih v Zagrebu in Trstu bo leta 2008 Slovenski slavistični kongres potekal v Celovcu (2.–4. oktobra 2008). Časovno bo sovpadal z dvema pomembnima kulturnima obeležjema: leta 2008 bomo proslavljali 500. obletnico rojstva Primoža Trubarja, leto 2008 pa je razglašeno tudi za leto medkulturnosti, v katerem želimo

zato razmišljati o medkulturnih vidikih v slovenskem jeziku in slovenski književnosti. Obe tako očitni tematski izhodišči sta izoblikovali tudi naslov kongresa *Slovenščina med kulturami*. Poseben del razpravljanja o medkulturnosti je povezan s književnostjo in jezikom manjšin (širše gledano tako nacionalnih kot socialno in družbeno pogojenih), predvsem na področjih šolstva oz. izobraževanja. Četrto tematsko izhodišče, s katerim se bo referatno spopadel kongres, je položaj jezika in literature v (ne več tako) novih medijih. Tematska izhodišča posameznih kongresnih sklopov povzemamo z naslednjimi naslovi in vsebinskimi pojasnili (v oklepaju):

▪*Slovenski protestantizem in medkulturnost*;

▪*Slovenski jezik in književnost med kulturami* (medkulturnost v slovenskem jeziku in književnosti);

▪*Književnosti in jeziki manjšin* (književnost in jezik v družbenem kontekstu);

▪*Slovenščina.sms* (slovenščina in novi mediji).

Ker moramo za izvedbo kongresa in izdajo zbornika pridobiti sredstva državnih subvencij in sponzorjev, moramo v kratkem izoblikovati dokončni program z imeni referentov in naslovi predavanj. Prosimo zato, da najkasneje do 1. februarja 2008 prijavite svoj referat. Če bo število prijavljenih referatov preseglo programske zmožnosti, bo moral programski odbor med prijavljenimi referati izbirati. Predstavitve raziskav in publikacij bodo možne tudi v okviru sekcij ali okroglih miz.

Prijave z vsemi potrebnimi podatki (ime, priimek, delovno mesto, izvleček referata oz. opis raziskave ali publikacije (300–900 znakov)) pošljite na e-naslov *slavko2008@uni-klu.ac.at*. **Rok oddaje prijav je 1. februar 2008**.

Rok za oddajo celotnega besedila referata (največ 30.000 znakov) je 15. maj 2008. Končno besedilo pošljite v *doc* formatu (MS Word) na e-naslov *kosuta@units.it*. — Odbor za izvedbo Slovenskega slavističnega kongresa v Celovcu 2008: dr. Ursula Doleschal, dr. Peter Svetina in dr. Miha Vrbinc, 19. dec. 2007

ALPEN-ADRIA
UNIVERSITÄT
KLAGENFURT

KLAGENFURT slovenska gimnazija CELOVEC AUSTRIA

Univerza v Celovcu (*http://www.uni-klu.ac.at/main/inhalt_slovenian/1.htm*)

Spoštovani, dovolite mi nekaj misli ob kongresu (zlasti na temo 'novih' medijev), upam, da bom preko *SlovLita* in *Kronike* dosegel koga od organizatorjev

ne tako zelo redek pojav na kongresih v tem, čemer tukaj rečemo mednarodni prostor, je, da združujejo teorijo in prakso, da torej poleg referatov vključujejo tudi dela praktikantov obravnavanega področja

to, kot primer dobre prakse, zelo priporočam. Izmenjava trenutnih informacij med teorijo in prakso je koristna za obe strani in posledično za celotno družbo in, glede na majhnost države, bi veljalo, kar je sicer utečena praksa, razpis za dela narediti mednaroden (glede na to, da sem tukaj edini avtor tovrstne literarnosti, se zavedam, da vam sedaj predlagam zelo patološko razmerje, če se ne poseže tudi izven Slovenije)

+ literarnost, ki izkorišča nove medije (zelo nenatančen pojem, mislim na omrežen računalnik) se zgolj delno prekriva z literarnostjo, kot jo privzeto razumemo. Prostora za teoretsko analizo, kolikor se hoče in upam, da kongres ne bo 'nove medije' zapopadel zgolj kot, sicer relevantne, spletne podaljške distribucije 'tradicionalne' literarnosti. Jezikovni izraz, ki uporablja računalnik (oziroma nove možnosti tega medija), temelji na programskosti. In to odpira zelo široko paleto pristopov

zainteresiranim SlovLitjanom bi za teoretski uvid, ako niste že prebrali, priporočil Espen J. Aarseth: *Cybertext: Perspectives on Ergodic Literature* (v angleščini, 1997)

+ PR/info: http://www.hyperrhiz.net/

++ če kdo želi, lahko preizkusi moje zadnje delo komputacijske spletne vizualne poezije http://www.jaka.org/2007/pzhm/ (dodatek za Firefox, stran še ni oblikovana)

zadeva je še v testni razvojni stopnji, deluje, a bo še dopolnjena. sicer pa je o ljubezni iz izginjanju :) vsebinski in tehnični komentarji zaželeni — ***Jaka Železnikar*** <jaka@jaka.org> (http://www.jaka.org/), 1. jan. 2008

19. primorski slovenistični dnevi

Obveščamo vas, da bodo 19. primorski slovenistični dnevi, tradicionalno strokovno srečanje primorskih slovenistov z obeh strani meje, 18. in 19. aprila 2008 v Brdih in Novi Gorici s temo *Brda v slovenskem jeziku in literaturi*. Na srečanju bomo začutili in spoznavali Brda na obeh straneh meje.

Vse, ki vas predpisana tema zanima ali se z njo že ukvarjate, vabimo, da svoj teoretski ali didaktični prispevek, povezan s šolsko prakso, prijavite in ga s kratkim

izvlečkom (do 250 besed) pošljete do **29. februarja 2008** na elektronski naslov *andrejka.susmelj@guest.arnes.si* ali *ssmailagic@siol.net* oziroma na poštni naslov Senija Smajlagič, Sončna pot 6, 6310 IZOLA.

19. primorske slovenistične dneve bo organiziralo Slavistično društvo Nova Gorica v sodelovanju s SD Koper in SD Trst-Gorica-Videm. Prijazno vabljeni k sodelovanju. — ***Senija Smajlagič*** <ssmailagic@siol.net>, Meddruštveni odbor PSD, in ***Andrejka Šušmelj*** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, predsednica SD Nova Gorica, 7. jan. 2008

Ljudje

Književna asociacija Velenika, Velenjska knjižna fundacija in mednarodni Lirikonfest vabijo k predlaganju kandidatov za PRETNARJEVO NAGRADO 2008 mednarodno zaslužnemu razširjevalcu – *ambasadorju slovenske književnosti in jezika* za trajnejše, večletne ali enkratne pomembne prispevke pri mednarodnem književniškem povezovanju oz. uveljavljanju slovenske literature in jezika po svetu.

Kandidate za Pretnarjevo nagrado s častnim naslovom ambasador slovenske književnosti in jezika, ki bo v Trubarjevem letu 2008 podeljena petič, lahko predlagajo slovenska in tuja književniška združenja, kulturne, znanstvene, izobraževalne idr. ustanove oz. organizacije, državljani Republike Slovenije in tuji književniki osebno. Izborna merila zajemajo vsa področja in zvrsti književnega oz. književniškega delovanja, ustvarjanja, mednarodnega povezovanja in uveljavljanja slovenske literature. Predlagani kandidati so lahko osebe katerega koli državljanstva na svetu (tudi osebe brez državljanstva). Predloge z utemeljitvami (ki naj zajemajo kratko vrednotenjsko predstavitev kandidatovega pomembnega oz. zaslužnega dela pri mednarodnem uveljavljanju slovenske literature in jezika, glavne biobibliografske podatke ter naslova kandidata in predlagatelja) pošljite **najkasneje do 8. februarja 2008** na naslov: Književna asociacija Velenika, Cesta talcev 18a, 3320 Velenje, Slovenija – z oznako PN-08.

Na podlagi pisno utemeljenih predlogov bo nagrajenca (**do 9. maja 2008**) izbral Častni sosvet za podelitev Pretnarjeve nagrade, ki bo enakovredno z novimi predlogi obravnaval tudi kandidate predlagane v zadnjih dveh letih (2006–2007). Nagrado in slavnostno podelitev ambasadorskega naslova financirata Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Velenje. Slavnostna podelitev bo ob zaključku mednarodnega Lirikonfesta – junija 2008 v Velenju.

K predlaganju kandidatov še posebej vabljeni člani mednarodnih centrov PEN in lektorji na slovenističnih lektoratih na tujih univerzah. Podrobnejše informacije o Pretnarjevi nagradi 2008 bodo objavljene v novoletni in pomladanski izdaji

književne revije *Lirikon 21*. Organizatorji vabijo k sopokroviteljstvu Pretnarjeve nagrade v Trubarjevem letu in Evropskem letu medkulturnega dialoga (2008) mednarodno ugledno organizacijo, ustanovo oz. podjetje.

Pretnarjeva nagrada je mednarodno priznanje tistim posameznikom (izjemoma dvema ali skupini), enakovredno tujim in slovenskim državljanom, ki si po svetu v duhu dr. Toneta Pretnarja (1945–1992) pomembno, zaslužno in svetovljansko prizadevajo za seznanjanje s sodobno slovensko literaturo, slovenskim jezikom in slovenskimi književniki, oziroma za njihovo mednarodno uveljavljanje in povezovanje.

Pretnarjeva nagrada načelno ni namenjena mednarodno najbolj uveljavljenim slovenskim književnikom oz. avtorjem z največjim prevedenim opusom; prav tako ni priznanje za pomembne dosežke v založništvu, knjigotrštvu, leksikografskem delu, pri razvijanju bralne kulture ipd.; niti ne izključno za književno prevajalstvo ali umetniško-literarno ustvarjanje srednjeevropskemu avtorju, čemur izkazujejo pozornost druge slovenske književne nagrade in priznanja (Schwentnerjeva, Sovretova, vilenica, Župančičeva listina, Lavrinova diploma idr.).

Pretnarjevo nagrado so doslej prejeli: 2004 – Ludwig Hartinger (Avstrija), 2005 – František Benhart (Češka), 2006 – Gančo Savov (Bolgarija) in 2007 – Božena in Emil Tokarz (Poljska). Organizator Pretnarjeve nagrade: Književna asociacija Velenika, Ivo Stropnik, vodja asociacije. — ***Velenika*** <kplza@velenika-stropnik.si>, 3. dec. 2007

Danes (16. januarja 2008) sem v *Delu* zasledila vest, da je v 100. letu starosti umrl prof. **Rudolf Benulič**. Nekaj časa je na Šubičevi gimnaziji sredi 60. let prejšnjega stoletja poučeval tudi naš razred. V spominu mi je ostal po tem, da smo pri njegovih urah zelo veliko literature prebrali na glas. Prinašali smo izdaje iz zbirke Kondor, na katero smo morali biti naročeni, in prebirali *Kandida*, *Dekamerona*, *Kralja Ojdipa*, *Tartuffa*, *Matička* ... Posebno zanimvo je bilo branje dram po vlogah. Profesor je branje občasno prekinjal in sprožil pogovor ter zraven nevsiljivo podal potrebno razlago. Tako smo doživeli in razumeli zelo veliko literarnih besedil, ustrelili sicer veliko kozlov pri razlaganju in branju, a tudi to smo si zapomnili, saj je bilo velikokrat zabavno. Profesor nam je na ta način približal in priljubil zahtevno klasični literaturo, in od tedaj me spremlja prepričanje, da ti teksti mladini ne morejo biti tako zelo nedostopni, če se jih učitelji prav lotijo. Profesor Benulič je tako poleg prof. Sajetove eden mojih prvih didaktičnih vzornikov. Naj bo ta zapis skromen spomin na pionirja didaktične metode glasnega branja, ki jo je mnogo pozneje lansiral kot svetovno uspešnico Daniel Pennac, priporočajo pa tudi številni sodobni teoretiki, ki spet odkrivajo pomen tega početja za doživljanje in razumevanje literature tudi na višjih stopnjah šolanja. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 16. jan. 2008

V četrtek, 25. oktobra 2007, je imel na FF v Ljubljani javno predavanje ob izvolitvi v naziv rednega profesorja kolega **Marko Juvan**. Naslov: *Slovenski kulturni sindrom v nacionalni in primerjalni literarni zgodovini*. — ***Jerca Vogel*** <jerca.vogel1@telemach.net>

Zagovor doktorske disertacije **Vite Žerjal Pavlin** *Oblikovanje ciklov v slovenski liriki 19. in 20. stoletja* (mentor Marko Juvan) je potekal 21. 12. 2007 v sejni sobi Filozofske fakultete (Aškerčeva 2, 5. nadstropje) v Ljubljani. — ***Marko Juvan*** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

10. januarja je v sejni sobi v petem nadstropju FF **Mojca Saksida** zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Slovenska rockovska besedila v literarnem sistemu*. — ***Miran Hladnik***

Kitajska podiplomska študentka psihologije, lektorica kitajščine in slikarka si želijo konverzacij v slovenščini. V zameno ponujajo svoja strokovna, jezikovna in umetnostna znanja. Interesenti se javite na *miran.hladnik@guest.arnes.si*. — ***Miran Hladnik***, 13. jan. 2008

Slovlit in *Kronika* objavita prenekateri spletni naslov, ki morebiti komu koristi v stroki, v arhivu sporočil pa ga je čez dalj časa vendarle težko najti. Zato bo **Matjaž Rebolj** na strežnik FF postavil stran s seznamom najbolj uporabnih spletnih lokacij in orodij, potem ko mu boste na naslov *matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si* sporočili svoje najljubše spletne vire s kratkim opisom. Pri meni so npr. nekje na vrhu seznama http://bos.zrc-sazu.si/ (Jakopinove Slovarske in besedilne zbirke: *Nova beseda*, *SSKJ*, *Besedišče slovenskega jezika* ...), http://cobiss.izum.si/(Cobiss) in http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji (projekt na Vikipediji). — ***Miran Hladnik***, 13. jan. 2008

Kanadskega slovenista **Toma Priestlyja** zanimajo razlike v SMS-komunikaciji med slovensko mladino na Koroškem in v Sloveniji. V ta namen bi mu prišla prav pomoč profesorice, ki bi nagovorila dijake, da ji odstopijo svoja sporočila, in jih poslala jezikoslovcu. Interesenti naj se oglasijo na naslov *tom.priestly@ualberta.ca*. — ***Miran Hladnik***, 23. jan. 2008

Po kongresu v Trstu

Boris Pangerc sporoča zanimivost glede drobcenega predmeta, ki so ga udeleženci in gostje kongresa v Trstu ob registraciji prejeli v dar skupaj s kongresnim gradivom. Takole pravi:

Ta spominek v obliki obeska je prava dragocenost in unikat. Obesek je iz lesa iz mojega oljčnika. Ko sem pred tremi leti obrezoval oljke, sem shranil debelejše veje, iz katerih mi je prijatelj mizar Boris Grilanc iz Saleža izrezal obeske. Prijatelj obrtnik Livio Milič iz Zgonika pa je z ženo Ireno enega po enega vgraviral s toplo konico in izžgal napis in geslo kongresa. Ob vsem intenzivnem kongresnem dogajanju smo nekako na vse to pozabili. Morda pa je tudi bolje povedati ozadje zdaj, ko je vsega konec. Morda boste sedaj tisti, ki imate ta obesek, spominek še bolj cenili, ker je resnično nekaj unikatnega.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/trst2007/index.html – Slike iz Trsta (foto: **Miran Hladnik**).

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/trst07_foto_zaplotnik/index.html – Slike iz Trsta (foto **Matjaž Zaplotnik**).

Na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_odmevi.html sem postavil stran, na kateri sem zbral skupaj bistvene stvari v zvezi z minulim kongresom v Trstu. Na enem mestu so dosegljiva kongresna gradiva ter nanizane povezave do medijskih odzivov na kongres (prosim, sporočite, če veste še za kakšnega pomembnega) in povezave do slik s kongresa. Privlačna novost utegnejo biti trije videoposnetki, ki orisujejo vzdušje četrtkovega in petkovega kongresa ter sobotnega izleta po tržaški okolici. Dosegljivi so na pravkar navedeni povezavi, neučakani pa si jih lahko ogledate kar neposredno na popularnem spletnem potralu *YouTube*:

- http://www.youtube.com/watch?v=Mj6X-yevWSU,
- http://www.youtube.com/watch?v=RMdDDyVXAHQ,
- http://www.youtube.com/watch?v=Ah0lqZS8Ru0. — ***Matjaž Zaplotnik***, 24. okt. 2007

Kronika vabil na prireditve, predstavitve in podobne dogodke

9. in 10. oktobra 2007 je na Univerzi v Ljubljani potekala konferenca Umetnina in diskurz: sodobna umetnost med vizualno evidentnostjo in potrebnostjo komentiranja. Teme konference so bile: zakaj je umetnost treba komentirati, v kakšnem smislu je umetnina lahko diskurz, kje so meje izrekljivega v umetnosti,

kaj tvori identiteto umetniškega dela danes? Nastopali so Konrad Liessmann, Janko Kos, Gerald Geilert, Vid Snoj, Kai-Uwe Hemken, Stefan Majetschak, Gorazd Kocijančič, Jurij Selan, Christina Demand in Jožef Muhovič. — ***Aleksander Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>

Bivši predsednik Society for Slovene Studies Metod Milač v avgustovski številki društvenega glasila Letter izraža željo po povečanju članstva. Trenutno je članov 290 (dve tretjini iz Severne Amerike, 50 iz Slovenije, 8 iz Velike Britanije, 7 iz Avstrije, 6 iz Italije, 4 iz Avstralije, po trije iz Japonske, Nemčije in Madžarske, eden iz Čila). Novi člani bodo dobili številko 29 revije Slovene Studies, ki je bila posvečena etnomuzikologiji, in naslednjo, 30. številko (2008), ki izide letos jeseni. Članarina znaša 20 $, za študente celo samo 5 $. O slovenističnih sekcijah na novembrskem kongresu ameriških slavistov v New Orleansu, o prizadevanju novega predsednika SSS Timothyja Pogačarja za ustanovitev Centra za slovenistične študije v Clevelandu in o SSS nasploh si preberimo na http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan, http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/newslets/l07-61.html in http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/newslets/l07-62.html.

Še to: Objave v *Slovene Studies* prehajajo s humanističnega sloga citiranja na vedno širše uveljavljenega naravoslovnega, tj. tipa (Juvančič 2002: 76). Od navodil v Chicago Manual of Style bodo odstopale samo v zapisovanju polnega imena avtorja v seznamu literature namesto okratičenega. — ***Miran Hladnik***, 9. okt. 2007

Eden najvidnejših olomuških dogodkov v oktobru je festival *Besede brez meja*. V letih 2001 do 2004 ga je vzpostavil in idejno oblikoval pesnik, založnik in vizionar Martin Reiner; skupaj z brnsko založbo Petrov je zamrl tudi ta festival. Leta 2006 je to tradicijo oživil lokalni entuziast Roman Kouřil s pomočjo Marka Szilvásija, Petra Palarčíka in drugih prostovoljcev. Letošnji festival je potekal med 2. in 7. oktobrom v Olomucu, udeležili pa so se ga besedni, glasbeni in likovni umetniki iz desetih držav: Anglije, Avstralije, Češke, Kitajske, Madžarske, Nemčije, Poljske, Škotske, Slovaške in Slovenije. Literarni večer s slovenskimi pesniki Ivom Stropnikom, Zoranom Pevcem in Tatjano T. Jamnik se je odvijal v petek, 5. oktobra, v klubu Kaldera. — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 9. okt. 2007

Založba Pivec je v oktobru in novembru na več lokacijah po Sloveniji priredila serijo okroglih miz z naslovom *Jezikovni pogovori*, katerih namen je bil prevetriti stanje in aktualne teme sodobnega slovenskega jezika. Povod za okrogle mize je bil izid knjige *Jezikovni pogovori iz Sedem dni* akademika dr. Jožeta Toporišiča, v kateri so zbrani jezikovni kotički, ki jih je objavljal v tem mariborskem tedniku (*7D*), ki je izhajal kot priloga *Večera*. Okrogle mize so bile v Mariboru (s temo *Slovenščina danes in jutri*), v Ljubljani (s temama *Slovenščina v strateških in drugih dokumentih RS* ter *Knjižna norma in jezik v medijih in literaturi*) in v Kopru

(s temo *Slovenščina v stikih in medkulturnem povezovanju*). — ***Nino Flisar*** <nino@zalozba-pivec.com>

6. novembra so na Fakulteti za humanistične študije v Kopru pripravili okroglo mizo o slovenščini v stiku z drugimi jeziki. Povezovalka in gostiteljica okrogle mize je bila dekanja koprske Humanistike dr. Vesna Mikolič. Uvodoma je pojasnila, da je bil pojem jezikov v stikih v uporabi predvsem v petdesetih letih, medtem ko je medkulturnost novejši pojem. Ta pa govori o dinamičnih medetičnih odnosih, pri katerih vsaka kultura ohranja svojo celovitost in samostojnost, pri čemer ima jezik prav posebna vlogo. Kaj se torej v takih odnosih dogaja z različnimi jeziki, ki prihajajo v stik? Kako se pri tem obnaša slovenščina, so ob akademiku dr. Jožetu Toporišiču iz lastnih izkušenj in povsem osebnih pogledov pripovedovali tudi dr. Zoltan Jan z univerze v Trstu, dr. Rada Cosutta iz Znanstveno-raziskovalnega središča v Kopru in dr. Ludwig Karničar z Univerze v Gradcu. — ***Zoltan Jan*** <Zoltan.Jan@siol.net>, 8. nov. 2007

Slovensko društvo za jezikovne tehnologije je 26. oktobra 2007 organiziralo posvet o jezikovnih virih za slovenski jezik z naslovom *Čas za vire se izteka* ... Avtorji prispevkov s posveta so: Marko Stabej (Čas za vire se izteka ...), Zdravko Kačič (Govorne tehnologije in jezikovni viri) in Simon Krek (Osnovna opremljenost jezika s prostodostopnimi (pisnimi) viri in njihova standardizacija). Po njihovem nastopu se je posvet nadaljeval v obliki moderiranega pogovora oz. okrogle mize. Nekaj besed o tem, čemu ta posvet:

Slovenščina kot jezik ima zgodovinsko gledano izjemen položaj. Je uradni jezik države Slovenije in Evropske unije, iz leta v leto se povečuje število njegovih govorcev in govork. Toda za polno delovanje jezika v sodobnih razmerah je nujno, da je dobro opremljen, zlasti če si želimo bogato jezikovno življenje tudi v naslednjih desetletjih. Dobra opremljenost pomeni usposobljenost jezika in govorcev za vse, tudi najzahtevnejše jezikovne in sporazumevalne naloge. Za to so na prvem mestu potrebni kakovostni, ustrezni in zanesljivi podatki o jeziku, o jezikovnih navadah in potrebah govorečih. Šele s takimi podatki lahko zasnujemo dobre in delujoče jezikovne priročnike, pa tudi druge jezikovne pripomočke, ki jih omogoča sodobna tehnologija in uporabnikom jezika lajšajo vsakdanje življenje.

Slovensko prizorišče je bilo v zadnjem desetletju glede uveljavljanja sodobnih tehnologij pri zbiranju in obdelovanju jezikovnih podatkov kar živahno. L. 1998 je bilo ustanovljeno Slovensko društvo za jezikovne tehnologije (http://nl.ijs.si/sdjt/), ki je odslej vsaki dve leti soorganiziralo konferenco *Jezikovne tehnologije za slovenski jezik*. Različne ustanove in nekatera podjetja v Sloveniji lahko pokažejo bogato bero akademskih in uporabnih rezultatov s področja jezikovnih virov in tehnologij. Po drugi strani pa se zdi v Sloveniji še vedno premalo uveljavljeno temeljno spoznanje, da brez kvalitetnih virov in upoštevanja dejanskih potreb jezikovne skupnosti ni mogoče pričakovati nadaljnjega polnega razvoja slovenščine, slovenske jezikovne skuposti, pa tudi države Slovenije ne.

S posvetom smo zato želeli po eni strani opozoriti širšo javnost na dosežke in načrte jezikovnotehnološke skupnosti v Sloveniji, po drugi strani pa odpreti debato o tem, katere potrebe in nadaljnji cilji so vsem akterjem skupni, kateri cilji pa so bolj zadeva komercialnih in akademskih interesov posameznih akterjev. — ***Marko Stabej*** <Marko.Stabej@ff.uni-lj.si>

SDPK je 23. 10. 2007 v Prešernovi dvorani SAZU v Ljubljani organiziral okroglo mizo z naslovom KAKO JE NASTAJAL PROJEKT 'OCVIRK'. Majda Stanovnik in Tone Smolej kot avtorja monografije o dr. Antonu Ocvirku ter Darko Dolinar kot strokovni recenzent so na okrogli mizi predstavili nastajanje monografije o znamenitem profesorju, ki je s svojim raziskovalnim, pedagoškim, predstojniškim in uredniškim delom temeljno zaznamoval slovensko primerjalno književnost, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti Ljubljani, slovensko literarno vedo, zbirko *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* in zbirko *Sto romanov*. Ocvirkovo delo na naštetih in drugih področjih so sogovorniki osvetlili z vidika znanih in manj znanih dejstev, ki so jih odkrivali ob raziskovanju in ustvarjanju monografije. S to okroglo mizo se je svečano zaključil niz dogodkov in projektov »Ocvirkovega leta« (2007). — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

24. oktobra 2007 je v Mali dvorani ZRC SAZU v okviru Historičnega seminarja ZRC SAZU (http://hs.zrc-sazu.si/) potekalo predavanje *Nikodemov evangelij in zgodovina slovenskega jezika*. Staroslovanski dokument, imenovan Nikodemov evangelij, je prevod latinskega besedila. Nastal je verjetno v 10. stoletju, odkrili pa so ga konec 19. stoletja. Predaval je prof. dr. Giorgio Ziffer, eden vodilnih italijanskih strokovnjakov za slovansko filologijo. — ***Metoda Kokole*** <Metoda.Kokole@zrc-sazu.si>

Dnevi slovenske literature v Lodžu. Minuli teden je v poljskem mestu, ki je sicer znano po svoji filmski šoli in »tovarni sanj«, minil v znamenju slovenske književnosti. V sredo, 24. oktobra, je na slavistiki Univerze v Lodžu potekala literarna prevajalska delavnica za študente slovenistike, ki sta jo vodila Tatjana Jamnik in tamkajšnji lektor slovenskega jezika Aleksander Križ. Širši javnosti je bil namenjen literarno-glasbeni večer, ki se je naslednjega dne odvil v knjigarni-kavarni Mała Litera, na njem pa sta se predstavila pesnik, pisatelj in glasbenik Klemen Pisk ter pesnica in pisateljica Tatjana Jamnik. Delavnica in srečanje s slovenskima ustvarjalcema sta bila organizirana na pobudo študentov slovenskega jezika in književnosti, Katarzyne Bednarske in Kamila Szafranca, v okviru dejavnosti slavističnega krožka na tamkajšnji univerzi. — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 28. okt. 2007

V sredo (24. 10. 2007) smo se študenti četrtega letnika slovenistike skupaj s prof. Vero Smole in podiplomskima študentkama, Matejo Kosi in Mojco Horvat, ki sta večidel ekskurzije tudi organizirali, podali na dvodnevno ekskurzijo po Porabju in Prekmurju. Prvi dan smo se odpravili v Porabje, kjer smo si v Monoštru najprej

ogledali Muzej Avgusta Pavla. Obiskali smo tudi Slovenski informativni center, kjer smo spoznali celotno družino Mukič, ki nam je predstavila svoje delo in trud za ohranitev kulture, jezika in običajev porabskih Slovencev. Prav tam smo si lahko ogledali tudi prostore radia Monošter in časopisa *Porabje*, ki nam ga je podrobneje predstavila njegova urednica, Marijana Sukič. Čez Goričko nas je pot povedla tudi v Prlekijo, kjer smo se poučili o narečnem vinogradniškem izrazju in tudi pokusili plodove Ljutomersko-Ormoških goric. Naslednji dan smo se odpravili v Veržej in si ob bučanju Mure ogledali Babičov mlin, preostanek dopoldneva pa smo se zadržali v Murski Soboti, kjer smo si ogledali Pokrajinski muzej, ki velja za enega izmed najlepših v Sloveniji, in tamkajšnjo zelo moderno Pokrajinsko in študijsko knjižnico. Seveda smo si privoščili tudi tradicionalno prekmursko kosilo, ki nas je skoraj prikovalo na stole, saj je bilo tako obilno in dobro, da smo hoteli ostati še na večerji, ki pa je seveda ne bi mogli pojesti, zato smo se na končno poslastico (v obliki proze) odpravili še v Veliko Polano in si ogledali domačijo in grob Miška Kranjca. Videli smo veliko (razen štorkelj, ki jih na žalost ni bilo več), doživeli še več in zvedeli tudi marsikaj novega, zato mislim, da se vsi strinjamo, če rečem, da se v te kraje zagotovo vrnemo še kdaj ... kot se tudi štorklje vračajo na pomlad. — ***Katja Pistor*** <katja_pistor@yahoo.com>, 29. okt. 2007

V dneh od 15. do 17. novembra 2007 je v prostorih glavne stavbe Univerze v Ljubljani, v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, potekal 26. mednarodni znanstveni Simpozij Obdobja z naslovno temo *Slovenska narečja med sistemom in rabo*. Več o programi simpozija si lahko ogledate na http://www.centerslo.net/l3.asp?L1_ID=4&L2_ID=47&L3_ID=82&LANG=slo. — ***Tjaša Alič*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>

http://www.finance.si/195134 – Nov razpored tipk na slovenski tipkovnici, iz spletne verzije časopisa *Finance*: »Slovenski inštitut za standardizacijo je pričel s pripravo slovenskega standarda za tipkovnico. Sedanja postavitev tipk na jugoslovanski tipkovnici naj bi bila zastarela in nefunkcionalna. Sprememba bi naj doletela tipke ć in đ ter znak €. Znaka ć in đ bi naj bila dosegljiva le s kombinacijo drugih tipk. Laže dosegljivi pa naj bi bili @, / in €. V strokovni skupini za pripravo standarda sta tudi predstavnik Microsofta ter predstavnica slovenskega društva uporabnikov Linuxa Lugos, Mojca Miklavec.« — ***Miran Hladnik***, 30. okt. 2007

Slovenska matica je 8. novembra v dvorani Slovenske matice v Ljubljani pripravila prireditev *Sodobna madžarska književnost in njeni stiki s Slovenijo*. Sodelovali so László Márton, Gábor Csordás in Orsolya Gállos. — ***Katja Kleindienst*** <katja.kleindienst@siol.net>

Elektronske izdaje projekta e-ZISS – elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva – nastajajo v sodelovanju z Odsekom za tehnologije znanja Inštituta Jožef Stefan in vzpodbujajo rabo odprtih standardov za označevanje besedil. Novi izdaji v okviru tega projekta sta A. Podbevšek: *Zbrane pesmi* (M.

Dović, T. Erjavec) in Izidor Cankar: *S poti* (M. Ogrin, L. Vidmar, T. Erjavec). Izdaji prinašata besedila po primarnih, deloma tudi novo odkritih virih (Podbevšek), in izkoriščata možnosti zapisa XML-TEI za obogateno predstavitev kompleksnega teksta znanstvenih izdaj. Prosto sta dostopni na straneh e-ZISS (http://nl.ijs.si/e-zrc/).

Anton Podbevšek: *Zbrane pesmi*, ur. Marijan Dović, rač. zapis Tomaž Erjavec. *Zbrane pesmi Antona Podbevška* (1898–1981), glavnega pesnika slovenske literarne avantgarde in začetnika likovne poezije na Slovenskem, prinašajo prvo znanstvenokritično objavo vseh doslej znanih Podbevškovih pesmi in njihovih različic ter večinoma še neobjavljeno rokopisno gradivo iz pesnikove zapuščine in drugih virov. Posebno zanimivost predstavljata faksimile in prepis avtorjevega izvoda zbirke *Človek z bombami* (1925), v katerega je pesnik v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja vpisoval številne popravke in nove verzije. Izdaja obsega faksimile rokopisov in lastnoročno redigiranega izvoda *Človeka z bombami*, prepise pesmi, urednikove komentarje in opombe. Vzporedni prikazi omogočajo primerjavo med rokopisi in poznejšimi objavami.

Izidor Cankar: *S poti*, ur. Matija Ogrin in Luka Vidmar, rač. zapis Tomaž Erjavec. Literarna ustvarjalnost Izidorja Cankarja (1886–1958), slovenskega pisatelja, umetnostnega zgodovinarja, kritika, prevajalca in diplomata, je dosegla vrh v esejističnem romanu *S poti*, ki ima obliko potopisnega dnevnika po Italiji. Besedilo je prepleteno z dialogi med glavnima junakoma, pripovedovalcem in Fritzem, ki izrisujejo podobo svetovnonazorskih, filozofskih in umetnostnih dilem fin de siecla. Cankar je roman izdal dvakrat, in sicer najprej v reviji *Dom in svet* leta 1913, nato pa v predelani knjižni obliki leta 1919. Pričujoča izdaja na podlagi podrobne primerjave obeh verzij predstavlja in pojasnjuje razlike med njima. Izdaja vsebuje manj znano prvo verzijo romana iz leta 1913, drugo verzijo romana iz leta 1919, ki so jo ponatiskovali vse do danes, in primerjavo obeh verzij. Spremna uredniška besedila pojasnjujejo uredniška načela pri izdaji, značaj Cankarjevih sprememb v drugi izdaji romana, pomen likovnih umetnin v romanu in postopek elektronske obdelave besedila.

Izdaji smo predstavili 13. novembra 2007 v Mali dvorani ZRC SAZU v Ljubljani. — ***Matija Ogrin*** <matija.ogrin@zrc-sazu.si>, ZRC SAZU

Dnevi slovenske literature. Od 16. oktobra do 2. novembra so v Hamburgu potekali dnevi slovenske literature. Uvodno predavanje o slovenskih klasikih je imel dr. Erwin Köstler z Dunaja, ki se je na nemškem govornem področju uveljavil ravno s prevodi slovenskih klasikov, kot so Ivan Cankar, Slavko Grum, Srečko Kosovel itd. V naslednjih dneh so se na različnih lokacijah zvrstili nastopi Andreja Blatnika, Primoža Čučnika, Gregorja Podlogarja, Andreja Skubica, Lucije Stupica in Aleša Štegra. Dneve slovenske literature je organizirala Marjeta Lavrič, štipendistka sklada fundacije Robert Bosch za kulturne menedžerje iz srednje in vzhodne Evrope, ki je projekt pripravljala v okviru dela v literarni ustanovi »Literaturhaus

Hamburg« od oktobra 2006. Institut za slavistiko hamburške univerze je v okviru literarnih dni v sodelovanju z Goethe institutom pripravil mednarodno prevajalsko delavnico, ki so se je udeležili izbrani študentje in študentke ter mladi prevajalci in prevajalke iz Slovenije, Avstrije in Zvezne republike Nemčije. Delavnica je potekala pod vodstvom tukajšnje lektorice za slovenski jezik Monike Pemič in dr. Erwina Köstlerja. Poleg samega prevajanja je delavnica nudila prostor tudi srečanju s predstavnicama dveh prominentnih nemških založb, Rowohlt in Hoffmann und Campe, ki sta udeleženkam in udeležencem predstavili možnosti prodora v svet nemškega založništva. Vse prireditve so bile zelo odmevne tako v hamburški kulturni kot tudi v strokovni javnosti. Spodbudile so povezavo med različnimi institucijami ter posamezniki. Večje institucije so pokazale zanimanje za nadaljnje sodelovanje s tukajšnjim slavističnim oddelkom. — ***Monika Pemič*** <monikapemic@yahoo.de>, 9. nov. 2007

Na Filozofski fakulteti v Mariboru je 12. 11. 2007 predavala Jožica Škofic z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša SAZU v Ljubljani. Naslov predavanja: *Slovenščina v geolingvističnih projektih (ob nastajanju prvega zvezka Slovenskega lingvističnega atlasa)*. — ***Miran Štuhec*** <miran.stuhec@uni-mb.si>

19. novembra 2007 je v prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani potekalo SREČANJE S TREMI PREMSKIMI NAGRAJENCI Tomšičeva ulica 12. Predstavili so se: Marija Mercina, premska nagrajenka 2004, z zbirko kratke proze *Ženska hiša*, Dušan Jelinčič, premski nagrajenec 2005, z monodramo *Aleksander od kresnic* (z avtorjevim prevodom v italijanščino) in Magdalena Svetina Terčon, premska nagrajenka 2006, s pesniško zbirko *Odtenki v medprostoru* (s prevodom Jolke Milič v italijanščino). Sodelovali so tudi prevajalka Jolka Milič, predsednica ZKP Ines Cergol in tajnik ZKP David Terčon. — ***Marija Mercina*** <marija.mercina@guest.arnes.si>

V četrtek, 8. novembra, nas je bilo na popotovanju iz Litije do Čateža 115. Po spominu bi rekel, da je to rekord, vsaj zadnjih let. Poleg ljubljanskih slovenistov (od slavističnega kadra je bil zraven še Matej Šekli) so prišli Miran Štuhec in šest študentov z mariborske FF, ena študentka z novogoriške politehnike ter Matjaž Pikalo in David Šalamun. Njim gre zasluga, da smo premagali lansko število 107. Drugo leto pridejo še Zagrebčani. Vreme je bilo tako, kot vidite na slikah http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/litija-catez-2007/index.html. Matjaž Pikalo je igral na harmoniko, Andraž Jež na kitaro, albanski tobak sem letos pozabil, ampak ga bom prihranil za drugo leto. Kekčeve poti bodo 5. in 6. julija 2008. — ***Aleksander Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 14. nov. 2007

21. 11. 2007 je Vid Snoj, izredni profesor na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, član uredništev revij *Poligrafi* in *Primerjalna književnost* ter sourednik knjižne zbirke Poezije pri KUD Logos, imel predavanje *Misliti Kafko*. Obravnaval je številne »mislece Kafke«, ki so skušali razložiti »nerazložljivo« Kafkovega sveta, občutje *Unheimlichkeit*

(»nedomačnosti«), ki ga vzbujajo Kafkova besedila. Poskusi preseganja te nerazložljivosti so razlage, ki segajo od filološke do alegoričnih; slednje razbirajo »Kafko kot drugorek, kot prevod v to ali ono izročilno religiozno (judovsko ali, čeprav bolj omejeno, tudi krščansko) oziroma vednostno (filozofsko, psihološko, psihoanalitično) sovisje«. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

Simpozij, namenjen razpravi o trenutnem družbenopolitičnem položaju koroških Slovencev, je potekal pod geslom »Tukaj smo – Takšni smo« 30. 11. in 1. 12. 2007 na Pedagoškem inštitutu v Celovcu. Organizirali so ga Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Slovenski znanstveni inštitut v Celovcu in Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik. Na njem so mdr. nastopili: Mirjam Polzer Srienz (*Družbenopolitična participacija manjšine in večinski narod*), Vladimir Wakounig (*Drugačna razmišljanja o manjšinskem šolstvu: Protislovje med tradicijo in inovacijo?*), David Taljat (*Skrb slovenske Cerkve za manjšine doma ter za Slovenke in Slovence zunaj meja*), Peter Kovačič Peršin (*Atributi nacionalne identitete in suverenosti*), Maruša Pušnik (*Slovenska identiteta in mediji*) in Roman Roblek (*Sociokulturni vidiki slovenskih/dvojezičnih medijev na Koroškem*). — ***Institut*** <institut.urban.jarnik@ethno.at>

29. 11. 2007 je v prostorih Francoskega inštituta Charles Nodier (Breg 12, Ljubljana) Boris A. Novak, profesor na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo FF v Ljubljani, pesnik, dramatik, esejist, prevajalec in literarni kritik, predaval o francoskem simbolizmu. Predavanje je bilo hkrati tudi predstavitev njegove knjige *Pogledi na francoski simbolizem*, ki je izšla pri Študentski založbi v zbirki Scripta. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

Miran Hladnik je na Gradnikovem večeru 25. 11. 2007 v gradu Dobrovo v Brdih predaval o pismih Alojza Gradnika. 27. 11. 2007 pa je imel v prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani še predavanje *Pismenost danes (fenomen Vikipedije)*. — ***Miran Hladnik***

Na pragu veselega decembra je v ljubljanskem Cankarjevem domu potekal tradicionalni Slovenski knjižni sejem. Nisem šel preverjat programa vseh prireditev, med katerimi običajno najdemo kar nekaj povezanih z zamejstvom in Slovenci po svetu. Vsekakor pa so na sejmu zastopane vse slovenske zamejske založbe, tokrat tudi Pavlova hiša štajerskih Slovencev iz Potrne z neumorno Susanne Weitlaner. 30. novembra 2007 so v dvorani Lily Novy CD v okviru spremljevalnega programa knjižnega sejma tri primorske založbe pripravile pogovor na temo *Slovenska knjiga v Italiji*. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 29. nov. 2007

V jubilejnem letu se napoveduje porast zanimanja za Primoža Trubarja (1508–1586). Poizvedovanje po internetu najprej pripelje na Vikipedijo, kjer najdemo solidno količino osnovnih podatkov o njem, ki pa še niso urejeni

(http://sl.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar). Za zgled pri finaliziranju slovenskega gesla nam je lahko npr. nemško geslo o Martinu Luthru (http://de.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther). Manj izvejo tisti, ki slovenščine ne obvladajo. Zato spodbujam tuje študente pri nas, da dopolnijo gesla o Trubarju v svojih Vikipedijah (angleški, nemški, francoski, italijanski, hrvaški, poljski ... – jeziki so navedeni ob članku levo spodaj) oziroma jih oblikujejo na novo (nizozemsko, češko, rusko ...), upoštevajoč obstoječe leksikonske vire in slovensko Vikipedijo. — ***Miran Hladnik***

100 let slovenščine v Beogradu.V petek, 30. novembra, smo v Beogradu praznovali 100 let poučevanja slovenskega jezika na univerzitetni ravni. Svečanost je potekala v organizaciji Veleposlaništva Republike Slovenije in Filološke fakultete v Beogradu, ob dragoceni podpori našega Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik in Filozofske fakultete v Ljubljani. Številne navzoče sta najprej pozdravila prof. dr Petar Bunjak, prodekan Filološke fakultete in njegova ekselenca Miroslav Luci, Veleposlanik Republike Slovenije, govore so pa z glasbeno točko popestrili člani Društva Slovencev »Sava« iz Beograda. Center in njegove dosežke sta navdihnjeno predstavili doc. dr. Alojzija Zupan Sosič in mag. Mojca Nidorfer Šiškovič, o zgodovini pouka slovenščine v Srbiji in srbščine/srbohrvaščine v Sloveniji pa je govoril najboljši poznavalec te problematike, prof. dr. Vladimir Osolnik. V imenu Oddelka za splošno jezikoslovje, kjer se slovenščina od lani uči v okviru štiriletnega študija, je o statusu slovenščine in možnostih nadaljnjega razvoja govorila doc. dr. Jasmina Moskovljević Popović. Lepo je bilo videti diplomatske predstavnike, člane društev Slovencev iz cele Srbije, slovenske gospodarstvenike, številne kolege in študente, zbrane ob lepi slovenski besedi, s skupno mislijo in željo, da bi se študij slovenskega jezika v Srbiji razvijal v najboljši možni smeri. Zahvaljujem se doc. dr. Alojziji Zupan Sosič, mag. Mojci Nidorfer Šiškovič in prof. dr. Vladimirju Osolniku za gostovanje in vse lepo, kar so storili in povedali, vsem ostalim kolegom pa za podporo in prizadevanja za razvoj slovenščine v tujini. — ***Maja Đukanović*** <majadj@EUnet.yu>, 30. nov. 2007

10. decembra 2007 je na Filozofski fakulteti v Ljubljani predavala Helga Glušič (http://sl.wikipedia.org/wiki/Helga_Glu%C5%A1i%C4%8D). V predavanju z naslovom *Tri srečanja z literaturo* je govorila o Cirilu Kosmaču in Vitomilu Zupanu. — ***Miran Hladnik***

11. decembra 2007 je bil v Društvu slovenskih pisateljev na Tomšičevi 12 v Ljubljani komemorativni večer, posvečen spominu na nedavno preminulega MIHAELA BREGANTA. Bregant je bil markantna in fascinantna postava, prodorni literarni teoretik in kritik, intelektualec z vizijo, ki je dvignil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na raven ene izmed najpomembnejših slovenskih izobraževalnih in kulturnih ustanov. V prijateljskem krogu smo osvetlili različne plati njegove vsestranske osebnosti. Uvodoma sta portret Mihaela Breganta zarisala njegova osebna prijatelja Bernard Nežmah in Marcel Štefančič jr. — ***Boris A. Novak*** <Boris-A.Novak@guest.arnes.si>

14. 12. 2007, teden dni pred odpravo mejnih kontrol, je v Kulturnem centru Lojze Bratuž (Drevored XX. Sept., 85, Gorica) potekala še ena čezmejna prireditev – predstavitev pobude skupnosti Interreg IIIA Italija–Slovenija 2000–2006 »Je žalostna ma je l´epa ta pesem: Ljudsko izročilo v besedi in glasbi«. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>

17. 12. 2007 je na ZRC SAZU v okviru Historičnega seminarja (http://hs.zrc-sazu.si/) predaval dr. Erwin Köstler iz Centra za jezikoslovje Avstrijske akademije znanosti. Znani prevajalec Cankarja, Voranca, Kosovela, Gruma idr. je v slovenskem jeziku spregovoril na temo »Poti k aktualnemu branju Cankarjevega dela«. Od zaključka *Zbranega dela* sredi sedemdesetih let in prikaza tipologije Cankarjeve proze na začetku osemdesetih let se slovensko Cankarjeslovje v glavnem ni več razvijalo naprej. S kanonizacijo konzervativnih interpretacijskih modelov, z osredotočenostjo na avtobiografske prvine, na avtorjev »nazor« in na »slovenskost« njegovih del je Cankarologija pospeševala ahistorično in provincialno pojmovanje enega izmed markantnih avtorjev evropske literarne moderne, ob katerem bi lahko ponazorili tesno vključenost slovenske literature v tedanje politične in družbene diskurze v Evropi. Zato je potrebno novo branje njegovih del pod kulturološkim vidikom, ki Cankarja reši suhoparne tipologije in stalnega interpretiranja domnevnega »izpovednega namena« in ki bi povrnila tudi Cankarjeslovju pomen in dostojanstvo discipline, ki avtorja ne smatra za svojo last. — ***Erwin Köstler*** <Erwin.Koestler@oeaw.ac.at>

Evropsko jezikovno priznanje se že vrsto let podeljuje projektom, ki krepijo odličnost in raznolikost poučevanja jezikov v Evropi. V letu 2007 ga je prejel projekt *Slavic Networking – Linguistic and Cultural Integration*, ki ga koordinira Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Nacionalni jezikovni priznanji v letu 2007 za dosežek na področju učenja in poučevanja jezikov pa sta prejela projekt *Jezikovna ponudba in jezikovna raznolikost naše šole – Evropa pod dežnikom,* ki ga koordinira OŠ Janka Padežnika, ter projekt *Evropski oddelki*, ki ga koordinira Zavod RS za šolstvo. Priznanja so bila podeljena na zaključni slovesnosti 19. 12. 2007 v Grand Hotelu Union (Modri salon) v Ljubljani. Podelitev Evropskega jezikovnega priznanja je potekala v organizaciji Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. — ***Mojca Nidorfer Šiškovič*** <Mojca.Nidorfer@ff.uni-lj.si>

23. Mlade rime so potekale v četrtek, 20. decembra, v Menzi pri koritu, Metelkova. Brali so: Anjuša Belehar, Juilja B., Andraž Jež, Anja Bukovec, Gašper Bivšek. Gostja večera pa je bila Taja Kramberger. — ***KUD Kentaver*** <kentaver@gmail.com>

Člani in prijatelji Društva za slovenske študije (SSS) so se zbrali na 39. zborovanju Ameriškega združenja za pospeševanje slavistike (AAASS), ki je potekalo od 15. do 18. novembra v New Orleansu. Na zborovanju so se zbrali udeleženci z vseh

koncev sveta. Sodelujoči, ki jih posebej zanima Slovenija, so prišli iz Severne Amerike in Evrope, obravnavali pa so zelo raznovrstne teme, med njimi slovensko zunanjo politiko, jezik in literaturo, urbano načrtovanje in izseljenstvo. Društvo je v petek priredilo sprejem v počastitev spomina na dr. Toussainta Hocevarja, ki je predaval ekonomijo na univerzi Tulane do svoje prezgodnje smrti l. 1987. Častna gostja je bila njegova vdova Francoise, gostitelj sprejema in slavnostni govornik pa njegov sin Alexis Hocevar, podpredsednik družbe Enterprise Rent-A-Car Louisiana. Med sodelujočimi so bili tudi njegova ekscelenca Samuel Žbogar, slovenski veleposlanik v ZDA, Zvone Žigon, generalni konzul v Clevelandu, in Alenka Suhadolnik, generalna konzulka v New Yorku. Veleposlanik Žbogar je na okrogli mizi govoril o slovenski zunanji politiki, dr. Žigon pa je komentiral referate, posvečene povratni emigraciji.

V sekciji na temo povratne emigracije so sodelovali Kristina Toplak, Jernej Mlekuž in Jure Gombač z Inštituta za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU v Ljubljani z naslednjimi referati: Vrnitev Slovencev in njihovih potomcev iz nekaterih evropskih držav in Avstralije; Metodologija, moteča za teorijo povratne emigracije: emigrantova življenjska zgodba; in Repatriacija v Slovenijo po drugi svetovni vojni. Trije pomembni ameriški Slovenci so bili tema prispevkov treh referentov z Univerze v Mariboru, in sicer Andreje Božič Horvat (Ivan Molek in domovina: odmevi na njegov odstop s položaja urednika *Prosvete* l. 1944), Darka Friša (Kazimir Zakrajsek, OFM: njegovo delo za domovino v ZDA med drugo svetovno vojno) in Mojce Moškon Mešl (Andrej Kobal: kako so na njegovo delo vplivali dogodki druge svetovne vojne v Sloveniji).

Zanimivi referati so bili še na vrsto drugih tem. Tako sta referata Veronice E. Aplenc (Chestnut Hill Historical Society) Državno načrtovanje mest in krajevni miti o izvoru: slovenska socialistična predmestja v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja ter Žarka Lazarevića (Inštitut za novejšo zgodovino) o Sloveniji kot delu ekonomije bivše Jugoslavije prispevala dodatno zgodovinsko perspektivo. Jerca Vodušek Starič (Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana) je govorila o obveščevalni službi med drugo svetovno vojno, Peter Vodopivec (Inštitut za novejšo zgodovino) in Mateja Ratej (Inštitut za filozofijo, ZRC SAZU, Ljubljana) pa sta predstavila različna pogleda na Majniško deklaracijo. Irena Gantar Godina (Inštitut za slovensko izseljenstvo) je v svojem referatu obravnavala Slovence, njihovo slovansko privrženost in zvestobo Habsburški monarhiji. Prvič je bil kot tema na sporedu slovenski regionalizem. V sekciji, ki ji je predsedovala Sabrina Ramet (Norveška univerza za naravoslovje in tehnologijo) so nastopili Božo Repe (Univerza v Ljubljani), Aleš Gabrič (Inštitut za novejšo zgodovino) in Darja Kerec (Univerza v Ljubljani); v diskusiji sta sodelovala tudi Carole Rogel in Timothy Pogacar. Metod Milač je vodil sekcijo o Slovencih na Koroškem. V njej so sodelovali Jernej Zupančič (Univerza v Ljubljani), Matjaž Klemenčič (Univerza v Mariboru), Boris Jesih (Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana), Klaus Jurgen Hermanik (Univerza v Gradcu) in Robert G. Minnich (Univerza v Bergnu,

Norveška). Najbolj filozofsko je bila morda naravnana sekcija Bit kot teoretična kategorija, v kateri so sodelovali Marko Juvan in Alenka Koron (ZRC SAZU) ter Timothy Pogacar in Irina Stahanova (Bowling Green State Univ.).

Nastopili so še Charles Bukowski (Bradley Univ.) in Joseph Derdzinski (US Air Force Academy) na temo o zunanji politiki; Michael Biggins (Univ. of Washington), Leonora Flis (Univerza v Ljubljani) in Marta Stemberger (New School) so govorili o slovenski literaturi; Grant H. Lundberg (Brigham Young Univ.) je obravnaval odnos Slovencev do narečij; Elinor Murray Despalatovic (Connecticut College) in Nicholas John Miller (Boise State Univ.) sta govorila o jugoslavizmu leta 1918.

Tudi letos so bile slovenske teme dobro zastopane na zborovanju. Novembra 2008 bo zborovanje AAASS v Philadelphiji (podrobnejše informacije gl. http://www.aaass.org/). Za podrobnejše informacije o Društvu za slovenske študije in njegovem glasilu Slovene Studies gl. http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/. — ***Marta Pirnat Greenberg***, Kanzaška univerza, in ***Tim Pogačar*** <pogacar@bgnet.bgsu.edu>, 19. dec. 2007

7. januarja 2008 je na FF v Ljubljani predaval Gregor Kocijan. Tema predavanja so bile Cankarjeve *Podobe iz sanj*. — ***Miran Hladnik***

V sredo, 9. 1. 2008, smo študenti slovenistike v okviru študentske sekcije Slavističnega društva Slovenije organizirali filmski večer. Gledali smo film *Halgato*, posnet po romanu Ferija Lainščka *Namesto koga roža cveti*. Filmu je sledila debata, ki jo je usmerjala profesorica Alojzija Zupan Sosič. — ***Maruška Agrež*** <agrez.maruska@gmail.com>

Najbrž je še kdo od kolegov te dni prejel vabilo na Oxford Round Table, okroglo mizo na temo *Allusions to God in British and American Prose and Poetry since 1700: Pursuing Global Religius Accord*, ki se bo dogajala med 13. in 18. julijem 2008 v Oxfordu v Angliji (http://www.oxfordroundtable.co.uk/). Udeležencem obetajo objavo prispevka v uglednih recenziranih publikacijah. Zelo vabljivo za vse, ki jim habilitacijska komisija Univerze v Ljubljani očita pomanjkanje mednarodne odmevnosti. Spretni oxforžani za tako pridobljeno mednarodno odmevnost zaračunavajo 2940 $, če pa vas spremlja žena/mož/ljubimec/ljubimka, 4840 $. Vredno posnemanja? — ***Miran Hladnik***, 6. jan. 2008

Poljski študentje slovenščine na Univerzi v Gdansku so z letošnjim študijskim letom pripravili posebno dvojezično, poljsko-slovensko spletno stran z imenom *Czar Slowenii/Čar Slovenije*, ki je na spletnem naslovu http://www.czar-slowenii.pl/. Študentje so stran postavili na pobudo lektorice slovenskega jezika Maše Guštin s katedre za slavistiko, osnovno postavitev spletne strani je sofinanciralo slovensko ministrstvo za kulturo, podpirajo pa jo tudi mnoge poljske in predvsem slovenske organizacije, ustanove, društva in založbe, med drugimi Študentska založba, ljubljanski Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik ter

Veleposlaništvo RS v Varšavi. Osnovni namen spletne strani je, da poljskim študentom, ki jih zanimajo slovenski jezik, literatura in kultura, omogoči, da ohranjajo stik, nadgrajujejo znanje, se poglobijo v določeno tematiko ter objavljajo svoje prevode in druge prispevke. Na oddelku za slavistiko v Gdansku upajo, da se bodo aktivnemu sodelovanju pridružili poljski lektorati slovenskega jezika, ki potekajo v Bielski Biali, Katovicah, Krakovu, Lodžu in Varšavi. »Seveda pričakujemo tudi sodelovanje študentov slavistike z drugih univerz Poljske, saj smo si stran hkrati zamislili kot most oziroma povezavo med njimi,« je povedal Tomasz Lukaszewicz, glavni urednik spletne strani Czar Slowenii/Čar Slovenije. K sodelovanju vabi tudi študente iz Slovenije, da objavijo prispevke o domovini in njeni kulturi v poljskem jeziku. Tomasz Lukaszewicz je razložil, da je spletna stran namenjena tudi širši javnosti na Poljskem. Lukaszewicz je izrazil upanje, da bo koncepcija njihove spletne strani spodbudila lektorate, ustanove in društva po svetu, da bodo zasnovali podobne strani, namenjene izobraževanju in povezovanju. — Mojca Pišek, *Dnevnik*, posredovala ***Anka Sollner Perdih*** <Anka.Sollner@ff.uni-lj.si>, 7. jan. 2008

O srecanju lektorjev slovenscine na tujih univerzah. Dvodnevno tradicionalno delovno srečanje in izobraževanje učiteljev slovenščine na tujih univerzah 3. in 4. januarja se je zaključilo s prijetnim sprejemom pri ministrici za visoko šolstvo Mojci Kucler Dolinar v Vili Podrožnik, kjer so se nam pridružili poleg pomembnih predstavnikov različnih državnih institucij in (rektorjev) slovenskih univerz tudi mediji – prispevki so bili objavljeni v petek večkrat na Radiu Slovenija in v TV Dnevniku (glejte portal http://www.rtvslo.si/, Arhiv), v *Delu* in *Nedelu*, *Demokraciji*, preko STA in še kje. Ministrica je v govoru poudarila, da je delo lektorjev slovenščine po svetu posebno poslanstvo, ki je ob podpori slovenske države in z veliko dodatnega dela in entuziazma učiteljev zelo uspešno, s strani programa Slovenščina na tujih univerzah, Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, pa smo se v medijih zavzeli za čimprejšnjo ureditev delovnopravnega položaja učiteljev slovenščine na tujih univerzah. (Glej še: Sprejem lektorjev slovenskega jezika na univerzah v tujini – http://www.demokracija.si/index.php?sekcija=clanki&clanek=1147 in Kucler Dolinarjeva sprejela lektorje slovenščine – http://novice.matkurja.com/novica.php?idm=104&idn=395071.) — ***Mojca Nidorfer Šiškovič*** <Mojca.Nidorfer@ff.uni-lj.si>, 7. jan. 2008

Vabimo na mednarodno konferenco SEMANTICS WITHOUT BORDERS (morphemes, words, constructions, texts), Bielsko-Biala 11.–13. sept. 2008 Plenarna predavanja bodo imeli Ewa Dabrowska, Klaus Uwe-Panther, Margaret Winters in Jordan Zlatev. Za celotno vabilo v anglescini pisite Agnieszki Bedkowski-Kopczyk. — ***Agnieszka Bedkowska-Kopczyk*** <kopczyk@poczta.onet.pl>, 8. jan. 2008

Kolegi rodoslovci! Na naslovu http://www.rodoslovje.com/priimki/index.htm je postavljen prvi slovenski leksikon priimkov. Zaenkrat je to šele seznam priimkov prebivalcev Slovenije, saj je razlag priimkov še malo (gl. primere: Kumperščak,

Adame, Abram, Baratevc, Allegro ...). Poleg priimkov bodo obdelana tudi hišna imena. Osnovna zgradba leksikona je zapolnjena nekaj čez polovico, dokončano bo v tem mesecu. Nekateri znani imenoslovci so že dali na voljo svoje dosedanje ugotovitve (Merku, Feinig, Stres), soglasje drugih še pričakujem. Tako bomo povezali posamična imenoslovna raziskovanja, rezultat pa bo popolnejši, kot če bi se s priimki ukvarjal posameznik. Med sodelavce leksikona se lahko uvrstite tudi rodoslovci in drugi, saj imate zbrane dragocene podatke o priimkih in hišnih imenih. Vsak sodelavec bo naveden v seznamu http://www.rodoslovje.com/priimki/avtorji.htm. Zanimivi bodo zlasti takšni podatki:

– letnica in kraj oz. vir najdbe najstarejšega posameznega priimka (praviloma pred letom 1750, z morebitno navedbo osebe ali naslova, kjer je bil priimek najden),

– seznam starih hišnih imen za posamezen kraj ali župnijo (letnica, naslov hiše, župnija/občina); seveda bo dobrodošel tudi vsak posamičen tak podatek,

– zgodovinski načini zapisovanja posameznega priimka,

– načini zapisovanja priimka pri izseljencih v tujini, načini spremembe priimka v tujem jezikovnem okolju (z navedbo države/jezikovnega območja),

– prvi trije najpogostejši priimki v župniji,

– razlaga pomena/izvora posameznega priimka (z verodostojno/dokazljivo utemeljitvijo; lahko tudi samo dokaz o nastanku priimka iz konkretnega krajevnega imena), ipd.

Nekateri imenoslovci bodo dali na voljo svoja že objavljena dela, iz katerih bo treba izločiti posamezne priimke v obliki leksikonskih gesel. Za to delo bomo potrebovali več sodelavcev! Ni časovnih ali količinskih zahtev, vsakdo lahko naredi kolikor zmore oz. želi – vsak prispevek bo dobrodošel. Kdor bi bil pripravljen sodelovati, naj se prosim oglasi neposredno meni (*janez@toplisek.net*). S skupnimi močmi lahko zgradimo nekaj, kar nimajo tudi večji narodi! Povezava na leksikon je tudi s strani *Slovensko rodoslovje* http://www2.arnes.si/~rzjtopl/rod/rod.htm. — ***Janez Toplišek*** <janez@toplisek.net>, 4. jan. 2008

14. januarja 2008 je v Mali dvorani ZRC SAZU v okviru Historičnega seminarja ZRC SAZU (http://hs.zrc-sazu.si/) predavala ddr. Francka Premk. V predavanju *Za sledmi še malo poznanega Trubarja*, ki sodi v širši kulturnozgodovinski in jezikoslovni tematski sklop Slovensko-švicarsko-italijansko-hrvaških književnih stikov in prevodov v 16. stoletju, je avtorica svoja dosedanja dognanja o Primožu Trubarju dogradila z novimi plodovi prvenstveno slovensko-italijanskega znanstvenega sodelovanja.

Francka Premk je sodelavka Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU oz. njegove Sekcije za zgodovino slovenskega jezika, ki se ukvarja z izdelavo slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Študirala je francoščino, ruščino, italijanščino in zgodovino slovenskega jezika na univerzah v Ljubljani in v Zürichu, kjer je na tamkajšnji Filozofski fakulteti leta 1973 tudi prvič doktorirala. Od tedaj se je posvečala predvsem slovenistiki in primerjalnim študijam. Leta 1989 je na Filozofski fakulteti v Ljubljani zagovarjala svoj drugi doktorat z doktorsko disertacijo *Pomenska in stilistična problematika Trubarjevega in Dalmatinovega prevoda Davidovega psaltra v luči hebrejskega izvirnika*. Disertacija je leta 1992 v predelani in dopolnjeni obliki izšla kot monografija *Korenine slovenskih psalmov*. V zadnjem času se posveča predvsem preučevanju ustvarjalnemu sodelovanju predstavnikov slovenske, hrvaške, italijanske in švicarske jezikovne kulture v 16. stoletju. Njena bibliografija šteje poleg dveh knjig več kot sto bibliografskih enot v raznih evropskih jezikih. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

23. 1. 2008 je bil v prostorih Foresterije Fakultete za humanistične študije literarni večer z gostjo, pisateljico, prevajalko in aktivistko Suzano Tratnik. S Suzano Tratnik sta se pogovarjala Nuša Miklavec in Marcello Potocco. Pogovor se je mdr. vrtel okrog položaja lezbične literature in njene vloge v slovenskem literarnem prostoru. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

V četrtek, 17. januarja 2008, je na slavistiki Jagelonske univerze v Krakovu dr. Giorgio Cadorini predaval o Slovencih v Italiji. Orisal je okvirno zgodovinsko situacijo območja, spreminjanje in nastanek sodobnih meja ter različna slovenska narečja in druge jezike, ki se govorijo na tem območju. Jezikovno situacijo je lepo ilustrirala pravljica v štirijezični izdaji. Predstavil je tudi časopisa *Dom* in *Novi Matajur* s članki v knjižni slovenščini, narečju in italijanščini, ter prvi berili za otroke v rezijanščini in terskem narečju. Predavanja so se udeležili predvsem študentje slovenskega lektorata. Giorgio Cadorini, ki je strokovni asistent za italijanistiko na Šlezijski univerzi v Opavi na Češkem, je diplomant tržaške univerze, kjer se je tudi naučil slovenščine, po rodu pa je Furlan. V Krakovu je bil na izmenjavi preko Erasmusa. — ***Bojana Todorović*** <bojana_todorovic@hotmail.com>, 19. jan. 2008

V četrtek, 24. 1. 2008, je v Slovenskem gledališkem muzeju (Mestni trg 17, Ljubljana, 1. nadstropje) potekalo praznovanje 50. obletnice ustanovitve *Odra 57*. Uvedlo ga je predavanje Tarasa Kermaunerja. — ***Miran Hladnik***

Matija Ogrin z Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU je v sredo, 30. januarja, v Mali dvorani ZRC SAZU predaval o odprtih vprašanjih *Škofjeloškega pasijona*. Besedilo škofjeloške pasijonske procesije je kot najzgodnejše ohranjeno dramsko besedilo v slovenskem jeziku postavljeno v slovenski literarni zgodovini 18. stoletja na dodobra utrjeno in osvetljeno mesto. Tako se je zdelo tudi predavatelju, dokler ni začel pripravljati znanstvenokritične

izdaje tega besedila. Ta priprava mu je odprla nekatera nova gledišča in vprašanja. — ***Luka Vidmar*** <lvidmar@zrc-sazu.si>, 25. jan. 2008

Oktobra 2006 se je Narodna in univerzitetna knjižnica Slovenije vključila v projekt *DOD* (ang. *digitization on demand*), ki ga pod okriljem programa eTEN sofinancira Evropska komisija. V okviru omenjenega projekta smo v NUK vzpostavili novo storitev *EOD* (okrajšava za *eBooks on demand*, slovensko »E-knjige po naročilu«), v okviru katere nudimo digitalizacijo gradiva iz naših zbirk po naročilu. Ponujamo monografske publikacije, ki so bile natisnjene med letoma 1501 in 1945. Elektronske knjige so v *PDF* formatu. Za njihovo uporabo je potreben program Adobe Acrobat Reader. Vse knjige, natisnjene po letu 1800, če je mogoče pa tudi starejše, pa lahko na željo uporabnika vsebujejo tudi samodejno generirano polno besedilo. Gradivo je mogoče poiskati in naročiti na http://www.dlib.si/eod. Vljudno Vas vabimo tudi k ogledu projektne domače strani http://books2ebooks.eu/?lang=sl. — ***Nataša Jordan*** <Natasa.Jordan@nuk.uni-lj.si>, Bibliotekarski raziskovalni center NUK, 28. jan. 2008

Odprto pismo Državni predmetni komisiji

Odprto pismo Državni predmetni komisiji za splošno maturo za slovenščino

V Sloveniji se splošna matura izvaja že dobro desetletje in v tem obdobju je bilo v okviru književnih besedil vsakoletnega maturitetnega sklopa dijakom in dijakinjam predstavljenih veliko avtorjev in njihovih del, o katerih so pisali v maturitetnih esejih. Glede izbora besedil in avtorjev je bila v razpravah izrečena marsikatera bolj ali manj naklonjena misel, ki je morda vplivala tudi na kasnejše odločitve pri izbiranju literarnih del na splošni maturi. Očitno pa so bili mnogo premalo glasni posamezni glasovi, ki so opozarjali na dejstvo, da doslej med maturitetnimi književnimi besedili še ni bilo dela, ki bi ga napisala avtorica. Zato se na vas obračamo z naslednjim vprašanjem: *Kakšni so razlogi za popolno ignoriranje avtoric pri izbiranju literarnih besedil na splošni maturi iz slovenščine?*

Ne moremo si predstavljati, da bi bil razlog v pomanjkanju kvalitetnih besedil, saj je v kanonu svetovne literature že zelo velik delež pisateljic, dramatičark in pesnic, prav tako umetniško vrednost njihovih besedil potrjujejo številne nagrade v svetovnem in v slovenskem merilu. Prepričane smo (našo trditev potrjujejo tudi številne študije s področij literarnovednih ženskih študij, feministične teorije in študij spolov), da je prispevek avtoric v književnosti izjemno pomemben, a ne zato, ker so ženske, temveč ker njihova dela odpirajo nove poglede na téme v književnosti in s tem omogočajo tudi v prostoru literarnega soočanja z reprezentacijami spolnih identitet drugačne perspektive, ki povečujejo občutljivost

za enakopravnost obeh spolov ne le na področju literature, ampak tudi v vsakodnevnem življenju. Ker je prav to eden izmed ciljev ne le slovenske družbe, ampak tudi Evropske zveze, ki ga je zapisala v številnih dokumentih (prav naslednje leto bo Trubarjevo leto in leto medkulturnega dialoga v skupnosti sedemindvajseterice), predlagamo preseganje tradicionalnih vzorcev v družbi temelječi na znanju in enakih možnostih. Zato pričakujemo, da bo med literarnimi besedili v maturitetnem sklopu za leto 2009 vsaj eno, ki bo izpolnjevalo vse zgoraj navedene argumente za vključitev avtoric v maturitetni sklop, kajti besedila mnogih pisateljic nedvomno pomenijo pomemben in nespregledljiv prispevek h književnosti.

Podpisnice:
doc. dr. Katja Mihurko Poniž, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici,
red. prof. dr. Silvija Borovnik, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru,
izr. prof. dr. Milena Mileva Blažič, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani,
doc. dr. Vida Udovič Medved, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem

— ***Katja M. Poniž*** <katja.mihurko-poniz@guest.arnes.si>, 30. nov. 2007

Spoštovane podpisnice javnega pisma Državni predmetni komisiji za slovenščino!

V svojem pismu ste nas opozorile na neuravnoteženost oziroma kar nesorazmerje, ki se ga zavedamo tudi sami in o katerem že od začetka svojega mandata pred štirimi leti intenzivno razmišljamo.

Razlogov, da nam kljub temu doslej v maturitetni sklop ni uspelo uvrstiti nobenega dela, ki bi ga napisala avtorica, je zagotovo več, kajti pri oblikovanju maturitetnega sklopa je treba upoštevati vrsto dejavnikov. Izhodišče so, kot ugotavljate tudi same, literarna (estetska) merila, saj morajo biti dela za svoje obdobje/zvrst reprezentativna – in ta merila zagotovo dosegajo številne pesnice, pisateljice, dramatičarke. Vendar so enako pomembni primerljivost izbranih besedil glede na izhodiščno temo/problem, njihova primernost za maturante in šolsko obravnavo ter zvrstna/vrstna pripadnost.

Pri izbiri besedil maturitetnega sklopa smo namreč mislili predvsem na to, da morajo omogočati dovolj tako vsebinskih kot oblikovnih povezav ter problem z vseh vidikov obravnavati enako poglobljeno in na enaki ravni, primerni za kandidate (med njimi je velika večina maturantov, starih 19 let). Hkrati smo pri izbiri tem pazili, da se te ne bi ponavljale, in v precejšnji meri prav zaradi iskanja drugačnosti nenamerno zanemarili načelo avtorstva (torej ženske roke). Ne nazadnje je na odsotnost del avtoric deloma vplivalo še dvoje: trudili smo se upoštevati tudi učitelje in tako enega izmed sklopov na njihovo željo dvakrat ponovili, letos pa ga – zaradi zvrstne/vrstne uravnoteženosti – omejili na dramatiko (dramatičark pa je na žalost znatno manj). Kljub naši želji, da bi v sklope

vključevali tudi avtorice, se je tako do zdaj žal vedno izkazalo, da vse te zahteve morda bolje izpolnjujejo nekatera druga dela.

Ženski vidik smo sicer vsa leta skušali vključevati vsaj tako, da smo dijake z iztočnicami za pisanje esejev usmerjali tudi v razmislek o ženskih literarnih likih, njihovih usodah in perspektivah. A tudi sami se še kako zavedamo, da je to veliko premalo in da je najbrž res čas za izbiro del, ki so jih ustvarile pisateljice ali dramatičarke. Vsekakor si bomo – tudi zato, ker bo tokratni sklop zadnji, ki ga izbira komisija v tej sestavi – letos še bolj prizadevali, da bi nam uspelo med dela maturitetnega sklopa vključiti tudi literarno delo katere izmed avtoric. — doc. dr. ***Jerca Vogel*** <jerca.vogel1@telemach.net>, predsednica DPK za slovenščino za splošno maturo, 10. dec. 2007

Vsi argumenti, ki jih navajate in ki naj bi opravičili odsotnost avtoric in njihovih del pri maturi, ne vzdržijo resne strokovne kritike. Količinska »prisotnost« – v slogu: dramatičark je na žalost manj kot dramatikov – ne pomeni tudi merila za kvaliteto. Nenazadnje je Prešeren napisal eno samo pesniško zbirko, Kosovel pa izida svoje za časa življenja sploh ni učakal ... itd. Razmislite torej, kako bi vendar vsaj kako nobelovko uvrstili med maturitetno branje ... če že Slovenke za kaj takega niso dovolj dobre! — red. prof. dr. ***Silvija Borovnik*** <silvija.borovnik@uni-mb.si>, 11. dec. 2007

Podpiram pobudo podpisnic javnega pisma DPK za slovenščino – sicer ne vem, če se sploh lahko vmešavam, ampak če dovolite, bi napisala nekaj komentarjev k nekaterim argumentom v odgovoru predsednice maturitetne DPK za slovenščino:

1. »Izhodišče so /.../ literarna (estetska) merila, saj morajo biti dela za svoje obdobje/zvrst reprezentativna« – Besedila avtoric seveda ne morejo biti reprezentativna, če pa jih praktično ni v učnih programih.

2. »Vendar so enako pomembni primerljivost izbranih besedil glede na izhodiščno temo/problem« – To težavo bi se bržkone dalo rešiti tako, da se potemtakem pač izbere primerljiva 'manj reprezentativna', 'obrobnejša' besedila, s tem ne mislim samo avtoric, ampak tudi drugih zapostavljenih avtorjev. Dijakom kak odmikec od 'literarnega kanona' ne bi prav nič škodil. (Sicer pa: kako že nastajajo literarni kanoni? Sami od sebe gotovo ne, oblikujejo/oblikovali so jih konkretni ljudje z lastnimi preferencami!)

3. »njihova primernost za maturante« – Kolikor sem opazila, je človek pri 19-ih (pa že prej) že sposoben presenetljivo pronicljivo in zrelo (v okviru svojih izkušenj, seveda) razmišljati tudi o takšnih stvareh, ki jih na lastni koži še ni izkusil (sicer pa: abstrakcije je otrok sposoben že nekako od 11. leta starosti, če se prav

spomnim). Edino, kar bi bilo treba narediti, bi bilo prilagoditi ocenjevalne kriterije (zahteve) starosti (torej izkušnjam) maturantov.

4. »morajo omogočati dovolj tako vsebinskih kot oblikovnih povezav ter problem z vseh vidikov obravnavati enako poglobljeno in na enaki ravni, primerni za kandidate« – Ta stavek je sporen, ker bi si na podlagi njega lahko kdo mislil, da so besedila izpod 'ženske roke' manj poglobljena, manj primerna za kandidate ipd. (kot tista izpod peresa njihovih pisateljskih kolegov moškega spola).

Glavna težava je po mojem to, da očitno še nismo sposobni preseči mišljenjske sheme o obrobnosti 'ženske pisave'. Zato menim, da bi DPK pri izbiri besedil vsaj na začetku, tj. dokler vključevanje vseh, tudi 'obrobnejših' avtorjev ne bo postalo samoumevno, morala biti bolj pozorna tudi na načelo uravnoteženosti glede na spol avtorja. Bojim se, da se v nasprotnem primeru še vedno prevladujoči mišljenjski vzorec (s katerim smo okuženi prav vsi, ki smo šli skozi proces šolanja in literarne socializacije) ne bo spremenil in se bo samo še kopiral v naslednje generacije. — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 15. dec. 2007

Cankarjevo 2008

V današnji *Mladini* (13. 10. 2007) v pismih bralcev piše piarovka MŠŠ Mihaela Praprotnik, da Cankarjevo tekmovanje bo in da ga bo organiziral Zavod RS za šolstvo. Na strani Slavističnega društva je še vedno izjava, da Cankarjevega tekmovanja ne bo, na Zavodovi strani pa nič novega. V začetku tedna sem pisala predsedniku SDS o ogorčenju med dijaki zaradi odpovedi tekmovanja, zato bi rada jasen odgovor. Bo Cankarjevo tekmovanje ali ga ne bo? — ***Andrejka Šušmelj*** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, Gimnazija Nova Gorica, 13. okt. 2007

Z organizacijo Cankarjevega tekmovanja (CT) sicer nikoli nisem nič imel in tudi nimam (razen kot mentor), a ker kot vodja prenove CT poznam informacije in ker odgovora na vaše vprašanje še nisem zasledil, sem vam čutim dolžan odgovoriti. Ker je spomladi Zavod RS za šolstvo in šport odpovedal sodelovanje (zapisnik sestanka je na spletni strani slavističnega društva) in je ministrstvo za šolstvo sredstva za izvedbo CT zmanjšalo za 80 %, slavistično društvo ni moglo več prevzeti odgovornosti za izvedbo in organizacijo tekmovanja. Kolikor vem, slavistično društvo od takrat ne prejema več nobenih informacij o organizaciji tekmovanja in tudi ni povabljeno k sodelovanju. Vprašanje bi torej moralo biti naslovljeno na ministrstvo ali zavod. Več o ozadju in vprašanjih, ki se sprožajo ob vse intenzivnejši marginalizaciji slovenskega jezika v šolstvu, pa na kongresu v Trstu. — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 17. okt. 2007

Samo v informacijo: včeraj sem zasledila pri poročilih na Kanalu A, da bo vlada v naslednjih dveh letih financirala tekmovanje v oranju s 100.000 eur. Letos 45.000

in drugo 55.000 eur. Treba je financirati koristna tekmovanja! — ***Alenka Hladnik*** <alenka.hladnik@guest.arnes.si>, 17. okt. 2007

Alenki Hladnik se zahvaljujem za posredovano informacijo. V vednost sporočam, da bo Min. za šolstvo Slavističnemu društvu Slovenije namenilo (poleg finančne revizije zaradi suma nenamenske porabe sredstev v letu 2006) za tekmovanje v materinščini 2007, tj. za Cankarjevo tekmovanje, nekaj več kot 5.000 evrov. Nekatere stvari so jasne, druge pa prozorne. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 17. okt. 2007

Žal se kongresa v Trstu ne bom mogla udeležiti. Ne glede na metanje polen pod noge s strani Ministrstva za šolstvo in Zavoda za šolstvo pri organizaciji Cankarjevega tekmovanja mislim, da bi tekmovanje moralo obstati za vsako ceno. Občutek imam, da z odpovedjo ne bi ničesar pridobili, pač pa veliko izgubili. Tekmovanje stane, še posebej zato, ker je tako množično. Hkrati pa je treba poudariti, da učitelji pripravljamo tekmovalce, sodelujemo pri organizaciji in popravljamo naloge popolnoma ZASTONJ! — ***Andrejka Šušmelj*** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, 17. okt. 2007

Ničesar nimam proti oranju! Še posebej ne, kadar mladi ljudje poleg redne šole orjejo po slovenščini in si tako širijo obzorja in utrjujejo svojo duhovno rast. Naj politiki in finančniki tega ne spregledajo! — ***Jože Lipnik*** <joze.lipnik@uni-mb.si>, 17. okt. 2007

Vsaj do volitev 2008 je traktor naše največje orodje, slovenscine se pa še pri Mladinski knjigi otepajo, to je jasno vsaj tistim, ki prejemate/jo njihova obvestila. — ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>, 18. okt. 2007

http://24ur.com/bin/video_show.php?SVET_d=1192528800&show_media=60057173 – Matej Lahovnik je komentiral proračun vlade RS za leti 2008 in 2009, v katerem je vlada za tekmovanje v oranju namenila 100.000 evrov (*Kanal A* – oddaja SVET 1, 16.10.2007, 16.30 minuta oddaje). — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 21. okt. 2007

Še vedno nisem dobila jasnega odgovora niti od Slavisitičnega društva Slovenije niti od Zavoda RS za šolstvo, ali Cankarjevo tekmovanje bo. Dnevi pa tečejo ... Sicer pa so moji dijaki sklenili, da bodo sami organizirali interno tekmovanje in tako simbolično pokazali, da je materni jezik zanje najvišja vrednota. Žal ne razumem kolegov slavistov, ki ob ukinitvi tekmovanja iz materinščine fatalistično (ali pa kar resignirano) molčijo. Pričakovala sem, da se bo dvignil vihar, nazadnje pa se slišijo samo posamezni klici »vpijočih v puščavi«. — ***Andrejka Šušmelj*** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, Gimnazija Nova Gorica, 23. okt. 2007

Citat: *Mislim, da bi tekmovanje moralo obstati za vsako ceno. [...] Hkrati pa je treba poudariti, da učitelji pripravljamo tekmovalce, sodelujemo pri organizaciji in popravljamo naloge popolnoma ZASTONJ!*

Zavzeto zagovarjam zastonjkarstvo (glej http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/wikivizobr.html; tudi tale forum je zastonjkarska dejavnost), vendar samo toliko časa, dokler te nimajo za norca. In prav to se dogaja s Cankarjevim tekmovanjem. Ministrstvo za šolstvo (uradnica Škrinjarjeva) prepove organizatorjem pobiranje kotizacij za devetletkarje, finančni izpad najprej sicer nadomesti s subvencijo, potem pa z izgovorom, da je bil denar porabljen nenamensko, pošlje organizatorju na vrat finančno revizijo in subvencijo drastično zniža, češ naj napraskajo denar za nagrade, malice in kulturne prireditve ob podelitvi, kjer vejo in znajo. Ko gre za tekmovanje traktoristov, ji kaj takega tudi na misel ne pade, saj se natančno ve, koliko stane v naši ruralni očetnjavi traktorska ura – uspeti upa samo pri navdušenih slavističnih udarnikih, ki radi izgorevajo zastonj, se s tem še hvalijo in tako jemljejo vrednost svojemu strokovnemu delu. Pri obsežnem in zahtevnem projektu, kot je Cankarjevo tekmovanje, so rezultat volonterstva improvizacija, šlamparija in posledično jeza na vse slovenistično. S takim tekmovanjem nočem imeti nič, še manj z oblastjo, ki brezobzirno in neodgovorno jemlje tu, da bi lahko plačevala svoje politične obljube drugje. — ***Miran Hladnik***, 23. okt. 2007

Dragi Miran, ali bi lahko te tvoje kratke, a toliko bolj jedrnate misli o problemu CT prišle v še širšo javnost, saj upam in mislim, da bodo stanovski kolegi in kolegice, slavistke in slavisti, počasi začeli razumeti, za koga in kaj smo se borili in se še borimo. Sprašujem se, ali bo to gospod Saksida kdaj razumel, ki se je zdaj pojavil kot odrešitelj in vehementno prevzel Cankarjevo, češ saj Cankarjevo mora biti, v kar itak nismo nikoli dvomili. Upam, da bo vsaj toliko let delal »zastonjkarsko«, kot smo mi. Najmanj po desetih letih se pa spet slišimo! In če bo že sam delal zares brezplačno, ali bo poskrbel, da bodo slavisti/ke, na katerih je levji delež, plačani za svoje dodatno, odgovorno in res garaško delo??? — ***Marija S. Leskovar*** <marija.leskovar@guest.arnes.si>, 23. okt. 2007

Čeprav se v zvezi s Cankarjevim tekmovanjem nisem mislila oglasiti, enostavno ne morem biti več tiho. Cankarjevo tekmovanje, kot vem, verjetno bo. In prav je tako. Najlažje je, če se slovenisti kregamo med seboj, kako in kaj (ali celo zakaj. Kot predsednica Slavističnega društva v Ljubljani 1994–1997 sem več let sodelovala pri organizaciji tekmovanja tako na občinski kot republiški ravni. Niti na misel mi ni prišlo, da bi bila za to delo plačana. Že leta prej in do današnjih dni sem bila in ostajam popravljalka testov in spisov. Bolj ali manj zastonjkarska. Bila sem tudi sestavljalka tekmovanja, tako testa kot spisa. Tudi bolj ali manj zastonjkarska. Sem pa v vseh teh primerih strokovno napredovala. Zato upam, da se lahko oglasim v razpravi, ki se mi ne zdi vredna ne slovenistov ne tekmovanja. Vedno je bilo delo bolj ali manj zastonjkarsko in vedno smo se srečevali (oz. bolj srečevale, saj je bilo kolegov malo) ene in iste osebe. Ko je koga zamikalo pridobivanje točk, se je na novo pridružil, ko jih je nabral ali ugotovil, koliko je dela, je tako hitro, kot se je pojavil, tudi odšel. Eni in isti smo ostajali. Skupaj z dodatnim, odgovornim in garaškim delom. Vedno smo govorili o tem, koliko je dela ter da ni plačano, a

nikoli nam ni prišlo na misel, da bi Cankarjevo tekmovanje enostavno ukinili. Pogosto smo vsaj v ljubljanski regiji kritizirali slabo ali slabše pripravljeno tekmovanje, vendar naše kritike nikoli niso bile na ravni, kot jo berem danes na SlovLitu. Pa so bila tekmovanja, ki smo bila na meji regularnosti ali še to ne.

Tisti, ki pobliže poznamo večletno delo obeh »vpletenih«, Slavističnega društva Slovenije in Zavoda za šolstvo, lahko priznamo, da je bil denar vedno problem, a da smo vedno našli rešitev. Dolgoletni vodja CT Vlado Pirc je ob svojem osnovnem delu opravil ogromno dela – pa smo se mu kaj zahvalili? Mislite, da njegovo delo ni bilo tudi bolj ali manj zastonjkarsko? Lepo in prav se mi zdi, da je nekdo v situaciji, kakršna je nastala, pripravljen prevzeti pripravo letošnjega tekmovanja za Cankarjevo priznanje in menim, da bi bilo bistveno bolje, če smo mu/jim pripravljeni pomagati, kot da udrihamo po njih. Denarju in ministrstvu navkljub. Zaradi koga smo »zastonjkarji« vedno zraven? Zaradi učencev in slovenske besede. Zakaj mora Cankarjevo tekmovanje preživeti? Zaradi učencev in slovenske besede. Ne razumem in nočem razumeti, za kakšen boj naj bi šlo. Nekaj je, če utemeljujemo svoje zahteve, drugo je, kako smo odgovorni svoji stroki, učencem in nenazadnje tudi samim sebi. — ***Mojca Honzak*** <mojca.honzak@guest.arnes.si>, 24. okt. 2007

Ob vseh težavah, ki so kar naprej s CT in imajo zelo pestro večdesetletno zgodovino, tekmovanje samo pa sloni na požrtvovalnosti sodelujočih, mogoči samo še med učitelji (s tem ministrstvo prikrito špara, zdaj bi rekli, »zmanjšuje stroške«), se mi zastavljata vsaj še dve deloma strokovni vprašanji:

– naj bo tekmovanje množično ali elitno (tj. naj se iščejo res najboljši med najboljšimi mladimi poznavalci SJK ali naj bo naravnano na povprečne zmožnosti in dostopno vsem) in

– naj bo tekmovanje po ciljno oblikovni plati ponavljanje vzorcev sedanjih oblik eksternega preverjanja ali naj bo njihova alternativa, ki omogoča zasledovanje tistih izobraževalnih ciljev in oblik, ki tako pri eksternem preverjanju kakor pri rednem pouku lahko pridejo manj do veljave.

Sama menim, da bi bilo smiselno razmišljati v to smer, in tako z zainteresiranimi učenci razvijati tiste dejavnosti in vsebine, ki gredo iz sicer pogosto utemeljenih razlogov pri pouku bolj mimo. To so predvsem dejavnosti s skrajnega roba učnih ciljev in standardov: poglobljeno, osamosvojeno spodbujanje besedne ustvarjalnosti, spodbujanje jezikovno- in literarnosistemskega znanja ter njegove uporabe pri reševanju zahtevnih problemov.

Prvo možnost si predstavljam npr. kot tekmovanje v ustvarjalnem pisanju (branje izbranih primerov razpisanega proznega, pesniškega ali dramskega žanra ali vrste bi bilo v tem primeru nujen pogoj za študij različnih ustvarjalnih možnosti). Sem nadalje sodi vizualno predstavljanje literarnih predlog (odrsko, medijsko, likovno ...), nemara še kaj. Izvedba, merila selekcije ipd. bi se pač fleksibilno

prilagajala. Za vse te oblike je branje literature izhodišče, cilj pa ustvarjalna nadgradnja.

Druga možnost vključuje v današnji pedagoški javnosti manj cenjene oblike, saj smo na pomen nekaterih vrst znanja kar pozabili (npr. na dejstvo, da se trajnost nekaterih znanj pridobi mdr. s ponavljanjem – drilom – vsebin in načinov rabe, ki potem služijo za reševanje novih problemov, tudi kadar tisti hip ni zraven leksikona ali interneta). Zato ugotavljamo šibko znanje pravopisa, oblikoslovja, časovno-prostorsko ignoranco pomembnih literarno kulturnih pojavov ipd. Tekmovanje bi bila priložnost, da te vsebine, ki so neizogibna sestavina kulturne pismenosti, z intrigantnimi nalogami prikličemo v širšo zavest učeče se mladine. V Franciji je npr. narek prestižno vseljudsko tekmovanje, nemara bi lahko bilo tudi oblika CT? Ali kviz, ki zahteva poznavanje literature – fragmentov, citatov, kulturnega konteksta. Oblike bi lahko variirale, v enem letu ali v daljšem obdobju bi prišle na vrsto zelo različne.

Te moje misli so le priložnostne in neizdelane. Če bo kak diplomant pri volji, bo morda o tekmovanjih iz materinščine kdaj tudi kaka raziskava. Zaenkrat izhajam iz lastnih zaznav primanjkljajev med učečo se mladino, oporo pa imajo moji predlogi tudi v pedagoški in didaktični taksonomiji ciljev. Sama sem že nekajkrat menila (a ne dovolj na glas), naj bi slavistično društvo pripravilo posvet o teh možnostih. To bi kot strokovni organ z didaktično sekcijo bilo skoraj dolžno narediti. In obenem zahtevati za pripravo po številu in strokovnosti adekvatno ekipo in stimulacijo izvajalcev. ZŠ bi bil tudi v novih razmerah dobrodošel sodelavec. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 25. okt. 2007

Iz Pariza malo sledim Vasim razmisljanjam o CT. Boza Krakar Vogel je v svojem zanimivem pismu omenila tudi francoska tekmovanja, zato bi rada dodala samo nekaj podrobnosti o tem. V Franciji imamo zelo prestizno nacionalno tekmovanje za dijake, to je *Concours général*. Tekmujejo lahko vsi dijaki pred maturo (francoscina, matematika, fizika, jeziki itd). Vendar je tekmovanje tako zahtevno, da profesorji prijavijo samo res najboljse. Nagrajencev je vsega skupaj priblizno okrog 1000; ti dobijo nagrado na slovesnosti v veliki dvorani na Sorbonni, izroci jo navadno kak minister ali celo predsednik. Uradno za to tekmovanje ni nobenih posebnih priprav, res pa je, da se profesor, ki svojega dijaka prijavi, rad malo (seveda zastonj) potrudi, kajti nekaj takega se mu navadno lahko zgodi kvecjemu samo enkrat v zivljenju. Kolikor vem, obstaja Concours général za vec kot sto let. Nimam pojma, koliko zadeva stane, vendar gotovo ne veliko. Nagrade (knjige, zgoscenke) dajo navadno zalozniki. V vecini primerov nagrajencev gre bolj za znanje kot pa za resnicne literarne sposobnosti.

Poleg tega imamo ze kakih 15 let splosno ljudsko tekmovanje v nareku, ki ga je vpeljal Bernard Pivot, ki je na televiziji vodil znano literarno oddajo. Narek organizira televizija, nanj se lahko prijavi vsakdo, vsaj na prvi ravni. Tako osebno poznam ribica, zdravnico, nogometasa, oficirja, ki redno tekmujejo. Zadnje

tekmovanje se dogaja na televiziji v zivo in tudi sama rada pisem narek doma pred televizorjem. Na tem nivoju gre seveda za najbolj problematicne primere v francoski ze tako kompliciran pisavi. Naslednji dan si pa telefoniramo in se lahko pohvalimo, da smo v nareku Bernarda Pivota napravili »samo« 10 napak!

Seveda je ta medijski narek dobrodosel, vendar se mi zdi, da se bolj poudarja brezno med elito in vecino Francozov, ki jim ta aristokratski pravopis dela vedno vecje preglavice. Tako prihajajo na nase univerze dijaki, z maturo, seveda, ki niso sposobni napisati niti stavka brez napake. Da ne govorim o tujcih, ki ne morejo sami ne prebrati ne izpolniti navadnega administrativnega obrazca … Skratka, rada bi Vam povedala, da se ne trudite zastonj, da imamo v Sloveniji sreco z enostavnim pravopisom in da mladi Slovenci pisejo kar lepo slovenscino, na kar ste lahko ponosni vsi slovenisti. Kar se pa tice literarnih sposobnosti, je pa to stvar talenta. Vendar tudi talent potrebuje najprej instrument, torej jezik, ki ste mu ga dali. — ***Antonija Bernard*** <ToniaBER@aol.com>, 26. okt. 2007

Citat: *Niti na misel mi ni prišlo, da bi bila za to delo plačana.*

Moj komentar na repliko Mojce Honzak se ne tiče le Cankarjevega tekmovanja, ampak *forme mentis*, po kateri je prepoznaven velik del slavistične srenje. Zaradi nje nas z lahkoto zmanipulira vsak državni uradnik, praktično razmišljajoča javnost pa nas debelo gleda. Radi bi veljali za pedagoško elito, ker pa nam družba, ki jo servisiramo, tega statusa ne prizna, se umikamo v donkihotsko pozo in iz nje prepričujemo občutljivejše dijake. Namesto da bi iskali soglasja z okolico (v našem primeru: namesto da bi jo prepričali v nujnost podpore CT), se obnašamo po zgledu romanesknih junakov, ki so naši adolescentni publiki tako zelo blizu, tj. kot plemeniti posamezniki visoko nad pritlehno družbo, ki na koncu sicer moralno zmagajo, toda fizično propadejo (v našem primeru: pedagoško izgorijo). To patetično fantazmo pri Slovencih krepi še kult žrtvujočega se materinstva; da, tudi po Cankarjevi zaslugi. Utemeljevanje dejavnosti v etiki garaštva in žrtvovanja za skupnost (»zaradi učencev in slovenske besede«) nas vrača stopnico nazaj na lestvi civilizacije, oblastnikom pa nudi priročen alibi za ignoranco našega dela. Ker se z zastonjkarstvom tako radi hvalimo, ne smemo protestirati proti ravnanju birokrata, ki ne le da ni bil pripravljen plačati popravljanja testov in spisov, ampak je ukinil celo malice in knjižna darila za tekmovalce. Če bi delo nagradil (tako kot po tarifi poravnava stroške drugih projektov v nacionalnem interesu, npr. strojne ure bageristov in tovornjakarjev ob naravnih nesrečah), bi nam namreč odvzel tisto, po čemer se odlikujemo od preostalega sveta in kar nam je očitno najljubše: mazohistično zavest žrtvovanja za plemeniti cilj in napuh izvoljenih, ki se hrani iz tega.

Kakor mi je simpatična vsaka dejavnost, ki ni spočeta iz misli na finančni blagor, pa je pri Cankarjevem tekmovanju, katerega obseg in pomen je primerljiv z nacionalno maturo, zanemarjanje materialne podlage neodgovorno in destruktivno. Matura ima za sabo cele službe, pri CT pa naj bi se podobnega posla šli na horuk

(»Cankarjevo tekmovanje za vsako ceno!«) iz golega pedagoškega erotizma. Ni čudno, če na podlagi takih in podobnih fantastičnih pričakovanj sovražni nam sodržavljani ironično konstatirajo, da učitelj slovenščine ni poklicni profil, ampak prej diagnoza. Dragi kolegi, ne bodimo ovce in ne požvečimo vsega, kar nam vrže v jasli skopi gospodar, saj nam sicer res, kakor je zapisala sočutna roka, ni pomoči.

P. S. Mimogrede moram popraviti mnenje, da je Vlado Pirc koordiniral CT »bolj ali manj« zastonj. Organizacija CT je sodila med njegove službene naloge na Zavodu za šolstvo, SDS pa se mu je povrhu vsako leto zahvalilo v obliki avtorske pogodbe. — ***Miran Hladnik***, 28. okt. 2007

Problema sicer ne najbrž reši, kajti v intervalu med cankarjansko »pametjo« (pa srcem in vsem ostalim, kar sodi k *ex ante* zametkom pravih elit) in od taistega gospoda izumljeno »tolsto kračo« (ki si jo *ex post*, včasih pa tudi že kar vnaprej režejo »priznane elite«) je tako rekoč zvezno razmazano vse tisto, ko pristajamo na takšne mešanice erotike in denarnice, ki iz slednje jemljejo z žaljivo nizkimi deleži, saj se zanašajo, da je nagnjenost k nadomeščanju cekinov z notranjo motiviranostjo udeležencev še vedno dovolj velika. Seveda je. In prav zato je tole pisanje tako pomembno. Sam bi ga podkrepil z mislijo, da je treba zagotoviti možnosti za profesionalno, korektno plačano delo vseh, ki tako pomemben način pridobivanja znanja organizirajo, vodijo, izvajajo in nadzorujejo; tu je potem tista knjigovodska »pozitivna ničla«, nad katero je še vedno več kot dovolj prostora za del, ki naj ga prispevajo pedagoški eros in druge navznoter, mimo žepa usmerjene stimulativne neoprijemljivosti. — ***Jože Andrej Čibej*** <ekorist@siol.net>, 28. okt. 2007

Hvaležna sem prof. Hladniku, da je spregovoril o zastonjkarskem delu in njegovih posledicah. Pričakovanja, da se bo določeno delo opravljalo zastonj ali pod ceno, so prisotna ne le v šolstvu, temveč tudi v kulturi – honorarji za dela, po katerih se je povpraševanje od vstopa v EU podvojilo, če ne že kar potrojilo (npr. prevajanje, urejanje in lektoriranje (prevodnega) leposlovja), še vedno drastično padajo. (Če se komu zdi, da so honorarji enaki, bi rada spomnila, da smo imeli vmes inflacijo.) Kulturniki pa nič. Predvidevam, da je temu tako predvsem zato, ker se nimajo časa bosti z birokratskimi mlini, ker je treba za isti zaslužek delati trikrat več. Rahlo pa tudi sumim (resnično upam, da se motim!), da tisti, ki so blagoslovljeni z državno štipendijo ali statusom samozaposlenega v kulturi s pravico do plačevanja prispevkov za socialno zavarovanje iz državnega proračuna, molčijo zato, ker se bojijo, da bodo te ugodnosti izgubili. Tiste, ki še upajo, da bodo teh ugodnosti deležni, če bodo dovolj pohlevni in ponižni (tj. pridni), pa obveščam, da obstaja zelo velika verjetnost, da bo njihova vloga zavrnjena z utemeljitvijo, da njihovo »delo v zadnjem triletnem obdobju ne izkazuje izjemnega (vrhunskega) kulturnega prispevka« (zlasti če so mlajši od 60 let (približno v tej starosti že lahko malce računaš na kakšno nagrado oz. priznanje za svoje delo) oz. nimajo podpore določenih skupin (prim. D. Poniž, *Trnje v Arkadiji*) – izjeme seveda obstajajo, a (po mojem) potrjujejo pravilo).

Na tem mestu naj poudarim, da nikakor nimam namena nikogar napadati, še manj pa obsojati – ne šolnikov ne kulturnikov. Tole je kvečjemu poskus zapisati, kaj sem (ker pač delujem na tem področju/teh področjih) mimogrede opazila. Tudi sama sem doslej marsikaj delala zastonj, priznam (npr. urejala slovensko različico spletne revije *Pobocza/Obrobja*), pa me je izučilo. V današnjem (kapitalističnem) svetu je vrednost dela pač enaka ceni, ki jo posameznik za to delo postavi. Da ne omenjam tega, da kdor dela pod ceno ali celo zastonj, pljuva v skledo ne le sebi, ampak tudi stanovskim kolegom (prim. zakon povpraševanja in ponudbe kot mehanizem oblikovanja cen v tržnem sistemu).

Skratka, po mojem mnenju so težave s sredstvi za izvedbo CT le eden izmed simptomov trenutnega stanja (tudi duha) v slovenski družbi. Ali Slovenci res raje fatalistično sprejemajo vsako breme, ki se jim ga naloži, v upanju, da jih ne bodo fasali? (Ali že veste, kako se lahko izogneš revoluciji (če si kapitalist)? Samo paziti moraš, da raji ne naložiš preveč naenkrat, ampak na pleča pomalem dodajaš več in več. Raja tako niti ne bo opazila, da nosi vedno težje breme.)

Mogoče bo pa tole pomagalo. Podobne razmere (padanje standarda, razpadanje zdravstvenega sistema in sociale sploh) so Čehi in predvsem Poljaki prebrodili v devetdesetih letih. Zdaj se tam trudijo zadeve izboljšati. Slovenci pa, ki jim je bil radikalen preobrat v zolajevski kapitalizem v poosamosvojitvenih časih prihranjen, so se odločili za uvedbo turbokapitalizma v 21. stoletju. Torej smo na lestvici padli pod Čehe in Poljake! (Kar, mimogrede, dokazujejo tudi evropske raziskave.)

Posveti o slovenskem jeziku, ki so najavljeni, so morda zvonenje po toči. Pozablja se na bistvo. Kaj nam bo jezikovna politika, če ne bo besednih ustvarjalcev (tudi ti so uporabniki jezika)? Če ne bomo nič vlagali v ljudi z jezikovnim talentom, se bodo ti pač odločali za druga, bolj praktična področja delovanja (saj ste najbrž opazili, da je današnja mladina dosti bolje prilagojena na novi ekonomski sistem, kot smo mi). Saj ne pravim, da morajo pisati (kajti biti pisatelj/pesnik je že praktično sinonim za družbenega zajedalca), ampak (dobre) lektorje in urednike pa le potrebujemo, zdaj, ko se toliko prevaja iz jezikov naših novih evropskih sodržavljanov. Ali pač ne? Beseda urednik dandanes čedalje redkeje pomeni to, kar je pomenila v času SFRJ (urednik besedilo pozorno prebere in sodeluje z avtorjem/prevajalcem) – le redke založbe imajo še zaposlene tovrstne urednike. (Ja, zato je dandanes v knjigah nekaterih založb toliko napak: ker založba iz varčevalnih ukrepov najame lektorja, ki zelo pogosto besedilo prebere enkrat samkrat, korekture pa opravi kar avtor/prevajalec sam.) — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 28. okt. 2007

Naj vsemu napisanemu dodam še to, da Ministrstvo ignorira tudi potrdila o strokovnem spopolnjevanju, ki jih izdaja SDS, torej potrdila za udeležbo na seminarju za mentorje CT. Na mojem primeru smo torej januar-februarsko hajko za potrdili gnali zastonj, niso napisana na pravem obrazcu, kar pa ne piše v nobenem pravilniku, ampak samo v obrazložitvi moje vloge za napredovanje v

naziv. Protestantske prekmurske pozdrave, — ***Katka*** <katarina.rous@guest.arnes.si>, 31. okt. 2007

Citat: *Niti na misel mi ni prišlo, da bi bila za to delo plačana.*

Še eno pojasnilo: ministrstvo je nekoč dejalo, da se tekmovalcem devetega razreda OŠ ne zaračunava prispevka za tekmovanje, ker potrebujejo točke in da bodo primanjkljaj pokrili s proračuna. Letos so se OŠ temu primerno odzvale in poslale na tekmovanje izključno učence devetega razreda. prispevek za tekmovanje smo torej lahko zaračunali samo srednješolcem. S tem denarjem smo kupili knjižna darila za zlate, malico in vse drugo ter ocenjevalke pa nafehtali. S kakšno pravico srednje šole plačajo osnovne pa ne? Kakšen je smisel tekmovanja za srednješolce? Vemo, da ne morejo pridobiti niti štipendije. Našemu območnemu društvu je torej ministrstvo dolžno preko 1500 evrov. Osebno sem zaključila bilanco zastonjkarskega dela, saj ni profesionalno, ni primerno našemu statusu, ugledu in strokovnemu napredovanju. Zavod za šolstvo pa je že poslal razpis tematskega sklopa, saj je s tem tudi morda upravičena njegova vloga, ki menda tudi nekaj stane. In še primer naših plač, ko nam ministrstvo že leta ne izplačuje povečanega obsega dela! Kaj pa to, kolegice in kolegi, ki še kar delate na moralni pogon. Bencin se je že dvakrat podražil! —***Alenka Prebičnik Sešel*** <alenka.prebicnik-sesel@guest.arnes.si>, 7. nov. 2007

http://www.airbeletrina.si/index.php?option=com_content&task=view&id=695&Itemid=1 – **Lena Vastl**, Mučen boj za Cankarjevo tekmovanje, članek iz spletnega časopisa *Air beletrina*.

http://www.airbeletrina.si/index.php?option=com_content&task=view&id=701&Itemid=1 – **Lena Vastl**, odmevi na Cankarjevo tekmovanje, drugi članek iz istega spletišča.

http://www.airbeletrina.si/index.php?option=com_content&task=view&id=877&Itemid=1 – **Lena Vastl**, Iskanje izgubljenega časa – o zapletih na letošnjem Cankarjevem tekmovanju v novem, tretjem spletnem članku.

Spoštovani organizatorji tekmovanja za Cankarjevo priznanje 2007/08! Kot vodja nekdanje skupine za prenovo Cankarjevega tekmovanja v okviru slavističnega društva sem vesel, da ste že v letošnjem letu vključili vse temeljne spremembe, ki smo jih predvideli v slavističnem društvu (ena oblika preverjanja – spis, nov ocenjevalni obrazec, tristopenjsko tekmovanje, omejitev tekmovalcev na višjih ravni, enotna komisija na državi ravni ...). Taka oblika tekmovanja bo gotovo poenostavila organizacijo in omogočila bolj ustvarjalen pristop k tekmovanju. Žal pa sem dolžan opozoriti, da ni bila vključena ena izmed pomembnejših sprememb: plačilo učiteljem in komisiji za popravo spisov (priprava bi še naprej ostala prostovoljna). Namesto tega ste, žal, učiteljem zagrozili, da bo *organizator zavrnil vse tekmovalce tiste šole, ki na regijsko tekmovanje* ne bo poslala »popravljalca« spisov. Če sem še lahko tiho ob pritisku na učitelje slovenščine, ki že tako klecajo pod številnimi obremenitvami, pa ne morem biti tiho ob tem, da se za sredstvo

grožnje vključuje učence in dijake. Ti s problemi pri organizaciji Cankarjevega tekmovanja nimajo nič, zato bi jim morali zagotovi udeležbo na tekmovanje ne glede na to, ali je njihova šola zagotovila popravljalca. V upanju, da boste upoštevali to spremembo, vas lepo pozdravljam in vam želim čim manj zapletov pri nadaljnji organizaciji. — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>, 8. jan. 2008

Dragi Miran, rad bi te podprl v tvojih prizadevanjih oz. v tvojem ironično jeznem zapisu 28. 10. 2007 in 23. 10. 2007. Na kratko ti bom posredoval informacijo o svoji osebni izkušnji oz. drži-položaju. To je najprimernejše, saj gre za dejstva.

Zastonjkarstvo, zoper katero protestiraš, ne izhaja zmerom le iz hlapčevstva; tudi iz »sile«. Če hočem izdati – vsaj na internetu ali tako, da postanejo bravcem dostopne – svoje misli, moram dati svoj tipkopis (računalnika ne obvladam) pretipkati, korekture pretipkanega opraviva z ženo, avtorskemu honorarju se odpovedujem; subvencije od MzK ne dobivam, nekaj – kot ostali kolegi – od SAZU, a daleč premalo za nujne stroške. Torej: z ženo izdajava RSD (rekonstrukcijo in reinterpretacijo slovenske dramatike (http://www.kermauner.net/szk.asp)) za najin denar. Lani sva izdala 9 knjig; ne računam na knjigo *Drama* (maša?) *Ivana Mraka*. Knjigo je MzK deloma subvencioniralo založbi Revija 2000. Za stroške pretipkavanja itm. sem dobil 1000 evrov. A knjiga obsega čez 400 velikih strani drobnega tiska.

Sem zato, ker pišem in izdajam RSD skoraj zastonj, res norec? Verjetno me mnogi imajo za takšnega. A sam pred sabo? Zastonjkarim, ker bi sicer sam sebe zaviral. Nujno zlo. Hvala bogu, imam dovolj pokojnine za takšno izdajanje, oba z ženo sva skromna: starec ne potrebuje veliko.

Ker le malo ljudi – tudi slavistov – bere RSD, ta moja dejavnost ne služi promociji mene, zadosti sem jo dosegel; zadošča le mojemu čustvu, ki ga – napol avtoironično – imenujem tudi poslanstvo ali vizija. V tem sem soroden Cankarju, Prešernu, Mraku, dejansko norcem. Soroden sem jim ne po njihovi veličini, ampak pa njihovi zagrizenosti; da so vztrajali v skoraj gluhem prostoru. Vsekakor pa v – skoraj – neplačanem. Po svoje sem »navdušen slavistični udarnik«. »Volonter«, kot pišeš. Celo ponosen na to.

Naj se grem stavko? MzK in njegovi praktiki-ideologi, bodo zadovoljni, če bom molčal, udaril bom le sebe. Avtoprevoznikov se bojijo, to so močni fantje, ki znajo prijeti za cepec. Če bolj se boje stavke carinikov. Tudi stavka šolnikovo bi dosegla svoje; šol le ne morejo zapreti. Pesnika, pisatelja, znanstvenika pa zlahka prezrejo; ni jim potreben, razen če se udejstvuje na njihovi strani kot služabnik. (Naj koga imenujem? Sta Tone Jerovšek in Peter Jambrek res znanstvenika?)

Torej: na zastonjkarim iz »plemenitosti«, ni mi do »moralne zmage«, niti »mazohist« nisem, vsaj tako menim. Nočem biti ovca, ne priznavam gospodarjev, o katerih govoriva in ki so nama obema zoprni, vendar pišem – skoraj – zastonj. Je

torej mogoča tudi ta tretja pozicija? Pozdrav, — ***Taras Kermauner***, 21. 1. 2008, posredovala ***Severina Lotrič*** <severina.lotric@gmail.com>, 26. jan. 2008

Knjižne novosti

Boris A. NOVAK: *Pogledi na francoski simbolizem*. Ljubljana: Študentska založba (Knjižna zbirka Scripta), 2007.

Avtor analizira temeljne značilnosti simbolizma kot umetnostnega in duhovnozgodovinskega obdobja, ki s specifično rabo simbola poskuša obnoviti duhovno vertikalo in izreči neizrekljivo skrivnost izgubljene transcendence. Knjiga pregledno predstavlja utemeljitelje simbolizma (Baudelaira, Verlaina, Rimbauda in Mallarméja), simbolistično šolo v ožjem smislu besede ter mednarodno razširitev tega gibanja po evropskih in izvenevropskih književnostih, vključno s slovensko. Posebno vrednost knjige predstavljajo številni Novakovi novi prevodi simbolističnih pesmi. — ***Gašper Troha***

Denis PONIŽ (ur.), Anja BAJDA idr.: *S/Š/Z: Smole, Šeligo, Zajc: zbornik dramaturških razprav 2007*. Ljubljana: AGRFT, 2007.

Oddelek za dramaturgijo Akademije za gledališče, radio, film in televizijo je izdal že četrti zbornik dramaturških razprav študentov dramaturgije. Zbornik S/Š/Z (Smole, Šeligo, Zajc) v osmih prispevkih študentov dramaturgije različnih letnikov predstavlja njihove raziskovalne poglede na tri izjemno pomembne dramatike, ki so sooblikovali podobo slovenske dramatike v drugi polovici dvajsetega stoletja. Prepričani smo, da je delo bodočih profesionalnih dramaturgov tako pomembno in hkrati odgovorno, da ga velja predstaviti širši strokovni javnosti, saj tudi njihovo kasnejše delo, kot tudi ustvarjalnost vseh drugih študentov, ki se šolajo na AGRFT, ves čas spremlja in kritično vrednoti tako strokovna kot tudi laična javnost. — ***Denis Poniž***, mentor in urednik zbornika

Milan DOLGAN: *Dr. Metod Turnšek urednik in časnikar: pred bližnjo stoletnico rojstva*. Trst: Mladika in Celovec: Slovenski narodnopisni inštitut Urban Jarnik, 2007.

Milan Dolgan v knjigi predstavlja silovito kulturno in družbeno delovanje dr. Metoda Turnška. Turnšek je bil vzgojitelj v Slomškovem zavodu v Ljubljani. Postal je tudi urednik verskih revij in knjig, ki jih je izdajal stiški samostan. Že pred vojno se je začel posvečati koroškim Slovencem. Med vojno je doktoriral in se usmeril v versko narodopisje. Takoj po vojni se je začel usmerjati v pisateljevanje in postal narodopisni raziskovalec celotne Primorske. Predstavljeni so Turnškovi verski, narodopisni, zgodovinski, kulturni, literarni in politični članki. — ***Martina Piko-Rustia***, SNI Urban Jarnik, in ***Andrej Lampichler***, Krščanska kulturna zveza

Kozma AHAČIČ: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: protestantizem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica, 18), 2007.

Monografija najprej z vidika zgodovinske sociolingvistike predstavi pregled nekaterih glavnih tem s področja jezika in književne produkcije na Slovenskem v 16. stoletju. Največji del monografije obsega analiza prve slovenske slovnice Adama Bohoriča iz leta 1584. Če je do sedaj veljalo, da se je Bohorič zgledoval po Melanchthonovi slovnici, lahko na podlagi novih podatkov opazujemo tudi druge vplive: od vpliva ene izmed priredb Donata do vpliva slovnice nemškega slovničarja Johannesa Claja. Hkrati pa delo opozarja tudi na humanistični duh Bohoričeve slovnice in Bohoričevo samostojnost pri mnogih rešitvah, pomembnih za zgodovino slovenskega jezikoslovja. V nadaljevanju delo utemeljuje, zakaj lahko dodatek v štirijezičnem slovarju Hieronima Megiserja (MD 1592) glede na tedanje stanje na področju evropskega jezikoslovja označimo kot nekakšno malo slovnico štirih jezikov. Proučuje tudi jezikovna vprašanja, s katerimi so se v različnih delih ukvarjali slovenski protestantski pisci, ter jezikovno terminologijo, ki je ob tem nastajala. Še posebej zanimive rezultate je prinesla obravnava možnih predlog za prevajanje svetopisemskih besedil: predvsem nov je podatek o tem, da naj bi bila osnova za Trubarjevo prevajanje Nove zaveze Erazmovo besedilo, za prevajanje psalmov pa bogato komentirani prevod Wolfganga Muscula in Rudolpha Waltherja. Izvirna dela slovenskih protestantskih piscev pa delo razišče z vidika njihovega retoričnega oblikovanja. Kljub zapleteni tematiki je delo pisano v privlačnem, bralcu prijaznem slogu, razumevanje tematike pa dodatno olajšajo številni grafični prikazi in bogat slikovni material. — ***Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU***

Alenka ŠELIH idr.: *Pozabljena polovica: portreti žensk 19. in 20. stoletja na Slovenskem*. Ljubljana: Tuma in SAZU (Razprave / Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za zgodovinske in družbene vede, Razred I: Historia et sociologia, 22), 2007.

V *Pozabljeni polovici* so predstavljene biografije 129 žensk, ki so v 19. in 20. stoletju pomembno soustvarjale umetniško, znanstveno in javno delovanje v Sloveniji. Gre za obuditev in vzpostavitev ženskega spomina, vpogled v življenje žensk, ki so v razmerah in času, v katerem so živele, kljub in navkljub nenaklonjenosti do javnega delovanja žensk, presegle okvire osebnega in zasebnega življenja in delovanja ter posegle v javno življenje na mnogih področjih. Zbornik skozi osebne zgodbe tudi dokumentira način vstopanja žensk v javno in politično življenje v Sloveniji, ustanavljanje prvih ženskih političnih organizacij in društev, borbo za emancipacijo žensk v javnem življenju, na primer za volilno pravico. Zgodbe nam torej skozi osebne usode veliko povedo o splošnem

položaju žensk in duhu časa v Sloveniji v določenem zgodovinskem obdobju. Knjigo bogati tudi spremna študija Marte Verginella. — ***Maja Savelli*** <maja@zalozba-tuma.si>

Janko KOS: *Slovenci in Evropa*. Ljubljana: Študentska založba (Knjižna zbirka Claritas; 47), 2007.

V knjigi Slovenci in Evropa zbrane razprave govorijo o tem, katera duhovna gibanja, tokovi in smeri so od zgodnjega srednjega veka segali v slovensko kulturo in kakšno mesto jim je bilo namenjeno v njenem razvoju; predvsem pa o tem, kako smo jih sprejemali, se ob njih navdihovali ali jih zavračali, s tem pa dajali evropskim spodbudam poseben, slovenski pomen. S tega stališča govorijo te razprave o slovenski recepciji antike in Biblije, reformacije, razsvetljenstva in romantike, vse do velikih »izumov« 19. in 20. stoletja – komunizma, anarhizma in nihilizma. Iz slovenske literature, ki je bila njihov glavni prejemnik, so te ideje prehajale v politično, socialno in moralno miselnost slovenstva, kakršna se kaže na začetku 21. stoletja. — ***Študentska založba***

Marjetka GOLEŽ KAUČIČ idr. (ur.): *Slovenske ljudske pesmi. 5. knjiga. Pripovedne pesmi. (Družinske pripovedne pesmi)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2007 Ljubljana: Slovenska matica, 2007.

Znanstvena komentirana izdaja izvirnega gradiva Slovenske ljudskem pesmi V – družinske pripovedne pesmi je unikum v slovenskem prostoru. Je peta knjiga obsežnega korpusa SLP. Ta monografija prinaša celoten korpus družinskih pripovednih pesmi od prvih zapisov iz 18. in 19 stoletja pa do najnovejših zvočnih posnetkov vse do leta 2001. V njej je objavljenih kar 54 tipov družinskih pripovednih pesmi in je plod večletnega raziskovalnega dela petih avtoric/urednic in avtorja/urednika: Marjetke Golež Kaučič, Marije Klobčar, Urše Šivic, Zmage Kumer in Marka Terseglava in še vrste drugih sodelavcev. Med pesmimi, ki jih objavljamo, so tudi v slovenskem kulturnem prostoru najbolj znane in nato v literaturo, glasbo in vsakdanje življenje vključene balade kot so Lepa Vida, Rošlin in Verjanko, Galjot in mnoge druge, med njimi tudi Nevesta detomorilka, ki ima kar 188 variant in je razširjena po vsem slovenskem etničnem ozemlju. Knjiga na 955 straneh prinaša zakladnico pesemskih in glasbenih oblik, skozi vsebine pesmi se rišejo človeške usode v raznovrstnih družinskih razmerjih, odsevajo bazične eksistencialije in v znanstvenih komentarjih spoznavamo specifičnosti in univerzalnosti posameznih pesemskih tipov ter glasbenih struktur. Knjigo je izdal Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, sozaložnila pa Slovenska matica. —***Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU***

Inge PANGOS in Alenka PIRMAN (ur.): *Razvezani jezik: slovar žive slovenščine*. Ljubljana: Društvo za domače raziskave – Buča, 2007.

Izsel je prvi tiskani slovar zive slovenscine v zgodovini tega jezika! Razvezani jezik je spletni slovar, ki ga lahko pisemo vsi. Brez delitve nalog, pretiranih napotkov in cenzure. Nastal je leta 2004 na zelniku Drustva za domace raziskave, prostor pa je nasel na domacem umetniskem strezniku Skylined. Sprva je bil namenjen frazeologiji, a se je izkazalo, da ga uporabniki polnijo z raznorodnimi gesli in da pred nami v resnici nastaja slovar zive slovenscine. V treh letih je Razvezani jezik pisalo ze prek 500 razlicnih anonimnih piscev, ki so prispevali okrog 1300 zapisov (posamezne je pisalo tudi po vec avtorjev). Za tisk smo izbrali prb. tretjino clankov iz spletnega slovarja, jih uredili ter izdatno zabelili z ilustracijami. Vec na http://razvezanijezik.org/ in http://www.ddr.si/press/Razvezani_jezik/. — ***Alenka Pirman*** <info@ddr.si>

Dušan MORAVEC (ur.): *Ludvik Mrzel: Zbrano delo, 2. knjiga*. Maribor: Litera (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, 220), 2007.

Dušan MORAVEC: *Ludvik Mrzel – monografija*. Maribor: Litera (Monografije k Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev, 8), 2007.

Urednik dr. Dušan Moravec je v 2. knjigi Mrzelovega *ZD* zbral publicistiko, ki jo je Mrzel med obema vojnama objavljal v različnih revijah in časopisih, največ v *Jutru* in *Modri ptici*. Gre pretežno za gledališke kritike in knjižne ocene, nekaj pa je tudi aktualnih družbeno-kritičnih zapisov. Z 2. knjigo se zaključuje Mrzelovo *Zbrano delo*. Moravčeva monografija o Ludviku Mrzelu je že 8. knjiga v zbirki Monografije k Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev. Moravec z velik akribijo opiše Mrzelovo tragično življenje (medvojni izgon v taborišče Dachau in povojni dolgoletni zapor na Golem otoku) in vse glavne značilnosti njegovega neobsežnega, a vplivnega literarnega opusa. — ***Literina Knjigarna*** <info@knjigarna-litera.org>

Tone SMOLEJ: *Slovenska recepcija Émila Zolaja (1880–1945)*. Prevod povzetka Martina Ožbot. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia litteraria), 2007.

Monografija sodi v pri nas že redke komparativistične obravnave odmeva in vpliva tujih pisateljev. Načenja pomembno poglavje iz zgodovine francosko-slovenskih literarnih stikov, pri čemer usodo Zolaja na Slovenskem obravnava s prenovljeno metodologijo. Najprej analizira sprejem njegovih del pri slovenskih bralcih (pasivna recepcija), nato pri kritikih (reproduktivna recepcija, sprva značilna po zavračanju naturalizma) in naposled pri literarnih ustvarjalcih (produktivna recepcija). Na začetku

Zolajevega vplivanja na našo književnost je Govekar naturalistove motivno-tematske in formalne vzorce uveljavljal pritrjevalno, s Cankarjem se začne bolj razdvojeno, ustvarjalno razmerje do Zolajevih predlog, Finžgar in Prežih jih poustvarjata s socialnim poudarkom, Grumova ustvarjalna recepcija pa je pretežno psihološka. — ***Marko Juvan*** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

Peter SVETINA: *Kitične oblike v starejši slovenski posvetni poeziji*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia litteraria), 2007.

Knjiga, ki sodi na področje zgodovinske verzologije, obravnava kitične oblike v slovenski posvetni poeziji od anonimnih avtorjev iz sredine 17. stoletja do pesnikovalcev Zoisovega kroga s konca 18. in začetka 19. stoletja. Potem ko v uvodu predstavi najpomembnejše kitične oblike starejše cerkvene pesmi, v prvem delu analizira razvoj in izvore kitičnih oblik pri posvetnih avtorjih ter pri tem upošteva podobnosti in razlike v kitičnem repertoarju pri posameznih pesniških vrstah. Med drugim avtor ugotovi, kako spretno »pisaničar« Dev izbira verzno-kitični repertoar glede na žanre svojih verzifikacij, kako šegavo in elegantno so stekle oktave že Zoisu, Vodnik pa se mu izkaže za premišljenega preizkuševalca kitičnih oblik. — ***Marko Juvan*** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

Marijan DOVIĆ: *Slovenski pisatelj: razvoj vloge literarnega proizvajalca v slovenskem literarnem sistemu*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia litteraria), 2007.

Knjiga, ki bi jo lahko videli kot obet drugačne literarne zgodovine, obravnava pisateljsko vlogo z zgodovinskega in sociološkega stališča, predvsem na temelju sodobnih sistemskih in empiričnih pogledov na literaturo, ki upoštevajo mnoge pomembne kontekstualne dejavnike, kakršni so npr. razvoj medijev, knjižnic, založništva, bralne kulture ali pravne regulacije književnosti. V časovnem zaporedju prikazuje Dović napredujoče osamosvajanje in profesionalizacijo avtorske funkcije na Slovenskem in čedalje bolj poglobljeno avtorefleksijo, ki spremlja ta razvoj. Ob tem se v analizi izoblikuje več značilnih tipov slovenskih literarnih proizvajalcev, ki segajo od preroditeljskega prek izrazito umetniškega, avantgardističnega ali disidentskega do čisto komercialnega pisateljevanja. — ***Marko Juvan*** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

Živa ČERNEC in Željko MIKLOŠ (ur.): *V mesečini svet: makedonska kratka fantastična proza*. Prev. Petra Banošek idr. Ljubljana: Oddelek za slavistiko, Filozofska fakulteta, 2007.

Na Oddelku za slavistiko FF je izšla zbirka makedonske fantastične kratke proze z naslovom *V mesečini svet*. V knjigi je objavljenih dvajset zgodb v prevodih študentov študijske smeri Hrvaški, srbski in makedonski jezik s književnostmi. — ***Namita Subiotto*** <Namita.Subiotto@ff.uni-lj.si>

Jasna HONZAK JAHIČ in Alenka JENSTERLE-DOLEŽALOVÁ (ur.): *Edvard Kocbek (1904–1981): Sborník přispěvků z mezinárodního kolokvia 2005*. Praga: Národní knihovna ČR (Publikace Slovanské knihovny, 53), 2007.

V zborniku sodelujejo Ivan Dorovský, Irena Novak Popov, Aleš Kozár, Hana Mžoruková, Julija A. Sozina, Radek Novák, David Blažek, Milada Nedvědová, Kamil Valšík in obe urednici. — ***Miran Hladnik***

Tatjana ROJC (izbr. in ur.): *Dragi Srečko — = Mon cher ami: neobjavljena pisma Srečku Kosovelu*. Gorica: Goriška Mohorjeva družba, 2007.

Knjiga vsebuje doslej se neobjavljena pisma, ki so jih Srecku Kosovelu pisali njegovi domaci, posebej sestra Karmela in stevilni prijatelji in prijateljice, med katerimi tudi nekatere vidne osebnosti. Naj omenimo vsaj nekatera imena: Carlo Curcio, Ivan Mrak, Dragan Sanda, Alfonz Gspan, Pavla Hocevar, Nada Obereigner, Vladimir Martelanc in seveda Mirjam – Fanica Obid. Zacetno poglavje v knjigi prinasa pricevanje, ki ga je Kosovelova sestra Toncka, leta 1984 zaupala prof. Nadi Pertot. Pisma Kosovelu je iz originalov, ki jih v zapuscini Kosovelove sestre Toncke hrani Edi Race, je zbrala in uredila prof. Tatjana Rojc, ki je v knjigi poskrbela za temeljito studijo, v kateri je razclenila Kosovelovo vrascenost v evropski prostor in cas. Poleg slovenske studije je v knjigi tudi italijanski spremni esej. — ***GMD*** <mohorjeva@adriacom.it>

Irena NOVAK POPOV (izbr. in ur.): *Antologija slovenskih pesnic, 3. knjiga (1981–2000)*. Ljubljana: Tuma, 2007.

Vprašanja, ki se zastavljajo ob tako pomembni knjigah, kot so tri knjige zbranih antoloških pesmi slovenskih pesnic od leta 1825 do leta 2000, so dosti bolj pomembna, kakor se zdi na prvi pogled. Sto sedemindvajset pesniških imen slovensko javnost nagovarja, tudi znanstveno, in jo na svoj način sili, da tuhta, kaj vse imamo in kaj od tega priznamo. Sodobna drža življenja zahteva od vseh nas sprejemanje realnosti, ne pa prehranjevanje iluzij onih, ki imajo premoč. Ne samo v javnem, marveč tudi v umetniškem življenju je vprašanje ženskosti predvsem vprašanje ustvarjalnosti! — ***Vladka Tucovič***

Miran KOŠUTA (ur.): *Živeti mejo – Slovenski slavistični kongres, Trst, 18.–20. 10. 2007*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 18), 2007.

Zbornik 18. Slovenskega slavističnega kongresa, ki je potekal oktobra 2007 v Trstu, obsega okroglih 400 strani in je s tem po številu strani rekorder med zborniki slavističnih kongresov. Po kongresu v Zagrebu leta 2006 je 2007 Trst s svojo jezikovno in kulturno identiteto postal snov za poglobljeno strokovno razpravo z naslovom »Živeti mejo«. Objavljenih je

39 člankov, ki so za lažjo orientacijo ostali razporejeni v sekcije, v katerih so bili predstavljeni na kongresu. Avtorji prispevkov poglabljajo vlogo slovenskega jezika v multikulturnem, obmejnem prostoru, na osnovi štirih tematskih sklopov: primorska večkulturnost, aspekti slovenske književnosti v Italiji, slovensko-italijanske primerjalne vede in slovaropisje, učenje in poučevanje slovenščine v večjezičnem prostoru in dosežki slavistične medkulturnosti. Proti koncu zbornika so objavljeni še prispevki z okrogle mize o zamejski mladinski književnosti, predstavitve novih knjig in projektov ter zapis o nagrajencih Slavističnega društva Slovenije za leto 2007, Sergiju Šlencu in Pavletu Merkuju. — ***Matjaž Zaplotnik***

Barbara PREGELJ: *Zgledno omledno: trivialno v slovenski postmoderni književnosti*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica, 12), 2007.

Monografija Barbare Pregelj ima pet poglavij. V prvem je predstavljena teoretska podlaga njene raziskave (Trivialno in refleksija o postmodernizmu), v drugem vprašanje preseganja žanrske sheme pri nekaterih naključno izbranih, a dovolj reprezentativnih avtorjih iz svetovnega prizorišča: Umbertu Ecu, Johnu Fowlesu, Manuelu Puigu, Thomasu Pynchonu (Trivium mundi). Tretje in četrto poglavje monografije predstavljata težišče njene raziskave, saj je naslanjanje na trivialne žanre raziskano in predstavljeno kot postopek medbesedilnosti v slovenski daljši ter krajši prozi. V teh poglavjih avtorica razišče rabo žanrskih konvencij detektivke, kriminalke, (znanstvene) fantastike in ljubezenskega ter zgodovinskega romana. Ti žanri so v zadnjih dvajsetih letih v slovenski književnosti najpogostejši in morda jih tudi zato slovenski postmodernistični avtorji najraje uporabljajo. Peto poglavje monografije ponuja pregled žanrskega sinkretizma na strani lahke (trivialne) književnosti, pri čemer se avtorica osredotoča na dela in/ali avtorje, ki večinoma presegajo predvidljive žanrske vzorce detektivke, kriminalke, znanstvene fantastike, vohunskega romana, zgodovinskega ter ljubezenskega romana, s čemer kažejo svojo stremljivost. Sledi kronološki in žanrski pregled vseh obravnavanih žanrov. Avtoričin glavni namen je preveriti trditve, ali tudi za slovensko književnost veljajo (precej pogoste) trditve o preseganju tradicionalne delitve na visoko ter lahko (trivialno) literaturo, kar naj bi bila ena od pomembnejših posledic postmodernizma, še prej pa povečanega zanimanja (tako ustvarjalcev kot teoretikov) za trivialne žanre ter spremenjene narave literature kot institucije, v kateri se vse bolj uveljavljajo tržni zakoni. Da gre za pomemben oz. splošen pojav, priča tudi dejstvo, da so v raziskavi zajeti vsi pomembnejši avtorji zadnjih dveh desetletij, še posebej predstavniki t. i. mlajše generacije, ki jim literarna veda vseskozi pritika oznako postmodernizma (Andrej Blatnik, Igor Bratož, Branko Gradišnik, Maja Novak, Miha Mazzini, Igor

Škamperle, Katarina Marinčič idr.) pa tudi avtorji predhodnih generacij, kot so Drago Jančar, Berta Bojetu in Marjeta Novak Kajzer. — ***Jan Zoltan*** <zoltan.jan@siol.net>

Marija STANONIK: *Slovenska narečna književnost*. Maribor: Slavistično društvo (Zora, 51), 2007.

Avtorica, katere raziskovalno delo je razpeto med jezikom, narečjem in folkloristiko, se je v knjigi lotila sistematičnega predstavljanja narečnih ustvarjalcev iz osrednjih pokrajin in z največjo pozornostjo do vseh zamejskih, zlasti pa že tudi pozabljenih obrobnih. Monografija je zvrstno razdeljena na Slovensko narečno dramatiko, Slovensko narečno poezijo, Slovensko narečno prozo in se po sklepu Narečje – jezik ubogih? konča z Imenskim kazalom. Glede na kronologijo sta dramatika in Andrej Šuster Drobosnjak na prvem mestu tudi zato, ker je po njenem mnenju govorjena beseda v tej zvrsti najnaravnejša. V poglavju s slovensko narečno poezijo avtorica razmišlja o temeljnih vprašanjih poezije v najširšem smislu, nato sledi oris slovenske narečne poezije v preteklosti in kako se na današnjo odziva slovenska publicistika. Med narečnimi pesniki so posebej izpostavljeni avtorji z roba slovenskega ozemlja. V prozi po uvodnem poglavju Uzaveščanje narečja kot estetske vrednote predstavlja avtorje po kronologiji tematike. Slovenska narečna književnost je prvo delo, ki skuša sistematično prikazati slovensko narečno književnost z vidika estetskega vrednotenja, snovi, motivike, stilnih sredstev in recepcije. — ***Iva Potočnik*** <iva.potocnik@guest.arnes.si>

Danila ZULJAN KUMAR: *Narečni diskurz: diskurzivna analiza briških pogovorov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica, 16), 2007.

Delo prinaša besediloslovno analizo govorjenega diskurza. V ospredju zanimanja so načini, po katerih se v spontani neformalni konverzaciji vzpostavlja besedilna koherenca, ter analizirane okoliščine, ki vplivajo na to, ali je konverzacija koherentna ali ne. Prikazana so tudi kohezivna sredstva in načini, kako se v konverzaciji vzpostavljajo kohezivne vezi ter gradi (ko)referenčna mreža. Uporabljeni so štirje sodobni pristopi k analizi diskurza: pragmatična perspektiva, konverzacijska analiza, besediloslovje in funkcijsko jezikoslovje. Analiza govorjenega diskurza temelji na korpusu transkribiranih narečnih pogovorov, posnetih v Brdih v letih 1994–2004. — ***Založba ZRC***

Helena JAZBEC: *Nemške izposojenke pri Trubarju na primeru besedila Ena dolga predguvor*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica; 17), 2007.

Monografija obravnava nemške izposojenke v besedilu Primoža Trubarja Ena dolga predguvor, ki je predgovor k njegovemu prevodu prvega dela

Novega testamenta iz leta 1557. Glavni cilj analize nemških izposojenk je bil čimbolj natančno določiti čas izposoje. Pri tem se je avtorica opirala predvsem na *Deutsche Lehnwörter im Slovenischen* H. Striedter-Tempsove in na *Etimološki slovar slovenskega jezika* avtorjev Franceta Bezlaja, Marka Snoja in Metke Furlan. Nekatere izposojenke so v pričujočem delu obravnavane prvič, za druge pa je bil prvič tako natančno določen čas izposoje (ostali avtorji razlikujejo večinoma le med staro, srednjo ter novo visoko nemščino). Ugotovljeno je bilo, da je bilo največ izposojenk lahko izposojenih v 12. stoletju, ko se je začel večji dotok nemškega prebivalstva. Trubarjevih inovacij pa je zelo malo. Poleg tega Ena dolga predguvor vsebuje samo 4 odstotke nemških izposojenk od vseh besed v besedilu. V Trubarjevem delu so nemške izposojenke torej pretežno odraz rabe v ljudskem jeziku in jih Primož Trubar iz nemščine ni prevzemal zaradi morebitne nezadostne izraznosti slovenščine 16. stoletja. Avtoričine ugotovitve vodijo v zaključek, da prvi slovenski pisatelj kaže nepričakovano visoko stopnjo jezikovne ozaveščenosti in težnjo po čim večji razumljivosti svojih spisov. — ***Založba ZRC***

Igor GRDINA in Oto LUTHAR (ur.): *Ob osemdesetletnici Franceta Bernika*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2007.

Prispevki v zborniku so posvečeni slovenskemu literarnemu zgodovinarju Francetu Berniku ob visokem jubileju. Bernik je velik del svojega znanstveno produktivnega razdobja preživel na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU; v letih 1992–2002 je bil predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Prispevki osvetljujejo slavljenčevo življenje in delo, objavljena pa je tudi njegova bibliografija. — ***Založba ZRC***

Novosti v periodiki

Tematska številka 52. letnika *Jezika in slovstva* vsebuje enajst razprav, dve oceni in eno poročilo ter obsega 179 strani. Na spletni strani http://www.jezikinslovstvo.com/ lahko najdete povzetke razprav, kazalo, prvo razpravo ter dve razpravi, ki sta ju za številko prispevali uveljavljeni tuji avtorici, in sicer v slovenski in angleški verziji. Vseh enajst razprav združuje skupna jezikoslovna tema, in sicer metabesedilnost kot krovni izraz za dele preučevanega besedila, ki usmerjajo bralčevo recepcijo besedila oz. v besedilu nakazujejo odnos med avtorjem in bralcem. Poleg zgodovinsko-teoretičnega pregleda raziskav s področja metabesedilnosti v slovenskem, evropskem in anglo-ameriškem raziskovalnem prostoru se je v tematski številki mogoče seznaniti tudi z metabesedilnostjo v različnih besedilnih vrstah oz. zvrsteh. Metabesedilni elementi so preučevani v govoru, znanstvenih besedilih, turističnooglaševalskih besedilih, strokovnih

besedilih, podnaslovnem prevajanju. Metodološko pa so tovrstni besedilni elementi obravnavani tako z vidika distribucije v posameznih besedilih kot z vidikov produkcije in recepcije.

AGNES PISANSKI PETERLIN v prvem delu članka pregledno predstavi koncept metabesedilnosti v uporabnem jezikoslovju, teoretične in metodološke pristope pri preučevanju metabesedilnih elementov in nakaže nekaj metodoloških izzivov za prihodnje raziskave na tem področju. V drugem delu članka pa predstavi posamezne raziskave, ki se ukvarjajo z metabesedilnostjo v slovenskem prostoru, pri čemer jih umesti v širši, besediloslovni in pragmatični okvir.

V članku MOJCE SCHLAMBERGER BREZAR so s skladenjskega, semantičnega in pragmatičnega vidika predstavljeni povezovalci kot jezikovna sredstva, ki poleg slovnične izražajo tudi semantično-pragmatična razmerja med deli stavka v kontekstu besedila kot celote. Raba povezovalcev je predstavljena na primerih avtentičnih govorjenih besedil pogajanj in primerjana z rabo v francoskih govorjenih besedilih.

Z angleščino kot svetovnim jezikom znanosti se v članku ukvarja ANNA MAURANEN. Predstavi vlogo jezika znanosti v družbi, pri čemer se podrobneje posveti znanstvenemu govoru govorcev, ki jim angleščina ni materni jezik, in ga primerja z govorom rojenih govorcev angleščine. Osredotoči se predvsem na refleksivnost (samonanašanje) znanstvenega diskurza, ki se kaže zlasti v diskurznorefleksivnih vprašanjih in glagolih, in njeno vlogo v komunikaciji. Korpusni podatki iz finskega korpusa ELFA, ki vsebuje posnetke govorov govorcev, ki jim angleščina ni materni jezik, v primerjavi s podatki iz ameriškega korpusa MICASE, ki vsebuje posnetke akademskega diskurza rojenih govorcev angleščine, avtorico pripeljejo do ugotovitve, da je refleksivnost govorjenega znanstvenega diskurza skupna tako rojenim govorcem angleščine kot govorcem, ki jim angleščina ni materni jezik, in ni kulturno pogojena.

DARINKA VERDONIK v članku na podlagi domačih in tujih raziskav predstavi koncept metadiskurza in bistvena spoznanja v zvezi z metadiskurzom, pri čemer posebno pozornost posveti spoznanjem metadiskurznih raziskav govorjenega diskurza. Osredotoči se predvsem na en vidik metadiskurza, in sicer na upravljanje pogovora, ki ga izvajajo udeleženci določenega pogovora. Na podlagi korpusne raziskave diskurznih označevalcev in popravljanj v telefonskih pogovorih opredeli vrste diskurznih sredstev, s pomočjo katerih govorci upravljajo teme, menjavanje vlog in tvorjenje izjav v pogovoru. S tem opozori na vidik metadiskurza, ki je še posebej opazen v pogovorih.

Z metabesedilnimi vlogami v govorjenih besedilih se ukvarja tudi MOJCA SMOLEJ. V članku se osredotoči na eliptične strukture v govoru in skuša opisati njihove komunikacijske oz. medosebne metabesedilne vloge. Na podlagi analize korpusa 34 spontano govorjenih pripovednih besedil avtorica na primerih prikaže predvsem štiri vloge eliptičnih struktur, in sicer označevanje govorčevega odnosa do vsebine, napovedovanje vsebine in stopnje besedilne zgradbe, prenašanje besedilnega sveta poslušalcu ter posredovanje poročanega govora. S tem slovnične značilnosti eliptičnih struktur poveže z njihovo komunikacijsko vlogo v avtentičnih govorjenih besedilih.

URŠA VOGRINC JAVORŠEK se v članku ukvarja s konceptom metabesedila v podnaslovih in podnaslovnem prevajanju kot prenašanju govorjenega jezika v pisno podobo. V prvem delu članka umesti podnaslovno prevajanje v kontekst filmske oz. televizijske produkcije in nakaže omejitve tovrstnih prevodov ter predstavi specifične prevajalske strategije pri tvorjenju podnaslovov. V drugem delu članka pa se posveti predvsem verbalnim metabesedilnim elementom v pragmatični oz. medosebni funkciji, ki jih dopolnjujeta zvok in slika in so v podnaslovih zaradi prostorske omejitve največkrat podvrženi visoki stopnji redukcije in kondenzacije. V raziskavi se posebej osredotoči na dve prevajalski strategiji podnaslovnega prevajanja, in sicer kondenzacijo in izpust, in na primerih podnaslovnih prevodov angleških besednih zvez I mean in you know predstavi, kako se ta dva elementa realizirata v podnaslovnih prevodih in kakšno vlogo imata z vidika semantične jasnosti/nejasnosti podnaslovnega prevoda.

Tema članka SVĚTLE ČMEJRKOVÉ so načini avtorjeve prisotnosti v čeških in slovaških znanstvenih besedilih, ki so na jezikovni ravni razvidni predvsem iz osebnih zaimkov in glagolskih oblik. Avtorica se v članku osredotoči predvsem na avtorjevo prisotnost, ki se izraža s pomočjo glagolskih oblik. Pri razlagi načinov avtorjeve prisotnosti v znanstvenih besedilih se avtorica opira tako na latinsko retorično tradicijo kot na anglosaksonske norme znanstvene komunikacije. Na primerih analiz avtentičnih čeških in slovaških znanstvenih besedil avtorjevo prisotnost v tovrstnih besedilih osvetli z vidika predstavne funkcije, interakcijske funkcije in besedilne funkcije.

VESNA MIKOLIČ v članku predstavi tipologijo turističnooglaševalskih besedil, ki je bila oblikovana na podlagi korpusa turističnih besedil, pri čemer so bila omenjena besedila obravnavana v pragmatičnem kontekstu. Izpostavi glavne kriterije za tipologijo, in sicer sporočanjski namen, referenco, prenosnik in medij kot dejavnike sporazumevalnega procesa. Pri oblikovanju tipologije turističnooglaševalskih besedil poudari tudi namen in funkcijo omenjenih besedil kot dejavnika, na podlagi katerih je ta

besedila mogoče podrobneje členiti s pomočjo preučevanja uporabljenih jezikovnih sredstev.

Z označevalci medleksemskih razmerij v strokovnih besedilih oz. z besedilnimi elementi, katerih glavna vloga je organiziranje, klasificiranje in interpretiranje elementov pojmovnega sistema, se v članku ukvarjata VOJKO GORJANC in ŠPELA VINTAR. V prvem delu članka s funkcijskega vidika predstavita označevalce medleksemskih razmerij in opozorita na njihovo vlogo pri korpusnem pridobivanju terminološke leksike ter nakažeta možnosti nadaljnje uporabe tovrstnih iz korpusa pridobljenih podatkov. V drugem delu članka se posebej osredotočita na strokovna besedila v korpusu FidaPLUS in prikažeta podatke, ki jih je o metabesedilni organizaciji strokovnih besedil mogoče dobiti s pomočjo korpusne analize. Posebno pozornost posvetita načinom povezovanja istega pojma, hierarhičnemu povezovanju pojmov in pojmom v razmerju del – celota.

URŠKA SEŠEK v članku metabesedilne prvine obravnava z vidika avtorjevega kognitivnega procesa ustvarjanja pisnega besedila. Najprej opredeli miselne dejavnosti, ki sodelujejo pri procesu tvorjenja besedila, nato pa se osredotoči predvsem na predstavitev dobljenih rezultatov eksperimenta o rabi metabesedilnih elementov pri pisanju besedila. S pomočjo kvalitativne raziskave poteka procesa pisanja dveh študentk skuša odgovoriti na vprašanja, kje v procesu pisanja nastajajo metabesedilne prvine, kakšna je njihova podoba, v kolikšni meri se njihova podoba med nastajanjem besedila spreminja in kaj lahko na osnovi njihove uporabe sklepamo o kakovosti pisca.

Glavna tema članka URŠKE JARNOVIČ so metabesedilni elementi in njihov vpliv na razumljivost izbranih avtentičnih besedil. Po umestitvi metabesedilnih elementov v proces razumevanja besedila je pozornost usmerjena predvsem na predstavitev rezultatov pilotne raziskave, v okviru katere je bil pri 26 anketirancih, ki so glede na stopnjo izobrazbe uvrščeni med bolj izkušene bralce, preverjen vpliv besedilnih oz. medosebnih metabesedilnih elementov na razumljivost besedil dveh blogov. Na podlagi odgovorov je prikazana različna stopnja vplivanja besedilnih in medosebnih metabesedilnih elementov na razumljivost izbranih besedil, ki je posledica različnih besedilnih vlog omenjenih metabesedilnih elementov.

Tudi drugi, ocenjevalno-poročevalski del revije se začne v duhu metabesedilnosti: AMALIJA MAČEK namreč na začetku predstavi in ovrednoti zbornik *Wissenschaftliches Schreiben abseits des englischen Mainstreams/Academic writing in Languages Other than English*, ki sta ga uredila Urschula Doleschal in Helmut Gruber. Sledi prispevek ŠPELE ARHAR, ki je posvečen pregledni predstavitvi in oceni zbornika *Jezikovne*

tehnologije kot rezultata mednarodne multikonference Informacijska družba IS 2006. Sklop zaključuje prispevek DARINKE VERDONIK, v katerem avtorica poroča o vsebini 19. evropske konference in delavnice iz sistemske funkcijske slovnice, ki je potekala julija 2007 v Saarbruecknu. Številko zaključuje rubrika V branje vam priporočamo. P. S. Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov. — ***Urška Jarnovič*** (jurska@volja.net), tehnična urednica

V 3. številki *Slavistične revije* (55/3, jul.–sept. 2007) razprave objavljajo Janko Kos, Urška Perenič, Irena Strnad, Katarina Molk, Kozma Ahačič, Nataša Terbovšek Coklin, Simona Klemenčič in Eva Sicherl, v nerazpravljem delu revije pa so prispevki Gregorja Kocijana, Jožice Čeh, Miloša Zelenke, Andreje Žele in Tjaše Jakop. — ***Matjaž Zaplotnik***

Izšla je dvojna (11/3–4) številka revija *Slovenščina v šoli*, s katero je uredništvo zaokrožilo 11. letnik revije. Revija prinaša članke Leopoldine Plut Pregelj, Pavle Kozlovič in Judite Oblak. Osrednji del tokratne številke pa prinaša sklop prispevkov o tekmovanju za Cankarjevo priznanje 2007/08. Objavljeni so uvodni nagovor predsednika komisije Igorja Saksida, razpis, kriterije, korake in strukturo letošnjega tekmovanja iz slovenščine ter še seznam izbranih besedil in seznam strokovne literature za ocenjevalce. — ***Matjaž Zaplotnik***

V 2. številki 30. letnika revije *Primerjalna književnost* (dec. 2007) svoje razprave objavljajo Lilijana Burcar, Katja Zakrajšek, Vesna Kondrič Horvat, Alenka Koron, Varja Balžalorsky, Andrej Božič in Luka Vidmar. Sledi prispevek Barbare Pregelj o razvoju in perspektivah primerjalne književnosti v Španiji ter oceni knjig *Ljubezen in krivda Ivana Cankarja* Irene Avsenik Nabergoj (Erwin Köstler) in *Ranljivo telo teksta in odra: kriza dramskega avtorja v gledališču osemdesetih in devetdesetih let dvajsetega stoletja* Tomaža Toporišiča (Mateja Pezdirc Bartol). Številko sklepajo poročila s štirih lanskih komparativističnih dogodkov; o njih pišejo Marko Juvan, Aleš Vaupotič, Matjaž Zaplotnik in Darko Dolinar. — ***Matjaž Zaplotnik***

V *Dialogih* št. 9 so v ospredju trije manjši tematski sklopi: razmerje med angleščino in nacionalnimi znanstvenimi jeziki na evropskih univerzah, slovanska mitologija ter stiki med sodobno ameriško in slovensko poezijo. — V uvodniku pod naslovom Dom in svet glavna urednica Emica Antončič povzema in komentira rezultate serije rubrik Družbena diagnoza, ki se končuje v tej številki in v kateri je uredništvo raziskovalo uporabo nacionalnih jezikov in angleščine na evropskih univerzah ob mednarodnih izmenjavah profesorjev in študentov. Angleščina postaja nujno orodje znanstvenega komuniciranja v globalnem svetu, toda odločitev, ali bo

ohranjal znanstveno funkcijsko zvrst tudi v svojem nacionalnem jeziku ali ne, je povsem svobodna odločitev vsakega posameznika in naroda. — Druga mini tema v številki je slovanska mitologija. Študentki sociologije kulture Vesna Lutar in Taja Topolovec sta najprej pripravili pogovor s Slavom Batisto, ljubiteljskim kiparjem in etnologom, ki v slovenskem Primorju ustvarja zbirko kipov slovanskih božanstev. Isti avtorici sta napisali tudi članek Slovanska mitologija, v katerem najprej osvetlita problem »slovanskega mita«, sestavljenega iz predsodkov in stereotipov o Slovanih, zasnovo katerih najdemo že v primarnih pisnih virih, ki se nanašajo na slovanstvo. V nadaljevanju članka skozi etnogenezo nakažeta problem koncepta protoslovanstva in Slovane postavita v širši kulturno-geografski kontekst. Avtorici se rekonstrukcije slovanskih verovanj in mitologije lotita skozi primerjavo zapisov v primarnih virih in njihovih interpretacij. Izsledke nadgradita s podatki o slovanskih verovanjih, ki izhajajo iz predpostavke o indoevropskem izvoru Slovanov in primerjalne mitologije, ki vzpostavlja vzporednice med Balti in Slovani. Na podlagi slednjega je v članek vpeljana rekonstrukcija slovanskega »osnovnega mita«, ki v navezavi na teorijo o tridelni strukturi ideologije pri Indoevropejcih in toponimiko vzpostavlja idejo o trikotni relaciji med dvema moškima in enim ženskim božanstvom. Z mitologijo, in sicer z grško, se ukvarja tudi članek Igorja Žunkoviča Skriti Dioniz. — V reviji je objavlje tudi pogovor s Katjo Praznik, novo urednico gledališke revije *Maska*. V minulem desetletju je bila *Maska* povsem mednarodno, evrocentrično usmerjena revija, pod novo urednico pa se je letos radikalno usmerila v pisanje o domačih produkcijskih pogojih sodobnih scenskih umetnosti. — ***Emica Antončič*** <info@aristej.si>

V *Dialogih* 10 med drugim nadaljujemo in poglabljamo dve temi, ki smo ju obravnavali v poletnih številkah. Urednik za kritično misel Boris Vezjak nadaljuje svoje raziskovanje političnih pritiskov na slovenske medije in stiske slovenskih novinarjev. Sledita dve razpravi o kitajski književnosti. Tina Ilgo piše o vplivu kitajske literarne tradicije in zahodnega pripovedništva na razvoj moderne kitajske literature. Maja Lavrač piše o eni najslavnejših ljubezenskih zgodb v kitajski zgodovini in pesmi Everlasting Sorrow, ki jo je o njej napisal Bai Juyi (772–846). — ***Emica Antončič*** <info@aristej.si>

Pa še *Dialogi* 11–12. V uvodniku Emica Antončič komentira letošnjo vrnitev gledališkega režiserja Tomaža Pandurja na oder mariborskega gledališča s predstavo Tesla Electric Company. Pandur, ki je v prvi polovici devetdesetih uspešno umetniško vodil mariborsko Dramo in jo uveljavil tudi v mednarodnem prostoru, je po tem sedemletnem obdobju moral oditi zaradi hudih finančnih izgub, nastalih v gledališču. Zdaj se v svoje mesto znova vrača ob nenavadno močni medijski podpori časopisa

Večer, mariborska politika pa ga namerava vključiti v program evropske kulturne prestolnice. Maribor je namreč tik pred imenovanjem za to evropsko kulturnopolitično manifestacijo za leto 2012. Pandurjevo baročno razkošno gledališče, ki ob odsotnosti družbene in intelektualne angažiranosti nudi publiki čisti pasivni vizualni užitek, očitno – komentira glavna urednica *Dialogov* – ustreza želji mesta, ki ga pestita revščina in letargija, da se pred evropskim kulturnim občinstvom pokaže v razkošju in glamurju. Gledališki urednik Primož Jesenko je pripravil velik intervju s Tonetom Partljičem, najuspešnejšim sodobnim slovenskim komediografom, nekdanjim dramaturgom v Drami Slovenskega narodnega gledališča Maribor, umetniškim vodjo Mestnega gledališča ljubljanskega in SNG Drame Ljubljana, predsednikom Društva slovenskih pisateljev in poslancem v Državnem zboru, zdaj pa upokojencem in predsednikom slovenskega gledališkega festivala Borštnikovo srečanje v Mariboru. Za Partljiča je značilen ton, ki – tudi ko je kritičen – še potreplja po ramenu in morebitnega nasprotnika razoroži. Kot izrazito dialoška osebnost, do katere je pot vselej mogoče najti, je sogovornik, ki v pripovedi sam prehaja med tematskimi sklopi, tako da vlogo spraševalca prehiteva in jo po svoje ukinja. Navidez ni teme, ki bi mu bila tabu, mirno spregovori tudi o manj sončnih plateh svoje preteklosti, ki jih je z močno voljo presegel. Tema številke je posvečena Bertoltu Brechtu. Leta 2006 se je pisala petdeseta obletnica Brechtove smnrti in v številnih nemških mestih so se spominjali njegovega življenja in dela. V Ljubljani pa je bilo še vedno modno vihati nos in govoriti, da je Brecht passé. Temu navkljub so se na Delavsko-punkerski univerzi odločili proslaviti spomin na Brechta z bralnim krožkom. Del prispevkov, ki so nastali za to priložnost, zdaj objavljamo v Dialogih. Uvod v temo pod naslovom *Der Brecht hat immer recht* je napisala Lidija Radojević. Miklavž Komelj misli, da lahko razmišljanje o Brechtu pomaga prebiti blokirano situacijo, v kateri se je znašla sodobna umetnost v razmerju do političnega, in v svojem članku analizira vprašanje o (ne)možnosti poezije kot politično vprašanje. Ciril Oberstar pregleduje temo smrti v Brechtovih delih in ji išče filozofske vzporednice. Gledališke tehnike, s katerimi je Brecht dosegal potujitveni učinek, so dobro znane in raziskane, Primož Krašovec pa se v svojem članku ukvarja z vprašanjem, s kakšnimi sredstvi Brechtovi dramski teksti (kot teksti) delujejo potujujoče na bralca. Rok Benčin primerja Brechtovo dramo Dobri človek iz Sečuana in von Trierjev film Manderley ter ugotavlja, da če je Brechtova drama kritika individualne morale v nasprotju z nemoralnostjo sistema, gre von Trierjev film še dlje, ko prikaže protislovja zamenjave sistema samega. Številne obravnave medijske problematike v tem letniku *Dialogov* zaključuje članek Enrica Marína Otta, profesorja na Fakulteti za novinarstvo in komunikacijske znanosti univerze v Barceloni z naslovom Sredstva javnega obveščanja in demokracija v Španiji. V Družbeni

diagnozi je Boris Vezjak postavil nekaj vprašanj o problematiki istospolnih v Sloveniji sociologu, gejevskemu aktivistu ter uredniku revije Narobe Romanu Kuharju. — ***Emica Antončič*** <info@aristej.si>

196. številka mesečnika za književnost *Literatura* (19/196, oktober 2007) objavlja intervju z Janijem Kovačičem in razmišljanje Primoža Čučnika o »mestu mesta v sodobni literaturi«. V uvodniku revije glavni urednik Urban Vovk piše o literarni kritiki, s čimer napoveduje že temo naslednje, dvojne številke te revije: v *Literaturi* št. 197–198 (november–december 2007) namreč literarno kritiko pod drobnogled postavijo Urban Vovk, Alenka Jovanovski in Matej Bogataj; pogovor z njimi je pripravila Tina Kozin. — ***Matjaž Zaplotnik***

Primorska srečanja 30/305–307 (2006). Nova trojna številka revije za družboslovje in kulturo med drugim prinaša te prispevke o slovenščini v šolstvi in izobraževanju: Neda Kranjec in Nada Đukić pišeta o spodbujanju bralne pismenosti, Magdalena Svetina Terčon o treh bralnih dejavnostih, Mira Grahek piše o najstniškem odnosu do haiku poezije, Vladka Tucovič pa objavlja knjižne ocene oz. literarne kritike zbirke novel Marjana Tomšiča, ki so jih v okviru vaj iz književnosti napisale študentke 3. letnika koprske slovenistike. Zoltan Jan piše o Lojzki Brus in Nadji Ambrožič, dveh odličnih profesoricah slovenščine na gimnaziji v Novi Gorici. Objavljeni so še odprto pismo Jolke Milič »idealistu in prijatelju« Aleksandru Peršolji, prispevek Silva Faturja z lanskih (18.) primorskih slovenističnih dnevov in referat Nataše Sosič Fabjan z lanskih Premskih srečanj. Trojno številko revije zaključuje rubrika Čitalnica s predstavitvami nekaterih leposlovnih in strokovnih novosti. — ***Matjaž Zaplotnik***

5. številka 28. letnika revije *Mentor* predstavlja poezijo finalistov Mentorjevega državnega literarnega natečaja festivala mlade literature Urška 2007. Uvodne besede je prispeval državni selektor tokratnega festivala, pesnik, publicist in slovenist David Bedrač. — ***Matjaž Zaplotnik***

Splet

http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:10_things_you_did_not_know_about_Wikipedia – Deset stvari, ki jih verjetno niste vedeli o Wikipediji. (Stran je v angleškem jeziku.)

http://zalozba.zrc-sazu.si/index.php?q=sl/taxonomy_menu/6 – Opisi knjižnih novosti Založbe ZRC (ZRC SAZU, Ljubljana).

http://www.zrc-sazu.si/sdpk – Na spletnih straneh SDPK so dosegljive fotografije s 5. mednarodnega komparativističnega kolokvija, ki je bil septembra v Lipici, ter s simpozija *Primerjalna književnost v 20. stoletju (ob 100-letnici rojstva Antona Ocvirka)*, ki je istega meseca potekal v Dvorani SAZU v Ljubljani.

http://lojze.lugos.si/jota – Stran, kjer najdete arhiv predavanj bivših jezikovnotehnoloških abomnajev oz. Jot.

http://www.utexas.edu/cola/centers/lrc/eieol/ocsol-0-X.html – *Old Church Slavonic Online*, stran s starocerkvenoslovanskimi rokopisi in njihovo analizo. — To in zgornje povezave posredoval ***Matjaž Zaplotnik***

http://www.milanzlof.si/ – Milan Žlof in njegov pesniški projekt *Verz na minuto*: 480 trovrstičnic + uvodna (po obliki so haikuji, po vsebini pa marsikaj). — ***Milan Žlof*** <milan.zlof@siol.net>

http://nl.ijs.si/e-zrc/izidor/ – Inštitut za slovensko literaturo ZRC SAZU je poslal na splet v prostem dostopu še eno znanstvenokritično izdajo: Izidor Cankar, *S poti*. Nastala je v okviru projekta e-ZISS (http://nl.ijs.si/e-zrc/); v nji lahko berete originalno verzijo romana iz l. 1913 ali pa predelano iz l. 1919, ki je doslej veljala kot edina merodajna. Najzanimivejši del naše kritične izdaje je primerjalni prikaz, ki omogoča sinoptičen pogled na razlike med verzijama. Želimo vam novo odkrivanje te zanimive findesieclovske proze. — ***Matija Ogrin*** <matija.ogrin@zrc-sazu.si>

http://www.soncek.net/rok/studij/StAnId/stanid.html – Govorni korpus *StAnId*, ki je nastal v okviru diplomskega dela na Oddelku za slovenistiko FF v Ljubljani pod mentorstvom Mirana Hladnika in Primoža Jakopina (v okviru diplomske naloge *STilometrična ANaliza IDiolekta*, katere zagovor je potekal 10. 10. 2007). Ker izsledkov diplome ne nameravam objavljati v strokovni literaturi, sem diplomo in korpus postavil na splet: Upam, da komu pride prav. Če kdo želi (samo za potrebe raziskovalnega dela) dobiti tudi posnetke besedil korpusa (v .mp3, 1,4 GB, 28 ur), jih lahko dobi po pošti. Prošnjo za posnetke pošljite na moj e-naslov, zraven pa prosim navedite svoje podatke, predstavitev in namen uporabe posnetkov. — ***Rok Bečan*** <rok.becan@skavt.net>

http://www.bralnaznacka.si/Glasilo/SL_0607/glasilo10.htm – Oktobrska številka spletnega glasila *Ostržek*. *Ostržka* prejemajo mentorji bralne značke v šolah, vrtcih v Sloveniji in zamejstvu, učitelji dopolnilnega pouka v zdomstvu, društva in zveze prijateljev mladine, splošne knjižnice, strokovnjaki z različnih področij, povezanih z branjem, novinarji in nekateri starši. Spletno glasilo ureja Petra Potočnik, strokovna sodelavka Društva Bralna značka Slovenije (ZPMS). — ***Bralna značka*** <info@bralnaznacka.si>

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri83/index.html – Pred poplavo in po njej.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/pismenost.html – Miran Hladnik, Biti pismen danes.

http://www.intratext.com/IXT/SLV0075/ – Zofka Kveder, *Amerikanci*.

http://www.indexprohibitorum.si/vox-populi/javna-ola-med-podjetni-tvom-in-katekizmom – Javna šola med podjetništvom in katekizmom.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – Pri Hladnikovem seminarju je v okviru projekta Slovenski literarni zgodovinarji je v delu naslednjih 45 gesel, nekaj jih je na voljo zainteresiranim iz nižjih letnikov, vsa pa so odprta vašim dopolnilom in popravkom. Na http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_slovenskih_literarnih_zgodovinarjev ostaja za pismene prostovoljce še obilo neobdelanih imen. Lepo bi bilo, ko bi se kdo odločil še za koordinacijo jezikoslovnih gesel v slovenski Vikipediji (http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_jezikoslovcev).

http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_slovenskih_mladinskih_pisateljev – Gesla iz mladinske literature za slovensko Vikipedijo.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_slovenskih_mladinskih_literarnih_likov – Druga gesla za Vikipedijo; oba projekta v svojem seminarju na PeF odpira Milena Mileva Blažić.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/poe_krokar.doc – Edgar Allan Poe, *Krokar* v prevodu Bruna Urha.

http://www.sdjt.si/doc/vecer-2007-10-30/ – Tomaž Erjavec, Malo jezika za malo denarja, članek iz *Večera*.

http://www.tau.ac.il/~zshavit/ZS-Publications.htm – spletna stran dr. Zohar Shavit, izraelske semiotičarke s področja mladinske književnosti in prevajanja.

http://www.tau.ac.il/~zshavit/pocl/contents.html – Poetics of Children's Literature (1986).

http://www.mladinska.com/fpof – Frankfurt po Frankfurtu v Cankarjevem domu.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/litija-catez-2007/index.html – Slike s Popotovanja iz Litije do Čateža (dolgo se bo nalagala samo prva gasilska slika).

http://www.jisc.ac.uk/publications/publications/artshumanitiesresearchv1.aspx – JISC, portal za digitalno humanistiko.

http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg06/fanta.html – Walter Fanta: Die Klagenfurter Ausgabe Robert Musil. Historisch-kritisches Edieren am Computer.

http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg07/schmieder.html – Falko Schmieder: Zur Bedeutung der Computertechnik für die Begriffsgeschichte.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri86/index.html – Pred snegom.

http://slovenistika.mojforum.si/slovenistika.html – Spletna stran novega slovenističnega foruma, njegova administratorja (vzdevka J. D. Salinger in kenguru) vabita k sodelovanju.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_mladinski_pisatelji – Projekt slovenske mladinske književnosti (v delu je trenutno 226 gesel) na Wikipediji pod vodstvom Milene Blažić: avtorji, literarni liki, revije, pravljice, prostori, nagrade.

http://www.sdjt.si/dogodki/MB2007/sdjtMB07.htm – Dokumenti s posveta Slovenskega društva za jezikovne tehnologije v Mariboru.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – V okviru projekta Slovenski literarni zgodovinarji so bila v zadnjih tednih v Wikipedijo dodana naslednja gesla: Štefka Bulovec, Silvo Fatur, Emil Tokarz, Božena Tokarz, Emil Cesar, Ivan Cesar, Jože Čuješ, Mirko Jurak, Janez Dolenc, Darko Dolinar, Jožef Kalasanc Erberg, Vlado Novak, Jože Kastelic, Karol Glazer, Kajetan Gantar, Joža Glonar, Meta Grosman, Marjana Kobe, Alfonz Gspan, Bruno Hartman.

http://www.ram-verlag.de/ – Klikni Web-Journals in potem No. 15 za kazalo in povzetke zadnje številke revije Glottometrics; cela številka (rusicizmi v nemščini, besedje v živih in izumrlih jezikih in drugi članki s področja kvantitativnega jezikoslovja) stane 5 eur.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/studenti.html – Študentska sekcija ZD SDS.

http://www.knjiznisejem.si/index.html – Vse o knjižnem sejmu (nov.–dec. 2007) in njegovih spremljevalnih prireditvah.

http://www.arrs.gov.si/sl/razpisi/07/pregled-domaci.asp – Napoved razpisa za sofinacniranje izdaje znanstvenih monografij v letu 2008.

http://nl.wikipedia.org/wiki/Ivan_Cankar in
http://nl.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Bartol – Cankar in Bartol v nizozemski Vikipediji, delo nizozemskega študenta na izmenjavi za dodatne kreditne točke; v delu sta še bolgarska Prešeren in Cankar.

http://www.finance.si/200013?src=pj201207 – Al' prav se piše schengen ali šengen? Vključite se v merjenje pravopisne moči in pameti na Financah. Za zainteresirano ljudstvo je to očitno nazorska dilema: civilizacija proti balkan.

http://www.arrs.gov.si/sl/infra/monogr/razpisi/07/razp-monogr-08.asp – Javni razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij v letu 2008.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri87/index.html – Pri Prežihu in še kje.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/gregor kocijan/index.html – Slike s predavanja Gregorja Kocijana 7. januarja 2008.

http://www.sfb441.uni-tuebingen.de/pos3 – Konferenca *Perspectives on Slavistics III*, Hamburg, 28.–31. 8. 2008.

http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v21/0461.html – *ToyChest*, seznam spletno dosegljivih orodij za analizo besedil.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/glušič/index.htm –Predavanje Helge Glušič Tri srečanja z literaturo (Filozofska fakulteta v Ljubljani 10. 12. 2007, o Cirilu Kosmaču in Vitomilu Zupanu), je z enajstimi triminutnimi video izseki postavljeno na *YouTube*. Do filmčkov se doklikate tako, da v iskalno vrstico na http://www.youtube.com/ vtipkate Helga Glušič, dosegljivi pa so tudi prek zgoraj navedene strani v fakultetni kroniki in pa iz gesla o Helgi Glušič v slovenski Wikipediji (http://sl.wikipedia.org/wiki/Helga_Glu%C5%A1i%C4%8D).

http://sl.wikipedia.org/wiki/Janez_Zor – Kdo bo prvi dopolnil geslo o njem? Janez Zor je 80-letnico praznoval že pred letom in pol, posnetki s prijetnega praznovanja pa so tukaj šele zdaj. Do njih pridete iz navedenega gesla Wikipedije ali pa tako, da v islalnik na *YouTube* (http://www.youtube.com/) vtipkate njegovo ime.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Tone_Pav%C4%8Dek – Poljski Tone Pavček. Podobno sta nastala tudi bolgarska Wiki-Cankar in Wiki-Prešeren.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Romani – V Wikiprojektu Roman se je odprl prostor za vpisovanje vsebine daljših proznih del (klasikov ali novitet), ki jih študentje prebirate in analizirate v seminarskih nalogah. Zakaj ga ne bi izkoristili?

http://www.youtube.com/watch?v=PlASzoR0LNg – V strokovni video arhiv lahko vključimo še dvoje spominjanj na Miha Breganta: o mrtvem prijatelju je na spominskem večeru v DSP 13. 12. 2007 najprej pripovedoval Marcel Štefančič (do posnetka se pride na zgoraj navedeni povezavi), potem pa še Bernard Nežmah (v petih kosih, začenši z http://www.youtube.com/watch?v=fUSW9aE8oDw, do naslednjih izsekov se pride v rubriki *Related videos*).

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ivan_Cankar – Češki Cankar.

http://pl.wikipedia.org/wiki/France_Pre%C5%A1eren – Poljski Prešeren.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Ivan_Cankar – Poljski Cankar.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Bartol – Poljski Bartol.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Jur%C4%8Di%C4%8D – Poljski Jurčič.

http://cs.wikipedia.org/wiki/France_Pre%C5%A1eren – Češki Prešeren.

http://de.wikipedia.org/wiki/Hieronymus_Megiser – Megiser očitno zanima bolj Nemce in Poljake kot Slovence, saj o njem lahko beremo za zdaj le v nemški in poljski Vikipediji. Kdo ga postavi še v slovensko (kar tako, mimo projektov, brez honorarja, iz golega veselja in strokovne ljubezni?

http://wac.colostate.edu/books/bazerman_shaping/ – Charles Bazerman, Shaping Written Knowledge: The Genre and Activity of the Experimental Article in Science (zgodovina in značaj eksperimentalnih znanstvenih člankov; cela knjiga iz 1988 v pdf-obliki).

http://www.zrss.si/Default.asp?a=1&id=788 – Razpis ZRSS za CT. — Tale kup povezav je priskrbel ***Miran Hladnik***.

http://io.uwinnipeg.ca/~nodelman/resources/index.htm – Perry Nodelman, The Pleasures of Children's Literature.

http://ccl.uwinnipeg.ca/issues/332.shtml – Jesenska številka 2007 *CCL/LCJ*, kanadske revije za mladinsko književnost. — Povezavi je posredovala ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>.

http://dikul.uni-lj.si/ – Nova velika pridobitev za uporabnike knjižnic ljubljanske Univerze je portal *DiKUL* z združevalnim iskalnikom *Metalib*, ki deluje na 1500 univerzitetnih in znanstvenih knjižnicah na svetu. Portal *DiKUL* med drugim omogoča dostop do vseh naročniških informacijskih virov UL na enem mestu, iskanje po več informacijskih virih hkrati in povezave na celotna besedila člankov, knjig, visokošolskih in drugih del UL, dostopnih seveda v elektronski obliki. Več o portalu na http://www.uni-lj.si/knjiznice/dikul.aspx. — ***Milan Lovenjak*** <Milan.Lovenjak@ff.uni-lj.si>

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/kliping/podoba.htm – Učitelji FF v medijih, tudi nekaj slovenističnih.

http://videolectures.net/ff07_ljubljana/ – Videoposnetki predavanj na FF, med njimi je tudi precej slovenističnih in pa predavanje Umberta Eca 4. decembra 2007 v CD.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/umberto eco 2007/index. html – Predavanje Umberta Eca 4. decembra 2007 v CD.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/umberto eco na univerzi/index.html – Umberto Eco na Univerzi. Videoposnetek njegovega predavanja je na voljo še v tehle medijih: http://www.rtvslo.si/media.php?id=9184616&mt=wm&mq=hi&wm=true&rm=true in http://www.videodnevnik.tv/?showid=572c6962dc2a91d24f7f6422aed5a2fd.

http://webapp5.rrz.uni-hamburg.de/SLOWENISCH-LERNEN/ – Na Inštitutu za slavistiko Univerze v Hamburgu izdelujejo spletni tečaj za učenje slovenščine za nemško govoreče.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/meni_kronika.htm – *Kronika FF*, ki jo ureja Matjaž Rebolj. — Te *ff-jevsko* obarvane povezave je posredoval ***Matjaž Rebolj*** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

Prijavnica

za članstvo v Slavističnem društvu Slovenije. Podpisana prijavnica pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html.

S članstvom v Slavističnem društvu Slovenije pridobite zlasti **pravico do informiranosti** ter možnost **popularizacije dosežkov stroke**, **povezovanja znanosti s prakso** in **stika z ostalim članstvom**. Med članske ugodnosti pa sodita poleg društvenega glasila ***Kronika***, znižanih naročnin na ***Jezik in slovstvo*** (16,50 € nam. 20,50 €) in na ***Slavistično revijo*** (15,50 € nam. 22 €) še popust na knjige Založbe ZRC SAZU (http://zalozba.zrc-sazu.si/) ter občutni popust pri kotizacijah za udeležbo na slavističnem kongresu in ostalih društvenih prireditvah.

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum: Podpis:

Člani Slavističnega društva Slovenije z istimi ugodnostmi postanejo tudi vsi tisti, ki se včlanijo v svoje pokrajinsko slavistično društvo in članarino poravnajo na njegov račun.

Obvestilo članom pokrajinskih društev: do vključno 1. marca 2008 imate čas, da poravnate članarino za leto 2008 na račun svojega pokrajinskega društva. Če tega ne boste storili, boste v marcu skupaj z naslednjo številko *Kronike* prejeli položnico za plačilo članarine.

Članarino za leto **2008** (**20 €**) nakažite s plačilnim nalogom na račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. **Zaradi hitrejše identifikacije naj bo na nakazilu vaše polno ime in kraj bivanja.** Dodatna pojasnila daje računovodkinja Helena Kenda, Ljubljanska cesta 3, 4240 Radovljica (*helena.kenda@siol.net*, tel. 04 532 0180, 04 532 0182 in mobilnik 040 692 829). Novinci pošljite prijavnico na naslov Slavistično društvo Slovenije, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, lahko pa po elektronski poti na *milena.blazic@guest.arnes.si* ali preko obrazca na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/prijavnica.html.

Vabimo vse, ki bi želeli sproti zastonj prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne teme, da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na *miran.hladnik@guest.arnes.si*. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

▫▫▫

Ne spreglejte prijavnice za Slovenski slavistični kongres v Celovcu, natisnjene na koncu *Kronike*!

V spomin

Rajko Korošec (25. april 1957—24. maj 2008)

Ko je Rajko pred poldrugim letom izvedel za svojo usodno bolezen, je storil tako, kot predanemu Bralcu, bibliofilu in učenjaku pritiče: nakopičil si je zdravniških in zdravilskih knjig in jih zavzeto študiral, dokler mu niso pošle moči.

Rajko je na Filozofski fakulteti v Ljubljani diplomiral leta 1981 iz slovenščine in primerjalne književnosti. Za diplomsko nalogo je analiziral drugoosebnega pripovedovalca pri Cankarjevi *Nini* in s Cankarjem nadaljeval tudi na podiplomskem študiju. Dokončano magistrsko delo nam je predstavil v debatnem krožku *Slava*, oddal pa ga ni nikoli, ker mu menda ni bil všeč sklep. Namesto da bi sprejel ponujeno mu asistenturo pri Helgi Glušič, se je odločil za službo srednješolskega profesorja, objavljal je literarne kritike in spremne besede k pesniškim knjigam ter tudi sam pisal. Angažiral se je pri uredništvu dveh serij učbenikov za slovenščino, *Književnosti* (1983–89; skupaj s Frančkom Bohancem, Petrom Kolškom in Tinetom Logarjem) in *Branj* (2001–; skupaj z Vinkom Cudermanom in drugimi). Od leta 2002 dalje je bil spiritus agens zbirke *Esej na maturi* in nazadnje zbirke *Domača branja*. Deloval je v Lektorskem in v Slavističnem društvu. Rajko je živel z ženo Marto in sinom Matijema na Rimski cesti; tam si ga srečal, ko je peljal kužka na sprehod. Ta njegova prijazna in blaga podoba nas bo spremljala v spominu.

Kakor da bi se zedinili, da jih starost ne zanima, so veliko prezgodaj odšli najboljši bralci med gorenjskimi prijatelji, Tone Pretnar iz Tržiča, Miha Bregant s Poljšice pri Gorjah in zdaj še Rajko Korošec iz Lesec pri Bledu. — ***Miran Hladnik***, 25. 5. 2008

Pripis: Od Rajka Korošca smo se poslovili v četrtek, 29. maja 2008, ob 15.30 izpred vežice sv. Andreja na Plečnikovih Žalah.

Miran, ob žalostnem sporočilu o Rajkovem odhodu sem obudila spomine na srečanja z njim. Vidim ga kot študenta, iskrivega in prijaznega mladeniča, potem kot skrbnega očeta, kot sem ga večkrat srečala na Rimski cesti, ko je vodil otroka na sprehod. Nazadnje sem ga srečala na Prešernovi cesti, po dolgem premoru, že v času boja z boleznijo, ko sva se dolgo pogovarjala. Njegove ljubeznivosti, njegovega tedanjega poguma in ob tem tudi vitalnega nasmeha ni mogoče pozabiti. Spominjala se ga bom. — ***Helga Glušič*** <helga.krisper@volja.net>, 25. 5. 2008

Žalostna novica me je resnično presunila. Rajko je bil moj sošolec in kjerkoli in kadarkoli sva se po diplomi srečevala, sva brez težav ostajala zvesta temu mladostnemu zavezništvu. Ko zdaj v spominih podoživljam najina zadnja druženja, ugotavljam, da je od njih res minilo že najmanj kot leto dni. Žal sploh nisem vedela, da je bolan, kaj šele, da je njegova bolezen pogubna. Pa sem mislila, da se poznava ... — ***Darka Tancer Kajnih*** <darka.tancer-kajnih@mb.sik.si>, 25. 5. 2008

Miran, ostala sem brez besed, ker sploh nisem vedela, da je bil Rajko bolan. Nazadnje pa sem ga res srečala na Rimski cesti s kužkom ... — ***Silvija Borovnik*** <silvija.borovnik@uni-mb.si>, 25. 5. 2008

Vest o smrti Rajkotovi me je pretresla... taka blaga duša.. kaj ga je pokopalo...? Pa sin, koliko let ima? Čas beži, prijatelji odhajajo... — ***Barbara Suša*** <barbara.susa@retorika-kls.net>, 25. 5. 2008

Dragi Miran, je Rajko tisti kolega, s katerim sem tedaj prišel na Uskovnico? Kaj pa je bilo, odhajajo nam kolegi, vsako leto najmanj eden iz generacijske bližine! Svit se konča ... Z najglobljim sočutjem, — ***Zvonko Kovač*** <zkovac@ffzg.hr>, 25. 5. 2008

Ni me zelo presenetilo, je pa zelo zabolelo. Rajko je tretji pokojnik izmed fantov slovenističnega letnika, ki sem mu bil mentor. Pred dobrima dvema mesecema mi je v pogovoru tam pred uršulinsko cerkvijo – že precej ubog – dajal vtis, da še kar upa in upa. Bilo je na Blegošu, na Kalcu in Šilentaboru, na Hradčanih. In v knjižnicah in pri snovanju mature in v lektorskem društvu in ... — ***Janez Dular*** <Janez.Dular@gov.si>, 26. 5. 2008

čeprav sem vedel, da je rajko tako usodno bolan, me je pretreslo. bil je moj sošolec in mladostni kompanjon, s katerim sva marsikatero rekla o tem našem slovenskem jeziku in literaturi. potem sem ga srečeval občasno. enkrat mi je celo organiziral krasen nastop na šišenski gimnaziji, kjer je učil. nakar mi je naenkrat ob nekem srečanju ob ljubljanici pod tovarno rok, kjer je hodil na poti z onkologije, povedal, kako zelo je bolan. strašno novico mi je pripovedoval s humorjem in vdanostjo v usodo. nakar sem ga pred dobrim mesecem v antikvariatu glavan srečal zadnjič. mudilo se mi je in nisva rekla kaj dosti. čeprav sem vedel, kako je bolan, sploh nisem pomislil, da bi bilo tisto hitro srečanje lahko zadnje. vedno je bil tako optimističen in čeprav že zelo nemočen, navidez poln energije. — ***roza »BogoRoz«*** <bogoroz@siol.net>, 26. 5. 2008

Res žalostno. Odšel je prezgodaj. Še eden od naših Slavjanov. Nisem vedel. Sicer nisva bila v tesnem stiku, a večkrat sva se srečala v okolici FF in se pogovarjala o vsemogočem: bil je razgledan in prijeten sogovornik, pronicljiv in razumevajoč. Do drugih v svojih ocenah različnih slavističnih dogajanj in kolegov. In za svojega majhnega kužka, ki je vedno jezno lajal na druge kužke v parku, je imel veliko

potrpljenja in prijazno, blago besedo ... Sožalje vsem njegovim, — ***Vladimir Osolnik*** <Vladimir.Osolnik@ff.uni-lj.si>, 26. 5. 2008

Rajka sem poznala in z njim sodelovala dolga leta. Imela sem ga priložnost videti kot učitelja na Šubičevi gimnaziji in na gimnaziji Šiška ter kot mentorja mojim študentom. Bil je načitan, strokovno razgledan, na tekočem s sodobnim literarnim in kulturnim dogajanjem. Komunikativen z dijaki, požrtvovalen mentor študentom. Bil je moj sodelavec pri učnem načrtovanju in pisanju učbenikov. Tudi kritičen do projektov, pri katerih sem sodelovala, in sem bila zato toliko bolj vesela, ko se je kritika preobrazila v pohvalo – ker sem ga imela za avtoriteto, in mi je znal utemeljiti, da ve, zakaj izreka eno in drugo. Ob srečanjih v zadnjem času, pa ob poročilih prijateljev, da mu gre s slabšega na slabše, sem se pogosto spomnila Quasimodovih verzov, objavljenih tudi v naših skupnih Branjih: »Vsakdo sam stoji na srcu zemlje, / s sončnim žarkom preboden: / in je takoj večer.« — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 26. 5. 2008

Tudi mene je zelo pretresel Rajkov odhod. Midva sva bila pravzaprav neke vrste rojaka in to sva oba ob vsakem srečanju rada poudarjala. Oče je bil doma s Koprivnika, kjer se po domače reče pri Vršičnjeku in tako sem ga malo za šalo in tudi zares rada imenovala Vršičnjek. Tudi sam je pritrjeval, da je Bohinjc in seveda Vršičnjek, čeprav ga je dediščina odrinila in izrinila iz očetove rojstne hiše. A podedoval je mnogo iskrivih in prijaznih bohinjskih »bližnjic«, ki so me razveseljevale. O njegovi bolezni sem izvedela prav na Koprivniku; Tomaž Bregant, Mihov brat, mi je povedal, da je bil operiran, a jaz sem si kar zapičila v glavo, da se bo izmazal. Še posebno zato, ker je dejal, da bo Rajko boter Mihovemu sinu Janu. Pripomnil je sicer, da ima težave z ravnotežjem, a da je zelo pogosto obiskoval Miha. Ob misli na oba premlada pokojnika mi že ves dan zasedajo zavest Prešernovi verzi: *Mlad umrje, kdor od bogov izbran je* ... Žal ne moremo vplivati na njihovo izbiro, a vseeno bi želela, da bi se zgodil čudež in bi v naših vrstah zagledala žive in zdrave: Tončka, Miha in Rajka. Zraven pa še mojega očeta. — ***Minka Marija Cvetek*** <marija.cvetek1@guest.arnes.si>, 26. 5. 2008

Osebnost, vedno prijazen, razgledan, načitan ... Čeprav je bil iz istih krajev kot jaz, sva se srečevala prav v Ljubljani. Žal mi je, da nas je zapustil. — ***Alenka Jensterle Doležal*** <dolezalova.l@volny.cz>, 27. 5. 2008

Že zjutraj sem šla mimo Rajkove vežice na Žalah. Škoda ga je bilo. Za takimi ljudmi ostane praznina. — ***Barbara Sosič*** <barbara.sosic@etno-muzej.si>, 29. 5. 2008

Alexandra Berková

V Pragi je prejšnji teden v 59. letu starosti umrla ena najvidnejših češkihpisateljic Alexandra Berková. Neizbrisen pečat je pustila tudi s svojim pedagoškim

udejstvovanjem. V začetku devetdesetih let je bila med ustanovitelji Literarne akademije in visoke šole Josefa Škvoreckega v Pragi, kjer je učila do svoje smrti. Leta 2001 je postala predstojnica katedre za kreativno pisanje. Z Alexandro Berkovo Češka ni izgubila le odlične pisateljice, ki se je s svojim pisateljskim opusom zagotovo že zapisala v zgodovino češke in svetovne literature (njene knjige so bile doslej prevedene v finščino, bolgarščino, španščino in slovenščino). Močno jo bodo pogrešali študentje, ki jim je predajala svoje dragoceno znanje. — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 21. 6. 2008

Taras Kermauner (13. april 1930—11. junij 2008)

Mene ta 'slava' v javnosti, ki ni pričakovana, načenja od znotraj, namreč manj mi dopušča pisanja, svobode, distance, zapleta me v nove in nove povezave, ki so zaenkrat sicer zelo zanimive, nikdar jih ne bi pričakoval, k meni hodijo 'pomembneži', ki se prej zmenili niso zame (kot k Tolstoju v Jasno Poljano, tudi Vošnjak?), kar mi godi, a obenem hočem, da so ti odnosi ustvarjalni, torej ne površni, torej se moram v njih angažirati, torej ... sranje. (Iz pisma ***Tarasa Kermaunerja*** 29. marca 2008)

Vesel sem, da sem te poznal. — ***Miran Hladnik***

Kosovelova knjižnica Sežana je 26. junija 2008 priredila SPOMINSKI VEČER TARASU KERMAUNERJU. Spominu na akademika, književnika in literarnega zgodovinarja so se poklonili: Peter Abram, Janko Kastelic, Miroslav Košuta, Bogomila Kravos, Jolka Milič, Nadja Mislej Božič, Kristijan Muck, Aleksander Persolja, Majda – Jasna Persolja ter Monika in Vladko Vremec. Tarasova besedila je bral Aleksij Pregarc.

Društvena obvestila

Zapisnik redne seje Upravnega odbora Zveze društev SDS 14. decebra 2007

Seja je bila v petek, 14. decembra 2007, ob 16. uri v Banketni dvorani Mestne občine Ljubljana. Navzoči člani UO in povabljenci: Miran Košuta (predsednik), Zoran Janković (župan Mestne občine Ljubljana), Matjaž Zaplotnik, Helena Kenda (računovodkinja), Jerca Vogel, Marija S. Leskovar, Boštjan Debelak, Senija Smajlagič, Andrejka Šušmelj, Alenka Prebičnik Šešel, Barbara Oman, France Novak, Danica Rangus, Tatjana Hafner, Andreja Žele, Alenka Šivic Dular, Andraž Jež, Petra Jordan, Maruška Agrež, Urška Jarnovič, Boža Krakar Vogel, Miran Hladnik, Blanka Bošnjak, Klavdija Kranjc Jenstrle, Zoltan Jan, Bojana Modrijančič Reščič, Saša Cuzak. Opravičili so se: Milena Mileva Blažić, Lojzka Bratuž, Janja Urbas.

Dnevni red:

1. predsedniško in računovodsko poročilo;
2. obračun Kongresa SDS v Trstu in načrtovanje Kongresa v Celovcu;
3. Cankarjevo tekmovanje 2007, Cankarjev literarni festival 2008;
4. predlog ustanovitve Sekcije SDS za ruski jezik;
5. izvolitev društvenega kandidata v Državni svet RS;
6. razno.

K 1. točki: Predsednik pozdravi navzoče člane in povabljence, zahvali se Mestni občini Ljubljana za vnovično gostoljubje in županu g. Zoranu Jankoviću za njegovo uvodno prisotnost na seji. Župan Janković pozdravi udeležence sestanka, naglasi bistvenost kulture v okviru politike Mestne občine Ljubljana, zaželi SDS uspešno delovanje in se poslovi. Predsednik pokloni županu v dar zbornik *Živeti mejo*. V nadaljevanju seje predsednik našteje opravičene člane in povabljence ter predlaga odobritev na spletni strani društva objavljenega zapisnika prejšnje seje Upravnega odbora z dne 29. 6. 2007. Zapisnik je soglasno odobren.

Predsednik oriše nato dosežke in delo društva v pojunijskem obdobju. Naporno je bilo zaradi zahtevne izpeljave kongresa v Trstu, naprezanj za ohranitev Cankarjevega tekmovanja (CT) v prenovljeni različici, izdajanja dvojnih številk *Kronike*, urejanja članskih seznamov za *Jezik in slovstvo* (JiS) in *Slavistično revijo* (SR). Ob tem je bilo vloženo še veliko prošenj za kongres v Trstu, vodstvo pa je tudi skušalo zajeziti finančni odliv in izboljšati kritično finančno stanje društva.

S tem v zvezi poda računovodkinja ga. Helena Kenda – v skladu s sklepi prejšnje seje – poročilo, v katerem je naveden podrobni pregled denarnih tokov na transakcijskem računu društva v letu 2007. Poročilo je posredovano prisotnim tudi kot izroček.

Predsednik pojasni, da je bilo nujno poostriti nadzor nad finančnim poslovanjem SDS, potem ko smo 24. marca lani prejeli računovodsko poročilo za leto 2006, ki je po obračunu prilivov in odlivov izkazovalo za 36.921 evrov izgube. Lansko bilanco so prevesili v minus predvsem stroški za publicistično dejavnost (tisk posebnih številk *Slavistične revije*, avtorski honorarji ipd.) in stroški za izvedbo zagrebškega kongresa. Poleg tega je knjigovodstvo evidentiralo še za približno 32 tisoč evrov terjatev iz prejšnjih let. S sanacijskim programom smo izvedli korenite spremembe, saj smo sproti ažurirali sezname revij, po poslanih opominih smo izterjali tretjino dolga (približno 13.000 evrov), zmanjšali smo stroške tiska (npr. z združitvijo številk *Kronike* in natisom samo tistih del Slavistične knjižnice, ki prejmejo ministrsko subvencijo, kot npr. pravkar izdana monografija Barbare Pregelj *Zgledno omledno*) in uvedli strožjo honorarno politiko (z ukinitvijo honoriranja piscev in urednika kongresnega zbornika, odpravo denarnih nagrad na kongresu ter začasno zamrznitvijo nekaterih honorarjev in podjemnih pogodb). Predsednik izpostavi razveseljiv rezultat navedenih ukrepov: SDS je v zadnjih

dneh poravnalo vse svoje odprte račune, izplačalo obveze do dobaviteljev, avtorske honorarje, podjemne pogodbe in druge stroške.

Ga. Kenda oriše nato omenjeno računovodsko poročilo. Predlaga, da bi pri vodenju bilance združili stroškovni mesti društva in svetovnega slavističnega kongresa, vendar je predlog zavrnjen zaradi nasprotovanja kolegice Šivic Dular. Kendova pojasni, da bi bilo v bodoče dobro sklepati vse pogodbe v bruto zneskih. Predlog je sprejet. Urška Jarnovič predlaga, naj pošljeta reviji naročnikom namesto računa predračun, dopisi v tujino pa naj bodo obvezno opremljeni tako s slovenskim besedilom kot z angleškim prevodom, da ne bomo vzburjali nepotrebnih medijskih polemik. Predlog je sprejet. Ga. Kenda pripomni, naj reviji obvestita naročnike, da morajo plačati predračun, ki ga prejmejo. Šele po plačilu le-tega jim bo namreč knjigovodstvo izstavilo račun v potrditev že plačane naročnine. Šivic Dularjeva predlaga, da bi ob davčni napovedi del dohodnine davčni zavezanci lahko namenili SDS. Predsednik pojasni, da je društvo že sprožilo akcijo za odmero dela dohodnine, saj je še kako potrebno iskati dodatne finančne vire. Res je namreč, da ima SDS ta hip na tekočem računu 52.913 evrov in da je v letu 2007 poslovalo skoraj brez izgube. Toda upoštevati je treba: da bodo prihodki od naročnin revij v bodoče manjši zaradi krepko okleščenih seznamov naročnikov; da v letu 2008 ne bo postavke CT in si torej ne moremo obetati priliva od seminarskih kotizacij; da je večina sedanjih sredstev na računu revij akontacija za njihove bodoče tiskarske stroške; da so znatno narasli knjigovodski stroški; da država ne namenja sredstev za administracijo društva; da nimamo dodatnih donatorskih ali sponzorskih finančnih virov. Predsednik zato predlaga: povišanje društvene članarine od sedanjih 16 na 20 evrov, povišanje naročnine revij, pomnožitev števila naročnikov, povečanje knjižne prodaje (po hvalevrednem zgledu Matjaža Zaplotnika in njegove akcije v knjigarni Konzorcij) in iskanje alternativnih finančnih virov.

S tem v zvezi se razvije poglobljena razprava. Danica Rangus predlaga, da bi v zameno za povišano članarino tudi kaj ponudili članom, poleg *Kronike* npr. popust pri ekskurziji na kongresu ipd. Klavdija Kranjc Jenstrle opozori, da pokrajinska slavistična društva nimajo denarja in da šole nočejo več plačevati učiteljem kotizacij za kongres, ker naj bi bile le-te previsoke. S slednjim se strinja tudi Alenka Prebičnik Šešel, ki dopolnjuje, da so šolske knjižnice oblikovale seznam, kolikokrat je katera revija izposojena, in na tej podlagi tudi nehale naročati določeno publikacijo, če je bilo zanjo premalo zanimanja. Kolegica Šešel zato predlaga, da bi MŠŠ, MOL, ministrstva ali drugi institucionalni osebki finančno podprli SDS. Andreja Žele opozori na izpad naročnin in predlaga, da bi šolam poslali poziv, naj zaradi slovenščine ohranijo ali obnovijo naročilo na vsaj en izvod *SR* in *JiS*-a. Boža Krakar Vogel meni, da *JiS* ne zajema več take problematike, kakršno je nekoč, in da ne obravnava več šolnikom zanimivih didaktičnih vprašanj. Matjaž Zaplotnik opozori, da so se v šolah naročnine na *JiS* in *SR* res zmanjšale, na ta račun pa so se povečale naročnine na revijo *Slovenščina v šoli*. Alenka Prebičnik Šešel doda, da je splošni upad naročnin v šolah zelo velik. Alenka Šivic Dular

pokomentira samo zasnovo revije *JiS* in nujnost, razmisliti o načelnih vsebinskih usmeritvah obeh revij.

Predsednik strne debato v sledeče sklepe: vsebinski identiteti obeh revij velja posvetiti specifično pozornost na kateri od naslednjih sej; med pokrajinskimi in matičnim društvom naj velja načelo vzajemne pomoči; povišek članarine je odobren, le njegova vsota bo naknadno določena; o morebitnem povišku naročnin pa bosta odločili reviji sami.

K 2. točki: Predsednik poroča o 18. Slovenskem slavističnem kongresu, ki je potekal od 18. do 20. oktobra 2007 v Trstu. Predavalo je 41 predavateljev, predstavljeno je bilo več kot 20 publikacij in projektov, izšel je 400 strani obsežni zbornik Živeti mejo, podeljeni sta bili dve priznanji za življenjsko delo Pavletu Merkuju in Sergiju Šlencu. Od 210 kolegov udeležencev je bilo 148 plačnikov kotizacije, 41 predavateljev in 21 povabljencev (predsedniki pokrajinskih društev, častni člani in drugi neplačniki kotizacije).

Medijsko podporo in pozornost so izkazali večinoma pokrajinski primorski časopisi, radijske in televizijske postaje, pomanjkljivo pa je bilo poročanje osrednjeslovenskih medijev (*Delo*, *Dnevnik*, Radio in RTV Slovenija). Kljub razposlanim vabilom je bila tudi navzočnost slovenskih državnih predstavnikov preskromna. Kongres je organizacijsko, vsebinsko in finančno uspel. Predsednik Košuta se zato zahvali vsem, ki so kakorkoli pripomogli k njegovi uspešni izvedbi, posebej še: kolegicama Alenki Šivic Dular in Martini Ožbot, ki sta napisali utemeljitvi za nagrajenca; Pšenici Kovačič, ki je zanju izdelala diplomi; predsednikom pokrajinskih društev; študentski sekciji, ki je v Trst poslala štiri dragocene sodelavke; Matjažu Zaplotniku za računalniško pomoč na samem kongresu in tozadevno ureditev društvene spletne strani; Miranu Hladniku za vodenje ene izmed predavateljskih sekcij; najbolj pa organizacijskemu odboru kongresa, njegovemu predsedniku prof. Borisu Pangercu in tajnici Mariji Besednjak.

Naslednji, letošnji kongres bo potekal v Celovcu od 2. do 4. oktobra 2008. Sopriredil ga bo krajevni organizacijski odbor, ki ga sestavljajo Miha Vrbinc, Ursula Doleschal in Peter Svetina. Naslov kongresa bo »Slovenščina med kulturami«. Prijava referatov je mogoča do 1. februarja 2008. Glede dolgoročnega kongresnega načrtovanja pa Košuta prebere predlog predsednice slavističnega društva Prekmurje in Prlekija, Vere Granfol, naj se po Zagrebu, Trstu in Celovcu kongres preseli leta 2009 še v Monošter. S tem bi simbolno dokazali, da je »pogosto odrinjano/pozabljano/ zapostavljano Porabje /.../ vendarle del nas«, vnovič opozorili na obmejno manjšinsko problematiko in hkrati idealno sklenili kongresno obplovbo državnega ozemlja, ki jo je SDS začelo z zagrebško prireditvijo. Predlog je soglasno in navdušeno sprejet.

Alenka Šivic Dular se zahvali predsedniku Košuti in organizacijskemu odboru za odlično organiziran tržaški kongres.

K 3. točki: Predsednik poroča o zapletih, ki so nastali po izvedbi CT 2007. Kot znano, je SDS doslej prirejalo CT skupaj z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo (ZRSŠ) in ob finančni podpori Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije (MŠŠ). Strokovno, seminarsko, ocenjevalno in prireditveno breme tekmovanja je nosilo SDS, za samo izvedbo na šolah pa je skrbel ZRSŠ, predvsem njegov uslužbenec in glavni koordinator tekmovanja, g. Vlado Pirc. Po zadnji, brez vsakršne krivde Slavističnega društva slabo izpeljani izvedbi Cankarjevega tekmovanja v letu 2007 je ZRSŠ sklical 6. 6. 2007 sestanek organizatorjev in enostransko odstopil od nadaljnjega soprirejanja tekmovanja (zapisnik s tozadevno odstopno izjavo direktorice Zavoda Natalije Komljanc je dosegljiv na spletni strani SDS). Na enostransko prekinitev Zavodovega sodelovanja je SDS nemudoma reagiralo. Že 7. junija 2007 smo MŠŠ zaprosili za sestanek, da bi odgovorne seznanili z novonastalim položajem. Čakali smo do 9. julija 2007. Na tistem in dveh nadaljnjih sestankih z MŠŠ smo poudarili, da je bodočnost Cankarjevega tekmovanja življenjsko ogrožena, saj je SDS nepoklicna organizacija, ki nima ustreznih finančnih sredstev, sedeža, kadrov ali struktur, da bi lahko sama prirejala tekmovanje v dotedanji obliki. Hkrati smo pripravili v okviru društvene Skupine za prenovo Cankarjevega tekmovanja agilnejšo, sodobnejšo in atraktivnejšo inačico pobude, ki bi jo ob ustrezni državni subvenciji lahko izvedli zgolj z lastnimi volunterskimi močmi. MŠŠ je omenjenemu projektu obljubilo pomoč v obliki računalniškega programa, v isti sapi pa je za komaj zaključeno Cankarjevo tekmovanje 2007 dodelilo SDS namesto zaprošenih 28.000 evrov zgolj 5.000 evrov subvencije. Društvu namenjena sredstva za soprirejanje tekmovanja so se tem znižala za 80 odstotkov v primerjavi s prejšnjim letom, saj je za izvedbo Cankarjevega tekmovanja 2006 MŠŠ izplačalo SDS 4.400.000 sit (oziroma 19.000 evrov). Ob takšnih finančnih in izvedbenih neobetih se je SDS naposled moralo odreči samostojni organizaciji Cankarjevega tekmovanja v letu 2008, kar smo septembra 2007 sporočili v Izjavi za javnost, objavljeni na društveni spletni strani.

Po objavi Izjave je v zameno za trideset let v tekmovanje vloženega truda SDS prejelo 2. 10. 2007 od generalne direktorice Direktorata za vrtce in osnovno šolstvo MŠŠ, ge. Mojce Škrinjar, revizijski poziv, naj v štirinajstih dneh dokumentira porabo prejetih sredstev za organizacijo Cankarjevega tekmovanja 2006, kar z drugimi besedami pomeni, da je Ministrstvo osumilo društvo oz. takratnega podpisnika pogodbe Mirana Hladnika »nenamenske porabe sredstev ali druge hujše kršitve pogodb«. SDS je v skladu z zakonom in podpisano pogodbo predložilo MŠŠ ustrezno dokumentacijo, pripravlja pa tudi specifikacijo stroškov za CT 2007, iz katere bo razvidno, da so pokrajinska društva potrosila nad 23.000 evrov za organizacijo CT 2007, dobila pa bodo od MŠŠ kvečjemu obljubljenih 5000 evrov, če seveda ne bo dodatnih revizij.

Na kongresu v Trstu je prav zaradi tako kočljivega položaja predsednik sklical 19. 10. 2007 sestanek o CT. Na njem je bilo društvu neuradno sporočeno, da se CT v letu 2008 ne ukinja, da ga bo izvajal ZRSŠ in da koordinira skupino za izvedbo CT dr. Igor Saksida. Dr. Saksida je v Trstu tudi pozval SDS naj sodeluje pri pripravi CT 2008. Predsednik je ob tem poudaril pripravljenost društva na dialog, vendar pod pogojem, da MŠŠ uradno povabi SDS k soprirejanju CT in umakne kakršnekoli revizijske postopke na njegov račun. SDS odtlej ni prejelo nikakršnega uradnega povabila ne s strani MŠŠ, ne ZRSŠ, ne g. Sakside.

Predsednikovemu poročilu sledi razgibana debata, v kateri sodelujoči ožigosajo nekorektno ravnanje ZRSŠ in MŠŠ do Slavističnega društva Slovenije in samih slovenističnih pedagogov, ki so na šolah zdaj prisiljeni izvajati CT po službeni dolžnosti. Poudarjeno je, da se zoper takšno ravnanje delodajalca učitelji lahko utemeljeno pritožijo edinole prek sindikalnih predstavništev. Kritično besedo o problemu bi v imenu SDS lahko oblikovala Sekcija za didaktiko, katere koordinatorica Vida Udovič Medved je sicer neuradno izrazila željo po odstopu. Upravni odbor sklene, da bo vprašanje CT proučila Sekcija za didaktiko SDS, na čelo katere naj se – po morebitnem uradno potrjenem odstopu Vide Udovič Medved – imenuje drug koordinator.

Predsednik nato poroča o Cankarjevem literarnem festivalu (CLF), ki ga vodi Klemen Lah. Po lanski uspešni izvedbi bo SDS priredilo CLF tudi letos: učenci in dijaki bodo spoznavali pravila pisanja filmskega scenarija po literarni predlogi in se preizkusili v pisanju scenarijev. Najbolj izvirni scenariji bodo nagrajeni, njihovi mladi avtorji pa bodo junija 2008 obiskali filmski festival Otok Izola in poglobili znanje na tamkajšnji scenaristični delavnici. Za mentorje je SDS v ta namen že priredilo 29. in 30. novembra 2007 scenaristično delavnico Iz knjige v film, ki je potekala v Cankarjevem domu v Ljubljani. Udeleženci so pod vodstvom izkušenih scenaristov (Zdravko Duša, Ana Lasić in Matevž Luzar) obravnavali pisanje scenarijev in spoznavali temeljna pravila scenaristike, ki jih zdaj lahko posredujejo udeležencem CLF 2008.

K 4. točki: Kolegica Aleksandra Derganc je dne 9. 11. 2007 upravnemu odboru pisno posredovala predlog o ustanovitvi Sekcije SDS za rusistiko. Doslej so bili rusisti sicer že člani SDS in svoje sekcije niso potrebovali, zdaj pa bi bila le-ta potrebna, da bi po razpadu Društva za tuje jezike RS rusisti vsaj pod okriljem SDS lahko izvedli v letu 2008 tekmovanje iz ruščine za srednješolce. Sredstva za izvedbo tekmovanja in samo delovanje sekcije bodo rusisti pridobili od sponzorjev, zaradi česar ne bodo bremenili proračuna SDS. Po izčrpni razpravi, v katero posežejo predlogu v prid zlasti kolegi Žele, Šivic Dular in Košuta, upravni odbor pod zgoraj navedenimi pogoji soglasno odobri ustanovitev Sekcije SDS za rusistiko.

Absolventka Saša Cuzak nato na kratko predstavi načrte junija ustanovljene Študentske sekcije SDS. Zahvali se Matjažu Zaplotniku za pomoč pri postavitvi

spletne strani in Mileni Blažić za splošno pomoč. Glavna naloga, ki so si jo zadali, je predvsem povezovanje in navezovanje stikov s študenti drugih slovenistik. Cuzakova tudi predlaga, da bi za člane študentske sekcije prilagodili naročnini na reviji *JiS* in *SR*, kar bo – po sklepu upravnega odbora – predmet nadaljnjega, posebnega dogovora z obema glavnima urednikoma in predsednikom Košuto. Sekcija bo 9. januarja 2008 priredila filmski večer, v načrtu pa ima še izvedbo etimološkega večera.

K 5. točki: Predsednik čestita odborniku Zoltanu Janu, ki je bil na predlog društva 22. 11. 2007 vnovič izvoljen v Državni svet, in se zahvali volilni komisiji ter vsem društvenim elektorjem za sodelovanje. Zoltan Jan se zahvali za izkazano mu zaupanje in podčrta, da se bo v mejah svojih pristojnosti čimbolj zavzel za društvo.

K 6. točki: Predsednica SD Nova Gorica Andrejka Šušmelj seznani prisotne, da bodo 18. in 19. aprila 2008 potekali 19. Primorski slovenistični dnevi, ki bodo tokrat strokovno ubrani na temo »Brda v slovenskem jeziku in literaturi«.

Ob koncu seje Marija S. Leskovar, podpredsednica SDS, v imenu pokrajinskih društev med aplavzom prisotnih izroči predsedniku Košuti društveni poklon za tržaške prireditelje letošnjega slavističnega kongresa s prošnjo, naj čestitke Upravnega odbora in celotnega SDS prenese tudi organizacijskemu odboru, prof. Borisu Pangercu in gospe Mariji Besednjak.

Ljubljana, 14. december 2007

Zapisničarka: Saša Cuzak (*sasa.cuzak@gmail.com*)
Predsednik SDS: Miran Košuta (*kosuta@units.it*)
Tajnica SDS: Milena Mileva Blažić (*milena.blazic@pef.uni-lj.si*)

6. februarja 2008 je na Šolskem centru Ljubljana, Aškerčeva 1, potekal ***redni občni zbor SD Ljubljana***.

DNEVNI RED:
1. Izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja, overovitelja zapisnika;
2. Poročilo o delu Upravnega odbora SDL v letu 2006–07;
3. Poročilo o finančnem poslovanju društva;
4. Poročilo Nadzornega odbora;
5. Potrditev ali razrešitev starega Upravnega in Nadzornega odbora ter izvolitev novega;
6. Program nadaljnjega delovanja društva;
7. Razno. — ***Marija S. Leskovar*** <marija.leskovar@guest.arnes.si>, za UO SDL, predsednica SD Ljubljana

Poročilo o Državnem tekmovanje v znanju ruskega jezika ter poznavanju ruske civilizacije in kulture, ki je potekalo 12. aprila 2008 na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V soboto, 12. aprila 2008, je na Filozofski fakulteti v Ljubljani potekalo državno tekmovanje za srednješolske dijake, ki se učijo ruščino. Tekmovanje je potekalo na dveh ravneh: za dijake 2. letnikov na osnovni in za dijake 3. letnikov na višji ravni. Tekmovanje je zajemalo krajši test iz poznavanja ruske kulture in civilizacije, preverjanje bralnega razumevanja, poznavanja in rabe slovnice, po premoru in malici pa so se dijaki na osnovni ravni razpisali o tem, kako preživljajo različne praznike, kje živijo in kako preživljajo prosti čas, dijaki na višji ravni pa so opisali svoje izkušnje z izmenjave s sovrstniki iz Rusije. Dva najboljša dijaka v vsaki izmed kategorij sta prejela povratno letalsko vozovnico v Moskvo ter uslugo organizacije in spremstva na enotedenskem tečaju ruščine na Državnem inštitutu ruskega jezika v Moskvi. Fotografije s tekmovanja, ki jih je posnel Simon Feštanj, tajnik Sekcije za ruski jezik SDS, si lahko ogledate na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/rus.html. — organizatorji tekmovanja, 13. 4. 2008

Ljudje

V petek, 21. marca 2008, je bila v okviru Tedna Univerze slavnostna podelitev priznanj in častnih nazivov Univerze na Primorskem. Častni doktorat Univerze na Primorskem je prejel akad. prof. dr. Boris Paternu, in sicer za izjemne dosežke pri razvoju in uveljavljanju slovenske literarne vede in književnosti, zlasti za svoj prispevek k raziskovanju Prešernove poezije in za svoje celostno raziskovanje slovenske književnosti in literarne kritike. Slavnostna akademija s podelitvijo priznanj je potekala v avli sedeža UP, v koprski Armeriji, slavnostna govornika pa sta bila – poleg rektorja UP Rada Bohinca – tudi predsednik RS Danilo Türk in prvi častni doktor UP, pisatelj Boris Pahor. — ***Marcello Potocco*** <marcello.potocco@guest.arnes.si>, 2. 4. 2008

Pretnarjev nagrajenec Kari Klemelä v Tržiču. Knjižnica dr. Toneta Pretnarja in Občina Tržič v sodelovanju z VELENJSKO KNJIŽNO FUNDACIJO sta 10. junija 2008 priredili srečanje z letošnjim Pretnarjevim nagrajencem Karijem KLEMELO. Drugo leto zapored je Tržič gostil delegacijo Lirikonfesta iz Velenja, z njo pa je prišel v goste ambasador slovenske književnosti in jezika na Finskem Kari Klemelä. S Pretnarjevim nagrajencem se je pogovarjal pobudnik in ustanovitelj Pretnarjeve nagrade, književnik in prevajalec Ivo Stropnik.

Sosvet za podelitev Pretnarjeve nagrade, ki jo v organizaciji Književne asociacije Velenika in Velenjske knjižne fundacije ter pod glavnim pokroviteljstvom Ministrstva RS za kulturo, Mestne občine Velenje in družbe Gorenje podeljujejo

od leta 2004 na tradicionalnem Herbersteinskem srečanju književnikov oz. od 2008 na mednarodno razširjenem Lirikonfestu v Velenju, se je letos odločil izreči javno zahvalo in priznanje s Pretnarjevo nagrado mednarodno zaslužnemu razširjevalcu in ambasadorju slovenske književnosti in jezika na Finskem – Kariju Klemeli (1955), finskemu prevajalcu, založniku in prijatelju slovenske literature in jezika – za večletno posredovanje slovenske literature na Finsko in vzpostavljanje finsko-slovenskih književnih stikov.

Pretnarjeva nagrada, s častnim naslovom ambasador slovenske književnosti in jezika, je mednarodno priznanje oz. osrednja slovenska kulturna zahvala tistim posameznikom (izjemoma dvema ali skupini), enakovredno tujim in slovenskim državljanom, ki si po svetu v duhu dr. Toneta Pretnarja (1945–1992) pomembno, zaslužno in svetovljansko prizadevajo za seznanjanje s slovensko literaturo, slovenskim jezikom in slovenskimi književniki, oziroma za njihovo mednarodno uveljavljanje in povezovanje. S sprejemom Pretnarjevega nagrajenca se od leta 2007 dalje dogodku pridružuje Občina Tržič. Pretnarjevo nagrado so doslej prejeli: Ludwig Hartinger (Avstrija, 2004), František Benhart (Češka, 2005), Gančo Savov (Bolgarija, 2006) ter zakonca Božena in Emil Tokarz (Poljska, 2007).

Kari Klemelä (roj. 3. maja 1955) je finski književni prevajalec, založnik, fotograf in vodja Finsko-slovenskega kulturnega in prijateljskega društva Slovenia-seura. Na univerzi v Kijevu je študiral ruščino (1976–77), na univerzi v finskem mestu Turku (1977–85) primerjalno književnost, etnografijo, ruščino in druge jezike, v poletnih tečajih v Ljubljani slovenščino (v letih 1998 in 1999) ter na univerzah v Zagrebu in Dubrovniku (2004 in 2006) hrvaščino. Leta 1984/85 je delal v civilni službi v finskem samostanu Uusi-Valamo, med 1987–90 v univerzitetni knjižnici v Turkuju, od leta 1987 pa predvsem prevaja književnost.

Doslej je izdal okrog 50 knjižnih prevodov iz 10 jezikov, od tega 25 iz ruščine, 6 iz angleščine, od leta 1997 pa 15 del južnoslovanske proze in poezije. Je prvi in trenutno edini na Finskem, ki prevaja iz izvirnih jezikov iz vseh južnoslovanskih književnosti (razen bolgarske). Iz slovenščine je doslej prevedel osem knjig (Evald Flisar: *Čarovnikov vajenec*, *Velika žival samote*; Aleš Debeljak: *Somrak idolov*, *Mesto in otrok*; Maja Novak: *Izza kongresa ali umor v teritorialnih vodah*; Boris Pahor: *Nekropola*; Tomaž Šalamun: *Izbrane pesmi 1966–2006*; Janko Prunk: *Kratka zgodovina Slovenije*) (iz gradiva Lirikonfest ’08). — ***Marija Maršič*** <marija.marsic@guest.arnes.si>, 5. 6. 2008

Letošnjo kresnikovo nagrado je dobil roman *Rizling polka* Štefana Kardoša, ki je izšel pri Literi v Mariboru. — ***Miran Hladnik***, 24. 6. 2008

Od oktobra 2007 so na ljubljanski slovenistiki in slavistiki magistrirale naslednje osebe:

5. novembra 2007 je na Oddelku za anglistiko in amerikanistiko Dušanka Zabukovec opravila zagovor magistrskega dela *Slovenjenje imen v književnem prevodu*. Mentorica: red. prof. dr. Meta Grosman.

14. decembra 2007 je Vera Vetrih na Oddelku za slovenistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Poučevanje civilizacije in kulture v okviru lektorata slovenščine na tujih univerzah*. Mentorica: red. prof. dr. Boža Krakar Vogel.

19. decembra 2007 je Jerneja Stoviček na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Odmevi eksistencializma v slovenskem pripovedništvu po 2. svetovni vojni*. Mentor: red. prof. dr. Vladimir Kralj.

21. decembra 2007 je Nataša Detič na Oddelku za slovenistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Somatska frazeologija slovenskega jezika*. Mentorica: red. prof. dr. Erika Kržišnik.

10. januarja 2008 je Mojca Saksida na Oddelku za slovenistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Slovenska rockovska besedila v literarnem sistemu*. Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik.

24. januarja 2008 je Marjana Mlinar Hodak na Oddelku za slovenistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Vrednotenje zapisanih besedil dijakov pri pouku slovenščine v srednjih strokovnih in poklicno-tehniških šolah*. Mentorica: red. prof. dr. Boža Krakar Vogel.

12. februarja 2008 je Tina Cvijanovič na Oddelku za slavistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Slengizmi v jeziku mladostnikov*. Mentorica: red. prof. dr. Ada Vidovič Muha.

14. februarja 2007 je na Oddelku za slovenistiko Uršula Fendre zagovarjala magisterij z naslovom *Religioznost v sodobni slovenski prozi*. Mentor: doc. dr. Aleksander Bjelčevič.

21. februarja 2008 je na Oddelku za slovenistiko Magdalena Udovč zagovarjala magisterij z naslovom *Urbano in ruralno v slovenski književnosti*. Mentor: red. prof. ddr. Igor Grdina.

29. februarja 2008 je Bojana Todorović na Oddelku za slavistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Prihodnjik v slovanskih jezikih*. Mentorica: red. prof. dr. Alenka Šivic Dular.

21. februarja 2008 je Natalia Vid na Oddelku za slavistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Biblijski motivi v prozi Mihaila Afanasijeviča Bulgakova*. Mentor: izr. prof. dr. Miha Javornik.

4. marca 2008 je Loredana Umek na Oddelku za slovenistiko zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Prostor v sodobni tržaški prozi*. Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik.

27. marca 2008 je Branka Fišer na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Fantastika in sodobni slovenski roman*. Mentor: red. prof. dr. Tomislav Virk.

30. junija 2008 je na Oddelku za slovenistiko Petra Zaranšek zagovarjala svoje magistrsko delo z naslovom *Kretnje kot vir frazeološkega zaklada slovenskega jezika*. Mentorica: red. prof. dr. Erika Kržišnik.

V istem obdobju pa so na isti fakulteti doktorirali:

21. decembra 2007 je Vita Žerjal Pavlin na Oddelku za slovenistiko zagovarjala doktorat z naslovom *Oblikovanje ciklov v slovenski liriki 19. in 20. stoletja*. Mentor: red. prof. dr. Marko Juvan.

11. marca 2008 je mag. Barbara Zorman na Oddelku za slovenistiko zagovarjala doktorat z naslovom *Pripovedne funkcije likov slovenskih ekranizacij*. Mentor: red. prof. dr. Marko Juvan.

16. aprila 2008 je imel na Oddelku za slovenistiko mag. Hotimir Tivadar zagovor doktorata z naslovom *Kakovost in trajanje samoglasnikov v govorjenem knjižnem jeziku*. Mentorica: red. prof. dr. Ada Vidovič Muha, somentorica: red. prof. dr. Zdenka Palkova (Karlova univerza v Pragi).

21. aprila 2008 je na Oddelku za slovenistiko mag. Nataša Logar zagovarjala doktorat z naslovom *Korpusni pristop k pridobivanju in predstavitvi jezikovnih podatkov v terminoloških slovarjih in terminoloških podatkovnih zbirkah*. Mentorica: izr. prof. dr. Monika Kalin Golob, somentor: doc. dr. Vojko Gorjanc.

19. junija 2008 je Irena Svetek na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom *Écriture féminine in poststrukturalistična teorija*. Mentor: red. prof. dr. Janez Vrečko.

1. julija 2008 je Tatjana Balažic Bulc na Oddelku za slavistiko zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom *Raba in funkcija konektorjev v jezikoslovnem diskurzu na primeru slovenščine in hrvaščine kot prvega in tujega jezika*. Mentorica: izr. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži, somentor: doc. dr. Vojko Gorjanc.

S spletnih strani Referata za podiplomski študij FF v Ljubljani povzel ***Matjaž Zaplotnik***.

19. junija 2008 je uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo mag. Tanja Jelenko. Naslov: *Pisne interpretacije literarnih besedil kot kazalec uresničenosti ciljev pouka pri poklicni maturi*. To je prva celostna raziskava rezultatov poklicne

mature, ki pokaže povezanost med načini poučevanja, razumevanja literature in rezultati pisanja pri poklicni maturi. V komisiji smo bili izredna profesorja Sonja Pečjak in Zoltan Jan ter red. prof. dr. Boža Krakar Vogel kot mentorica. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 23. 6. 2008

Razpisi, prireditve, predstavitve …

Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU in Program za primerjalni študij idej in kultur/Slovenske študije, podiplomski študij ZRC SAZU in Univerze v Novi Gorici sta 6. februarja 2008 ob slovenskem kulturnem prazniku v Atriju ZRC priredila javno predavanje in koncert. Na temo *Pevcu / to the Poet: Robert Burns and/in France Prešeren* je predavala dr. Valentina Bold, profesorica etnologije Škotske in škotskih študij na Univerzi v Glasgowu.

Ob približevanju 250 letnice rojstva škotskega nacionalnega pesnika Roberta Burnsa, ki bo leta 2009 in zelo blizu vsakoletnega obeleževanja njegovega rojstva 25. januarja s t. i. Burnsovo nočjo (Burns Night), je to predavanje predstavilo pomen tega pesnika. Predavateljica je poskušala odkriti, ali sta morda Burnsovo delo in njegova recepcija v obdobju romantike na Slovenskem na kakršen koli način vplivala na poezijo Franceta Prešerna. Predavanje je razpravljalo o mitopoetskem procesu, ki vpliva na recepcijo posameznega avtorja doma in na tujem, in o načinih, kako naj bi bila posamezni pesnik in njegovo delo ovrednotena. Predavanju je sledil koncert Burnsovih in Prešernovih pesmi v izvedbi Janija Kovačiča. — ***Danijela Makovec*** <gni@zrc-sazu.si>

V okviru cikla Znanstveni večeri vabi Univerza v Novi Gorici je v četrtek,7. februarja, na dvorcu Zemono pri Vipavi predaval prof. dr. Mark Aronoff (Stony Brook University, ZDA). Naslov predavanja: Znakovni jezik Al-Sayyid beduinov: kaj nam nastajajoči jezik lahko pove o razvoju jezika. Povzetek predavanja: Znakovni jezik Al-Sayyid beduinov je nastal v okviru majhne zaprte skupnosti v puščavi Negev z velikim odstotkom genetsko pogojene gluhosti. Tekom zadnjih 50 let je skupnost razvila samosvoj znakovni jezik skoraj brez vpliva drugih znakovnih jezikov ali sosednjih govorjenih jezikov, zaradi česar je jezik pomemben za razumevanje nastanka in razvoja človeškega jezika ter narave človekšega uma. Več na http://www.ung.si/. — ***Lanko Marušič*** <franc.marusic@p-ng.si>

8. februarja 2008 je minilo leto dni, odkar je spletna stran http://www.sigledal.org/ odstrla svoj zastor in ponudila prostor širši slovenski gledališki sceni tudi na medmrežju. Od samega začetka sta se v zagon podala dva dela portala – *Veža* (spletni časopis slovenskega gledališča) in *Geslo* (slovenska enciklopedija slovenskega gledališča), ki sta do danes dodobra začrtala idejne zasnove za nadaljnjo delovanje spletne strani. Eno leto po ustanovitvi portala pa se bo aktiviral

tudi tretji del *Rep* (spletni letopis slovenskega gledališča), ki je nastal v sodelovanju s Slovenskim gledališkim muzejem. Publikacija, ki smo jo do danes lahko našli le na knjižnih policah ter arhivih, bo zdaj dostopna z enim klikom, ki bo ponudil vpogled v zgodovinsko evidenco gledaliških produkcij ter omogočil enostavno iskanje in hitro raziskovanje preteklih gledaliških desetletij. Gre za prenos interne baze podatkov, ki jo je gledališki muzej uporabljal za izdelavo tiskane verzije letopisa, v drug podatkovni format in objavo baze na spletu. Vrednost te baze je predvsem v tem, da gre za dvajset oz. več let popisane zgodovine slovenskega gledališča, ki do sedaj v elektronski obliki ni bila dostopna javnosti (podatke je bilo moc zbrati samo z listanjem po letopisu).

Objava interne baze podatkov Slovenskega gledališkega muzeja na spletu je prvi od korakov pri uresničevanju vizije digitalnega beleženja, hranjenja in arhiviranja spomina na tisto, kar ostane, ko se zavesa ponovitev za vedno spusti za neko uprizoritvijo. Načrtujemo še integracijo statističnih in drugih podatkov, ki jih o uprizoritvah vodijo v gledališčih ter dostop do kritik, fotografij, video-posnetkov, člankov in drugih spremljajočih materialov neke uprizoritve. Trenutno je možno brskati po zapisih in iskati vnose na podlagi datuma premiere, naslova, gledališke hiše, po žanru, po imenu sodelujočih in po načinu, na katerega je oseba pri predstavi sodelovala (režiser, igralec, član zbora itd.). Vse zgornje kriterije je mogoče tudi kombinirati.

Geslo, ki je zaživelo že pred enim letom, ob samem odprtju portala, je v tem času pridobilo številne podatke o slovenskih gledaliških ustvarjalcih in njihovih biografijah, projektih, ter nagradah. Omenjena gesla v enciklopediji so povezana tudi s spletnim letopisom, ta povezava pa omogoča, da se informacije še bolj prepletejo in dodatno obogatijo.Povezava *Gesla* in *Repa* je možna preko formata RDF, ki se tvori na podlagi posebnih semantičnih oznak, ki jih avtorji lahko dodajajo svojim prispevkom. Prav tu pa se križata skupnost in stroka. Na stroki je, da izdela sistem semantičnih oznak, naloga skupnosti pa je, da te oznake čim dosledneje uporablja pri gradnji *Gesla*. Če je *Rep* predvsem stvar institucije (SGM), je *Geslo* od vsega začetka mišljeno kot projekt, ki ga gradi sama gledališka srenja.

Prizadevanja in funkcije spletnega portala *SiGledal* se torej na slovensko gledališče vežejo tako na ravni njegove zgodovine kot tudi na živo in perečo aktualnost. Vsi trije deli (*Veža*, *Geslo* in Rep) vsak zase poskušajo v kar največji meri realizirati to namembnost in k sodelovanju privabiti čimveč gledaliških privržencev.

Sestavili Zala Dobovšek, Samo M. Strelec, Tamara Matevc, Gregor Matevc. — ***Tamara Matevc*** <tamara.matevc@siol.net>

Prešernov dan v knjigarni Konzorcij. V petek, 8. februarja, so imele v knjigarni Konzorcij na Slovenski 29 v Ljubljani besedo debele knjige z leposlovnega področja in njihovi avtorji, uredniki, založniki, recenzenti, prevajalci: Začelo se je

s poklonom Prešernu in letošnjemu nagrajencu JANEZU GRADIŠNIKU kot prevajalcu. Sledili so: NADA GROŠELJ – prevajalka in UROŠ MOZETIČ – urednik (nov prevod Prešerna v angleščino), IRENA NOVAK POPOV in njena ANTOLOGIJA SLOVENSKIH PESNIC v treh knjigah, VLADIMIR KAVČIČ z romanom PRIHODNOST, KI JE NI BILO, MIKLAVŽ KOMELJ ob ponatisu ZBRANIH PESMI GREGORJA STRNIŠA ter kot prevajalec PSIHOTIPIJ FERNANDA PESSOA in BARBARA JURŠIČ TERSEGLAV kot prevajalka KNJIGE NESPOKOJA istega avtorja, MATEJA KOMEL SNOJ in ALENKA KORON kot poznavalki opusa LOJZETA KOVAČIČA, predvsem romana PRIŠLEKI, IFIGENIJA SIMONOVIĆ kot prepisovalka, urednica in založnica pesniške zapuščine VITOMILA ZUPANA PESMI IZ ZAPORA in PESMI S *PROSTOSTI*, SAMO RUGELJ in MARCEL ŠTEFANČIČ JR. kot poznavalca pojava *DEBELA KNJIGA* na našem in tudi tujem knjižnem trgu. Predstavili so se tudi: prevajalci NIVES VIDRIH (Jáchim Topol: *Sestra*), VASJA BRATINA (štiri leposlovne knjige Umberta Eca), BOŠTJAN GORENC – PIŽAMA (urednik in prevajalec Georgea R. R. Martina *Knjiga prestolov*) in JURE POTOKAR (Salman Rushdie: *Satanski stihi*), ARTUR ŠTERN in njegovo novo romaneskno peteroknjižje ŠEPET RAZGLAŠENIH, nova založba KMŠ (KLUB MARIBORSKIH ŠTUDENTOV) in njena urednica MAJA BRODSCHNEIDER KOTNIK ter prevajalke MAJA ŠABEC, MARJETA DROBNIČ in BRANKA KALENIĆ RAMŠAK, ki so predstavile ZBRANA DRAMSKA BESEDILA FEDERICA GARCÍA LORCA.

Z gosti sta se pogovarjala MAJDA KNE (Mladinska knjiga Trgovina, Knjigarna Konzorcij Oddelek leposlovja) in MATEJ KRAJNC. — ***Metka Zver*** <Metka.Zver@mk-trgovina.si>

867. sestanek LK FF je potekal v ponedeljek, 11. februarja. Predaval je prof. Patrick Sériot, Oddelek za slovanske jezike na Univerzi v Lozani. Tema predavanja: Stadial typology in Soviet linguistics of the 1940s (predavanje je bilo v angleščini). — ***Chikako Shigemori Bučar*** <lingvisticni.krozek@gmail.com>

11. februarja je na FF v Ljubljani predaval Janez Vrečko. Naslov predavanja je bil *Branje Kosovelovih* Konsov. Nekatere od pesmi, ki so bile predmet interpretacije (Kons 5, Cirkus Kludsky ... Srce v alkoholu, Pesem št. X, Sivo, Lepljenke), smo našli na Wikiviru, druge pa kar sami vtipkali vanj: http://sl.wikisource.org/wiki/Integrali_%2726. — ***Miran Hladnik***

12. 2. 2008 je imel prof. dr. Yves Chevrel, upokojeni profesor pariške Sorbone, v okviru Festivala zgodba – Fabula v Klubu Cankarjevega doma predavanje z naslovom *Prevajati Evropo*. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

Zadnjo nedeljo so Rusi z minuto molka pocastili spomin na Aleksandra Sergejevica Puskina, ki je umrl 10. 2. 1837 po nasem koledarju. Ob tem naj dodam, da je bil ruski pesnik smrtno ranjen v dvoboju dva dneva poprej, se pravi

ravno dvanajst let pred smrtjo slovenskega pesnika Franceta Preserna 8. 2. 1849. — ***Vlado Nartnik*** <vlado@zrc-sazu.si>

Sporocam, da septembra v Bielsko-Biali na Poljskem organiziramo mednarodno kognitivno konferenco z naslovom Semanticne koncepcije sklonov v slovanskih jezikih (INTERNATIONAL CONFERENCE SEMANTIC CONCEPTION OF CASE IN THE SLAVIC LANGUAGES). Prispevke lahko predstavite v vseh slovanskih jezikih ali anglescini. Uvodni referat predstavi mdr. gospa Laura Janda – profesorica za rusko jezikoslovje na Univerzi v Tromso, Norveska, in v Chapel Hill Center for Slavic, Eurasian, and East European Studies, ZDA. Vec podatkov na http://www.skp.ath.bielsko.pl/en.php. Za naso drugo konferenco, o kateri sem ze sporocala, poglejte tudi http://www.swb.ath.bielsko.pl/. — ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk*** <kopczyk@poczta.onet.pl>, 13. 2. 2008

868. sestanek LK FF je potekal 18. februarja. Predaval je akad. prof. dr. Janez Orešnik, Odelek za primerjalno in splošno jezikoslovje FF. Tema predavanja: Aksiom naravne skladnje o sprejemljivosti. — ***Chikako Shigemori Bučar*** <lingvisticnikrozek@googlegroups.com>

Ustanova patra Stanislava Škrabca (http://www.skrabceva-ustanova.si/) je ob mednarodnem dnevu maternih jezikov v letošnjem Trubarjevem letu priredila predavanje *Trubar – utemeljitelj slovenskega jezika in književnosti*, ki je potekalo 21. februarja 2008 v skednju Škrabčeve domačije v Hrovači. Noben začetek ni samoumeven, niti začetek knjižnega jezika. Dejanje, s katerim je Primož Trubar utemeljil slovenski jezik in književnost, je izraz velike inventivnosti, odločnosti in poguma. Podrobneje so Trubarjevo delo ob mednarodnem dnevu maternih jezikov osvetlili na zdaj že tradicionalnem dogodku Ustanove patra Stanislava Škrabca v mesecu februarju. Dogodek *Trubar – utemeljitelj slovenskega jezika in književnosti* je bil barvit vpogled v čas rojstva slovenskega knjižnega jezika in književnosti, vpogled v nemirno 16. stoletje na Slovenskem. Priznana strokovnjaka, slovenist in klasični filolog, štipendist Škrabčeve ustanove dr. Kozma Ahačič ter slovenist in zgodovinar prof. ddr. Igor Grdina sta v napeto pripoved o delu Primoža Trubarja vtkala tudi mnoge širši javnosti manj znane vsebine o najrazličnejših okoliščinah njegovega delovanja in književnega ustvarjanja. Ob predavanju je dr. Kozma Ahačič predstavil tudi svojo novo knjigo Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: protestantizem (Založba ZRC, ZRC SAZU, 2007). — ***www.skrabceva-ustanova.si***

V okviru klubskega večera Društva univerzitetnih profesorjev je 21. 2. 2008 dr. France Megušar predaval na temo KDO JE HIERONYMUS MEGISER. Hieronymus Megiser je bil evropski polihistor in poliglot, intelektualec iz druge polovice 16. stol. in začetka 17. stoletja, in tudi sodelavec slovenskih protestantov in njihovih naslednikov. — ***David Nedeljković*** <davidn@fe.uni-lj.si>

869. sestanek LK FF je potekal 25. februarja. Predavala je asist. dr. Tamara Mikolič Južnič, Oddelek za prevajalstvo FF. Tema predavanja: *ISPAC: Italijansko-slovenski vzporedni korpus*. — ***Chikako Shigemori Bučar***

25. februarja je na FF v Ljubljani predavala prof. dr. Marija Mitrović. Naslov predavanja: Prešuštnica in domovina: *Biblija*, Cankar, Kiš – medbesedilni odnosi. Marija Mitrović (http://sl.wikipedia.org/wiki/Marija_Mitrovi%C4%87) je profesorica južnoslovanskih književnosti na Univerzi v Trstu. Doktorirala je iz Ivana Cankarja, akademsko kariero pa je začela kot asistentka in učiteljica za slovensko književnost na Filološki fakulteti v Beogradu. Pisala je še o Kersniku, Prežihu, S. Makarovič, prevajala Gradnika, Kocbeka, Tauferja, Zajca ... Njena najvplivnejša knjiga je najbrž *Geschichte der slowenischen Literatur: von den Anfängen bis zur Gegenwart* (Celovec, Ljubljana, Dunaj, 2001). — ***Miran Hladnik***

26. februarja je v Mali dvorani ZRC SAZU Tanja Perović predavala na temo Med balkanizmom in kolonializmom: Slovenski javni diskurz o pridružitvi držav zahodnega balkana Evropski uniji. — ***Vladka Tucovič***

Lektorsko društvo je 26. 2. 2008 v prostorih Društva slovenskih pisateljev na Tomšičevi 12 v Ljubljani izvedlo predavanje Jožeta Andreja Čibeja. Naslov predavanja: Eden drugemu ognja dajmo. Predavatelj, matematik in ekonomist, je predstavil odnos med jezikoslovci in strokovnjaki drugih ved, njihovo razumevanje in prepiranje ... — Tajnica društva ***Marinka Milenković***

Ker vidim, da številni kolegi sodelujejo pri Tekmovanju za Cankarjevo priznanje, bi jih rad opozoril na možnost, da skušajo urediti položaj te manifestacije, ki smo jo vodili toliko desetletji. *Tedenske novice SOS* / 25.–29. FEBRUAR 2008 so objavile tudi naslednjo vest:

»*Skupnost občin Slovenije je na Ministrstvo za javno upravo in na Ministrstvo za šolstvo in šport posredovala pripombe k Predlogu Pravilnika o sofinanciranju šolskih tekmovanj. Na šolah se z vsebino pravilnika načeloma strinjajo ter jo pozdravljajo, saj je tak pravilnik nujno potreben, ker ureja zadeve za katere so se v šolstvu že dolgo zavzemali. Kljub temu so predstavniki šol občine opozorili, da je pravilnik vsebinsko spregledal nekatera izredno pomembna področja, med drugim tudi področje športa oziroma športne vzgoje. Besedilo je v celoti za občine članice dostopno na* jasmina.kolar@skupnostobcin.si*, v kratkem pa bo objavljeno tudi na spletni strani SOS. (JK)*«

Še pred tem, ko sem se zanimal za dogajanja v zvezi s financiranjem šolskih tekmovanj, pa sem prejel naslednji odgovor:

»*Predstavniki strokovnih društev so sodelovali v programskem svetu za tekmovanja, ki je pripravil izhodišča za nastanek Pravilnika o tekmovanjih. Pravilnik je bil tudi objavljen na spletnih straneh MŠŠ kot gradivo za razpravo in*

*pripombe. Lep pozdrav! Mojca Škrinjar, Generalna direktorica direktorata za vrtce in osnovno šolstvo.« — **Zoltan Jan*** <zoltan.jan@siol.net>, 1. 3. 2008

870. sestanek LK FF je potekal 3. marca. Predaval je akad. prof. dr. Janez Orešnik, Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje FF. Tema predavanja: Izrazi za prihodnost v naravni skladnji. — ***Chikako Shigemori Bučar***

Simpozij *Dostojevski: včeraj in danes*, posvečen ustvarjanju F. M. Dostojevskega, je potekal 5. marca 2008 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Izhodiščna vprašanja simpozija: Kaj nam klasik Fjodor Mihajlovič Dostojevski v svojih delih sporoča danes? Katere njegove misli so ponovno aktualne in katere niso nikoli izgubile aktualnosti? Za katere plasti njegove ustvarjalnosti potrebujemo natančnejšo zgodovinsko podlago? Kakšen poudarek daje Dostojevskemu branje Mihaila Bahtina? Slovenski bralec je lahko v zadnjem letu zapolnil še nekaj vrzeli v svojem branju Dostojevskega: V zbirki Beletrina (Študentska založba) sta izšla *Dnevnik pisatelja I.* in *II*. ter kratka proza *Nespodobna anekdota*, pri zbirki Labirinti (LUD Literatura) pa eden izmed ključnih tekstov Mihaila Bahtina: *Problemi poetike Dostojevskega*. Na simpoziju so poskusili odgovoriti na nekaj vprašanj, ki se zastavljajo ob branju Dostojevskega. Sodelovali so: Aleksander Skaza, Urša Zabukovec, Pavle Rak, Ivan Verč, Katarina Marinčič, Jola Škulj, Neža Zajc, Vid Snoj, Blaž Podlesnik, Janko Kos in Tomo Virk. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

871. sestanek LK FF je potekal 10. marca. Predavali sta Nina Ledinek; mlada raziskovalka, ZRC SAZU in slovenistika FF, in Špela Arhar; mlada raziskovalka, Amebis in slovenistika FF. Tema predavanja: Skladenjsko označevanje korpusov slovenščine z vidika razvoja jezikovnih tehnologij. — ***Chikako Shigemori Bučar***

6. marca 2008 je Katedra za teorijo in sociologijo prava Pravne fakultete UL (Ljubljana, Poljanski nasip 2) priredilo predavanje koroškega slovenskega pisatelja in sodnika Deželnega sodišča v Celovcu dr. Janka Ferka. Naslov predavanja: Pravna filozofija Franza Kafke. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>

Razstavo PRIMOŽ TRUBAR 1508–1586 so odprli 6. marca 2008 v novi stavbi Narodnega muzeja na Metelkovi ulici v Ljubljani in bo odprta do 31. decembra 2008. Avtorja razstave: dr. Maja Žvanut in Marijan Rafael Loboda, u. d. i. a. — ***Tinka Selič*** <tinka.selic@nms.si>

V Cankarjevem domu in Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani je od 12. do 14. marca 2008 potekal 11. pripovedovalski festival *Pravljice danes 2008*. Osnovni vodili festivala ostajata vsa leta enaki: nastopajoči poslušalcem ponujajo zgodbe, ki jih prosto pripovedujejo, predstavljene pripovedi pa (razen redkih izjem) izvirajo iz ljudskega izročila, domačega in tujega. Tako festival poslušalcem omogoča, da doživijo dobro pripovedovano besedo in ljudskim pripovedim iščejo živo pot v današnji čas. Kot pripovedovalci se nam predstavljajo ljudje, ki jim beseda teče gladko in sočno ter ki znajo prepričati s svojo izrazno močjo. Tako po

ustvarjalnih poteh kot po letih so izrazito pisana druščina, kar festivalu daje širino posebne vrste. Gl. še http://www.etno-muzej.si/festival.php. — ***Namita Subiotto*** <Namita.Subiotto@ff.uni-lj.si>

Na 3. radijskem programu Ars RTV Slovenija je bila 13. marca ob 18. uri krajša prestavitev monografije Barbare Pregelj *Trivialno v sodobni slovenski književnosti*. Konec lanskega leta je izšla kot 12. zvezek zbirke znanstvenih monografij Slavistična knjižnica, ki jo izdaja Slavistično društvo Slovenije (za več gl. http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/2008/002405.html). Oddaja *Izšlo je* je oddaja o knjižnih novostih, predvsem s področja umetnosti in humanistike. Sicer pa je zasnovana kot pogovor z avtorjem oziroma redkeje s prevajalcem knjige, predstavljeno knjigo pogosto ponazorijo z značilnim odlomkom (včasih tudi v avtorjevi interpretaciji), oddajo pa včasih zaokroži mnenje recenzenta oziroma kritika o izbrani knjigi. Leta 1978 jo je zasnoval in tudi poimenoval tedanji urednik Tretjega programa Ciril Stani, prvi jo je urejal Andrej Arko, pozneje Marjan Kovačevič-Beltram, od marca 2002 pa jo ureja Marko Golja. — ***Zoltan Jan*** <zoltan.jan@siol.net>

Prvo letošnje srečanje ljubiteljev Jote je potekalo 13. 3. 2008 na Filozofski fakulteti. Predaval je dr. Primož Jakopin (Korpusni laboratorij, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU): Oblikoslovni označevalnik pri korpusu *Beseda*. Povzetek predavanja in arhiv Jot najdete na http://lojze.lugos.si/jota. — ***Špela Vintar***

872. sestanek LK FF je potekal 17. marca v prostorih Filozofske fakultete. Predaval je dr. Peter Weiss, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani. Tema predavanja: Jezikoslovno delo J. Ž. V. Popoviča (1705–1774): Ob izidu knjige *Glossarium Vindicum: osnutek slovenskega slovarja iz druge polovice 18. stoletja*. — ***Chikako Shigemori Bučar***

Študenti slovenistike in red. prof. dr. Alenka Šivic Dular smo v okviru študentske sekcije Slavističnega društva Slovenije (http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/studenti.html) organizirali etimološki večer. Prireditev je potekala 18. marca v prostorih oddelkov za anglistiko in germanistiko.Tema večera so bila poimenovanja živali, in sicer njihov izvor, primerjava v različnih jezikovnih obdobjih, jezikih, slovarjih itd. Večer je bil namenjen vsem študentom in profesorjem jezikoslovnih smeri FF in tudi ostalim zainteresiranim. Namen prireditve je, da bi se študenti znebili predsodkov pred diahronim jezikoslovjem, hkrati pa svoje lingvistično znanje uporabili in razširili zunaj predavalnic. — ***Maruška Agrež*** <agrez.maruska@gmail.com>

19. marca je v Mali dvorani ZRC SAZU (Novi trg 4) predaval prof. dr. Jure Zupan (Kemijski inštitut v Ljubljani). Naslov predavanja je bil Pogled naravoslovca na stavčno analizo. — ***Andreja Žele*** <andrejaz@zrc-sazu.si>

Katedra za zgodovino slovenskega jezika in dialektologijo z Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete UL je izvedla ciklus predavanj dr. Herte Maurer Lausegger z Univerze v Celovcu: 25. marca Koroški slovenski bukovnik Andrej Šuster – Drabosnjak in 26. marca Koroška slovenska narečja ter Sociolingvistični položaj na dvojezičnem Koroškem včeraj in danes. — ***Irena Orel*** <irena.orel@amis.net>

Fakulteta za humanistične študije Koper v sodelovanju z Oddelkom za slovenistiko je v okviru cikla Ekologija na humanistiki organiziralo predavanje in pogovor »Roke stran od narave!« s pesnikom, pisateljem, esejistom, ornitologom in zagovornikom narave Iztokom Geistrom. Prireditev je bila 26. 3. 2008 v Foresteriji Fakultete za humanistične študije Koper. Z gostom so se pogovarjali Kristina Gorišek, Dane Podmenik in Vladka Tucovič. — ***Marcello Potocco*** <marcello.potocco@guest.arnes.si>, 25. 3. 2008

873. sestanek LK FF je potekal 31. marca. Predavala je Ana Galjanić, Oddelek za klasično filologijo na Univerzi v Zagrebu. Tema predavanja: Enumeracija u pjesništvu indoeuropskih jezika (Naštevanje v pesništvu indoevropskih jezikov). Predavanje je potekalo v hrvaškem jeziku. — ***Chikako Shigemori Bučar***

Slovensko društvo za jezikovne tehnologije je priredilo posvet o jezikoslovnem označevanju slovenščine z naslovom *Vsi označeni, vsi drugačni?* (Posvet o sistemih oblikoskladenjskega označevanja za slovenščino). Posvet je potekal 4. aprila 2008 na Fakulteti za humanistične vede Koper UP, Titov trg 5, v predavalnica Burja 1. Sodelovali so: Vesna Mikolič (dekanja FHŠ UP), Marko Stabej, Tomaž Erjavec, Primož Jakopin in Simon Krek. Čemu posvet? Slovenščina je bila jezik države, predsedujoče Svetu Evropske unije – zgodovinsko gledano je tak položaj govorcev in govork slovenščine izjemen. Toda samo ugoden politični položaj za polno delovanje slovenskega jezika v sodobnih razmerah ni dovolj; nujno je, da je slovenščina dobro opremljena, zlasti če si želimo bogato jezikovno življenje tudi v naslednjih desetletjih. Dobra opremljenost pomeni usposobljenost jezika in govorcev za vse, tudi najzahtevnejše jezikovne in sporazumevalne naloge. Za to so na prvem mestu potrebni kakovostni, ustrezni in zanesljivi podatki o jeziku, o jezikovnih navadah in potrebah govorečih. Šele s takimi podatki lahko zasnujemo dobre in delujoče jezikovne priročnike, pa tudi druge jezikovne pripomočke, ki jih omogoča sodobna omogoča sodobna tehnologija in uporabnikom jezika lajšajo vsakdanje življenje. Pri gradnji korpusov, ki so osnovni vir podatkov o realni rabi jezika, je v izhodišču potrebno za vsak jezik oblikovati sistem označevanja. Pri tem gre ponavadi za nabor oznak za oblikoslovne in deloma skladenjske kategorije, ki jih pripisujemo posameznim besedam v korpusih, in s tem omogočimo nadaljnje, zahtevnejše postopke obdelovanja jezikovnih podatkov. Za slovenščino obstaja več naborov oznak. Posvet je bil namenjen njihovi primerjavi ter pogovoru o razlikah med njimi in o možnostih skupne rabe orodij in virov, npr. teh na spletnih straneh: http://nl.ijs.si/jos ter http://

bos.zrc-sazu.si/oblikoslovno_oznacevanje.html. — ***Marko Stabej*** <marko.stabej@guest.arnes.si>

Interdisciplinarni folkloristični simpozij. V letu 2009 bo Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU zaznamoval 75-letnico ustanovitve z mednarodnim interdisciplinarnim simpozijem, ki nosi provokativni naslov *Kam bi s to folkloro?*. Naslov simpozija ni izbran naključno, ampak je citat naslova članka, ki ga je pred desetletji širši slovenski javnosti predstavila dr. Zmaga Kumer, ki bo v letu 2009 praznovala svojo 85-letnico in ji je ta simpozij tudi posvečen. Razpravljalci bodo odgovore na neretorično vprašanje, ki ga ta simpozij postavlja, iskali prek treh tematskih sklopov: Folklora v zarisovanju in prestopanju meja Tradicionalno v sodobnosti Ljudsko in umetno. — ***Anja Serec Hodžar***, Glasbenonarodopisni institut ZRC SAZU <gni@zrc-sazu.si>

874. sestanek LK FF je potekal 7. aprila. Predaval je akad. prof. dr. Janez Orešnik, Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje. Tema predavanja: Vezanje (»liaison(s)«) v francoščini z vidika naravne skladnje. — ***Chikako Shigemori Bučar***

Dr. Marko Juvan, KDO BOLEHA ZA SLOVENSKIM KULTURNIM SINDROMOM? O NACIONALNIH FUNKCIJAH LITERATURE IN LITERARNE VEDE. FILOZOFSKA FAKULTETA UNIVERZE V MARIBORU, 10. APRILA 2008. Kratek povzetek predavanja: Ruplova teorija o *slovenskem kulturnem sindromu* (SKS), podobno kot Pirjevčeva *prešernovska struktura* (PS), razlaga estetsko zavrtost slovenske književnosti kot posledico njene nacionalne funkcije – nadomeščanja politike in ideološke *nadstavbe* nedržavnega naroda. Obe teoriji sta vprašljivi, ker sta izpeljani predvsem iz samopercepcij slovenskih literatov in zanemarjata širši primerjalni kontekst: SKS ni nobena slovenska posebnost, ampak ena izmed variantnih uresničitev evropskega kulturnega nacionalizma. Iz iste ideološke matrice izhajata tudi slovenska nacionalna in primerjalna literarna zgodovina. — ***Urška Perenič*** <urska.perenic@gmail.com>

Slovensko društvo za preučevanje 18. stoletja je 250. obletnico rojstva slovenskega pesnika, pisatelja in jezikoslovca Valentina Vodnika (1758–1819) obeležilo s predavanjem. Akad. prof. dr. Janko Kos, urednik *Zbranega dela Valentina Vodnika*, avtor *Vodnikove biografije* in številnih člankov o njegovi poeziji, je v predavanju z naslovom Valentin Vodnik v luči sodobne literarne vede obravnaval nekatera še danes odprta vprašanja glede njegovega življenja, dela in vpliva ter tudi z njimi tesno povezane probleme nekdanjih in sedanjih interpretacij Vodnikove osebnosti in opusa. Janko Kos je doktoriral 1969 na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Leta 1970 je bil izvoljen za izrednega, leta 1975 pa za rednega profesorja za primerjalno književnost in literarno teorijo na istem oddelku. Dopisni član SAZU je postal leta 1977, redni član pa leta 1983. V letih 1950–1960 se je posvečal predvsem literarni kritiki, po letu 1960 pa se je usmeril v literarno zgodovino in teorijo, pretežno s

stališč primerjalne književnosti in z metodologijo, ki združuje historičnoempirične postopke z duhovnozgodovinskimi in filozofskimi metodami. V tem okviru je posvetil več del prešernoslovju, slovenski književnosti od 18. do 20. stoletja, zgodovini in teoriji evropskega romana, filozofiji umetnosti in literarni teoriji, mdr.: *Prešeren in evropska romantika* (1970), *Matija Čop* (1979), *Morfologija literarnega dela* (1981), *Očrt literarne teorije* (1983), *Roman* (1983), *Primerjalna zgodovina slovenske literature* (1987), *Literarne tipologije* (1989), *Lirika* (1993), *Postmodernizem* (1995), *Duhovna zgodovina Slovencev* (1996) ter *Slovenci in Evropa* (2007). Predavanje je potekalo 10. aprila 2008 v Mali dvorani ZRC SAZU. — ***Luka Vidmar*** <lvidmar@zrc-sazu.si>

Na Oddelku za slovenistiko Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem smo v mesecu aprilu in v začetku maja gostili kar dva vrhunska, svetovno uveljavljena znanstvenika s področja argumentacije, jezikovne pragmatike in filozofije jezika: prof. dr. Fransa H. van Eemerena z Univerze v Amsterdamu in prof. dr. Marino Sbisa z Univerze v Trstu.

Prof. dr. van Eemeren je (skupaj z Robom Grootendorstom in kasneje Petrom Houtlosserjem) avtor/tvorec argumentativne teorije pragma-dialektike, v tem trenutku verjetno najvplivnejše in najbolj razširjene teorije argumentacije v svetovnem merilu. Je redni profesor na Oddelku za jezikovno komunikacijo, teorijo argumentacije in retoriko Univerze v Amsterdamu, direktor raziskovalnega programa *Argumentacija in diskurz* Amsterdamske šole za kulturno analizo in avtor, soavtor ali urednik več kot 360 publikacij, od tega več kot 40 knjig. Več podrobnosti lahko najdete na njegovi spletni strani http://home.medewerker.uva.nl/f.h.vaneemeren/.

Prof. dr. Sbisa je sourednica epohalnega dela J. L. Austina *How to Do Things with Words* (v slovenskem prevodu *Kako napravimo kaj z besedami*) in ena največjih avtoritet za delo J. L. Austina in H. P. Gricea. Je redna profesorica filozofije jezika na Oddelku za filozofijo, Univerze v Trstu in avtorica, soavtorica ali urednica osmih knjig in preko sto člankov s področja filozofije jezika, semiotike in ženskih študij. Več podrobnosti je na voljo na njeni spletni strani http://www.univ.trieste.it/~dipfilo/sbisa/ms_eng.html.

Prof. van Eemeren in prof. Sbisa sta se najprej srečala na panelu 15. aprila, ki smo ga naslovili »What would Searle and Grice have to say about pragma-dialectics«?. Panel je moderiral prof. dr. Igor Ž. Žagar. 16. aprila je prof. dr. van Eemeren predaval na temo Pragma-dialektična teorija argumentacije, 17. aprila pa na temo Razširjena pragma-dialektična teorija argumentacije. Prof. dr. Sbisa je od 23. aprila do 7. maja predavala na temo Grice o pomenu, Grice o konverzacijskih implikaturah in Grice o konvencionalnih implikaturah. Predavanja so potekala v okviru predavanj iz *Filozofije jezika* pri prof. dr. Igorju Ž. Žagarju. — ***Roberta Filipič*** <roberta.filipic@fhs.upr.si>

Predstavitev Prvega dela Novega Testamenta *v glagolici 10. aprila 2008 v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani*. V marcu 1562 je bila v 2000 primerkih dotiskana najpomembnejša in najobsežnejša knjiga Trubar-Ungnadovega biblijskega zavoda v Urachu, Prvi del *Novega Testamenta* v glagolici. Avtorja hrvaškega prevoda sta Antun Dalmata in Štefan Konzul, Trubarjev delež pa je dvojen. Njegov slovenski prevod *Nove zaveze* iz 1557 je Hrvatoma služil kot ena od temeljnih predlog, poleg nemškega in latinskega, obsežen in večstransko pomemben pa je tudi njegov dolg in izčrpen nemški predgovor. Teološka fakulteta »Matija Vlačić Ilirik« iz Zagreba je pred kratkim izdala odlično izdelan reprint tega dela, opremljen s temeljitim študijskim zvezkom in nekoliko krajšim povzetkom v angleščini. Izdajo sta predstavila prof. dr. Alojz Jembrih, avtor spremne študije, in urednica izdaje, dr. Lidija Matošević, prodekanica navedene fakultete. Sodeloval je še dr. Mihael Glavan, NUK-ov ekspert za rokopise in stare tiske v pokoju. Omenjena izdaja je prva predstavitev knjige v Sloveniji. Mag. Lenart Šetinc, v. d. ravnatelja NUK, in Helena Drewry <Helena.Drewry@nuk.uni-lj.si>

Reformacija na Slovenskem.27. mednarodni simpozij Obdobja z naslovom *Reformacija na Slovenskem (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva)* bo potekal od 20. do 22. novembra 2008 v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete v Ljubljani. Jedro simpozija je protestantska reformacija na ozadju sprememb v 16. in začetku 17. stoletja, kamor spadata tudi katoliška prenova in humanizem. Tematsko je simpozij zastavljen zelo široko, ker mu gre za književnost, jezik, kulturno in družbeno dogajanje v začrtanem obdobju. Reformacija je bila za Slovence po eni strani reforma vere (teologije, liturgije, cerkvene discipline, ljudske pobožnosti), po drugi pa šele formacija slovenskega knjižnega jezika, jezikoslovja, teološke terminologije, slovenske tiskane književnosti, učene kulture v slovenskem jeziku in še česa. Referati bodo zato prikazali reformacijsko književnost, jezik, glasbo, likovne umetnosti, ideologijo in ob tem tudi recepcijo ter preteklo in sedanje vrednotenje reformacij. Več o simpoziju Obdobja 27, temah simpozija in prireditvi je na voljo na spletni strani http://www.centerslo.net/simpozij. Vabita doc. dr. Aleksander Bjelčevič, predsednik 27. simpozija Obdobja, in mag. Mojca Nidorfer Šiškovič, strokovna sodelavka prireditve. — ***Damjan Huber*** <damjan.huber@ff.uni-lj.si>

OBVESTILO O KONFERENCI JEZIKOVNE TEHNOLOGIJE IS-LTC 2008 (15.–17. oktobra 2008). Slovensko društvo za jezikovne tehnologije v sklopu meta-konference Informacijska družba – IS 2008 prireja konferenco o jezikovnih tehnologijah, ki bo potekala od 13. do 17. oktobra 2008 na Institutu Jožef Stefan v Ljubljani. To srečanje je šesto v vrsti konferenc o jezikovnih tehnologijah in organizirano kot mednarodna konferenca z mednarodnim programskim odborom. Več o konferenci na http://nl.ijs.si/is-ltc08/. Uradna jezika konferenca sta slovenski in angleški. Konferenca bo potekala v dveh delih: v enem bodo predstavljeni prispevki v slovenščini, v drugem pa v angleščini. Sprejeti prispevki bodo

objavljeni v zborniku, ki ga bodo prejeli udeleženci konference ob registraciji. Prispevki bodo objavljeni tudi na spletnih straneh konference. Nadaljnje informacije o konferenci, vključno z vabljenimi predavanji, navodili za prispevke, in pomembnimi datumi so dostopne na domači strani konference. — ***Tomaž Erjavec*** <tomaz.erjavec@ijs.si>

Hrvatsko filološko društvo Rijeka je organiziralo v Opatiji v hotelu Opatija od 22. do 25. 6. 2008 13. mednarodni zbor slavistov. Teme: slovensko-hrvaški jezikovni in literarni stiki in vplivi, turcizmi v južnoslovanskih jezikih, vpliv orientalskih jezikov, književnosti in kultur na slovanske. — ***Milan Nosić*** <milannosic@hotmail.com>

875. sestanek LK FF je potekal 14. aprila. Predaval je mag. Silvo Torkar, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Tema predavanja: O doslej prezrtem tipu flektivne derivacije v slovenskih krajevnih imenih. — ***Chikako Shigemori Bučar***

Ker je etimološki večer, ki smo ga organizirali v torek, 18. marca 2008, uspel, smo se odločili, da bomo takšne večere prirejali vsak mesec. Tako smo v Študentski sekciji Slavističnega društva Slovenije pripravili že 2. etimološki večer, ki je potekal 22. 4. 2008 v predavalnici št. 1 ljubljanske FF. Tema večera so bila poimenovanja rastlin. — ***Maruška Agrež*** <agrez.maruska@gmail.com>

875. sestanek LK FF je potekal 21. aprila. Predavala je prof. dr. Fabiana Fusco, Univerza v Vidmu, Italija. Tema predavanja: L'autotraduzione: Analisi di una tecnica. Analisi di un caso / Samoprevajanje: analiza tehnike, analiza primera. Predavanje je potekalo v italijanščini. — ***Chikako Shigemori Bučar***

5. in 6. maja 2008 je v Mali dvorani ZRC SAZU potekal seminar Oblikoslovno označevanje besedil. Predstavljena sta bila nabor oznak in označevalnik z dodatnimi postopki za obdelovanje že označenih besedil in seznamov besednih oblik in oznak ter s funkcijami za vnos in iznos podatkov v spletnem formatu. Seminar je vodil Primož Jakopin. — ***Tomaž Erjavec*** <tomaz.erjavec@ijs.si>

Med 22.4. in 24. 4. je v Ljubljani gostovala Erika Fischer-Lichte, avtorica knjige *Estetika performativnega*, ki je v času njenega obiska izšla v knjižni zbirki Koda Študentske založbe. Naslov predavanja: *Kako definirati uprizoritev: Štirje argumenti v razmislek*. Erika Fischer-Lichte je profesorica na Inštitutu za teatrologijo pri Freie Universität v Berlinu, sicer pa predstavnica tamkajšnjega posebnega raziskovalnega projekta *Kulture performativnega*. Sodi med najuglednejše raziskovalke na področju kulturnih študij, ki se ukvarjajo z dramatiko in gledališčem, a tudi s širšimi fenomeni performerstva oz. insceniranja. Najpozneje od šestdesetih let minulega stoletja sodobnih umetnin ni več mogoče zaobjeti s pojmi tradicionalnih estetik: namesto da bi umetniki ustvarjali *dela*, vse bolj proizvajajo dogodke, ki stara estetska razmerja med subjektom in objektom ter med materialnim in znakovnim statusom razveljavljajo. Da bi lahko temu razvoju

sledili, je Erika Fischer-Lichte izoblikovala tako imenovano estetiko performativnega. Ta temelji na pojmu uprizoritve in med drugim vključuje telesno soprisotnost akterjev in gledalcev, performativno proizvajanje materialnosti ter opredelitev uprizoritve kot dogodka. Estetika performativnega pomaga razumeti izrazne forme, ki si želijo odpraviti meje med umetnostjo in življenjem. — ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

877. sestanek LK FF je potekal 28. aprila. Predaval je prof. Jonathan Kaye, gostujoči prof. 2005/06 na Univerzi na Dunaju. Tema predavanja: Canadian Raising: 44 Years of Bad Phonology. — ***Chikako Shigemori Bučar***

Od 17. do 19. aprila je v Ljubljani, v Prešernovi dvorani na Novem trgu 4, potekal mednarodni jezikoslovni simpozij z naslovom *Slovenski knjižni jezik v 16. stoletju (ob petstoletnici rojstva Primoža Trubarja)*. Simpozij je pripravil Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (Sekcija za zgodovino slovenskega jezika). Namen simpozija je bil strniti dosedanja spoznanja o slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja, jih dopolniti z rezultati novih raziskav, ovrednotiti Trubarjev prispevek k njegovemu oblikovanju in hkrati osvežiti spomin na zgodovinsko pogojenost njegovega nastanka. Na simpoziju je sodelovalo 35 znanstvenikov (26 slovenskih in 9 tujih, ki so prišli iz sedmih držav: Avstrije, Belorusije, Hrvaške, Italije, Nemčije, Rusije in Srbije). Program simpozija je dostopen na http://isjfr.zrc-sazu.si/?q=node/33. —***Majda Merše***, voditeljica simpozija, in ***Kozma Ahačič*** <kahacic@zrc-sazu.si>, tajnik simpozija

878. sestanek LK FF je potekal 5. maja. V nemškem jeziku je predavala prof. dr. Zofia Bilut-Homplewicz, Univerza Rzeszow, Poljska. Tema predavanja: Prinzip Kontrastivität. Einige Anmerkungen zum interlingualen, intertextuellen und interlinguistischen Vergleich (Princip protistavnosti. Nekaj opomb k medlingvalnemu, medbesedilnemu in medlingvističnemu primerjanju). — Chikako Shigemori Bučar

6. maja 2008 je na Oddelku za prevajalstvo Filozofske fakultete v Ljubljani Jota priredila predavanje Boštjana Jerka z naslovom Znakovni jezik – kaj pa je to?. Povzetek predavanja najdete na spletnih straneh Jezikovnotehnološkega abonmaja http://lojze.lugos.si/jota. — ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>

Po razočaranju nad lenobo slovenskega literarnokritičnega medijskega sveta, ki objavlja v glavnem, kar jim postrežemo v sporočilih za javnost, ugotavljam, da bom morala za resno kritiko svojega dela poskrbeti sama: iščem kritika sodobne književnosti, ki bo voljan skočiti med moje zadnje platnice in strokovno komentirati, kar je ujeto mednje. Če je *Pocestnica*, s podnaslovom *Življenjski potopis*, morda izziv, vas vljudno prosim, da mi sporočite, kam bi vam knjigo lahko dostavila in koliko bo znašalo nadomestilo za vaše cenjeno strokovno delo. V pričakovanju vašega odgovora vas prisrčno pozdravljam, — ***Benka Pulko*** <info@BenkaPulko.com>, http://www.pocestnica.si/, 8. maj 2008

Pohod po Kosmačevi učni poti 2008. 17. maja 2008 je potekal 8. pohod po Kosmačevi učni poti. Pohodniki smo se zbrali ob 8.30 v Dolenji Trebuši in po kratkem kulturnem programu odšli na pot po dolini Idrijce. Obiskali smo Kosmačevo domačijo, srečali njegove literarne junake, poskrbljeno pa je bilo tudi za žejne in lačne. — ***Nevenka Janež*** <nevenka.janez1@guest.arnes.si>

879. sestanek LK FFje potekal 12. maja. Predavala je dr. Ana Galjanić, Oddelek za klasično filologijo na Univerzi v Zagrebu. Tema predavanja: Enumeracija u pjesništvu indoeuropskih jezika (Naštevanje v pesništvu indoevropskih jezikov). — ***Chikako Shigemori Bučar***

Na 3. etimološkem večeru, ki je potekal 20. maja 2008 na Filozofski fakulteti Ljubljani, smo nadaljevali našo debato, povezano s poimenovanjem rastlin. — ***Maruška Agrež*** <agrez.maruska@gmail.com>

V okviru podiplomskega programa Interkulturni študiji – Primerjalni študij idej in kultur Univerze v Novi Gorici in ZRC SAZU se je v Mali dvorani ZRC letos predstavilo že nekaj vodilnih hrvaških raziskovalcev s področja etnomuzikologije, etnokoreologije in folkloristike (tekstologije). 20. maja 2008 sta na ZRC potekali dve folkloristični predavanji. Hrvaško raziskovanje balad in kulturno animalistiko sta predstavili sodelavki Inštituta za etnologijo in folkloristiko iz Zagreba, Suzana Marjanić (Antropologija živali – paradoks ali nujnost) in Simona Delić (Španske romance v zbirki *Volkslieder* (1778/79) Johanna Gottfrieda Herderja, v zbirki *Silva de romances viejos* Jakoba Grimma (1815) in njihovi medkulturni odmevi v Hrvaški).

Suzana Marjanić je vrhunska znanstvenica, ki med drugimi folkloističnimi, etnološkimi in antropološkimi temami raziskuje še področja mitologije, ekofemizima in kulturne animalistike na Hrvaškem. V predavanju je diskurzivno in polemično razmišljala o idejah kulturne animalistike (Visković) in izpostavila neantropocentični vidik v raziskovanju živali in njihove antropologije (Noske) ter upoštevanja živali kot subjekta raziskovanja in ne več kot le objekta. Predstavila je tudi cilje znanstvenega projekta *Kulturna animalistika*, zbornik razprav *Kulturni bestijarij*. Simona Delić raziskuje povezave med hrvaško in špansko ljudsko in umetno pesmijo ter se še posebno posveča baladi kot posebnemu folklornemu in literarnemu žanru. Predstavila je fenomen literarnega prevajanja ljudskega pesništva nekega tujega naroda in posledično neke vrste kulturno hibridizacijo. Izhodišče predavanja je bil vpliv Herderjeve zbirke *Volkslieder* (1778/79) in španskih romanc, ki jih je objavil Jakob Grimm v zbirki *Silva de romances viejos*, na hrvaško umetno avtorsko pesništvo 19. stoletja. Obravnavala je tudi objavljene pesmi »slovensko-hrvaškega pesnika Stanka Vraza«. — ***Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU*** <gni@zrc-sazu.si>

Letos obeležujemo 50. obletnico uredbe št. 1/1958 o uradnih jezikih v EU. Ob tej priložnosti je Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji organiziralo okroglo

mizo z naslovom Vpliv besedišča EU na slovenščino – priložnost za razvoj jezika? Okrogla miza je potekala v ponedeljek, 26. maja, v Klubu Cankarjevega doma. O vplivu besedišča EU na slovenščino so se pogovarjali Darja Erbič (Sektor za pravno in jezikovno ureditev EU v SVEZ), dr. Matej Accetto (docent za evropsko pravo, Pravna fakulteta), Maksimiljan Gulič (prevajalec, terminolog), Mateja Jemec Tomažin (raziskovalka terminologije EU v slovenščini), dr. Monika Kalin Golob (slovenistka, predavateljica na FDV). Okroglo mizo je moderiral dr. Marko Stabej s Filozofske fakultete v Ljubljani. Zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo in statusa slovenščine kot enega od uradnih jezikov EU so se v slovenskem jezikovnem prostoru pojavili novi pojmi, skovanke, kratice, ki jih je treba prenesti v slovenščino. Z okroglo mizo smo zainteresirani javnosti predstavili vprašanje nastajanja novega besedišča v slovenščini in ga osvetlili z različnih zornih kotov. — ***Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji*** in ***Študentska založba*** <DGT-LJUBLJANA@ec.europa.eu>

21. maja je na Gospodarskem razstavišču v okviru festivala Ustvarjalnost in inovativnost v vzgoji in izobraževanju potekala okrogla miza z naslovom Trubarjevo leto. Sodelovali so Aleš Bjelčevič, Kozma Ahačič, Boža Krakar Vogel, Marijana Klemenčič Glavica in moderatorka Mojca Poznanovič. Okrogla miza je osvetlila pomen in možnosti predstavljanja Trubarja oz. reformacije v vzgojno izobraževalnih procesih. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>

Collegium artium in Oddelek za slovenistiko UP FHS, 21. maj 2008, Foresterija UP FHS – predavanje Marije Stanonik o slovenski narecni knjizevnosti. Marija Stanonik je obravnavala slovensko narecno dramatiko, slovensko narecno poezijo in slovensko narecno prozo na celotnem slovenskem etnicnem ozemlju od 18. st. pa do danes. Je slavistka in etnologinja, znanstvena svetnica na Institutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU v Ljubljani. Od leta 1995 predava slovstveno folkloristiko na oddelku za slovenistiko FF v Ljubljani in od leta 1998 na Oddelku za slovanske jezike s knjizevnostjo FF v Mariboru. V prepričanju, da je za osamosvajanje in razvoj vsake stroke odlocilno, da ima organ povezovanja s strokovnim podmladkom, je zacela leta 2002 izdajati strokovno glasilo *Slovenska folkloristika*. Je ze od samega zacetka leta 1988 urednica knjizne zbirke *Glasovi*, v kateri je izslo čez 10.000 slovenskih folklornih pripovedi v 32 knjigah. Zagovarja tezo o upraviceni samostojnosti slovstvene folkloristike nasproti etnologiji in literarni vedi. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 21. 5. 2008

880. sestanek LK FF je potekal 26. maja. Predaval je dr. Matej Šekli, Oddelek za slavistiko Filozofske fakultete. Tema predavanja: Zaimkovna ponovitev osebka in predmeta v rezijanskem narečju slovenščine (s stališča jezikovnega stika s furlanščino). — ***Chikako Shigemori Bučar***

V okviru založniškega projekta Zlati bralec nagrajujemo vse tiste, ki so vsa leta osnovnega šolanja brali za bralno značko! Knjižne darilne pakete, ki so jih letos sestavljata knjigi *Poletje na okenski polici* Irene Velikonja in *Trubar.doc* (izbor dr.

Kozma Ahačič in Miha Mohor) smo predstavili na novinarski konferenci v četrtek, 29. maja 2008 v prostorih Društva slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12, Ljubljana. O petletnem povezovanju pri projektu Zlati bralec so govorili dr. Igor Saksida, Slavko Pregl, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS ter predstavniki družbe Mobitel, pogovor z avtorji je vodila Darka Tancer Kajnih. — ***Bralna značka*** <info@bralnaznacka.si>

Poletni semester na koprski slovenistiki. Pred junijskim izpitnim obdobjem se na Oddelku za slovenistiko koprske Fakultete za humanisticne studije Univerze na Primorskem (FHS UP) izteka niz slovenisticnih prireditev. Ko je pozimi okoli vogalov se zavijala istrska burja, je topla beseda pravo mesto nasla v zavetju palace Foresterija na Titovem trgu 5 – najprej na literarnih vecerih z Borisom A. Novakom in Suzano Tratnik v okviru predmeta Književnost III, na predstavitvi knjige *Fluminensia Slovenica* (o Slovencih na Reki in resko-slovenskih kulturnih stikih) gosta z reske Filozofske fakultete, literarnega in kulturnega zgodovinarja, Irvina Lukezica, in slednjic na literarnem veceru ob izidu *Popravkov pesniske zbirke* predavatelja literarne zgodovine in teorije na koprski slovenistiki, Marcella Potocca. Gost v okviru vaj iz interpretacije besedil je marca, ko so se ze razcvetali mandljevci, bil vrhunski premisljevalec o naravi in clovekovem odnosu do nje, pesnik, pisatelj, esejist, ornitolog in zagovornik narave, Iztok Geister. Ob 500-letnici Trubarjevega rojstva je bil prav tako sirsi javnosti namenjen pogovor z Jonatanom Vinklerjem, predavateljem starejse slovenske knjizevnosti na FHS in urednikom Trubarjevih *Zbranih del*.

Aprila in maja toplo pomladansko sonce studentov in predavateljev ni zvabilo iz prostorov fakultete le na Titov trg, kjer so se v okviru Dnevov humanistike FHS UP na Humanisticnem maratonu pomerili v tekmovanju iz razumevanja narecnih besedil in njihovega »prestavljanja« oz. prevajanja v knjizno zvrst, temvec tudi na dve strokovni ekskurziji. Prva, ze tradicionalna, imenovana Od Vergerija do Trubarja, je 8. aprila s koprskega Vergerijevega trga prek Ljubljane in obiska razstave inkunabul v NUK-u in Trubarjeve razstave v Narodnem muzeju vodila na Rascico. Na drugi, dvodnevni, narodopisno, folkloristicno, narecjeslovno in sociolingvisticno obarvani, pa nas je pot v organizaciji Ludvika Karnicarja vodila prek Bistrice na Zilji z obiskom pri slovenski pesnici Jozici Certov (Pepci Druml) na njeni obnovljeni domaciji s predstavitvijo stehvanja vodila v Celovec, na Alpsko-jadransko univerzo, kjer nas je pozdravil Peter Svetina, zvecer pa se visoko pod karavansko Kosuto, v vas Sele. Drugi dan je bil namenjen obisku Gradca in tamkajsnje slavistike.

Ko zacne pritiskati poletna vrocina, je ponovno priloznost zateci se v tokrat prijetno hladno Foresterijo – 21. maja na predavanje Marije Stanonik o slovenski narecni knjizevnosti. Tik pred izpiti, 5. junija ob 17.00, pa je bilo v okviru izmenjave slovenskega in hrvaskega pisateljskega drustva organizirano branje hrvaskih avtorjev: Igorja Cumandre, Tatjene Gromace, Zeljka Ivanjka in Radenka Vadanjela. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

Znanstveno-raziskovalno sredisce Koper Univerze na Primorskem in Fakulteta za humanisticne studije Koper Univerze na Primorskem sta na predvecer znanstvene konference Sodobne jezikovne tehnologije v medkulturni komunikaciji v cetrtek, 22. 5. 2008, na Fakulteti za humanisticne studije Koper Univerze na Primorskem organizirala okroglo mizo z naslovom Medkulturnost in povezovanje v Sredozemlju. Sodelovali so: Rado Bohinc, rektor Univerze na Primorskem, Tomaž Zalaznik, direktor Instituta Nove revije, Marcello Scalisi, namestnik direktorja Zveze mediteranskih univerz iz Rima, Darko Darovec, direktor Znanstveno-raziskovalnega središča Koper Univerze na Primorskem, Vesna Mikolič, dekanja Fakultete za humanistične študije, in Nédim Gürsel, direktor raziskav za primerjalno književnost na CNRS v Parizu, mednarodno priznani turški pisatelj in predavatelj sodobne turške književnosti na pariski Sorboni in na Institutu za orientalske jezike. Sklep okrogle mize, ki jo je povezoval Kristof Jacek Kozak, prodekan FHS za mednarodno sodelovanje, je bilo med drugim spoznanje, da je tudi slovenski sredozemski prostor zibelka medkulturnega dialoga in sooblikovalec dela slovenske identitete. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>, 26. 5. 2008

Do desete obletnice foruma *Slovlit*, ki se je začel pri *Yahooju* septembra 1999 (http://groups.yahoo.com/group/slovlit/) in nadaljeval na strežniku Inštituta Jožef Štefan (http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/), je sicer še dobro leto, ker pa ni treba, da bi nas komandirale ravno okrogle številke, je moderator foruma, Miran Hladnik, že 31. maja letos priredil prvo veliko slovlitovske srečanje. Slovlitovcev je po najnovejšem štetju okrog 1100. Na sobotnem Slovlitovem žuru na Srednji Dobravi pri Kropi (31. maja 2008) se je zbralo 13 članov (skupaj z družinami 33 ljudi) in preživelo prijetno popoldne. Narejena sta bila en sprehod in eno kolesarjenje, kovaški muzej v Kropi je doživel en obisk, popit je bil (pre)mnog kozarec in izrečena prenekatera beseda. Boža Krakar Vogel je iz Tübingena zbranim poslala lepe pozdrave. — ***Miran Hladnik***, 1. 6. 2008

Srečanje in podelitev priznanj CLF. Zaključil se je drugi Cankarjeve literarni festival, na katerem so morali učenci in dijaki napisati scenarij po kratki zgodbi Distancirano čustvo mlade ruske pisateljice Irine Denežkine. Po mnenju žirije, v kateri so bili Zdravko Duša, Ana Lasić in Matevž Luzar, so najboljše tri scenarije napisali Sara Kern (Waldorfska šola Ljubljana, mentor Klemen Lah), Nina Istenič (Gimnazija Jurija Vege Idrija, mentor Romana Kokošar) ter Lara Vukšić in Tamara Klavžar (Gimnazija Bežigrad, mentorica Katja Lah). V četrtek, 29. 5., smo jim podelili priznanja. Ogledali smo si tudi kratki film *Vučko* Matevža Luzarja, ki je nominiran za »študentskega« oskarja. — ***Klemen Lah*** <klemnov@gmail.com>

Popravljanje strojno grobo prebranih besedil v Wikivirovem projektu *Slovenska leposlovna klasika* (http://sl.wikisource.org/wiki/Wikivir:Slovenska_leposlovna_klasika) se bo od zdaj dalje tudi honoriralo. S seznama si izberite besedilo z naslovom v modrem in v glavi dokumenta preverite, v kolikšni meri in do kod je že popravljeno. Zeleni

kvadratek v rubriki Stopnja obdelave pomeni, da je že dokončano, zapolnjeni trije, dva ali en sam kvadratek (v oranžni, vijoličasti ali lila barvi) pa vas kličejo k delu. Najprej po besedilu in v zavihku <zgodovina strani> pogledate, do kod je prišel predhodni popravljalec, oziroma da ni prav zdaj pri popravljanju. Če se z besedilom v zadnjem času ni ukvarjal nihče ali si ga ni kdo rezerviral, je na razpolago za vaše posege. Besedilo korigirate po pdf-predlogi (povezava nanjo je v glavi dokumenta). V eni polovici zaslona odprite sliko besedila, v drugi polovici pa njegov tekst v Wikiviru. Kliknite zavihek <uredite stran> in se lotite popravljanja. Odstavek napravite s prazno vrstico, popravite (ne)stičnost pri ločilih, poenotite narekovaje in pomišljaje, razvozlajte poškodovana ali narobe razbrana mesta ipd. Naslove poglavij opremite z dvema enačajema spredaj in zadaj: == Naslov == . Zgledujte se pri drugih besedilih. Za začetne serijske zamenjave ga je koristno prekopirati v urejevalnik in ga potem naložiti nazaj v Wikivir. Če se vam kaj zakomplicira, v zavihku <zgodovina strani> s klikom na *undo* vedno lahko vrnete stanje dokumenta nazaj v prejšnjo fazo. Pred delom se s klikom na povezavo <Log in/create account> registirate in se prijavite. Zainteresirani študentje se javite po e-pošti na *miran.hladnik@guest.arnes.si* in pred začetkom dela prinesite študentsko napotnico v kabinet #218 na Aškerčevi 2. Honorar bo obračunan po obsegu popravljenega besedila in težavnosti popravkov tako, da bo delo za zavzeto tipkarico ali tipkarja dovolj interesantno. :) Korigiranje za višjo oceno in honorar se izključujeta, lahko pa se lotite korektur najprej za višjo oceno, potem ko vam zadeva steče in vas zasvoji, pa še za honorar. Objavite na *Slovlitu*, ko boste z besedilom gotovi; tedaj v rubriki Stopnja obdelave spremenite številko v 4. Financiranje je omogočilo Ministrstvo za kulturo RS. — ***Miran Hladnik***

Ob petstoletnici Trubarjevega rojstva sta Slavistično društvo Maribor in Oddelek za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Maribor organizirala znanstveno konferenco Prodorne in preroške misli 16. stoletja, ki je potekala 4. in 5. junija 2008 na Univerzi v Mariboru. Sodelovali so Marko Štuhec, Dejan Kos, Alenka Jensterle Doležal, Marko Jesenšek, Irena Orel, Majda Merše, Jožica Narat, Andreja Legan Ravnikar, France Novak, Irena Stramljič Breznik, Matej Hriberšek, Marianna Leonidovna Bershadskaja, Aleksander Bjelčevič, Vincenc Rajšp, Blanka Bošnjak, Barbara Pregelj, Milena Mileva Blažić, Ivana Latković, Zvonko Kovač, Katja Bergles, Miran Štuhec. — ***Blanka Bošnjak*** <blanka.bosnjak@uni-mb.si>

Slovenski komparativisti letos prvič gostimo letni kolokvij kakega od odborov Mednarodne zveze za primerjalno književnost (ICLA/AILC) in na njem tudi aktivno sodelujemo. V sodelovanju z Inštitutom za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU in s finančno podporo ZRC SAZU, ARRS in Research Institute for Cosmopolitan Cultures na Univerzi v Manchestru je Komite za literarno teorijo pri ICLA pod predsedstvom prof. dr. Galina Tihanova priredil mednarodno konferenco RESPONDING TO COSMOPOLITANISM: THE NEW IDENTITIES OF LITERARY THEORY (ODGOVOR NA KOZMOPOLITSTVO: NOVE IDENTITETE LITERARNE TEORIJE). Potekala je 5. in 6. junija 2008 v Mali

dvorani ZRC SAZU v Ljubljani, na njej so poleg domačih nastopili mnogi vodilni svetovni komparativisti, mdr. tudi Galin Tihanov, John Neubauer, Péter Hajdu in Vladimir Biti. To, da je kolokvij, ki ga vsako leto prireja The ICLA Committee on Literary Theory, junija 2008 potekal v Ljubljani, pomeni priznanje daljšega plodnega sodelovanja ICLA/AILC s slovenskimi kolegi na ZRC SAZU in Univerzi v Ljubljani. — ***Marko Juvan***, soorganizator kolokvija ICLA/AILC, in ***Gašper Troha*** <gasper.troha@guest.arnes.si>

4. junija 2008 je bilo v Veliki sejni dvorani Mestne hiše predavanje o etimologiji imena Ljubljana. O izvoru in pomenu imena našega glavnega mesta je spregovoril mag. Silvo Torkar, samostojni strokovni sodelavec iz Etimološko-onomastične sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša na ZRC SAZU. Prireditev je organizirala Mestna občina Ljubljana. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>

Slovensko društvo Informatika in Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar sta v petek 30. maja priredila simpozij Trubar in internet: Slovenci na začetku in na koncu Gutenbergove galaksije. Dogajal se je v dvorani IZUM, Prešernova 17 v Mariboru od 10.00 dalje, nastopili pa so Niko Štauberger, Andrej Flogie, Fanika Vrečko Krajnc, Dušan Voglar, Tone Partljič, Matjaž Kmecl, Francka Premk, Primož Jakopin, Rajko Muršič, Marjan Pungartnik, Peter Tomaž Dobrila, Franci Pivec, Matjaž Mulej in Miran Hladnik. — ***Miran Hladnik***

Poletna terminološka šola bo potekala od 4. do 6. septembra 2008 v Ljubljani, v prostorih ZRC SAZU, Novi trg 2, v organizaciji Sekcije za terminološke slovarje in Leksikološke sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Oddelka za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter organizacij EAFT (The European Association for Terminology) in TermNet (International Network for Terminology). Poletna terminološka šola bo organizirana v obliki predavanj, praktičnih delavnic (vodiji jih bodo Vojko Gorjanc, Nataša Logar, Darja Fišer, Špela Vintar in Borislava Košmrlj Levačič) in okroglih miz. Predavatelji bodo predstavili različne terminološke teme, okrogli mizi z mednarodno udeležbo pa bosta obravnavali terminologijo v narodnem jeziku in dvo-/večjezičnost globalne družbe ter načrtovanje terminologije v slovenskem prostoru. Več informacij na http://isjfr.zrc-sazu.si/index.php?q=sl/node/35. — ***Marjeta Humar***, spec. v hum., predsednica organizacijskega odbora, in ***Špela Vintar*** <spela.vintar@guest.arnes.si>, 3. 6. 2008

10. junija je v prostorih Italijanskega inštituta za kulturo na Kongresnem trgu 13 v Ljubljani (v okviru prireditev Književnost manjšin in etničnih skupin v Sloveniji, ki jih v evropskem letu medkulturnega dialoga organizira Mladinski kulturni center iz Maribora) potekal simpozij Literatura italijanske manjšine v Sloveniji. Na simpoziju sta se z referatoma predstavila Gašper Malej in Mario Steffe. Več na http://www.mkc.si/. — ***Vladimir Osolnik*** <Vladimir.Osolnik@ff.uni-lj.si>

Slavisti počastili Trubarja. Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine je popeljalo svoje člane na strokovno ekskurzijo. Najprej smo si v Narodni in univerzitetni knjižnici ogledali neprecenljivo Trubar-Ungnadovo zbirko slovenskih in hrvaških protestantskih tiskov iz Univerzitetne biblioteke v Baslu ter prvi izvirni izvod knjige *Noviga testamenta pusledni dejl*, 1577. Knjige so prvič razstavljene na slovenskih tleh in so izrednega pomena za kulturno zgodovino reformacije v južni Evropi, nekatere so unikatne, odlikuje jih izjemna vezava. Razstava pomeni mednarodno počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja, stvaritelja slovenske knjige, je pomemben kulturni dogodek v času predsedovanja Republike Slovenije Evropski uniji, hkrati pa potrjuje dobre kulturne in meddržavne odnose med Republiko Slovenijo in Republiko Švico. Na Raščici smo obiskali Trubarjevo domačijo, si ogledali razstavo in prisluhnili razlagi vodiča. Druženje smo sklenili s »Trubarjevo večerjo« Pri Kuklju v Velikih Laščah. — ***Danica Rangus*** <danica.rangus@gmail.com>, 10. 6. 2008

Iz korenin preteklosti rastejo plodovi sedanjosti. Tudi Srednja šola za gostinstvo in turizem v Ljubljani se je pridružila praznovanju 500-letnice Trubarjevega rojstva. Dijaki dveh oddelkov poklicno-tehniškega izobraževanja so za praktični del poklicne mature pripravili projekt Iz korenin preteklosti rastejo plodovi sedanjosti. Preučevali so Trubarjev čas in obudili spomin na jedi kmečke in gosposke kuhinje. Slavnostne prireditve, ki je bila 10. junija 2008 na Turjaškem gradu in jo je povezoval maturant – graščak, so se udeležili številni vabljeni gostje, med drugimi tudi dr. Alenka Šverc, državna sekretarka na MŠŠ, Anton Zakrajšek, župan Velikih Lašč, in Eric Rauscher, vrhunski francoski kuhar in direktor restavracije Chez Eric. Fotografije si lahko ogledate v galeriji http://picasaweb.google.com/ssgtlj/ProjektVPoAstitev500LetniceRojstvaPrimoATrubarja. — ***Marjana Hodak*** <marjana.hodak@gmail.com>, 12. 6. 2008

Slavnostna otvoritev 44. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture je bila v ponedeljek, 30. 6. 2008, v Mestnem muzeju. Kratkim nagovorom ministrice za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Mojce Kucler Dolinar, župana mesta Ljubljana Zorana Jankovića, predsednik Upravnega odbora Univerze v Ljubljani Janeza Hribarja, dekana Filozofske fakultete Valentina Bucika, predstojnice Oddelka za slovenistiko Jerce Vogel je sledil glasbeni nastop sopranistke Mateje Stražar in pianista Vladimirja Mlinarića. — ***Mateja Pezdirc Bartol***, predsednica 44. SSJLK, in ***Mojca Nidorfer Šiškovič*** <Mojca.Nidorfer@ff.uni-lj.si>

23. 6. 2008 je v dvorani Zemljepisnega muzeja v Ljubljani celovška Mohorjeva nadaljevala s ciklom predstavitev knjižnih novosti, in sicer z delom Koroščice po rodu Monike Kropej (roj. Šašel) *Od Ajda do Zlatoroga: Slovenska bajeslovna bitja*. Več o preglednem delu o našem bajeslovju in mitologiji na http://www.mohorjeva.si/. — ***Janez Stergar*** <janez.stergar@guest.arnes.si>

Lepa novica – Unesco je izbral Ljubljano za svetovno prestolnico knjige 2010 (World Book Capital City 2010). Projekt je pripravil dr. Uroš Grilc. Čestitke

Ljubljani in novi izzivi za vse nas. Gl. še http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=42668&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html. — ***Milena Mileva Blažić*** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 19. 6. 2008

Znanstveni simpozij o Življenju in delu Jožefa Borovnjaka je potekal 26. in 27. junija 2008 v Cankovi. Filozofska fakulteta v Mariboru ga je priredila ob 150-letnici njegovega prihoda za župnika na Cankovo (20. 6. 1858; tam je ostal do smrti leta 1909). Na simpoziju smo ovrednotili Borovnjakovo cerkveno in posvetno delo, ki povezuje prekmurske pisatelje 19. stoletja s kulturnimi delavci 20. stoletja. Poznavalci in raziskovalci Borovjakovega dela iz SAZU, ZRC SAZU, mariborske in ljubljanske univerze ter drugih izobraževalnih ustanov, murskosoboške knjižnice in muzeja, mariborske nadškofije in murskosoboške škofije so predstavili (1) Borovnjaka kot duhovnika in nadaljevalca Košičevega dela v Prekmurju, (2) Borovnjakove kulturne jezikovne in književne stike s štajerskimi duhovniki, (3) Borovnjaka kot najpomembnejšega prireditelja prekmurskih katoliških knjig, (4) Borovnjaka kot izdajatelja šolskih knjig, (5) Borovnjaka kot prevajalca (6) Borovnjakov odnos do prekmurskega knjižnega jezika in narečja, (7) Borovnjakov odnos do politike (pristaš Deakova stranka) ter (8) narodnostno, kulturno in politično življenje med Muro in Rabo v Borovnjakovem času. Znanstvena javnost s tem simpozijem pokriva še eno belo liso v poznavanju jezikovnih razmer v slovenskem panonskem jezikovnem prostoru. Gre za še vedno preslabo raziskane procese poenotenja dveh knjižnih norm, oz. za medsebojno prepletanje in približevanje prekmurskega knjižnega jezika enotni slovenski knjižni normi. Borovnjakov delež pri tem je bil zelo pomemben. — ***Marko Jesenšek*** <marko.jesensek@uni-mb.si>

24. junija je v Veliki predavalnici IJS (prvo nadstropje glavne zgradbe) potekal 202. Solomonov seminar. Posnetki preteklih seminarjev so na http://videolectures.net/solomon/. Tokrat je Simon Krek predstavil pravkar zaceti pet in pol letni projekt Sporazumevanje v slovenskem jeziku. Gre za projekt, kjer ima slovenski jezik lepo priloznost, da se ustrezno posodobi v mnogo pogledih – tudi v smislu razvoja racunalniskih orodij za obvladovanje jezika, kar nas bo naredilo konkurencne (tipicno vecjim) jezikom, ki to ze imajo. — ***Marko Grobelnik*** <marko.grobelnik@ijs.si>

Kaj slovenističnega se dogaja za mejo?

V Gradcu je 13. marca potekal že 7. slovenistični dan, ki ga organizira Inštitut za slavistiko Univerze Karla in Franca v Gradcu v sodelovanju s Slovenskim znanstvenim inštitutom na Dunaju. Tema letošnjega simpozija Zgodovina Slovencev je bila ob priložnosti predsedovanju Slovenije

Evropski uniji zasnovana širše. Vsak s svojim pogledom so jo osvetlili avstrijska zgodovinarka in trije slovenski zgodovinarji: Marija Wakounig (Univerza na Dunaju), Peter Štih (Univerza v Ljubljani), Igor Grdina (ZRC SAZU), Stane Granda (ZRC SAZU), Janko Prunk (Univerza v Ljubljani). — ***Ludvik Karničar*** in ***Andrejka Žejn*** <andrejka.zejn@guest.arnes.si>

18. marca je bila v prostorih Narodne knjižnice Češke republike v Pragi otvoritev razstave Sinergija Slovencev s Čehi. Razstava, ki spremlja slovensko-češke kulturne stike od leta 1991 do sodobnosti, je vsebovala več tematskih ciklov: pedagoško, strokovno in javno delovanje čeških univerzitetnih slovenistk (Praga, Brno, Plzen, Pardubice), kronološki pregled čeških prevodov slovenskih umetnostnih besedil in avtorskih branj na Češkem ter kulturnih prireditev iz tega časa (1994 – razstava Jože Plečnik na Praškem gradu, gostovanja slovenskih gledališč v Plznu in v Pragi, 2005 – mednarodni praški knjižni sejem s Slovenijo kot glavnim gostom). — ***Jasna Honzak Jahič*** <JasnaHonzak@seznam.cz>

V petek, 28. marca, sta v Trstu na Visoki šoli modernih jezikov za prevajalce in tolmače, nekdanjem Narodnem domu, potekala dva pomembna dogodka. Uredništvo tržaške revije *Konrad* je priredilo srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem, ki je z izdajo italijanskega prevoda romana *Nekropola* s štiridesetletno zamudo končno doživel priznanje tudi v Italiji. Po nagovoru rektorja tržaške univerze Francesca Peronija in ravnateljice Visoke šole Lorenze Rege je prof. Marija Pirjevec v nabito polni veliki dvorani pisatelja najprej predstavila z vidika njegovega mesta v slovenski literaturi dvajsetega stoletja, nato pa je skupaj z urednikom revije Konrad Walterjem Chiereghinom vodila pogovor z njim. Prav tako v veliki dvorani Narodnega doma je bila tudi predstavitev italijanskega prevoda knjige Slovenija – Zgodovina mlade evropske identitete, ki jo je napisal nemški zgodovinar Joachim Hösler, docent za zgodovino Vzhodne Evrope na univerzi v Marburgu. O njej sta na večeru, ki ga je vodila prof. Marija Pirjevec, pred številnim občinstvom poleg avtorja spregovorila zgodovinarja Marta Verginella in Jože Pirjevec. V knjigi je predstavljena celotna slovenska zgodovina od antike do današnjih dni s posebnim poudarkom na nastajanju slovenske narodne identitete v 19. stoletju in na dogajanju po drugi svetovni vojni. V veliko pomoč bo vsem italijanskim bralcem, ki bi radi podrobneje spoznali zgodovino svoje severovzhodne sosede. — ***Rada Lečič*** <vasja.bratina@telemach.net>, 1. 4. 2008

Ob 500-letnici Primoža Trubarja v čitalnici dunajske slavistične strokovne knjižnice (Spitalgasse 2–4, Campus Altes AKH, Hof 3; http://www.ub.univie.ac.at/aktuelles/slawistik.html) je 16. aprila potekal literarno-bibliofilski večer, na katerem so mdr. nastopili Stefan-Michael Newerkle (predstojnik Inštituta za slavistiko), Katja Sturm-Schnabl, Norbert Brien in Erwin Köstler. — ***Peter Scherber*** <pscherb@chello.at>

Slovenski vikend v Litvi. 4. in 5. aprila 2008 so profesorji, lektorica in študentje slovenskega jezika z Univerze v Vilni v središču Vilne pripravili že tradicionalni Slovenski vikend, posvečen slovenskemu jeziku, slovenski literaturi, kulturi, kulinariki in glasbi. Slovenski vikend se je začel v petek, 4. aprila, nadvse zanimivo: s predavanjem gostujoče predavateljice s Filozofske fakultete v Ljubljani, prof. dr. Alojzije Zupan Sosič o sodobnem slovenskem romanu na Filološki fakulteti Univerze v Vilni. Predavanje je potekalo v angleščini, saj je bilo namenjeno vsem, ki jih zanima sodobna slovenska literatura. Poleg profesorjev in študentov slovenščine so se predavanja udeležili tudi profesorji in študentje hrvaškega jezika, predstojnica Katedre za slavistiko dr. Jelena Brazauskiene, in nekateri tuji študentje, ki študirajo v Vilni. Predavanju je sledilo prijetno druženje na katedri za slavistiko ob okusnem prigrizku, v popoldanskih urah pa smo si na filmskem festivalu v kinu Coca-Cola Plaza ogledali koprodukcijski film *Sem iz Titovega Velesa*, pri katerem je sodelovala tudi Slovenija.

V soboto, 5. aprila, je bilo v središču srečanje z našo gostjo, pesnico Barbaro Korun, ki so se ga med drugimi udeležili tudi ga. Irena Rappelj, konzulka na veleposlaništvu RS v Kopenhagnu, ga. Birute Vagriene, direktorica Vilniuških spominskih muzejev in g. Predrag Lukič, lektor za hrvaški jezik na Univerzi v Vilni. V zgodnjem popoldnevu smo se srečali v Spominskem muzeju Beatriče Grincevičiutes (Beatričes namai). Po krajši predstavitvi življenja in dela v muzeju, o tem je spregovorila ga. Laima Žukauskaite, je slovenska konzulka predstavila prednostne naloge slovenskega predsedovanja Evropski uniji. Izredno veselje pa je bilo poslušati predvsem pogovor in poezijo pesnice Barbare Korun. Spregovorila je o svojem srečanju s poezijo, doživljanju literature, jezika in ustvarjanja, o svojem pogledu na nekatere plati življenja. Obiskovalci smo uživali tudi v njenem branju poezije. Pogovor je odlično pripravila, vodila in ga hkrati tudi prevajala v litovski jezik študentka Evelina Pavlovska, ki je predstavila nekaj pesmi Barbare Korun tudi v litovščini. Dogodek je s svojo glasbo obogatil študent jazz klavirja, sicer pa smo lahko prisluhnili tudi različni izbrani slovenski glasbi. Naše druženje se je nadaljevalo ob ogledu videoprojekcije o Sloveniji, ki sta jo pripravili študentki Migle Petkute in Valentina Jasiulevič, pokušini slovenskih jedi in slovenskega vina, večer pa smo sklenili z ogledom slovenskega filma *Petelinji zajtrk*. Študentje so pesnici podarili ob koncu posebno darilo: knjigo svojih prevodov njene poezije, ki so jo pripravili povsem sami. Izredno so se izkazali vsi študentje, saj so zavzeto in resno sodelovali s prevajanjem poezije Barbare Korun v litovski jezik, sami so vodili program srečanja in se lotili tudi priprave nekaterih slovenskih jedi. Navdušeni so bili tako nad predavanji prof. dr. Alojzije Zupan Sosič kot nad srečanjem z Barbaro Korun.

V maju pa nas čaka še en projekt: gostovanje na lektoratu slovenskega jezika v Gdansku, kjer bomo skupaj s poljskimi študenti pripravili slovenski dan, na katerem bomo gostili slovensko igralko in dramatičarko Sašo Pavček. — ***Helena*** <helena@lektoriranje.si>, 14. 4. 2008

Inštitut za slavistiko dunajske Univerze, Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Slovenski kulturni center Korotan in Klub slovenskih študentov in študentk so 29. 5. 2008 organizirali Slovenski večer na Inštitutu za slavistiko dunajske Univerze, Spitalgasse 2–4/III. V programu je bilo tudi predavanje Francke Premk o Primožu Trubarju. — ***Elizabeta M. Jenko*** <elizabeta.jenko@univie.ac.at>, 3. 5. 2008

Študentje slovenistike iz Rima in Padove v Prekmurju. Petdnevne rimsko-padovanske ekskurzije z delovnim naslovom Čez Štajersko v Prekmurje se nas je od prvotnih dvanajtih kandidatov – predvsem na račun predčasnih italijanskih volitev (slovenskih volitev vajena lektorja sva tovrstno opravičilo zares razumela šele po objavi podatka o kar 80 %(!) volilni udeležbi) – na koncu udeležilo le osem, a zagretosti male četice za Slovenijo ni omajalo niti ves čas bolj klavrno razpoloženo vreme. Popotovanje smo sicer, naslovu navkljub, pričeli v Ljubljani. V zavetju Plečnikovih Križank smo se ob Mojčini in Damjanovi dobrodošlici ponovno prepričali, da kave ne znajo pripravljati samo Italijani, nakar se je naš delovni program pričel z vodenim ogledom Slovenskega etnografskega muzeja. Po Ljubljani nas je nato uro in pol vodila Oriana (bivša Cavazza), ki zna tako pozitivno, zanimivo in mikavno predstaviti ne le Ljubljane, temveč celotno Slovenijo, da se vanjo zagledamo še Slovenci. Zvečer smo si namesto prvotno načrtovane generalke *Tit Andronik* režiserja Diega de Brea v Drami (zaradi poškodbe v ansamblu) ogledali v Mestnem gledališču ljubljanskem *Lolito*. Navdušenje nad slovenskim gledališčem je začinilo še skupinsko fotografiranje z igralcem Borisom Kerčem.

Vožnjo proti Murski Soboti smo presekali z vodenim ogledom celjskega gradu; preverjena vodička (poleg zgodovinarke tudi slavistka) ni pripovedovala le sila zanimivo, ampak tudi dovolj počasi, da so se lahko vsi študentje preskusili v prevajanju. Iz Celja smo se podali še v Jeruzalem, kjer je v vinski kleti Malek pred degustacijo štajerskih ustekleničenih dobrot poskrbel tudi za temeljit poduk o kulturi pitja vina gospod Robert. Še boljše volje sta nas napravila sprejem in mursko ribje kosilo pri županu Odrancev Ivanu Markoji, vrhunec večera pa je bil koncert ob 80-letnici Pihalne godbe Bakovci z gostom Vladom Kreslinom v kinodvorani v Murski Soboti. Nadvse prisrčni prireditvi, ki je potekala v pristni prekmurščini, je po odlični muziki sledila še pogostitev ob častitljivi obletnici, kjer smo ob domači hrani in pijači kramljali tudi z Vladom Kreslinom. Evforija, ki se ni polegla dolgo v noč, se je nadaljevala še dan potem, ko nas je Kreslin poklical in povabil na svoj koncert v Moravče – z

Andrejem sva jim le stežka dopovedala, da Moravče za slovenske razmere niso ravno lučaj stran od Murske Sobote.

Po kratki noči se je dan začel (pre)zgodaj v Pokrajinskem muzeju v Murski Soboti, kjer znajo v dobri uri in pol zelo nazorno utemeljiti svojevrstnost te slovenske pokrajine. V pravo formo nas je nekoliko kasneje dokončno povrnila odlična kava v lendavskem kulturnem domu, kjer smo se sestali z Jutko Kiraly, pripadnico madžarske manjšine, sicer pa tudi urednico manjšinskega glasila ter stalno dopisnico *Dela*. Jutka nas je najprej dodobra seznanila z življenjem v dvojezični občini, potem pa nas še popeljala na sprehod po Lendavi.

Sledilo je nepozabno kosilo v Nedeljici, na živi muzejski domačiji narodnega heroja Štefana Kovača, kjer se nam je pridružil tudi Vlado Žabot. Pristnim prekmurskim dobrotam, ki jih je domača gospodinja pripravila posebej za nas, sta dodala priokus domačnosti tudi prisrčen sprejem ter postrežba. Pritajena temačnost velike »iže« in topla krušna peč sta bili najbrž najprimernejši od mogočih ambientov za odlično Žabotovo predavanje o slovanski mitologiji, ki smo ga poslušali kar zgrnjeni okoli stare kmečke mize. Dobro razpoloženje se je nadaljevalo v romski vasi v Kamencah, kjer nas je na romskem taboru v počastitev 8. aprila, svetovnega dneva Romov, kot posebne goste sprejel sam poglavar vasi Ludvik. V vsesplošnem rajanju smo tudi mi z Žabotom zaplesali ciganško kolo, potem pa se po treh urah na veliko žalost predvsem romskih otrok odpeljali na večerjo. Naš pisatelj nas je namreč popeljal preko Mure v vinske gorice svojega rojstnega kraja in nama z Andrejem pomagal tešiti radovednost italijanskih študentov pri zadnji večerji v Prekmurju.

Nedeljsko jutro sta polepšala končno dočakano sonce in ponovno preštevanje štorkelj na poti do Bogojine oziroma lončarskega muzeja v Filovcih, kjer smo se lahko tudi sami preizkusili v oblikovanju gline. Od Prekmurja smo se kljub odličnemu bograču in gibanici v gostilni Šinjur poslovili z velikim cmokom v grlu, saj nam je skrivnostna ravnica skupaj s svojimi ljudmi postregla z obiljem presežka, ki smo ga poleg oprijemljivih spominkov odnesli v svoja običajna življenja. Za vse to smo dolžni zahvalo številnim dobrim ljudem, ki so se vsak po svojih močeh radodarno odzvali na številne sponzorske prošnje: Dejanu iz Smučarskega društva Domžale za trpežen kombi, Žigi za majčke in vse ostalo, Valeriji iz SNG Drami oz. Mestnemu gledališču ljubljanskemu za predstavo, Oriani za vodstvo po Ljubljani, Radi za vodstvo po Celju, Robertu iz zidanice Makek, Ivanu in Občini Odranci, Jutki iz Madžarske narodne skupnosti v Lendavi, Janezu in Sinji za dogovore z Domačijo Kovač, Cvetki za šentjurska jabolka, nenazadnje v stilu italijanskih manir mamama za domače potice. Oba prekmurska Vladota, že ne vem kolikokrat znova hvala, prav tako pa tudi vam, kolegom lektorjem in celotnemu Centru, ki ste nam, lektorjem, v

minulih letih med slovenskimi besednimi umetniki zgradili takšno kredibilnost. — ***Sanja Pirc*** (Rim) in ***Andrej Šurla*** (Padova) <surla@ares.fils.us.edu.pl>, 6. 5. 2008

Martina Ozbot je imela v petek, 9. maja, na trzaski Visoki soli modernih jezikov za prevajalce in tolmace predavanje z naslovom Evropski jeziki: Instrumenti in simboli. Po uvodnih besedah prof. Marije Pirjevec, ki je predstavila njeno dosedanje delo, je opredelila evropske jezike in jezikovne druzine ter nakazala nekatere njihove splosne znacilnosti. Predstavila je vlogo latinscine kot temeljnega elementa evropske civilizacije in jo kot nekdaj evropsko *lingua franco* primerjala z anglescino, jezikom sodobne mednarodne komunikacije, Pri tem je skusala odgovoriti na vprasanje, zakaj se francoscina kljub veliki vlogi v nekaterih zgodovinskih obdobjih ni uveljavila kot mednarodni sporazumevalni jezik. Sledila je razlaga razmerja med anglescino in drugimi jeziki v sodobni Evropi s poudarkom, da je prihodnost Evrope v spodbujanju in razvijanju dvo- in vecjezicnosti, ki je zanjo ze od nekdaj znacilna. Najava njenega predavanja je bila v Primorskem dnevniku, del predavanja pa je posnela tudi televizija. – ***Rada Lečič*** <vasja.bratina@telemach.net>, 10. 5. 2008

SLAVISTIČNO DRUŠTVO TRST-GORICA-VIDEM je priredilo v sodelovanju z Visoko šolo modernih jezikov za tolmače in prevajalce SIMPOZIJ OB PETSTOLETNICI ROJSTVA PRIMOŽA TRUBARJA. Kdaj in kje: sobota, 17. maja 2008, ob 9. uri, Narodni dom v Trstu, Ul. Fabio Filzi, 14. Spored: Boris Paternu – Trubarjevo izročilo, Silvano Cavazza – Primož Trubar e Gorizia, Majda Merše – Primož Trubar: začetnik slovenskega knjižnega jezika, Erika Fornazarič – Prvi slovenski knjigi: evropske značilnosti in slovenske posebnosti, Igor Škamperle – Renesančni humanizem in odkritje človeka, Marija Mercina – Dialog kot pot do novih spoznanj, Marta Ivašič – Šolski projekt po Bonomovih poteh. — ***Narodni dom*** <info@narodnidom.eu>, 9. 5. 2008

Obletnica rojstva Primoža Trubarja v Pragi. Neprofitna organizacija Ustanova patra Stanislava Škrabca je pripravila pod častnim pokroviteljstvom Veleposlaništva Republike Slovenije na Češkem in v sodelovanju z lektoratom slovenskega jezika na Filozofski fakulteti Karlove univerze strokovno srečanje Primož Trubar – utemeljitelj slovenskega jezika in književnosti. 500-letnico rojstva Primoža Trubarja so proslavili v četrtek, 15. maja v prostorih Narodne knjižnice Češke republike v Pragi. Prostor prireditve je bil srečno izbran, kajti prav v teh dneh je bila v praški Narodni knjižnici še odprta razstava Sinergija Slovencev s Čehi, v kateri so bile predstavljene kulturne, literarne in znanstvene slovensko-češke zveze od l. 1991 do danes. Sestavni del Narodne knjižnice Slovanska knjižnica pa je knjižnica z največjim fondom slovenskih knjig izven slovenskega prostora. Čas, prostor, jezikovne in zunajjezikovne okoliščine ter avtorja je predstavil dr. Kozma Ahačič s svojim novim knjižnim

besedilom Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: protestantizem in pogovor avtorja predstavljene monografije z ddr. Igorjem Grdino. Slovenisti s Filozofske fakultete v Pragi pozdravljamo odločitev Škrabčeve ustanove, da je prvič prenesla svojo prireditev tudi izven Slovenije in izbrala Češko. Slovenske protestante, med njimi zlasti Primoža Trubarja, je namreč reformno versko gibanje in knjižno delo povezalo tudi s somišljeniki na Češkem – češkimi bratri. Razvili so vsebinsko bogate zveze (medsebojno seznanjanje s knjižno produkcijo, zgledi pesemskih in liturgičnih besedil, reševanje aktualnih vprašanj črkopisa, prevzem leksike), kar je nedvomno spodbujala tudi zavest o skupnem slovanstvu in njegovih simbolnih vlogah. — ***Jasna Honzak Jahič*** <JasnaHonzak@seznam.cz>, 14. 5. 2008

V petek, 16. maja 2008, smo na Filozofski fakulteti v Zagrebu organizirali okroglo mizo z naslovom Pogledi na sodobno slovensko književnost, na kateri so odelovali gostje iz Slovenije in Hrvaške: Alojzija Zupan Sosič, profesorica na Filozofski fakulteti v Ljubljani, Urban Vovk, urednik revije *Literatura*, Mitja Čander, literarni kritik in urednik založbe Beletrina, Jagna Pogačnik, literarna kritičarka in prevajalka ter pisec Jurij Hudolin. Izhodišča za pogovor so nam ponudili študentje 3. letnika slovenistike na Oddelku za južnoslovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Zagrebu s svojimi predstavitvami prispevkov, ki so nastali kot plod predavanj o slovenski književnosti, in sicer o žanrskem sistemu sodobnega slovenskega romana, o sodobnem slovenskem zgodovinskem romanu, sodobni ženski poeziji ter o Marku Kravosu in njegovi tržaški poeziji. Popoldne smo imeli še prevajalsko delavnico, na kateri so se zagrebški študentje slovenistike lahko poučili o prevajalskih orodjih in pristopu k prevajanju leposlovja ter s tem povezanimi problemi in se preskusili v prevajanju odlomka romana Andreja Blatnika Plamenice in solze. Namen okrogle mize je bila promocija slovenske književnosti na Hrvaškem, seznanitev študentov slovenistike in drugih zainteresiranih s pogledi na stanje na slovenskem in hrvaškem literarnoustvarjalnem področju ter aktivno sodelovanje študentov pri predstavitvi in v diskusiji o problematiki sodobne slovenske književnosti. Ker bomo v študijskem letu 2008/09 v Zagrebu začeli izvajati diplomski študij slovenistike, smer prevajalstvo (po bolonjskem študijskem programu), smo s prevajalsko delavnico želeli študente spodbuditi k čim številčnejšemu vpisu tega študija. Oba dogodka sta pokazala, da je zanimanje za slovenski jezik, literaturo, za medkulturne stike in sodelovanje na zagrebški Filozofski fakulteti veliko, saj se je okrogle mize udeležilo več kot 60 poslušalcev, prevajalske delavnice pa okoli 30. — ***Andreja Ponikvar*** <andreja.ponikvar@guest.arnes.si>, lektorica slovenščine na Filozofski fakulteti v Zagrebu, 19. 5. 2008

Odprtje slovenskega bralnega kotička v Gradcu. V torek 27. 5. bo na Inštitutu za slavistiko Univerze Karla in Franca v Gradcu (Merangasse 70/I) slovesno odprtje slovenskega bralnega kotička, ki pomeni tudi prvi

korak k načrtovanemu slovenskemu centru v Gradcu. Slovenski kotiček se je oblikoval v sodelovanju med Slovenskim znanstvenim inštitutom na Dunaju in Humanistično fakulteto univerze v Gradcu (Inštitut za slavistiko, Oddelek za teoretično in uporabno translatologijo). V njem bodo vsem zainteresiranim na voljo slovenski časopisi (na edini točki v Gradcu!) in revije z različnih področij. Slovenski bralni kotiček bo slovesno odprl dekan Humanistične fakultete v Gradcu, Gernot Kocher, prisotne pa bodo nagovorili Ludvik Karničar (Inštitut za slavsitiko), Gerhard Rupp (Štajerska deželna vlada), Peter Volasko (Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo), Jaka Miklavčič (Veleposlaništvo Republike Slovenije v Avstriji), Vincenc Rajšp (Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju), Heinrich Pfandl (Inštitut za slavistiko univerze v Gradcu), Walter Steiner (Tehniška univerza v Gradcu), Erich Prunč (Inštitut za teoretično in uporabno translatologijo) in dekan Marko Jesenšek (Filozofska fakulteta v Mariboru). — ***Andrejka Žejn*** <andrejka.zejn@guest.arnes.si>, 26. 5. 2008

Srečanje s Pahorjem. Ob izjemnem uspehu italijanskega prevoda romana Borisa Pahorja *Nekropola*, ki je izšel pri rimski založbi Fazi Editore v zbirki Le Strade, posvečeni književnosti v tujih jezikih s predgovorom pisatelja Claudia Magrisa v prevodu Ezia Martina in jezikovnem lektoriranju pisatelja Valeria Aiollija, je Občina Devin Nabrežina 31. 5. 2008 priredila srečanje s pisateljem. Pahor, večkratni kandidat za Nobelovo nagrado, je izjemni pričevalec tragedij dvajsetega stoletja. Preživel je fašistično preganjanje slovenske narodne skupnosti v obdobju fašizma, nemško taborišče, komunistično diktaturo. V svoji pripovedi, ki plemeniti celoten njegov literarni opus, je Pahor ubesedil svojo zgodbo, vendar predvsem v znameniti Nekropoli skušal vrniti življenje in dostojanstvo tistim, ki se niso vrnili, svojim tovarišem, ki so ostali sence v taboriščih smrti. Nekropola je izšla v vseh evropskih jezikih, izjemen uspeh je doživela predvsem v Franciji, Nemčiji, ZDA, pa tudi v Španiji in na Finskem. Evropska kritika uvršča Pahorja, kot smo večkrat zapisali, med klasike literature XX. stoletja ter ga postavlja v vzporedje z avtorji, kakršni so Primo Levi, Imre Kértesz in Robert Antelme. — ***Zulejka Devetak***, knjižničarka Občine Devin Nabrežina, Biblioteca Comunale di Duino Aurisina <biblioteca.aurisina@comune.duino-aurisina.ts.it>, 27. 5. 2008

Ana Pepelnik in Primož Čučnik v Katovicah. V tem tednu smo na lektoratu v Katovicah gostili mlada slovenska pesnika Ano Pepelnik in Primoža Čučnika. Poleg poezije oba tudi prevajata, zato sta bila za naše študente še posebej zanimiva. Primož tudi zato, ker je v slovenščino prevedel že številne poljske pesnike. V sredo, 28. 5., sta nam na pesniškem večeru prebrala svoje najnovejše, tudi še neobjavljene pesmi, naši študentje pa so prebrali poljske prevode nekaterih pesmi. Predstavila sta nam svoj pogled na sodobno slovensko poezijo, pesnjenje, na Poljsko in poljske

pesnike. Ana Pepelnik je navdušila s svojo preprostostjo, odprtostjo in igrivo poezijo. Primož Čučnik pa, ki je za svoje pesniške zbirke dobil že številna priznanja, je prisotne očaral z branjem svojih pesmi, s svojim širokim poznavanjem slovenske literature, predstavil nam je tudi svoje dojemanje časa in prostora, realnosti, v kateri živimo. Študentje slovenistike so uživali v prijetnem neformalnem druženju. Naslednji dan je imel Primož na naši fakulteti tudi predavanje o pogovornem jeziku v slovenski poeziji, naredil je pregled poezije in pesnikov, za katere je značilna raba pogovornega jezika, ter nam podal številna zanimiva izhodišča, tako za preučevanje kot za razmišljanje o jeziku v poeziji sploh. Prihod pesnikov na Poljsko je denarno podprlo društvo slovensko-poljskega prijateljstva Triglav-Rysy. Njim gre tudi zahvala, da je pesniški večer sploh potekal. — ***Urška Kerin***, lektorica v Katovicah <urskakerin1@gmail.com>, 30. 5. 2008

Ekskurzija študentov graške slavistike. V ponedeljek, 19. maja 2008, smo se s skupino študentov (vseh nas je bilo 30) polni pričakovanj odpravili na petdnevni potep od Gradca, preko avstrijske Koroške in po severni in zahodni Sloveniji (Alpe in Kras). Najprej smo se ustavili v Pliberku, kjer sta nas pozdravila gospoda Fric Kumer in Milan Piko in nam prijazno razkazala tamkajšnji slovenski Kulturni dom ter nam predstavila njegovo vlogo in delovanje. Oba sta udeležence ekskurzije prepričala s svojo vzorno dvojezičnostjo in neutrudnim delom za slovenstvo. Po kavici smo se odpravili v Globasnico in si ogledali izkopanine pri sv. Hemi, kamor nas je pospremil tamkajšnji župnik in dekan Peter Sticker in nam skozi temeljit zgodovinsko-umetnostno-literarni pregled približal ta prostor. Pot nas je vodila do Celovca, kjer nam je gospa prof. Dana Zwitter - Tehovnik predstavila Slovensko gimnazijo, z zgodovinarjem in kulturnikom dr. Jankom Zerzerjem pa smo se odpeljali na Gosposvetsko polje, kjer smo izvedeli veliko o Karantaniji in ustoličevanju, nato pa smo mimo Krnskega gradu odšli na Plešivec, kjer smo si v tamkajšnji cerkvi ob nekdanji slovenski šoli ogledali poslikave Valentina Omana, ter nato še cerkev Gospe Svete. Prof. Karničar nas je vse povabil na kosilo v Svečah, kjer nas je nato g. Marija Inzko vodila po Goršetovi galeriji.

Skozi Karavanški predor smo se pripeljali na Hrušico, kjer nas je v nadzornem centru predora sprejel gospod Janez Dovžan in nam ob videoprojekciji predstavil zgodovino izgradnje te najsodobnejše alpske povezave. Naslednji dan smo si ogledali Žebljarski muzej v Kropi, Čebelarski muzej v Radovljici ter odšli na blejski grad, kjer nas je prijazno pozdravil župan Janez Fajfar, ki je za naše študente pripravil tudi duhovito predavanje o zgodovini Bleda in nam omogočil prost vstop na grad. Žalostni smo bili, ker zaradi slabšega vremena nismo mogli na otok pozvonit za srečo, a so nas potolažile blejske kremšnite, s katerimi nas je

pogostil dr. Miroslav Polzer, direktor Avstrijskega znanstvenega inštituta v Ljubljani. Dan smo nadaljevali kulturno-literarno in si ogledali rojstno hišo Franceta Prešerna, nato pa še rojstni hiši Matije Čopa v Žirovnici ter F. Saleškega Finžgarja v Doslovčah, kjer smo doživeli pristno vzdušje Finžgarjevega časa. Tudi zato, da bi se priporočili za lepše vreme, smo se na koncu ustavili še na Brezjah. Tretji dan ekskurzije se nam je pridružil prof. dr. Vincenc Rajšp, direktor Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju, ki je prijazno prevzel vodenje in nam veliko povedal o zgodovini Slovenije, predvsem Gorenjske in Primorske, zlasti pa kot strokovnjak o poteku soške fronte. Čez Vršič smo se odpeljali proti Kobaridu, vmes pa smo se ustavili pri Ruski kapelici, nato pri enem najlepših izvirov – pri izviru Soče, kamor smo se povzpeli kljub dežju. V Kobaridu smo si ogledali muzej prve svetovne vojne in njeno dogajanje ob Soči. Na kosilo nas je tokrat povabil prof. dr. Rajšp in pice so teknile kot še nikoli. Odpeljali smo se do Nove Gorice ter si ogledali samostan na Kostanjevici s Škrabčevo knjižnico, grobnico Bourbonov in čudoviti nasad vrtnic. Pri samostanu nas je pozdravila prof. dr. Cosutta, ki nas je pospremila mimo Devina in Rilkejeve poti ter Trsta do Ankarana.

Dan kasneje nas je v Kopru prisrčno pozdravila dr. Vesna Mikolič, dekanja FHŠ UP, ki nam je predstavila delovanje univerze, mednarodno sodelovanje ter poletne šole. Ta dan smo nato zastavili malo manj strogo in strokovno – najprej smo si z zanimanjem ogledali vinsko klet Vinakoper, kamor nas je povabila prof. Rožana Koštjal. Popoldan smo preživeli na pikniku na ladjici ter večer začinili s kopanjem v bazenu oz. pogumni tudi v morju. Zadnji dan smo si ogledali znamenito cerkvico v Hrastovljah, Škocjanske jame, Predjamski grad ter se po kosilu odpeljali do Cerknice, kjer smo veliko izvedeli o presihajočem Cerkniškem jezeru. Polni vtisov smo se nato, preko Ljubljane in Maribora, zvečer vrnili v Gradec.

Na prvem mestu gre zahvala predvsem prof. dr. Karničarju in prof. Sildi Bedenk, ki sta vložila ogromno svojega časa in energije v ta projekt, zahvala pa gre tudi vsem, ki so z nami sodelovali, si vzeli čas za nas, nas lepo sprejeli, nas vodili, nam pokazali svoje dejavnosti ali nam pomagali s finančnimi prispevki (s plačilom posameznih vstopnin, kosila in prispevka za prenočevanje – Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik). Lep pozdrav iz Gradca, — ***Tjaša Alič*** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si> in ***Andrejka Žejn*** <andrejka.zejn@guest.arnes.si>, 31. 5. 2008

Romanje za Trubarjem. Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar je od minulega četrtka do nedelje organiziralo ekskurzijo po krajih Trubarjevega življenja in dela v Nemčiji. Po idiličnih krajih bavarskega in virtemberškega nigdirdoma (Nurnberg, Rothenburg, Tubingen, Derendingen, Urach, Kempten) je potovala za tri avtobuse ljudstva, katerega del je predstavljal pevski zbor Cantemus in pevka Bogdana

Herman, odlično usposobljeni za izvajanje Trubarjevih, Gallusovih idr. priložnosti primernih pesmi. Prepevali so na dvojezičnih evangeličanskih prireditvah v Rothenburgu, Derendingenu in Kemptnu, ki so jih vodili nemški in slovenski duhovniki z G. Ernišo na čelu, na polaganjih vencev pri že prej ali ob tej priložnosti na novo odkritih spominskih obeležjih, kjer so vedno sodelovali dobro poučeni predstavniki lokalnih oblasti in kulturnega življenja (slovenski konzul iz Munchna in kulturna atašejka iz Berlina sta tudi bila). Skupaj s slovenskimi govorniki ter predavatelji so razkrivali Trubarjevo delo, njegov verski in kulturni pomen za slovenski, nemški, hrvaški in srbski prostor (predavali so M. Kerševan o Trubarjevih stikih z univerzo v Tubingenu ter o Trubarjevih reformatorskih vzornikih, B. Debenjak o pomenu Trubarjeve družbene akcije in *Cerkovne ordninge*, M. Glavan o Trubarju kot tvorcu knjižnega jezika in začetniku književnosti, Zvone Štrubelj iz Stuttgarta o Trubarjevem delu za Južne Slovane – nekakšen potujoči simpozij, vsak dan malo; zaresen, mednarodni bo ta teden v Tubingenu). Ob strokovnih informacijah primerno vznesene besede o Trubarju preroku, dobrotniku, zagnancu, neutrudnem borcu, ustvarjalnem evropskem formatu. Presenetljiva novost je bilo (vsaj za nekatere) slišati metodično zapisan in ob tej priložnosti v dramatizirani obliki prebran z ekzempli popestren cerkveni red, s katerim je ob prihodu v Kempten Trubar določil pravila verskega življenja, veljavna v tej fari več stoletij – nemara je celo dobil pri tem kanček navdiha za kasnejšo Ordningo. Besede so krepili vidni vtisi slikovitih srednjeveških mest, cerkva, v katerih je deloval Trubar, valovite zelene pokrajine, podobne njegovi rodni, in tu in tam ganotje, da stojimo na mestu tiskanja prve knjige ali ob grobu njenega avtorja, pa da ga Nemci v njegovih krajih zelo cenijo in tudi primerno tržijo čokoladice z njegovo podobo, kakršnih pri nas ni najti . Poučna, po zaslugi glasbenega programa estetsko zadovoljiva, po zaslugi društva Primož Trubar dobro pripravljena, slovesnih trenutkov polna ekskurzija. Tudi zabavna, po zaslugi poskočnega harmonikarja in skupnega petja, pa kulinarično bogata po zaslugi prekmurskih članov te odprave. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 2. 6. 2008

5. prevajalska delavnica v Bielsko-Biali. Na Univerzi v Bielsko-Biali je od 31. maja do 2. junija 2008 potekala 5. prevajalska delavnica za studente slovenscine in cescine z naslovom Kulturne razlike kot izziv za prevajalca. Delavnice se je udelezilo 48 studentov, od tega 30 slovenistov z lektoratov slovenskega jezika na Poljskem, in sicer iz Bielsko-Biale, Krakova, Lodza in Varsave. Delavnico je v okviru Slavisticnega znanstvenega krozka na Tehnicno-humanisticni akademiji v Bielsko-Biali organizirala skupina studentov slovenistike in bohemistike (glavni organizatorji so bili Maria Kaminska, Agnieszka Lamers, Pawel Powszek) pod mentorstvom dr. Agnieszke Będkowske-Kopczyk. Financno so delavnico podprli: Tehnicno-humanisticna akademija, Center za slovenscino kot drugi/tuji jezik na

Univerzi v Ljubljani, udelezenci delavnice. Delavnica je imela pet prevajalskih sekcij, tri slovenske in dve ceski. V obeh jezikovnih skupinah so bila za prevajanje izbrana besedila sestih sodobnih pisateljev in pesnikov. V slovenski sekciji so studentje prevajali pesmi Marcella Potocca ter prozna besedila Andreja Blatnika. V ceski sekciji se je prevajala poezija Petra Hruske in kratka proza Lenke Danhelove. V soboto in nedeljo so studentje z mentorji v skupinah diskutirali o posameznih prevajalskih orehih v izbranih besedilih, ki so jih prejeli mesec dni pred pricetkom delavnice. V vsaki skupini sta bila dva mentorja: eden za izvirni in eden za ciljni jezik. Naloga mentorja za izvirni jezik je bilo preverjati ujemanje (ekvivalenco) prevoda glede na izvirnik. Mentor za ciljni jezik je skrbel za jezikovno pravilnost v ciljnem jeziku, torej poljscini. Na delavnici je sodelovalo 10 mentorjev.

V soboto, 31. maja, je bil organiziran literarni vecer z gosti iz Ceske, Poljske in lovenije. Nastopili so: Petr Hruska (Ceska republika), Genowefa Jakubowska-Fijalkowska in Ewa Schilling (Poljska) ter Andrej Blatnik in Marcello Potocco (Slovenija). Zakljucku prakticnega dela delavnice v nedeljo popoldne, na katerem so posamezne skupine predstavile svoje prevajalske resitve in so bile udelezencem podeljene diplome, je zvecer sledila *slavoparty* s slovensko in cesko glasbo ter karaokami. V ponedeljek, 2. junija, pa se je odvila se prevajalska konferenca, na katerem so s prispevki sodelovali ne le profesorji, temvec tudi studentje. Medijska odmevnost: Knjizevni listi, spletne strani Slavisticnega znanstvenega krozka (http://www.warsztaty.translatorskie.prv.pl/index.html) – program, slike, porocilo v poljscini, spletne strani Car Slovenije/Czar Slowenii (http://www.czar-slowenii.pl/).

Slavisticni znanstveni krozek in organizatorji iz Bielska se za pomoc v organizaciji delavnice zeljo prisrcno zahvaliti Centru za slovenscino kot drugi/tuji jezik na Univerzi v Ljubljani in vsem sodelujocim mentorjem: Tatjani Jamnik, Genowefi Jakubowski-Fijalkowski, Regini Wojton, Ewi Michalski, Agati Knapik, Marcellu Potoccu, Andreju Blatniku, Vitezslavu Vilímku in Jiríju Murycu. — ***Tatjana Jamnik*** <tatjana.jamnik2@guest.arnes.si>, 12. 6. 2008

19. Primorski slovenistični dnevi

Program

Petek, 18. april 2008 (Viteška dvorana Gradu Dobrovo, častni gost Ciril Zlobec) uvod s kratkim kulturnim programom; pozdravna govora župana Občine Brda in predsednice SD Nova Gorica

Zakladnice narečij

Zoltan Jan – Odpiranje ušes z narečjem
Danila Zuljan – Brda v Slovenskem lingvističnem atlasu
Matej Šekli – Zemljepisnojezikovne meje briškega narečja slovenščine

Manj znane podobe Brd

Peter Stres – Slovstvena folklora v Goriških brdih: *vjedence* in druge briške pripovedi
Lojzka Bratuž – Ludvik Zorzut, pesnik Goriških brd
Marija Mercina – Brata Albert in Karel Širok
Vilma Purič – Poezija Ljubke Šorli

Gradnikova Brda
Miran Hladnik – Gradnikova pisma
Marjeta Pisk – Podobe Brd in življenja briških ljudi v Gradnikovi poeziji
Ana Toroš – Brda v poeziji Alojza Gradnika
Vita Žerjal Pavlin – Briški motivi v Gradnikovih pesemskih ciklih
Nada Đukić – *Pil sem te in ne izpil, Ljubezen*: Ljubezen do ženske/poezije, rodne zemlje in življenja pri Gradniku, Gregorčiču in Kosovelu
Fedora Ferluga Petronio – Motivi Goriških brd v poeziji Alojza Gradnika

zaključek s kulturnim programom (Vokalna skupina Vinika in Nonet Brda)

Sobota, 19. april 2008

strokovna ekskurzija po Brdih (vodi Milena Beguš)
kosilo na kmečkem turizmu

— ***Andrejka Šušmelj*** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>

Spoštovana Andrejka Šušmelj in vse organizatorice 19. Primorskih slovenističnih dni, kot eden izmed udeležencev bi se vam iskreno zahvalil za ves trud, ki ste ga vložile v pripravo in izvedbo nadvse uspelih 19. Primorskih slovenističnih dni, ki so potekali 18. in 19. aprila t. l. v viteški dvorani Gradu Dobrovo v Goriških Brdih. Vseskozi smo zaradi medijske odmevnosti in pozornosti organizatorjev imeli občutek, da se ves svet vrti okrog nas. Žlahtne kapljice, ki smo jih referenti dobili v dar, nam bodo tudi kasneje razveseljevale srce in oko, s stekleničko deviškega briškega oljčnega olja pa ste predvideli tudi možnost za blagodejne obkladke, če bi šlo kaj narobe, ampak ob vseh dobrotah, ki smo jih bili deležni, je to

utopična možnost. Vsi udeleženci, s katerimi sem govoril, se strinjajo, da so bile v takšnem okolju idealne možnosti za izmenjavo strokovnih mnenj in za individualno strokovno rast.

Program je bil smiselno oblikovan v tri sklope. Uvodni del - Zakladnice narečij - je kljub odsotnosti enega referenta podal vpogled v bogastvo briških narečji (Danila Zuljan, Matej Šekli) in ponudil razmislek o možnem vključevanju narečji v pouk materinščine (Zoltan Jan). Jedro drugega sklopa Manj znane podobe Brd je poglobilo vedenje udeležencev o prispevku domačinov v literarno in kulturno zgodovino Slovencev (Peter Stres, Lojzka Bratuž, Marija Mercina, Vilma Purič). Ker se v Brdih nič ne more zgoditi brez Alojza Gradnika, mu je bil namenjen popoldanski del srečanja (Miran Hladnik, Marjeta Pisk, Ana Toroš). Dobili smo sveže informacije o novih strokovnih dognanjih, gotovo pa ste se odlično imeli tudi na poučnem popotovanju drugega dne. Sonce vas je po prvem deževnem dnevu gotovo obsijalo. Simbolika? — ***Zoltan Jan*** <zoltan.jan@siol.net>, 22. 4. 2008

Najlepše se zahvaljujem Zoltanu Janu za prijazne besede. Priznam, da ni lepšega od pohvale, ki prinaša zadovoljstvo po večtedenskem pripravljanju na prireditev. Hkrati bi k poročilu o PSD dodala to, da so v popoldanskem delu o Gradniku sodelovale še Vita Žerjal Pavlin (Briški motivi v Gradnikovih pesemskih ciklih), Nada Đukić (Ljubezen do ženske/poezije, rodne zemlje in življenja pri Gradniku, Gregorčiču in Kosovelu) in Fedora Ferluga Petronio (Motivi Goriških brd v poeziji Alojza Gradnika) – slednje predavateljice zaradi poškodbe ni bilo, zato je bil predstavljen samo krajši izvleček njenega referata. Naslednjega dne nas je sicer pozdravil dež, ko smo se najprej z avtobusom odpravili v italijanski del Brd v Števerjan, kjer nas je prijazno sprejel tamkajšnji župan. Kmalu pa smo dež pregnali, in sicer na grobu Gradnika in Zorzuta v Medani. Ogledali smo si še spominsko sobo obeh ustvarjalcev, spoznali vas Šmartno ter z razglednega stolpa v Gonjačah videli Brda kot na dlani in še dlje, do morja. — ***Andrejka Šušmelj*** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, 23. 4. 2008

Trubarjevanju in podobnim kulturnim mašam na rob

Trubarjev jubilej nam pride prav za utrjevanje slovenskega kulturne identitete, ponosno poudarjanje njenega začetka v 16. stoletju in priseganje na tradicionalne vrednote knjižne kulture. S tem pa se oddaljujemo od Trubarjevega uspešnega vzorca obnašanja. Sam se namreč ni zapisal v zgodovino s pogledom nazaj v preteklost, ampak s prelomom s tradicijo ustne kulture in z odpovedjo veri staršev. Če hočemo v svetu, ki se nenehno

spreminja, kulturno preživeti, se bomo morali zgledovati po tem njegovem pogumu: obrniti pogled od knjižne preteklosti v prihodnost in se podati na tvegano pot preizkušanja novih oblik socialne eksistence in komunikacije. Paradoksalno je obljubljati, kako bomo zvesto stopali po poti velikih vzornikov, ki pa so vzor prav zato, ker so znali prekiniti z zvestobo tradiciji in nehali stopati po utrjenih stezah. Koliko so ta njihova dejanja sploh vredna, če jih v spominu potlačimo in jim pripišemo drugačen, pogosto ravno nasproten pomen? Prešeren se je delal norca iz klene avtohtone slovenščine (»Poslušaj ga, kako jo on zavije, / jezika sol, lepota, de le zine«), danes pa med ljudstvom velja za njenega reprezentanta in njegovo slavo na pamet utemeljujejo z zaslugami, ki pravzaprav pritičejo Kopitarju in Bleiweisu. Kakšen komentar? — ***Miran Hladnik***, 9. 6. 2008

Kot vidite, Miran, komentarjev verjetno ne bo. Najbrž zato, ker je to, kar ste napisali, za povprečnega (tipičnega, stereotipnega ali kar je še podobnega) slovenista čista blasfemija. Meni pa se zdi naravnost odlično! Čestitam! In lepo pozdravljam, — ***Igor Ž. Žagar*** <igor.zzagar@gmail.com>, 10. 6. 2008

Mislim da si odprl temo, ki je vredna poglobitve. Praznujemo pač velikane, cenimo rezultate njihovega dela, pozabljamo pa na izhodišča in kontekst. Pozabljamo, da so postali veliki, ravno zaradi tega, ker so se staremu uprli, ker so imeli potrebo, pogum in ideje za kaj novega. Ne sledim dosti, bolje: sploh ne sledim proslavam – ali kot praviš: mašam – ki naj praznujejo »velikane«. Zanimajo me le debate, simpoziji, seminarji o določenih jubilantih, kjer lahko povem in izvem kaj novega. Ker pa vsekakor obstajajo tudi tisti, ki jim paše proslava/maša kot taka, me zanima če so tudi ti, drugačni, pripravljeni sprejeti dialog. Mogoče je njim tuje tvoje razmišljanje? — ***Marija Mitrović*** <mitrovic@units.it>, 10. 6. 2008

»K. in Bleiweisu« – in Levstiku: in to bi utegnil biti izvir tega pripisovanja in sicer po tranzitivnosti: Levstik je bil »avtohtonist«, Levstik je častil Prešerna, torej je P. avtohtonist. (Študentom sicer citiramo iz Levstikovih Napak, ampak se najbrž ne prime.) Sicer pa jasno, da bo komentar -:). Ne zameriti. Moj komentar je obrnjen proti stereotipu, da se Trubar »namreč ni zapisal v zgodovino s pogledom nazaj v preteklost, ampak s prelomom s tradicijo ustne kulture in z odpovedjo veri staršev.« Trubar je bil namreč obrnjen v preteklost. Zdi se mi, da prav podoba Trubarjeva kot teološkega novatorja pomeni, da smo mu »pripisali drugačen, pogosto ravno nasproten pomen«. Drži pa, da je stvar dvoplastna. Prvič, v za Trubarja samega in za vse protestante najpomembnejših vprašanjih (to so bila vprašanja »vere staršev«) je bil Trubar reakcionaren in obrnjen nazaj v preteklost. Drugič, v »kolateralnih« zadevah pa so bili protestantje res obrnjeni v prihodnost: v pospeševanju šolstva, maševanju in objavljanju knjig v ljudskih jezikih.

Daleč daleč najpomembnejša vprašanja za protestante so bila verska vprašanja: vse, kar so počeli, so počeli zato, da bi ljudje spoznali, citiram iz prve sl. knjige, »to pravo STARO (sic!) vero (torej hoče restituirati natanko »vero staršev«, op. AB), tega pravega Boga, de bodo vedeli nemu prov služiti, de bodo vedeli, kaj je ta greh, kaj je ta zapuvid inu obluba božja (ta obluba je, da nas bo Bog odrešil zaradi zaslug, ki jih je za človeštvo pridobil Jezus; op. AB), zakaj je Jezus, Sin Božji, človek postal, koku mi skuzi to vero v Jezusa K. odpuščane vseh grehov, gnado božjo ... inu ta večni leben dobodemo.« In tako dalje. Luter in Trubar sta stala v vrsti teologov, ki so si stoletja nenehno prizadevali za ti. avguštinsko sintezo, za dozidavanje in popravljanje verske in teološke stavbe, katere temelje je zahodnjakom postavil sv. Avguštin na prelomu 4. in 5. stoletja (sic!). Gre torej za povratek nazaj. Hkrati se je reformacija na nek način uprla »moderni« sholastični teologiji - toda kaj je bila sholastična teologija? Poenostavljeno rečeno je to bila aplikacija logike na vero, racionalizacija vere, nekakšno teološko razsvetljenstvo. Sicer bi pretiraval, če bi rekel, da je bila reformacija protirazsvetljensko, protiracionalistično gibanje, toda vsekakor ni bila bolj racionalistična od sholastike (znan je Lutrov odpor do Aristotela; gl. Lutrove Disputacije proti sholastični teologiji http://contendearnestly.blogspot.com/2007/01/luthers-97-theses-disputation-against.html). Torej so bili reformatorji v vprašanjih, ki so bila za njih bistvena in najpomembnejša, obrnjeni nazaj k veri staršev in proti novotarijam (proti in ne za »prekinjajne z zvestobo tradiciji«), ki so se razpasle v takratnem katolicizmu. In zelo so bili užaljeni nad očitkom, da širijo novo vero: »vi papisti širite novo vero, ne mi«. Tu ni šlo za retorično gesto, za všečnost, ampak za iskreno teološko prepričanje: Bog JE ŽE govoril (nazadnje ok. leta 30 n. št.) in k temu, kar je povedal, ni kasneje nič več dodajal. Karkoli je teologija novega dodala, je brez vrednosti, če ni to novo hkrati že staro, že zapisano v Svetem pismu. (Tipičen primer so zakramenti: po protest. mnenju sta v Pismu izpričana dva, ostali pa so novost, ki jo je treba odpraviti.)

Pa še eno vprašanje: zakaj je prekinjanje s tradicijo *a priori* vrlina? Literarni zgodovinarji radi častimo inovacije, spremembe, reforme, smatramo, da so inovacije same na sebi vrlina, ne da bi poprej dokazali, da so tradicionalne rešitve problemov napačne (gl. Stabejev komentar v *Glasofilu* o bolonjski prenovi). To temeljno usmeritev smo mdr. najbrž prevzeli od predmeta svoje raziskave, od novatorskih struj v literaturi; novotarija je dobra predvsem zato, ker je nova in ne zato, ker mnogo bolje opravlja neko funkcijo. To pa pomeni uvajanje estetskega kriterija (=čutnega kriterija: nova obleka je lepša, čeprav nič bolj ne greje) v znanost: literarna veda je včasih bolj kot resnici, tj. pridobivanju znanja, zavezana estetiki. — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 10. 6. 2008

Miran, prav vesela sem tvojega razmišljanja. Slovenska majhnost se žal od Trubarjevih časov ni nič spremenila. Včasih je prav zadušno gledati in poslušati stanje duha v Slo. — ***Irma Kern*** <irma.kern@guest.arnes.si>, 10. 6. 2008

Da, spostovani gospod Miran! Trubar in Preseren res strlita dalec ven iz povprecja svojega casa, vendar nista padla z neba v svoj cas in nista odfrcala v nadzemeljsko orbito nase zgodovine, pac pa sta zrasla iz rodnih tal in dobljeno izrocilo in vedenje razsirila in nadgradila s pridobljenim lastnim znanjem, novimi spoznanji in dognanji, ki jih je prinesel njun cas (pa tudi vse to ni padlo z neba, ampak je zraslo na spoznanjih prejsnjih rodov!) ali pa sta si jih pridobila ob svojem vztrajnem delu. Vasemu veleumnemu nauku bi se lahko reklo neskoncna lahkost pametnjakovstva. Takih zgodb in njihovih uciteljev je zgodovina videla in povozila ze veliko. Na razlicnih podrocjih znanosti in tehnike se vedno znova potrjuje nujnost upostevanja preteklih (tudi zelo konkretnih, lahko bi rekli, vsaj po Vase, celo banalnih) izkusenj starih, v te pa se vkomponirajo nova spoznanja in pridobitve sodobnega casa (prim. gradnja his, mostov, posegi v okolju, zlasti pri razlicnih sanacijah, preverjanje izkusenj pri zdravljenju itd.). Vsa velika in tudi tako imenovana revolucionarna odkritja imajo podlago v tisocih drobnih spoznanj pred njimi. Humanisticno podrocje pa med drugimi tudi ni izjema. Razvija se in raste iz korenin preteklih spoznanj, ni odkrilo Amerike sele z rojstvom sodobne mladine. Kam pa pelje pomanjkanje ali celo zanikavanje meja spoznanj, svobode, nujnosti upostevanja tudi dogovornosti na osebni ali druzbeni ravni, pa imamo priliko videvati vsak dan. — ***Ivanka Šircelj Žnidaršič*** <Ivanka@zrc-sazu.si>, 11. 6. 2008

Miran, debata je živa, vrgel si kost, sprožil se je plaz. Nisem se hotela odzvati, tole sem napisala pred nekaj dnevi. Vsak jubilej daje možnost ne le za »ponovno odkrivanje« preteklega, temveč tudi za ovrednotenje našega časa, za presojo lastnega dela, tudi Trubarjev jubilej je lahko priložnost za prevrednotenje pogledov z današnjega razgledišča, za iskanje poti v novih razmerah, v zgodovini iščemo pozitivne zglede, ki presegajo ozke okvire časa, pri njem lahko občuduje vsak po svoji izbiri: tokrat opevano domoljubje ali uporništvo, iskanje resnice in pravega spoznanja, božjega ali občečloveškega, samoniklo razmišljanje, svobodo duha, zvestobo sprejeti ideji, lastnemu prepričanju, medkulturno sožitje, narodno zavednost, brezkompromisnost, intelektualno širino, socialni čut, evropsko povezovalnost, izvirnost, vztrajanje na svojih stališčih, njegovo vizionarstvo, kritično in samokritično presojo ali pa versko gorečnost, bojevito kljubovalnost, izgorevanje za svojo resnico in ideale, ostro nasprotovalnost, nesprejemanje, obsojanje drugačnega, ideološki boj ... in še marsikaj bi lahko našli na obeh straneh.

Tudi utrjevanje slovenske kulturne identitete se lahko uresničuje na različne načine, tudi izven utrjenih poti in tradicionalnih okvirov, morda celo z njenim nepriznavanjem. Dejansko smo vedno uprti s pogledom naprej, v prihodnost, četudi ne moremo izbrisati preteklosti, čeprav si še tako želimo, smo njen podaljšani del, hočeš nočeš nas povsod obkroža, v naravni in kulturni podobi, tudi Trubar je bil del nje, čeprav je začel navidezno iz nič in se postavil po robu tradicionalnim zakonom in dogmam ter izhajal iz novih temeljev. Vsakršna mitizacija, tudi Prešernova, je zameglila zasluge in ideje drugih ali drugače mislečih sodobnikov, naše črno-belo gledanje onemogoča »pravo spoznanje«, videnje le pozitivnega in njegovo poveličevanje na eni strani ter negativnega in njegovo izničevanje na drugi ustvarja neresnično podobo o naših kulturnih ustvarjalcih, vrednote so se skozi obdobja spreminjale, zato lahko danes z distance brez vsakršnih predsodkov spoznamo in priznamo aktualizirano videno vrednost na eni in drugi strani, kar pa nam v zagrizenem in enostranskem boju mnenj in samozadostnosti stališč na mnogih področjih še danes ne uspeva najbolje. Tudi pri Prešernu lahko vsakdo najde svojo vrednoto, po kateri mu je blizu, njegov posmeh »klenemu jeziku« pa je vpet v druge, literarnonazorske okvire, ki jih Ti kot literarni »zgodovinar« bolje poznaš. Znanost naj ne bi temeljila le na ozkomislečem zagovarjanju enega vidika, ampak kritično in pravično upoštevala ves družbeni, duhovni, duševni spekter delujočih sil, razlikuje se v merilih in sredstvih, odprta je za različnost misli.

Grem poslušat novo mašo na TV – okroglo mizo, ravno slišim o njegovi neuklonljivosti, ljubezni do domovine, odkritosti, delavnosti, iskrenosti, združil je Slovence – stereotipi, ki pa dobivajo svojo sporočilno vrednost v našem duhovnem svetu, če jih znamo osmisliti. Slišim misel, da je Trubar vselej nov, naj z njo zaključim. — ***Irena Orel*** <Irena.Orel@ff.uni-lj.si>, 11. 6. 2008

Ko sem se ze resno bal, da ob »neskoncno lahkem pametnjakovstvu gospoda Mirana« sploh ne bo nobenega polemicnega odziva (menec, da je Trubarjev revolucionarni duh ze povsem zamrl in da dandanasnji nihce ne bi rad posnemal njegovega stanovskega kolege Petra Kupljenika, ki je zaradi »verbalnega delikta« po 133. clenu KZ koncal na grmadi na Roznem trgu sredi vecnega mesta), se je oglasila gospa Ivanka in zapisala same neskoncno tehtne in tezke modrosti. Naj se ji pridruzim. »Trubar je bil prvi, Preseren najvecji, Cankar pa najpomembnejsi,« je modrovala moja pokojna gimnazijska uciteljica slovenscine, pri cemer je seveda zamolcala, da je imel prvi kar tri zene, da je bil drugi skoraj pedofil in da ni umrl zaradi vodenice, pac pa so mu razpadla jetra, ter da se je tretjemu v dneh pred smrtjo pojavljal delirium tremens. Trubar, Preseren in Cankar – trije veleumi in vendarle tudi povsem »cloveski« ljudje, krvavi pod kozo, z vsemi napakami in slabostmi. Za casa zivljenja preganjani ali zanicevani, izobceni, v stalnem sporu s

socasno oblastjo in represivnimi organi drzave. Po smrti pa seveda povelicanje in dandanasnji tri najpomembnejse ikone slovenskega obcestva. Ce poenostavim in malo posplosim, je potekal postopek kanonizacije (beri: beatifikacije) priblizno takole: najprej ignoriranje, potem cenzuriranje, za njim modificiranje in nazadnje glorificiranje. V kratki zgodovini (seveda ne VKPb) dvajsetega stoletja jih je vsakokratna oblast znala izkoristiti in uporabiti za svoje, pogosto precej pritlehne cilje.

Ampak njihova literatura, nastala tudi na podlagi bridkih osebnih izkusenj in razocaranj, govori mimo oblasti, neposredno danasnjemu bralcu. »Sem videl, de svoj coln po sapi srece, komur sovrazna je, zastojn obraca, kak veter nje nasproti temu vlece, kogar v zibeli vid'la je beraca; de le petica da ime slovece, de clovek toliko velja, kar placa. Sem videl cislati le to med nami, kar um slepi z goljfijami, lezami!« je zgrozen France. »Malodusnost in malobriznost kopljeta narodu prezgodnji grob,« je zaskrbljen Ivan. Ampak Primoz svari: »Oli zludi nje, kir h taki pregrehi inu golufiji melce, zuper ne pridigujo inu ne branijo, bode tudi kuhal v tim peklu vekoma, aku prave pokure inu per pravim casu ne dejo.« In zato nikoli ne posiljaj sprasevat, komu govorijo Trubar in Preseren in Cankar: govorijo tebi! — ***Zoran Božič*** <zoran.bozic@guest.arnes.si>, 11. 6. 2008

»*najprej ignoriranje, potem cenzuriranje, za njim modificiranje in nazadnje glorificiranje*«

To je po mojem nekoliko stereotipno. Noben od teh treh (Trubar, Prešeren, Cankar) ni bil ignoriran. Prešeren in Cankar sta bila za življenja literarni zvezdi, Cankar tako kot danes Jančar. Tudi cenzurirana nista bila, razen *Zdravljice* – vsaj kolikor se spomnim, no. Njuna kanonizacija je torej potekala sproti; Prešeren ni bil kanoniziran šele1866 s Stritarjem, kot včasih slišimo, tisto je bil zaključek kanonizacije. Saj so ljudje že 1850-ga obiskovali Prešernov grob. — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 12. 6. 2008

Moja trditev seveda JE stereotipna. Z njo sem hotel samo nakazati morebitno rdečo nit, notranjo logiko kanonizacije. Se pa seveda strinjam, da je pri Prešernu le-ta potekala vzporedno, vsaj od njegove smrti dalje. Da Prešeren za časa življenja ni bil ignoriran? Za Čopa in Smoleta je bil gotovo literarna zvezda (za Bleiweisa je bil to Koseski), sicer pa ga ljudje, dokler se leta 1850 ni pojavil v šolskih čitankah, niti niso kaj dosti brali, še manj pa razumeli. Glede cenzure. Cenzurirali so *Krajnsko čbelico*, Prešernovo nemško pesnitev *V spomin Matija Čopa* (šest kitic), njegov sonet cenzorjema in seveda *Zdravljico*. Po njegovi smrti so v čitankah cenzurirali *Krst pri Savici* in *Novo pisarijo*. Še leta 1923 so verz iz *Soldaške* »adijo ljub'ca, starši« spremenili v »adijo, ljubi starši«! Ignoriranje in posredno cenzura se kažeta tudi pri Cankarju (govorim o

odnosu aktualne oblasti, kakor se najbolj kaže skozi šolski sistem): do konca prve svetovne vojne se praktično ne pojavlja v šolskih berilih (sploh pa ne z današnjega zornega kota njegova najpomembnejša besedila), čeprav se pojavljajo njegovi sodobniki oz. še živeči ustvarjalci. — ***Zoran Božič*** <zoran.bozic@guest.arnes.si>, 12. 6. 2008

Hvala za podatke, da je bilo cenzuriranja Prešerna več; sproti pozabljam. Cenzura 5. *Čbelice* pa morda kaže, da cenzuriranje ni bilo omejeno na Prešerna (spet govorim po spominu). Ni pa res, da Prešeren ni bil zvezda svojega časa in da ni bil zvezda za Bleiweisa in staroslovence. Bil je: Bleiweis ga je objavljal, Koseski pa se pojavil šele 1844, ko je Prešeren nehal pisati – torej Prešeren sploh ni imel tekmeca oz. ga je imel le v kratkem času okoli politično napetih let 1844–1849. Kak *popstar* je bil Cankar, lahko sklepamo po tem, da je honorarje dobival vnaprej in da se ga kritiki takorekoč niso upali direktno kritizirati, ampak so prvo tipkano stran porabili za govoričenje, kako velik mojster jezika, forme, skratka estetike je Cankar, seveda, nihče mu ni enak, toda tale morala, to pač ni za mladino. Da ni bil za čitanke, pa po mojem ne pomeni cenzure v ožjem pomenu besede (jaz Braneta Mozetiča ali Henryja Millerja tudi ne bi dal v OŠ učbenike; še manj kake profašistične literature, rasistične literature ipd.). Hočem reči: ni družbe, ki bi bila moralno neobčutljiva, najbolj naravno je, da cenzurira, kar jo spodkopava. Ampak to ni najina tema oz. ne kaže, da je bil Cankar (+ Prešeren + Trubar) izjema. — ***Aleš Bjelčevič*** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 12. 6. 2008

Debati na temo kulturnih in se drugih mas velja dodati, da jih zlepa ni prevec, kajti sicer se stirim glagolnikom - ignoriranje, cenzuriranje, modificiranje in glorificiranje - pridruzi se pojmovna zveza usodna povrsnost. V zajetnem Kronoloskem slovarju vesoljne zgodovine, ki jo je predlani izdala moskovska zalozba Eksmo, je od velike trojice Trubarja, Preserna in Cankarja omenjen samo Trubar, ces da se je rodil na Rascici pri Novem Pazarju. Na drugi strani pa je bilo v Delu z dne 30. 5. letos pod naslovom Ruski postar in majhna razlika prebrati stavek: Ko je Stalin na rob seznama pojskih oficirjev v Katinu zapisal: »Razseliti ne postreliti!«, je Berija tocno vedel, da je vejica za »ne« in ne za »razseliti«... Pisec je hotel s tem stavkom izpostaviti razliko med Rusi in Francozi, »pozabil« pa je povedati, da sta bila tako Stalin kar Berija pravzaprav Gruzinca. — ***Vlado Nartnik*** <vlado@zrc-sazu.si>, 13. 6. 2008

Kolega Nartnika moram popraviti. Stalin je bil Oset, vsak Gruzinec pa se v pogovoru zgrozi, ko omeniš Stalinovo gruzinsko poreklo. Med Gruzinici in Oseti pa je pač velika razlika. — ***Primož Zevnik*** <primoz.zevnik@guest.arnes.si>, 14. 6. 2008

(Ne)priljubljenost slovenščine v šoli

Ministrstvo za kulturo vabi k oddaji ponudbe za Elaborat o (ne)priljubljenosti slovenščine kot šolskega predmeta (oznaka javnega naročila 21/2008; na spletnih straneh ministrstva http://www.kultura.gov.si/ ga še ni najti). Poziv izhaja iz Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko. Prijave za raziskavo, katere rezultati morajo biti znani do 14. 11. 2008, sprejemajo do 21. 3. — ***Miran Hladnik*** <miran.hladnik@guest.arnes.si>, 9. 3. 2008

Navadila sem se že, da se ne menim kaj dosti za različne razpise državnih in evropskih inštitucij, ki zahtevajo od prijavitelja debel elaborat, katerega nato zvečine nonšalantno zavrnejo. Rajši kot za pisanje neproduktivnih prijav porabim čas, če ga kaj imam, za pisanje konkretnih strokovnih besedil, v katerih sem bolj doma kakor v prijavah v birokratskem novoreku. Te dni pa sem z več strani dobila obvestila, da Ministrstvo za kulturo vabi k oddaji ponudbe za izdelavo elaborata o priljubljenosti slovenščine kot šolskega predmeta. Ta razpis pa me v nasprotju z nekaterimi drugimi vseeno spodbuja k odzivu. Dve stvari sta me namreč, poleg že omenjenega odpora do takih pozivov in odzivov nanje, v njem zmotili:

1. Naslov oz. tema ponudbe. Dvomim, da je problem zastavljen strokovno pravilno in problemsko dovolj široko. Priljubljenost določenega šolskega predmeta je kajpak legitimna raziskovalna tema, vendar kot parcialna kategorija znotraj širšega pedagoškega (specialno didaktičnega) problema in z zavedanjem, da izolirana prinaša senzacionalistične in bolj medijsko privlačne kakor razvojno uporabne rezultate (na podobni ravni bi bili rezultati o priljubljenosti slehernega šolskega predmeta, in kaj bi storili potem?). Zato bi bilo, če se že ministrstvo za kulturo čuti poklicano, v zadevah slovenskega jezika spraševati najprej o šolskih rečeh, bolj ustrezno vprašanje, kakšna je kakovost pouka slovenščine, merjena s ciljem, imenovanim razvoj sporazumevalne in kulturne zmožnosti/kompetence in nacionalne zavesti šolajočih se. So cilji pouka za ta del ustrezno zastavljeni, so potem tudi uresničeni tako, da je znanje dovolj trajno in vrednostno ustrezno motivirano? (Spraševanje o nezadostni didaktični razvitosti sredstev in metod, didaktike slovenskega jezika in še kaj iz uresničevanja tez Resolucije ... kaže le na slabotno poučenost ministrstva o naporih in napredkih, ki so bili z majhnim številom čezmerno obremenjenih ljudi vendarle doseženi - predmetne didaktike s habilitiranimi učitelji so na vseh fakultetah, kjer izobražujejo učitelje slovenskega jezika - upati je, da bodo rezultati raziskave nemudoma spodbudili ministrstvo za odprtje novih delovnih mest na tem področju, saj je ljudi premalo?; učbeniki so po dva ali

trije konkurenčni, vsi podvrženi strogim sodbam ustrezne učbeniške komisije, učitelji se še nikoli niso toliko dodatno izobraževali; in - »priljubljenost« slovenščine, kot kažejo različno orientirane raziskave naših diplomantov, je ves čas nekje na sredini lestvice, v kolikor sploh lahko govorimo o priljubljenosti dejavnosti, kot sta učenje in branje pri današnji mladini, kar tudi poudarjajo naše raziskave).

2. Po mojem mnenju bi bilo ministrstvo za kulturo, ki je izdelalo tudi Resolucijo o nacionalnem programu za jezikovno politiko in ki lahko motivira ustrezne strokovne energije, poklicano za širšo sociokulturno tematsko raziskavo. Pravo vprašanje bi se v tem smislu glasilo: Kakšen je odnos do slovenščine (in slovenske kulture?) v družbi? Kako se uresničujejo določila Resolucije in zakonodaja? Kako se izvaja publiciranje, raziskovanje, poslovanje, in v tem okviru seveda tudi vzgoja in izobraževanje v slovenščini? Kako je mogoče doseči, da bo slovenski domorodec moral napisati disertacijo v slovenščini, poslovnež pisati partnerju čez cesto v slovenščini, da bodo mediji na privlačen način širili zavest o vrednosti slovenščine?

Vsi ti segmenti družbene klime še kako vplivajo tudi na priljubljenost slovenščine v šoli! Zato se mi zdi čudno, da ministrstvo za kulturo namesto celostne in celo medresorske uporabno zastavljene raziskave o jezikovni problematiki in jezikovni kulturi na vseh ključnih mestih javne rabe slovenščine izbere tako zožen segment šolske problematike, ki bo, po mojih izkušnjah in predvidevanjih, spet enkrat sprostil čustvene energije namesto razumnega in dolgoročno učinkovitega reševanja kompleksnih in vitalnih kulturnih vprašanj. — ***Boža Krakar Vogel*** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 10. 3. 2008

Ne morem se znebiti občutka, da je zlovoljni odziv dr. Bože Krakar Vogel na informacijo o povabilu Ministrstva za kulturo k oddaji ponudb za raziskavo (teze o /ne/priljubljenosti slovenščine kot šolskega predmeta) bolj posledica prenagljene posplošitve njenih neprijetnih izkušenj iz preteklosti kakor pa sad mirnega premisleka o konkretni zadevi. Piše, kakor da sploh ni prebrala vsebinskega opisa naročila, temveč se je kritično ustavila (in ostala) le pri namenoma izzivalnem naslovu naloge in dvomi, ali »je problem zastavljen strokovno pravilno in problemsko dovolj široko« (želi si »širšo sociokulturno raziskavo«). Zato je njena kritika naskok na odprta vrata: če odmislimo čustvene poudarke, se bere kakor nekaj dobrih tez za dispozicijo raziskave, kakršno si naročnik želi. Kolegica je očitno prezrla dejstvo, da ima naročnik do teze o nepriljubljenosti slovenščine velike pridržke, vendar tej tezi ne more javno nasprotovati le na podlagi občutkov in nekaj razpršenih podatkov, temveč pri svojem odločanju o ukrepih potrebuje resno, teoretično utemeljeno in statistično preverjeno znanstveno

delo o njeni (ne)veljavnosti. Prim. prva dva odstavka iz neposrednega povabila usposobljenim raziskovalnim ustanovam:

»V slovenski javnosti (mediji, javne prireditve ipd.) se pogosto slišijo izjave znanih osebnosti o nepriljubljenosti (celo osovraženosti) slovenščine kot šolskega predmeta. Ker so učenje, uveljavljanje in položaj jezika izredno odvisni od učinkovitosti šolskega dela, je vztrajno ponavljanje takih trditev za jezikovno politiko vznemirljivo in nujno potrebno strokovnega razčiščenja (v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko je uporabljen izraz »temeljita preveritev«), posebno ker se omenjene izjave izrekajo kar počez in se ne navezujejo na nobeno veljavno raziskavo, temveč le na posameznikove anekdotične izkušnje ali na splošno mnenje (npr. »leteče ankete« in pisma bralcev v dnevnem časopisju) in na podobno nezanesljive podatkovne vire. Pravi odgovor na sociolingvistično pomembno in jezikovnopolitično občutljivo vprašanje mora temeljiti na vsebinski razčlembi jezikoslovne in didaktične problematike, statistično veljavnem anketiranju in drugih metodah za preverjanje dejanskega stanja ter njegovih vzrokov in okoliščin.«

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko (Ur. list RS, št. 43/07) nas na več mestih spodbuja k izpeljavi take raziskave in k ustreznemu ukrepanju. Če se izkaže, da so izjave o nepriljubljenosti neutemeljene, bo mogoče z objavo podatkov iz raziskave nevtralizirati nekaj prvin škodljivega kalimerovsko-mazohističnega občutja v slovenski jezikovni zavesti; če pa se izkažejo za upravičene, bomo pridobili objektivno opozorilo in napotilo za potrebnost radikalne prenove učno-vzgojnih programov, učbenikov in/ali didaktičnih metod. — ***Janez Dular*** <Janez.Dular@gov.si>, 13. 3. 2008

Ne glede na morebitne neprijazne odzive si bom zopet dovolila pripombo »po zdravi kmečki pameti«. Naslov naloge, ki naj bi strokovno preverjala teze o (ne)priljubljenosti slovenščine, je neprimerno izzivalen. Žal bo že sam pri neukem bralcu ponovno spravil v ospredje ravno tezo, ki naj bi jo raziskava ovrgla (?) – namreč nikoli preverjen podatek, da je slovenščina v šoli nepriljubljena. Če bi naj bila razpisana raziskava resno zamišljena, bi potrebovala nezaznamovan naslov, ki ne bi bil zavajajoč. Vsi vemo, da mediji in javnost delujejo po svoje in posredujejo lastna sporočila o vrednotah in stvarnosti ne glede na resnico in dejstva; naslov bodo mediji še pred koncem raziskave tolmačili pač tako, kot jim bo prišlo prav; dr. Dular kot dober poznavalec vsaj enega množičnega medija to natančno ve. Dr. Krakarjeva je ena redkih, ki s svojimi študenti že leta spremlja stanje učenja in priljubljenosti slovenščine v šoli. Mnoge odgovore na zastavljena vprašanja bi verjetno Ministrstvo za kulturo dobilo ravno pri njej, še pred svojim povabilom k oddaji ponudb za to raziskavo. Zato se mi zdi njena »zlovoljnost« povsem na mestu. Govoriti, da naj bi z raziskavo mogoče dobili »objektivno opozorilo in napotilo za potrebnost radikalne prenove

učno-vzgojnih programov in/ali didaktičnih metod« se mi, glede na to, da smo sredi dolgoletne prenove pouka slovenščine, zdi neresna. Tako se kljub odzivu dr. Janeza Dularja in dodatnemu pojasnjevanju, zakaj je taka raziskava potrebna, še vedno strinjam z zapisanim mnenjem dr. Bože Krakar Vogel; verjamem, da tudi velika večina učiteljev praktikov, ki se vsakodnevno trudimo v razredu. Ne vem pa, ali se bodo oglasili, saj je žal tudi dandanes mišljenje z lastno glavo velikokrat nezaželeno. Zagotovo bi o kalimerovsko-mazohističnem občutju ravno učitelji praktiki lahko povedali veliko, tudi ob takih naslovih raziskav. — ***Mojca Honzak*** <mojca.honzak@guest.arnes.si>, 14. 3. 2008

Nadaljujem misel kolegice Mojce Honzak, da je mišljenje z lastno glavo velikokrat nezaželeno. Res je, vendar marsikoga odnese z glavo skozi zid. Vprašanje o priljubljenosti slovenščine se mi zdi podobno jari kači. Če naročnik raziskave meni, da je slovenščina nepriljubljena v šoli, bo raziskava nepriljubljenost potrdila, če se zdi naročniku raziskave slovenščina v šoli priljubljena, bo slovenščina priljubljena. Kot dolgoletna učiteljica v osnovni in srednji šoli povem, da je slovenščina zelo priljubljen predmet v šoli. To lahko potrdim z argumentom, da se dijaki tudi veselijo suplenc sloveščine in so »veseli«, da jim odpade ... Pri pouku so sproščeni, veseli in jih marsikaj zanima, seveda je odvisno od didaktičnega in metodičnega pristopa. Kar se tiče prenove pouka slovenščine, lahko povem, da generacija, ki je prišla iz devetletne osnovne šole v poklicne programe izobraževanja, (podatek navajam za razrede, ki jih učim), ne prepoznajo besednih vrst: samostalnik, glagol ... ali jih prepoznajo največ trije v razredu. Sprašujem se, kako se potem učijo tuj jezik. Odgovor bo verjetno, po metodi kot se učimo maternega jezika od staršev? Kakor koli že, prenova prinaša nova znanja, ki so vrednota za strokovno delo posameznega poklicnega področja. Vse lepo in prav. Moram pa priznati, kar se tiče poklicnega izobraževanja, da iskrena hvala vsem sestavljalcem učnih načrtov v poklicnem izobraževanju, to področje dobro poznam, da je ohranjeno »tovrstno število vsebin«, da imamo privilegij, da je iz slovenščine še vedno zaključni izpit; če bi se zgledovali po Finski, bi bile učne vsebine še bolj okrnjene in pomen slovenščine v šolskem sistemu in splošni komunikaciji zanemarljiv. Zakaj primerjam s Finsko? Ker sem imela lansko leto priložnost obiskati tri finske poklicne šole. Če se vrnem k priljubljenosti, z zagotovostjo trdim, da je med slovenskimi učenci in dijaki slovenščina priljubljen predmet, se pa najdejo posamezniki, ki negirajo priljubljenost, ker vidijo nevidne strahove. — ***Metka Hojnik Verdev*** <metka.hojnik@triera.net>, 16. 3. 2008

Vsebina in ton odzivov na sporočilo o raziskavi, s katero naj bi preverili (ne)veljavnost ponavljajoče se trditve o (ne)priljubljenosti slovenščine kot šolskega predmeta, me potrjujeta v prepričanju, da je taka raziskava zelo

potrebna. Njen naslov kljub »neprimerni izzivalnosti« samo napoveduje temo raziskave in besedilno vrsto poročila (elaborat), ne sugerira pa naročnikovega pričakovanja takih ali drugačnih ugotovitev. To ne pomeni, da naročnik ne pozna strokovnih mnenj in da je brez stališč, vendar pa bi dodatno pojasnjevanje tega lahko peljalo v razraščanje vsebinske polemike že pred začetkom raziskave ter pomenilo pritisk na potencialne raziskovalce in izzivanje medijskega manipuliranja. Zato je za zdaj kljub srbečemu jeziku bolje molčati in počakati. — ***Janez Dular*** <Janez.Dular@gov.si>, 17. 3. 2008

Razmisljanja o (ne)priljubljenosti slovenscine so me spravila k premisljanju o urah slovenscine, ki sem jih bila sama delezna v soli – vecinoma imam zelo lepe spomine. Pa sem se spomnila se na profesorico, ki me je ucila le eno leto, a se je zelo zivo in z veseljem spominjam. Ali kdo med vami pozna prof. Mihaelo Bojc (morda je to njen dekliski priimek)? Pred 30 leti je ucila na Osnovni soli Riharda Jakopica v Siski, kam so jo odnesla pedagoska pota kasneje, zal ne vem. Veselilo me bo, ce bom izvedela kaj o njej. — ***Veronika Rot Gabrovec*** <Veronika.RotGabrovec@ff.uni-lj.si>, 17. 3. 2008

Učni jezik na Mediteranski univerzi

Na spletni strani iniciative za ustanovitev mediteranske univerze ni zaslediti besedila v Slovenščini. Glede na dejstvo, da Zakon o visokem šolstvu (ZViS-UPB2) v 8. členu pravi, da je učni jezik na visokošolskih zavodih slovenski, me zanima, kako bo učni proces na »Mediteranski univerzi« usklajen z zakonom.

Vir: (ZViS-UPB2), Uradni list RS 100/2004 z dne 13. 9. 2004 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2004100&stevilka=4325>, 20. 12. 2007. — ***Andrej Skrbinek*** <andrej.skrbinek@uni-mb.si>, Laboratorij za inženirsko oblikovanje Fakultete za strojništvo v Mariboru

Spletna stran je v prenovi in na novi spletni strani predvidevamo tudi vsa besedila v slovenskem jeziku, kar pa seveda ni direktno opravičilo, da ni kratke informacije o Centru tudi v slovenskem jeziku, kar bomo poskusili čimprej odpraviti ... Center EMUNI je bil ustavnovljen po zakonu o zavodih in ne po zakonu v visokem šolstvu, torej ni visokošolski zavod. V poletnem času nameravamo organizirati poletno šolo, ki bo podobno kot druge mednarodne poletne šole tudi na slovenskih univerzah, potekala v angleškem jeziku. — ***Nada Turk***, v. d. direktorica

Težišče delovanja mediteranske »univerze« očitno ne bo neposredno raziskovalno-izobraževalno, temveč predvsem menedžersko (povezovanje in usklajevanje delovanja »pravih« univerz z verificiranimi študijskimi programi). Zato njen poglavitni problem najbrž ne bo učni jezik, temveč uradovalni jezik, tj. jezik sporazumevanja z uradnimi organi »univerze« (tajništvo, rektorat, senat ipd.), jezik njihovih uradnih dokumentov (statut, pravilniki, zapisniki, vpisni obrazci, spletna predstavitev idr.). Če je sedež te »univerze« na območju Republike Slovenije (in je kot pravna oseba vpisana v ustrezne uradne razvide Republike Slovenije), je upravičeno pričakovati ustrezno rabo (tudi) slovenščine, pa naj njena ustanovitev temelji na določbah Zakona o visokem šolstvu ali Zakona o zavodih. — ***Janez Dular*** <Janez.Dular@gov.si>, 21. 4. 2008

Knjižne novosti

Taras KERMAUNER: *Navzkrižna srečavanja: spomini, portreti, analize*. Ljubljana: Študentska založba (Knjižna zbirka Beletrina), 2008.

Navzkrižna srečavanja je monumentalna, 660 strani obsegajoča zbirka esejev, portretnih študij, spominov, pa tudi pogovorov in dnevniških zapisov. V njej avtor esejistično portretira svoje, kot jih sam imenuje, duhovne očete (Edvarda Kocbeka, Ivana Mraka, Josipa Vidmarja, Borisa Kidriča, Ferda Kozaka, Antona Slodnjaka), nadaljuje pa z razmišljanji o drugih dominantnih akterjih slovenske kulture (Dušanu Pirjevcu, Bratku Kreftu, Branku Miklavcu) in svojih generacijskih kolegih (zlasti Petru Božiču in Marjanu Rožancu). Proti koncu knjige se pozorno posveti tudi svojemu očetu, Dušanu Kermaunerju. Z izjemo intervjuja z Mitjo Čandrom in dnevniškega odlomka so bila besedila iz knjige že objavljena v različnih publikacijah. — ***Matjaž Zaplotnik***

Dušan JOVANOVIĆ: *Svet je drama*. Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Kultura), 2007.

Knjiga je zbir Jovanovićevih razmišljanj o umetnosti in svetu. Pogled na življenje, dramo v »širokem spektru medčloveških odnosov«, kot ga ponuja znani slovenski dramatik in režiser, so recenzenti označili za zdravo eklektičnega, moralno zavzetega, pronicljivo duhovitega in levičarsko svobodno antropološkega. — ***Matjaž Zaplotnik***

Denis PONIŽ: *Talijin trikotnik: eseji o drami, gledališču in ...* Spremno besedo napisal Ivo Antič. Ljubljana: Ved, 2007.

Denis Poniž je avtor več esejističnih zbirk, zadnja izmed knjig, *Trnje v Arkadiji*, je konec leta 2006 izšla pri Založbi Ved. Tu je izšel tudi *Talijin trikotnik*, zbirka

enajstih »razmišljanj o (slovenski) dramatiki in gledališču«. Kot v uvodu povzema avtor, govori knjiga o treh bistvenih elementih, na katerih sta se oblikovala evropska dramatika in gledališče in čigar razmerja po Poniževem mnenju sestavljajo trikotnik: o dramatiku (avtorju besedilne predloge), o režiserju (sooblikovalcu scenskega dogodka) ter igralcu. — ***Matjaž Zaplotnik***

Alberto MANGUEL: *Zgodovina branja*. Prevedla Nada Grošelj. Ljubljana: Cankarjeva založba (Zbirka Bralna znamenja), 2007.

Alberto Manguel, v Argentini rojeni pisatelj, prevajalec in urednik, je o svojem srečevanju s knjigami napisal zanimivo, nenavadnih podatkov polno knjigo esejev, ki osvetljujejo različne vidike branja – branje potiho, branje na glas, branje med štirimi stenami, branje skozi zgodovino, branje prihodnosti, prevajanje kot branje, branje prepovedanih knjig ... V knjigi se neprestano prepletajo zgodovinski podatki in anekdote, dejstva in njihova refleksija, navedki iz del svetovnih klasikov in vsakdanje izkušnje. — ***www.napovednik.com***

David BEDRAČ: *Brez uteži: priročnik o pesnjenju*. Posebna izdaja revije *Mentor*. Ljubljana: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, 2007.

David Bedrač je pesnik in pisatelj, leta 2007, ko je izšel njegov priročnik o pesnjenju, pa je bil tudi državni selektor festivala Mlada Urška, ki je osrednji del Mentorjevega natečaja za mlade literarne ustvarjalce. Bedrač je prav na podlagi izkušenj, pridobljenih z delom na literarnih natečajih in literarnih delavnicah za mlade, sestavil svoj priročnik, ki v prvi vrsti nagovarja prav mladega pesnika, ki se brez izkušenj podaja na pot prve objave ali vsaj javne predstavitve svojih verzov. Priročnik obravnava mnoge ustvarjalne poti in možnosti, ki se skrivajo v ustvarjanju poezije. Na jedrnat, prav nič znanstveno zagoneten način se ubada še z naslednjimi vprašanji: Ali je literatura res zaprt, znanstveno dorečen sistem, ali pa je to izražanje svobode v najširšem pomenu besede? Se da pisanja literature naučiti? S čim in kako najti pravo ustvarjalno pot? Kako k resnim literarnim pojmom pristopiti na zabaven način? Priročnik je izšel pri reviji Mentor, ki se je zadnje čase začela spogledovati tudi z knjižnim založništvom. — ***Matjaž Zaplotnik***

Marjeta HUMAR, Barbara MICHIELI SUŠEC, Katarina PODBEVŠEK in Slavka LOKAR

(ur.): *Gledališki terminološki slovar*. Prev. Jure Gantar in Rastko Rafael Kozlevčar.

Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Slovarji), 2007.

Gledališki terminološki slovar je prvi razlagalni, normativni in prevodni slovar sodobnega gledališkega izrazja, v celoti izdelan na podlagi

slovenskega gradiva. Pri njegovi izdelavi so sodelovali gledališčniki več generacij (zbiranje gradiva za slovar se je začelo že pred petdesetimi leti, delo je vmes večkrat obstalo ali pa zaradi menjave delovne ekipe napredovalo zelo počasi). V slovarju je prikazanih 2957 izrazov gledališča, lutkarstva, deloma plesa in sorodnih gledaliških pojavov, radijske intelevizijske igre ter sodobnih spletnih umetnosti. Ima tri dele: v prvem so slovarski članki s pomensko, jezikovno opisanimi slovenskimi iztočnicami, pojasnjenimi tudi z angleškimi in francoskimi ustrezniki, v drugem je angleško-slovenski, v tretjem pa francosko-slovenski slovar gledališkega izrazja. — ***Založba ZRC***

István LUKÁCS: *Paralele: Slovensko-madžarska literarna srečanja*. Maribor: Slavistično društvo Maribor (Zbirka Zora, 42), 2006.

Paralele madžarskega slovenista in kroatista Istvána Lukácsa vsebuje petnajst avtorjevih razprav, katerih večina je bila (v madžarščini ali slovenščini) med leti 1991 in 2003 objavljena v strokovni periodiki ter strokovnih zbornikih. — ***Miran Hladnik***

Tomo VIRK: *Primerjalna književnost na prelomu tisočletja: kritični pregled*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia litteraria), 2007.

Primerjalna književnost je v 20. stoletju združevala osrednja področja literarne vede, vzpostavljala je meddisciplinarne povezave ter ponujala široke kulturnozgodovinske sinteze. Bila je ena od osrednjih humanističnih ved in iz nje so nastajale nove discipline – prevodoslovje, kulturne in postkolonialne študije, teorije večkulturnosti ipd. Proti koncu stoletja pa so te nove discipline začele spodrivati matično, ki se je znašla v krizi in si prizadeva za vnovično utemeljitev in upravičenje. Knjiga analizira to dogajanje in reflektira vzroke zanj; predstavlja najvitalnejše poskuse prenove stroke, skuša ugotoviti aktualno stanje z vidika teorije in institucionalizacije ter začrtati vizijo primerjalne književnosti na začetku tretjega tisočletja. — ***ZRC SAZU***

Marjeta ŽEBOVEC: *Slovenski književniki, rojeni od leta 1920 do 1929*. Ljubljana: Karantanija, 2007.

Marjeta Žebovec je izdala že tretjo knjigo od predvidenih štirih knjig serije Slovenski književniki. Serija se lahko pohvali z estetskim videzom, enciklopedičnim formatom in pestrim slikovnim gradivom. Leta 2005 je izšla prva knjiga z avtorji, rojenimi do leta 1899. Kot je takrat avtorica pojasnila v uvodu, se je za kronološki princip razvrščanja odločila zato, ker je to »še najbolj objektivna klasifikacija«, saj se zavestno želi izogniti vsakršnim vrednostnim klasifikacijam avtorjev oz. njihovih opusov. Druga knjiga, ki vsebuje predstavitve 77 avtorjev, rojenih na začetku 20. stoletja, je izšla leta 2006. Vsebinsko zasnovo nadaljuje tretja knjiga z avtorji,

rojenimi med letoma 1920 in 1929. Edino polno desetletje miru med obema vojnama je po avtoričinih dognanjih dalo prb. sto priznanih literatov, katerih literarna dela praviloma odražajo mučni čas druge svetovne vojne in naporna leta povojne obnove. — ***Matjaž Zaplotnik***

Martina OŽBOT (ur.): *Prevajanje besedil iz prve polovice 20. stoletja / Translation of texts from the first half of 20th century*. Prev. Martina Ožbot, Florence Gacoin Marks in Amalija Maček. Ljubljana: Društvo slovenskih književnih prevajalcev (Zbornik DSKP, 31; Obdobni pristop, 5), 2006.

Zbornik o prevajanju besedil iz prve polovice 20. stoletja je že 31. prevajalski zbornik. Zaključuje serijo petih zbornikov periodizacijskega pristopa, ki je bila zasnovana leta 2002 z zbornikom o prevajanju srednjeveških in renesančnih besedil. 31. zbornik vsebuje dve razpravi o prevajanju slovanskih književnosti, ki utegneta biti zanimivi tudi za slaviste; Drago Bajt podaja pregled prevajanja ruske moderne književnosti v slovenščino, Rozka Štefan pa analizira slovenske prevode dveh poljskih simbolističnih pesnikov. — ***Matjaž Zaplotnik***

France PIBERNIK (ur.): *Anton Slodnjak (1899–1983): dokumentarna monografija*.

Ljubljana: Slovenska matica, 2007.

France Pibernik – ki je s svojimi literarnimi raziskavami in deli spregovoril že o marsikaterem zamolčanem in na rob potisnjenem piscu, ki se ni strinjal z mislijo in dejanji totalitarne oblasti oz. je hodil po poteh, ki mu jih je narekovala vest – je tokrat pod drobnogled vzel dr. Antona Slodnjaka, slovstvenega zgodovinarja in pisatelja. Dokumentarna monografija, kot je nekakšen dodatek k preprostemu naslovu Slodnjak, je lepa knjiga, poleg tega pa je tudi zbir zanimivih fotografij in biografskih podatkov za mlajše rodove, ki o Slodnjaku skoraj ne vedo, da je živel, kaj šele o njegovih drznih, za sodobnike daleč čez povprečje segajočih razmišljanjih o slovenskem slovstvu. Tretja vrednost te knjige so skrbno izbrani povedno bogati odlomki iz Slodnjakovih del in posameznih zapisov (*Pregled slovenskega slovstva*, 1934; *Lirika 5: Kosovel*, 1970; *Slovensko slovstvo*, 1968). — ***Alenka Juvan***

Vera KRŽIŠNIK-BUKIĆ: *Slovenci v Bosni in Hercegovini skozi pričevanja, spomine in literarne podobe: 1831–2007*. Prev. Aida Škoro-Babić in Anesa Bukić. Ljubljana: Inštitut za narodnostna vprašanja, 2007.

Knjiga je po obsegu in celovitosti izjemen dosežek za slovensko zgodovinopisje in polje etničnih študij. Po besedah recenzenta dr. Andreja Vovka gre ne le za prvo knjigo o Slovencih v BiH, temveč tudi avtoričin originalni raziskovalni metodološki pristop. Izid tovrstne publikacije je po mnenju recenzenta dr. Staneta Grande izjemen kulturni dogodek, ki

opozarja na ne dovolj poudarjeno in opaženo kulturno ustvarjalnost Slovencev v zamejstvu in po svetu. Kronološko razdeljenih devet delov uvaja Prešernova romanca *Turjaška Rozamunda* v poglavju Slovenci, slovenstvo in turška Bosna. Prvo obsežnejše slovensko priseljevanje sega v čas avstro-ogrske okupacije Bosne od leta 1878 naprej – iz tega obdobja so v knjigi med drugim objavljena besedila Antona Aškerca *Popotnik v Bosni*, Zofke Kveder *V Sarajevem* in Marije Kmet *Iz Bosne*. Še posebej zanimiva je objava pisma Ivane Kobilce, slovenske slikarke, ki je v Sarajevu živela med 1895 in 1903. Podobo Slovencev v Bosni in Hercegovini med obema svetovnima vojnama, v kontekstu druge svetovne vojne in Nezavisne države Hrvatske odstirajo nekatera že objavljena spominska besedila in pričevanja slovenskih izseljencev, mnoge rodbinske kronike in življenjske zgodbe iz obdobja stare Jugoslavije, po drugi svetovni vojni in v novi bosansko-hercegovski državi pa so bile oblikovane in napisane prav za pričujočo objavo, npr. besedilo Bosna slovensko-bosanske pisateljice Valerije Skrinjar Tvrz. Knjigo sklepa poglavje Slovenci v Bosni in Hercegovini v očeh pripadnikov večinskih narodov. — ***www.vecer.si,*** **Večer** ***na spletu***

Irvin LUKEŽIĆ: *Fluminensia Slovenica*. Rijeka: Izdavački centar Rijeka in Kulturno-prosvetno društvo Bazovica, 2007.

Studija o Slovencih na Reki in slovensko-reskih stikih. Vecstoletne gospodarske resko-slovenske vezi, ki so se ze v srednjem veku zacele spletati ob kopenski trgovski poti Ljubljana-Hrusica-Reka, so bile povod tudi za kulturno izmenjavo. Na Reki se je solal in se tam z glagolico seznanil Primoz Trubar, v kapucinski red je prav tam stopil Janez Svetokriski, v svoji Slavi vojvodine Kranjske Reko omenja Valvasor, v 19. st. sta na reski gimnaziji službovala Matija Cop in Janez Trdina … Po zaslugi Matije Gasserja, pomorskega kapitana, doma iz Skofje Loke, in Franca Jelovska, veletrgovca iz Vrem, je Reka leta 1841 dobila ladjo z imenom Laibach, zaradi česar sta oba lastnika dve leti zatem bila imenovana za castna ljubljanska meščana. Lukezicevo delo nam odkriva osupljive podatke o stevilnih uspesnih slovenskih trgovcih, bankirjih, lastnikih ladij ipd., ki so v pristaniskem mestu ob izlivu Rjecine v prejšnjih stoletjih dosegali neslutene poslovne in druzbene uspehe, kot npr. clani druzin Celligoi, Wohinz, Poglayen, Kobler, Jellouschegg, Walluschnig, Premrou ali najuspesnejsi med njimi - bankir, veleposestnik in lastnik ladij, Josip Gorup pl. Slavinski (1834-1912), najbogatejši Recan in Slovenec svojega casa, »rijecki Rotschild«. Knjiga je dragocen prispevek k poznavanju slovenskega izseljenstva na Hrvaskem, za prebivalce Reke pa se ena v nizu enkratnih pripovedi o pisani veckulturni in vecjezikovni preteklosti tega mesta. — ***Vladka Tucovič***

Vanda BABIČ in Tatjana KOMAROVA (ur.): *Sinij orël: sbornik russkih pesen / Sinji orel: zbornik ruskih pesmi*. Prev. Anna Dorošenko idr. Priredbe skladb za zbor Anton Arko idr. Ljubljana: Člani rusističnega pevskega zbora Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete, 2007.

Pevski zbor študentov ruščine Oddelka za slavistiko FF je decembra 2007 izdal zbornik ruskih pesmi *Sinji orel*, v katerem je 22 priredb ruskih pesmi za večglasno zborovsko petje, vsaki pa je dodan tudi notni zapis osnovne melodije z akordi za kitaro. Zbornik so popestrili tudi s kratkimi razlagami pesmi in z (večinoma) lastnimi prevodi besedil. — ***www.slavistika.net***

Boris PAHOR: *Srečko Kosovel: pričevalec zaznamovanega stoletja*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2008.

Pahor v tej knjigi poskuša popraviti do zdaj uveljavljeno podobo o Kosovelu kot le poduhovljeni, hrepenenjski in religiozni osebi in pri tem navaja primere njegove erotične poezije in njegovo dopisovanje s prijatelji, kjer odkrito govori o erotičnih stvareh. Pri tem zapiše, da »Kosovelova ljubezen do življenja ni pojmljiva brez ženskega erosa, po katerem hrepeni«. Po avtorjevem mnenju Kosovel po Prešernovih sledeh potrjuje identiteto in obenem univerzalnost slovenske pesniške tradicije. Tako kot Boris Pahor v svoji literaturi. Njegova knjiga o Kosovelu slovenskemu bralcu odstira novega in drugačnega Kosovela, novo branje njegove velike poezije. — ***Knjigarna FF***

Katja MIHURKO PONIŽ: *Labirinti ljubezni v slovenski književnosti od romantike do druge svetovne vojne*. Ljubljana: Sophia (Zbirka Sodobna družba, 20), 2008.

Katja Mihurko Poniž, doktorica ženskih študij in feministične teorije, avtorica monografije o Zofki Kveder (*Drzno drugačna. Zofka Kveder in podobe ženskosti*, 2004), zaposlena na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici, v knjigi na svež način obravnava slovensko književnost; gre namreč za prvo večjo raziskavo literarnih besedil, v katero so vključena dognanja študij vloge spolov, se pravi obravnav ženskosti in moškosti, in ki se namesto ustaljenih interpretacij znanih tekstov posveča motivom ljubezni, spolnosti, erotike in zakonske zveze. Avtorica je za potrebe raziskave pod drobnogled vzela štiriinpetdeset ustvarjalk in ustvarjalcev nadvse raznovrstnih del (pesništvo, dramatika, pripovedna proza), tako kanoniziranih kot tudi manj obravnavanih, spregledanih, pozabljenih ali preprosto zavrženih, kar predstavlja dodatno vrednost in okrepi pionirski značaj knjige. Svoja dognanja o družbenih vplivih na konstrukcijo literarnih likov in zapletov izpeljuje na podlagi nekaterih temeljnih spolnih relacij, ki hkrati predstavljajo vsebinsko strukturo knjige: pesnik in njegova muza, umetnik in ženska, premagani moški in ženska kot usodna zapeljivka, nevrotik in krhka ženska, zaljubljenci iz različnih stanovskih ali narodnostnih okolij, ukročene

trmoglavke, neutešeni iskalci in iskalke ljubezni, usode emancipirank, istospolna ljubezen, voajerstvo, posilstvo, pedofilija, incest, zakonska zveza na kmetih in v meščanskem svetu. Gre za tematske sklope, ki so v zgodovini preučevanja domačega slovstva neredko predstavljali bodisi prezrto bodisi tabuizirano izhodišče, zato se avtorica v svojem analitično-sintetičnem pristopu pogosto opira tudi na sorodna dognanja raziskovalcev evropske literature, zlasti nemške, ki je s svojo prisotnostjo tedaj močno krojila usodo domače književnosti. Knjigo zaključuje seznam obravnavanih literarnih del, imensko kazalo ter bogata literatura, namenjena pa je tako profesorjem kot študentom slovenistike in primerjalne književnosti ter vsem drugim ljubiteljem slovenske književnosti. — ***Založba Sophia*** <z.sophia@siol.net>

Federico GARCÍA LORCA: *Zbrana dramska dela*. Prev. Maja Brodschneider Kotnik idr. Ljubljana: ZAMIK (Zbirka KMŠ Dramatika, 1), 2007.

110-letnica Lorcovega rojstva prinaša Slovencem popolni prevod vseh njegovih dramskih del. Gre za prevode dram *Metuljkin urok*, *Mariana Pineda*, *Tragikomedija o don Krištofu in gospodični Rositi*, *Lutkovna igrica o don Krištofu*, *Neugnana čevljarka*, *Ljubezen don Perlimplína z Beliso v njegovem vrtu*, *Dialogi*, *Občinstvo*, *Ko mine pet let*, *Donja Rosita neporočena ali Govorica rož*, *Krvava svatba*, *Pusta* in *Hiša Bernarde Alba*. Med spremnimi besedili najdemo tudi članke Dejanski in pesniški svet Federica Garcíe Lorce (Branka Kalenić Ramšak), Literarnozgodovinski oris dramatike Federica Garcíe Lorce (Maja Šabec), in Federico García Lorca pri Slovencih (Barbara Pregelj in Krištof Jacek Kozak). — ***Matjaž Zaplotnik***

Miran KOŠUTA: *E-mejli: eseji o mejni literaturi*. Maribor: Litera (Nova Znamenja, 28), 2008.

Štirinajst novejših besedil, ki jih je avtor združil v pričujočo esejistično zbirko, izpisuje zgodbo književne in kulturne obmejnosti na skrajnem zahodnem robu slovenskega narodnega ozemlja. Prek slovenistične detekcije skuša knjiga odgonetiti deenkajske temelje takšne *obmejne literature* in obenem čim zvesteje izrisati globinski odraz primorske literaturne stičnosti. Ta cilj zasledujejo *E-mejli* prek treh vsebinskih razdelkov. V poglavju Mejišče razgrne avtor tipološke določnice sodobnega slovenskega slovstva v Italiji, njegovo ontološko, etično, narodnostno, prostorsko in jezikovno zaznamovanost. Protagonisti drugega razdelka z naslovom Mejniki so sami avtohtoni slovenski besedni ustvarjalci od Feigla, Kosovela, Bartola do Zlobca, Pahorja, Čuka in Mrmolje. Sklepno poglavje z naslovom Mejaši pa je skok čez plot k sosedu, saj obravnava nekatere v slovenskem kulturnem prostoru odmevne italijanske književnike od sonetista Petrarce do istrskega romanopisca Fulvia Tomizze. Knjiga je tako tematsko in problemsko zaokrožena

pripoved o tisočletni slovenski literarni in duhovni medkulturnosti na Primorskem. — ***Literina knjigarna*** <info@knjigarna-litera.org>

Vesna POŽGAJ HADŽI, Marija SMOLIĆ in Mirjana BENJAK: *Hrvatski izvana*. Zagreb: Školska knjiga, 2007.

Knjiga o vlogi hrvaščine v svetu, še posebej o hrvaško-slovenskem jezikovnem stiku. — ***Matjaž Zaplotnik***

Kozma AHAČIČ in Miha MOHOR (izbr. in ur.): *Primož Trubar.doc: za domišljijsko potovanje in domače branje*. Izbor odlomkov iz del Primoža Trubarja. Uvodna beseda Milena Mileva Blažić. Ljubljana: Rokus Klett, 2008.

Izbor Trubarjevih del in del o Trubarju, ki sta ga z mislijo na mlade bralce pripravila Kozma Ahačič in Miha Mohor. — ***Matjaž Zaplotnik***

Blaž LUKAN: *Tihožitja in grimase: gledališke ekspresije*. Maribor: Aristej (Zbirka Dialogi: humanistična in družboslovna zbirka), 2007.

Izbor Lukanovih teatroloških esejev. — ***Matjaž Zaplotnik***

Ivan VESEL VESNIN: *Olikani Slovenec*. Mengeš: Muzej (Zbrano delo, Ivan Vesel Vesnin, 1), 2006.
Marija CVETEK: *Veselov Olikani Slovenec: prvi slovenski bonton*. Spremna beseda Janez Škrlep, angleški prevod povzetka Vesna Radojčič. Mengeš: Muzej (Zbrano delo, Ivan Vesel Vesnin, 2), 2006.

Faksimile priročnika, ki je prvič izšel pri Matici slovenski 1868, temelji na izvodu, ki ga hrani knjižnica Oddelka za slovenistiko na Filozofski fakulteti. Faksimile je izšel ob 10-letnici Muzeja Mengeš. Obenem je izšla še študija Marije Cvetek o tem bontonu. — ***Matjaž Zaplotnik***

Marc L. GREENBERG: *A Short Reference Grammar of Slovene*. München: Lincom Europa (LINCOM Studies in Slavic Linguistics, 30), 2008.

http://linguistlist.org/issues/18/18-3330.html.

Novosti v periodiki

Peta številka dvainpetdesetega letnika *Jezika in slovstva* obsega 114 strani in je sestavljena iz petih razprav, treh ocen, poročila, zapisa ob osemdesetletnici ter tematskega sklopa o slovenščini v znanosti in na univerzi. Na spletni strani (http://www.jezikinslovstvo.com/) lahko najdete povzetke razprav, kazalo ter prvo razpravo.

Razpravljalni del revije je tokrat z izjemo pragmatične obravnave parlamentarnih razprav posvečen literarnim temam, in sicer proznemu in uredniškemu delovanju Zofke Kveder, dramam Daneta Zajca in Vena Tauferja ter folklornim elementom v poeziji slovenske moderne.

NINA MODRIJAN se v članku posveti vljudnostnim oblikam in naslavljanju v parlamentarnih razpravah kot formalnem govornem dogodku. Po uvodni razpravi o mejah med vljudnostjo in nevljudnostjo v političnem govoru ter vplivu institucije in govorne situacije na uporabo jezikovnih oblik se posveti predvsem naslavljanju in menjavanju vlog v parlamentu. Na primerih odlomkov iz zapisanih sej Državnega zbora predstavi zlasti načine predajanja vloge govorca, načine pridobivanja vloge govorca, načine ohranjanja vloge govorca, nato pa se posebej osredotoči na vlogo osebnih zaimkov in nominalnih oblik naslavljanja pri vzdrževanju vloge govorca.

V članku KLEMENTINE PODVRŠNIK so predstavljene medbesedilne navezave na folklorne elemente, ki so jih pri svojem pesniškem ustvarjanju uporabljali Dragotin Kette, Josip Murn, Ivan Cankar, Oton Župančič, Cvetko Golar, Rudolf Maister, Fran Eller, Vojeslav Mole, Silvin Sardenko, Anton Medved, Vida Jeraj in Ljudmila Poljanec. Analiza primerov avtorico pripelje do ugotovitve, da se folklorni medbesedilni elementi kažejo na ravni besedilnega sveta, v motivih (npr. motivi živali, cvetja, drevja, pivski motivi, motivi svetnikov itd.), temah, idejah in simbolnih pomenih.

Glavna tema članka TINE PEČOVNIK so miti v Zajčevi drami Kálevála in Tauferjevi drami Prometej ali tema v zenici sonca. S pomočjo Lévy-Straussovega pristopa k preučevanju mitov, simboličnih teorij in Jungove psihoanalize ter z upoštevanjem in primerjanjem avtopoetik obeh izbranih avtorjev skuša opredeliti značilnosti mitičnih motivov obeh dram. Tauferjevo mitično zgodbo primerja z grškim mitom o Prometeju, Zajčevo mitično zgodbo pa s finskim narodnim epom Kalevala. Osredotoči se predvsem na načine predelave mitov pri obeh avtorjih in ju medsebojno primerja. Spoznanja avtorico med drugim pripeljejo tudi do zaključka, da sta oba avtorja mitični zgodbi uporabila kot pripomoček za osvetlitev tedanje družbeno-zgodovinske problematike.

SILVIJA BOROVNIK se v članku posveti ženskim likom v prozi Zofke Kveder. Osredotoči se zlasti na zbirko črtic Misterij žene ter romana Njeno življenje in Hanka. Analizira predvsem tista mesta v literarnem ustvarjanju Zofke Kveder, v katerih se zrcali avtoričino nasprotovanje oz. upiranje

tradicionalnim ženskim omejitvam in zavzemanje za žensko svobodo v smislu neukalupljenega življenja. Glede na njeno življenjsko zgodbo poudari dejstvo, da bi Zofka Kveder kot »prva slovenska klasikinja« morala biti obravnavana tudi v šolskih učbenikih.

VLADKA TUCOVIČ v članku predstavi literarno revijo Domači prijatelj, ki jo je več kot deset let urejala Zofka Kveder. V luči njenega uredniškega dela predstavi zgradbo, izhajanje in recepcijo revije, sodelavce, postopek sprejemanja novih prispevkov in način njihovega honoriranja. Revijo primerja tudi s tedanjimi slovenskimi kulturnimi periodičnimi publikacijami (Ljubljanski zvon, Dom in svet, Slovan).

Drugi, ocenjevalno-poročevalski del revije se začne z ocenama dveh slovarjev: IRENA STRAMLJIČ BREZNIK predstavi in ovrednoti slovar primerjalnih frazemov avtorice Željke Fink Arsovski, ALENKA VALH LOPERT pa slovar govora v Splitu, katerega avtorja sta Thomas F. Magner in Dunja Jutronić. Sledi prispevek JAGODE KAPPEL, v katerem je pregledno predstavljen in ocenjen priročnik Elizabete Jenko Z branjem do slovenščine/Slowenisch lesen und verstehen/Slovenian-Read and Understand. Sklop zaključujeta poročilo MOJCE TOMIŠIĆ o poteku in obravnavanih temah na mednarodnem znanstvenem simpoziju Besedje slovenskega jezika ter zapis GREGORJA KOCIJANA ob osemdesetletnici dr. Emila Cesarja.

Novost v tej številki je tematski sklop z naslovom *Slovenščina v znanosti in na univerzi*, v katerem so objavljeni prispevki s Posveta o jeziku znanosti in visokega šolstva na Slovenskem, ki je potekal 8. decembra 2006 v prostorih Univerze v Ljubljani. Prispevke sta zbrala, uredila in uvedla MONIKA KALIN GOLOB in MARKO STABEJ, svoje mnenje o tej problematiki pa so podali tako predstavniki visokošolskih institucij – Filozofske fakultete UL (ADA VIDOVIČ MUHA), Fakultete za družbene vede UL (TOMO KOROŠEC, MACA JOGAN, NELI DIMC), Fakultete za matematiko in fiziko UL (JANEZ STRNAD) kot predstavniki uradnih institucij, ki se ukvarjajo z znanostjo in visokim šolstvom – ARRS-ja (FRANCI DEMŠAR, STOJAN SORČAN) in Univerze v Ljubljani (PETER MAČEK).

Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov. — ***Urška Jarnovič*** <jurska@volja.net>, tehnična urednica *Jezika in slovstva*

Šesta številka dvainpetdesetega letnika *Jezika in slovstva* obsega 104 strani in je sestavljena iz petih razprav, petih ocen in dveh poročil. Na spletni strani (http://www.jezikinslovstvo.com/) lahko najdete povzetke razprav,

kazalo ter prvo razpravo. Razpravljalni del revije je tokrat posvečen zmožnosti razumevanja in tvorjenja slovenskih besedil učencev dvojezične osnovne šole v Špetru, diskurznim označevalcem v televizijskih intervjujih in telefonskih pogovorih, različnim metodam in teoretičnim pristopom pri preučevanju mladinske književnosti, književnim delom Lile Prap in literarnemu sodelovanju med Jankom Kersnikom in Josipom Jurčičem.

URŠKA KERIN v članku predstavi rezultate raziskave, povezane z jezikovno zmožnostjo učencev dvojezične osnovne šole v Špetru, ki je bila izvedena med enaintridesetimi učenci 3. in 5. razreda v obliki pisnega testa. Avtorica se je osredotočila predvsem na recepcijo in produkcijo v narečju in slovenskem knjižnem jeziku in je preverjala hipoteze, povezane z vplivom starosti na uspešno reševanje nalog, vezanih na besedilo v slovenskem knjižnem jeziku oz. v narečju, hipoteze, povezane z vplivom jezika domačega okolja na uspešno reševanje nalog, vezanih zlasti na besedilo v narečju, ter hipotezo, povezano z vplivom tipa testne naloge na učenčevo uspešnost pri reševanju.

DARINKA VERDONIK, AGNES PISANSKI PETERLIN in ANDREJ ŽGANK v članku predstavijo rezultate primerjalne korpusne analize diskurznih označevalcev v dveh specializiranih korpusih – *Turdis-2*, v katerem so zbrani telefonski pogovori, in BNSIint, ki predstavlja zbirko televizijskih intervjujev. Na osnovi analize rezultatov v pragmatičnem kontekstu skušajo opozoriti predvsem na tiste diskurzne elemente, ki kažejo na značilnosti izbranih pogovornih žanrov oz. zvrsti.

V članku MILENE MILEVE BLAŽIĆ so predstavljene različne teorije in prikazani različni metodološki pristopi za preučevanje mladinske književnosti. Po uvodnem opozorilu o marginalnem statusu mladinske književnosti in opredelitvi mladinske književnosti z vidika sprejemnika se avtorica še posebej osredotoči na sodobne teorije in metode preučevanja mladinske književnosti, ki jih, predvsem prek spoznanj Marie Nikolajeve, predstavi tudi na posameznih primerih slovenske mladinske književnosti.

Tema članka DRAGICE HARAMIJA je literarno ustvarjanje Lile Prap. Avtorica na podlagi motivno-tematske in stilistične analize pregledno predstavi enajst književnih del Lile Prap, pri čemer vsa spoznanja, povezana z netradicionalnimi besednimi igrami, nebanalnim poenostavljanjem, igrivim izrazjem in nonsensom kot izrazi ustvarjalnega izražanja Lile Prap, podpre s primeri iz obravnavanih besedil. Natančna analiza besedil avtorico pripelje do sklepa, da se v literarnem opusu Lile Prap besedilo in ilustracija velikokrat prepletata na poseben in samosvoj način, kar je značilno zlasti za njene avtorske slikanice.

GREGOR KOCIJAN se v članku posveti literarnemu sodelovanju med Josipom Jurčičem in Jankom Kersnikom, ki ga prikaže kronološko – od

trenutka, ko sta se seznanila, prek poglabljanja vezi s sodelovanjem pri časopisu *Slovenski narod* do skupnega ustvarjanja, ki je razvidno v enodejanki *Berite Novice* in *Rokovnjačih*, čemur je posvečen največji del članka. Na podlagi natančne obravnave obeh del in izpostavitve posameznih dejstev, ki pričajo o deležu enega in drugega avtorja pri nastajanju obeh del, avtor članka na novo osvetli omenjeni deli in zlasti v zvezi z *Rokovnjači* pride do spoznanja, da je Kersnik kot soavtor sicer upošteval Jurčičev stil pisanja in zgodbeno kompozicijo, je pa nekoliko razrahljal njegov romantičen način pisanja.

Drugi, ocenjevalno-poročevalski del revije se začne z ocenami zbornika in dveh knjig: NINA LEDINEK predstavi in ovrednoti zbornik o knjižnem in narečnem besedoslovju slovenskega jezika, ki ga je uredil Marko Jesenšek, HELGA GLUŠIČ pregledno predstavi in ovrednoti monografijo Marije Stanonik *Procesualnost slovstvene folklore*. Slovenska nesnovna kulturna dediščina, MILENA KERNDL pa vsebinsko predstavi in ovrednoti knjigo Alojzije Zupan Sosič *Robovi mreže, robovi jaza*, v kateri so zbrane avtoričine novejše študije, povezane s sodobnim slovenskim romanom. DAMJAN HUBER z vsebinskega ter oblikoslovno-skladenjsko-leksikalnega vidika predstavi *Slovar stare knjižne prekmurščine* Vilka Novaka. Sledi prispevek KATJE BERGLES, v katerem predstavi in ovrednoti antologijo povojne slovenske esejistike Aristokracija jezika in duha, katere avtor je Miran Štuhec. Sklop zaključujeta poročili DARJE FIŠER z dveh mednarodnih konferenc, povezanih z jezikovnimi tehnologijami in računalniškim jezikoslovjem. — ***Urška Jarnovič*** <jurska@volja.net>, tehnična urednica *Jezika in slovstva*

V tokratni dvojni številki revije *Slovenščina v šoli* 12/1–2 (februar 2008) smo zaradi vseh sprememb pri letošnjem tekmovanju za Cankarjevo priznanje za uvodnim intervjujem objavili več prispevkov na to temo. V prihodnjih letošnjih številkah revije pa načrtujemo objavo najboljših razlagalnih spisov učencev in dijakov z vseslovenskega tekmovanja. V rubriki strokovnih člankov pa Darinka Ambrož med drugim podaja nekaj misli učitelja mentorja ob pedagoški praksi študentov slovenistike v šolskem letu 2006/2007, Polona Deželak je opravila zanimivo raziskavo o odnosu med pisatelji in šolami, Nina Intihar piše o tem, kako s sporočilom romana Pod svobodnim soncem svobodni v sodobno Evropo, rubriko pa so sklenili primerjalni pridevniški frazemi (Denis Kalamar in Jasmina Temnik). V didaktičnih iz(od)zivih objavljamo prispevek Mateje Črv Sužnik Lirsko pesništvo v srednji šoli, Mojca Osvald piše o medpredmetnem povezovanju impresionizma, Vida Frelih pa pojasnjuje zadrege pri pripravljanju šolskih proslav. Trubarjevo leto 2008 smo zaznamovali tudi s priložnostno izdajo barvne sredice revije (plakata). Veselimo se tvornega sodelovanja z vami, spoštovani bralci, in upamo, da

boste, predvsem učitelji, v reviji našli kakšno idejo in spodbudo za svoje zahtevno in občutljivo delo. Več na: http://www.zrss.si/default_zalozba.asp?link=narocanje&t=2&a=0&b=0&vg=0&pubID=412. — ***Mira Hedžet Krkač*** <Mira.HedzetKrkac@zrss.si>

Dialogi 1–2/2008. V ospredju številke je tema o odnosu med etiko in pravom.

Dialogi 3–4/2008. Primož Jesenko v uvodniku piše o ambivalenci, praznosti in odsotnosti smisla v medijskem jeziku, ki posreduje sporočila o umetniških dosežkih. [...] Maja Šorli obravnava značilnosti postdramskih oziroma »ne več dramskih gledaliških besedil« na slovenskih primerih treh uprizoritev: Devet lahkih komadov (bralna uprizoritev devetih *ready made* besedil v PreGlej-u), Elizabeth 2 (igralke Nataše Matjašec in režiserja Sebastjana Horvata) in Viva Verdi (režiserja Bojana Jablanovca in izvajalke Katarine Stegnar). V besedilih in uprizoritvah izpostavi imanentno oziroma analitično teatralnost ter (postdramsko) političnost. Gašper Jakovac podrobno bere novo dramo uveljavljenega slovenskega dramatika Iva Svetine *Ojdip v Korintu* in razkriva njene zanimive vsebinske elemente. Čeprav Svetina postopoma in zelo dramatično razkriva Ojdipove tegobe, že na samem začetku lucidno anticipira njegovo usodo - usodo grešnega kozla.

V Kulturni diagnozi Gaja Kos piše o slovenskem prevodu mladinske knjige Johna Boyna *Deček v črtasti pižami*, Mojca Puncer pa o ustvarjanju likovnega umetnika, lutkarja in režiserja Silvana Omerzuja ob nedavni razstavi njegovih lutk z naslovom *Ne-gib: poslušati z očmi* ter gledališki uprizoritvi *Hiša Marije Pomočnice* (po istoimenskem romanu Ivana Cankarja) v Slovenskem mladinskem gledališču v Ljubljani. Gostja Detektorja je Petra Pogorevc, ki se je pred časom zaposlila kot dramaturginja v Mestnem gledališču ljubljanskem, potem ko je že bila uveljavljena gledališka kritičarka. Ravno fenomenu precej redkega prehoda iz funkcije gledališkega kritika, publicista in urednika v jedro same gledališke prakse so bila namenjena vprašanja, ki jih je postavil urednik Primož Jesenko.

Dialogi št. 5–6/2008. V ospredju številke je Maribor in razmišljanja o drugačnosti kultur. Sodelavci kritiških strani Gaja Kos, Milan Šelj in Ana Perne ocenjujejo naslednje knjige: jubilejno izdajo zbranih pravljic *Zlata čebelica 2*, roman Suzane Tratnik *Tretji svet* in dve teatrološki knjigi: *Tihožitja in grimase* Blaža Lukana ter *Prevzetost pogleda* Jasne Vombek. Tomaž Toporišič piše o seriji gledaliških predstav - domačih produkcij in tujih gostovanj – ki so v zadnjem času v nekoliko zaspanem slovenskem gledališkem prostoru razprle nekatere nove vidike sodobnega gledališča ter

sprožile debate o tem, kaj naj bi bilo sodobno gledališče in kakšna naj bi bila njegova estetska in politična moč. — ***Emica Antončič***, Založba Aristej <info@aristej.si>

V reški reviji *Riječ* (časopis za slavensku filologiju), god. 14., sv. 1. (Rijeka, 2008.) so objavljeni nekateri prispevki z znanstvenega sestanka 12. međunarodni skup slavista (znanstveni skup o jeziku i književnosti), ki je potekal v Opatiji od 22. do 25. 6. 2007. Med članki Slovencev naj opozorimo na prispevke: Tanja Nadu (Ljubljana), Jezikovna politika v Sloveniji, na Poljskem, Slovaškem in Češkem pred vstopom v EU; Damjan Huber (Rogašovci), Slovenski (standardni) jezik v javnosti nekoč in danes; Jožica Čeh (Maribor), Die Kurzprosa von Andrej Čebokli,; Zoltan Jan (Nova Gorica), Prispevek Frana Petreta k razvoju slovenske literarne vede. Revija je (skupno z drugimi hrvaškimi periodičnimi znanstvenimi publikacijami) dostopna na portalu http://hrcak.srce.hr/.

Izšla je že druga letošnja številka reške reviji *Riječ* (časopis za slavensku filologiju), god. 14., sv. 2. (Rijeka, 2008.), kateri so objavljeni tudi nekateri prispevki slovenskih kolegov: Vlado Nartnik (Slovanska in semitska dvojina), Dragica Haramija (Detektivska proza Hrvoja Kovačevića), Petra Kodre (Osmrtnica – umetnostno ali neumetnostno besedilo?), Anita Laznik (Idejna in slogovna podoba miselne proze Edvarda Kocbeka), Urška Perenič (Bela lisa na (nacionalnem) literarnozgodovinskem zemljevidu), Miran Štuhec (Slovenska i hrvatska publicistika Zofke Kveder), Natalija Ulčnik (Imre Agustič v slovenski in tuji literaturi z vidika različnega vrednotenja njegovega delovanja). Naslov uredništva: HFD, TRg I. Klobučarića 1, 51000 Rijeka. — ***Zoltan Jan*** <zoltan.jan@siol.net>

Izšla je *Linguistica* XLVII. Med več kot 20 članki mi je v oči padel članek Pierra Swiggersa o dveh konceptih ogroženosti jezikov, kdo drug pa bi v njej našel zase kaj drugega. E-naslov uredništva je *linguistica@ff.uni-lj.si*. — ***Zoltan Jan*** <zoltan.jan@siol.net>

Januarja 2008 so izšla *Primorska srečanja* 31/308–309 (leto 2007). V reviji tokrat prevladujejo etnološki in kulturološki prispevki, med njimi pa najdemo tudi pogovor Vladke Tucovič z Irvinom Lukežićem o Reki kot mestu trajnega stika jezikov in kultur. pogovor se vrti tudi okrog Lukežićeve knjige *Fluminensia Slovenica*, knjige o reških Slovencih in reško-slovenskih stikih.

Marca 2008 je izšla še ena dvojna številka *Primorskih srečanj*. *PS* 31/310–311 (leto 2007) se posvečajo slovensko-italijanskim odnosom, zanimivo branje o ženskah in literaturi pa ponuja sestavek Ivane Slamič.

V začetku julija so izšla *Primorska srečanja* 31/312–313 (leto 2007) s tematskim sklopom prispevkov z 19. Primorskih slovenističnih dnevov

(Brda, 18. in 19. april 2008). Objavljeni so poročilo organizatorice Andreje Šušmelj, prispevek Z narečjem odpirati ušesa učencev (Zoltan Jan), trije članki o manj znanih podobah Brd (Peter stres, Vilma Purič in Marija Mercina) ter šest prispevkov o Alojzu Gradniku, najpomembnejšem briškem literatu (Fedora Ferluga Petronio, Ana Toroš, Vita Žerjal Pavlin, Nada Đukić, Miran Hladnik in Marjeta Pisk).

PKn 31/1 (junij 2008). *Primerjalna književnost* v prvi letošnji številki objavlja tematski sklop tujejezičnih člankov z jesenskega simpozija o primerjalni književnosti (ob stoletnici rojstva Antona Ocvirka). Poleg tega so v reviji svoje razprave objavljajo Dejan Kos, Rok Benčin, Vesna Mojsova Čepiševska in Alen Širca. Vanesa Matajc piše o knjigi Darka Dolinarja *Med književnostjo, narodom in zgodovino*, Leonora Flis pa o monografiji Mariana Dovića *Slovenski pisatelj*. Tokratno številko sklepa bibliografsko kazalo zadnjih dvajsetih letnikov revije, ki ga je pripravila Vera Troha. — ***Matjaž Zaplotnik***

V *Slavistični reviji* 55/4 (oktober–december 2007) so objavljene naslednje razprave: Razlikovanje glagolskih oblik po spolu v sedanjiku dvojine greve (Tjaša Jakop), Starosrpska poslovnopravna pismenost kao retorički fenomen (Slobodan Pavlović), Slovenski pravni in pravniški jezik v 2. polovici 19. stoletja (Nina Novak), Rožančeva esejistika in francoski personalizem (Maja Murnik), Sprejemanje Prešernovih pesmi: razumevanje, nerazumevanje, obo̊evanje (Zoran Božič).

V *Slavistični reviji* 56/1 (januar–marec 2008) pa najdemo tele razprave: »Slovenski kulturni sindrom« v nacionalni in primerjalni literarni zgodovini (Marko Juvan), O dveh verzijah romana *S poti* (Matija Ogrin), Mesto antičnih balkanskih jezikov znotraj delitve na kentumske in satemske jezike (Simona Klemenčič), Uredniška politika in formalne lastnosti razpravnih besedil *Slavistične revije* med letoma 1948 in 1977 (Uroš Bonšek, Damjan Huber, Nina Ledinek idr.), »Tuji govor« ter razmerje med lingvistiko in pragmatiko (Marko Kržan), Komentar in kritični prevod slovničnega uvoda v italijansko-slovenskem slovarju Alasia da Sommaripe (1607) (Kozma Ahačič in Matej Šekli). — ***Matjaž Zaplotnik***

Splet

V literarni mapi strežnika na Inštitutu Jožef Štefan (*http://www.ijs.si/lit/*) so datoteke izgubile moteči repek -l2 (el dva) pri končnici html, ki je svojčas lajšal pravilno interpretacijo črk s strešicami, in dobile krajšo pot: *http://lit.ijs.si*. Zdaj je

vseh 300 in več literarnih datotek kodirano po standardu UTF-8, v dnu pa jim je dodana cc-licenca. Med najbolj uporabnimi naslovi tu so:

http://lit.ijs.si/leposl.html – Zbirka slovenskih leposlovnih besedil

http://lit.ijs.si/literat.html – Slovenska književnost

http://lit.ijs.si/slov_lit.html – Some Slovene literature, available in English

http://lit.ijs.si/hlad_bib.html – Hladnikova bibliografija s knjigami:

http://lit.ijs.si/trivlit1.html – *Trivialna literatura*

http://lit.ijs.si/skp1.html – *Slovenska kmečka povest*

http://lit.ijs.si/povest1.html – *Povest*

http://lit.ijs.si/spisovn.html – in *Praktični spisovnik*.

http://lit.ijs.si/galerija.html – Foto-galerije.

http://sl.wikisource.org/wiki/Wikivir:Slovenska_leposlovna_klasika – V Wikiviru so bili pri projektu digitalizacije slovenske leposlovne klasike je bilo zadje čase strojno prebranih veliko slovenskih leposlovnih besedil. Besedilo lahko korigirate po pdf-predlogi, ki se nahaja ob dokumentu (v levi polovici zaslona odprite sliko dokumenta, v desni polovici pa Wikivirovo stran). Popravkov so potrebna tudi druga besedila na tej strani. Prijavite se v Wikivir, pojdite na knjigo, ki jo želite urejati, kliknite zavihek <uredite stran> in se lotite dela. S prazno vrstico je treba vnesti odstavke, popraviti (ne)stičnost pri ločilih, poenotiti narekovaje in pomišljaje, razvozlati poškodovana ali narobe razbrana mesta ipd. Zgledujte se pri drugih besedilih. Objavite na Slovlitu, ko boste gotovi.

http://sl.wikisource.org/wiki/Slovenska_leposlovna_klasika – Na fotokopirni stroj na FF so naložili programsko opremo, ki odlično prepoznava tudi besedila iz 19. stoletja. Stroj je za poskus prebral novelo Pavline Pajkove *Odlomki ženskega dnevnika* (*http://sl.wikisource.org/wiki/Odlomki_%C5%BEenskega_dnevnika_%28Novela%29*), človek pa jo mora zdaj še skorigirati. Če ste tisti človek vi, se v desnem zgornjem kotu prijavite v Wikivir, odprite zavihek »uredite stran« in popravite, kar je popraviti treba (odstavke, delitve, posamezne črke ...), in na koncu shranite. Kopijo izvirnika za primerjavo dam prostovoljcu na posodo. Da ne bo skladišče slovenske leposlovne klasike na Wikiviru samevalo tako prazno, kmalu ponudimo v obdelavo še druga stara dela.

http://sl.wikisource.org/wiki/Integrali_%2726 – Na sveže so v Wikiviru nekatere Kosovelove pesmi iz *Integralov* in povest Frana Jakliča *Vaški pohajač* iz *Doma in sveta 1893* (*http://sl.wikisource.org/wiki/Va%C5%A1ki_pohaja%C4%8D*). Glavna oseba je Jerom Hlebec, ki požge vas, vaščani pa ga linčajo. Slepo bi bilo trditi, da ni v nobeni zvezi s Cankarjevim *Hlapcem Jernejem*, čeprav na to temo nimamo še nobene cankarjeslovne razprave.

http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri89/index.html – Litija-Čatež pol stoletja pozneje. Na slikah iz leta 1958 so Anton Slodnjak, Matjaž Kmecl, Jože Koruza, Emil Štampar, Franc Zadravec, Jan Petr, Silvo Fatur, Andrijan Lah in drugi; foto Cene Omerzelj.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sre%C4%8Dko_Kosovel – Alena Horáčková pa je prevedla za Vikipedijo v češčino članek o Kosovelu.

http://www.americancorpus.org/ – Korpus ameriške angleščine (360 + mio besed) na univerzi Brigham Young. V njem npr. lahko poiščemo omembe Slovencev (in Slovenk :) v ameriškem leposlovju, v akademskih publikacijah, časnikih itd. Izraz Slovene je malo pogostejši od izraza Slovenian, v glavnem na račun akademske rabe.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/marija%20mitrovi%C4%87/index.html – Slike s predavanja Marije Mitrović, foto Matjaž Rebolj.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/vrečko%20o%20kosovelu/index.html – slike s predavanja Janeza Vrečka o Srečku Kosovelu, foto Matjaž Rebolj.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/Zapisnik_UO_SDS_dec_2007.doc – Zapisnik zadnje seje UO SDS, ki je bila 14. decembra 2007 v Banketni dvorani MOL. Fotografijo s seje, ki jo je uvedel pozdravni govor Zorana Jankovića, je Miran postavil na *http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/ucbeniki/mh/galeri87/target17.html*.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/rus.html – Predstavitvena stran nedavno ustanovljene Sekcije za ruski jezik Slavističnega društva Slovenije. Sekcija je organizirala tekmovanje v znanju ruskega jezika.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sd_jesenice.html – Zgodovina, pomembni mejniki in opis aktivnosti Slavističnega društva Jesenice (avtorici Majda Malenšek in Klavdija Kranjc Jensterle) sedaj tudi v htmlizirani obliki.

http://www.nybooks.com/articles/21131 – Nicholson Baker, The Charms of Wikipedia, članek o wikipedijskih čarih in čereh iz časopisa The New York review of Books.

http://www.pef.uni-lj.si/knjiznica/ – Knjižnica PEFLJ sodeluje z NUK-om pri nastajanju digitalne zbirke visokošolskih del (magisterijev in doktoratov) v celotnem besedilu, dostopno preko portala *dLib.si* – Digitalna knjižnica Slovenije (*http://www.dlib.si/*) in našteva prosto dostopno programsko opremo za odkrivanje plagiatov v diplomskih, seminarskih in drugih delih (npr. *http://www.freedownloadscenter.com/Business/Educational_Tools/Plagiarism_Finder.html*).

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/ka%9A%E8a.htm – Slovenistična literarnovedna kašča, zbirka multimedijskih (videoposnetki

gostujočih predavanj na Oddelku za slovenistiko FF UL, slike s prireditev ...) slovenističnih vsebin.

http://www.rch.uky.edu/CenterOfGravity/ – Changing the Center of Gravity: Transforming Classical Studies Through Cyberinfrastructure (zvočni posnetki predavanj o elektronizaciji klasične filologije).

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – Med literarnimi zgodovinarji na Wikipediji je nastalo veliko novih gesel.

http://sl.wikisource.org/wiki/Marjetica – *Marjetica* (1877), izvirni roman Antona Kodra. Poročilo korektorice: Ker se seveda v vseh pogledih postavljamo na stran literature in ker slovenistke zato hitro nasedemo glasniški razvnetosti katerega od profesorjev, imate po novem v wikiviru izčiščeno še Kodrov izvirni roman *Marjetica* (*http://sl.wikisource.org/wiki/Marjetica*; 1877). In ker korektorici tokrat ni šlo za nikaršne pol ocene (ker je ne rabi več), ampak se je dela lotila iz golega entuziazma za čim večjo dostopnost lepe slovenske besede, je morala svoje občutenje srca nad tovrstnim čtivom še popisati za vzpodbudo drugim. Ob kaki prijetni glasbi je tako delo lahko prav toliko sproščujoče kot ena partija pasjanse, zraven nas pa še greje ponos, da smo opravili dobro delo za druge in pomagali wikipediji. Pogosto pa bo to tudi edina prilika, da preberemo kakšno od »še-nikoli-slišal-za« slovenskih nekanonskih besedil 19. stoletja, ki znajo bralca s svojo neverjetno metaforiko prav presenetiti. Tako na primer Kodrova *Marjetica*:

> *Z desnico prime tedaj za brusilo z levico pa srpni končnik in ga vpre, kakor tetivo na prsi. Ko bi jo videl zdaj, kakov človek, dozdevala bi se mu, kakor strelec v pratiki. Ljubezniviši pa se nekdanji srčni strelec, bog ljubezni ni mogel biti. Marjetici pa tudi vse tako dobro pristuje. In zdaj le poslušaj, kako jej poje brusilo: »diga, diga, diga, diga«, pa kako urno jej šviga desnica, pa tako ljubeznivega brusilca ima malokateri srp.«Štefan, to ni res, kaj bi ti pa dala za plačilo, ko bi bilo res?«»Plačila bi ne jemal; a tisto le purparo, ki jo imaš na prsih, bi mi morala dati.« Izgovorivši poseže Štefan po cvetlici. Marjetica pa se zasmeje in pravi: »Kaj ti bode roža? Ne diši ne in obleti se kmalu.«*

K že tako veliki zgovornosti (ali je to res samo moja domišljija?) prvega odlomka naj dodam še pojasnilo, da je digavček po Henriku Tumi predlagani, pa potem ne uveljavljeni izraz za ščegetavčka, digati pa je goniti se (oboje izhaja od krav). Simboliko njenega cveta, ki bi ga rad on dobil, pa menda vsi dobro razumemo. — ***Petra Jordan*** <jordan.petra@gmail.com>

http://springerlink.com/content/j1164ul706p3/?p=3efa9a483ed049cc8ca8e2b24510a723&pi=0 – Štirje članki iz revije *Poiesis & Praxis* o digitalnem publiciranju.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri92/index.html – Slike z brucovanja ljubljanskih slovenistov.

http://www.napovednik.com/dogodek80460_predstavitev_monografije_cetrta_stran_trikotnika – Četrta stran trikotnika (*Znameniti Slovenci in slovenska društva v Bosni in Hercegovini*, 1878-2000). Tiskovna konferenca 4. 4., Cankarjev dom, Kosovelova dvorana.

http://gni.zrc-sazu.si/ – Mednarodni interdisciplinarni simpozij »Kam bi s to folkloro?«, Ljubljana, 24. 9.–29. 9. 2009.

http://www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/ – V zbirko diplomskih nalog iz slovenske književnosti, ki nastajajo na slovenistiki FF v Ljubljani, je Katja Horvat vnesla 252 diplom, ki so nastale v zadnjih letih. Zbirka obsega trenutno 1780 enot in jo je treba še nekoliko počistiti. Sprehodite se po njej in opozorite prosim na morebitne napake.

http://www.sfb441.uni-tuebingen.de/pos3/ – Tretja mednarodna konferenca *Perspectives on Slavistics*, Hamburg, 28.–31. avgusta 2008.

http://www.wikieducator.org/Content – Wikieducator, za zdaj šele v šestih jezikih.

http://www.interactivestory.net/ – *Façade*, program za interaktivno oblikovanje dramskih prizorov; prizore lahko shranimo in postavimo na splet.

http://www.maveda.hr/Izdanja_1.html – Reške slavistične publikacije pri založbi Maveda.

http://hrcak.srce.hr/rijec – Riječ, reški časopis za slovansko filologijo s kazalom objav, med katerimi je prenekatera slovenistična razprava.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/slovenian001.jpg ali http://www.e-fotografija.com/forum/viewtopic.php?p=236198&sid=6aa3f48191e0d2d52b0dde99811f71f2 (glej pod datum 20. april 2008) – Ljubljančan Victor Irving v časopisu Slovenia Times trdi, da je slovenščina eden najbolj kompliciranih jezikov na svetu, in predlaga njeno poenostavitev. Mu bomo kaj pomagali :)? Bralske komentarje na druge avtorjeve domislice najdemo na *http://lifestyle.enaa.com/prikaziCL.asp?ClID=16072*. — Miran Hladnik, preko Saše Kozarov

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenska_literarna_gesla_v_drugih_Wikipedijah – Nova stran v slovenski Wikipediji, ki ponuja tujim študentom na slovenistiki v sestavljanje, prevajanje in priredbo slovenska literarna in literarnovedna gesla; trenutno vsebuje seznam napravljenih in želenih gesel v češki in poljski Wikipediji.

http://www.intute.ac.uk/artsandhumanities/limelight/videogames.html – Viri za študij videoigric.

http://www.logoslibrary.eu/pls/wordtc/new_wordtheque.wcom_literature.literaturea_page?

lang=SL&letter=A&source=search&page=1 – *Logos library: Slovenian language*, spletišče s slovensko književnostjo, dosegljivo tudi iz Zbirke slovenskih leposlovnih besedil (*http://lit.ijs.si/leposl.html*). Če imate zaradi dolžine naslova težave, začnite na krajšem *http://www.logoslibrary.eu*.

http://www.allproject.info – The Autonomous Language Learning (ALL) »mešano učenje« štirih jezikov: turškega, romunskega, bolgarskega in litovskega.

http://www.param.cn – Professional Provider of Translation & Interpretation, ponujajo prevode za angleščino, kitajščino, japonščino, korejščino, francoščino, italijanščino, portugalščino, nemščino, španščino in ruščino, 0,02–0,1 evra na besedo. 300 besed dolgo besedilo prevedejo za pokušino zastonj.

http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/ – Izšla je aprilska številka *Letter Society for Slovene Studies*, ki jo je uredil Joseph L. Derdzinski. Med člane SSS, ki Letter prejmejo na dom, se lahko prijavite na *http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/reg_form.html*.

http://www.revijasrp.si/knrevsrp/revsrp85/jolmi85/9oprev85.htm – Jolka Milich, O prevajanju in poeziji: Pismo z dezhele, revija *Srp*, junij 2008, št. 85/86.

http://www.umuc.edu/cip/symposium/simulcast.shtml – Konferenca o intelektualni lastnini in avtorskih pravicah 28.–30. maja 2008.

http://www.boston.com/bostonglobe/ideas/articles/2008/05/11/measure_for_measure/ – Measure for Measure: Literary criticism could be one of our best tools for understanding the human condition. But first, it needs a radical change: embracing science, članek iz časopisa *Boston Globe*, 11. maja 2008. Začne se s stavkom: »It's not such a good time to be a literary scholar.«

http://www.verysimplestory.com/ – Miha Mazzini, Zelo preprosta zgodba v interpretaciji Barbare Cerar.

http://spletnopero.si/forum/viewtopic.php?t=708 – Miha Mazzini, Zelo preprosta zgodba, besedilo s komentarji.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/slovanski%20ve%E8er2/index.html – Filmčki in slike s Slovanskega večera na FF 21. maja 2008, foto Matjaž Zaplotnik.

http://translate.google.com – Google je razširil ponudbo jezikov v svojih aplikacijah za prevajanje. Odslej je omogočeno prevajanje tudi iz bolgarskega, hrvaškega, češkega, danskega, finskega, hindujskega, norveškega, poljskega, romunskega in švedskega jezika. Prevajate lahko posamezne besede, besedne zveze, stavke ali pa celote spletne strani. Poleg omenjenih jezikov so podprti tudi arabski, dve vrsti kitajskega, nizozemski, francoski, nemški, grški, italijanski, korejski, japonski, ruski, španski ter portugalski jezik, skupaj 23 jezikov. (Novica iz spletnih *Financ*, *http://www.finance.si/213644?src=pj230508*).

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenska_literarna_gesla_v_drugih_Wikipedijah – V poljski Wikipediji (http://pl.wikipedia.org/) so naslednja nova slovenska gesla: Ivan Tavčar, Dane Zajc, Ivan Pregelj, Fran Levstik, Fran S. Finžgar, Alojz Rebula, Niko Jež, Tone Pretnar, slovenistika na Poljskem, Jani Virk, France Bevk, Anton Ingolič, Andrej Blatnik, Miško Kranjec, Rozka Štefan, Janko Kersnik.

http://llc.oxfordjournals.org/content/vol23/issue2/index.dtl?etoc – 2. št. revije *Literary and Linguistic Computing* (junij 2008, letnik 23).

http://www.open.ac.uk/relive08/ – Raziskava poučevanja v virtualnem okolju, npr. v *Second Life*.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/jeruzalem.html – Dokončni program 4. slovensko-hrvaškega srečanja v Jeruzalemu 13./14. junija 2008, z jedilnim listom, povzetki in Vrazovo pesmijo o Babjem klancu iz leta 1839.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/jeruzalem/index.html – Fotoreportaža s 4. slovensko-hrvaškega srečanja v Jeruzalemu 13. in 14. junija 2008 + program.

http://lit.ijs.si/cvetje.html – Za katere rože gre v *Cvetju v jeseni*? (predavanje za letošnji SSJLK)

http://lit.ijs.si/trubar_internet.html – Ali je Trubar poznal internet? (referat na simpoziju Trubar in internet)

http://lit.ijs.si/grad_pisma.html – Gradnikova pisma.

http://lit.ijs.si/kakoselimo.html – Kako selimo slovensko književnost na splet.

http://sl.wikisource.org/wiki/Iz_Noviga_Jorka_v_spomin oz.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/pirc/index.html – Franc Pirc, misijonar v polnočni Ameriki, Podbrežanom, svojim nekdanjim farmanom na Krajnskem iz Novega Jorka v spomin (rokopis 81 kitic pesnitve za pretipkati).

http://lit.ijs.si/sozialge_sl.html – Hladnik, Strategije socialnega obnašanja v slovenskem zgodovinskem pripovedništvu.

http://lit.ijs.si/gr_op5.html – Oskubljene opombe k 5. knjigi Gradnikovega *Zbranega dela*, ki prinaša pisma in Pogovore z Marjo Boršnik.

http://sl.wikibooks.org/wiki/Uvod_v_mladinsko_knji%C5%BEevnost oz. http://sl.wikibooks.org/wiki/Wikiknjige:Wikiprojekt_Slovenska_mladinska_knji%C5%BEevnost – Wikiknjiga, ki jo Milena Mileva Blažić dela s študenti Predšolske vzgoje pri predmetu Metodika jezikovne vzgoje – mladinska književnost. Študenti so si najpogosteje v dvojicah izbrali področje in napisali seminarske naloge. Kljub začetnim tegobam so jih notranje motivirani tudi po trikrat popravljali.

http://sl.wikisource.org/wiki/Seznam_slovenskih_mladinskih_pisateljev_s_pripadajo%C4%8Dimi_deli – Seznam slovenskih mladinskih pisateljev.

http://sl.wikisource.org/wiki/Zbirka_slovenskih_pravljic – Zbirka slovenskih pravljic.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/slaknj.html – Monografija Katarine Podbevšek *Govorna interpretacija literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi* (iz zbirke Slavistična knjižnica) od zdaj dosegljiva v elektronski obliki.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/komen/index.html – S končnega izleta slavistov (= slovenistov + slavistov FF UL) po Krasu.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/matjazeve/index.html – Še nekaj video- in foto-posnetkov s Krasa.

http://lit.ijs.si/grad_jug.html – Gradnikovi jugoslovanski stiki, Hladnikov referat na 4. slovensko-hrvaškem srečanju v Jeruzalemu 14. junija 2008.

http://lit.ijs.si/kong_zg.html – Slovenski slavistični kongres 2006 v Zagrebu, referat na 3. slovensko-hrvaškem srečanju v Opatiji 7. aprila 2006.

http://evrokorpus.gov.si/k2/ – Za prevajalce bo morda zanimiv 22-jezični vzporedni korpus prevodov, povezan s 15-jezično terminološko bazo – in en uporabniški vmesnik za iskanje po korpusu in terminologiji.

http://www.delo.si/arhiv/?niz=mateja%20pezdirc – Milan Vogel: Učimo se drug o drugem in o samih sebi – Pogovor z Matejo Pezdirc Bartol ob 44. SSJLK v *Delu* 30. 6. 2008.

http://sl.wikisource.org/wiki/Nezbrano_delo_Franceta_Prešerna – Verjeli ali ne, Prešerna, našega največjega ..., še nimamo v celoti na spletu, čeprav prisegamo nanj in se imamo celo za literarni narod. No, na Wikiviru je zdaj kazalo Prešernovih nezbranih pesmi, slovenskih in nemških, ter pesnikovih pisem. Nemške pesmi so grobo strojno prebrane in ponujene v popravljanje, drugo pa lahko vtipkamo sami po predlogi iz druge knjige Prešernovega *Zbranega dela*: *http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/preseren_nemske_pisma_ostalo.pdf*. Grobo prebrana Prešernova nezbrana besedila (v modrem) bom postopoma postavljal na Wikivir v korekturo.

http://www.drustvo-dsp.si/si/drustvo_slovenskih_pisateljev/dejavnosti/556/detail.html – 45 let *Litterae Slovenicae*.

▫▫▫Prijavnica▫▫▫

da se prek spletne strani http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit vključite v elektronsko diskusijsko skupino *SlovLit* oz. sporočite svoje e-naslove na *miran.hladnik@guest.arnes.si*. Arhiv slovlitovskih objav od leta 2000 dalje je na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.

▫▫▫

Telefon:

Delovno mesto:

E-pošta:

Datum prijave: Lastnoročni podpis:

▫▫▫

– Večer narečne književnosti v knjigarni Haček v četrtek, 2. okt. 2008 ob 17.15: da ne

– Ekskurzija po Gosposvetskem polju, Rožu in Zilji (z zaključnim kosilom) v soboto, 4. okt. 2008 ob 9.00 (doplačilo **40 €**): da ne

▫▫▫

ALPEN-ADRIA
UNIVERSITÄT
KLAGENFURT

KLAGENFURT
slovenska gimnazija
CELOVEC
AUSTRIA

Strokovno pedagoško združenje
Pädagogische Fachvereinigung
www.sova.at

Spoštovane članice in člani
***Slavističnega društva Slovenije*,**

mnogi izmed vas (izvzeti ste člani, ki vam pripada brezplačno članstvo, ter tisti, ki ste članarino za letos poravnali že sami od sebe ali ste jo lani pomotoma poravnali dvakrat) ste skupaj s to številko društvene *Kronike* prejeli tudi položnico za plačilo **članarine za leto 2008**. Prosimo vas, da pri podaljševanju članstva v Slavističnem društvu Slovenije upoštevate naslednja navodila in opozorila:

— Na položnico napišite svoje podatke. Če bo članarino namesto vas plačal kdo drug, naj na plačilni nalog kljub temu napiše vaše ime. To je potrebno zaradi identifikacije nakazil.

— Shranite potrdilo o plačani članarini.

— Če nameravate izkoristiti ugodnosti, ki vam jih članstvo ponuja (večina jih je naštetih v *Kroniki*, in sicer na strani s prijavnico), poravnajte članarino **čim prej**, kajti le tako si boste brez težav zagotovili ugodnosti, ki vam pripadajo s članstvom. Članarine **nikar** ne nakažite samo kakšen dan ali dva pred seminarjem ali kongresom, kjer si želite zagotoviti nižjo kotizacijo. S tem boste sebi in našemu računovodstvu prihranili veliko dela.

— **Obvestilo članom pokrajinskih društev**: Članarino lahko poravnate **ali** svojemu pokrajinskemu društvu **ali** po priloženi položnici neposredno Slavističnemu društvu Slovenije. Članarine ne poravnajte dvakrat, saj za to ni nobene potrebe; člani pokrajinskih slavističnih društev so obenem tudi že člani osrednjega slavističnega društva. — Imate članarino pri pokrajinskem društvu že plačano, pa ste kljub temu prejeli položnico od Slavističnega društva Slovenije? Prosimo, da nam to sporočite, kajti podatek o vašem plačilu pokrajinskemu društvu očitno ni prispel do nas. Priložena položnica je v tem primeru brezpredmetna.

Zveza društev Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik

(*matjaz.zaplotnik@siol.net*)

Ljubljana, 1. septembra 2008

Letnik 12, št. 82–83

◄ Dvojna številka (julij–oktober 2008) s prilogo o kongresu v Celovcu ►

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika82.doc

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika82.pdf

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejemajo glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 1100 izvodov.

V spomin

Stanko Šimenc (1934—2008)

V juliju 2008 je umrl mag. Stanko Šimenc, profesor slovenskega jezika, velik poznavalec slovenskega filma, večletni pedagoški svetovalec na Zavod RS za šolstvo in urednik *Šolskih razgledov*. Citiram nekaj misli o Stanku Šimencu, ki jih je leta 2004 – ob Šimenčevi sedemdesetletnici – v reviji *Jezik in slovstvo* objavil Gregor Kocijan:

Stanko Šimenc je svojo ustvarjalnost usmerjal na tri področja, vsa tri tesno povezana s slovenskim jezikom in književnostjo, a ne le slovensko. Prvič, šolska pragmatičnost (srednja šola tehnične usmeritve) ga je nehote silila, da se je loteval t. i. funkcionalnega opismenjevanja*; drugič, vse življenje ga je privlačil film, posebej v najtesnejši zvezi s slovenskim leposlovjem; in tretjič, razgledanost po južnoslovanskih literaturah, delo z mladimi in smisel za prenašanje znanja na mladi rod so botrovali, da je bil vabljen k sestavljanju osnovnošolskih in srednješolskih beril. /.../ V letu 2000 se je upokojil in leto pozneje prejel nagrado Republike Slovenije na področju šolstva. Ne glede na to, kakšne službene dolžnosti je opravljal, je skušal biti pri vsakem delu z vsem srcem, zavzet, skrben, natančen in pri tem nikoli ni mogel iz svoje »slavistične kože«: matični stroki je dajal prednost, nenehno študiral in spremljal stvari, ki so ga zanimale, pisal in objavljal.*

/.../

V letih 1987–1996 je njegov priročnik Pisno sporočanje za vsakdanjo rabo *izšel petkrat. Poglavitne odlike priročnika so sistematičnost, didaktična primernost in strokovna neoporečnost. Šimenc se uvršča med tiste redke slovenske pedagoge, ki so na tem področju orali ledino. Njegov priročnik je trdna podlaga za vse, ki bodo v zvezi s funkcionalnim opismenjevanjem v prihodnje kar koli počenjali.*

/.../

*Zvezi med filmom in slovenskim slovstvom je posvetil svoje magistrsko delo (*Prenos slovenskih klasičnih literarnih del v film*), ki ga je zagovarjal leta 1979. Na tej podlagi sta nastali tudi dve samostojni publikaciji* Slovensko klasično slovstvo v filmu *(1979) in* Slovensko slovstvo v filmu *(1983). Temu so sledila še dela* Karol Grossmann *(1985, 1995),* Vrednotenje filma *(1994) in* Panorama slovenskega filma *(1996).* Panorama *je prvi poskus sintetičnega prikaza celotne zgodovine slovenskega filma. Ob ocenjevanju navedenega Šimenčevega opusa je treba poudariti, da je na eni strani poglobljeno predstavil zvezo med slovenskim leposlovjem in filmom in hkrati ljubiteljem filma – mladim in odraslim – ponudil védenje o tem umetnostnem fenomenu, ki naj bi jih usmerjalo v razumevanje filma in njegovo vrednotenje. In še na nekaj ne smemo pozabiti: vzgojno-izobraževalno področje je dobilo priročniško*

podlago za filmsko vzgojo na različnih izobraževalnih stopnjah. (*Jezik in slovstvo* XLIX/5 (sept.–okt. 2004), 89–91.)

Pogreb Stanka Šimenca je bil 18. julija 2008 na pokopališču v Kranju. — ***Matjaž Zaplotnik***

Društvena obvestila

Zapisnik redne seje Upravnega odbora Zveze društev SDS 20. junija 2008
Seja je bila v petek, 20. junija 2008, ob 16. uri v predavalnici 426 Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Navzoči člani UO in povabljenci: Miran Košuta (predsednik), Milena Mileva Blažić (tajnica), Matjaž Zaplotnik, Irena Novak Popov, Marija S. Leskovar, Danica Rangus, Bojana Verdinek, Peter Svetina, France Novak, Blanka Bošnjak, Urška Jarnovič, Boštjan Debelak, Jerca Vogel, Vida Udovič Medved, Mojca Nidorfer Šiškovič, Petra Jordan, Andrejka Šušmelj, Vera Granfol, Janja Urbas, Andreja Žele, Alenka Šivic Dular, Saša Cuzak. Opravičili so se: Lojzka Bratuž, Miran Hladnik, Zoltan Jan, Alenka Prebičnik Šešelj, Boža Krakar Vogel, Miha Vrbinc, Zinka Zorko.

Dnevni red:
1. predsedniško poročilo;
2. informacija o Kongresu v Celovcu in pripravah na Občni zbor SDS;
3. predlog novega predsedniškega in tajniškega mandata;
4. predlogi za častno članstvo SDS;
5. delovanje pokrajinskih društev in sekcij SDS;
6. razno.

K 1. točki: Predsednik pozdravi navzoče člane Upravnega odbora in povabljence, našteje opravičence in predlaga odobritev na spletni strani društva objavljenega zapisnika prejšnje seje Upravnega odbora z dne 14. 12. 2007. Zapisnik je soglasno odobren.

Predsednik seznani navzoče, da je še vedno odprto vprašanje o primernem sedežu društva, v katerem hraniti med drugim tudi obsežen društveni arhiv. Po neugodnih odgovorih različnih institucij (MOL, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, SAZU) je Košuta govoril s predsednikom Društva slovenskih pisateljev Slavkom Preglom, ki je izrazil načelno razpoložljivost za rešitev problema in dosego meddruštvenega dogovora.

Svetlejši so tudi finančni izgledi SDS. S pomočjo knjigovodstva in požrtvovalnih urednikov Urške Jarnovič, Andreje Žele ter Matjaža Zaplotnika smo namreč uspeli izčistiti in urediti naročniške sezname *Jezika in slovstva* ter *Slavistične revije,* odpisali smo del iz prejšnjih let neizterljivih dolgov, z dodatnim pozivom pa poterjali nekatere novejše dolžnike obeh revij in izterjali večji del dolga. Kakor določeno na decembrski seji Upravnega odbora, smo z letom 2008 povišali članarino SDS s 16 na 20 evrov. Glede odmere dela dohodnine smo pri ustreznih državnih organih dosegli, da lahko slovenski davkoplačevalci del dohodnine nakažejo tudi SDS. Konec maja smo izplačali vse dolgove, poslujemo brez bilančnega minusa, vendar razlogov za finančno evforijo ni, ker imamo pred sabo še kopico denarno zahtevnih projektov: kongres v Celovcu, izdajo novega zbornika, redno tiskanje *SR, JiS*-a, *Kronike,* monografij *Slavistične knjižnice* itd.

V podecembrskem obdobju smo nadaljevali tudi z rednim društvenim delom: natisnili smo planirane številke obeh revij; razredčeno je izhajala društvena *Kronika,* nekoliko pa je po izdaji monografije Barbare Pregelj *Zgledno omledno* zastala izdajateljska dejavnost *Slavistične knjižnice* zaradi državnega nefinanciranja ostalih zbirkinih naslovov; po zaslugi Mirana Hladnika je v tem času živahno deloval spletni forum Slovlit; vložili smo vrsto prošenj na Ministrstva in ARRS za Kongres, njegov zbornik, reviji in publikacije Slavistične knjižnice ter prejeli nekaj deloma pozitivnih odgovorov.

Poleg rednega delovanja velja izpostaviti tudi nekatere v tem obdobju izpeljane tradicionalne ali nove pobude: 19. aprila 2008 so se v goriških Brdih uspešno zaključili letošnji *Primorski slovenistični dnevi*, ki jih je na temo »Brda v slovenskem jeziku in literaturi« priredilo SD Nova Gorica v sodelovanju s sestrskimi primorskimi slavističnimi društvi; 20. maja 2008 je Študentska sekcija SDS priredila svoj 3. etimološki večer; 29. maja 2008 se je s podelitvijo priznanj zaključil v Ljubljani *Cankarjev literarni festival*, ki ga je za SDS vodil in koordiniral mag. Klemen Lah; 11. junija 2008 se je s podelitvijo priznanj zmagovalcem v prostorih veleposlaništva Ruske Federacije v Ljubljani zaključilo Republiško srednješolsko tekmovanje iz ruskega jezika ter poznavanja ruske kulture in civilizacije, ki ga je uspešno priredila Sekcija za ruski jezik SDS; 11. maja 2008 pa je bil predsednik Miran Košuta slavnostni govornik ob odkritju kipa Primoža Trubarja v

Rubijah na Goriškem.

K 2. točki: Namesto službeno zadržanega Mihe Vrbinca je letošnji celovški kongres predstavil Peter Svetina.

Kongres v Celovcu bo potekal od 2. do 4. oktobra 2008. Krajevni organizacijski odbor sestavljajo: Miha Vrbinc, Ursula Doleschal in Peter Svetina. Naslov kongresa bo *Slovenščina med kulturami.* Kot je povedal Peter Svetina, so priprave intenzivne, nastopilo bo 46 predavateljev v štirih sekcijah: Slovenski protestantizem in medkulturnost; Slovenski jezik in književnost med kulturami (medkulturnost v slovenskem jeziku in književnosti); Književnosti in jeziki manjšin (književnost in jezik v družbenem kontekstu) in Slovenščina.sms (slovenščina in novi mediji). Predavanja in predstavitve bodo prvi dan na celovški univerzi, drugi dan pa v Kulturnem domu v Pliberku. Tretji dan bo izlet po Ziljski dolini. Sodelovalo bo tudi nekaj avstrijskih slavistov. Na spletni strani društva je že objavljena prijavnica za kongres, rok prijave pa je najkasneje do 8. septembra 2008.

V četrtek, 2. oktobra 2008, bo od 15. ure dalje v Celovcu tudi Občni zbor SDS, ki bo moral med drugim imenovati novega predsednika in tajnika društva, saj se zdajšnja predsednik in tajnica odpovedujeta morebitnemu podaljšanju mandata.

K 3. točki: Predsednik je vse navzoče vprašal, koga bi predlagali za bodočega predsednika in tajnika SDS. Ker neposrednih predlogov ni bilo, je Košuta predlagal dr. Ireno Novak Popov za predsednico in Matjaža Zaplotnika za tajnika društva. Sledila je kratka predstavitev obeh kandidatov in njihovih strokovnih odlik. Upravni odbor je nato soglasno sprejel predsednikov predlog in sklenil, naj bosta na Občnem zboru med Kongresom v Celovcu izvoljena Irena Novak Popov za naslednjo predsednico in Matjaž Zaplotnik za naslednjega tajnika SDS. Irena Novak Popov in Matjaž Zaplotnik sta se zahvalila za izkazano zaupanje in obljubila, da bosta po svojih najboljših močeh opravljala bodoči zadolžitvi.

K 4. točki: Točka je bila namenjena predlogom za častno članstvo SDS. Ta čast po navadi pripada starejšim kolegom, paziti pa je treba, da ne bi prišlo do razvrednotenja priznanja s prevelikim številom imenovanj. Po teh ugotovitvah je predsednik poročal, da je letos prejel štiri predloge za podelitev častnega članstva SDS in da se sam nagiba za imenovanje samo enega častnega člana. V izčrpnih pisnih predstavitvah so Ludvik Karničar, Andrejka Šušmelj, Erika Kržišnik in Marija Leskovar predlagali, naj na jesenskem Občnem zboru SDS to priznanje prejmejo: Wolfgang Eismann, Zoltan Jan, Ada Vidovič Muha in France Žagar.

Vida Udovič Medved je v razpravi predlagala Žagarja in Eismanna za častna člana ter Marjano Hodak in Jerco Vogel za novi koordinatorici

Sekcije za didaktiko. Slednji predlog je UO sprejel in za novi koordinatorici Sekcije za didaktiko SDS imenoval namesto Vide Udovič Medved Marjano Hodak ter Jerco Vogel. Glede podelitve častnega članstva pa je UO sklenil predlagati Občnemu zboru, naj za nova častna člana SDS imenuje prof. Wolfganga Eismanna in prof. Franceta Žagarja. Kandidaturi ostalih dveh predlagancev (Vidovič Muha, Jan) sta zamrznjeni in bosta imeli prednost naslednjič. Andrejka Šušmelj tej odločitvi ni nasprotovala, se je pa vzdržala tozadevnega glasovanja. Alenka Šivic Dular je ob koncu vnovič poudarila, da so vsi predlaganci izredno zaslužni in vredni častnega članstva.

K 5. točki: V polletju od decembrske seje UO je živahno zelenelo tudi delovanje pokrajinskih društev ter sekcij SDS, in to kljub rahlemu upadu članstva ter nizkim razpoložljivim finančnim sredstvom. Predsednik je zaprosil kolege pokrajinske predsednike za kratka poročila in se uvodoma zahvalil kolegici Veri Granfol, ki se v sklopu SD Prekmurje in Prlekija zavzema za to, da bo pocelovška kongresna pot SDS pristala leta 2009 v Monoštru.

Prvo poročilo o delu pokrajinskih društev je podala Andrejka Šušmelj (SD Nova Gorica). Predstavila je 19. Primorske slovenistične dneve (Brda v slovenskem jeziku in literaturi), ki so potekali 18. in 19. aprila letos. Referati bodo objavljeni v reviji *Primorska srečanja*.

Blanka Bošnjak (SD Maribor) je predstavila mednarodno znanstveno konferenco o Trubarju, ki je potekala 4. in 5. junija letos v Mariboru. Strokovno-znanstveni program je bil razdeljen na tri dele: jezikovno-filološki, zgodovinsko-kulturni (ta dva sklopa sta bila predstavljena prvi dan) in literarnozgodovinski (drugi dan).

Danica Rangus (SD Dolenjske in Bele krajine) je poudarila pomen praznovanja Trubarjeve obletnice, ki so jo primerno obeležili tudi v okviru tega pokrajinskega društva: 4. junija so obiskali Nuk; predstavili so narečni slovar, njihova spletna stran pa je zdaj v povojih. Letos so dolenjski in belokranjski slavisti poslali 221 tekmovalcev na tekmovanje za Cankarjevo priznanje, ki ga je priredil Zavod RS za šolstvo. Tekmovanje na regijski ravni so izpeljali, v pomoč jim je bil nov računalniški program, vendar jim prireditelji niso krili organizacijskih stroškov.

Bojana Verdinek (SD Koroška) je poročala, da bodo v jeseni izvedli seminar za učitelje osnovnih in srednjih šol na temo pravopisa, da so poskrbeli za predstavitev njihovih diplom in da šteje Prežihova ustanova trenutno 15 članov, s katerimi se dogovarjajo o predstavitvi diplomskih nalog. Povezali so se s Prežihovo ustanovo, znotraj katere načrtujejo

skupne projekte – kot prvo literarni razpis za vse učence in dijake na temo Prežih.

Marija Leskovar (SD Ljubljana) je UO seznanila, da so v zadnjem šestmesečju uvedli članske izkaznice in si ogledali vrsto gledaliških predstav. Pri društvu bi potrebovali računalničarja, ki bi uredil spletno stran z ustreznimi linki, poteka pa tudi razpis za novega predsednika, ker se je sama odrekla nadaljnjemu opravljanju te funkcije. Poudarila je, da bi si morali bolj prizadevati za povečanje članstva.

Boštjan Debelak (SD Koper) je naglasil dobro sodelovanje društva s krajevnimi oblastmi, institucijami, Univerzo na Primorskem in knjigarnami, opozoril pa je tudi na kopico težav, s katerimi se soočajo koprski slavisti (pomanjkanje sedeža, preobremenjenost učiteljev ipd.). Sekcijo SDS za ruski jezik je seznanil z dejstvom, da so na obali zaznali povpraševanje po učenju slovenščine zaradi povečanega števila ukrajinskih in ruskih priseljenk. Dotaknil se je tudi vprašanja o članarini SDS za študente.

Janja Janja Urbas (Sekcija za ruski jezik) je opozorila na stanje ruščine v srednjih šolah, kjer bi si v prihodnje želeli več učenja ruščine kot drugega tujega jezika in ne zgolj kot izbirnega predmeta. Kolegica Urbas je nato predstavila delovanje sekcije, ki šteje 30 članov in je pravkar uspešno izvedla srednješolsko tekmovanje v znanju ruščine. V ta namen so kolegi rusisti pridobili predvsem sponzorstvo Društva Slovenija-Rusija, ki je 3500 evrov namenilo izvedbi tekmovanja in promociji ruščine v Sloveniji. Sredstva so bila porabljena za materialno izvedbo tekmovanja in za nagrajencem namenjeno študijsko potovanje v Moskvo

Saša Cuzak (Študentska sekcija SDS) je na kratko predstavila v zadnjem semestru uresničene načrte. Devetega januarja so organizirali filmski večer in gledali film *Halgato*, posnet po romanu Ferija Lainščka *Namesto koga roža cveti*. Filmu je sledila debata, ki jo je usmerjala profesorica Alojzija Zupan Sosič. Organizirali so tudi tri etimološke večere: prvi je bil 18. marca, tema pa je bila poimenovanje živali, njihov izvor, primerjava le-teh v različnih jezikovnih obdobjih, jezikih, slovarjih itd. Druga dva (22. 4. in 20. 5.) sta bila namenjena poimenovanju rastlin. Za prispevek se je Cuzakova zahvalila tudi prof. Alenki Šivic Dular. Kratko poročilo o delovanju sekcije je dosegljivo na spletni strani SDS pod zaznamkom »Organizacije: pokrajinska društva, sekcije, organi«.

Predsednik je po odstopu Aleša Bjelčeviča predlagal za koordinatorico sekcije Znanost mladini Mojco Nidorfer Šiškovič. Predlog je bil soglasno sprejet.

K 6. točki: Predsednik je na koncu dodal nekaj misli glede Cankarjevega tekmovanja in vprašanja prenakazovanja od Ministrstva za šolstvo prejetih tozadevnih sredstev. Od zaprošenih 29.357 evrov za izvedbo Cankarjevega tekmovanja v letu 2007 je društvo dobilo le 5.820 evrov. Vsote še ni porazdelilo med pokrajinska društva zaradi uvedene ministrske revizije.

Po temeljiti razpravi o Cankarjevem tekmovanju 2008 – iz soprirejanja katerega je bilo SDS izključeno po krivdi Ministrstva za šolstvo in Zavoda RS za šolstvo, ki sta osnovala novo delovno skupino z Igorjem Saksido na čelu, kopirala od SDS izdelano prenovljeno različico Cankarjevega tekmovanja in prisilila šolske ravnatelje ter slovenistične učitelje v izvedbo omenjenega tekmovanja – je UO sklenil, naj se po zaključku revizije in odštetju knjigovodskih stroškov preostala prejeta sredstva za izvedbo Cankarjevega tekmovanja 2007 proporčno porazdelijo med pokrajinska slavistična društva.

Marija Leskovar je dodala, da je gospa Škrinjar z Ministrstva za šolstvo devetletkarjem ukinila plačilo kotizacije. Milena Blažić je dodala, da se je Klemen Lah pritožil ombudsmanki, ker je Zavod RS za šolstvo spremenil prostovoljno delo učiteljev ob Cankarjevem tekmovanju v delovno obveznost.

Na koncu je bila dorečena še višina članarine SDS za študente. Slednja bo od leta 2008 dalje polovična in bo torej za študente znašala 10 evrov. Študentska sekcija bo za svoje pobude tudi dobila primeren prostor in čas v okviru bodočih kongresov SDS.

Ljubljana, 20. junij 2008

Zapisničarka: Saša Cuzak (*sasa.cuzak@gmail.com*)
Predsednik SDS: Miran Košuta (*kosuta@units.it*)
Tajnica SDS: Milena Mileva Blažić (*milena.blazic@guest.arnes.si)*

Ljudje

14. julija 2008 je na Filozofski fakulteti v Ljubljani svojo doktorsko disertacijo zagovarjal Peter Jurgec. Naslov disertacije: *Novejše besedje s stališča fonologije: primer slovenščine*, mentorica prof. dr. Ada Vidovič Muha, somentorica prof. dr. Vesna Mildner.

Povzetek disertacije:

Fonološki neologizmi so dveh vrst: nov(ejš)e prevzete besede in nove tvorjenke. V literaturi pogosto najdemo tezo, da so nove besede fonološko izjemne. Večina raziskav fonologije prevzetih besed išče razlago za izjemno vedenje prevzetih besed v interakciji izvornega in ciljnega jezika, neprevzeti fonologiji ciljnega jezika ali v univerzalnih težnjah. Različne skupine prevzetih besed naj bi bile v hierarhičnem odnosu, neprevzeta fonologija pa naj bi imela samo podmnožico

struktur, ki jih dovoljuje fonologija prevzetih besed. Gradivo iz slovenščine potrjuje, da podmnožični odnos ni edini možni. Jeziki imajo torej lahko tudi disjunktivne odnose: različne skupine besedja (glede na prevzetost ali sicer) so med seboj neodvisne. Prevzete besede v standardni slovenščini, kakor se govori v Ljubljani (dalje: slovenščina), primerjam z neprevzetimi. Pozornost namenjam tudi fonologiji neprevzetega besedja, ki do sedaj ni bila dovolj podrobno opisana (npr. distribucija polglasnika, ton, součinkovanje tona in samoglasniške kvalitete, oblika morfemov, palatalizacija in jotacija). Nekatere premene v prevzetih besedah – npr. težnja po ohranjanju prozodične prominence (tona) na račun samoglasniške kvalitete (ATR) – kažejo, da so disjunktivni odnosi samo površinske posplošitve. Drugih premen – npr. r-jevska nenapetost – pa ni mogoče pojasniti na tak način. Ti vzorci kažejo, da različne skupine prevzetega besedja niso pogojene samo z neprevzeto fonologijo ali njeno interakcijo z izvornim jezikom.

Empirične in teoretične ugotovitve dodatno podpira eksperimentalni del raziskave. Štirje eksperimenti dopolnjujejo dosedanje ugotovitve v zvezi s percepcijo prevzetih besed (v japonščini, angleščini in latvijščini). Nekaj najpomembnejših; fonološke strukture se razlikujejo glede na težo, ki jo imajo v percepciji. Govorci (slovenščine) uporabljajo fonološko znanje za ugotavljanje prevzetosti besed. Del besed pa tako ne more biti pojasnjen, kar kaže, da govorci sklepajo o prevzetosti besed tudi deloma neodvisno od fonološke podobe besed. Starejša, ko je beseda, bolj verjetno je, da jo imajo govorci za neprevzeto. Fonološko znanje o skupinah besedja govorci produktivno uporabljajo v morfoloških procesih.

Analiza je v okviru optimalnostne teorije. Teoretično dokažem, da izjemnost v slovenskih prevzetih besedah znotraj teorije indeksiranih omejitev zahteva tako indeksirane zvestobnostne kot zaznamovanostne omejitve, kar nasprotuje dosedanjim ugotovitvam v zvezi s skupinami besedja v jezikih sveta. To ima daljnosežne posledice: disjunktivni odnosi kažejo, da so prevzete besede vsaj deloma popolnoma samostojne od neprevzetih besed. Posplošitev za eno skupino besedja ni mogoče prenesti na drugo.

Ugotovitve za prevzete besede so prenešene na vse tvorjenke. Pregibanje in tvorjenje vpliva na asimilacijo prevzetih besed. Neasimilirane prevzete besede so samo goli morfemi. V končnem poglavju utemeljujem prozodično hierarhijo v slovenščini. Prevzete besede dopolnjujejo gradivo za različne ravni – stopice, prozodične besede in fonološke fraze – kar interpretiram kot vznik nezaznamovanega (The Emergence of the Unmarked). Stopica v slovenščini je zlogovni trohej, prozodične besede definira leksikalni ton in končna nezvenečnost, fonološke fraze pa mejni ton. — ***Peter Jurgec*** <peter.jurgec@hum.uit.no>

Prireditve, predstavitve, dogodki

Nagrade "Srečko Kosovel" za prevode proznih in pesniških del iz slovenščine v italijanščino. Tržiški kulturni konzorcij želi omogočati poznavanje in uveljavljanje slovenske zgodovine in kulture ter spodbujati poznavanje med Italijani in Slovenci, zato razpisuje 3. natečaj z naslovom *Srečko Kosovel* za nagrado prevodov proznih in pesniških knjižnih del iz slovenščine v italijanščino. Tržiški kulturni konzorcij bo prvi uvrščeni deli objavil. Dodeljeni bosta dve nagradi v skupni vrednosti 2.500,00 €: ZA PROZO – 1.500,00 € za najboljši prevod proznega dela iz slovenščine v italijanščino (roman, zbirka pripovedi) slovenskega avtorja iz obdobja po drugi svetovni vojni; in ZA PESNIŠTVO – 1.000,00 € za najboljši prevod iz slovenščine v italijanščino pesniške zbirke slovenskega avtorja iz 20. stoletja.

1. Natečaja se lahko udeležijo posamezni/e polnoletni/e (v skladu s pristojno zakonodajno ureditvijo) prevajalci/ke katerekoli narodnosti in državljanstva.

2. Ni predviden prispevek za udeležbo ali prebiranje besedil.

3. Strojno napisano besedilo prevoda v dveh izvodih in z izvodom literarnega dela v izvirnem jeziku je potrebno dostaviti po pošti ali slu oziroma izročiti osebno na sedežu Tržiškega kulturnega konzorcija, Vila Vicentini Minuissi, Trg Unitá 24, 34077, Ronchi dei Legionari/Ronke – Gorica do ponedeljka, **31. oktobra 2008**, do 12.00 ure. Na zunanjem delu pošiljke mora obvezno biti točno navedeno, katerega dela natečaja se prevajalec/ka udeležuje. Prireditelj gradiva ne vrača. Zahteva se tudi dostava besedila v elektronski obliki.

4. V pošiljko je obvezno priložiti zapečateno ovojnico z naslednjimi podatki: ime, priimek, datum in kraj rojstva, stalno bivališče, osebna telefonska številka in naslov elektronske pošte; poleg tega je obvezna izjava, da gre za literarno delo, ki ni bilo nikoli v celoti prevedeno in objavljeno v italijanščini.

5. Oceno o predloženih prevodih bo oblikovala posebna Komisija petih izvedencev, ki jih imenuje Upravni odbor Tržiškega kulturnega konzorcija; mnenje Komisije je nepreklicno.

6. Nista predvideni več kot dve enakovredni nagradi za vsako od dveh prevajalskih področij.

7. Komisija bo lahko navedla omembe vredne nenagrajene prevode.

8. Komisija je pristojna, da ne dodeli nagrad, če si nobeno besedilo tega ne zasluži.

9. Tržiški kulturni konzorcij si pridržuje pravico, da neposredno ali v sodelovanju z drugim založnikom objavi nagrajena dela. Avtorji/ce nagrajenih besedil priznavajo Tržiškemu kulturnemu konzorciju – ne da bi zahtevali/e kakršnegakoli dodatnega plačila – pravico do tiskanega razmnoževanja svojih prevodov, ob veljavnosti seveda morebitnih avtorskih pravic za pisca prevedenega dela ali založnika knjige v izvirnem jeziku.

10. Udeležba na natečaju pomeni hkrati sprejetje vseh določil tega razpisa.

Več informacij lahko dobite po e-pošti na *info@ccm.it* in na spletu http://www.ccm.it/. — ***Jolka Milič*** <jolka.milic@siol.net>, 5. 8. 2008

Fakulteta za humanisticne studije Koper Univerze na Primorskem in Znanstveno-raziskovalno sredisce Koper Univerze na Primorskem (v sklopu poletne sole META humanistika 2008) ter Festival Ljubljana so 7. julija 2008 v Krizankah pripravili okroglo mizo z naslovom *Eticno o etnicnem in kulturno o medkulturnem*. Sodelovali so: Milan Bufon (Univerza na Primorskem), Zvonko Kovac (Univerza v Zagrebu), Vesna Mikolic (Univerza na Primorskem), Joze Pirjevec (Univerza na Primorskem), Rudi Rizman (Univerza v Ljubljani), Lenart Skof (Univerza na Primorskem) in Vladimir Wakounig (Univerza v Celovcu). Okroglo mizo je povezoval Kristof Jacek Kozak (Univerza na Primorskem).

Vprasanj medetnicnega stika so se dotaknili z zgodovinskega, filozofskega, jezikoslovno-literarnega in geografsko-prostorskega vidika. S premislekom o vlogi in pomenu etike in kulture v novih oblikah druzbenega sobivanja v Evropi so sodelujoci na okrogli mizi poskusili prispevati tudi nekaj aktualnih odgovorov k pomembnim vprasanjem prihodnosti evropske integracije. — ***Vladka Tucovič*** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

15. mednarodni gledališki festival Ex Ponto (International Theatre Festival) bo potekal v Ljubljani od 13. do 23. septembra. Tematski naslov letošnjega festivala je *Vera in verovanje* (*Faith & Believing*). Splet: http://www.exponto.net/. — ***Urška Comino*** <b51@exponto.net>, 28. 8. 2008

Drugo soboto v septembru se bo tudi letos pod vaško lipo v Hrovači pri Ribnici odvijala zdaj že tradicionalna etnološko-kulinarično prireditev – Fižolov dan! Dobrodošli v Hrovačo v soboto, 13. septembra 2008, od 12. ure naprej!

Prireditelj: Vaško etnološko turistično društvo Hrovača 32, 1310 Ribnica, T: +386(0)1 836 14 59, GSM:+386(0)31 803 525, E: marusa.prelesnik@gmail.com. — ***Polona Lovšin*** <polona.lovsin@riko.si>, 29. 8. 2008

Avtor: kdo ali kaj piše literaturo? Šesti mednarodni komparativistični kolokvij »Avtor: kdo ali kaj piše literaturo?« (The Author: Who or What Is Writing Literature?) bo v okviru 23. Mednarodnega literarnega festivala Vilenica potekal 4. in 5. septembra 2008 v Poročni dvorani v Lipici.

Teme kolokvija:

1) Avtor kot individualni ustvarjalec in avtor v razmerju s kulturo: vloga avtorja v zgodovinskih invencijah tradicije, avtor kot diskurzivni konstrukt v vzpostavljanju socialno-političnih identitet, avtor v proizvodnih mehanizmih kulture;
2) Osebna izkušnja literarnega ustvarjalca, avtor kot subjekt literarnosti in literarnega dela, koncepti avtorja v 20. stoletju: virtualni avtor v novih medijih in

medbesedilnosti;
3) Antična Grčija in vprašanje »kdo ali kaj ustvarja literarni tekst (ali: literarno umetniško delo)«; Renesansa in iznajdba avtorja v moderni zahodni literarni teoriji; avtorska performativnost in avtobiografija v 20. stoletju;
4) Avtor med jazom in drugostjo, avtobiografijo in heterobiografijo, avtorska integriteta in avtoriteta od lirike prek romanopisja do postkolonialnih študij.

Vodji kolokvija: Vanesa MATAJC in Gašper TROHA (oba s Filozofske fakultete, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo v Ljubljani).

Program kolokvija

Četrtek, 4. september 2008

15.00 Pozdravni nagovor

Vanesa MATAJC, predsednica SDPK/SiCLA in Gašper TROHA, tajnik SDPK/SiCLA

15.15.–16.15 Prvo zasedanje

Rebecca BRAUN (Univerza v Liverpoolu, Velika Britanija): Avtorstvo in literarna zvezda
Andrej BLATNIK (Univerza na Primorskem, Koper): Od avre umetniškega dela do (psevdo)avre avtorja
Jüri TALVET (Univerza v Tartuju, Estonija): Literarno ustvarjanje kot semiosferično dejanje simbioze

16.15.–16.45 Diskusija

17.00–18.00 Drugo zasedanje

Mojca KUMERDEJ: Med božjo iskrico in lastno smrtjo (pisateljica, publicistka, Ljubljana)
Boris A. NOVAK: Apologija avtorja (Filozofska fakulteta, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo, Ljubljana)
Florian HARTLING (Univerza Martina Luthra v Halle-Wittenbergu, Nemčija): Digitalni avtor? Avtorstvo v digitalni dobi

18.00–18.30 Diskusija

Petek, 5. september 2008

9.00–10.20 Tretje zasedanje

Jera MARUŠIČ (Univerza v Edinburgu, Velika Britanija): Aristotelova Poetika: pesništvo kot mimesis
Marijan DOVIĆ (Inštitut za slovensko literature in literarne vede ZRC SAZU, Ljubljana): Antične korenine modernega avtorskega koncepta
Teemu MANNINEN (Univerza Tampere, Finska): »To moje igračkanje.« Legenda

Sira Philipa Sidneyja in zgodovina avtorstva
Gašper TROHA (Filozofska fakulteta, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo, Ljubljana): Avtor je mrtev, živel avtor!

10.20–11.00 Diskusija

11.15–12.35 Četrto zasedanje

Lucia BOLDRINI (Goldsmiths, Univerza v Londonu, Velika Britanija): Heterobiografija, hipokritičnost in etika avtorske odgovornosti
Jonathan L. HART (Univerza v Alberti, Kanada): Drugost in vprašanje avtoritete
Varja BALŽALORSKY (Filozofska fakulteta, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo, Ljubljana): Jaz je Drugi: subjekt pesmi v procesu, subjekt v procesu pesmi
Julia A. SOZINA (Institute of Slavic Studies, Russian Academy of Sciences, Moskva, Rusija): Avtor kot psihološka, intelektualna in nravstvena celota v slovenskem romanu zadnje tretjine 20. stoletja

12.35–13.15 Diskusija

Dvojezični povzetki referatov so dosegljivi na http://www.zrc-sazu.si/sdpk/SDPKdrustvo/Vilenica2008.htm. — ***Matjaž Zaplotnik***

Pleteršnikovi dnevi 2008. Društvo za varovanje maternega jezika, naravne in kulturne dediščine »Maks Pleteršnik« in Društvo Pleteršnikova domačija Pišece vabita na tradicionalni Pleteršnikov dan, ki bo v sredo, 17. septembra 2008 ob 10. uri na Pleteršnikovi domačiji v Pišecah. Osrednji dogodek letošnjega srečanja bo predstavitev znanstvene monografije Marka Jesenška *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. — ***Matjaž Zaplotnik***

Novosti v periodiki

Jezik in slovstvo LIII/1 (jan.–feb. 2008). Triinpetdeseti letnik revije *Jezik in slovstvo* se je začel s številko, posvečeno prof. dr. Bredi Pogorelec. V razpravljalnem delu revije se je osem avtorjev jezikoslovcev z vprašanji, povezanimi s skladnjo, diskurzom, pragmatiko in kognitivnimi procesi, frazeologijo, glagolskim časom, sociolingvistiko in govorjenim jezikom spomnilo profesoričinega raznolikega znanstvenega in strokovnega delovanja.

KOZMA AHAČIČ v duhu priznanja in priznavanja, da je Breda Pogorelec prva pravilno definirala, kateri del Bohoričeve slovnice je nastal po Melanchthonovi predlogi, ter vrednost slovnice predstavila z vidika tedanjega humanistično-renesančnega konteksta, kar jo uvršča med začetnike t. i. sodobnega raziskovanja začetkov slovničarstva na Slovenskem, v članku natančneje predstavi poglavje o skladnji v

Bohoričevi slovnici in ga analizira z vidika postopkov prirejanja Melanchthonove latinske predloge, pri čemer posebej izpostavi prirejanje posameznih pravil in zgledov.

INA FERBEŽAR in MARKO STABEJ v počastitev in revitalizacijo misli, ki jo je v zvezi s pomembnostjo razumevanja izrazila Breda Pogorelec v zborniku *Slovenščina v javnosti*, članek posvetita vprašanjem, povezanim z razumevanjem v sporazumevalnem procesu. Pojem razumevanje najprej opredelita z vidika različnih znanstvenih disciplin (filozofija, psiholingvistika, kognitivno jezikoslovje, pragmatika, besediloslovje idr.) in v odnosu do tradicionalnega jezikoslovja, nato pa se v okviru spoznanja, da je razumevanje bolj ali manj subjektivno in dinamično tvorjenje pomena, osredotočita na posamezne dejavnike razumevanja.

V članku ERIKE KRŽIŠNIK so frazemi in frazeologija obravnavani z vidika sodobnega, kulturološkega pristopa, pri čemer se avtorica navezuje tudi na dejstvo, da je na podoben način frazeme razlagala že Breda Pogorelec. Slovenske frazeme obravnava kot »nosilce kulturne konotacije«, posebno pozornost pa nameni predstavitvi posameznih virov za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot, kot so različni obredi, miti, zarotitve, pregovori, primerjalni frazemi, t. i. jezikovni simboli (roka, srce, križ), religiozni frazemi, intelektualna lastnina naroda in človeštva, zgodovinske in zemljepisne realije deželoznanskega opisa in znotrajjezikovnih viri.

V povezavi z mislijo Brede Pogorelec, da ima lahko glagolski čas tudi nečasovno funkcijo, TJAŠA MIKLIČ v članku obravnava rabo prihodnjika v besedilni funkciji izražanja uresničenih preteklih dejanj, in sicer primerjalno z angleščino, italijanščino, španščino, francoščino, nemščino in hrvaščino. Na avtentičnih primerih različnih besedil se osredotoči na jezikovne realizacije uresničenih preteklih dejanj, kot se kažejo v različnih jezikih. Na tovrstne jezikovne realizacije pogleda tudi z vidika prevajanja in ob posameznih primerih in analizah besedil opozori na različne bolj ali manj sprejemljive prevodne ustreznice ter se sprašuje o usodi tovrstnih jezikovnih oblik v javnem sporočanju.

VESNA MIKOLIČ se v članku nasloni na sociolingvistično delovanje Brede Pogorelec v povezavi z italijansko etnično manjšino na Slovenskem in se posveti obravnavi stereotipov in predsodkov na slovensko-italijanskem dvojezičnem območju v slovenski Istri. Po podrobni predstavitvi različnih predvsem sociooloških, filozofskih in sociolingvističnih teoretičnih opredelitev strpnosti, stereotipov in predsodkov v sodobni demokratični družbi, se preusmeri na predstavitev rezultatov empirične raziskave, povezane s stereotipi o narodni in pokrajinski pripadnosti, ki je bila izvedena med dijaki štirih koprskih

srednjih šol, ki so vsakodnevno v stiku s pripadniki različnih narodnih skupnosti.

TOMAŽ SAJOVIC svoj prispevek začne z mislijo Brede Pogorelec o zaprtosti in omejenosti znanstvenih spoznanj o jeziku na ožje družbene kroge ter o razkoraku med šolskimi znanji o jeziku in znanstvenimi spoznanji, nato pa se v članku posveti razmišljanju o problemu jezika v znanosti in visokošolskem izobraževanju. Opozoriti skuša na ideološkost stališča, da je angleščina pravi jezik znanosti in na posledice tega stališča za znanstveno delovanje tako na področju naravoslovja, družboslovja kot humanistike. Razmišlja tudi o neosebnosti in nekomunikativnosti znanstvenega jezika, ki jo skuša razložiti v zgodovinsko-filozofsko-fizikalnem kontekstu in v povezavi s posameznikovim odnosom do resničnosti.

JANA ZEMLJARIČ MIKLAVČIČ se v članku o značilnostih spontanega govora nasloni na razpravo *Vprašanja govorjenega jezika*, s katero je Breda Pogorelec prvič skušala celoviteje opisati govorjeni jezik. Najprej z zgodovinskega vidika predstavi raziskovanje govorjenega jezika na Slovenskem, nato razmišlja o slovnici govorjenega jezika ter opredeli različne podobe govorjenega jezika.

Ker je Breda Pogorelec veliko razmišljala tudi o univerzitetnih študijskih programih in bila aktivna na pedagoškem področju, je del te številke *Jezika in slovstva* tudi tematski sklop, ki je posvečen prenovi študijskih programov v skladu z bolonjskimi smernicami. Tematski sklop je uredil VOJKO GORJANC, v njem pa so zbrani informativni prispevki o poteku bolonjske prenove, njenih možnih prednostih in slabostih ter vsebini novih študijskih programov na vseh štirih univerzah ter na izbranih fakultetah. Prispevke so poleg VOJKA GORJANCA (FF v Ljubljani, Oddelek za prevajalstvo) prispevali še ERIKA KRŽIŠNIK (FF v Ljubljani, Oddelek za slovenistiko), MELITA ZEMLJAK JONTES (FF v Mariboru), VESNA MIKOLIČ in IGOR Ž. ŽAGAR (Univerza na Primorskem, FHŠ), POLONA GANTAR, MATEJKA GRGIČ in FRANC MARUŠIČ (Univerza v Novi Gorici), MONIKA KALIN GOLOB in NATAŠA LOGAR (FDV) in DARIJA SKUBIC (Pedagoška fakulteta v Ljubljani). Ocenjevalno-poročevalski del revije sestavljajo ocena in dve poročili: SIMONA BERGOČ predstavi in ovrednoti knjigo Karmen Erjavec in Melite Poler Kovačič o uporabi kritične diskurzivne analize na področju novinarskega diskurza, HELENA DOBRILA poroča o seminarju o normiranju, usklajevanju in jezikovnem načrtovanju, ki je potekal v Bolzanu, URŠKA JARNOVIČ pa poroča o spoznanjih, ki so bila predstavljena na poletni šoli in simpoziju o humorju in smehu v Aberdeenu.

— ***Urška Jarnovič*** <jurska@volja.net>, tehnična urednica *Jezika in slovstva*

Jezik in slovstvo LIII/2 (mar.–apr. 2008). Drugo številko triinpetdesetega letnika revije *Jezik in slovstvo* sestavlja pet razprav, dve oceni in dve poročili. Razpravljalni del revije tematsko prinaša razmišljanja in odgovore na vprašanja, povezana z recepcijo in vrednotenjem izbranih literarnih del, z literarnimi motivi, frazeologijo ter z zanikanjem.

ZORAN BOŽIČ v članku predstavi rezultate empirične raziskave, povezane s kognitivnim odzivom ob prvem branju Prešernovega *Krsta pri Savici* in Žemljeve epske pesnitve *Sedem sinov*. Avtor obe izbrani deli najprej predstavi v literarnozgodovinskem kontekstu, pri čemer poudari njuno literarno in šolsko usodo, nato pa na podlagi odgovorov 56 srednješolcev na vprašanja, povezana z razumevanjem, doživljanjem in vrednotenjem obeh del, razmišlja o možnosti vključitve Žemljevega dela v šolske učne načrte. V članku KATJE MIHURKO PONIŽ so predstavljeni literarni motivi hrane in njihove realizacije v slovenskem leposlovju. Ob literarnozgodovinski umestitvi tovrstnih literarnih motivov v kontekst evropske literature avtorica sooči izbrane motive, povezane s hrano in prehranjevanjem v slovenskem pripovedništvu, poeziji in dramatiki, in jih na posameznih leposlovnih odlomkih predstavi s primerjalnega vidika. IRENA AVSENIK NABERGOJ v članku podrobneje predstavi literarni motiv nasilja, kot se kaže v Cankarjevi drami *Kralj na Betajnovi*, in ga medbesedilno primerja z literarnimi upodobitvami nasilja v angleški, ruski in norveški literaturi, pri čemer se osredotoči na Shakespearjevo dramo *Hamlet*, Tolstojevo dramo *Moč teme*, roman Dostojevskega *Zločin in kazen* ter Ibsenovi drami *Stebri družbe* in *Divja račka*. Tema članka SAŠE BABIČ so minimalni frazemi, ki so v znanstveni literaturi obravnavani tudi kot mejni primeri frazemov. Avtorica razmišlja o spodnji meji opredelitve tovrstnih frazemov, predstavi tipologijo minimalnih frazemov na osnovi jedrne sestavine frazema, podrobneje pa se osredotoči na minimalne frazeme v obliki glagola in predloga ter glagola in osebnega zaimka ter jih opiše z vidika funkcije v stavku. GAŠPER ILC v članku z oblikoslovno-skladenjskega in pomenoslovnega vidika predstavi slovnično kategorijo zanikanja kot univerzalno jezikovno lastnost. Posebej se osredotoči na oblikoslovne in skladenjske značilnosti nikalnice »ne« ter predstavi tipologijo nikalnih zaimkov in t. i. nikalni doseg kot pojem, ki opredeljuje, kolikšnemu delu skladenjske strukture poveljuje nikalnica.

Ocenjevalno-poročevalski del revije sestavljata dve oceni in dve poročili: ZORAN PEVEC predstavi in ovrednoti znanstveno-esejistično knjigo Matjaža Kmecla o zgodovini slovenske literature, JANJA VOLLMAIER oceni zbirko razprav Darka Dolinarja na temo starejše slovenske literarne vede, VLADKA TUCOVIČ poroča o praškem mednarodnem strokovnem

kolokviju, posvečenem Zofki Kveder, URŠKA JARNOVIČ pa poroča o spoznanjih, ki so bila predstavljena na evropski poletni šoli s področja interdisciplinarnega sodelovanja logike, jezikoslovja in računalniških ved, ki je potekala v Dublinu.

Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi odjave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov. Na spletni strani revije (http://www.jezikinslovstvo.com/) lahko najdete povzetke razprav, kazalo ter prvo razpravo. — ***Urška Jarnovič*** <jurska@volja.net>, tehnična urednica *Jezika in slovstva*

V *Slavistični reviji* 56/2 (april–junij 2008) so natisnjeni referati za štirinajsti mednarodni slavistični kongres, ki bo potekal na Ohridu od 10. do 17. septembra 2008. Objavljenih je enajst jezikoslovnih in dva literarnovedna članka. — Matjaž Zaplotnik

Nova številka *Slovenščine v šoli* 12/3 (junij 2008) prinaša prispevke o tekmovanju za Cankarjevo priznanje (poročilo koordinatorice tekmovanja Milene Kerndl) in prispevke o Trubarjevem letu. Poleg tega sta objavljeni razpravi Bože Krakar Vogel o prenovi srednješolskega književnega pouka v luči aktualnih vzgojno-izobraževalnih tendenc ter Alenke Žbogar o osnovah literarne teorije s problemsko-ustvarjalnim poukom, rubrika *Didaktični iz(od)zivi* pa prinaša nove primere dobre pedagoške prakse in svežih didaktičnih pristopov. Po uvodniku odgovorne urednice Mire Hedžet Krkač (*mira.hedzetkrkac@zrss.si*) povzel — ***Matjaž Zaplotnik***

Dialogi 7–8/2008. Naslov uvodnika izpod peresa Borisa Vezjaka je *Kdor ni proti nam, je z nami*, ukvarja pa se z naraščajočo težnjo po depolitizaciji v slovenski družbi. Politika je v javnosti obveljala za nekaj gnilega, za nekaj, kar se je vrinilo v vse pore javnega življenja in ga je treba vsekakor izgnati. S tem se – bizarno – strinjajo tudi vse politične sile. Vezjak ocenjuje takšno gledanje kot napačno, saj odvrača državljane od mehanizmov odločanja, reprezentativna demokracija pa s tem postane nesmiselna in odveč. /…/

V Kulturni diagnozi so sodelavci ocenili naslednje knjige: Alexandre Koyré: *Znanstvena revolucija*, Umberto Eco: *Otok prejšnjega dne*, David Albahari: *Besede so nekaj drugega*, Cvetka Bevc: *Zgodbe iz somraka*, Jasna Vombek: *Pripovedne promenade*. Tomaž Toporišič nadaljuje svojo serijo *Zemljepisi sodobne scenske umetnosti* z ocenami najnovejših slovenskih in mednarodnih produkcij. /…/

Pedagoška fakulteta v Mariboru ima dolgo zgodovino, svojo slavo in svoje padce. Dve leti nazaj je postala prevelika, zato se je na univerzitetni ravni porodila ideja, da razpade v manjše enote. Nastali sta Filozofska fakulteta, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, v povojih je Akademija za

umetnosti, od matične Pedagoške fakultete pa je ostala še manjša z enakim imenom. V *Dialogih* smo že namenili pozornost nekaterim med njimi, to pot pa se je urednik Boris Vezjak v Družbeni diagnozi posvetil sedanji Pedagoški fakulteti. Pogovarjal se je z njenim dekanom dr. Samom Fošnaričem in s prodekanom, predsednikom Akademskega zbora Pedagoške fakultete, dr. Matjažem Duhom. — ***Založba Aristej*** <info@aristej.si>, 25. 7. 2008

Knjižne novosti

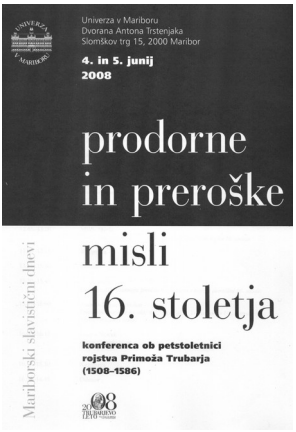

Blanka BOŠNJAK in Branislava VIČAR (ur.): *Prodorne in preroške misli 16. stoletja: konferenca ob petstoletnici rojstva Primoža Trubarja (1508–1586)*. Zbornik povzetkov Mariborskih slavističnih dnevov (4. in 5. junij 2008). Maribor: Univerza v Mariboru in Slavistično društvo Maribor, 2008.

Zbornik povzetkov mednarodne znanstvene konference, katere namen je bil v Trubarjevem letu širši strokovni javnosti predstaviti aktualna znanstvenoraziskovalna spoznanja o duhovnozgodovinskih značilnostih 16. stoletja, književnih, jezikovnih in kulturnih prispevkih slovenskih protestantov, zlasti Primoža Trubarja. — ***Matjaž Zaplotnik***

Marko JESENŠEK (ur.): *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti (Zbirka Zora, 56), 2008.

Slovaropisna tematika je v sodobnem evropskem jezikoslovju zelo aktualna. Zadnji veliki mednarodni slovaropisni simpoziji (Maribor, Sofija …) so pokazali, da je v Sloveniji potrebno povečati zanimanje za Pleteršnika in spodbujati nove slovaropisne projekte, izhajajoče iz Pleteršnikove pozitivne dediščine. Leta 1893 je izšel prvi snopič Pleteršnikovega slovensko-nemškega slovarja, ki je do danes ostal največji slovenski slovaropisni dosežek. Drugi, tj. transliterirani ponatis iz gotice Plerteršnikovega slovarja odpira v slovenskem zgodovinskem in dialektološkem slovaropisju novo poglavje prav z njegovo elektronsko izdajo, ki omogoča številne nove raziskave besedja in pomeni veliko pomoč raziskovalcem slovenskega besedja pa

tudi uporabnikom, ki želijo primerjalno in hitro priti do posameznih podatkov v slovarju. — ***Marko Jesenšek***

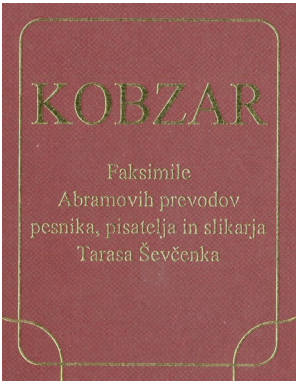

Taras G. ŠEVČENKO: *Kobzar: faksimile Abramovih prevodov pesnika, pisatelja in slikarja Tarasa Ševčenka*. Prevedel Josip Abram. Spremna beseda Vladimir Osolnik in Janez Gril. Ljubljana: Družina, 2007.

Založba Družina je v sodelovanju z Društvom Karpati pripravila ponatis prevoda Ševčenkove poezije, ki ga je daljnega leta 1906 v Leposlovni knjižnici Katoliške bukvarne objavil Josip Abram, eden pomembnejših pobudnikov slovensko-ukrajinskih kulturnih stikov. Ponatis spremljajo spremne besede Janeza Grila, Vladimirja Osolnika in Andrije Hevka, čeprav najlepšo sliko o slovenskem poznavanju Ukrajine ilustrirajo že pred sto leti zapisane besede iz Abramovega predgovora k prevodu zbirke: »*Med vsemi večjimi slovanskimi narodi poznamo Slovenci gotovo najmanj ukrajinskega: skoraj nepoznan nam je v zgodovinskem, a ravno tako tudi v kulturnem in književnem oziru. In vendar ima ta narod slavno, tisočletno zgodovino in ima veliko vrlin in toliko se še učimo od njega! Vrhutega nam je ukrajinski narod po jeziku poleg jugoslovanskih najsorodnejši. Zato sem se namenil seznaniti rojake vsaj nekoliko z našimi ukrajinskimi brati in zlasti z njihovim največjim pesnikom, Tarasom Ševčenkom, iz čegar bogate zbirke pesmi, imenovane* Kobzar*, sem izbral in prevel nekatere, ki se po pravici smatrajo za najlepše in za pesnika najbolj značilne.*« — ***Matjaž Zaplotnik***

Ljudmil DIMITROV (izbr. in ur.): *Antologija bolgarske književnosti 1*. Prev. Ivana Angelova idr. Ljubljana: Znanstvena založba FF in Oddelek za slavistiko, 2008.

Antologija bolgarske književnosti bo izšla v dveh delih. Prvi del antologije vsebuje kronološko razvrščena verzna, prozna in dramska besedila bolgarskih klasikov od začetka bolgarske književnosti v 9. stoletju do konca prve svetovne vojne: slovstveno folkloro, staro bolgarsko književnost, razsvetljensko, romantično in realistično književnost ter klasično in modernistično književnost po osvoboditvi Bolgarije izpod Turkov leta 1878. Uvaja jo obsežen uvod s pregledom

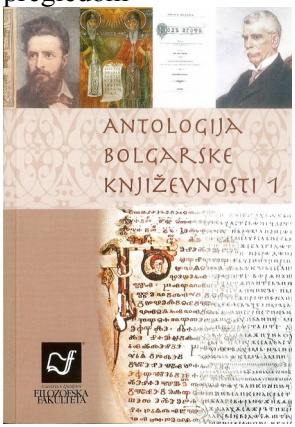

celotne bolgarske književnosti, poglobljena študija Bolgarska književnost v južnoslovanskem kontekstu, ki predstavlja kulturnozgodovinski kontekst in specifičnost posameznih stvaritev. Predstavljena besedila so prevedena iz stare cerkvene slovanščine in iz sodobnega bolgarskega jezika. Gre za posodobljene starejše prevode in nove prevode, pripravljene posebej za to publikacijo, in sicer neposredno iz izvirnikov. V tem pogledu antologija ne predstavlja samo zgodovinskega razvoja in konteksta bolgarske književnosti, ampak je tudi svojevrstna panorama slovenske percepcije bolgarskega slovstva, ki omogoča vzajemno spoznavanje kultur in možnost za njihovo obogatitev. — ***Knjigarna FF***

Alma M. KARLIN: *Moji zgubljeni topoli: spomini na drugo svetovno vojno*. Prev. Ana Grmek idr. Spremna beseda Tone Kregar. Ljubljana: Mladinska knjiga in Celje: Muzej novejše zgodovine, 2007.

V *Mojih zgubljenih topolih* Alma M. Karlin ne opisuje daljnih in eksotičnih svetov, ampak domače Celje, kraje in ljudi, ki jih je srečevala na »potovanju« med drugo svetovno vojno, od mariborskega zapora, Bele krajine do Dalmacije. Njene spomine na drugo svetovno vojno, zapisane v nemščini, hrani Muzej novejše zgodovine Celje, v slovenščino pa so jih po več kot šestdesetih letih prevedle Breda Rajar, Ana Grmek in Stanka Rendla. Spominom je spremno besedo napisal Tone Kregar, Tanja Roženbergar Šega pa osvetljuje njihov pomen z muzejskega vidika. — ***Mladinska.com***

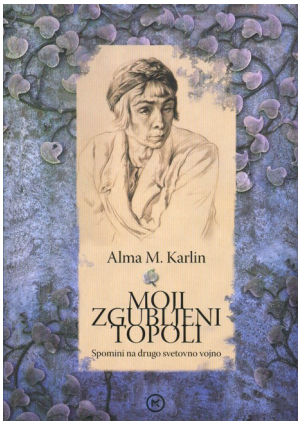

Splet

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/zborniki.html – Lanski slavistični kongresni zbornik *Živeti mejo* v elektronski obliki.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/slaknj.html – Spletni arhiv Slavistične knjižnice je bogatejši za monografiji Zoltana Jana *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih* ter *Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* (četrta in peta knjiga iz zbirke Slavistična knjižnica).

http://www.cuil.com/ – Eden iz množice spletnih iskalnikov, ki se trudijo postati novi *Google*. *Cuil* naj bi v svoji bazi imel 121.617.892.992 unikatnih spletnih strani (kar je po nekaterhi podatkih trikrat več, kot jih ima *Google*!).

http://www.zuula.com/ – Odličen primer t. i. meta-iskalnika, ki namesto po svoji bazi išče po bazah mnogih drugih iskalnikov (*Google*, *Yahoo!*, *Live*, *Gigablast*, *Alexia*, *Wikia* ...) in rezultate iskanja predstavi ločeno za vsak iskalnik posebej. Odličen za delanje primerjav, saj vam prihrani veliko časa.

http://www.glseek.com/search/index.php – Še en zelo kvaliteten meta-iskalnik, ki je za zdaj v fazi testnega delovanja (beta). Indeksiranih ima »samo« 32.879.261.406 spletnih strani in z unikatno metodologijo iskanja (istočasno pobrska po iskalnikih *Google*, *Yahoo!*, *Live* in *Ask*) in rangiranja poskuša biti natančnejši od brata *Googla*. — ***Matjaž Zaplotnik***

http://dtext2.org/ – *Digital Texts* 2.0, aplikacija za *Facebook* za urejanje zbirke besedil; združevala naj bi učinkovitost družbenih omrežij in raziskovalno resnost; mogoče poskusimo vanjo vpisati digitalizirano slovensko leposlovno klasiko.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/otvoritev%2044%20ssjlk/index.html – Otvoritev 44. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/ssjlk08/index.html – Video klipi in fotografije z ekskurzije 44. SSJLK po poteh *Cvetja v jeseni*.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri98/index.html – Še druge slike.

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri99/index.html – Friderik in Veronika in druge slike.

http://www.iterature.com/dadameter/index.htm – Tole je sicer umetniški projekt, bi pa morda koga zanimal s stališča vizualizacije jezikovnih podatkov z interneta.

http://wordle.net – Spletišče omogoča vizualizacijo poljubnega besedila. Napravi nam »besedni oblak« s poudarjenimi najpogostejšimi besedami.

http://translate.google.com/translate_t?sl=en&tl=hr – *Googlovo* prevajanje vključuje tudi hrvaščino. Kdaj pride na vrsto slovenščina?

http://www.kakanien.ac.at/news/nl__83_0808.pdf – Avgustovske novice spletišča *Kakanien revisited*, tu med drugim članek Mire Miladinović-Zalaznik o Prešernovem sodobniku Anastaziju Grünu in njegovem problematičnem razmerju z rojaki Slovenci.

Na sveže popravljeno v *Wikiviru* (http://sl.wikisource.org/):

http://sl.wikisource.org/wiki/%C5%BDrtva_ljubosumnosti – Jakob Sket, *Žrtva ljubosumnosti*

http://sl.wikisource.org/wiki/Luteranci – Anton Koder, *Luteranci: Historičen roman*, 1883

http://sl.wikisource.org/wiki/Milko_Vogrin – Jakob Sket, *Milko Vogrin*, 1883

http://sl.wikisource.org/wiki/%C5%BDivali_popotnice – Fran Erjavec, *Živali popotnice*

http://sl.wikisource.org/wiki/Avgu%C5%A1tin_Ocepek – Fran Erjavec, *Avguštin Ocepek*

http://sl.wikisource.org/wiki/Zlato_pa_sir – Janez Mencinger, *Zlato pa sir*

http://sl.wikisource.org/wiki/Abadon – Janez Mencinger, *Abadon: Bajka za starce*, 1893

http://sl.wikisource.org/wiki/Iz_sodnijskega_%C5%BEivljenja – Jakob Alešovec, *Poštne nakaznice* (*Iz sodnijskega življenja: Po spominu skušenega starega pravnika*, 1874)

http://sl.wikisource.org/wiki/Sosed_Luka – Ivan Cankar, *Sosed Luka: Kmečka novela*, 1909

http://sl.wikisource.org/wiki/Slovenski_svetec_in_u%C4%8Ditelj – Jurčičevo delo *Slovenski svetec in učitelj*

http://sl.wikisource.org/wiki/Bojim_se_te – Jurčičevo delo *Bojim se te*

http://sl.wikisource.org/wiki/Ubo%C5%A1tvo_in_bogastvo – Jurčičevo delo *Uboštvo in bogastvo*

http://sl.wikisource.org/wiki/Vrban_Smukova_%C5%BEenitev – Jurčičevo delo *Vrban Smukova ženitev*

http://sl.wikisource.org/wiki/Jurij_Kobila – Jurčičevo delo *Jurij Kobila*

http://sl.wikisource.org/wiki/Bela_ruta%2C_bel_denar – Jurčičevo delo *Bela ruta bel denar*

http://sl.wikisource.org/wiki/V_Vojni_krajini – Jurčičevo delo *V Vojni krajini*

http://sl.wikisource.org/wiki/Dva_prijatelja – Jurčičevo delo *Dva prijatelja*

http://sl.wikisource.org/wiki/Doktor_Karbonarius – Jurčičevo delo *Doktor Karbonarius*

http://sl.wikisource.org/wiki/Hi%C5%A1ica_na_strmini – Jurčičevo delo *Hišica na strmini*

http://sl.wikisource.org/wiki/Na_kolpskem_ustju – Jurčičevo delo *Na kolpskem ustju*

http://sl.wikisource.org/wiki/Nedol%C5%BEnost_in_sila – Josipina Urbančič Turnograjska, *Nedolžnost in sila*

http://sl.wikisource.org/wiki/Iskren_zagovornik – Jakob Alešovec, *Iskren zagovornik* (*Iz sodnijskega življenja*)

http://sl.wikisource.org/wiki/Martin_Ka%C4%8Dur – Ivan Cankar, *Martin Kačur*

http://sl.wikisource.org/wiki/Erotika – Ivan Cankar, *Erotika*

http://sl.wikisource.org/wiki/Sin_kme%C4%8Dkega_cesarja – Josip Jurčič, *Sin kmečkega cesarja*

http://sl.wikisource.org/wiki/Vita_vitae_meae – Ivan Tavčar, *Vita vitae meae*

http://sl.wikisource.org/wiki/Vi%C5%BEen%C4%8Dar – Anton Koder, *Viženčar* (prva slovenska daljša izvirna planinska povest), 1881.

http://sl.wikisource.org/wiki/Iz_arhiva – Fran Gestrin, *Iz arhiva*

http://sl.wikisource.org/wiki/Ponarejeni_bankovci – Jakob Alešovec, *Ponarjeni bankovci* (*Iz sodnijskega življenja*, 3)

http://sl.wikisource.org/wiki/Leseno_jadro – Milan Lipovec, *Leseno jadro* (roman primorskega begunca)

http://sl.wikisource.org/wiki/Ljudje_ob_cesti – Milan Lipovec, *Ljudje ob cesti* (roman iz Istre)

http://sl.wikisource.org/wiki/Prazna_vera – Josip Jurčič, *Prazna vera*

http://sl.wikisource.org/wiki/Lipe – Josip Jurčič, *Lipe*

http://sl.wikisource.org/wiki/Klo%C5%A1trski_%C5%BEolnir – Josip Jurčič, *Kloštrski žolnir*

http://sl.wikisource.org/wiki/Pipa_tobaka – Josip Jurčič, *Pipa tobaka*

http://sl.wikisource.org/wiki/%C5%BDupanovanje_v_Globokem_dolu – Josip Jurčič, *Županovanje v Globokem dolu*

http://sl.wikisource.org/wiki/Jesensko_no%C4%8D_med_slovenskimi_polharji – Josip Jurčič, *Jesensko noč med slovenskimi polharji*

http://sl.wikisource.org/wiki/Kozlovska_sodba_v_Vi%C5%A1nji_Gori – Josip Jurčič, *Kozlovska sodba v Višnji gori*

http://sl.wikisource.org/wiki/Policijski_komisar – Jakob Alešovec, *Policijski komisar* (*Zgodbe iz sodnijskega življenja*)

http://sl.wikisource.org/wiki/Mati_ga_izda – Jakob Alešovec, *Mati ga izda* (*Iz sodnijskega življenja*)

http://sl.wikisource.org/wiki/Kranjska_nevesta – Fr. Jaroslav, *Kranjska nevesta*

http://sl.wikisource.org/wiki/Domen – Josip Jurčič, *Domen*

http://sl.wikisource.org/wiki/Potovanja_in_premi%C5%A1ljevanja_nekega_bankovca – Janez Mencinger, *Potovanja in premišljevanja nekega bankovca*

http://sl.wikisource.org/wiki/Jela – Janez Mencinger, *Jela*

http://sl.wikisource.org/wiki/Sodba_ve%C4%8Dne_pravice – Jakob Alešovec, *Sodba večne pravice* (*Iz sodnijskega življenja*)

http://sl.wikisource.org/wiki/Vi%C5%BEen%C4%8Dar – Anton Koder, *Viženčar*

http://sl.wikisource.org/wiki/Lirske_in_epske_poezije – Anton Aškerc, *Lirske in epske poezije*

http://sl.wikisource.org/wiki/Blagodejna_zvezdica – Pavlina Pajk, *Blagodejna zvezdica*

http://sl.wikisource.org/wiki/Spomini_na_deda – Josip Jurčič, *Spomini na deda*

http://sl.wikisource.org/wiki/Pripovedke – Josip Jurčič, *Pripovedke*

http://sl.wikisource.org/wiki/Potovanje_krog_Triglava – Ivan Tušek, *Potovanje krog Triglava*, *SG* 1860

http://sl.wikisource.org/wiki/Podobe_iz_sanj – Ivan Cankar, *Podobe iz sanj*

http://sl.wikisource.org/wiki/Kurent – Ivan Cankar, *Kurent*

http://sl.wikisource.org/wiki/Spomini – Simon Jenko, *Spomini*

http://sl.wikisource.org/wiki/Dragojila – *Dragojila: Zgodovinska novela iz 16. stoletja* (*SG* 1864)

http://sl.wikisource.org/wiki/Poldrugi_Martin – Fran Milčinski, *Poldrugi Martin*

Ker je slovenska literarna klasika (kanonizirana in trivialna) redko predmet naših bralskih odločitev, bi bilo smiselno izkoristiti priložnost, ki jo ponujata *Wikivir* in *Wikipedija*, za vpis bralskega doživetja ali komentarja. Storite to tisti, ki besedila popravljate, pretipkavate ali prebirate, na pogovorni strani pri posameznem tekstu (klikni zavihek <*pogovor*>). Če pa so vaše wikiambicije večje, lahko v okviru projekta *Romani* (http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Romani) po vzorcu drugih gesel tam poskrbite za sistematičen opis besedila: povzetek, bibliografski podatki, interpretacija, kritike, literarnozgovinska umestitev ...

http://books.google.com – Za jezikoslovce bo najbrž zanimiva informacija, da na navedeni strani dobijo celo Metelkovo *Lehrgebäude der slowenischen Sprache im Königreiche Illyrien* ..., Kopitarjevo *Grammatik der slavischen Sprache in Krain, Kärnten und Steyermark* ... in *Glagolita Clozianus*, Vodnikovo *Pismenost: ali, Gramatika sa perve shole*, ki so nam jih preskenirali Američani. Tam so tudi Slomškove knjige, *Listi inu evangeliji*, Ravnikarjeve *Zgodbe svetega pisma za mlade ljudi* ipd.

http://sl.wikisource.org/wiki/Wikivir:Slovenska_leposlovna_klasika – V *Wikiviru* so bili pri projektu digitalizacije slovenske leposlovne klasike je bilo zadnje čase digitaliziranih veliko slovenskih leposlovnih besedil. Besedilo lahko korigirate po *pdf*-predlogi, ki se nahaja ob dokumentu (v levi polovici zaslona odprite sliko dokumenta, v desni polovici pa *Wikivirovo* stran). Popravkov so potrebna tudi druga besedila na tej strani. Prijavite se v *Wikivir*, pojdite na knjigo, ki jo želite urejati, kliknite zavihek <*uredite stran*> in se lotite dela. S prazno vrstico je treba vnesti odstavke, popraviti (ne)stičnost pri ločilih, poenotiti narekovaje in pomišljaje, razvozlati poškodovana ali narobe razbrana mesta ipd. Zgledujte se pri drugih besedilih. Objavite na *Slovlitu*, ko boste gotovi.

Izmed množice besedil je za popravljanje na projektni strani http://sl.wikisource.org/wiki/Slovenska_leposlovna_klasika nared tudi:

http://sl.wikisource.org/wiki/Nezbrano_delo_Franceta_Pre%C5%A1erna – *Nezbrano delo Franceta Prešerna*; treba je postavljena besedila opremiti z glavo in nogo, tako kot dajejo zgled prve pesmi v vsakem razdelku.

http://sl.wikisource.org/wiki/Pisma_Franceta_Pre%C5%A1erna – Prešernovih nemških pisem ni treba pretipkavati. Na voljo je grobo prepoznano besedilo, ki čaka, da ga popravi človeška roka. — ***Miran Hladnik***

Predstavljene vsebine iz *Wikivira* so del WikiProjekta *Slovenska leposlovna klasika*, namenjenega digitalizaciji in postavitvi starejših besedil slovenske književnosti. Projekt nastaja v sodelovanju s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani.

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA